CHIP-CD I–LXVI. tartalomjegyzéke ● A Corel Linux használata, X magyarul, Linuxszal a Netre

CHIP
SZÁMÍTÓGÉP MAGAZIN
2
www.chipmagazin.hu
XII. évfolyam, 2. szám ● 2000. február ● 1092 Ft ● Előfizetéssel 868 Ft

2 CD-ROM:

DirectX 7.0a ● Magyar NT4 SP6a ● Angol Office 97 SR-2b ● CorelDraw 9 SP2 ● Dream Station ● Euklides 1.1 geometriai szerkesztőprogram ● Hosszú file-neves DOS Navigator ● Scene: The Party '99 ● Játékdemók: C&C 2: Tiberian Sun, Test Drive 6... ● Kiegészítések Corel Linuxhoz

A hétszázát!

Teszt: 18 processzor, 233-tól 700 MHz-ig

MHz-csata
Intel–AMD 800:700

Főpróba magyarul
Windows 2000 Professional béta

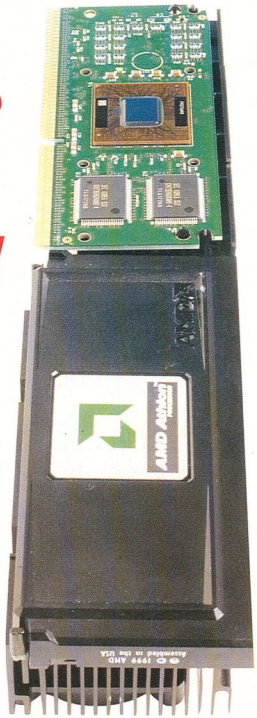

Lehetne gyorsabban?
Teszt: 3 grafikus kártya

Csak óvatosan!
Alkatrészvásárlás, bővítés, (újra)élesztés

Bővítés vagy integrálás?
Alaplap-filozófiák

Soha nem késő
Adataink biztonsága

Pontosan, szépen...
Színkalibrálás

Autómentő SMS
A modern segélyszolgálat

Önvédő hálózat
Tűzfalak, tartalomszűrés, autentikáció

A CHIP Magazin minden példányához két CD-ROM tartozik.
Amennyiben hiányoznának belőle, kérje őket az elárusítótól!

00002
9 770864 942006

TOMATOBOARD®

Kényelmesebb mindennapok
a fejlett technológiának köszönhetően

http://www.zida.com

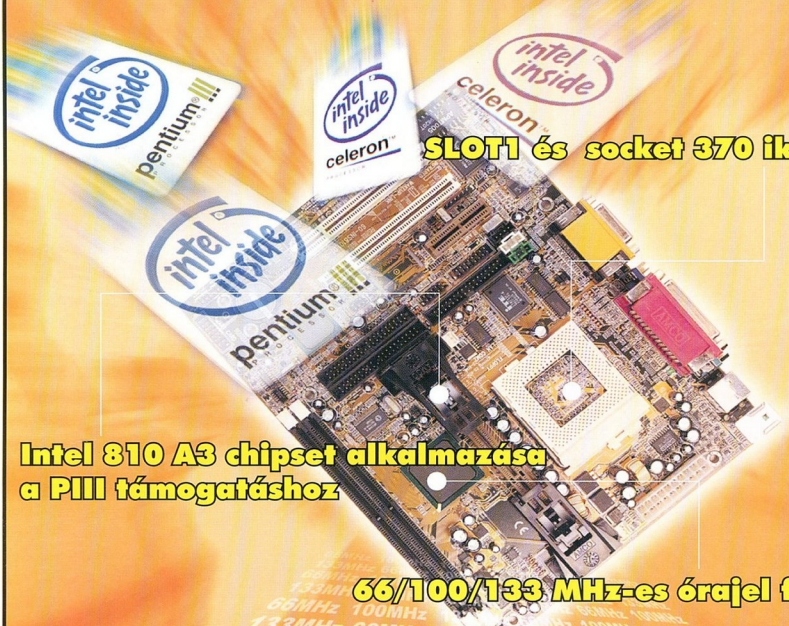

SLOT1 és socket 370 ikerfoglalat

Intel 810 A3 chipset alkalmazása a PIII támogatáshoz

66/100/133 MHz-es órajel frekvencia

133MHz 66MHz 100MHz 133MHz 66MHz 100MHz

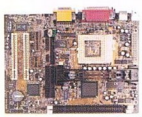

Instant 810C-S

- Intel 810 A3 stepping chipset
- Instant ON jellemző
- Micro ATX formátum
- 244 mm x 185 mm PCB

T810B-S

- Intel 810 A3 stepping chipset
- Baby AT formátum
- 220 mm x 200 mm PCB

A TOMATO® K+F részlege által folyamatosan fejlesztett termékek a számítástechnika úttörőjeként ismertek

Egyéb különleges tulajdonságok

- Ikerfoglalat (Socket 370/Slot 1)
- 100 MHz FSB, 133 MHz-ig meghajtható
- Beépített AGP grafikus kártya
- Beépített AC97 2.1 szabványnak megfelelő 3D hangkártya
- UDMA 66 IDE támogatási lehetőség
- 8.4 GB-nál nagyobb merevlemez támogatás
- Automatikus jumper állítás

P-III 750 700-733 és Celeron 533 támogatással

ZIDA
ZIDA TECHNOLOGIES LTD

TOMATO™

Az Intel Inside logo, a Pentium III és Celeron nevek az Intel Corporation bejegyzett márkanevei.

Budapest: Sowah Hungary 350-4539 • Ready Compker 331-0518 • Lap Studió 236-3000 • MT Computer 261-7072 • Kronos Trade 302-8888 • OrigoNet Kft. 456-1148
Vidék: Szolnok: Karakter (56)-413-891 • Miskolc: Diplex (46)-412-574 • Computer Art (46)-413-293 • Győr: Média Computer (96)-335-410
Mosonmagyaróvár: Média Computer (96)-216-412 • Debrecen: Materiál Teszt (52)-451-901, Nyíregyháza: Materiál Teszt (42)-315-976,
Sopron: Materiál Teszt (99)-334-280, Pécs: Computer Art (72)-314-665, Szeged: Perfekt PC (62)-475-576

Olvasóink leveleire Giczy Gergő válaszol. A leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.

[...] Egy egyszerű felhasználó ki tudja-e használni az újabb, kétprocesszoros alaplapokba rakható 2 db Intel Celeront?

A decemberi számban olvastam egy bizonyos „Felfúrt Celeron" cikkről. Miként juthatnék hozzá ehhez a cikkhez?

[...] Nemrégiben vettem egy S3 (390/391) Savage3D videokártyát, [...] amennyiben tudnak valamit a Windows 3.1x, NT3.5 és NT5-höz való driverek beszerezhetőségéről, kérem jelezzék. [...] Keresek egy S3 (357) Virge/GX2-es videokártyához olyan Windows 3.1x-es drivert, aminél a monitor képfrissítési időt be tudom állítani. [...] Sok régi program egyáltalán nem működik az S3 Savage3D-vel. [...] Bizonyos DOS-os programok elindítás után egyből lefagynak, vagy esetleg lassan szólnak a zenék és a kép akadozik. [...] Használhatom-e a régebbi ilyen DOS-os programjaimat?

A Sector P6BX2, Intel 82440BX-es chipkészletes alaplapban üzemelő [...] processzornál használható-e a BIOS-ban lévő CPU temperature funkció, és ha igen, akkor miképpen lehet ezt elővarázsolni. Az alaplap kézikönyve szerint ezt be kellene tudnom állítani, de nálam ilyen menü meg sem jelenik.

Turóczi Ferenc

A két processzor kihasználásához olyan operációs rendszerre van szükség, amely együtt is tudja kezelni ezeket. Pillanatnyilag a Windowsok közül az NT4 ilyen. Továbbá nagyon kevés az otthon használatos, kétprocesszoros üzemmódot ismerő alkalmazás, ezért kétprocesszoros rendszernek otthoni körülmények között nincs értelme.

A Felfúrt Celeron című cikkünk 1999. márciusi számunkban található, ezt szerkesztőségünkben meg lehet vásárolni.

- Felfúrt Celeron. CHIP, 99/3/95

Az S3 driverellátottsága elég hiányos, sajnos a közzétett (elvileg frissített) drivereken kívül mi sem találtunk mást. Az S3 az új grafikus chipekre nem biztosít visszamenőleges kompatibilitást, legyen az DOS vagy Windows 3.1x operációs rendszer. Ennek értelmében régebbi operációs rendszerekkel nem használhatók biztonsággal az új kártyák. Ezen kívül – mint előző számunk Fórum rovatában is írtuk – nagyon sok összeférhetetlenséggel lehet találkozni a Windows 9x esetében is, vagyis a meglévő driverek sem tökéletesek.

- Fórum. CHIP, 2000/01
- web2.s3.com/swlib/390drv
- web2.s3.com/swlib/357drv

A hardverelemek dokumentációinak verziói nem mindig követik a dokumentált alkatrész verzióját, vagyis lehetséges némi eltérés, mivel „a gyártó fenntartja magának a jogot a változtatásra bárminemű figyelmeztetés nélkül". Lehetséges az is, hogy az adott alkatrész többféle változatban kerül forgalomba, azonban ezekhez csak egy, mindenre kiterjedő leírást nyomtatnak. Ebben az esetben elképzelhető, hogy a hőmérséklet figyelését végző LM75/78-as alkatrész hiányzik az alaplapról. Ennek tényéről egyébként meggyőződhetünk a hőmérő egység keresgélésével. Ha van, akkor érzékelőjét megtaláljuk a processzorsín tövében, kis vezeték végén kiáll az alaplap felületéről. Ha van hőmérő, de általa mért érték nincs kijelezve a BIOS setupban, használjunk erre a célra valamilyen szoftvert.

- A sebességért fizetett ár. CHIP, 99/12/147
- \CIKKEK\ALAPLAP. CHIP-CD, 99/december
- hmonitor.hypermart.net
- members.brabant.chello.nl/~a.vankaam/mbm

[...] Van egy AMD K6-2 450-es processzorom, Asus P5A-B alaplap, 96 MB memória. Egy idő után a CPU teljesítménye 1/3-ára, FPU-é pedig kb. 10%-kal csökken. Nem a processzor a hibás, mert többet is kipróbáltam és ugyanez a probléma. [...]

Pongrácz Krisztián

Valószínűnek tartjuk, hogy a tünetek a processzorhűtő ventilátor hibáját jelzik, amely egyáltalán nem, túl lassan vagy rendszertelenül forog, az elfogadható határérték alatt. Ekkor az alaplap csökkenti az órajelet a túlmelegedés elkerülése végett. Hasonló jelenséget eredményez a jó ventilátor, ám magas processzor-hőmérséklet. Ekkor a megoldás nagyobb hűtőfelület beépítése, netán az esetleg irreálisan alacsony (40-50 fok alatti) határérték magasabbra állítása a BIOS setupban.

- A sebességért fizetett ár. CHIP, 99/12/147
- A bűvös BIOS. CHIP, 99/11/123

Működik-e az AMD K6-2 266 (nem 100 MHz-es) Socket7-es alaplapokban?

Mennyiben befolyásolja a videokártyán lévő memória mennyisége a kártya sebességét például a Voodoo2-nél?

Bots Máté

Igen, működik – feltéve, ha a kiszemelt alaplap szolgáltatni tudja az ehhez a processzorhoz való feszültséget.

A Voodoo2-es gyorsítókártyák 8 vagy 12 Mbyte textúramemóriával rendelkeznek, a sebességkülönbség azonban nem számottevő közöttük, ugyanis a CPU lassabban számolja ki a megjelenítendő testek geometriai adatait, mint ahogy a kártya képes a saját memóriájába már nem férő textúraadatokat kiszívni a rendszermemóriából. A gyenge láncszem tehát nem a kártya memóriája, hanem a CPU. Más a helyzet a párhuzamosan (SLI) működtetett Voodoo2 kártyákkal, itt az összeadódó memóriamennyiség egy új, nagyobb, 1024×768 képpontos felbontás megjelenítését teszi lehetővé.

- Boszorkánykonyha. CHIP, 99/1/76
- www.tomshardware.com/graphic/98q1/980312/3dfx-02.html
- www.3dfx.com/prod/sup/faq-v2.html

[...] Van egy Intel Celeron 366 processzorom, 128 MB 100 MHz-es memóriám, Quantum Fireball 6.4 merevlemezem és S3 Trio 3D videokártyám. Ez a gép alkalmas-e a Windows 2000 futtatására? Amióta írták a cikket a magazinban fagyott-e le az operációs rendszer?

Vadász Gábor

A gép alkalmas a Windows 2000 futtatására, ám nem minden hardverelemhez található hozzá való vezérlőprogram. Amennyiben azonban találunk alkatrészeinkhez Windows 2000-es (NT5-ös) drivereket, az operációs rendszer megbízhatóan üzemel. Mi az RC2 változat megjelenése óta folyamatosan teszteljük, eddig komolyabb fennakadás nélkül működött – és folyamatosan készülnek az új meghajtóprogramok hozzá.

- Y2K Windows – főpróba. CHIP, 99/11/136
- Új évezred, új (?) Windows. CHIP, 99/2/98
- www.microsoft.com/windows/professional

Giczy Gergő

Lapzárta után

6 CeBIT 2000 Hannover: világkiállítás előtt ● Microsoft: vörös zászló? ● Elender Informatikai Rt.: betörtek a szerverére ● Asbis: disztribúciós központ Prágában

7 Apple Computer: Internet-stratégia és Mac OS X ● AOL, Time Warner: világ birodalmai, egyesüljetek! ● Montana: tesztlabor és adatvédelem az Interneten ● Askey, Multi-Tech: termékújdonságok a GamaxNetnél

Kincstár

8 **Farsangi keresgélő**
Szerencsére 2000. februári korongjainkat sem kellett az ürességtől féltenünk.

10 **Valóra vált álom**
A Dream Station különböző rendszereket integrál, hogy minőségi zenét készíthessünk.

12 **Biztató évnyitó**
C&C2: Tiberian Sun ● Final Fantasy 8 ● Test Drive 6

14 **Az új év első SAC-anyaga**
NetNak v4.2.1 ● WebFolder v1.0.004 ● Advanced Grapher v1.5, Euler95 v1.4 ● Stella 2000 v4.7 ● The FastConvert v1.0 ● Animagic GIF v1.21 ● GetColor ● JPEG Imager v1.0 RC ● Ultimate Paint v2.4 ● Video Stabilizer v2.1 ● CD/Spectrum Pro v3.6 ● Cacheman v3.8 ● Quick Menu 4 Windows v4.3 ● Singularity v4.03 ● Speaking Clock v1.3 ● PushPin v1.0 ● Hex Workshop v3.0 ● Custom StartUp 1.02

20 **SAC, 2000. február**
Far Manager plug-inok ● Nico's Commander 5.31 ● MP3 CD Maker 1.19 ● MP32WAV Professional 1.0 ● MP3 File Editor ● CDCOPY 4.744 ● Advanced Password Generator v2.3 ● 32 bit FTP ● HWInfo32 ● Directory Snoop 3.12 ● Mouse Lock 1.2 ● spacyCD & runEXEC ● ADing Font Manager 1.36 ● ADing ParkFont 1.2 ● HyperSnap-DX 3.51 ● Clipboard Picture Saver 1.3 ● ScreenTaker 2.20 ● Modem Doctor 1.5 ● AVIedit ● UltraEdit-32 7.00 ● ThumbNailer 6.0 ● Sputnik Image Viewer

26 **Játékos Amiga**
Igazi játékdömping árasztotta el CD-nk amigás rovatát: Wipeout 2097, Great Nations Blade és társai.

28 **Warpróságok**
Embellish 2.02b ● PM Szótár 0.8 ● Server Config 1.8 ● Crown of Might

30 **Corel és a többiek**
Kiegészítések Corel Linuxhoz és más érdekes frissítések.

Aktuális

32 Microsoft: üzleti grafikák magyarul ● BME, Microsoft: új technológiai kutatóközpont ● Compaq Computer: megvolt az 1 GHz!; Internet-PC Athlonnal; színre lépett a „kenyérpirító"

33 Compaq Magyarország, Photo Porst: képbe kerültek a PC-k; kelendő Prosignia ● Canon: a színtolmács ● Hewlett-Packard: a 100 milliomodik tintasugaras; linuxos tanfolyamok

34 Nikon: 30 digitális kép másodpercenként ● Graphisoft: építőkövek a Virtuális Épülethez ● Hungexpo: Info 2000

35 BSA: illegális szoftverpiac Kelet-Európában ● Minor Rendszerház: Internet a beteg gyermekeknek

36 Nokia: fejlesztőközpont Debrecenben ● Intel: 800 MHz; Web-stratégia a fogyasztói piacra ● Lexmark: monokróm lézerek új generációja

38 Novell: januártól kapható a NetWare 5.1; levelezőrendszer milliárdoknak ● TZteam: hordozható CD-író ● Siemens: vezeték nélküli telefon kisvállalatoknak; életmentő 112-es

39 Kaspersky Lab: Melissa-kukac

40 Danka: többcélú gép, elemenként ● Sybase: Enterprise Application Server 3.5; Sun Cluster-támogatás; szélesre tárt ajtó; csatlakozás a WAP Forumhoz

42 Visa: szeminárium a chipkártyákról ● Axis, Montana: Cognos-szerződés ● NetPhone: halló, Internet! ● Elender: Internet+PC önkormányzatoknak

43 P-NEW: Internet Roadshow Budapesten ● MatávNet, MatávCom: Internet+PC vállalkozásoknak ● Intergraph: Campus és Origin licencek

44 IBM: a Kék Gén szuperkék; anatómiai modellezés; fejlesztővilág

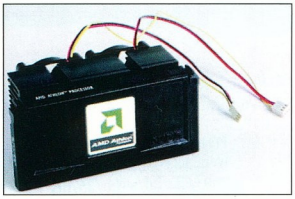

Száz lábon a sínek között
Az elmúlt fél év alatt jelentős újdonságok kerültek ki a processzorgyártóktól.
78

Tartalom és forma

46 **CD-kirakat**
Történelmi lecke...: Magyarország családai ● Vilmos a korongon: William Shakespeare összes művei ● Egerem, egerem, hol vagy?: Seholsincs kastély

47 **DVD-kirakat**
Idegnyugtató helyett: Vision of Nature – Ocean Breeze & Undersea World ● Shakespeare-es szerelem: Szerelmes Shakespeare ● Klasszikus Afrika: Concert@Home – The Musical Discovery Series – A Classical Spectacular

48 **Mátrix-mánia mindenhol**
Mi az a Mátrix? Morpheus válasza: „Sajnos képtelenség elmondani. Saját szemeddel kell látnod."

50 **Távoli helyeken...**
A Kontinensről kontinensre című sorozat harmadik tagja Közép- és Dél-Amerikát mutatja be.

50 **Hazánk hazája**
A Kossuth Kiadó „házi" földrészünk bemutatását sem hagyta ki sorozatából.

52 **Könyvek**
Szabó Bálint: Linux lépésről lépésre ● Heico Neumeyer: Photoshop 5 ● George Koch – Kevin Loney: Oracle 8

Magazin

54 **Kétezret írunk**
Hercegh Tamással, a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatójával a Windows 2000-ről beszélgettünk.

56 **OK!**
A világ fejlett országai feszülten figyelték, mi történik 1999. december 31-én, 24 órakor.

58 **Rendszertan**
A Novell termékeihez fűződő tapasztalatairól kérdeztük Vas József rendszergazdát a Magyar Szabadalmi Hivatalban.

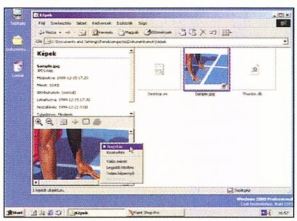

Főpróba – magyar nyelven
Gőzerővel dolgoznak a Windows 2000 Professional magyaritásán.
109

Hardver

60 **Hardverböngésző**
Primőrök a hardverek világából – Diamond: felhasználó kontra Diamond ● Aureal, Creative: alaptalan vádaskodás ● Samsung: MP3 mindenáron; a Samsung belehúz ● Overclock: fölpörgetéshez varázsfolyadék ● 3Dfx: nyít a 3Dfx is ● GamePC: játékgépek Linuxszal? ● Sony: tenyeres Sony ● Quantum: csendes éj, csendes drive ● C3D: DVD? Már a múlté... ● Intel: bogaras Intel; újabb bogár a szerkezetben; a cél: 1 GHz; (T)Itania, (T)Itania!; i815 133 MHz-cel; karácsonyi próbajáték; az Intel készülődik; Libanon: Intel Outside!; az Intel újra a ringben?; 12 col Hudsonben ● Abit: csökkenteni a feszültséget! ● Via: rákapcsol ● AMD: az AMD kerülőútja ● Hyundai: 200-on az SDRAM ● Kingston: Rambus versus DDR RAM; lopják a chipet!

66 **Hardverkirakat**
Hangos szupercsapat: Aureal hangkártyák ● Karcsú lapolvasó: CanoScan FB630P ● Élesedő szemekkel: Kodak DC290 ● Felvétel indul!: AVerMedia TVPhone98 w/VCR ● Beszédes billentyúk: BTC Multimedia Keyboard 57xxxKER ● Zseb-zene: MPress3 ● Forditott felállás: Sagem Phonef@x Internet 440-i ● Kapcsolat az éterből: Kiss Sat-

dem műholdas modem ● Tévés varázsló: 3Dfx Voodoo 3500TV

70 **Bővítés vagy integrálás?**
Az integrált és a bővíthető, felpörgethető alaplapok más és más felhasználói réteget céloznak meg.

72 **Lehetne gyorsabban?**
Szinte havonta jelennek meg a még gyorsabb, még szebb képet előállító grafikus kártyák. Tesztlaborunk három új típust próbált ki.

74 **Gép otthonra – II.**
Bemutatunk két számítógépet, melyeket decemberi tesztünkben szereplő társaikkal érdemes összehasonlítani.

77 **Új csillagzat alatt**
A mátrixnyomtatók még mindig nélkülözhetetlenek, amit a Star Micronics újdonságai is jeleznek.

78 **Száz lábon a sínek között**
Előző processzortesztünk óta mindössze fél év telt el. Mégis jelentős újdonságok kerültek tesztlaborunkba.

83 **Csak óvatosan!**
A számítógép-alkatrészek vásárlása komoly beruházás. Ezért körültekintőnek kell lennünk.

85 **(Újra)élesztés**
A számítógép összeszerelése és bővítése látszólag egészen egyszerű. De ez az egyszerűség időnként megtréfál bennünket.

90 **Soha nem késő**
Hogyan érhetünk el otthoni gépünkön (majdnem) teljes adatbiztonságot?

95 **A (szín)hűség jutalma**
Hogyan és mivel kalibrálhatjuk képfeldolgozó eszközeinket? Hardverek és szoftverek.

97 **Órajeles csata**
A két küzdő fél az Intel és az AMD. Méréseink alapján további küzdelmet jósolhatunk.

Szoftver

100 **Szoftverböngésző**
Primőrök a szoftverek világából – Vírusvilág: hamis Y2K javítás!; aki vírust vet, zsíros állást arathat!; Melissa után, de már nem szabadon ● BMT Micro: Service Pack Manager 4.0 az NT-hez ● ct@g: Java Pilot Desktop ● Linux: L-Itanium...; Intel mint op'rendszer-gyártó?; Java for Linux; Nap ragyog a Linuxra!; Quake III for Linux; előre telepített Linux ● Mozilla.org – Netscape: pillantás a sárkánybarlangba ● Opera Software: a többplatformos Opera ● Microsoft: vezetőváltási manőverek; közeleg a Millennium; Windows 2000, alkalmazások nélkül?; IE 5.5; Windows 2000 után SQL Server 2000 ● Qualcomm: ingyenes Eudora ● Sun: az OS/2-es StarOffice jövője ● TMT: megjelent a TMT Pascal 3.2.1 ● TrueBasic: új verzió ● Wired News: a győztes ígérware-ek '99-ben

105 **Színhelyes tintasugár**
Egy termék a nyomdai előkészítéssel foglalkozóknak és a DTP-stúdióknak: Adobe PressReady.

107 **Mit csiripelnek a madarak?**
Sikeres magyar fejlesztésű térinformatikai szoftver: Kolibri MAP 2.2.

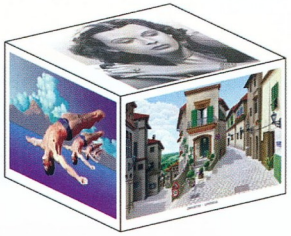

Ismét kockáz(z)unk

Egy grafikusnak tudnia kell számolni – méghozzá nem is akárhogyan!

115

109 **Főpróba – magyar nyelven**
Gőzerővel dolgoznak a Windows 2000 Professional magyarításán. A béta már elkészült.

111 **Telepítsünk!**
A Windows 98-at időnként újratelepítjük. Nem mindegy, hogyan fogunk hozzá.

113 **NT-bütykölő**
A Windows NT kezelése némileg különbözik a Windows 95/98-étól. Ehhez adunk segítséget.

115 **Ismét kockáz(z)unk**
Egy grafikusnak tudnia kell számolni – méghozzá nem is akárhogyan!

118 **Hogyan fejjünk tehenet?**
A Distributed.Net új kliens programjainak szöveges-menüs beállítófelületéhez adunk segítséget.

121 **Szellemes partíciók**
Segédeszközök merevlemezek kezeléséhez: Norton Ghost, Winternals NTFS for Win98.

123 **Tartalomszűrés és autentikáció**
Adatbiztonsági sorozatunk második részében a tűzfal néhány magasabb szintű védelmi mechanizmusát mutatjuk be.

Linux

126 **Az élő rendszer**
A Corel Linuxot a nem szakértő felhasználóknak szánták. Bemutatjuk a rendszer használatát.

131 **Játékos pingvin**
Talán meglepő, de Linux alatt is lehet játszani. Egy kis ízelítő linuxos játékokból.

133 **Az X magyarítása**
A unixos programok jó része angol nyelvű. Bár magyaríthatók, de mindegyik másként.

136 **PPP-alapok**
A Linux Internetre kapcsolása sohasem volt egyszerű. Cikkünkben ehhez adunk segítséget.

Kommunikáció

140 **Internet-böngésző**
Újdonságok az Internet világából – Microsoft: csód vagy csak figyelmetlenség? ● Domainháború: hét és fél millió dollár egy Web-címért! ● Fókusz Online, MatávNet: immár kártyával is biztonságos ● Netcenter: munkára fogva ● Compaq: ami elhangzott, annak nyoma van ● NameTheDecade.com: a jövő nevei ● Zero Knowledge Systems: légy felismerhetetlen! ● Európai Közösség: elektronikus Európát! ● AOL: túl a 20 millión ● Plagiarism.org: eddig könnyű volt az élet! ● CECS: vásárolj, és fogyassz kevesebbet! ● CNET: túl az Interneten ● Ericsson, Lycos: Internet mobilis ● Frost&Sullivan: hangoskodjunk az Interneten ● Kína: a kínai nagy fal még mindig áll ● Érdekes site-ok és szolgáltatások: BugNet – hibát-hibára...; kínai piramisok; soha nem látott driverek

144 **Kommunikációs kirakat**
Hálózat öt perc alatt!: Orca Toplan ● Mobil ISDN kapcsolat: Diva USB

147 **Önvédő hálózat**
Hogyan védhetők a kulcsfontosságú adatokat tartalmazó hálózatok?

150 **Billentyűzettől a boltig**
Hazánkban is terjed az Interneten keresztüli, on-line kereskedelem.

Mobil világ

152 **Mobil-böngésző**
Ericsson: két vas, egy tűz ● Intel: nem lesz mobil Rambus ● ARM: aszinkron ARM7 ● 3Com: színes Palm III

154 **Mobil-kirakat**
Maximalisták: Sony PCG-F390 Vaio és PCG-XG9 Vaio ● Megmondják a csillagok: Casio Cassiopeia E100

156 **Autót mentő SMS**
A Magyar Autóklub segélyszolgálata a legkorszerűbb mobil kommunikációs eszközöket alkalmazza.

Kikapcsolódás

158 **Indy, a győző**
A régészprofesszor ismét akcióban: Indiana Jones and the Infernal Machine.

159 **Fel a kerekekkel!**
Végy két teljesen eltérő játékstílust, gyúrd egybe, fűszerezd elfogadható sztorival: Interstate '82.

Szerkesztőségi rovatok

3 Fórum
160 Impresszum
160 Hirdetőink
161 Index
162 Előzetes

Útjelzéseink

Mutató: az így jelölt forrásokból további információkhoz lehet jutni az adott hírrel, cikkel kapcsolatban.

Telefonszám.

Az így jelölt cikkek a címlapon is szerepelnek.

CeBIT 2000 Hannover
Világkiállítás előtt

Idén a Cebitet február 24. és március 1. között rendezik meg a hannoveri Deutsche Messe vásárvárosban – a megszokott időpontnál egy hónappal korábban, a június 1-től október 30-ig ugyanitt megrendezésre kerülő Expo 2000 világkiállítás miatt.

A világpiac számítás- és kommunikációtechnikai kínálatát hiánytalanul felvonultató Cebit 2000. évi rendezvényére 59 országból 7515 kiállító jelentkezett, akik 26 vásárcsarnokban összesen 408 839 m² nettó kiállítási területet foglalnak el. E paraméterekkel a Cebit vitathatatlanul a világ legnagyobb szakvásárának számít: 1999-ben több mint 698 ezer látogató kereste fel.

A hannoveri vásárváros a TCM kongresszusi központ jellegzetes tornyával

Magyarországot idén 14 kiállító fogja képviselni egyénileg, illetve csoportosan az Informatikai Vállalkozások Szövetségének 5. pavilonbeli standján.

➧ www.cebit.de

Microsoft
Vörös zászló?

A világ hírügynökségei január 6-án röppentették fel a hírt: a kínai kormány feketelistára helyezte a Microsoft Windows 2000 operációs rendszerét, és intézményeiben a Red Flag Linux – azaz a Red Hatre rímelő Vörös Zászló Linux-változat – használatát vezeti be. Egy napra rá a kínai kormány cáfolta a híreszteléstt. A szoftveripart és az egész informatikai ágazatot felügyelő minisztérium elektrotechnikai és információtechnológiai termékekkel foglalkozó osztályának igazgatója a Reuters-nek elmondta, hogy soha nem született ilyen döntés. Az eredetileg a Yangcheng Evening News értesülésének számító információt Kína több más minisztériuma is alaptalannak minősítette. A Microsoft kínai regionális igazgatója arról számolt be, hogy a kormányzati intézmények nagy Windows NT-felhasználók, és izgatottan várják a Windows 2000 márciusi forgalomba hozatalát.

A Kínai Tudományos Akadémia tisztségviselője, aki a Red Flag fejlesztését felügyeli, elmondta, hogy a kormány intézményeit élénken foglalkoztatja a Windows más operációs rendszerrel történő felváltása. Attól tartanak ugyanis, hogy a Microsoft az Interneten keresztül hozzáférhet számítógépeikhez. A Microsoft szerint ez képtelenség.

Elender Informatikai Rt.
Betörtek az Elender szerverére

2000. január 8-án betörtek az Elender Rt. egyik kiegészítő szolgáltatásokat (telnet, CGI script) nyújtó szerverére. Ezt bizonyítandó a lapzártánkkor még ismeretlen elkövető vagy elkövetők kicserélték az Elender webes bejelentkező oldalát is, amelyen Microsoft- és Elender-ellenes dokumentumot helyeztek el, valamint közzétették mintegy 3000 Internet-felhasználó nevét és jelszavát. Az Elender rendkívüli sajtótájékoztatót tartott az eset kapcsán, melyen valószínűsítették, hogy a behatolás a telnet szolgáltatást használva sikerülhetett. Az adott szerveren Sun Solaris futott, de mind az Elender, mind a Sun kijelentette, hogy az operációs rendszer nem okolható a sajnálatos eseményért.

A behatolás tényét az Elender szakemberei pár órával később már felfedezték, és megkezdték az elhárítást. Kicserélték a megváltoztatott file-okat, illetve leállították az e-mail szolgáltatást, ugyanis fennállt annak lehetősége, hogy a megszerzett nevekkel, jelszavakkal illetéktelenek elolvashatják mások leveleit. A cég munkatársai egész hétvégén dolgoztak, hogy a lehetséges érintetteket express postai levélben értesítsék, és a felhasználók jelszavát kicserélték egy egyedileg generált azonosítóra.

Dr. Kóka János, az Elender Rt. vezérigazgatója elmondta, hogy a rendőrségi feljelentés megírása (lapzártánkkor) folyamatban van, egyelőre adatokat gyűjtenek a lehető legpontosabb megfogalmazás céljából. Véleménye szerint a tettes(ek) nem anyagi kárt, hanem presztízsveszteséget kívántak okozni a cégnek. Hangsúlyozta, hogy a cég ésszerűen méretezett, kellő gondossággal felépített biztonsági rendszert használt, amelyet most tovább szigorítanak, de emlékeztetett, hogy még a Pentagon, illetve nagy világcégek szervereit is érik sikeres behatolások. A védelmi rendszerek használatánál mérlegelni kell az esetleges befektetés nagyságát, illetve a támadás valószínűségét is. Az Eleneder ingyenes loginnév-, illetve jelszóváltást tesz lehetővé ügyfelei számára.

Asbis
Disztribúciós központ Prágában

Az Asbis Enterprises új disztribúciós központot nyitott Prágában. Ezzel Csehország – Amszterdam és Dubai mellett – egyike lett a cég stratégiai központjainak. Prágára a csökkenthető szállítási idők, a költséghatékonyság és az átláthatóbb logisztika miatt esett a választás.

Az új disztribúciós központ megkönnyíti az Asbis számára a régió piacainak ellátását Csehországban, Szlovákiában, Magyarországon, Lengyelországban, Szlovéniában, Horvátországban, Romániában, Bulgáriában és Ukrajnában. A közép-kelet-európai ügyfelek az eddigi 4 nap helyett átlagosan másfél napon belül juthatnak hozzá az áruhoz a rendeléstől számítva.

Az Asbis a számítógép-alkatrészek egyik legnagyobb szállítója Közép-Kelet Európában. A céget 1990-ben alapították, ma Európa 17 országában összesen 20 irodája van.

➧ Asbis Magyarország Kft. ☎ 236-1010
➧ www.asbis.hu

Apple Computer

Internet-stratégia és Mac OS X

A Macworld Expo szakkiállítás és konferencia megnyitóján az Apple hivatalosan bejelentette a Macintosh számítógépek operációs rendszerének legújabb verzióját, a Mac OS X-et és a cég új, átfogó Internet-stratégiáját. E stratégia keretében többek között az újratervezett Apple.com Web-helyről elérhető új on-line szolgáltatásokat is kínál iTools néven.

iTools: on-line szolgáltatások az Apple megújult Web-helyén

A Mac OS X a legkorszerűbb technológiákat alkalmazza, például a teljesen új, Aqua fedőnevű kezelőfelületet. Fejlesztésénél az volt a fő szempont, hogy miközben meg kell könnyítenie a kezdő számítógép-használók munkáját, újabb szolgáltatásokat és kiemelkedő teljesítményt nyújtson a professzionális rendszerek üzemeltetői számára. Az új Mac OS nyár elején kerül az üzletekbe, és 2001 januárjától az újonnan értékesített Macintoshok ezzel kerülnek majd forgalomba.

Az Apple Internet-stratégiájának középpontjában az iTools, az Internet-alapú szolgáltatások egészen új generációja áll, amely nagymértékben épít az Apple kiszolgáló- és ügyféloldali technológiáira, mindenekelőtt a Mac OS 9 operációs rendszer új szolgáltatásaira.

Az Apple máris bemutatta az első négy iTool megoldást: a KidSafe-et, amely koncepcionálisan új megoldást kínál a gyermekek távol tartására a nemkívánatos on-line tartalomtól, a Mac.com-ot, az Apple saját nyilvános levelezőrendszerét, az iDisket, amely adatok biztonságos tárolására és megosztására szolgál az Interneten, valamint a HomePage-et, melynek használatával akár 10 perc alatt saját Web-helyet alakíthatnak ki a felhasználók.

A küllemében és tartalmában egyaránt megfiatalodott Apple.com Web-hely, amely jelenleg heti több mint 9 millió látogatót vonz, immár két új szolgáltatást is kínál iReview és iCards néven. Az iReview az Internet áttekintő katalógusa, az iCards pedig egy on-line képeslapküldő szolgáltatás.

- Apple Hungary IMC (HDSys Kft.) ☎ 250-3260
- www.apple.hu

AOL, Time Warner

Világ birodalmai, egyesüljetek!

Amennyiben létrejön a történelem eddigi legnagyobb, 182 milliárd dolláros cégvásárlása, az AOL és a Time Warner neve között a felcímben látható vessző feleslegessé válik. Az America Online (AOL), az Egyesült Államok legnagyobb, 20 millió felhasználós táborral rendelkező Internet-szolgáltatója lapzártánkkor bejelentette, hogy ennyiért szándékozik felvásárolni a Time Warner médiabirodalmat. Utóbbi tartalomszolgáltató nagyhatalom a tájékoztatás, a film és a zene terén egyaránt, nem utolsósorban 13 millió kábeltévé-előfizetője van, így a leendő 350 milliárd dollár értékű vállalat gyakorlatilag létrejöttekor behálózza az USA-beli háztartások felét.

Montana

Tesztlabor és adatvédelem az Interneten

A Montana Web-helyén Tesztlabor nyílt, ahol kezdetnek a virtuális magánhálózatokról szóló anyagok kaptak helyet. Hamarosan kibővítik a témák választékát. Ugyanitt kapott helyet a Montana Adatvédelmi Fóruma, amely a Noreg Kft. és az ISS által a nagyvilág legfrissebb adatvédelmi híreit, információvédelmi megoldásait tárja az érdeklődők elé.

- www.montana.hu/tesztlabor
- www.montana.hu/noreg/news.html

Askey, Multi-Tech

Termékújdonságok a GamaxNetnél

Az Askey Computer Corporation ISDN IP Sharing Router termékcsaládja jó minőséget kínál kedvező áron. Az Internet router család minden tagja rendelkezik ISDN2 csatlakozással, négyportos UTP hubbal és egy aszinkron porttal, melynek segítségével modemmel vagy ISDN terminéladapterrel növelhető a sávszélesség. A négy típus a választható opciók variálásával alakult ki: két analóg port telefonkészülék vagy más analóg eszköz csatlakoztatására, valamint nyomtatóport, amely nyomtatómegosztást tesz lehetővé IP hálózatokon.

Askey ISDN IP Sharing Router: négy változatban

A Multi-Tech Systems bejelentette új, négy ISDN2 csatlakozást kezelő illesztőkártyáit digitális és hibrid (digitális-analóg 56 kbit/s) kivitelben is. Ezzel egyidejűleg új RAS szervert is kínál CommPlete 4000 néven, amely 16 ISDN2 csatlakozást képes kiszolgálni a jól bevált RASExpress szoftverrel (az alapkészlet egy ISIHP-4S kártyával 4 ISDN2-t fogad, és 10/100-as Ethernet csatlakozással rendelkezik).

- GamaxNet Kft. ☎ 372-7180
- www.gamaxnet.hu

Farsangi keresgélő

2000. februári korongjainkat sem kellett az ürességtől féltenünk. Hála az év végi hajtásnak, mind a shareware, mind a kereskedelmi programok szerzői dolgoztak.

Ennek hatására természetesen szerkesztőségünk is beleerősített, erre a legjobb példa a CHIP-CD-k keresőprogramja. Régesrégi kívánság, hogy a több mint öt éve megjelent első CD-nktől kezdve legyen egy teljes tartalomjegyzék a korongokról.

A program 32 bites Windowsra készült, de az alapjául szolgáló adatok .dbf és .txt file-ban is elérhetők, így várhatóan minden operációs rendszer alól kereshetők. A jövőben is igyekszünk naprakészen tartani az adatbázist, hogy az aktuális év

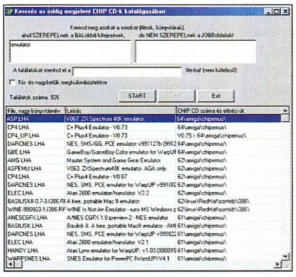

Régi kívánság teljesül: adatbázis 5 év CHIP-CD-iről

anyagai is gyorsan kereshetők legyenek. A kivételt az aktuális korongpár jelenti, ennek tartalma várhatólag mindig csak a következő havi adatbázis-frissítésben jelenik majd meg.

Office 97 Service Release 2b

Az új szervizcsomag a hagyományos SR-2 kiváltására született, és két új javítást tartalmaz a korábbi csokor mellett. Az egyik az Outlook 97 szövegfile-exportját és -importját korrigálja, beolvasáskor ugyanis a program hajlamos volt rossz évszázadra kiegészíteni a kétjegyű évszámokat, íráskor pedig nem értelmezte mindig jól a megadott intervallumot. Az SR-

A látvány önmagáért beszél

2b másik újdonsága, hogy tartalmazza a Jet adatbázismotor 3.5-ös verziójának legújabb, 3-as javítócsomagját, melyben több Y2K és egyéb jellegű probléma patchét találjuk.

A Microsoft ajánlása szerint aki korábban már telepítette a „klasszikus" SR-2-t, az ne tegye fel az SR-2b-t, hanem helyette külön-külön telepítse az Outlook (o97dtfix.exe) és a Jet (jet35sp3.exe) update-jét. Aki azonban még nem tette fel az SR-2-t, az ezután inkább az SR-2b-t válassza. Az SR-2b – csakúgy, mint az SR-2 – csak az SR-1 után rakható fel! A CD-nkre került SR-2b angol nyelvű, a magyar Office 97-re telepíthető változat még nem készült el.

- http://officeupdate.microsoft.com/Articles/sr2fact.htm
- http://support.microsoft.com/support/kb/articles/q151/0/20.asp

DirectX 7a, magyar NT 4 SP6a

A Microsoft programozói mason is dolgoztak, elkészült a januári számunkban beharangozott magyar nyelvű NT 4 Service Pack 6a változata. Egy másik hibajavító csomag is korongunkra került, a DirectX 7 „A" jelű változata.

Sajnos akárcsak az eredeti 7-esnek, ennek sem készült még magyar változata.

Ismét kiállítás

Steindl L. Erik kiállításai már számos alkalommal szerepeltek multimédia mellékletünkben. A fotográfus az idei évben az elmúlt öt esztendő során készített, részben átdolgozott vagy esetenként digitálisan módosított természetfotóitól vár sikert. Megközelítésével, művészi látásmódjával és a számítógép nyújtotta technikai lehetőségek kiaknázásával nem mindennapi látványt tár elénk. A magazinunk CD-mellékletén található képek eredetijei az év során Budapest mellett New Yorkban és Torontóban is láthatók lesznek. A művész Weboldalán 2000 februárjától havi frissítéssel tekinthetők meg a legújabb fotók. Jelenleg negyvenhét darab látható, míg az esztendő végéig előreláthatólag kétszáz fotó nyer publicitást.

- http://design.tvnet.hu
- http://art.tvnet.hu

Innen-onnan

Természetesen a szokásos dolgok sem maradhattak le korongjainkról. A scene compók szerelmesei a múlt év végi The Party '99 anyagaiban gyönyörködhetnek, és a windowsos GIMP használói is megtalálhatják kedvencük legújabb verzióját. Még egy „apróságra" hívjuk

Houston we have an alcohol problem – Adam of DualCrew-Shining győztes raytrace-elt grafikája a The Party '99-ről

fel Olvasóink figyelmét: bár ritkán írunk a CD-kre került, Olvasóink által alkotott dolgokról, most különösen érdemes betekinteni a \OLVASOK könyvtárba, mert több izgalmas dolog is összegyűlt februárra.

CHIP

Verbatim – Where Successful Technology Starts
TEFLON PROTECTED
AUTHORISED DISTRIBUTORS:
CORWELL
Tel.: 061 3069060
CHS
Tel.: 061 4513500
Tel.: 061 3495363
VERBATIM Central/East Europe
Verbatim
Save it. Store it. Print it. Present it.

Valóra vált álom

A Dream Station különböző rendszerek integrációjából született, és megajándékoz minket a minőségi zene készítésének lehetőségével.

A szoftver egy virtuális analóg és egy hullámtáblás szintetizátor ötvözete, amely teljes körű MIDI-támogatással bír. Ezt egy pattern rendszerű szekvencer, néhány kiváló minőségű effektus és magas szintű jelfeldolgozás egészíti ki.

A Dream Station MIDI-In/Out portok segítségével bármilyen MIDI-kompatibilis szoftver és hardver között kapcsolatot teremthet, így a szintetizátor modulja külső szerkesztőből is elérhető. Minden gomb, kapcsoló és szabályzó hozzárendelhető egy egyéni MIDI-vezérlőhöz.

Az impozáns kezelőfelület tetején adhatjuk meg a lejátszás sebességét BPM-ben. Itt érhető el néhány kényelmi funkció is, melyek alatt a program szíve, a szintetizátor-szekció található. Itt 3 oszcillátor dolgozik 6 különböző hullámformával: szinusz, fűrészfog, négyszög, háromszög, zaj vagy PCM WAV hangminta. Külön figyelmet érdemel a WAV hangminták használhatósága, ami ritka a hasonló programokban.

Az oszcillátoroknál az alábbi beállítási lehetőségeink vannak:

Tune: finomhangolás;

Kbd-trk: keyboard tracking, azaz hogy változzon-e a jel hangmagassága, ha más hangot ütünk le;

Pwidth: a négyszög hullámforma hossza az 1. oszcillátoron;

PWM: a négyszög hullámforma modulációja;

FM: az 1. és 2. oszcillátor közti frekvenciamoduláció mértéke;

S/R sync: a szinkronizáció aktivizálása az első két oszcillátor között;

S/R ring: gyűrűs moduláció ki-be kapcsolása az első két oszcillátor között;

VOL: az oszcillátor hangereje (2-es és 3-as).

Az *Amplifier* (erősítő) részben állítható a kezdeti erősség (A – Attack), a lecsengés (D – decay) a kitartás (S – sustain), a felengedés (R – release), valamint a hangerő-növekedés mértéke (Gain).

A *Filter* (szűrő) részben a *Cutoff* 20 Hz – 19 kHz-es tartományban szűr, a *Resonance* pedig visszacsatolást hoz létre, hangsúlyosabbá téve a hangot. Az itt lévő *A, D, S, R* és *Gain* gomb funkciói megegyeznek az erősítőnél lévőkkel, ám ezek csak a szűrőkre – LP1, LP2 (Lowpass), HP (Highpass), BP (Bandpass) és FMT (Lowpass Formant) – hatnak. Ha a *Kbd* kapcsoló aktív, akkor a cutoff frekvencia a hangmagasság függvényében változik.

Sok jó dolog kis helyen is elfér

Az LFO-val (Low Frequency Oscillator) szinusz, fűrészfog, négyszög és zaj (véletlen) forma szerint változtatja az oszcillátorok hangmagasságát, a négyszög modulációt vagy a szűrő cutoff frekvenciáját a *Depth*-nél meghatározott intenzitás és a *Rate*-nél beállított sebesség szerint.

A *Vibrato*nak nem csak az intenzitását és a gyakoriságát állíthatjuk, hanem azt is, hogy milyen késéssel aktivizálódjon.

A *Portamento* a hangsiklás sebességét, a *Keyoff* a kitartott hang hosszát határozza meg. A *Dist* (distortion) kellemesen torzítja a hangot, a *Tie note* bekapcsolása pedig a hangszert kötötté (legato) teszi.

Az *Output channel* pontban adhatjuk meg, hogy melyik csatornára szeretnénk az adott hangszerünket vezérelni.

A csatornákon hangerőt, balanszot és kétféle minőségi effektust állíthatunk be – e beállítások további opciókat biztosítanak.

A beépített sequencer pattern-orientált. Egy dal legfeljebb 200 darab maximum 100 különböző 128 lépéses patternből állhat, melyek 32 tracket tartalmaznak. Minden track 1 hangjegy- és 2 parancsoszlopra tagolódik.

MIDI billentyűzet helyett klaviatúránkat használva a hangjegyeket betűkkel, az oktávokat pedig 0-tól 8-ig számokkal vihetjük be. A hangjegyek oszlopában állva az [Enter] lenyomása után tudunk hangjegyeket beírni.

Szerkesztés közben egy hangjegyet nyomva tartott [Shift]-tel (vagy utána [F8]-cal) tehetünk kötötté (legato), ilyenkor az előtte megszólaló hang folytatódik a kötött hangjegy magasságán. Az [=] gombbal adhatjuk ki a *cut* parancsot, ami leállítja a hang lecsengését. A [-] gombbal üres lépést szúrhatunk be, vagy törölhetjük az aktuális hangjegyet. A [~] billentyű lenyomásával a patternt zárhatjuk le az adott pozícióban. A Windows *cut, copy* és *paste* funkcióit is használhatjuk szerkesztéshez.

A két parancsoszlopban egyszerűbb az effektusok paraméterezése, ha a kívánt helyen lenyomjuk az [Enter]-t, és a felbukkanó ablakból választunk. Az *Options → Automation* pontban valós időben vehetünk fel effektusokat, miután egy gombhoz hozzárendeltük (SET).

A *Musicparts* részben szerkeszthetjük a patternök sorrendjét, újat szúrhatunk be, vagy megismételhetjük az aktuálisat. Ha az *Auto* gomb be van kapcsolva, akkor a dal lejátszás közben automatikusan a következő patternre ugrik, különben addig ismétli az aktuálisat, amíg a *Next* gombra nem kattintunk. A dalt az [S] gomb lenyomásával állíthatjuk le, a [G]-vel pedig „hurkolhatjuk" egy tetszőleges pozícióját, így onnantól végtelenítve ismétlődik a dallam.

A végeredményt DSS vagy WAV formátumban menthetjük el – a CD-n található demóban csak az utóbbira van lehetőségünk. A program futásához Windows 95/98/NT szükséges.

Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

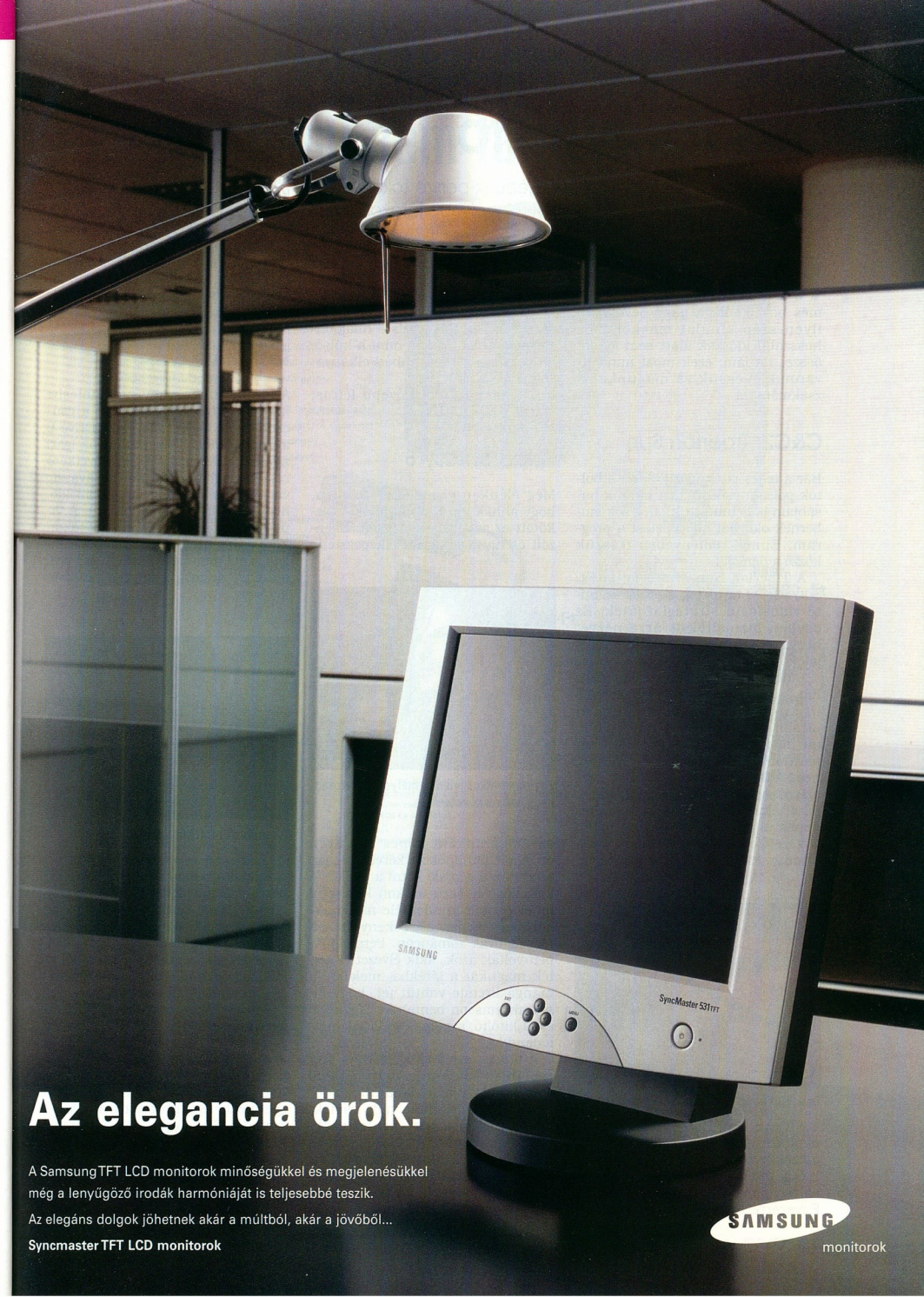

Az elegancia örök.

A SamsungTFT LCD monitorok minőségükkel és megjelenésükkel még a lenyűgöző irodák harmóniáját is teljesebbé teszik.

Az elegáns dolgok jöhetnek akár a múltból, akár a jövőből...

Syncmaster TFT LCD monitorok

SAMSUNG monitorok

Biztató évnyitó

Immár jó ideje 2000-et tapossuk, gépünk persze tökéletesen átállt, mi is, és újult erővel várjuk a jobbnál jobb játékokat is.

Most mindenki leteszthelheti, milyen vasat lelt a karácsonyfa alatt. Az e havi termés bővelkedik a nagy nevekben, ilyen szép kínálat máskor még hosszabb időszak alatt sem gyűlik össze. És lám: ezek most mind itt vannak. Vessük rá magunkat a zsákmányra!

C&C2: Tiberian Sun

Bár a teljes játék már jó ideje a boltok polcain csücsül, sőt lapunk hasábjain is bemutattuk, még sok embernek okozhat meglepetést a program. Ennek reményében tesszük közzé a demóját.

A Tiberian Sun stratégiai játék. Sőt, a PC-s területen elsőnek számító valósidejű stratégiai játék. Ez egyben biztosíték is arra nézve, hogy egy jól megtervezett, élvezetes játékot kapunk.

A demó használhatóra sikeredett. Két, a teljes játékban nem szereplő (!) küldetést tartalmaz, kellően játszható, ráérezhetünk belőle, mennyire jó is „stratégáskodni" csapatunk élén. A grafika is kielégítő, nem használ semmiféle 3D-s kártyát, de ez néha nem is baj – a játék jól áttekinthető, mégis mutatós, és képes nagy felbontásban is futni. A kezelőfelület a már ismert westwoodos kivitelű, vagyis egyszerű, nagyszerű, és nem foglal sok helyet a képernyőből.

Ez a NOD bázis már nem sokáig húzza

Sok újítás is megfigyelhető az előző verzióhoz, a Red Alerthez képest. Egyszerre több egységet is építhetünk, kijelölhetünk útvonalat stb. Lehet, hogy nem kapunk mellbevágóan gyönyörű, térhatású grafikát, de mindezért bőven kárpótol az élvezetes játék. Ez a „belső" tulajdonság sokkal fontosabb, mint a külső, de persze azt sem szabad elhanyagolni.

A teljes játékról bővebb leírás: CHIP, 99/10/188.

Final Fantasy 8

Még élénken él emlékezetemben, hogy annak idején több hónapra lekötött ez az elképesztő játék. Ellenzőit és híveit egyaránt elképesztette az, hogy miként képes egy ilyen program hónapokon keresztül nap mint nap a gép elé kötni a játékosokat, hogy hosszú órákon keresztül bíbelődjenek mindenféle matériákkal, vagy éppen elérzékenyüljenek mesefigurák románcán. Persze többen voltak azok, akik élvezettel vették magukat a játékba, melyben a manga krémje vonult fel, hogy elszórakoztasson bennünket egy több estét kitöltő, izgalmas és mozgalmas kalanddal.

Egy romantikus jelenet, melyet hamarosan nagy harcok követnek

A stílus, amit világának és szereplőinek kialakításában a Final Fantasy is követ, semmilyen jóérzést sértő grafikát vagy cselekményábrázolást nem tűr, ugyanakkor képes mindent részletesen és hihetően ábrázolni. Itt is a fejlett testű és gondolkodású, de gyermekarcú, nagy szemű, hosszú combú lányok vannak túlnyomó többségben, ami ugye nem baj. A fiúk jóképűek, figyelmesek, de persze mindegyik oldalon vannak gonoszak is.

A játék voltaképpen egy gyönyörű mese, mindennel, ami ehhez kell: különleges, szerepjátékszerű karakterekkel, varázslatokkal, nagy kardokkal és sok helyen szívszorítóan romantikus kalandokkal. Akinek nem tetszene a játék, feltétlenül nézze meg a demóban található videókat – ilyet ritkán látni számítógépen! Kihagyhatatlan!

Test Drive 6

Az Infogrames nagy menetelésbe kezdett, minden programját a csúcson szeretné látni. A Test Drive 6 időzítése megfelelő, hiszen az igazi rivális, a Need for Speed következő részére legjobb esetben is tavaszig várnunk kell. Addig pedig van idő, hogy elhódítsák a játékosokat. A Viper-futam még mindig városokon keresztül, utcák dzsungelében folyik, ahol nem nélkülözhetjük a civil autókat, de még a szigorú rendőröket sem.

A rendőrök rémálma... Csodálatos!

A játék grafikai motorja elsőre ránézésre nem sokat javult, pedig épp ellenkezőleg! Immár támogatja az újdonságnak számító Nvidia GeForce új tulajdonságát is, a T&L egységet. Ez leginkább a lekerekített felületeknél, valamint a szebb fény- és füsthatásoknál érzékelhető.

A kocsi irányítása nem igazán valósághű, de ezt elnézhetjük, hiszen a játék nem szimulátor, inkább az arcade stílust követi. Azért tény, hogy ezt a részt jobban is elkészíthették volna – úgy látszik, ezt a gyermekbetegségét csak nem akarja kinőni a Test Drive. A programmal akár gépünk sebességét is tesztelhetjük. Mindenképpen érdemes kipróbálni: igényes autóversennyel játszhatunk, utcai kivitelben.

Erdős Márton (martinm@umszki.hu)

Semmi sem tart tovább

A világ első számú feszültségvédelme már 7990.- Ft-tól*

Az adatvesztések és leállások több, mint 45%-a feszültségproblémákra vezethető vissza. Az APC szünetmentes áramforrásaiba (UPS) és túlfeszültségvédőibe történő beruházás már az első alkalommal megtérül, amikor az Ön eszközei ténylegesen védelemre szorulnak.

Az APC Back-UPS folyamatos, egyenletes feszültségellátást, valamint szükség esetén azonnali akkumulátoros védelmet biztosít a PC és a monitor számára, valamint védi a modemet, a nyomtatót, a faxkészüléket és a ZIPTM™ meghajtókat is.

Az APC telefon-, hálózati és laptop-túlfeszültségvédői útközben és on-line kapcsolat esetén is védelmet nyújtanak. Mindegy, hogy 1000 hálózati PC vagy egyetlen otthoni számítógép védelméről van szó, hívjon bennünket még ma és csatlakozzon a 8.000.000 elégedett APC-felhasználó táborához.

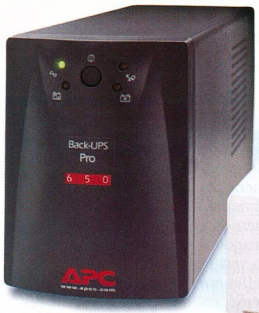

Már 35990,-Ft
-tól*

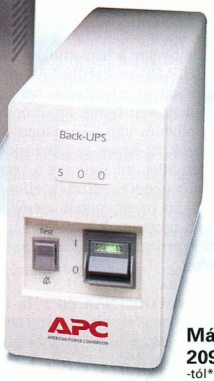

Már 20990,-Ft
-tól*

Már 7990,-Ft
-tól*

*Ajánlott végfelhasználói árak. Az árak ÁFA nélkül értendők.

Kategóriájában a legjobb védelem:

vállalati asztali PC-khez
kisvállalkozások számára
üzletekben
otthon
útközben (laptopokhoz)

Az APC-védelem főbb jellemzői:

- Saját kategóriájában garantáltan a leghosszabb áthidalási időt (5-40 perc) biztosítja.
- A felhasználó által cserélhető akkumulátorok csökkentik a szervizköltségeket és garantálják a beruházás értékállóságát.
- Az UPS szoftver a biztonságos, automatikus rendszerleállítás révén védi adatait.
- Folyamatos Internet-csatlakozást biztosít, mivel kizárja a számítógép lefagyásának lehetőségét.
- A Back-UPS Pro mellé ingyenes PowerChute® *plus* szoftvert adunk, mely bármilyen feszültség probléma esetén automatikusan menti az adatokat és a fájlokat.
- A számítógépes perifériák csatlakoztatására egy speciális túlfeszültségvédő kimenet szolgál.

APC®
Legendary Reliability™

Név: _____

Beosztás: _____

Cég: _____

Cím: _____

_____

Irányítószám: _____ Ország: _____

Telefon: _____

Fax: _____

E-mail: _____

Milyen típusú UPS-t használ? _____ db _____

Milyen típusú PC-ket használ? _____ db _____

Milyen típusú szervereket használ? _____ db _____

Ingyenes feszültségvédelmi katalógus

☐ IGEN! Meg szeretném tudni, hogyan válasszam ki a rendszeremhez legjobban illő UPS-t. Küldjenek INGYENES katalógust.

☐ NEM, ezúttal nem kérek ingyenes katalógust, de vegyenek fel a negyedéves ingyenes hírlevél címlistájára.

POWERLINE: +361209-4678 FAX: +361209-4677 E-mail: apcHUN@apcc.com **Kulcs kód** 59500v

©2000 American Power Conversion. Valamennyi védjegy a tulajdonosáé.DPS4B9CF-HU.

www.apcc.com - APC Hungary, Könyves Gv. U. 5. II. Em. 3, 01114 Budapest, Hungary.

Az új év első SAC-anyaga

Már réges régen túlvagyunk a szilveszteri mulatságokon, és ez bizony meglátszik múlt havi shareware-gyűjteményünkön is.

Eljött hát végre a triplanullás év, de a CHIP-CD-re kerülő SAC-programokat ez egyáltalán nem zavarta. Kellemesen teltek az ünnepek, ez volt a pihenés időszaka. Pihentek a programozók is: kevés az igazi újdonság, eredeti ötlet, inkább csak a verziószámok növekedtek. Ennek ellenére most is akad bőven miből csemegéznünk, és a programok közül néhányat tartósan is érdemes telepíteni a számítógépünkre.

● *NetNak v4.2.1:* LXIV. CD, \SAC\COMM\NETNAK.ZIP. Ha modemmel kapcsolódunk az Internetre, akkor a Windows csak nagyon szűkszavúan tájékoztat bennünket a modem forgalmáról. A kapcsolat sebességén kívül tulajdonképpen nem sok mindent közöl velünk.

Ezért születhetett meg a NetNak Dial-Up-Monitor nevű kis program. Fő feladataként mutatja a modem által

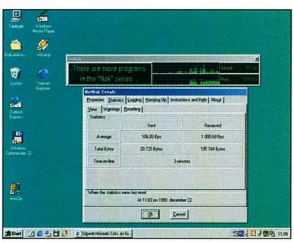

NetNak: a modemforgalom jelzőtáblája

küldött és fogadott byte-ok számát. Ezt egy kis grafikon is kíséri, ahol a küldés és a fogadás sebességét látjuk az idő függvényében. Ha egyet kattintunk a grafikonra, akkor az addig elért legnagyobb átviteli sebességet kapjuk meg. Ha még egyet kattintunk, akkor pedig az átlagos átviteli sebességet tudhatjuk meg. A program *Property* menüjében rengeteg dolgot beállíthatunk: Kbyte-ban vagy byte-ban mutassa az értékeket, elinduljon-e a program, ha nincs kapcsolat stb. Beállíthatjuk a programot úgy, hogy figyelje a fogadott és a küldött byte-ok számát, és jelezzen (sípoljon) ha ezek meghaladják az általunk megadott korlátot. Ugyanezt megtehetjük egy időtartományra is (például 10 perc elteltével sípoljon, különben nagy lesz a telefonszámla).

● *WebFolder v1.0.004:* LXIV. CD, \SAC\COMM\WF.ZIP. Roppant kellemetlen, amikor kialakítunk magunknak egy kellemes kedvencek (bookmark) hierarchiát – és egy laza mozdulattal eltüntetjük, amikor újratelepítjük a gépünket... A WebFolderrel létrehozhatjuk magunknak ugyanúgy a kedvencek listáját, de azt egyetlen fileba exportálhatjuk is. Az *Auto export* menüpontot kiválasztva a program mindig lementi a változásokat az általunk megadott helyre. Ha ott tároljuk ezt az adatfile-t, ahol más fontos dokumentumainkat, akkor biztosan nem töröljük le. Ennél a módszernél a program a saját formátumát használja, de az adatbázist HTML formátumba is exportálhatjuk.

A WebFolder használata nagyon egyszerű: létre kell hoznunk mappákat, azon belül elemeket – így építgetjük a kedvenceink listáját. Ha pedig kettőt kattintunk valamelyik elemre, akkor megpróbál hozzákapcsolódni ahhoz, és betölti az oldalt az Internet Explorerbe. A WebFolder freeware, tehát még fizetnünk sem kell érte.

● *Advanced Grapher v1.5, Euler95 v1.4:* LXIV. CD, \SAC\GRAPH\AGRAPHER.ZIP, \SAC\EDUCULT\EULER95.ZIP. A matematika ritkán tartozik a kedvenc tantárgyak közé, mégis úton útfélen szükségünk van az iskolában tanultakra. Valószínűleg mások is így lehetnek ezzel, aligha véletlen, hogy egyszerre több matematikai szoftvert is találunk a SAC anyagai között.

Az Advanced Grapher könnyen használható függvényrajzoló program. Segítségével teljes függvényanalízist végezhetünk. A képernyő felső részén találjuk az eszközöket amelyeken keresztül a megrajzolandó függvényt konfigurálhatjuk. Ugyaninnen érhetjük el az analízishez szükséges parancsokat is, vagyis integrálhatunk, deriválhatunk, metszéspontot kereshetünk stb. A végeredményt le is menthetjük, így később újra felhasználhatjuk a kapott eredményt.

A másik program sokkal komolyabb matematikai segédeszköz, azonban a kezelése is sokkal bonyolultabb. Az Euler95 v1.4 indulása után nem kapunk mást, csak egy villogó kurzort, vagyis a parancsokat nekünk kell begépelni. Például az *i=[1,2,3]* paranccsal egy vektort hozunk létre. Lehetőségünk van a legbonyolultabb függvények, matematikai műveletek végrehajtására is, csak meg kell ismernünk a programot. Ezért azt ajánljuk mindenkinek, hogy a

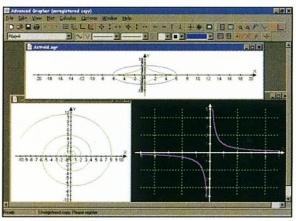

Advanced Grapher: függvényrajzolás egyszerűen

load demo paranccsal kezdje a vele való ismerkedést, ahol a program megtanít minket a használatára. Miután sikerült kiismernünk, egy nagyszerűen használható, komplett program birtokába jutunk.

● *Stella 2000 v4.7:* LXIV. CD, \SAC\EDUCULT\STELLA.ZIP. Ha az eget éjszaka szemléljük, akkor rengeteg csillagot láthatunk, főleg vidéken, messze a városoktól. Beazonosítani egy-egy csillagot azonban nem egyszerű feladat elsőre.

Akit érdekel a csillagászat, annak találták ki a Stella 2000 nevű programot. Stellával a Föld bármely pontjáról az égre „nézhetünk". Annyi kiegészítéssel, hogy a nagyobb égitestek mellett azok neve is szerepel. Mindig az adott pont szemszögéből látjuk az eget. Hogy honnan szeretnénk éppen körülnézni, azt a képernyő jobb alsó részén elhelyezett Föld-térképen tudjuk megadni. Kiválasztunk egy pontot és a bal oldali ablakban elénk tárul az égbolt. Ha itt rákattintunk egy objektumra, akkor egy kis ablakban megtudhatunk róla néhány adatot: mi a neve, milyen messze van a Földtől illetve a Naptól, mekkora stb. Ha egy nevezetesebb égitetet sikerült kijelölnünk, akkor arról egy képet is mutat a program. Múlt havi CD-mellékletünkre a Stella 2000 shareware

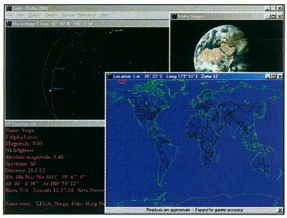

A Stella 2000-rel kilátunk az űrbe

változata került fel, amely 30 napig, de legfeljebb százszor futtatható. Látványos program, mindenképpen érdemes kipróbálni.

● *The FastConvert v1.0:* LXIV. CD, \SAC\EDUCULT\FASTCONV.ZIP. A most következő program kevésbé látványos, viszont annál inkább hasznos. A The FastConvert egy átváltó program, amely az SI mértékegységek között képes váltogatni. 14 kategóriát ismer. Táblázatos formában megtalálhatjuk az SI mértékegységek nevét, jelét, prefixumaikat és a hozzájuk tartozó értéket. Ezenkívül a fizikai és a csillagászati mértékegységeket is megtekinthetjük. A képernyő bal oldali mezőjébe beírjuk, hogy mit szeretnénk konvertálni, megadjuk a kívánt értéket és a mértékegységet. Amint beírtuk a számot, a jobb oldalon máris megjelenik az eredmény az általunk kiválasztott mértékegységben. Elnézve a programot, főleg iskolásoknak, oktatási célra szánhatta készítője. Megkönnyíti a leckeírást. Lehetőség van arra is, hogy a program a System Tray-ben fusson, így mindig kéznél lehet. Tulajdonképpen egy nagyon egyszerű, Visual C++-ban megírt freeware programocska.

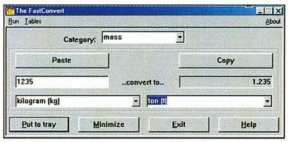

The FastConvert: váltogassunk ide-oda

● *Animagic GIF v1.21:* LXIV. CD, \SAC\GRAPH\ANIMG121.ZIP. Az Interneten szörfözve sokszor találkozunk animált képekkel, és amikor le akarjuk menteni őket, akkor GIF névkiterjesztésű file-t kapunk. A Világháló új fejezetet nyitott a GIF file-ok történetében, megszületett az animált GIF. Őséhez hasonlóan ez a formátum is állóképeket tárol, ám azokat egymás után felfűzve, amelyeket a megjelenítő program sorban egymás után lejátszik.

Az Animagic GIF programmal ilyen animált GIF file-ok készíthetők. Nincs más dolgunk, mint felfűzni a lejátszandó képkockákat egymás után. Mindezek mellett a program rendelkezik egy kellemes effektusgyűjteménnyel, amelyből kedvünk szerint válogathatunk. Lehetőségünk van egyszerűbb képszerkesztő funkciók használatára is. A szoftver nagy előnye a jól használható, HTML-alapú súgója. Shareware, használatára 30 napos engedély van.

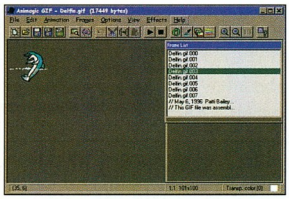

Animagic GIF: mozgó GIF-eket készít – egyszerűen és gyorsan

● *GetColor:* LXIV. CD, \SAC\GRAPH\GETCOLOR.ZIP. Aki már készített HTML oldalt, biztosan találkozott azzal a problémával, hogy kiválasztott egy színt és nem tudta ugyanazt beállítani a HTML editorban, mert nem tudta a szín kódját, pontos RGB összetevőit.

A GetColor ezen a problémán igyekszik segíteni. Két feladatra alkalmas. Egyrészt kiolvassa egy adott szín tulajdonságait. Ilyenkor az egeret bárhová mozgatjuk, a program mindig megadja az adott pozícióban lévő képpont színösszetevőit, pontosabban a HTML colorját és az RGB kódját. Az utóbbit megkapjuk hexadecimális formában is. Ez a hexadecimális forma tulajdonképpen ugyanaz, mint a HTML color, csak a színértékeket külön írja ki. A program másik funkciója a nagyítás. Ekkor az egér körül a nagyítás mértékétől függően egy kis ablaknyi területet felnagyít nekünk. Ezzel segít a pontosabb kijelölésben. Az ablak címsorában az egér pillanatnyi pozícióját látjuk.

GetColor, GetColor, mondd meg nékem, mi a színkódom

● *JPEG Imager v1.0 RC:* LXIV. CD, \SAC\GRAPH\JI1RC.ZIP. Ha csak annyit mondunk, hogy egy képfile-formátum, akkor valószínűleg mindenkinek rögtön eszébe jutnak a JPEG file-ok. Ennek oka nagyon egyszerű: nagyon kevés helyet foglalnak el a lemezeken, ugyanakkor viszonylag jó minőségű képet adnak. Nem véletlen, hogy az internetes időkben olyannyira elterjedtek ezek a file-ok.

A JPEG formátumba történő átalakításnál azonban mindig vigyázni kell, hogy a megfelelő tömörítési arányt használjuk, különben tönkretehetjük a kép minőségét. Ezen a problémán próbál meg segíteni a JPEG Imager, amelynek nagy előnye, hogy egyszerre láthatjuk a forrás- és a célfile-t. A különböző beállításokat a képernyő alján található csúszkákon és az ablak szélein található eszközökkel adhatjuk meg. A program egyetlen hátránya, hogy csak a legsűrűbben alkalmazott file-típusokat tudja beolvasni (BMP, JPEG, GIF). Regisztrálatlan változata 30 napos próbaidőt engedélyez.

JPEG Imager: a különbség szemmel látható

● *Ultimate Paint v2.4:* LXIV. CD, \SAC\GRAPH\UP24.ZIP. Ha arra kellene szavazni, hogy melyek a legnépszerűbb programok a felhasználók körében, akkor a képfeldolgozó szoftverek alighanem nagyon is elöl végeznének. Nem véletlen tehát, hogy a SAC anyagai között is állandó visszatérők ezek a programok. Az Ultimate Paint v2.4 is régi ismerősünk. Első ránézésre csak egy egyszerű rajzolóprogram, amely nem tud többet, mint a Windows Paintje. Amint azonban elkezdjük felfedezni egerünkkel, rögtön rájövünk, hogy sokkal többet nyújt. Például rengeteg képformáló effektust kínál. Megmaradt benne a rengeteg képformátumba történő mentési lehetőség:

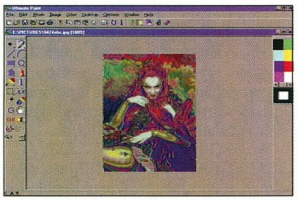

Ultimate Paint: nagyon jól használható az effektusgyűjteménye

PCX, GIF, JPEG, LBM, PNG, BMP, WMF, EMF, TGA és Amiga IFF. Ezeket olvassa is. Továbbra is nagyszerűen használhatjuk a Windows háttérképének (tapéta), induló illetve kilépő képernyőjének exportálására és importálására alkalmas menüpontot. Regisztrálatlan változata 30 alkalommal használható.

● *Video Stabilizer v2.1:* LXIV. CD, \SAC\GRAPH\VIDEOSTA.ZIP. Átböngészve a múlt havi SAC-anyagot, egy érdekes programcímre kaptuk fel a fejünket. Azon nyomban ki is próbáltuk. A Video Stabilizer tényleg azt a célt szolgálja, amire a neve utal. Miután betöltöttük a kívánt filmfile-t, elindíthatjuk a stabilizációs folyamatot, de előtte lehetőségünk van még kézi beállításokra is, ha a program által felajánlottak nem felelnek meg. A Video Stabilizer kockáira bontja az adott felvételt, majd megvizsgálja a képkockák közötti átmeneteket, és korrigálja, ha valami galibát észlel. Az Adobe Premierrel rendelkező felhasználóknak egy plug-innal is szolgál. Talán egyetlen hibája, hogy csak AVI formátumot képes beolvasni. Kipróbálásakor tényleg tapasztaltunk minőségjavulást, így úgy gondoljuk, egy próbát mindenképpen megér ez a shareware program.

A Video Stabilizerrel „kisimíthatjuk" filmjeinket

● *CD/Spectrum Pro v3.6:* LXIV. CD, \SAC\SOUND\CDSPRO36.EXE. A számítógép nagy segítségünkre lehet zenei anyagok keverésében. A CD/Spectrum Próval egy zenei CD-t átalakíthatunk MP3 számokká és viszsza. Nagyon kellemes, hiszen sok helyen már számítógépről játsszák a zenét, és így elkerülhetjük a számok közötti csöndet: miközben lekeverjük az egyik zenét, már fel is csendül a következő. Mindez csak egyike a program képességeinek. A monitorunkra varázsol egy komplett zenetornyot, amelyen könnyedén beállíthatjuk a szükséges funkciókat, akárcsak az életben. A program egyetlen hátránya, hogy sok erőforrást igényel.

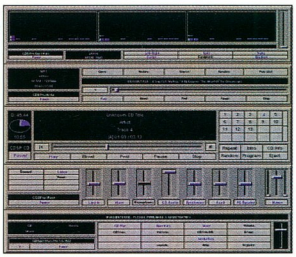

CD/Spectrum Pro: kedvünkre mixelhetünk

● *Cacheman v3.8:* LXIV. CD, \SAC\UTILDISK\CACHEM38.ZIP. A Cacheman készítője úgy találta – joggal –, hogy a Windows 9x túl sok memóriát használ a lemezkezelés gyorsítására (lemezcache-elésre), ezért megírta programját, amelyben beállíthatjuk a lemezcache minimális és maximális méretét, valamint további jellemzőit. Kellemes, hogy a fizikai és a virtuális memória pillanatnyi állapotáról folyamatosan tájékoztat a program. Mindezek mellett kész beállításokat is felkínál, a gép fő felhasználási területéhez igazítva – általános célú rendszerhez, CD-íráshoz, erőforrás-igényes alkalmazásokhoz, kevés memóriájú rendszerhez, multimédiás alkalmazásokhoz, 3D-s játékokhoz. A programban mindezek külön-külön megadhatók Windows 95-ös, illetve 98-as rendszerre. Szerzője csak levelezőlapot vár fizetségként a felhasználóktól ezért a méltán népszerű kis programért.

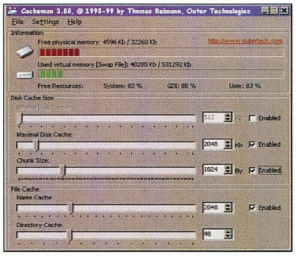

Cacheman: igényeink szerint állíthatjuk a lemezcache-t

● *Quick Menu 4 Windows v4.3:* LXIV. CD, \SAC\UTILFILE\QMW32B.ZIP. A Windows – a reklámkampányt leszámítva – elsősorban egyszerű kezelhetősége miatt vált népszerűvé és terjedt el az egész világon. Mégis, például egy irodában sokkal egyszerűbb lenne, ha a rendszer indulásakor egy menüt kapnánk, és azon keresztül tudnánk elérni a szükséges programokat. A Quick Menu 4 pontosan ezt a célt szolgálja. Kedvünk szerint átrendezhetjük a menüpontokat, és almenüket is létrehozhatunk. Lehetőségünk van grafikai elemek elhelyezésére, és képfile-ok beszúrását is felajánlja a program. Van benne kalendárium, telefonkönyv, számológép stb. Riasztás is beállítható az egyes eseményekhez.

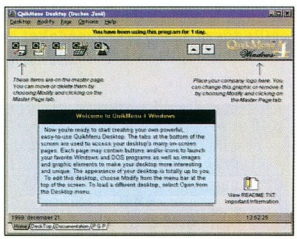

Quick Menu: egyszerű, de nagyszerű menü

A program másik előnye, hogy nem lehet hozzáférni a menüben nem szereplő Windows elemekhez, az így beállított gépen csak azok a programok futtathatók, amelyek szerepelnek a menüben. A programok felvétele és a menüpontok összeállítása egyszerű feladat, nem kell megijedni tőle. Fontos, hogy amikor feltelepítjük a programot, akkor átírja a Windows shelljét a sajátjára. Ha tehát vissza szeretnénk térni az eredeti Windowsunkhoz, akkor lépjünk DOS módba, és a rendszerkönyvtárban található SYSTEM.INI file *shell* kezdetű sorát írjuk vissza az eredetire: *shell=explorer.exe.*

● *Singularity v4.03:* LXIV. CD, \SAC\UTILFILE\SING_403.ZIP. Sokan nem szeretik a Windows Explorert

Venus Solution-ATX

A következetesen jövőt idézö megoldás

- *Az elegáns, letisztult vonalvezetés, a bíbor árnyalat kellemes munkakörnyezetet teremt*
- *ATX miditorony ház 235 wattos ATX áramforrással,biztonságot szolgáló, zárható kialakítás, három 5,25 colos és négy 3,5 colos meghajtóhely*
- *Bíbor görgetőegér, hifi hangszórók és multimédia billentyüzet gyorsbillentyü funkciókkal*

ColorPage HR6

Szuper öt érintógombos lapszkenner

- *Öt könnyen kezelhető érintőgomb gyors szkenneléshez, másoláshoz, faxoláshoz, OCR-hez és E-mailhez*
- *Filmadapter (TPA) tartozék 35 mm-es diák és negatívok szkenneléséhez*
- *Adobe PhotoDeluxe képszerkesztő és XEROX TextBridge OCR szoftver*
- *48 bites, 600 x 1200 dpi optikai felbontás 19 200 dpi interpolált felbontás*

GM56E-V

Áttörés a gyorsaság zónájában

- *56K letöltési és 14,4 Kbps faxolási adatátvitelt tesz lehetővé*
- *Támogatja a V.90 protokollokat*
- *Automatikus tárcsázás és hívásfogadás*
- *Automatikus váltás adat, fax és hang üzemmód között*
- *Hangszóró és mikrofon csatlakozás*

IT'S VERY WELL MADE IN TAIWAN

GF4080 Green

SW-4.1 Surround Speaker

A valódi Surround hangzás megoldása

- *4.1 csatornás hangkimenet*
- *P.M.P.O.: 1200 W kimeneti teljesítmény*
- *Indítógomb, hangerő- és basszusszabályozó az előlapon*

NetScroll Optical

Nagy precizitású görgetógombos optikai egér

- *Nagyobb precizitás optikai elven, mely kiváltja az egér gömbjét és feleslegessé teszi a portisztítást*
- *Görgessen a Windowsban és az Interneten anélkül, hogy a görgetősávokra kattintana*
- *Öt programozható gomb a gyakran használt programok indításához*
- *Az oldalgomb LED-jei kijelzik az egérmozgás állapotát*

MaxFighter F-33D

Szuper visszaható botkormány

- *Erőteljes 16 bites processzor a visszahatáshoz*
- *8 állású Hat Switch*
- *Egy ujjal vezérelhető, nagy precizitású tolóerő-szabályozó*
- *USB és soros interfész, támogatja a Windows 98-at és a Windows 95-öt*

KYE
Knowledge • Yield • Excellence

KYE Systems Corp.
Tel:(886) 2 2995-6645
Fax:(886) 2 2995-0584
email: sim@email.geniusnet.com.tw

FAN Electronics Ltd.
Tel:(36-1) 342-4907
Fax:(36-1) 351-4315

GeniusLife
www.geniusnet.com.tw

CeBIT HANNOVER 24.2.-13. 2000
Booth no. HALL 9,A14

használni file-böngészéshez. Helyette inkább valamilyen más file-kezelő programot használnak. Ezekkel a programokkal általában gyorsabban tudunk boldogulni, mivel többségük a jó öreg Norton Commander klónja. Azonban a sok file-kezelő program közül nehéz megtalálni a számunkra legmegfelelőbbet. Hogy tovább nehezítsük a döntést, most bemutatunk egy kevésbé ismertet.

A Singularity egy grafikus file-kezelő program. Kinézete leginkább a Windows Commanderéhez hasonlít, annyi különbséggel, hogy valamivel csicsásabb. Kezelése kicsit eltér a megszokottól (például a file-másolás [Shift C]-vel indítható), ezért nem is nevezhetjük 100%-os NC-klónnak. A file-ok mellett láthatjuk a hozzájuk tartozó ikonokat is, úgy mint a Windows Commanderben. A navigálást eszköztárban elhelyezett gombok segítik. Az ablakok elrendezése a jól megszokott függőleges mellett átállítható a kevésbé használt és ismert vízszintes elosztásúra is. A program támogatja a húzd és ejtsd stílusú kezelést, vagyis az egérrel „megfoghatjuk" a file-okat vagy könyvtárakat, és átvihetjük oda, ahová másolni szeretnénk őket. Tulajdonképpen minden lényeges lehetőség megtalálható a programban. CD-nkre egy shareware verziója került, mely a funkciókat tekintve semmiféle korlátozást nem tartalmaz a regisztrált példányhoz képest, azonban csak 14 napig használhatjuk.

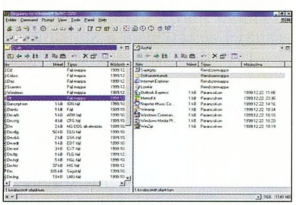

Singularity: grafikus file-kezelő

● *Speaking Clock v1.3:* LXIV. CD, \SAC\UTILMISC\SPCL13.ZIP. Mindig is előszeretettel mutattuk be itt a SAC-ban az „órás" programokat. Tulajdonképpen mindegyik csak az időt mutatja, de mivel unalmas állandóan a System Tray óráját nézni a Windowsban, ezért sok vállalkozó kedvű programozó ilyen programok írásával tölti drága idejét.

A Speaking Clock azonban nem csak mutatja, hanem be is mondja a pontos időt. Igen, egy női hang elmondja az időt, amit éppen az óra mutat – és nem csak angolul képes erre, hanem más nyelveken is. Ehhez annyit kell tennünk, hogy az Internetről – a cég Web-helyéről – letöltünk egy a kívánt nyelvhez tartozó DLL file-t, és bemásoljuk a program mappájába. Azonkívül, hogy mutatja és bemondja

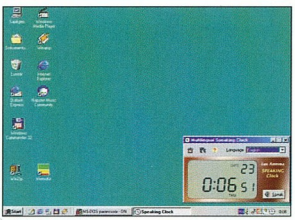

Multilingual Speaking Clock, az időmondó

az időt, beállíthatjuk csörgőre is. Ekkor vagy csippan egyet, vagy lejátssza az általunk kiválasztott WAV file-t. Kinézete is kellemes, amennyiben a grafikus megjelenítést választjuk. A program freeware, nem kell érte fizetnünk egy fityinget sem.

● *PushPin v1.0:* LXIV. CD, \SAC\UTILMISC\PUSHPIN.ZIP. Elég idegesítő tulajdonsága a Windowsnak az, hogy amikor egy ablakról áttérünk egy másikra, teljesen előre jön a kiválasztott ablak. Miért kell mindig az aktuális ablaknak legfelülre kerülnie, letakarva a mögötte levőket?

A PushPin írója is valószínűleg ezt a kérdést tette fel magának, amikor megírta ezt a kis programocskát. A PushPin annyit tud, hogy a System Traybe beépülve kiegészíti a Windows ablakait egy *Always on Top* menüponttal. Ha ezt bekapcsoljuk az ablakon, akkor az mindig fölül lesz, függetlenül attól, hogy aktív vagy sem. Viszont ha egy ablakra beállítjuk ezt a funkciót és egy másik olyanra kattintunk, amelyen szintén be van állítva, akkor az aktuális mindig eltakarja a másik ablakot, hiába van bekapcsolva az *Always on Top* funkció. A PushPin ingyenes.

● *Hex Workshop v3.0:* LXIV. CD, \SAC\UTILPROG\HW32V30.EXE. Programozók számára nagy segítség egy jól működő hexaeditor, amely az adott file byte-jait hexadecimális számrendszerben jeleníti meg. A Hex Workshop pontosan ilyen szoftver. Nem kell mást tennünk, mint betölteni a kívánt file-t, és máris láthatjuk hexadecimális számokban a tartalmát. Vizsgálódás szempontjából a legszembetűnőbb, ha egy szöveges file-t töltünk be. Ilyenkor jobb oldalt az eredeti szöveget olvashatjuk, míg bal oldalt a karakterek ASCII kódjait tizenhatos számrendszerben. A Hex

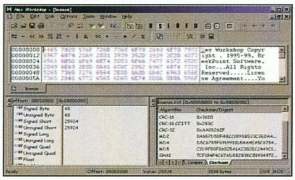

Hexában a Hex Workshop Readme.txt-je

Workshop sokkal többre képes ennél, hiszen lehetőségünk van összehasonlítást végezni két file között, de végrehajthatunk a byte-okon logikai műveleteket (AND, OR, XOR stb.), léptetést (shift) stb. A program használja a színkiemelést, így minden változást könnyedén nyomon tudunk követni, és az egyes elemeket is meg tudjuk különböztetni egymástól. Nagyszerű ötlet a beépített hexadecimális számológép és a számrendszerek közötti konvertáló rész. A program regisztrálatlanul 30 napos próbaidőt engedélyez.

● *Custom StartUp 1.02:* LXIV. CD, \SAC\UTILTASK\CSUP102.ZIP. Ki állította, hogy a Windows indulása nem szabályozható? Miért ne lehetne beállítani, hogy mi töltődjön be és mi ne?! Ha kedvünk tartja, akkor kihagyhatjuk a jobb alsó sarokban található, az órát is tartalmazó System Trayt, vagy egyéb segédprogramoknak a memóriába történő elhelyezését. Magunk is hozzáadhatunk újabbakat az automatikusan induló programok listájához, amelyek még az Indítópult működésbe lépése előtt betöltődnek.

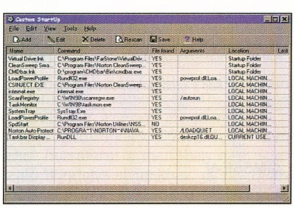

Custom StartUp: mi induljon, és mi ne a rendszer felállásakor

Mindez azonban elég bonyolult feladat lenne, ha nem állna rendelkezésünkre a Custom StartUp, melynek segítségével könnyedén elvégezhetjük a fentieket. Nem csak hozzáadni és elvenni tudunk az adott listából, hanem a rajta levő elemek paramétereit is módosíthatjuk (például csak az általunk adott felhasználóknál töltődjön be stb.). A program 30 napos próbaidőt engedélyez.

Dián Krisztián – Duchon Jenő

A házát mindenki maga választja

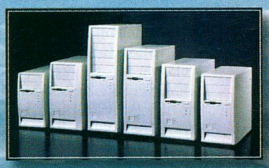

Nagykereskedés

Mycom Kft.
Budapest, Kelenföldi u.2.
Tel.: 204-5444, 204-5434

CoompKer Kft.;
Budapest, Pápai I.u.12.
Tel.: 215-2923

SAC, 2000. február

Az évezredváltási hisztériának már csak az emléke riasztó. Valószínűleg nagyobb volt az egésznek a füstje, mint a lángja. A komoly, nagy rendszereket hónapokig tesztelték, foltozgatták, javításokat telepítettek – vagy egyszerűen lecserélték őket. Amikor eljött a kritikus pillanat, már nem volt mitől tartani.

A shareware/freeware kategóriájú programoknál sem kell félni a dátumváltási problémától. Ha regisztrált példányt használunk, valószínűleg hamarosan megkapunk egy ingyenes javítást hozzá – amennyiben a szerzője nem oldotta meg jó előre a kérdést.

Néhány program, amelynek új verziója jelent meg, és amelyet továbbfejlesztésre ajánlunk: AI Picture Utility 4.0 (\SAC\GRAPH\AIPICT40.ZIP), Chameleon Clock 2.11 (\SAC\UTIL-MISC\CHAMCLK.ZIP), MP3 Player Screen Saver (\SAC\GRAPH\MP3PLYRS.ZIP), Musician's CD Player 1.75 (\SAC\SOUND\MUCDP175.ZIP), OSAX – Offline Browser for the Shareware Author Index (\SAC\TEXT\OSAX9912.ZIP), The Bat 1.38 (\SAC\COMM\THE_BAT.EXE).

Amit annak idején az „NC", avagy a „Norton Commander" név jelentett, ma már – fogyatkozó használóin kívül – csak akkor emlegetjük, ha egy újabb file-kezelőről beszélünk, és NC-klónként említjük, tudva azt, hogy jóval többet nyújt szolgáltatásaiban, mint amihez épp hasonlítjuk... Érdekes módon azokra a funkciókra, amiket Peter Norton beépített az NC 1.0-ba, majd a következő verziókba, a csicsásabbnál csicsásabb grafikus felületek megjelenése és szüntelen fejlődése (hízása...) ellenére is szükségünk van. Több NC-klón található a SAC-archívumban is.

● Az egyik legnépszerűbb file- és archívkezelő segédprogram a *Far Manager*. Folyamatosan megjelenő új verziói mellett nagyot lendít népszerűségén – és ami még fontosabb, a használhatóságán –, hogy rengeteg kiegészítő, plug-in (bővítőmodul) jelenik meg hozzá. Az elterjedt (és a kevésbé elterjedt) archiválók támogatásán kívül nagyszámú hasznos (és nem csak hasznos) plug-in található a SAC-archívumban és az Interneten. Szövegkonverter, más file-kezelők paletta-sémája, számológép, továbbfejlesztett kereső, hexa editor, Tetris játék, címjegyzék, registry-böngésző, file-átviteli modul, különböző katalóguskészítők file-jaihoz megjelenítő, MP3-lejátszó stb.

Mostani CD-nken a \UTILFILE könyvtárban címjegyzékre (ABOOK-141.RAR), Tetrisre (FARTET13.RAR) és szövegkonverterre (FTC100B3.ZIP) lelhetünk. Akinek ez sem elég, egy folyamatosan bővülő adatbázis aktuális verzióját találja meg, szintén a UTILFILE könyvtárban. Az adatbázis a Farhoz fellelhető plug-inek helyét, méretét és rövid leírását adja meg HTML formátumban (DBPLUG-IN.ZIP).

● *Nico's Commander 5.31:* LXVI. CD, \SAC\UTILFILE\NC531.ZIP. A Nico's Commander is „csak" egy NC-klón, néhány plusz szolgáltatással: tíz vagy húsz szabadon definiálható gomb programok gyors indításához; a funkcióbillentyűk hatását egyszerűen lehet beállítani; gyors file- és

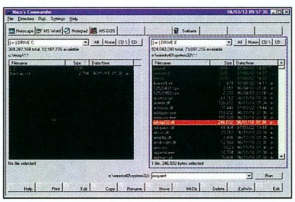

Nico's Commander: az NC-klónok egyike, vonzó tulajdonságokkal

stringkereső (az ismert helyettesítő és kiegészítő jelekkel); ZIP/UNZIP néhány egérkattintással elérhető; támogatás RAR, CAB, TAR, GZIP, TZ archívok kezeléséhez; Explorer-szerű környezeti menü; FAT16, FAT32 és NTFS file-rendszer támogatása; beépített szövegszerkesztő és hexa editor; megjelenítő szöveghez, JPEG, GIF, TIFF, BMP és PCX formátumú képekhez; a desktop ikonjainak egy egérgombos elérése; az FTP szerverek úgy kezelhetők, mint a saját lemezegységeink; parancssor a kiadott parancsok listájával; „ExitWin" gomb. A felsorolt tulajdonságoknak is köszönhetően nagyon jól kezelhető, sokat tudó file-kezelő, érdemes kipróbálni.

● *MP3 CD Maker 1.19* és *MP32WAV Professional 1.0:* LXVI. CD, \SAC\SOUND\MP3CD119.ZIP, \SAC\SOUND\MP32WAV.ZIP. Audio-CD-k hangsávjait le szoktuk „grabbelni" és a kapott WAV file-okat MP3 formátumba tömörítjük, majd CD-re írjuk. Az így kapott CD óriási előnye, hogy mintegy 10 órányi hanganyag fér rá. A nagy előny mellett van egy nagy hátránya is: a hanganyagot MP3 formátumban tartalmazó CD-k egyelőre csak számítógépen játszhatók le. Amíg nincs asztali MP3-as CD-lejátszó, MP3-as CD-t ismerő DiscMan, addig kénytelenek vagyunk magunkkal cipelni egyetlen

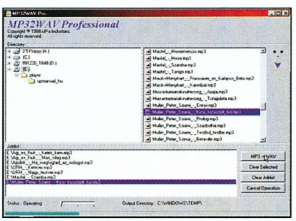

MP32WAV: nem kell sok magyarázat a konvertálás elindításához...

MP3-as CD helyett tíz hagyományos audio CD-t. Ha viszont van egy szép gyűjteményünk, miért ne csinálhatnánk belőle válogatáslemezeket? Ha az MP3-ba tömörítéskor ügyeltünk arra, hogy ne csak kis méretűek legyenek a file-ok, hanem jó minőségűek is, akkor jó esélyünk van arra, hogy az MP3-ból WAV-ba történő visszaalakítás után a CD-re kerülő hanganyag élvezhető minőségű lesz. Két, nagyon egyszerűen használható programot is találunk erre a célra e havi anyagunkban.

● *MP3 File Editor:* LXVI. CD, \SAC\SOUND\MP2FE403. „Nagyon jó MP3-as felhasználói program, az MP3-készítőknek és az MP3 rajongóinak", közli velünk alkalmazásáról cseh szerzője, P. Jakubech jr... Aki az MP3 file-ok jellemzőinek beállításához keres programot, annak tényleg nagyon jó. Gyors tag-szerkesztő, index-készítő (HTML, DBF, M3I támogatás), egyszerű és pici MP3-lejátszó, WinAmp-, ID3 v1.1- és Internet-támogatás, több nyelvi verzió, húzd és ejtsd kezelésmód jellemzi.

● *CDCOPY 4.744:* LXVI. CD, \SAC\SOUND\CDCP4744.ZIP. A 3.701-es verzió óta nem a freeware kategóriába tartozó program regisztrá-

latlanul egy grabbelőprogram, azaz CD-ről az audiosávokat merevlemezre tudja menteni, nemcsak WAV, hanem több más formátumban is. A jelenlegi verzió ismeri az MPG, MPA (MPEG 2 layer 3), MP3 (MPEG 1 layer 3), AU, WAV, RAW, AAC, RealAudio, Yamaha VQF és a Microsoft Audio (WMA) hangformátumot, és képes a CD-n lévő hangsávokat ezekben el is menteni. Ha rászánunk 30 DEM-et, akkor ezeket a hangfile-okat vissza is tudjuk írni CD-re, amennyiben CD-írónk szerepel a program által támogatottak listáján. A zenékbe bele is tudunk hallgatni, mivel a csomag egy teljes értékű CD- és MP3-lejátszót is tartalmaz. Az utolsó néhány verzió óta CDDB-támogatás is van benne, így a CD-knek könnyedén tudunk számlistát készíteni. Az MP3 file-okat saját, beépített dekóderével bontja ki. Windows 9x alatt ATAPI és SCSI CD-meghajtókkal is együttműködik, NT alatt ASPI vagy Generic Win32 felület kell a működéséhez.

Ha még mindig soknak tartanánk érte a 30 német márkát, akkor: beépített lemezborító-készítője többek között BMP, PCX, PNG, JPG, TIF, GIF, IFF és WPG grafikai formátumú képeket kezel, Twain szabványú scannertámogatás is van benne, így közvetlenül a CD-re kerülő képet is beolvashatjuk...

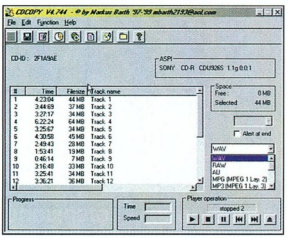

CDCOPY: egy kisebb hang- és grafikai stúdió, valamint nyomda - 4 Mbyte-ban

● *Advanced Password Generator v2.3:* LXVI. CD, \SAC\SECURITY\APG230.ZIP. Az információs forradalom közepén telis-tele vagyunk kódokkal. Bármerre megyünk, a legtöbb eszköz titkos jelsorozattal indul, áll le, hatástalanítható. Gondoljunk az internetes bejelentkező jelszóra, az e-mailek letöltéséhez szükséges jelszóra, a mobiltelefonokban lévő PIN, PIN2, PUK, PUK2 kódokra, a lakásriasztók vagy a szintén mindennap használatos bankkártyák kódjaira. Gyakran hanyagul választjuk meg titkos kódjainkat, legtöbbször saját vagy családtag beceneve, macska/kutya neve, születési vagy más nevezetes dátum, házszám, jobb esetben ezek kombinációja szokott előfordulni.

A többség addig nem gondolkodik azon, hogy komoly, nehezen kitalálható jelszót kellene kitalálni, amíg nem jelenik meg a telefonszámláján komoly fizetendő tarifa, a bankszámlájáról nem emelnek le tudta nélkül nagyobb pénzösszeget stb. Érdemes lenne elkerülni a bajnak azt a részét, amely rajtunk múlik. Az Advanced Password Generator semmi mást nem tesz, mindössze generál egy véletlen jelsorozatot az előre megadott ismérvek alapján. Ennek alapján lehetnek csak számok, csak betűk, betűk-számok keveréke és a billentyűzet összes karaktere a véletlen jelsorozatban.

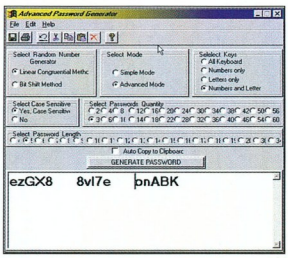

Érdemes jó jelszót használni

● *32 bit FTP:* LXVI. CD, \SAC\COMM\32FTP912.ZIP. Web-oldalaink rendben tartásához, file-ok távoli szerverről való letöltéséhez szükségünk van valamilyen FTP programra. Használhatjuk a böngészők le- és feltöltési opcióit, de igazándiból nem erre találták ki őket. Erre vannak jobb, kimondottan file-átvitelre írt alkalmazások. Nagyon jó és egyszerű kezelni a Commander-szerű FTP programokat. Egyszerű, mivel az egyik ablakban a gépünk könyvtára, a másikban a távoli szerver könyvtárszerkezete látható. A két ablak között húzd és ejtsd módszerrel mozgathatók oda-vissza a file-ok, könyvtárak. A 32bit FTP kihasználja a 32 bites szoftverek lehetőségeit, például háttérben is dolgozhat, miközben mi más alkalmazásokkal foglalkozhatunk.

● *HWInfo32:* LXVI. CD, \SAC\UTILDIAG\HW32_001.ZIP. Hardverdiagnosztikai alkalmazásból találunk néhányat. A HWInfo32 annyira új program, hogy Windows NT és Windows 2000 alatti futtatáshoz ajánlja a szerző, ugyanis van olyan diagnosztizáló része, amely Windows 95 és 98 alatt nem tud betöltődni. A következő verziókban várható sebességmérő teszt beépítése és naplófile készítése a hardver vizsgálata közben.

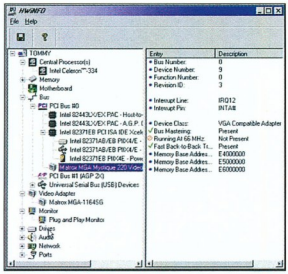

HWInfo32: egyszerű, világos információk a vasról

● *Directory Snoop 3.12:* LXVI. CD, \SAC\UTILDISK\DS95312.ZIP. Azt hiszem, mindenkivel előfordult már, hogy szüksége lett volna egy előzőleg törölt file-ra. Véletlenül vagy szándékosan töröltük, mindenesetre nagyon kellene az a file... No, ekkor kezdünk keresgélni valamilyen file-visszaállító programot... Találunk, kiderül, hogy nem ismeri a file-rendszerünket... Ebben az esetben jól jöhet a Directory Snoop. Ismeri a tömörítetlen FAT12, FAT16, FAT32-es file-rendszereket. Nagyon jó a keresője, így a szétdarabolódott területekről is össze tudja rakni a törölt részeket.

● *Mouse Lock 1.2:* LXVI. CD, \SAC\SECURITY\MOUS1120.ZIP. Munka közben otthagyjuk gépünket és nem szeretnénk, hogy babrálja valaki? Zárjuk le az egeret. A Mouse Lock csak a jelszó beírása után engedi ki az egérmutatót egy pici területről. Beállítható az egér zárolása és a zárolás feloldása adott időre is. A Mouse Lock kikapcsolja az [Alt Tab], a [Ctrl Esc] és a [Ctrl Alt Del] billentyűkombinációt is.

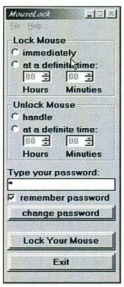

Mouse Lock: ketrecbe zárjuk az egérkét

● *spacyCD & runEXEC:* LXVI. CD, \SAC\UTILFILE\SCDRE066.ZIP. A szép, színes grafi-

Folytatás a 24. oldalon!

InkTec®

70-80%-os költségmegtakarítás

InkTec®

Az InkTec 1992–es alapítása óta a minőségi tintapatronok és refill kitek egyik elsőszámú gyártója. A legszigorúbb ellenőrzésnek és a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően az InkTec termékek megfelelnek a legmagasabb minőségi követelményeknek, így az USA-tól Európán át Ausztráliáig a világ legtöbb országában elismertek és népszerűek.

Az InkTec egyedülálló széles választékának köszönhetően a legtöbb tintasugaras printerekhez kínál fekete, színes és fotó refill kiteket illetve tintapatronokat.

Használatukkal a nyomtatási költségek 70-80%-át megtakaríthatjuk. Otthoni felhasználóknak, cégeknek, intézményeknek, iskoláknak egyaránt gazdaságos üzemeltetést biztosít a minőség feláldozása nélkül. Használatuk rendkívül egyszerű, pillanatok alatt újratölthetjük kiürült tintapatronjainkat.

InkTec töltőállomások:

Baja: Kekko Kft. T: 79/322-941, **Balatonboglár:** Paradoxon Kft. T: 85/352-630, **Balatonfüred:** Byteline Bt. T: 87/341-015, **Békéscsaba:** MT-Alföld Kft. T: 66/324-760, **Budapest:** P5 Kft. T: 466-2576, Dynamic 2001 Kft. országos hálózat T: 350-7698, HC Computer T: 387-2777, Light Computer T: 239-6958, **Ceglédi:** Jankovics Computer T: 53/317-722, **Dunakeszi:** XY Kft. T: 27/349-790, **Hódmezővásárhely:** Delfin Rt. T: 62/246-810, **Jászberény:** 5N Computers Kft. T: 57/403-930, **Kalocsa:** Pyramus Kft. T: 78/466-754, **Kaposvár:** Rulez Kft. T: 82/410-048, **Keszthely:** Neat Computer Kft. T: 83/511-511, **Kiskunfélegyháza:** Számker Computer T: 76/430-171, **Kiskunhalas:** Telecomp Kft. T: 77/424-184, **Kisvárda:** Nosztalgia Natura Bt. T: 45/405-245, **Körmend:** Maxmédia Kft. T: 94/413-469, **Monor:** Computer System Bt. T: 29/413-287, **Sárospatak:** Bakos Bt. 47/311-546, **Sátoraljaújhely:** Zemplén Computer Stúdió 47/323-087, **Sopron:** Fény-Szoft Kft. T: 99-326-738, **Székesfehérvár:** PC-Butik T: 22/327-817, **Szentendre:** Bit-Bolt Bt. T: 26/313-796, **Szombathely:** AZ-Computer 2000 T: 94/341-585, **Vác:** HC Computer T: 27/312-622, **Veszprém:** Blue-Byte Kft. T: 88/406-806

Nagykereskedések viszonteladóknak:

Budapest: Fotocopy Kft. T: 303-6657, Ramiris Kft. T: 349-5363, Unitel City Kft. T: 239-4800, **Pécs:** MSH Computer Kft. T: 72/212-201, **Szeged:** Dualcomp Trade Kft. T: 62/486-487

InkTec Co., Ltd.

http://www.inktec.com

All brand names and trademarks are the property of their respective owners.

"Centralion intelligens szünetmentes tápegységek"

Intelligens: A Centralion család legkisebb tagja is képes arra, hogy áramszünet esetén automatikusan elmentse az éppen megnyitott dokumentumokat, bezárja az alkalmazásokat, majd kikapcsolja a számítógépet. Így az Ön távolléte alatt is biztonságban vannak adatai.

Megbízható: 5-30 perc áthidalási idő terheléstől függően, 2 év teljeskörű garancia!

15.900 Ft+ÁFA-tól

"Centralion - Protection with Perfection"

Folytatás a 21. oldalról!

kus felületek elterjedése ellenére még sokan vannak, akik esküsznek a parancssoros gépkezelésre. Tömérdek érvet fel tudnak hozni a parancssor mellett, de a mai kényelmes és látványos grafikus kezelőfelülettel felruházott operációs rendszerek felhasználóinak többsége csak ingatja a fejét, amikor egy mélyebben lévő alkönyvtárból, egy másik meghajtó mélyebben lévő alkönyvtárába kell egy file-t másolni és a kiadott parancs bizony félképernyőnyi hosszúságú... Legyint és azt mondja: „Mi ebben a jó, hiszen egérrel csak megfogom és bedobom a másik mappába".

Egy biztos: a karakteres felület sokáig nem fog kihalni. Született azonban néhány megoldás a DOS korlátainak megszüntetésére, a parancsok sokszor bonyolult használatának megkönnyítésére. Gondoljunk például a Take Commandra, a 4DOS-ra és a hasonló fejlesztésekre. A spacyCD & runEXEC is megpróbál néhány dolgot leegyszerűsíteni a DOS-ban Ha valaki sokat használja a parancssort, érdemes megtanulni a program kezelését, sok időt lehet nyerni a használatával. Lecseréli a CD parancsot, a „\" helyett egyszerűen szóközt használhatunk, közvetlenül átléphetünk másik path-ra, rövidíthetők a file-nevek – mindez úgy, hogy emellett megmaradnak és használhatók a régi DOS-os „beidegződéseink" is.

Az elérési utakból (path) kihagyhatók a „\" jelek, ha alkalmazzuk a PSRE (Path Switcher and Run Executable) kiegészítést.

A „D:\WORK\UTIL\BOMB\DURR" elérési út például helyettesíthető a „-PSRE D:WORKUTILBOMBDURR", vagy a „-PSRE D:WOUTBODU", sőt a „-PSRE D:WUBD" karaktersorozattal. A programhoz adott leírásban több példát kapunk, melyek alapján el tudunk indulni e DOS-kiegészítő megtanulásában.

● *ADing Font Manager 1.36* és *ADing ParkFont 1.2:* LXVI. CD, \SAC\UTILTEXT\FM136.ZIP, PARKFONT.ZIP. Ha nem elégszünk meg a Windows fonttelepítőjével, szeretnénk egy kicsit több információt látni, akkor jó választás lehet az ADing Font Manager új verziója. True Type fontokat tud kezelni, akár ZIP-pel csomagolt file-ként is. A kiválasztott könyvtárban lévő TTF-eket kilistázza, egyben megmutatva a font alakját is. A regisztrálatlan verzióban a mintaszöveg nem írható át. Karaktertérkép kérhető egy tetszőlegesen kiválasztott fontról, így megnézhető, hogy a speciális karakterek hogyan néznek ki benne. Amilyen egyszerű a karakterek telepítése, ugyanolyan egyszerű az eltávolításuk is.

Nem tudni miért, de amint kapunk egy fontokkal teli CD-t, rögtön feltelepítünk belőlük jó néhányat. Aztán csodálkozunk, hogy a Windows lassan töltődik be, lassabban fut, esetleg veszít a stabilitásából... Ha minimalizáljuk az ADing ParkFont-ot, a

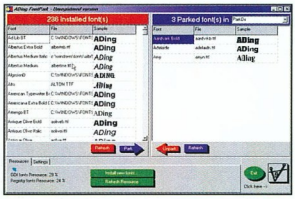

A nem használt fontokat elküldhetjük pihenőre

desktop jobb alsó sarkába, a System Tray-be „tünteti" el magát. Segítségével kiélhetjük fonttelepítő mániánkat, mivel nem kell eltávolítani a nélkülözhető fontokat, mindössze „pihenőre" kell küldeni. A program két ablakában egyszerűen lehet *Park*, azaz alvó állapotba küldeni és visszahozni a fontokat.

● *HyperSnap-DX 3.51 :* LXVI. CD, \SAC\GRAPH\HSDX351A.ZIP. Egyszerű, kicsi, de sokat tudó képlopó. Képes 3dfx Glide, video és DVD képeket elmenteni JPEG, GIF, BMP és még vagy húszféle formátumban. A DirectX, Direct3D vagy 3dfx (Voodoo, Voodoo2) Glide alatt futó játékokból is képes képet lopni.

● *Clipboard Picture Saver 1.3:* LXVI. CD, \SAC\GRAPH\CPS13.ZIP. A HyperSnap-DX-szel ellentétben a CPS teljesen ingyenes képlopó. Néhány adat megadása után már használható, de például a 3dfx és DirectX alatt futó játékokkal nem boldogul. Az [Alt PrtSc] kombinációval aktiválható.

● *ScreenTaker 2.20:* LXVI. CD, \SAC\GRAPH\STAKE220.ZIP. E képlopó regisztrálása mindössze 10 dollárba kerül. A [Ctrl Shift S] billentyűkombinációval teljes képernyőt, előtérben lévő ablakot, előtérben lévő ablak belső területét, tetszőleges vagy előre meghatározott nagyságú téglalap által meghatározott területet menthetünk le vele JPEG, PCX, TGA vagy TIFF formátumban.

A \SAC\GRAPH könyvtárban több más képlopó is található.

● *Modem Doctor 1.5:* LXVI. CD, \SAC\COMM\MDRW9515.ZIP. Ha nem tudunk on-line kapcsolatot felépíteni Internet-szolgáltatónkkal, valamelyik BBS-sel, sokféle hibára gyanakodhatunk. A Modem Doctor több

Mindent átvizsgál, aminek köze van modemünkhöz

mint 60 teszttel segít a probléma felderítésében, ezek futását figyelemmel kísérhetjük az ablakában. Ha nem elég a sokféle teszt, a terminálablakba írogathatunk saját modemvezérlő parancsokat is.

● *AVIedit:* LXVI. CD, \SAC\GRAPH AVIEDI23.ZIP. Rövidebb filmjeinket könnyedén és viszonylag gyorsan alakíthatjuk, javíthatjuk Alexander Milukov orosz programozó ingyenes programjával. Attól függetlenül, hogy nem mérhető az Adobe Premierhez, sokat tud a méreté-

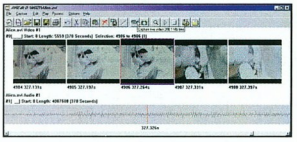

Könnyű használni, gyors, ingyenes

hez – és főként árához – képest. A beolvasott AVI formátumú mozgókép (vagy animált GIF) feldolgozásához ajánlott egy legalább Pentium II-es gép minimum 32 Mbyte RAM-mal. A képek többféle méretben nézhetők (zoom), állíthatjuk a színeket, fényességet, használhatunk szűrőt (amit sajátkezűleg definiálhatunk). Minden alakítás nem csak a teljes képkockán, hanem egy tetszőlegesen kijelölt területen is lehetséges. A képkockák átméretezhetők, vághatók (crop).

● *UltraEdit-32 7.00:* LXVI. CD, \SAC\UTILTEXT\UEDIT32.ZIP. A shareware/freeware kategóriában rengeteg gyenge, közepes, jó – és viszonylag kevés kiváló – alkalmazás születik. Ugyanúgy felkaptam a fejem az UltraEdit láttán, mint amikor meg-

láttam a NeoPaint legutóbbi verzióját. Az, hogy szövegszerkesztő, még nem sokat mond egy programról. De olyan tudású, mint az UltraEdit, ekkora méretben – ilyen kevés van. A „nagyok" közül a legtöbb csak szeretne olyan egyszerűen kezelhető, pofás program lenni, mint ez, pedig az UltraEdit mindössze a NotePad és a WorkPad kategóriájában akar jeleskedni.

Jellemzőiből csak a fontosabbak felsorolásszerűen: a szerkesztett szöveg nagy része a merevlemezen van, nem a memóriában; nincs felső határa a file-méretnek; beépített hexa editorral szolgál; a szöveget hasábokban is szerkeszthetjük; a programozóknak színekkel kiemeli a forrásszövegek szintaktikai szerkezetét (ehhez C/C++, HTML, VB esetén kész beállítást nyújt); a szövegfile-ok húzd és ejtsd módszerrel is megnyithatók; 100 ezer szavas angol helyesírás-ellenőrzővel szolgál; tetszőlegesen alakítható az eszközsávja; többszintű mégsem és mégis (undo és redo); oldalszámozás; könyvjelzők; makrótámogatás; automatikus backup file

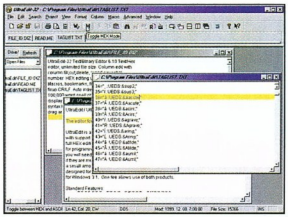

A Notepad babérjaira törő, de annál sokkal többet tudó szövegmágus

készítés; Unixokról és Macről DOS-os kódkiosztásra, illetve DOS-osról unixosra történő szövegkonverzió. Tudása, kezelhetősége alapján a 30 dolláros regisztrációs díjat bőven megérdemli az UltraEdit.

● *ThumbNailer 6.0:* LXVI. CD, \SAC\GRAPH\THUMB-60.ZIP. Egy jó weboldalnak nem csak szépnek kell lennie és sok információval kell szolgálnia – grafikái és képei gyors letöltődése is nagyon fontos. A sok képet tartalmazó oldalakon körömméretű képeket (thumbnail) szoktak alkalmazni, melyek kicsiben bemutatják a kínálatot, és rájuk kattintva megjelenik a teljes kép. A ThumbNailer ilyen előnézeti, jóval kisebb helyet foglaló képek előállítására alkalmas program. DOS- és Windows-módja van, támogatja a JPG, PNG, GIF, TIF, BMP, AVI, TGA és WMF file-formátumot. Telepíthetünk hozzá különböző kiegészítőket (plug-in), például az Image Processing Plug-in alkalmas a képek alakítására, átszínezésére, a kontraszt és a fényesség állítására stb. Megszabhatjuk a thumbnailek méretét és színmélységét.

● *Sputnik Image Viewer:* LXVI. CD, \SAC\GRAPH\SPUTV22A.ZIP. E puritán kinézetű, pici, kevés memóriát foglaló programmal megnézhetők az AutoCAD DXF (a nagyméretűek is), a Windows Enhanced EMF és a TIFF formátumú file-ok. A beolvasott vektoros képeket huzigálhatjuk, nagyíthatjuk és átalakíthatjuk például TIFF-be.

Sponga Tamás
(stamas@konyvtar.c3.hu)

CRITO HITACHI disztribútor / disztribútor Samsonite disztribútor

HITACHI	6,5 GB HDD	minden modellben
	beépítve 56 K faxmodem	19 900 Ft
	DVD-ROM (CD-ROM helyett)	49 900 Ft
TOSHIBA	2100, 12,1" színes, 32 MB AMD 400 MHz, Win 98+56 K modem	299 900 Ft
CASIO	Casiopeia TFT, 131 MHz	139 900 Ft
Samsonite	Office Case	8 900 Ft

ASUS / CRITO — PII-366, 4-5 óra akku, csak 2,7 kg!!

L7200	12,1" TFT active,	32 MB	389 900 Ft
L7300	13,3" XGA TFT,	32 MB	449 900 Ft
53C	12,1" színes C366	32 MB	279 900 Ft
53C	12,1" TFT C-433,	32 MB	329 900 Ft
33C	14,1" XGA C-500,	64 MB	459 900 Ft
23C	14,1" XGA PII-400,	64 MB	529 900 Ft

CRITO CO LTD Budapest, Szent István krt. 18.
Telefon/telefax: (36-1) 349-2624 vagy 329-3063

Játékos Amiga

Ebben a hónapban igazi játékdömping árasztja el CD-nk amigás rovatát: megjelent a Wipeout 2097 és a Great Nations játszható demója, továbbá az Alive Mediasoft Blade című játékának teljes verziója. Utóbbit ADF formátumban is felraktuk a CD-re, hogy az emulátort használók is egyszerűen kipróbálhassák.

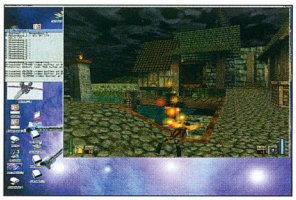

Heretic2, Workbench ablakban

A Clickboom következő nagy játéka a Nightlong lesz, ennek bemutató animációja (trailer) is megtalálható a CD-n ugyanúgy, mint a Heretic2 tíz legfrissebb screenshotja, amelyek rendkívül látványosra sikerültek.

Sajnos lapzártáig még nem érkezett meg a Quake első amigás változata, amely – köszönhetően annak, hogy az ID Software szabaddá tette a forráskódját – végre felválthatja a Clickboom 68k-s (emiatt csigalassú) és az illegális csatornákon terjedő PPC-s FastQuake verziókat. A következő számunkban már mindenképpen benne lesznek az első fecskék. A stratégiai játékok készítői sem tétlenkednek, az 1.5.0-s verzió került fel a CD-re a Great Nationsből, amelynek – párhuzamosan az amigással – linuxos változata is készül.

Napster kliens AmigaOS-re

Megjelent Amigára is az internetezők körében futótűzként terjedő új MP3-megosztó és -csereberélő kliens, a Napster. A program képes a gépünkön – az általunk megadott könyvtárban – található MP3 file-okat megosztani az ilyen klienst használó több százezer felhasználóval. A kereső szervereknek köszönhetően pillanatok alatt kiválaszthatjuk az általunk keresett zeneszámokat a több száz Gbyte-nyi, folyamatosan változó kínálatból.

A program MUI-s felületű, többfonalas letöltő- és csevegőrendszert használ, minimális hardverigénye egy 68k-s processzor vagy emulátor.

GreatNations – új stratégiai játék Linuxra és AmigaOS-re

AHI – PowerPC-s natív kód

Martin Blom forrásban és bináris formában is kiadta az AHIPPC hardverfüggetlen audiorendszer harmadik publikus bétáját. A Phase5 kernelen (PowerUP) futó verzió lényegesen gyorsabb a WarpOS-esnél, viszont erre a fejlesztő még nem talált magyarázatot. A PPC-s AHI-ra leginkább azért van szükség, hogy elkerülhető legyen a folyamatos váltogatás (context switching) a futás során a 68k és a PPC processzor között.

Second Spin, a tömörítő-varázsló

Az egyik legjobb amigás CD file-rendszernek, az AsimCDFS-nek van egy kiváló tulajdonsága: képes az audio-CD-ket úgy mountolni, hogy a rajtuk található trackek akár AIFF file-ként közvetlenül lemásolhatók, vagy egy MPEG encodernek paraméterként átadva közvetlenül tömöríthetők. A Second Spin szintén ilyen tulajdonságokkal bír, viszont készítője egy szép grafikus felületet is csatolt a projekthez, így mindenféle shell parancsok nélkül végrehajthatjuk audio-CD-ink archiválását. Az audio trackeket AIFF, WAV vagy MPEG

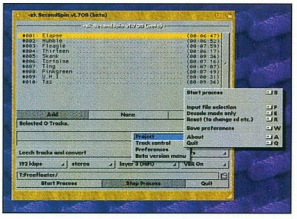

Second Spin – néhány kattintás, és már mehet is a konverzió

formátumba lehet konvertálni, néhány egérkattintással, továbbá a www.cddb.com adatbázisát felhasználva a program képes a CD-k tartalmát felismerni, és ez alapján elnevezni az egyes trackeket.

Nagy Lajos

Video-Part Kft. 1092 Bp., Ferenc krt. 26, 46. Tel.: 456-3001, 217-3754
Minden, ami Panasonic: Internet áruház!
www.videopart.hu
Vásároljon karosszékből!
Éljen a kényelmes, lakóhelytől és szállítási gondoktól mentes vásárlás lehetőségével, ahol még kedvezményt is kap!

GIGABYTE TECHNOLOGY

Intel 820 Motherboard Series

A jövő elérkezett

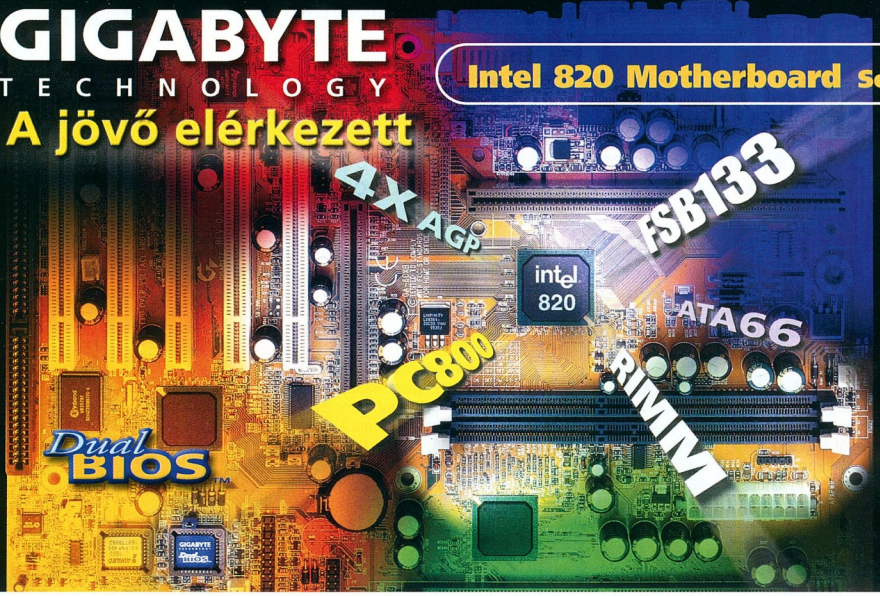

Intel® Pentium® II/III, Slot 1 — GA-6CXC — Intel® 820 Chipset

- Slot 1 for Intel® Pentium® II / III processors
- Supports 100/110*/120*/133/140*/150* MHz system bus
- 4 DIMMs up to 1GB SDRAM
- Supports **AGP 4X** slot
- AC97 Audio & AMR slot
- Aureal AU8810 PCI sound
- Supports 4 USB ports
- Supports Ultra ATA 33/66 IDE device
- Includes DualBIOS™ technology
- Supports ACPI & STR
- Supports USB device wake-up
- H/W monitoring & Intel® LDCM® utility
- PC99 connectors
- Optional ISA slot

133 MHz FSB

ATA66

Another model is also available:GA-6CXC-1
All specifications are same as GA-6CXC except 3 DIMM, 2 USB, one BIOS, and S/W sound.

Intel® Pentium® II/III, Slot 1 — GA-6CX — Intel® 820 Chipset

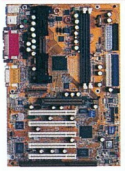

- Slot 1 for Intel® Pentium® II / III processors
- Supports 100/110*/120*/133/140*/150* MHz system bus
- 2 RIMMs up to 1GB RDRAM
- Supports AGP 4X slot
- AC97 Audio & AMR slot
- Aureal AU8810 PCI sound
- Supports 4 USB ports
- Supports Ultra ATA 33/66 IDE device
- Includes DualBIOS™ technology
- Supports ACPI & STR
- H/W monitoring & Intel® LDCM® utility
- PC99 connectors
- Optional ISA slot

133 MHz FSB

ATA66

Intel® Pentium® II/III, Slot 1 — GA-BX2000+ — Intel® 440BX Chipset

- Intel® Pentium® II / III and Celeron™ processors
- Slot 1 with AGP slot
- 66/100/112*/124*/133*/142*/152*MHz system bus
- 4 DIMMs up to 1GB SDRAM
- Supports 4 USB ports
- Up to 8 ATA33 IDE devices supported or up to 4 ATA33 and 4 ATA66 IDE devices supported
- Includes DualBIOS™ technology
- Suspend-To-RAM (STR)
- H/W Monitoring & Intel® LDCM® utility
- PC99 connectors

ATA66

PC MAGAZINE — Oct.'99, Middle East "Editors' Choice"
RAM 10/'99 — Oct.'99, Greece "Best Buy"
July '99, Canada "Technical Excellence"

VGA BIOS on Motherboard solution — GA-MG400 — Matrox G400

- Matrox G400, 256-bit DualBus graphics chip
- 32/16MB ultra-sharp memory
- High performance video card with full AGP 4X support
- UltraSharp of 300 MHz RAMDAC
- Two independent 128-bit buses for better data manage and graphics process
- Explosive 3D, 2D and DVD performance
- 3D Environment-Mapped bump mapping
- 3D rendering array processor at up to 2048 x 1536 resolution
- Free games and VCD player included
- **GIGABYTE motherboard required**

*These speed settings are not guaranteed by GIGABYTE.
The specification and pictures are subject to change without notice.
All trademarks and logos are the properties of their respective holders.

Upgrade Your Life

GIGABYTE

GIGA-BYTE TECHNOLOGY CO., LTD.
5F, No.9, Alley 6, Lane 45, Pao Shin Road,
Hsin-Tien, Taipei Hsien, Taiwan, R.O.C.
Tel : 886-2-29184839
Fax : 886-2-29184842 29131534
http: //www.giga-byte.com

Distributor:

ALBACOMP

Albacomp Computers
Tel:+36 22 515 468
Fax:+36 22 327 532
www.albacomp.hu

PC PRO VALUE — GA-660 "Value Award" Oct. '99, U.K.

EDITOR'S CHOICE — GA-660Plus "Editor's Choice" Nov. '99, Russia

CeBIT HANNOVER 2000 — Join GIGABYTE at Hall 13, Stand: F13

Warpróságok

Lassan eljutunk arra a pontra, amikor a számítógép sem lesz különlegesebb eszköz a lakásban, mint a rádió vagy a kenyérpirító.

A napi munka sokunknak már most is elképzelhetetlen számítógép nélkül. Ha már megvan a gép, mindenki próbálja összeszedegetni, megvásárolni a munkához szükséges segédprogramokat, alkalmazásokat.

És egy idő után azt vesszük észre, hogy vannak olyanok, amelyeket már hetek-hónapok óta nem indítottunk el, sőt teljesen meg is feledkeztünk róluk, és vannak, amelyeket napi rendszerességgel használunk. Mostani válogatásunkban néhány igazán praktikus programot mutatunk be – mindennapi használatra.

Embellish 2.02b

Az OS/2-es levelezőlistán (is) sokszor megjelenő kérés, hogy ajánljunk egy jó, Warpon futó rajzolóprogramot. A pixelgrafikus rajzoló- és festőprogramok közül tudásával, egyszerű kezelhetőségével kiemelkedik az Embellish. Fejlesztője, a DadaWare ingyenessé tette a programot, amelynek OS/2-es és Windows 9x-es változata is letölthető a cég Web-helyéről. A telepítés után is csak mintegy 4 Mbyte-ot elfoglaló alkalmazás tudása meghazudtolja méretét. Rengeteg képformátumot kezel, ezen belül is a PhotoCD alapbeállítás szerinti képmérete 192×128-tól egészen 4096×6149 képpontig állítható. Az undo (visszalépés) mélysége beállítható egészen 256 szintig. Akár minden képhez kérhetünk thumbnailt, ezek mérete tetszőlegesen állítható, szintén képpontban.

Embellish: ahol a sok funkció és a nagy tudás az egyszerű kezelhetőséggel találkozik

A *Set Me Free* menüponttal a szerkesztett képet „különválaszthatjuk" az Embellish-től és attól fogva önálló objektumként kezelhetjük. A webes grafikák kezelését az image mapping, a palette mapping, a GIF animator és az object animator révén, valamint a thumbnail-készítéssel támogatja. Rengeteg különleges effektussal torzíthatjuk, csavarhatjuk, púposíthatjuk képeinket, a szűrő pedig szabadon definiálható. Nézhetjük a képeket „kockánként", slideshow-ban. Támogatja a TWAIN-kompatibilis scannereket, digitális kamerákat (ehhez előbb telepíteni kell a TWAIN for OS/2-t). A program konfigurálása és kezelése rendkívül egyszerű. Aki foglalkozik képek alakításával, annak mindenképpen ajánlott.

PM Szótár 0.8

A magyar OS/2-es levelezési listán felvetett ötlet alapján készítette el Kádár Zsolt a Magyar Elektronikus Könyvtárban lévő magyar–angol, angol–magyar szótáradatbázis OS/2 PM-es front-endjét. A nagyon egyszerűen használható, VX-Rexxben készült program újabb verziói a felhasználók visszajelzései alapján kerülnek tesztelésre, majd a fejlesztő Web-helyére, ahonnan ingyenesen letölthetők.

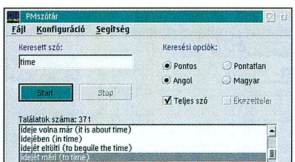

Nemcsak a szavakat, hanem a szókapcsolatokat is kilistázza a PM Szótár

A szókeresés többféle stratégia alapján állítható: sok memóriát igénylő – gyors; kevesebb memóriát igénylő – lassabb; kevés memóriát igénylő – lassú. A legfrissebb, 0.8-as verzióba bekerült újdonságok: a kiválasztott szó vagy szókapcsolat az [Enter] megnyomására a vágólapra kerül; a [Ctrl Ins], [Shift Ins] (Copy/Paste) használható a *Keresett szó* ablakban is, az előző verzióban meglévő ablakátméretezési problémát pedig kijavította a fejlesztő. A program előnye, hogy nemcsak a szavakat, hanem a szókapcsolatokat is kilistázza.

Server Config 1.8

Egy Web-szerver üzembe állításának első fontos lépése a szerverprogram jó konfigurálása. A helyes beállításokon múlik a gyorsaság, a felhasználók által elérhető szolgáltatások minősége, és nem szabad megfeledkezni a biztonságról sem, főként ha nemcsak egy intranetben alkalmazzuk a Web-szervert, hanem elérhetők vagyunk az egész világ számára. A PM-es felületű ServerConfig/2 programcsomag a következő részekből áll: Apache Config/2 1.1 (Apache Web Server beállításai), IPS Config/2 1.2 (InetPowerServer beállításai), Firewall Config/2 1.3 (IBM TCP/IP tűzfal beállításai), ServerConfig/2 Daemon 1.3 (OS/2 és Unix). A csomagban található programokkal még azok is egyszerűen tudnak például egy Apache-ot futtató kiszolgálót konfigurálni, akik először próbálkoznak vele. Természetesen nem árt a mellékelt dokumentáció átolvasása sem.

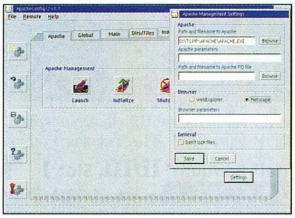

Kezdőknek is egyszerű az Apache Web Server hangolása

Crown of Might

Több mint kétéves fejlesztőmunka után készült el a Crown of Might stratégiai játék OS/2-es változata. A klasszikus Defender of the Crownra hasonlító játék játszható demója került CD-nkre.

Sponga Tamás
(stamas@konyvtar.c3.hu)

ASUSTeK COMPUTER INC.
http://www.asus.com.tw
TEL:886-2-28943447 FAX:886-2-28943449

Partner
Professional
Productivity
Powerful
Portability

Intel® Celeron™ Processor 333-400MHz and Pentium® II Processor 333-400MHz

ASUS's new M8000

It's a perfect balance between portability and performance. Thanks to the feature of flexible configuration, you are able to use M8000 in any ways you like. M8000 can be converted into an ultra-thin laptop that only 29.8mm height gives you the greatest convenience, a multimedia center by inserting the CD-ROM drive into the multi-purpose bay, or a full-function desktop replacement by connecting the external "Portdock". Using Intel® Pentium® II processor 400MHz, ASUS M8000 allows you to explore different configuration possibilities based on your needs.

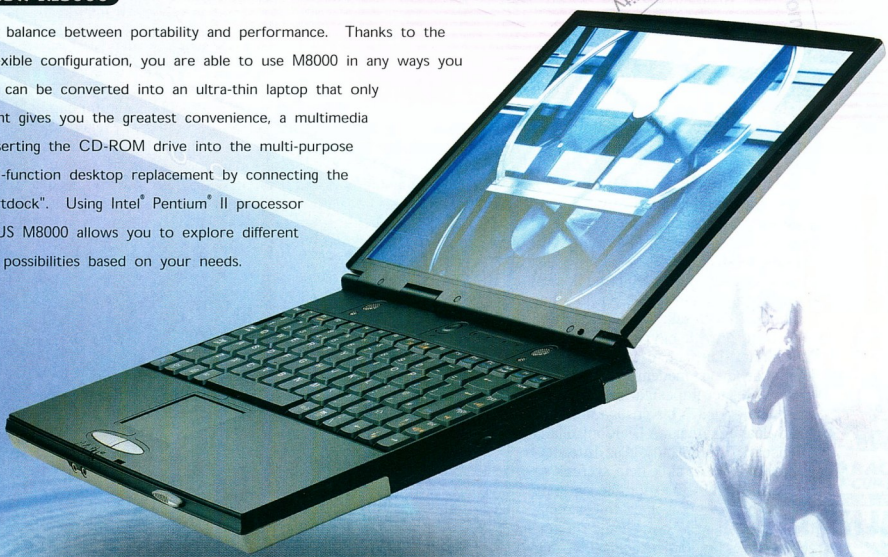

Fly with ASUS
Fly to 2000

Notebook PC

www.asus.com.tw

L7000 Series

* The most compact All-in-One Notebook PC
* 12.1"/13.1" TFT-LCD
* Intel® Pentium® II processor 400MHz
* 4/6/10 GB HDD
* 32 to 160 MB system memory

F7000 Series

* All-in-One 14.1" TFT Notebook PC
* AGPx2 w/8MB SGRAM and TV out
* Intel® Pentium® II processor 400MHz
* 4/6/10 GB HDD
* 32 to 160 MB system memory
* DVD-ROM,H/W MPEG2(option)

M8000 Series

* 12.1"/13.1" TFT-LCD
* Intel® Pentium® II processor400MHz
* Up to Celeon/PII 400MHz CPUs
* 4/6/10 GB HDD
* 32 to 160 MB system memory

PortDock & PortBar

* One 1.44 MB Floppy Disk Drive Bay
* One Modular Drive Bay for CD ROM or Second Hard Disk Drive
* Serial Port
* VGA Port
* Parallel Port
* Audio Jack
* Two PS2 Ports

SOWAH HUNGARY Kft.
Tel: 361-350-4539
www.sowah.hu

CRITO CO Ltd.
Tel:361-329-30-63
361-349-26-24
www.crito.com

Corel és a többiek

Előző számunkban a Corel Linux elvette a helyet szokásos Linux-válogatásunktól. Reméljük, sokan használják ezt az új disztribúciót. Sajnos pár nagyon hasznos program hiányzik belőle, melyeket most az alapjául szolgáló Debian 2.1-ből ismét felteszünk a CD-re.

Ismét, hiszen a Debian 2.1 teljes egészében (legalábbis x86-os bináris csomagjai) megtalálható volt a Linux 2.2 című CHIPtárunk CD-mellékletén.

Természetesen a Corel Linuxhoz adott csomagok és néhány kiemelt program mellett nem marad el a szokásos frissítés sem. Mostani számunkban a Linux kernel 2.2.14-es (stabil) verziója és a legfrissebb fejlesztői verziók mellett Red Hat 6.1-hez és S.u.S.E. 6.3-hoz találhatók frissítések.

● *DialControl:* egyre több helyen használnak Linuxot internetes átjáróként akár analóg modemes, akár ISDN-alapú Internet-kapcsolathoz. A Linux megbízhatósága és biztonsága miatt erre kiválóan alkalmas. A DialControllal a kliensekről irányíthatják az Internet-kapcsolatot azok, akik nem szeretik az automatizált fel- és lekapcsolódást (ami sok esetben nem kíméli az ember pénztárcáját), hanem jobban szeretik a kézzelfogható, irányított megoldást. A már létező masqdialer nevű programhoz képest a DialControl annyival intelligensebb, hogy jegyzi, hányan kérték az Internet-kapcsolat fenntartását, és csak akkor bontja a vonalat, ha mindenki befejezte a böngészést. Emellett támogatja az ISDN-t is. A Linuxra írt szerverhez a linuxos és a windowsos kliens is megtalálható a CD-n (előkészületben van a javás változat is).

● *WeirdX:* a WeirdX egy Javában írt X11 szerver. Kiválóan alkalmas olyan rendszerekhez, ahol Java támogatás van, de az X-es programok megjelenítéséhez szükséges X11 szerver hiányzik. Ilyen platform például a Windows is, ahol a WeirdX segítségével könnyedén használhatjuk grafikus felületet igénylő linuxos alkalmazásainkat.

● *Font-BDF:* Linux alatt sok helyen használnak BDF típusú betűkészleteket. Ezek módosítására vagy új készletek létrehozására alkalmas a CD-n található BDF-szerkesztő program.

● *Oops:* ahol sokan interneteznek egy helyi hálózaton, általában szükség van egy proxy-cache szerverre, hogy ugyanazt a lapot, adatot csak egyszer kelljen a proxyig letölteni, ezzel sávszélességet (és pénzt) takarítva meg. Talán a Squid a legismertebb proxy. Most egy új, de ígéretes alternatívát adunk közre. Az Oops gyors és biztonságos proxy, ismeri a HTTP, az FTP, az SSL-tunneling és az ICP protokollt, lehet benne hozzáférési szinteket (acl) beállítani. Érdekessége, hogy a Squiddel szemben a cache-elt objektumokat egyetlen nagy file-ban tárolja. Több ilyen file-t is használhat, illetve a Linux adottságainak köszönhetően egy-egy ilyen file lehet file-rendszer is, amely nagyban meggyorsítja a hozzáférést. A program egyetlen binárisból áll, amely elvégez minden feladatot (a Squid külön programokat használ az FTP, a DNS és hasonló feladatok ellátására). Az Oops kihasználja a modern rendszerekben adott többszálúságot, így gyors. Mindegyik klienst külön szál szolgál ki, és a szokásos karbantartások is külön szálon futnak.

● *FreeVSD:* nem egy internetes szerveren egymástól független virtuális szervereket kell létrehozni. Sok program (az Apache, a Sendmail stb.) támogatja ezt, de ilyenkor egyben fut minden, és egyben lehet csak karbantartani a futó programokat. A FreeVSD a Linux speciális, úgynevezett chrootolt környezetében önálló szervereket futtat, önálló beállításokkal és önálló rendszergazdákkal. Ilyenkor is ugyanazon a gépen fut minden program, csak épp nem tudnak, nem tudhatnak egymásról, ami a rendszer biztonságát is növeli. Mindenki önálló Web, FTP, POP3 és SMTP szervert futtathat, adminisztrálhat.

● *KGateway és JFwadmin:* a Linux IP-szintű tűzfal funkcióiról már írtunk régebbi számainkban. A 2.2-es kernelsorozatban ezeket a feladatokat az IP-láncok (ipchains) végzik el. Az ipchains hivatott ezt beállítani, de ez az egyszerű kis parancssori program nem épp felhasználóbarát. A KDE alá írt KGateway program ezen próbál segíteni azzal, hogy grafikus felületen határozhatjuk meg rendszerünk tűzfal-szabályait. A JFwadmin hasonló célú, Java nyelven írt program.

● *Shockwave flash plug-in Netscapehez:* egyre több Web-helyen találkozni a Shockwave Flash plug-injét igénylő alkalmazásokkal. Linuxos Netscape alá is létezik ilyen plug-in, bár a Netscape plug-in keresője (a linuxos plug-inek többségéhez hasonlóan) ezt sem találja meg, ezért most közreadjuk a legfrissebb verzióját.

Az itt bemutatott programok mellett sok más kisebb-nagyobb program található futtatható formában vagy forráskódban a CD-n, érdemes azt alaposan átböngészni.

Slapic *(slapic@pilatuscomp.com)*

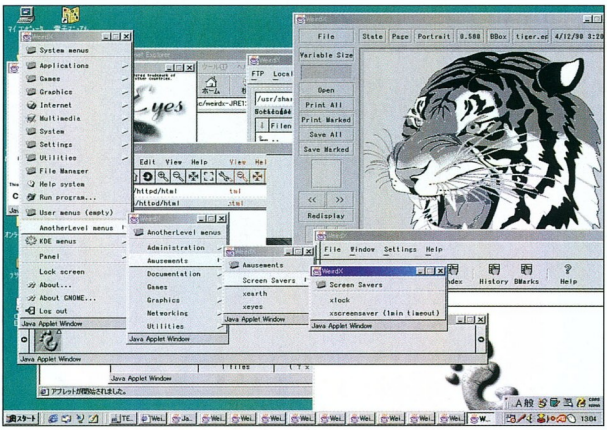

WeirdX: egy windowsos X-szerver

Easy Writing

Ennél semmi sem egyszerűbb: nincs szükség se szerelésre, se belső vezetékre – csak az USB porthoz kell csatlakoztatnia ezt a CD-írót és máris kezdheti a munkát. A Mitsumi CR 4824 TU External USB CD-írója startra kész, még a laptophoz is azonnal csatlakoztatható. És nagyon gyors: 4-szeres sebességgel írja a CD-R-t és a CD-RW-ét és 8-szoros sebességgel olvassa a CD-ket. Easy writing – az egész vonalon.

Microsoft

Üzleti grafikák magyarul

A Microsoft Office 2000 magyar változata négyféle változatban kapható. A legbővebb a Premium csomag, 9 szoftvert integrál (Word, Excel, Outlook, Access, PowerPoint, Publisher, Small Business Customer Manager, FrontPage, PhotoDraw), míg a Standard, a Small Business és a Professional változat a teljes alkalmazáskészletből 4–7 alkalmazást fog össze.

A tavaly szeptemberben kiadott irodai csomag programjai közül a Word, az Excel, az Outlook, az Access és a PowerPoint magyar nyelven fut, míg a Publisher, a Small Business Customer Manager, a FrontPage és a PhotoDraw nem került lefordításra. A honosítás azonban nem zárult le: decemberben elkészült a Microsoft PhotoDraw magyar változata, amely önálló termékként január közepén – jelen számunk nyomdába adását követően – kerül a boltokba, 30 ezer Ft körüli áron.

A Microsoft PhotoDraw-t azon üzleti felhasználók számára tervezték, akik nyomtatott dokumentumaiknak, Web-oldalaiknak és bemutatóiknak professzionális grafikák alkalmazásával igyekeznek vonzó és figyelemfelkeltő külsőt biztosítani. Vizuális, intuitív kezelőfelületével, speciális effektusaival és segédeszközeivel, valamint bőséges grafikai mintáival teszi a munkát gyorssá és hatékonnyá. A PhotoDraw 2000 Office 2000-be történő integrálásával a különböző jellegű dokumentumok és bemutatók ötvözése a művészi szintű grafikákkal éppoly könnyedén megoldható, mint az így elkészített publikációk webes közzététele.

BME, Microsoft

Új technológiai kutatóközpont

A Budapesti Műszaki Egyetem (BME) Villamosmérnöki és Informatikai karának Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszéke, valamint a Microsoft Magyarország között létrejött megállapodás új fejezetet nyithat a magyar szakemberképzésben.

A BME Villamosmérnöki és Informatikai karán a V2 épületben új számítástechnikai laboratóriumot alakított ki az Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszék, melyhez a Microsoft nem csak gépekkel járult hozzá, de lehetővé tette azt is, hogy a hallgatók szabadon hozzájussanak széles szoftverpalettájának és több ezer kötetből álló szakkönyvtárának bármely darabjához.

Az információs adatbázis további bővítése érdekében a laboratóriumba tette át székhelyét a korábban már üzemelő Európai Microsoft Windows Akadémiai Központ (EMWAC) is, amely a felsőoktatási intézmények számára nyújt ingyenes támogatást webes statikus információk (oktató segédletek, technikai leírások), illetve e-mailen történő technológiai tanácsadás formájában.

A BME az oktatás keretében eddig is szorosan együttműködött a Microsofttal, hiszen a Microsoft ugyanezen a tanszéken két évvel ezelőtt is felszerelt egy számítógépes labort a Bull Magyarországgal közösen.

A technológiai központ létrehozása azonban most a „szabadidős" kutatásfejlesztésben is jelentős előrelépés: a hallgatók az általuk választott témakörben önálló labormunka során mélyedhetnek el, ami nagyobb szabadságot nyújt a saját projektek és diplomatervek elkészítéséhez. A Microsoft a kutatómunkához a tárgyi feltételeken túl konzultációs lehetőségeket is biztosít.

- www.bme.hu
- www.microsoft.hu

Compaq Computer

Megvolt az 1 GHz!

A Compaq elsőként a PC-gyártók közül 1 GHz-es processzort – egy Athlont – épített be számítógépébe, egy Presario modellbe.

Ezzel az AMD lett az első processzorgyártó, amelyik ilyen teljesítmény-demonstrációban szerepelt.

A Compaq, az AMD és a hűtéstechnikát szolgáltató KryoTech közös bemutatójára a Winter Consumer Electronics Show-n került sor Las Vegasban.

Internet-PC Athlonnal

A Compaq Computer Corporation magyarországi piacra szánt, lokalizált Compaq Presario modellje várhatólag márciusban kerül az üzletekbe.

Az Egyesült Államokban azonban a karácsonyi vásárlási szezonra időzítették a Presario 5900Z Internet PC-t, amely az otthoni felhasználók számára hozzáférhető leggyorsabb, 750 MHz-es AMD Athlon processzort tartalmazza.

A 200 MHz-es rendszerbusszal és a legújabb audio- és videolehetőségekkel kínált Presario 5900Z PC sorozat a ma elérhető legnagyobb teljesítményt kínálja az Internethez, a digitális szórakozáshoz és az egyéni kreativitáshoz Sound Blaster Live! Value hangkártyával, díjnyertes Klipsch V.2 400 ProMedia hangszórókkal és DVD-olvasóval.

- http://athome.compaq.com/store/index.asp

Színre lépett a „kenyérpirító"

A 2000. évet a Compaq Presario EZ2000 PC-családjának bejelentésével indította. Az Egyesült Államokban 999 dollárról indul a jelenleg 500 MHz-es Celeron processzorral működő, de hamarosan 800 MHz-es Athlonnal is kapható formatervezett gépek ára – monitor nélkül –, melyeket korábban Toaster, azaz kenyérpirító fedőnéven ismertünk.

EZ2000: van stílusa

Az EZ2000-et USB és FireWire porttal is ellátták, és szembetűnő rajtuk egy LCD kijelző, amelyen az öndiagnosztizáló egység jeleníti meg üzeneteit, illetve a PC tájékoztatja felhasználóját az Internet-kapcsolat létrejöttéről, e-mail érkeztéről.

Compaq Magyarország

Képbe kerültek a PC-k

Stratégiai szövetséget kötött a Compaq Computer Magyarország Kft. és a Photo Porst üzleteket üzemeltető Főfotó Kft. Ennek első lépéseként a Compaq és a DataNet Kft. által nemrégiben forgalomba hozott Internet-PC csomag értékesítésébe kapcsolódnak be a Photo Porst hálózat üzletei. Az együttműködés nem korlátozódik az Internet PC csomagajánlatra, hanem a jövőben más Compaq gyártmányú PC-kre is érvényes lesz.

A Főfotó Kft. 1951-ben kezdte meg működését, 1992-ben privatizálták, ekkor került a német Porst AG tulajdonába, és vette fel üzletei számára a Photo Porst nevet. 1997-ben a Főfotó Kft. a belga Spector Photo Group irányítása alá került. A Spector ma Európa legnagyobb független fotószolgáltató vállalata. Magyarországon 300 üzlet jogosult a Photo Porst név használatára.

A fotózási technikák (képkészítési, képrögzítési eljárások) terén tapasztalható digitalizációt, a digitális termékek kiskereskedelmi forgalmának várható fejlődését figyelembe véve, valamint a Photo Porst ezen területeken szerzett tapasztalataira építve született meg a döntés, amely szerint a Photo Porst a multimédiás számítástechnikai termékek kiskereskedelmének meghatározó szereplőjévé kíván válni.

Kelendő Prosignia

A piaci bevezetését követő első hónapban máris 1000 fölötti mennyiségben talált gazdára a Compaq új, kis- és közepes vállalkozásoknak összeállított számítógépe, a Prosignia. A 466 MHz-es Intel Celeron processzorral szerelt korszerű és kedvező áron kínált PC mind különálló gépként, mind pedig a Compaq és a GTS DataNet által meghirdetett Internet PC csomag részeként hamar kedveltté vált. Ennek fő oka a megszokott Compaq minőség és technológia mellé társuló kedvező ár, illetve használati érték.

➧ www.compaq.hu

Canon

A színtolmács

A Canon új, színes, digitális hálózati nyomtatója, a CLBP 460 professzionális irodai felhasználók számára készült. Percenként 4 teljes színes, illetve 16 egyszínű, A4 méretű oldal készítésére alkalmas, havi terhelhetősége 8000 A4-es oldal. Képminőségét – az új színes technológia mellett – az alkalmazott festékezési megoldás, a viaszalapú WAX festék, az olaj nélküli fixálás és az AIR automatikus képfinomítási eljárás garantálja. Az új képfelviteli eljárás egy közbenső szalagra viszi fel a képet, amelyről az egy ütemben kerül a papírra, az eddigieknél nagyobb pontossággal.

A nyomtatóban akár 135 g/m² vastagságú papír is használható, a duplex egységgel automatikus kétoldalas nyomtatás lehetséges. Monokróm üzemmódban 256 szürkeárnyalat alkalmazható, 600×600 dpi hardveres felbontás mellett. A CLBP 460 133 MHz-es RISC R4300 processzort és 32 Mbyte (DIMM) RAM memóriát tartalmaz.

A nyomtatót Ethernet és Token Ring hálózatra is csatlakoztatni lehet, Windows NT-s és Novell NetWare-es hálózatokon a TCP/IP, IPX, illetve az AppleTalk protokollt is kezeli, automatikus protokollfelismeréssel. Az Internet- és intranetfelhasználók igényeihez igazodva a vezérlők beépített Web-szerverrel rendelkeznek, ami megkönnyíti az eszközök távfelügyeletét. Ehhez azonban szükség van az opcionális merevlemez beépítésére.

➧ Delta Elektronik, Canon üzletág ☎ 437-5210

➧ www.delta.hu/canon

CLBP 460: képfelvitel egy ütemben

Hewlett-Packard

A 100 milliomodik tintasugaras

A Hewlett-Packard Company decemberben jelentette be 100 milliomodik tintasugaras nyomtatójának átadását. A HP az első tintasugaras nyomtatót 1984-ben gyártotta, és azóta is világszerte az élvonalat képviseli e technológia területén. Az utóbbi tíz év alatt jócskán a zászlóshajó HP DeskJet nyomtatócsaládon túlra is kiterjesztette a tintasugaras termékek skáláját, amibe napjainkban már beletartoznak a széles és nagyformátumú nyomtatók, a többcélú készülékek, a színes másolók és faxkészülékek. A cég tintasugaras termékcsaládja több mint 25 otthoni irodai, kis irodai és professzionális terméket foglal magában, beleértve a HP DeskJet 970Cse/Cxi és a HP PhotoSmart P1100/P1100xi nyomtatót. A termékcsalád legutóbbi tagjai kombinálják a legjobb „hétköznapi nyomtatási minőséget" a lélegzetelállító fényképminőséggel, élénk színű grafika és az éles fekete-fehér szöveg előállításának képességével.

➧ www.hp.hu

Linuxos tanfolyamok

A Hewlett-Packard Magyarország Kft. nyolc linuxos tanfolyammal bővítette oktatási kínálatát. Az elsősorban informatikai szakembereknek szánt tanfolyamok gyakorlati példákon keresztül mutatják be a Linux operációs rendszer telepítését, kezelését és konfigurálását. Az általános rendszergazdai tanfolyamon felül a HP további kétnapos tanfolyamokat indít azok számára, akik a Linuxot Web-, levelező- vagy éppen file- és nyomtatószervernek használják. A kínálatban megtalálható a linuxos hibaelhárítással foglalkozó kétnapos és az operációs rendszer biztonságával foglalkozó egynapos tanfolyam is.

➧ http://education.hp.hu

Nikon

Harminc digitális kép másodpercenként

Nem meglepő, hogy a professzionális fényképezőgépeiről híres Nikon is nagy energiát fektet a digitális kamerák fejlesztésébe, hiszen a piac egyre nagyobb szegmensét teszik ki ezek a gépek. A nemrég megjelent Coolpix 800-as típus is tükrözi a cég szakértelmét.

Felbontása 1600×1200 képpont, aminek egy 2,1 megapixeles, 1/2 colos CCD az alapja. A nagy felbontás mellett sok olyan szolgáltatást nyújt, ami a professzionális analóg kamerák fejlesztésében elért eredményeknek köszönhető. A nagyon pontos fénymérést 256 szegmensű mátrix végzi, amely bonyolult fényviszonyok mellett is jó eredményt nyújt. A kamera színvilágát automatikusan is képes kézben tartani, de fehéregyensúlya kézzel is állítható. Hat előre beállított érték mellett az előző mért érték eltárolható, és bármikor visszahívható. A CCD érzékenysége ISO 100, 200, 400 értékű lehet.

Coolpix 800: profi szolgáltatásokra képes

Nagy belső memóriapufferének köszönhetően nagyon gyorsan képes képeket készíteni egymás után: teljes méretű képeket 1,5 kép/s sebességgel, 320×240 képpontosakat pedig akár 30 kép/s sebességgel is. Nikkor lencséjéhez vásárolhatunk tele-, nagylátószögű és halszem konvertert. Videokimenete PAL rendszerben is működik. Megfelelő elemekkel akár 500 képet is rögzíthetünk, ha nem használjuk 1,8 colos LCD monitorát. A Nikon Coolpix 800 a 200 ezer forint körüli árkategória minden bizonnyal kiemelkedő képviselője lesz.

- Corg Computer Kft.
  ☎ 466-6675
- www.corgcomputer.com

Graphisoft

Építőkövek a Virtuális Épülethez

A CETEC Vision AG-ban szerzett kisebbségi részesedést a Graphisoft, amivel tovább kívánja erősíteni Virtuális Épület koncepcióját. A Wiechers & Partner Bauplan Divíziójának 1999. januári felvásárlása, valamint a Cymap átvételét követően (lásd alább) a most megszerzett részesedés egy év leforgása alatt már a harmadik. A Graphisoft egyedül ezekből a befektetésekből évi mintegy 2 millió euro forgalomnövekedést vár. A CETEC-ben megszerzett részesedése révén igénybe veheti a CETEC elkötelezett forgalmazási csatornáját az ArchiFM – saját ingatlankezelés-támogató megoldásának – terjesztéséhez. Az új évezredben a Graphisoft további jelentős cégvásárlásokat tervez.

A Graphisoft Prize 99 győztes munkája: a Neuromancer Cheap Hotelje mint virtuális épület

A CETEC 1990 óta élen jár az integrált épületgépészeti rendszerek üzemeltetésében, vizualizálásában, dokumentációkészítésben és a folyamatok automatizálásában. Legfőbb terméke, a Prisma minden épületgépészeti rendszert összekapcsol, beleértve a tűzjelző, betörésvédelmi, veszélyjelző, beléptető, kommunikációs-riasztó, valamint videokamerás ellenőrző és épületautomatikai rendszereket. A több mint 50 alkalmazottat foglalkoztató CETEC olyan rangos ügyfeleket mondhat a magáénak, mint a BMW, az Allianz és az SAP.

Hivatalosan 2000. január 4-én fejeződött be az a cégvásárlás, melynek során a Graphisoft tulajdonába került a Cymap, egy Egyesült Királyság-beli, bristoli székhelyű, fűtési, szellőzési, klimatizálási és épületgépészeti szolgáltatások tervezését segítő szoftvereket gyártó cég.

A Cymap CADLink nevű termékcsaládja, melyet a szolgáltatásokkal együtt jelenleg az Egyesült Királyságban és más országokban értékesítenek, hatékony támogatást és lényeges termelékenységnövekedést biztosít a fűtés-szellőzés-klimatizálás és épületgépészeti tervezési folyamat során, nem utolsósorban a regionális számítási szabványok figyelembevételének köszönhetően. A Cymap jelenlegi, mintegy évi 1 millió eurós forgalma várhatóan erőteljesen növekedni fog a CADLink és a Graphisoft-technológia integrációjával. A Cymap külön vállalatként folytatja működését, és fenntartja saját K+F és szolgáltató szervezetét is.

- www.graphisoft.hu

Hungexpo

Info 2000

A Hungexpo Rt. május 9–13. között idén másodízben rendezi meg Magyarország legnagyobb nemzetközi informatikai szakkiállítását a Budapesti Vásárközpontban Info 2000 néven.

A tavalyi rendezvényről, az Info '99-ről elismeréleg szólt a szakma, a látogatók és a szaklapok is. Az akkori kiállítók 92%-a tervezi az újbóli részvételt, így a szervezők joggal várják, hogy 2000-ben megismétlődik a siker. 1999-ben még az évszámváltás problémája tartotta lázban a számítástechnika szakembereit. A kiállítás idejére a dátumváltás már minden bizonnyal elvégzett feladat lesz, de a tapasztalatcsere még hasznos lehet. Az új évezred újabb feladatokat, újabb kihívásokat tartogat a szakembereknek.

A kiállítás szervezői az elektronikus kereskedelmet, az e-businesst állítják reflektorfénybe, az irányzatok közül pedig az Internet és a mobil kommunikáció viharos fejlődése kerül előtérbe.

Az Info 2000-en a legnagyobb területet minden bizonnyal az informatikai termékek kiállítói foglalják majd el. Tematikájukat az Info '99-hez hasonlóan az információtechnológia, az adat- és telekommunikáció, a repro- és másolástechnika és a tanácsadás témakörök alkotják. A kísérőprogramok kidolgozása, véglegesítése a szakmai szervezetekkel, az Informatikai Vállalkozások Szövetségével, a Magyar Adatbázis-forgalmazók Szövetségével, a Neumann János Számítógéptudományi Társasággal, valamint a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesülettel közösen folyik.

- www.info2000.hu

BSA

Illegális szoftverpiac Kelet-Európában

A Business Software Alliance (BSA) kezdeményezésére öt kelet-európai országra (Bulgária, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Oroszország) kiterjedő részletes elemzést készített a PriceWaterhouseCoopers az illegális szoftverpiac kelet-európai helyzetéről. A jelentés készítésének fő célja az volt, hogy megvizsgálja, milyen szerepet játszanak a dobozos szoftverek a vizsgált országok gazdaságában. Az elemzés tényszerű adatokat és megállapításokat közöl mind a legális, mind pedig az illegális szoftverpiaci helyzetről.

Megállapításai szerint a PC-s szoftverek illegális másolásából és terjesztéséből kifolyólag az öt vizsgált ország 2001-ig bezárólag összesen mintegy 12 684 új munkahelytől és 319 millió dollár adóbevételtől esik el. 1997-es adatok alapján a szoftverpiac 813 millió dolláros forgalmat bonyolított, 7,4%-os éves növekedési ütem mellett. Az illegális szoftverek forgalma ugyanebben az évben 450 millió dollárt tett ki az érintett országokban, ami a jelentős adóbevétel-kiesések miatt visszavetette azok gazdaságát. A vizsgált öt országban a PC-re készült üzleti szoftvertermékek mintegy 76%-a illegális úton jut el a felhasználókhoz. 1998-ban az országonkénti megoszlás a következő volt: Bulgária 90%, Csehország 45%, Lengyelország 61%, Magyarország 57%, Oroszország 92%.

A legnagyobb szoftvergyártó vállalatokat tömörítő BSA a világ számos országában jelen van.

Az 1994-ben alakult BSA Magyarország vállalja a magyarországi vállalatok szoftverparkjának auditálását, emellett erőteljes kampányt folytat az illegális szoftverpiac visszaszorításért.

- BSA Hotline: 06-80-272-000
- BSA Magyarország Kft. ☎ 350-9112

Minor Rendszerház

Internet beteg gyerekeknek

Az Országos Hematológiai és Immunológiai Intézetben vérképzőszervi daganatos és csontvelő transzplantációt elszenvedett fiatalok rehabilitációja folyik, akiknek a műtét után teljesen steril környezetben kell élniük. A külvilággal Interneten tarthatnák a kapcsolatot.

A Koóstoló Produkció és a Minor Rendszerház Rt. jóvoltából karácsonykor már lehetőségük nyílt erre, és az ünnepen szeretteikkel legalább ilyen módon együtt lehettek. A gép átadására december 8-án került sor egy forgatás keretében, a felvételt pedig a jótékony célú műrorban sugározták.

- Minor Rendszerház Rt. ☎ 391-4057

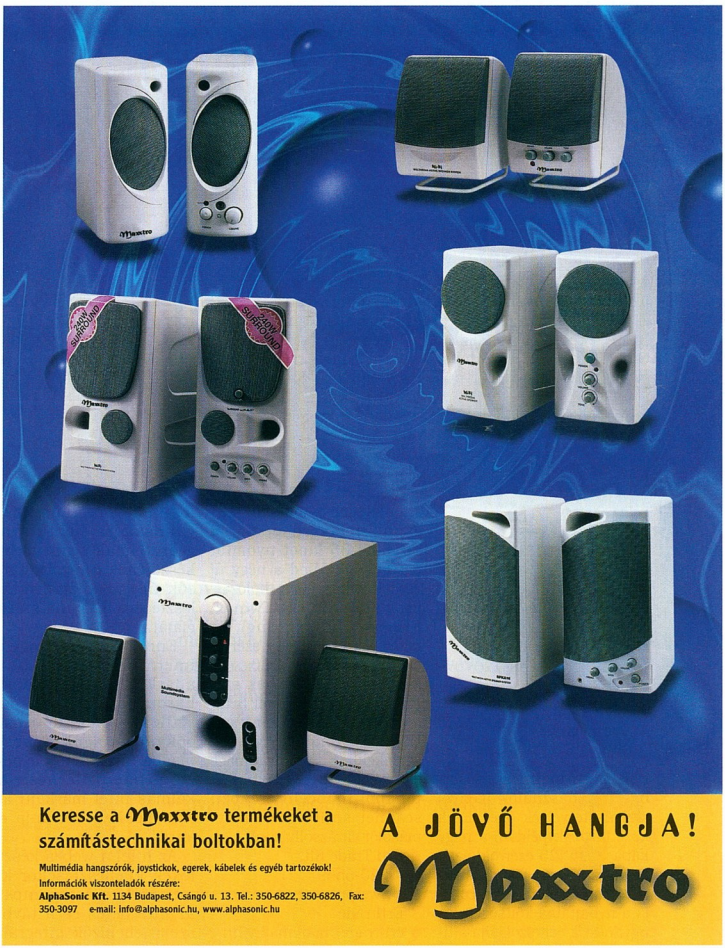

Nokia
Fejlesztőközpont Debrecenben

Megnyílt a Nokia legújabb magyarországi beruházásaként létrehozott Debreceni Fejlesztési Központ, amely az év végére 80 szoftverfejlesztő mérnököt foglalkoztat majd. A leendő munkatársak a Tetra professzionális rádiótávközlő rendszer fejlesztésén fognak dolgozni.

A Nokia a világ számos országában folytat kutatási és fejlesztési tevékenységet. A Magyarországon működő részlegek fontos elemét képezik a Nokia globális K+F hálózatának. A debreceni központ belépésével a Nokia magyarországi kutató-fejlesztő bázisa tovább erősödött.

A budapesti regionális székhelyű Nokia Mobile Phones az analóg és a digitális mobiltelefonok és tartozékok piacának vezető szállítója. Most épülő, a Jövő Gyára nevet viselő komáromi üzeme az év végén kezdi meg az európai piacra szállítandó mobiltelefonok előállítását. A Nokia Display Products pécsi monitorgyárából látja el a nemzetközi piacokat kiváló minőségi termékeivel. A Nokia magyarországi gyártelepein, irodáiban és kutató-fejlesztő központjában több mint 1800 alkalmazottat foglalkoztat.

www.nokia.hu

Lexmark
Monokróm lézerek új generációja

A Lexmark kifejlesztette új fekete-fehér lézernyomtató-családját, mellyel az Optra S modelleket váltja le. Az új Optra T család készülékei jobb ár/teljesítmény kategóriába tartoznak, és elsősorban a felhasználók igényei alapján tervezték őket. Ezek közé tartozik például a nagy kapacitású (25 ezer oldalas), környezetbarát festékkazetta, amely jelentősen leszorítja a nyomtatás költségeit, és ugyanezt a célt szolgálja a tízes skálán állítható nyomatsötétség. A nyomtató előnyei ezzel még korántsem érnek véget: valós 1200×1200 dpi-s felbontás, rugalmasan bővíthető lapkezelés (maximális bemenet 3350–4100, maximális kimenet 2100–3000 lap), rövid idő az első oldal kinyomtatásáig.

Az Optra T család

A legkisebb, Optra T610-es modell is 15 lap/perces sebességre képes, legnagyobb testvére pedig, a T616-os 35 lapot nyomtat percenként. Mind a négy új modell változatosan hálózatba köthető (Coax/Twinax, Ethernet, TokenRing), és memóriájuk is igény szerint bővíthető akár 260–400 Mbyte-ig. Újdonságnak számít a PostScript Level 3 támogatása. Opcionálisan USB port rendelhető a készülékekhez, az Optra Image csomaggal pedig nyomtatónkból többcélú eszközt, scanner segítségével fénymásolót varázsolhatunk.

Erti Trade Kft.
☎ 220-5569
www.applegates.hu/Ertitrade
ertitrade@mail.matav.hu

Intel
800 MHz

Az Intel Corporation december végén bemutatta 800 és 750 MHz-es Pentium III processzorait, amelyek az Intel desktop kategóriában jelenleg a legmagasabb teljesítményszintet jelentik.

Az összes többi Intel processzorhoz hasonlóan az Intel 0,18 mikronos technológiájára épülő Pentium III-as is rendelkezik az Advanced Transfer Cache és az Advanced System Buffering képességgel. A 256 Kbyte Advanced Transfer Cache másodszintű (L2), a processzor sebességével működő cache, amely 256 bites összeköttetésben áll a processzor magjával. Az Advanced System Buffering technológia megtöbbszörözi a processzor és a rendszer busza közötti pufferek számát, ezzel tovább növeli az adatáramlás sebességét és a rendszer teljesítményét.

A magasabb órajel és a fenti fejlett funkciók eredményeképpen a 800 MHz-es Pentium III a SPECint95 benchmark rangsorolás szerint 38,4-es, a SPECfp95 szerint pedig 28,9-es szintet teljesít. Az Intel 1999 közepén kezdte meg a 0,18 mikronos technológiára épülő processzorai szállítását, és jelenleg nagy tételben szállítja e termékeit a világ különböző pontjain található négy gyárából. Az Új-Mexikó államban található 11. számú gyárüzem (Fab 11) pedig 2000 első negyedévében kezdi meg a termék gyártását.

Pentium III: magasabb órajel-frekvencián

A 800 MHz-es Pentium III ára SECC2 kiszerelésben 851, a 750 MHz-esé pedig 803 dollár 1000 egységes csomagban. Mindkét változat nagy tételben is kapható lesz az első negyedévtől kezdve.

Web-stratégia a fogyasztói piacra

Az Intel Corporation nyilvánosságra hozta a fogyasztóknak szánt webes készülékek és szolgáltatások új családjának kifejlesztésére irányuló stratégiáját.

Ennek lényege, hogy az Internet-szolgáltatókat és a távközlési szolgáltatókat három fő elemmel – készülékkezelési képességekkel, szolgáltatáscsomagba illeszthető elemekkel és Internet-elérésre alkalmas Intel márkájú készülékekkel – kívánja ellátni.

Az Intel a webes készülékek kifejlesztésekor két fő területre összpontosít: az internetes és a távbeszélő jellemzők integrálására, valamint az e-kereskedelem szolgáltatásainak otthoni igénybevételére alkalmas készülékek forgalmazására.

A webes készülékek Celeron processzorral és Linux operációs rendszerrel működnek majd, és 2000 közepétől lesznek kaphatók a szolgáltatóknál.

Az Intel azt is bejelentette, hogy a webes készülékplatformján működő új szolgáltatások 2000-ben történő bevezetése érdekében együttműködést alakított ki az NEC Biglobe nevű leányvállalatával és a francia Lasergaleries Lafayette csoporttal.

www.intel.com

Remote access megoldás, ami alkalmazkodik a tömegek igényeihez.

A DataFire RAS 48, akár 48 modem csatornát is kínál Önnek. Támogatja a K56flex szabványt (szoftveresen V.90-re frissíthető) és a T1 vagy PRI ISDN kapcsolatot.

A DataFire RAS 4 négy BRI ISDN kapcsolatot és 8 integrált K56flex (szoftveresen V.90-re frissíthető) modemet kínál.

A AccelePort RAS 8, akár 8 POTS kapcsolatot és beépített K56flex (szoftveresen V.90-re frissíthető) modemet is támogat.

A DataFire **GO!** PRO kliens PC kártya támogatja az Ethernet, K56flex/V.90, GSM és ISDN kapcsolatot.

Növelje meg szervere értékét azzal, hogy a Digi DataFire vagy AccelePort RAS kártyával konfigurálja. Ha így tesz, Ön egy megnövelt skálázhatóságú és funkcionalitású, költségkímélő remote acces megoldást kínálhat vevőinek.

Közelebbről: ez a megoldás együttműködik az összes nagyobb operációs rendszerrel mint a Windows NT, Novell, NetWare és Unix. Tárja szélesre ajtaját a Digi-nek és tárja szélesre a lehetőségek skáláját Önmagának is.

További információkért hívja irodánkat.

Digi®
Connectability

Digi, the Digi logo, DataFire, DataFire RAS, DataFire Go! PRO, AccelePort, and AccelePort RAS are either the trademarks or registered trademarks of Digi International Inc. All other brand or product names are trademarks of their respective holders. ©1998 Digi International.

emj Hungary Kft.
Global Technology Solutions
1145 Budapest, Szugló utca 54.
Tel.: 469-6050 Fax: 469-6051 www.emj.hu

Novell

Januártól kapható a NetWare 5.1

A Novell bejelentette, hogy elkészült a NetWare 5.1, a cég vezető termékének számító címtáralapú szerver operációs rendszer következő verziója. A NetWare 5.1 január közepén került az értékesítési hálózatba.

A Novell legújabb – korábbi fedőnevén Cobra – szerver operációs rendszerével a vásárlók hatékonyabban használhatják ki a nyílt, webes e-kereskedelmi alkalmazások, a Web-alapú hálózatfelügyelet és a különféle webes erőforrások kiaknázása felé mutató új trend lehetőségeit.

A NetWare 5.1 tartalmazza az IBM WebSphere Application Server 3.0 Standard Editionjét és az IBM WebSphere Studio 3.0 Entry Editionjét. A Novell és az IBM partnerkapcsolatának eredményeképpen a NetWare 5.1 vásárlói az iparág vezető webes alkalmazásszerverét és egy átfogó, ugyanakkor egyszerűen használható webes fejlesztőeszközt kapnak a dinamikus webes alkalmazások készítéséhez és üzembe helyezéséhez.

A NetWare 5.1 ezenfelül tartalmazza az Oracle8i egy ötfelhasználós változatát, valamint az Oracle WebDB webes fejlesztőeszközt, amellyel a vásárlók egy teljes körű SQL-adatbázist kiaknázó webes alkalmazásokat hozhatnak létre és terjeszthetnek.

- www.novell.hu
- www.novell.com/netware5

Levelezőrendszer milliárdoknak

A Novell bejelentette Novell Internet Messaging System (NIMS) 2.1 nevű méretezhető, szabványalapú, sebességet, megbízhatóságot és felügyelhetőséget kínáló internetes e-mail rendszerét.

A Novell korábban bejelentett NDS eDirectory címtárszolgáltatására épülő NIMS költséghatékony internetes e-mail rendszert biztosít a felhasználók millióinak vagy akár milliárdjainak kiszolgálásához és központi felügyeletéhez a vállalati vásárlók, az Internetszolgáltatók (ISP-k) és az alkalmazás-szolgáltatók (ASP-k) számára.

A NIMS-felhasználók szabadon választhatják meg használni kívánt kliens programjukat (például Novell GroupWise, Microsoft Outlook vagy egy szabványos Web-böngésző), és a mindennapos felügyeleti feladatok nagy része is a felhasználók kezébe kerül – ugyanakkor az NDS eDirectory biztosítja a központi felügyeletet és szabályozást. Ez a rugalmas felépítés enyhíti a rendszergazdák terhelését, lényegesen csökkenti a felügyeleti költségeket, és lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy egyedi igényeiknek megfelelően küldhessenek és fogadhassanak elektronikus leveleket.

A NIMS és az NDS eDirectory üzenettovábbító képességeinek bemutatója megtekinthető a Novell által támogatott MyRealBox Web-helyén:

- www.myrealbox.com

TZteam

Hordozható CD-író

A Hewlett-Packard M820e PCMCIA SCSI2 hordozható, formatervezett CD-írója mindössze 0,5 kg-os, 130×163×24 mm méretű, fejhallgató-kimenet, hangerő-szabályozó és LCD-kijelző is található rajta, PCMCIA kábel és kártya tartozik hozzá. Dobozában egy floppy található az illesztőprogramokkal, valamint egy CD-ROM Adaptec szoftverekkel: Direct CD/Easy CD Creator, Easy CD Audio and Jewel Case Designer. A HP M820e nettó ára 77 ezer Ft.

- TZteam Kft. ☎ 406-4444

HP M820e

Siemens

Vezeték nélküli telefon kisvállalatoknak

Gigaset 2060isdn néven új, vezeték nélküli DECT-telefont vezet be Magyarországon a Siemens.

A kifejezetten a kisvállalatok, tehetősebb magánszemélyek számára kifejlesztett készülék érdekessége, hogy egy időben 2 külső vagy 4 költségmentes belső hívást is képes kezelni.

A készülékhez akár nyolc kézibeszélő és két, vezetékhez kötött, már meglévő analóg berendezés – például telefon, fax, modem vagy üzenetrögzítő – csatlakoztatható.

A Gigaset 2060isdn bázisállomás falra szerelhető, mérete csupán 20×20 cm.

A berendezéssel jól kihasználható a legtöbb hazai ISDN szolgáltatás. Így például beszélgetés közben váltogatni lehet két beszélgetőtárs között, a kézibeszélő felvétele előtt azonosítható a hívott fél, hármas konferenciabeszélgetés folytatható, és a hívások akár egy másik kapcsolási számra is átirányíthatók.

A Gigaset 2060isdn igény szerint bármikor tovább bővíthető többcellás rendszerré.

Életmentő 112-es

A 112-es egységes európai segélykérőszám a nyugati országokban évek óta sikeresen működik.

Lényege, hogy a beérkezett hívásokat azonnal a megfelelő szervnek – tűzoltóság, rendőrség, mentők – továbbítja, így jelentősen gyorsíthatja azok baleseti helyszínre érkezését – immár Magyarországon is.

A Fővárosi Tűzoltóparancsnokság Dologház utcai épületében 1998. március végéig a – Magyarországon éppen 112

Kaspersky Lab
Melissa-kukac

A Kaspersky Lab nemzetközi antivírus cég egy decemberben felfedezett, Melissa-szerű, tehát az Interneten, e-mailben terjedő vírusra, az I-Worm.MyPics-re hívta fel a figyelmet. Maga a vírus egy végrehajtható, 34 304 byte hosszú, Visual Basicben írt Windows .EXE file. Rendkívül veszélyes töltetet hordoz, amely súlyosan károsíthatja a fertőzött számítógépeken tárolt adatokat.

A vírus e-mailhez kapcsolt PICS4YOU.EXE nevű file-ként érkezik. Az üzenetnek üres a tárgymezője, és a következő szöveget tartalmazza: „Here's some pictures for you!", azaz: Íme néhány kép számodra!

A csatolt file végrehajtásakor a vírus átveszi az irányítást, és MYPICS nevű aktív alkalmazásként a memóriában marad. Ezek után elindítja a telepítőrutinját, és regisztrálja magát a Windows rendszerleíró adatbázisában. A telepítőrutin befejeződésekor hozzálát saját másolatainak szétküldéséhez az Interneten. Ez a rész megegyezik a márciusban felfedezett Melissa vírus terjedési módjával.

Az I-Worm.MyPics megnyitja a Microsoft Outlook levelező adatbázisát, és az innen kiolvasott legfeljebb 50 címre csendben elküldi magát. Ezt a lépést egy gépen csak egyszer teszi meg.

Amennyiben a gépóra dátuma a 2000. évben van, ezt követően felülírja az AUTOEXEC.BAT-ot két paranccsal, amelyek megformázzák a C: és a D: meghajtót. Ezenkívül létrehoz és lefuttat egy CBIOS.COM nevű programot, amely átírja a CMOS memória tartalmát.

Ezért aki PICS4YOU.EXE nevű file-t kap e-mailben, semmiképpen se nyissa meg – egyszerűen törölje. A vírus felismeréséhez és eltávolításához szükséges adatbázis-frissítés az AVP víruskereső programhoz megtalálható a 2F 2000 Kft. alábbi Web-címén:

- www.2f.hu/files/avp/32bit/UP991205.zip

éve jelen lévő – Siemens üzembe helyezett egy Hicom 372-es telefonalközpontot.

A rendszer beüzemeléséhez azonban szükség volt egy társközponti csatlakozás kiépítésére az ORFK Teve utcai székházában üzemelő 112-es központ és a Fővárosi Tűzoltóság között.

Mivel ennek költségeit a Tűzoltóparancsnokság nem tudta fedezni, a Siemens térítésmentesen felajánlotta a bővítőeszközt és megoldást.

Ezzel a felajánlással, amely üzembe helyezési díjjal együtt 960 ezer Ftot tesz ki, létrejött a hívószámok egyesítése, a mentők és a rendőrség mellett a tűzoltók is elérhetővé váltak a 112-es segítségével.

Itt számolunk be arról is, hogy a 2000. évtől a Siemens Nemzeti Vállalatcsoporttal bővült a Budapesti Tavaszi Fesztivál mecénásainak tábora.

- Siemens Rt. Vállalati Kommunikáció
  ☎ 471-1587
- www.siemens.hu

Danka
Többcélú gép, elemenként

A Danka nemrégiben bejelentett Infotec MF4180-as többcélú gépe 18 lap/perc sebességű. Hatékonyságát a 60-162 g/m²-es tömegű lapokat kezelő – alapkiépítésben 350 lapos kapacitású – papírtálca, 16 Mbyte-os másolási memória, 50–200%-os kicsinyítés-nagyítás és az A3-tól A6-ig terjedő másolati méret biztosítja. A dokumentumokat valódi 600×

Infotec MF4180: sokrétű

600 dpi felbontású nyomtatóegység viszi papírra, az első másolatra pedig 6,5 s-ot kell várni.

Az alapgép igény szerint bővíthető (hálózati) nyomtatási, szkennelési, normál papíros, illetve a költségtakarékosság szempontjából is hatékony PC-s faxolási funkcióval. A gép képszerkesztési funkciói révén a lapszélek, lapközepek törölhetők a dokumentumon, valamint fotó-szöveg üzemmód, képelforgatás, könyvmásolás és elektronikus szortírozás is választható.

- Danka Magyarország Kft. ☎ 387-9110
- www.danka.hu

Sybase
Enterprise Application Server 3.5

A Sybase Internet Applications Division részlege bejelentette az Enterprise Application Server 3.5 kibocsátását. Az EAServer 3.5 verziójával a Sybase a Java2 Platform Enterprise Edition (J2EE) szabványának megfelelő eszközt kínál webes alkalmazások fejlesztésére. A Sybase a J2EE-n túl támogatja a modern vállalatokban jelenleg megtalálható különböző komponensformátumokat, amelyek segítségével a vállalatok könnyen integrálhatnak meglévő back-end rendszereket. A Sybase bejelentése szerint az új EAServer ára és csomagolása jobban megfelel a piaci szegmensek eltérő igényeinek, a kisebb, újonnan indult cégektől egészen a Fortune 100 listás vállalatokig.

Az EAServer 3.5 fejlett jellemzőlistát kínál a nonstop e-kereskedelem támogatására. Beépített terhelés-kiegyenlítés, szerver-átkapcsolás és széles körű elérhetőség teszi lehetővé az ügyfelek számára a legforgalmasabb Web-oldalak támogatását. Újdonságnak számít az automatikus szerver-átkapcsolás mind az állapot nélküli, mind az állapottartó komponensek, illetve az új terhelés-kiegyenlítő opciók számára, beleértve a manuális fontossági sorrendbe állítást, a terhelés-súlyozást és a már támogatott random opciót.

Az EAServer 3.5 három csomagban – Small Business Edition, Advanced Edition és Enterprise Edition – jelent meg.

Sun Cluster-támogatás

A Sybase natív Sun Cluster 2.2-támogatást jelentett be az Adaptive Server Enterprise 12.0 számára. Az ASE 12.0 támogatja a Sun Solarist, és 32 bites, illetve 64 bites Sun-platformokon működik. A Sybase portal-ready adatbázisa, az Adaptive Server Enterprise 12.0 a Sun többplatformos fürtmegoldásával kombinálva hozzáadott vásárlói értéket és széles körű elérhetőséget kínál az e-kereskedelmi alkalmazások költséghatékony és gyors megvalósításához.

- www.sybase.com/products/easerver

Szélesre tárt ajtó

A Sybase kibocsátotta OpenDoor fedőnevű Enterprise Portal (EP) megoldásának Early Adopter változatát. Az OpenDoor megjelentetésével a Sybase olyan, mindenre kiterjedő vállalati szintű terméket forgalmaz, amely a meglévő üzleti alkalmazásokat és adatbázisokat integrálja.

A webes tartalom kezelésén túl az OpenDoor lehetővé teszi, hogy a cégek személyre szóló üzleti gyakorlatot szerezhessenek a partnerek, az ügyfelek, a beszállítók és az alkalmazottak kezelése terén fejlesztéshez, telepítéshez és világszínvonalú vállalati portálok üzemeltetéséhez szükséges eszközökkel. Beépített támogatást tartalmaz a portálrendszer kezeléséhez, valamint CICS-szel és IMS-szel való kiváló mainframe integrációt, XML-támogatást a legfontosabb adatforrásokhoz, integrált internacionalizációt (nemzetközi szabványoknak való megfelelést) és egyszerű bejelentkezési (sign-on) biztonságot nyújt. Az OpenDoor továbbá elősegíti a személyre szóló integrációt a valósidejű üzleti eseményekkel, az ERP alkalmazásokkal, és lehetővé teszi a legfőbb ipari RDBMS-ekhez való natív kapcsolódást.

- http://dynamic.sybase.com

Csatlakozás a WAP Forumhoz

A Sybase bejelentette, hogy csatlakozik a Wireless Application Protocol Forum nevű csoporthoz, amely digitális mobiltelefonok és más vezeték nélküli végberendezések számára fejleszt információs és telefonos szolgáltatásokat. A Sybase a világ vezető mobil adatbázis- és szinkronizációs technológiája, az SQL Anywhere Studio szállítójaként szaktudásával hozzájárul a WAP Forum mobil felhasználók számára történő vállalati információszolgáltatásához. A Sybase együttműködik más Forum-tagokkal a vezetéknélküli e-business alkalmazások szabványainak definiálásában.

E szabványok által a Sybase még inkább képes lesz dinamikus Internet-tartalmat szállítani – köztük személyre szabott vállalati portálokat – WAP-szabványos mikroböngészőkre WML nyelven (Wireless Markup Language). A Sybase tervei szerint WAP-támogatását kiterjeszti a vezeték nélküli e-business alkalmazások olyan új típusaira is, amelyek nem igényelnek folyamatos (vezeték nélküli) kapcsolatot. Ez segíteni fog a mobil felhasználóknak – például a külső munkán dolgozó szervizszakembereknek –, hogy kezelni tudják a vezeték nélküli számítástechnika jellegzetességeit: a lassabb adatátviteli sebességet, a szűk memóriájú eszközöket és az áramfogyasztási kérdéseket.

- www.wapforum.com
- Axis Számítástechnikai Kft. ☎ 319-2691
- www.axis.hu

www.pcguru.hu

Minőségét korlátlan ideig megörzi.

Visa

Szeminárium a chipkártyákról

A Visa International budapesti szemináriumára – amely az első ilyen rendezvény volt a régióban – több mint negyven, chipkártyákat, -terminálokat és szoftverrendszereket forgalmazó vállalat küldte el képviselőjét.

A Hilton szállóban decemberben megtartott szemináriumon a Visa a Visa és Visa Electron chipkártyákkal végzett tranzakciók feldolgozására.

A terv értelmében a napjainkban használatos mágnescsíkot chip váltja fel az összes 2005 után kibocsátott Visa-fizetőkártyán.

Mivel a chipkártyák egyszerre több alkalmazást is képesek hordozni, az új kártyatípus biztonságosabb tranzakciókat, szélesebb pénzügyi termékkínálatot és nagyobb kényelmet biztosít a kártyabirtokosok számára, akiknek ezután már nem kell egy vagy két kártyánál többet tartaniuk a tárcájukban.

A kártyával elköltött összeg megnövekedése elsősorban a kereskedők számára lesz kedvező, míg a kibocsátó bankok a nagyobb biztonság és az alacsonyabb költségek előnyeit élvezhetik. A chipkártyák átprogramozhatók, így a kártyára felvitt funkciók köre igény szerint bővíthető és szűkíthető.

- www.visa.com

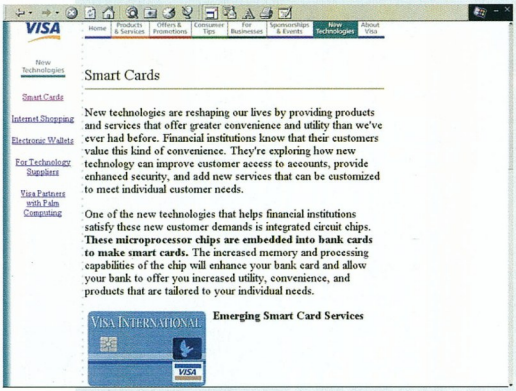

A Visa International az intelligens kártyákról

Axis, Montana

Cognos-szerződés

Viszonteladói szerződést írt alá a Cognos üzleti intelligencia eszközeinek hazai képviseletét ellátó Axis Kft. a Montana Rt-vel. A megállapodás értelmében a két cég nem csak eszközök forgalmazásában működik együtt, hanem abban is, hogy a Montana testre szabott, kész megoldásokkal támogathassa ügyfeleit.

– A Cognos-alapú megoldásokkal elsősorban a Forrás ügyviteli rendszerünket használó partnereinket fogjuk megkeresni, ugyanis a zömében Microsoft SQL szerver környezetben működő rendszereket így tudjuk a legjobban hatékony elemző lehetőségekkel kiegészíteni – mondta Kalmár Béla, a Montana üzletág igazgatója.

- Axis Számítástechnikai Kft. ☎ 06-22-517-627
- www.axis.hu
- Montana Rt. ☎ 327-9860
- www.montana.hu

NetPhone

Halló, Internet!

A NetPhone Internet-telefon szolgáltatásával a nemzetközi hívásnál olcsóbban lehet telefonálni külföldre. Ehhez nincs szükség új eszköz vásárlására, sőt számítógépre sem, mivel a hívások a NetPhone telefonközponton keresztül zajlanak. A NetPhone központ felhívását követően a felhasználó megadja NetPhone kártyájának adatait, majd egyszerűen beüti a megszokott nemzetközi hívószámot. Így költségei, attól függően, hogy melyik országot hívja, akár 75%-kal is csökkenhetnek! A rendszer minden nyomógombos telefonkészülékről, tehát mobiltelefonról vagy utcai telefonfülkéből is elérhető.

A NetPhone szolgáltatásra nem kell előfizetni, az ügyfelek 5, 15 és 50 ezer Ft névértékű NetPhone kártyák közül választhatnak, melyek árát teljes egészében letelefonálhatják.

A szolgáltatás a magyar törvényi szabályozással teljes összhangban, valamint a Hírközlési Felügyelet (HIF) tudomásával működik. A percdíjakról a NetPhone ügyfélszolgálata ad felvilágosítást.

- NetPhone Service Hungary ☎ 340-5082
- netphone@netphone.hu
- www.netphone.hu

Elender

Internet+PC önkormányzatoknak

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) a PSINet csoporthoz tartozó Elender Rt.-vel karöltve folyamatosan keresi azokat a lehetőségeket, amelyekkel az egyébként kis költségvetésű polgármesteri hivatalok is hozzájuthatnak a települések életét befolyásoló információkhoz és eszközökhöz.

A TÖOSZ és az Elender decemberben aláírt megállapodása értelmében az önkormányzatok óriási kedvezménnyel juthatnak egy modemmel és operációs rendszerrel felszerelt HP személyi számítógéphez, valamint 3 éves, az önkormányzati vezetők és szakemberek igényeihez szabott többletszolgáltatásokkal bővített, korlátlan Internet-hozzáféréshez. A minőségi gépek megvásárlása így nem jelent túlzottan nagy terhet a települési önkormányzatok számára, és különösebb eszközberuházás nélkül, csupán a költségként leírható nettó 14 ezer forintos havidíj mellett a 3 év lejártával a gépek saját tulajdonukba kerülnek.

- Elender Informatikai Rt. ☎ 465-7816
- www.eol.hu

P-NEW

Internet Roadshow Budapesten

A P-NEW Internet Roadshow 2000. február 21-i budapesti eseményére eddig több mint tíz magyar, illetve közép-európai start-up (induló vagy kisvállalat) nyújtotta be jelentkezését, hogy segítséget kaphasson kockázatitőke befektetések elnyeréséhez. Minden ígéretes Internet-technológiát felmutató vállalkozást megvizsgálnak a Prim-Net Economy Workshop szakértői, és január 15-ig kiválasztják közülük azokat, amelyek sikerrel pályázhatnak a befektetők kegyeire.

A rendezők, akik Nyugat-Európában 1998–99-ben a European Venture Capital Association (www.evca.com) tagjaival együttműködésben 5 rendezvény keretében 33 ígéretes európai Internet start-up számára 120 millió dollár feletti kockázatitőke-befektetést tettek lehetővé (www.neworkshop.com), Budapesten indítják be azt a közép-európai Internet Roadshow-t, melynek további állomásai Prága, Varsó, Ljubljana és Zágráb lesz 2000 őszétől. Forradalmian innovációs Web-technológiákat kifejlesztett és kínáló magyar start-up cégek számára dinamikus közép- és nyugat-európai bemutatkozási platformot biztosítanak kiforrott PR, szakmai partneri és kockázatitőke-befektetési kapcsolatrendszerrel.

- www.nshow.com
- www.milia.com
- www.hvca.hu

MatávNet, MatávCom

Internet+PC vállalkozásoknak

December 13-án indult a MatávNet új, vállalkozóknak szóló internet+PC akciója, amelynek lényege, hogy a vállalkozók kétéves futamidejű részletfizetéssel, egyhavi díj befizetése után rögtön átvehetik számítógépüket és az arra telepített Internet-hozzáférési csomagot.

Az akcióban háromféle Acer konfiguráció közül lehet választani: az AcerPower SE alapgép 400 MHz-es Intel Celeron processzorral, 32 Mbyte memóriával, 4 Gbyteos merevlemezzel, CD-olvasóval, alaplapra integrált videovezérlővel és hangkártyával, 14 colos monitorral és 56k-s belső faxmodemmel rendelkezik. A következő konfiguráció nagyobb, 15 colos LG monitort tartalmaz, a legerősebb AcerPower SN központi egysége pedig egy 450 MHz-es Intel Pentium III, amit 64 Mbyte memória segít. Mindhárom összeállításhoz Windows 98 és 2 éves, havi 20 óra Internet-hozzáférést biztosító MatávNet Hobbi csomag tartozik.

A MatávNet telefonos ügyfélszolgálatán érdeklődők először egy információs csomagot kapnak postán, amelyben a cég adatait és az általuk kiválasztott csomagot kell visszajelezniük, valamint kiválasztaniuk az átvétel helyét a MatávCom-kirendeltségek címlistájából. Igény szerint plusz költségért a MatávCom házhoz is szállítja a számítógépet. Az akció havidíjai a választott konfigurációtól függően nettó 13 600, 14 400, illetve 19 200 forint, induló díjként pusztán az első havi részletet kell befizetni.

- MatávNet ☎ 06-80-420-042

AcerPower SE: akciós alapgép

Intergraph

Campus és Origin licencek

Az Intergraph Magyarország Kft. és a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) között létrejött szerződés keretében a BME úgynevezett „campus" licenchez jutott a Solid Edge nevű 3D-s CAD tervezőrendszerből.

Ez egyidejűleg 500 diák és tanár részére teszi lehetővé a szoftver használatát, így ezentúl minden egyetemi felhasználó jogtisztán dolgozhat vele. Az ipari áron mintegy 500 millió Ft értékű licencért a BME mindössze 0,6 millió Ft-ot fizetett, és ezért a jövőben a Solid Edge oktatását elősegítő támogatást is kap a termék forgalmazójától.

A Solid Edge a Unigraphics Solutions felsőközépkategóriás 3D-s tervezőrendszere, jelenleg mintegy 200 ipari licenc van belőle használatban az ország vezető iparvállalatainál.

A Unigraphics Solutions nemcsak az oktatás, hanem a CAD/CAM rendszerek bevezetését csak most fontolgató kis- és középvállalati szektor számára is biztosít kedvezményes licenckonstrukciókat. A Solid Edge Origin nevű akció ingyenes alapszintű 3D-s funkciókkal rendelkező 2D-s licencet ad minden regisztrált felhasználónak. Ha a felhasználó tovább akar lépni a 3D-s tervezés felé, akkor már úgy teheti meg az első lépéseket, hogy az Origin révén gyakorlati tapasztalatokat szerzett, ráadásul a skálázható és modulonként is rendelhető Solid Edge biztosítja a kívánt funkcionalitást és árfekvést.

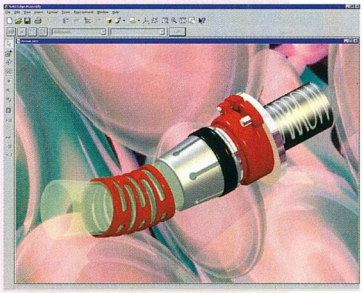

Solid Edge: 3D-s tervezőrendszer

- Intergraph Magyarország Kft. ☎ 345-7100
- intergraph@intergraph.hu
- www.intergraph.hu

IBM

A Kék Gén szuperkék

Az IBM százmillió dolláros költségvetésű programjának célkitűzése a világ leggyorsabb szuperkomputerének megépítése, amely napjaink legnagyobb teljesítményű számítógépeinek képességeit ötszázszorosan múlja felül.

A Blue Gene, azaz Kék Gén névre keresztelt gép teljesítménye 1 petaflop, azaz 10^{15} flop lesz. Ez mintegy ezerszerese a Deep Blue néven ismertté vált elődteljesítményének, amely 1997-ben megverte Garry Kasparov sakkvilágbajnokot, és kétmilliószorosa a jelenlegi legerősebb asztali PC-kének. Ezt a lehengerlő számítási képességet a hosszú láncokat alkotó aminosavakból álló és az emberi szervezet jelentős részét kitevő fehérjék képződésének modellezésére kívánják használni. Az orvostudomány azt reméli, hogy ezáltal a járványok jobb megértését és a gyógymódok megtalálását segítő, az élet alapjait feltáró ismeretek birtokába jut.

Az IBM Research kutatói szerint a komputertervezés és -architektúra általuk alkalmazott, radikálisan új megközelítésének köszönhetően a Blue Gene öt éven belül lesz képes a petaflopszintű teljesítményre. Moore törvénye szerint ehhez mintegy 15 évre lenne szükség. A világ mostani két leggyorsabb számítógépe az Egyesült Államok Energetikai Minisztériumának ASCI programja keretében működik, és nemrégiben érte el a 2 teraflopos teljesítményt.

Az újszerű architektúrát az IBM kutatói SMASH-nek hívják (Simple, Many and Self-Healing – azaz Sok, Egyszerű és Beforró, hogy az amerikaiakhoz hasonlóan egy kicsit mi is játsszunk a szavakkal). A SMASH architektúra három jellemzője: drasztikusan csökkenti az egyes processzorok által végrehajtott utasítások számát, így azok mérete és energiafogyasztása egyaránt csökkenthető; a párhuzamos kiépítés több mint 8 millió szimultán számítási művelet-szálat támogat (szemben az eddigi 5000-es felső határral); a számítógép önstabilizálóvá és -gyógyítóvá válik, automatikusan felülkerekedve az egyes processzorok meghibásodásán, illetve a művelet-szálak megszakadásán.

A Blue Gene több mint egymillió processzorból áll majd, melyek mindegyike egymilliárd műveletet hajt végre másodpercenként (1 gigaflop). Harminckét darabot ezekből egy chipre integrálnak (32 gigaflop), amiből 64-et helyeznek el egy 62×62 cm-es lemezen (2 teraflop). Ez a mintegy 74 m^2-es ASCI számítógép teljesítményének felel meg. Nyolc darab ilyen lapot egy 1,8 m-es szekrénybe raknak (16 teraflop), és ezt még 63-szor megismétlik. A Blue Gene 18,5 m^2-nyi alapterületen 64 darab 16 teraflopos szekrényből áll majd a petaflopos teljesítmény eléréséhez. Ha elkészül, népszerűsége kétségtelenül vetekszik majd kiejtés szerinti „névrokonáéval", a farmernadrágéval.

- www.ibm.com

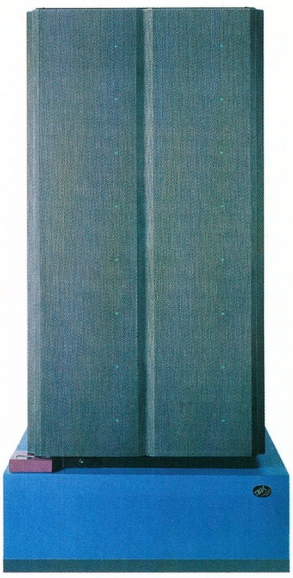

RS/6000 SP Power3 SMP High Node

Anatómiai modellezés

Az IBM bejelentette, hogy az amerikai Johns Hopkins University üzembe állít egy RS/6000 SP szuperszámítógépet a Whiting School of Engineering intézetében működő Center for Imaging Science központban, mellyel képelemzés útján terápiát kívánnak kidolgozni az agyi és szívmegbetegedésekre.

A kutatók arra szeretnének választ kapni, hogy az agy az életkor előrehaladtával miért károsodik, és hogy a szabálytalan szívműködés jelentkezése előtti gyógykezeléssel miként kerülhető el a szívroham. Az ember anatómiai felépítésének és életi viselkedésének modellezésére a kutatók az IBM szuperszámítógép technológiáit használják fel: háromdimenziós, interaktív számítógépes modelleket készítenek RS/6000 SP rendszeren az emberi génektől a szervrendszerekig.

A program részeként a kutatók használhatják a San Diego Supercomputer Center (SDSC) központban levő National Partnership for Advanced Computational Infrastructure egy teraflop teljesítményű IBM RS/6000 SP rendszerét. Ez 1000-nél is több mikroprocesszort tartalmaz, és a világ egyik legerősebb szuperszámítógépe. Az arra felhatalmazott kutatók az Interneten keresztül a világ bármely pontjáról hozzáférhetnek majd az SDSC központ IBM szuperszámítógépéhez.

- www.jhu.edu
- www.sdsc.edu
- www.rs6000.ibm.com

Fejlesztővilág

Az IBM bejelentette, hogy stratégiai szövetségre lép néhány szoftverfejlesztővel, többek között vezető független szoftvergyártókkal is, melyek alkalmazásait saját termékeivel, e-business megoldásaival együtt fogja kínálni kiterjedt marketing-, értékesítési és megoldásszállítói erőforrásain keresztül. A független szoftvergyártók cserébe vállalják, hogy szélesebb körben használják az IBM vezető middleware rendszereit, szerverplatformjait és szolgáltatásait.

A bejelentés az IBM PartnerWorld for Developers programjára épül, melynek már 40 000-nél is több vállalat tagja. A PartnerWorld for Developers program révén a fejlesztők hozzájuthatnak szoftverekhez és eszközökhöz, kedvezményes árú és bérbe vehető hardverekhez, a ügyfeleik számára rugalmas finanszírozási lehetőségeket kínálhatnak, hozzáférhetnek átírási és tesztelési eszközökhöz, online technikai támogatáshoz, értékesítési segítséghez stb. Az IBM online Global Solutions Directory könyvtárában már 36 000 – független szoftvergyártók által IBM platformokra készített – alkalmazás található, melyek legtöbbje hivatkozást biztosít az alkalmazás gyártójához. Ezt a Web-helyet minden hónapban több millió találat éri. További információ a PartnerWorld for Developers Web-helyén:

- www.developer.ibm.com

ORCA
ORCA
intel inside pentium® III
intel inside pentium® II PROCESSOR
intel inside celeron™ PROCESSOR
A Chip tipp-et nyert – legjobb ár/teljesítmény arányú Orca Game konfiguráció most akciós áron!
CHIP HUNGARY BEST OF 2000
Orca Game
Intel® Celeron™ Proc. 128kb cache, 400 Mhz
Epox, ATX alaplap,
64MB SDRAM,
6,4 GB HDD, 1,44 Floppy
3dfx Velocity 100 AGP grafikus kártya 8 MB RAM
40X CD-ROM
Aureal Vortex2 3D PCI hangkártya,
Philips aktív hangfal
Cherry 105 gombos billentyű
Logitech Pilot + egér
Windows98 operációs rendszer
Ár: 169 900,- Ft+Áfa
És egy külön ajándék, egy éven belül levásárolhatja számítógépe árát. Minden Orca számítógép mellé egy Orca partnerkártyát kap mely egy évig 5% kedvezményt biztosít Önnek bármelyik Herta boltban, bármilyen termékre*
*(az akciós termékek kivételével)
HERTA
Bp. VII., Dohány utca 37. Tel./fax: 322-7846
(Számítástechnikai szaküzlet és szervíz)
Bp. XV., Szentmihályi út 131.
(Pólus Center) Tel./fax: 419-4020
Bp. III., Vörösvári út 23. Tel./fax: 368-8864
Bp. V., Belgrád rkp. 12. Tel./fax: 266-5052
Bp. X., Kerepesi út 73.
(Park Plazza üzletközp.) Tel./fax: 262-3164
Bp.XX., Kossuth L. u. 33. Tel./fax: 285-6004
(Erzsébet Áruház)
Bp. II., Gábor Áron u. 74-78.
(Rózsakert Bevásárló közp.) Tel./fax: 391-5840
Bp. IX., Könyves Kálmán krt. 12-14.
(Lurdy ház) Tel./fax: 456-1131
Bp. XXII., Nagytétényi út. 27.-47.
(Campona Bevásárló Központ)
Tel.: 424-3043

Magyarország családai

Történelmi lecke...

„Nemzetünk történelméhez adni kalauzt, mely a szerepelt személyek eredetével, családi összeköttetéseivel ismertet meg – főczélja e gyűjteménynek. Kényes és nehéz munka." – írta Nagy Iván művének 1857. július 20-án kelt elószavában. Könyvében kora legteljesebb összefoglalóját nyújtotta e témában, „czímerekkel és nemzékrendi táblákkal" kiegészítve.

A Nagy Iván által feldolgozott, nemesi családokról szóló oklevélgyűjtemény leginkább Mátyás koráig terjed, és a források közül is sok csak töredékes formában maradt fenn. A későbbi korokból nagyon kevés anyag – itt-ott elszórva – került sajtó alá e kiadvány megjelenéséig, azonban ezekkel kapcsolatban is sok adatot mindmáig a köz- és magánlevéltárak rejtenek.

A kötet anyagát tartalmazza a megszokott formában az Arcanum Digitéka sorozat újabb tagja. Az illusztrációk a szövegben elhelyezett „metszvények", melyek a családok címereit ábrázolják. Sajnos a CD-n nem rendezték ezeket külön könyvtárba, így nagyon megnehezítették a keresést és az azonosítást. A korongot csak azoknak ajánlhatjuk jó szívvel, akiknek a kutatómunkájukhoz szükséges anyag így már „beolvasott" formában rendelkezésükre áll.

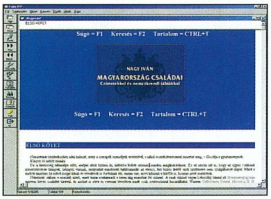

„Kutyabőrös" múltunk nemzékfák árnyékában

Nagy Anna

Tartalom: ★★★★☆
Tálalás: ★★☆☆☆
Ár (bruttó): 5600 Ft
- Forgalmazó: Arcanum Adatbázis Kft.
  ☎ 209-1361
- www.arcanum.hu

William Shakespeare összes művei

Vilmos a korongon

A Shakespeare összes művei című CD-ROM Ráth Mór 1886 és 1891 között megjelent hatkötetes díszkiadása alapján készült. Az egyes műveket Arany János, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Szász Károly, Szigligeti Ede fordította, és Csiky Gergely látta el bevezető jegyzetekkel. A korongon illusztrációként mintegy 600 metszet található.

A CD a magyar nyelvű Shakespeare-összes mellett mindegyik művet eredetiben, angolul is tartalmazza. A két változat egymás mellett tanulmányozható „az ablakok egymás mellé" funkció segítségével, akár sorról sorra haladva is összevethető az eredeti szöveg a fordító munkájának eredményével, így bepillantást nyerhetünk a műfordítás rejtelmeibe.

Az Erzsébet-kori Anglia szülötte, a világ drámairodalmának kiemelkedő alakja, az angol líra megteremtője volt William Shakespeare (1564–1616). Műveit azonban csak halála után, 1623-ban jelentették meg. Egykori színésztársai az ittott fellelhető példányokból rekonstruálva állították össze az első Shakespeare-összest, az úgynevezett fólio kiadást. Ma a szakmai közmegegyezés 37 művet tulajdonít Shakespeare-nek, jóllehet néhánynak vitatott a hitelessége.

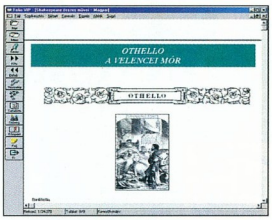

„Nyújts egy valószínű Érvet s elég lesz"

A műveket a korabeli színjátszási szokások és az első kiadás hagyományai alapján sorolták műfajokba, melyet a CD alapjául szolgáló Ráth Mór kiadás is követ. A szándék jeles, a megvalósítás pedig a kiadótól megszokott mintát követi. Könyvtárlátogatás helyett tehát itt van minden diák számára az ideális „puska" és kiselőadás-forrás. Kár, hogy nem modernebb fejlesztőeszközzel dolgozták fel a műveket – úgy gondolom, Shakespeare életműve megérdemelte volna.

Nagy Anna

Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★☆☆☆☆
Ár (bruttó): 5600 Ft
- Forgalmazó: Arcanum Adatbázis Kft.
  ☎ 209-1361
- www.arcanum.hu

Seholsincs kastély

Egerem, egerem, hol vagy?

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren és az Üveghegyen is túl, a Kerek-erdő sarkától nem messze, a Lipisei-fennsík tetején állt a Seholsincs kastély. Lakóit a jó tündér megbízza a Tudás Fájának nevelésével. S mint a való világban, az elkényelmesedő emberek itt is méltatlanok lesznek a gyümölcsére.

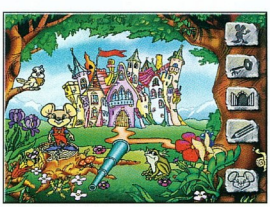

Kedves segédünk, Alfonz a kisegér

A kastély kisegere, Alfonz ismeri csak a teljes történetet, s ő lesz a kis emberek segítője a meséből kibontakozó 12 feladat (játék) megoldásában. A mesét Szabó Gyula tolmácsolásában hallgathatjuk meg, míg Alfonznak Kállay Molnár Péter kölcsönzi a hangját. Ha sikerül megbirkózni a kezdőknek szánt játéksorozattal, akkor a haladók, illetve a magukat annak vélők próbára tehetik ügyességüket, és elnyerhetik a tizenkét kulcs megszerzésével a Tudás Lovagja címet.

A játékokat kellemes hangalátfestés és a feladatok korrekt ismertetése teszi könnyebbé. Minden játék elmenthető és később folytatható, így nem kell attól tartani, hogy a fáradságos munkával megszerzett kulcsaink elvésznek. A CD-ROM érdekessége, hogy mind Macintoshon, mind a Windows 3.x-es vagy újabb verziójával futó PC-n használható.

Nagy Anna

Tartalom: ★★★★☆
Tálalás: ★★★★☆
Ár (bruttó): 5990 Ft
- Forgalmazó: Color Plus Kft. ☎ 214-1414
- www.colorplus.hu

Vision of Nature – Ocean Breeze & Undersea World

Idegnyugtató helyett

Nem tipikus DVD-t kértem kölcsön a Serco kínálatából: a Vision of Nature sorozat egyik darabját. Ezen a lemezen ugyanis nem mozifilm, még csak nem is egy szokásos koncertfelvétel található, hanem több mint egy órányi „semmiről sem szóló" látványfolyam a természetről, gyönyörű klasszikus zene kíséretében.

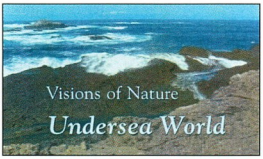

Indulunk a víz alá...

A lemez két nagy részből áll. Az Ocean Breeze egy hosszú nap történetét mutatja be a tengerparton napkeltétől napnyugtáig. Ez alatt a nap alatt gyönyörködhetünk az óceán hullámainak táncában, a vízparton és a vízben élő állatokban, növényekben. Eközben Ravel, Haydn, Rimszkij-Korszakov, Csajkovszkij és Mozart zenéje szól. Az Undersea World nevéhez méltón a víz alatti világba kalauzolja el a nézőt. Ehhez az utazáshoz Handel Vízizenéjének hét részlete ad kellemes hátteret.

A lemeznek magyar vonatkozása is van. Ravel Boleróját a Magyar Filharmonikusok, míg Haydn Szerenádját a Budapesti Vonósok adják elő. A Delta Music természetesen saját CD-iről válogatta össze a hanganyagot, amelybe a számok elhalkulásakor beleszűrődik a tenger és a képen megjelenő állatok hangja. Még arra is figyeltek, hogy a tempósabb részeknél a Billy Boy Productions által készített képanyag a zenére legyen vágva.

Ez a DVD egy hosszú, fárasztó nap után az egyik legjobb idegnyugtató szer – minden káros mellékhatás nélkül.

Weisz Tamás

Hang: ★★★★☆
Kép: ★★★★☆
Extra: ★☆☆☆☆
Dolby Digital Stereo: zene
Képarány: 4:3
Hossz: 76 perc
Kiadó: Delta Music
Ár (bruttó): 5400 Ft
Forgalmazó: Serco Kft.
☎ 374-4034
www.deltamusic.com

Szerelmes Shakespeare – Shakespeare in Love

Shakespeare-es szerelem

A Rómeó és Júlia első színpadi változatának szereplői

Sztárok a vásznon és díjesó az 1999-es Oscar-gálán. Az 1590-es években játszódó romantikus komédia, a Szerelmes Shakespeare hét szobrot kapott, többek között a legjobb filmért járót. A filmből megismerhetjük a Rómeó és Júlia írásának „igaz történetét".

A DVD egyetlen nagy hibája, hogy nincs rajta magyar feliratozás, és ez sajnos erősen korlátozza hazai terjedését. Másik kényelmetlenség: az egyébként nagyon szép menüben csak kettesével nézhetjük végig a fejezetek listáját, így elég lassan találhatók meg a film vége felé lévő részek.

Az angolul értőknek viszont rengeteg pluszt nyújthat a Shakespeare in Love DVD-n (az extrákhoz csak az angol felirat készült el). Így a filmet nemcsak az eredeti – és kiváló minőségű – hanggal nézhetjük végig, hanem John Madden rendező vagy a szereplők és a készítők kommentálásával is.

A lemezen ezek mellett megtalálható a film mintegy húszperces werkfilmje, amelyben a főszereplők és a készítők mesélnek a forgatásról, egy rövidfilm, amelyben John Madden és Sandy Powell jelmeztervező mutatja be az Oscar-díjat nyert ruhákat, valamint több mint tíz percnyi olyan anyag, amely a „kosárban végezte". Mindezeken túl a rajongók megnézhetik a film huszonegy tévéreklámját és azt a hosszabb változatot, amely a mozikban volt látható.

Weisz Tamás

Hang: ★★★★★
Kép: ★★★★★
Extra: ★★★★★
Dolby Digital 5.1: angol
Dolby Digital Stereo: német
Felirat: angol, cseh, dán, finn, héber, holland, lengyel, német, norvég, svéd
Képarány: 16:9
Hossz: 119 perc
Megjegyzés: 15 éven aluliaknak nem ajánlott
Kiadó: Miramax
Ár (bruttó): 7800 Ft
Forgalmazó: Serco Kft.
☎ 374-4034

Concert@Home – The Musical Discovery Series – A Classical Spectacular

Klasszikus Afrika

A Delta Music Vision of Nature-jéhez hasonlóan ez is egy olyan DVD – pontosabban DVD-sorozat –, amelyen a természet képeinek és a klasszikus zene hangjainak szimbiózisa található.

Ekkora fülekkel pláne élvezhető a szép zene

E korong segítségével Afrikába látogathatunk el, ahol bivalyokkal, elefántokkal, gazellákkal, oroszlánokkal, sasokkal, vízilovakkal, zsiráfokkal és más állatokkal találkozhatunk. A kellemes háttérzenéről ez esetben is klasszikusok gondoskodnak. A lemezen egy operett és két opera nyitánya is megtalálható: Suppé – A könnyűlovasság, Wagner – A bolygó hollandi és Rossini – Tell Vilmos. Ezek mellett Csajkovszkij – 1812 nyitánya, Liszt Magyar rapszódiája, Muszorgszkij Egy kiállítás képei című művének két részlete, valamint Beethoven Kilencedik szimfóniájának finálé kapott helyet.

A Vision of Nature-höz hasonlóan sajnos itt sem a film története az érdekes, nem is igazán találunk egybefüggő cselekménysort, inkább csak rövid életképek sorjáznak. A hangot nem egy az egyben vették át a Platinum CD-iről (az elsődleges cél itt is a CD-k reklámozása, újrahasznosítása), hanem újrakeverték az eredeti felvételeket, így a sztereó hang mellé már a Dolby Digital 5.1-es változat is felkerült. Nem csak a klasszikus zene kedvelőinek nyújthat szórakozást a Concert@Home sorozat, hiszen a dobozban található ajánlóban olyan címekkel is találkoztam, mint a The Beach Boys vagy az Essential Gospel.

Weisz Tamás

Hang: ★★★★☆
Kép: ★★★★☆
Extra: ★☆☆☆☆
Dolby Digital 5.1: zene
Dolby Digital Stereo: zene
Képarány: 4:3
Hossz: 72 perc
Kiadó: Platinum Entertainment
Ár (bruttó): 7250 Ft
Forgalmazó: Serco Kft.
☎ 374-4034
www.platinumcd.com

Mátrix-mánia mindenhol

Mi az a Mátrix? A legjobb választ erre a kérdésre Morpheus adja meg a Lafayette Hotel 1313-as szobájában: „Sajnos képtelenség elmondani, hogy mi az a Mátrix. Saját szemeddel kell látnod."

Röviden tényleg lehetetlen leírni, pontosan miről is szól Andy és Larry Wachowski filmje, és valóban látni kell ezt a zseniális művet, amely idén várhatóan be fog zsebelni néhány – elsősorban technikai – Oscar-díjat.

Mi a Mátrix-DVD? Erre már sokkal egyszerűbb a válasz: etalon. Etalon a kiadóknak, hogy így kell, így kellene elkészíteni a filmeket DVD-re. És etalon a hazai kiadóknak is, hogy lehet, sőt kell készíteni magyar borítót, és nem csak egy matricát ragasztani az eredeti dobozokra.

Az extrák között megtalálható, HBO által készített 25 perces filmből megtudhatjuk, hogyan jött létre a Mátrix képi világa, hogyan készültek a film látványos jelenetei. Részben ebben a werkfilmben, részben a vörös kapszulát „kicsomagolva" mutatja be John Gaeta (VFX Supervisor) a bullet time-ra keresztelt effektust, amely négyszer is fontos szerephez jut a filmben. (Egy-egy kimerevített jelenetet „körberohan" a kamera, például ahogy a film legelején Trinity felugrik a levegőbe, majd ott marad.) E két rövidfilmen túl további érdekességeket tudhatunk meg egyes jelenetek elkészítéséről, ha követjük a fehér nyulat. Ehhez a *Follow the White Rabbit* funkcióval kell elindítani a filmet (ez esetben nem lesz felirat), majd a kilenc alkalommal felbukkanó fehér nyulat – ebbe nem számít bele a filmben szereplő tetovált nyúl – meglátva meg kell nyomni a billentyűzeten vagy a távirányítón az [Enter] gombot.

A lemez talán egyetlen negatívuma, hogy a menük, így a főmenü is – az azokat megelőző filmjelenetek miatt – lassan jelennek meg, márpedig ez többször megnézve a filmet egyre idegesítőbbé válik. Emellett – talán helyhiány miatt – lemaradt a film előzetese, amit ugyan a rajongók többsége már úgyis megszerzett az Internetről (letölthető például a dvd.budapestnet.hu címről), de azért nem minden tudni egyszerűen letölteni több mint 110 Mbyte-ot.

A probléma nem az Ön készülékében van

A lemezen található egy csak DVD-olvasóval felszerelt számítógépeken futtatható program is. Ez segít megtalálni a Mátrix hivatalos-félhivatalos oldalait, csevegőszobáját és meghirdetett eseményeit az Interneten, lehetőséget nyújt arra, hogy mindenki megállapíthassa magáról, hogy esetleg ő-e AZ, de legalábbis ismerie annyira a filmet, hogy tíz kérdésre hamarabb tud jól válaszolni, mint ahogy megtalálják az őrszemek. Az alternatív valóságokról szóló részben érdekes cikkeket, esszéket olvashatunk a kung-furól, a megfilmesített képregényekről, a sci-fi filmekről és természetesen magáról a Mátrixról (a menüpontok egy része csak link az Interneten megtalálható cikkekre).

Tank, egy kijáratot! Gyorsan!

A werkfilmből kiderül, hogy a film forgatása előtt a főbb szereplőket egy hongkongi kung-fu szakértő és koreográfus stáb vette a szárnya alá mintegy fél évre, így érthető, hogy miért annyira látványosak a „verekedős" jelenetek. Erre a hat jelenetre tudunk ráugrani a programozott valóságok *Do You Know Kung Fu?* részében. Ami viszont minden filmőrült szívét meg fogja dobogtatni, az a mozi teljes és részletes forgatókönyve és rajzos storyboardja. Míg az előbbivel végigkövethetjük az egész filmet szó szerint szóról szóra, az utóbbiból kiderül, eredetileg hogyan képzelte el a Wachowski testvérpár a Mátrix képi világát. Némi konzisztenciahiba van a kettő között, például az első jelenet – amelyben Trinity „eliminálja" a rendőrjárőrt – képei a második jelenethez csúsztak át. A storyboardban néhány olyan jelenet képe is megtalálható, amely végül kimaradt a filmből.

A PC Friendly által készített alkalmazás csak Windows 9x és Internet Explorer 4.0 (vagy újabb) környezetben fut. A program futtatásához legalább 166 MHz-es Pentium, 32 Mbyte RAM, 15 Mbyte szabad lemezhely és természetesen egy DVD-olvasó szükséges. Ezeken kívül – bár ezt sehol nem tüntették fel – a videorészleteket csak a DirectX 7 telepítése után tudta lejátszani a program. Némi korlátozással más rendszerekből is látható a lényeg, például a forgatókönyv-storyboard páros. Mindössze egy olyan böngészővel kell megnyitni a WHV alkönyvtárban található index.html-t, amelyikbe már telepítettük a Macromedia Shockwave Flash plug-int.

A Mátrix DVD-je minden eddigi egyesült államokbeli, európai és hazai eladási rekordot megdöntött. Nem véletlenül és nem érdemtelenül, hiszen a film sokak szerint 1999 legjobb mozija, és tagadhatatlanul a legjobb DVD-je. Erről talán csak azoknak az asztali DVD-tulajdonosoknak van más véleménye, akiknek ez a korong bebizonyította, hogy készülékük nem teljesen DVD-kompatibilis, és a lejátszójuk programja frissítésre szorul.

Weisz Tamás

Hang: ★★★★★
Kép: ★★★★★
Extra: ★★★★★½
Dolby Digital 5.1: angol, spanyol
Felirat: angol, magyar, cseh, görög, héber, horvát, lengyel, portugál, spanyol, török
Képarány: 16:9
Hossz: 131 perc
Kiadó: Warner Bros.
Forgalmazó: Serco Kft. ☎ 374-4034
Ár (bruttó): 5000 Ft
www.whatisthematrix.com
www.intercom.hu/matrix

LG

A tökéletesen sík külső és belső felületű FLATRON® monitor.

- Sík képernyőfelület
- Sík belső felület
- Sík képfelület

A FLATRON® monitor előnyei:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes kép

FLATRON®

LG Electronics Magyar Kft.
http://flatron.lge.co.kr
TEL: 36-1-455-6060 FAX: 36-1-455-6066

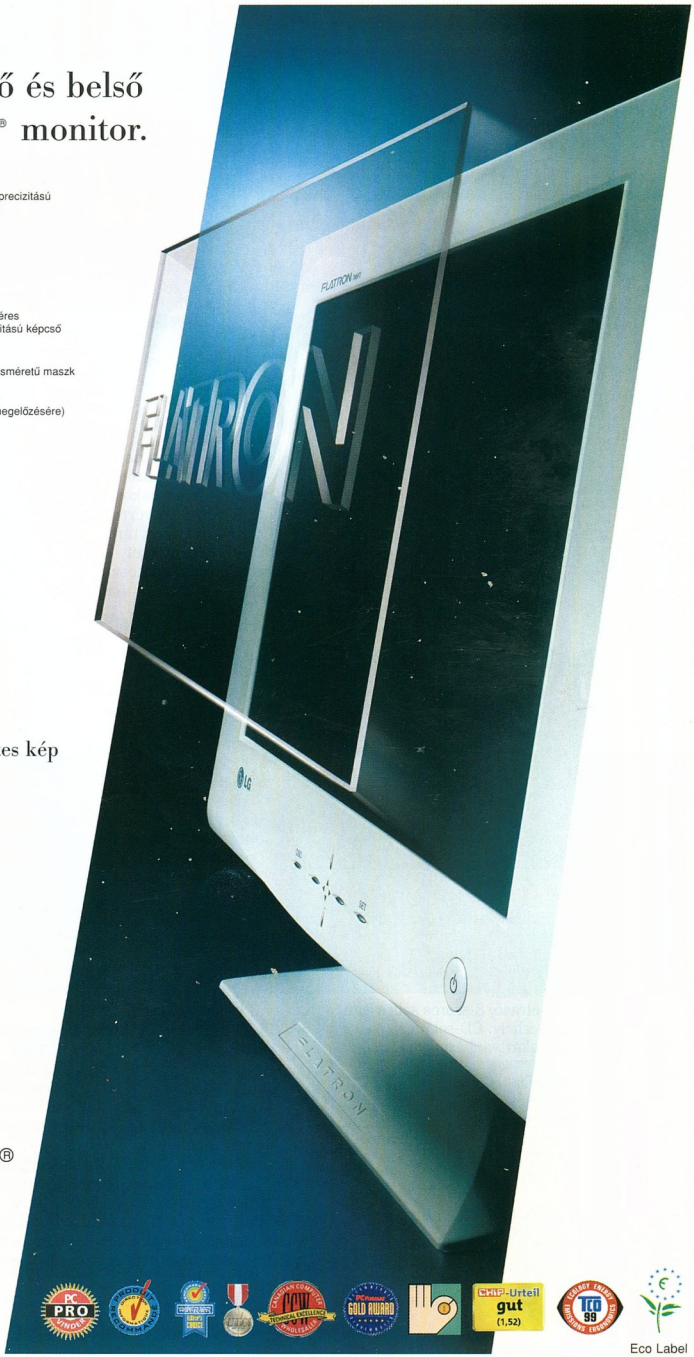

Eco Label

Minimális hardverigény
Processzor: Pentium
Memória: 16 MByte
Megjelenítő: 800×600 képpont, 65 536 szín
CD-olvasó: 8-szoros sebességű
Lemezhely: CD-ről fut
Hangkártya: Windows-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 9x
Korosztály: diák, felnőtt
Forgalmazó: Kossuth Kiadó
☎ 370-0609
Ár (bruttó): 5990 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

Európa
Hazánk hazája

A Kossuth Kiadó Kontinensről kontinensre című sorozatának e darabja „házi" földrészünk bemutatását vállalta fel. Végigkalandozhatjuk vele a számunkra is ismerős tájakat, meglátogathatjuk a mediterrán partokat, Skócia lápvidékeit, a Kárpátok csúcsait és völgyeit vagy éppen Skandinávia hűvös tájait. Talán nem is gondolnánk, hogy mennyire változatos Európa domborzata, éghajlata és élővilága. A kiadványból arra is választ kaphatunk, mindez hogyan alakult ki, milyen geológiai folyamatok formálták a felszínt, és e változásokat hogyan követték az élővilág változásai. Ennek kapcsán az érdekesebb dinoszaurusz-lelőhelyekre is ellátogathatunk.

Olvashatunk nagy utazókról, és virtuális kirándulásokon vehetünk részt akár az őskorban, akár napjainkban. Testvéreihez hasonlóan ez a kiadvány is tartalmazza mindazokat a jegyeket, melyek igazán multimédiássá tesznek egy szoftvert.

Az információk gyakorlatilag mindenre kiterjednek, ami e témában szóba jöhet, a könnyebb megértést keresztthivatkozások, magyarázatok és mutatók ezrei biztosítják. Ezer kép és térkép, negyven rövidfilm teszi látványossá és élvezetessé kontinensünk megismerését. Ha pedig épp csak gyönyörködni szeretnénk, a *Galérián* keresztül közvetlenül is elérhetők a képek, filmek, interaktív atlaszok.

Ez utóbbiak a földrész népességéről, az ipari, mezőgazdasági tevékenység eloszlásáról, az egyes országokkal kapcsolatos fontos tudnivalókról, például a beszélt nyelvről, a vallásokról vagy a nemzeti fizetőeszközökről is kellő tájékoztatást adnak.

Mindezeket gyönyörűen kivitelezett, profi keretprogram tárja elénk, melynek kezelése első pillantásra is áttekinthető, egyszerű. Használata élményt jelenthet otthon, de az iskolákban is helye van egy ilyen műnek.

Siposs Zoltán

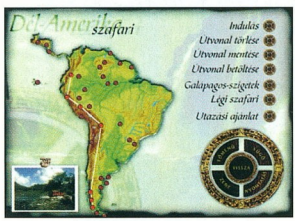

Minimális hardverigény
Processzor: Pentium
Memória: 16 Mbyte
Megjelenítő: 800×600 képpont, 65 536 szín
CD-olvasó: 8-szoros sebességű
Lemezhely: CD-ről fut
Hangkártya: bármilyen

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 9x
Korosztály: diák, felnőtt
Forgalmazó: Kossuth Kiadó
☎ 370-0609
Ár (bruttó): 5990 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

Dél-Amerika
Távoli helyeken...

A Kossuth Kiadó gondozásában megjelenő Kontinensről kontinensre című sorozat harmadik tagja Közép- és Dél-Amerikát mutatja be. Segítségével megismerhetjük a sokszínű kontinens természetrajzát és hétköznapi életét.

A CD-ROM foglalkozik a kontinens kialakulásával, bepillantást nyújt őstörténetébe és az európai felfedezők utazásaiba. A közölt ismeretek kiterjednek domborzatára, éghajlatára, sőt megismerkedhetünk az egyes területek élővilágával is.

A kiadvány lelkiismeretes idegenvezetőként kalauzol végig a Amazónián, az Antillákon, Patagónián, Altiplanón, Galápagoson, valamennyi titokzatos nevű tájegységen, legszebb nemzeti parkjain és védett területein.

Sétát tehetünk Földünk legnagyobb őserdejében, amelyet a világ tüdejeként is emlegetnek. Itt él a világ legkisebb madara és békája, a legnagyobb pillangó és kígyó – és természetesen még sok egzotikus élőlény. Barangolásunk közben dél-amerikai népzenék teszik teljesebbé a hangulatot.

A hatalmas tudásmennyiség olvasását és megértését keresztthivatkozások teszik könnyebbé, emellett sok-sok fotóban és filmfelvételben is gyönyörködhetünk.

Akinek ez sem elég, az elmélyülhet a jól szerkesztett lexikonban, a fogalomtárban vagy a névmutatóban.

A merészebbek pedig meghívást kaphatnak a virtuális szafarikra, ahol a táj és a természet szépségei mellett interaktív térképes útmutatásokat, az egyes országokról alapvető információkat gyűjthetnek be.

Mindezeken kívül még sok más érdekességet is rejt a korong, ami olvasói felfedezésre vár. Mindezt nagyon ízléses, jól kezelhető formában tálalják elénk a kiadvány készítői.

A CD-ROM tanulással és ismeretszerzéssel egybekötött kellemes időtöltést kínál.

Siposs Zoltán

FUJIFILM

SO MANY WAYS TO SAVE IT WITH FUJI

1.4 MB-tól 70 GB-ig

AZ ÚJ TECHNOLÓGIA SZÉLES TERET NYIT A GONDOLATOK ELŐTT. A GONDOLATOK ÉS KIFEJEZÉSEK LEHETŐSÉGEI ÖRÖKKÉ HATÁRTALANOK. MEGVÁLTOZTATHATJUK A VILÁGOT MÁSODPERCEK ALATT VAGY AZ VÁLTOZTATHAT MEG MINKET. DE AMIKOR AZ ÚJ ÖTLETEK VÉGTELENEK, FELTÉTLENÜL SZÜKSÉGÜNK VAN ÚJ MÓDOKRA, HOGY TÁROLJUK ŐKET. A FUJI ADATTÁROLÓK AZ ÚJ „ATOMM" TECHNOLÓGIÁVAL KIUGRÓAN MAGASSÁ TESZIK A KAPACITÁST, BIZTONSÁGOT ÉS AZ ÁTVITELI SEBESSÉGET. A „FUJIFILM" MINDIG SEGÍT. UTOLÉRHETETLEN KREATÍVITÁST NYÚJT.

FUJIFILM COMPUTER PRODUCTS

Hivatalos disztributor:

MACOMP KFT.
Magyar Computer

1033 Budapest, Szentendrei út 39-53.
Tel.: 436-6609; Fax: 436-6610
Honlap: www.macomp.hu

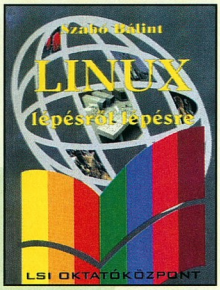

Szabó Bálint

Linux lépésről lépésre

LSI Oktatóközpont, 1999, 311 oldal, 2240 Ft

Ezt a könyvet nem a kezdőknek készítették. Legalábbis nem azoknak, akik minden téren zöldfülűek a számítástechnikában. A benne foglaltak megértéséhez alapos jártasság szükséges valamelyik operációs rendszer mélységeiben, a hálózatok és az Internet terén. Ezért a „lépésről lépésre" kitétel kissé megtévesztő, hiszen már rögtön az első lépés egy nagy ugrás a dolgok közepébe. Valójában egy jól szerkesztett műről van szó, melyet azok forgathatnak eredményesen, akik tudják, hogy mit akarnak a Linux rendszertől, csak még azt nem tudják, hogyan.

Bemutatja a bootolási folyamatot, a benne rejlő automatizálási lehetőségekkel együtt. Elmagyarázza a démonok szerepét, a processzeket, megtanít a felhasználók biztonságos kezelésére. A hálózat beállításai után végigtekinti a legfontosabb szolgáltatásokat, a különféle szervereket (például levelezés, Samba, Apache, Squid), majd részletesen bemutatja azok paraméterezési és szkriptelési lehetőségeit. Végül a függelékben telepítési útmutatót és kernelfrissítési tanácsokat találunk.

Siposs Zoltán

Heico Neumeyer

Photoshop 5

Panem, 1999, 332 oldal, 4900 Ft

A képfeldolgozás titkaiba nyerhet bevezetést, aki ezt a könyvet választja a Photoshoppal való ismerkedéséhez. Az ismeretek fáradság nélkül elsajátíthatók belőle, függetlenül attól, hogy windowsos PC-n vagy Macintosh gépen dolgozunk. A tanultak azonnal alkalmazhatók, előzetes ismeretek csak a gép és az adott operációs rendszer szintjén szükségesek, tehát nem kell gyakorlott Photoshop-szakértőnek lenni.

A könyv anyaga gyakorlati feladatok megoldása köré épül, melyekhez sok segítséget ad a nagyszámú színes illusztráció. A feldolgozott feladatok között megtalálhatók többek között olyan trükkök, mint egy ember átmontírozása egy másik helyszínre más színű ruhában, látványos háttérminták és nyomógombok készítése Web-oldalakhoz, vagy éppen különleges 3D-s hatások felépítése. Munkánk egyszerűsítését, automatizálását is megtanulhatjuk, és hasznos háttérinformációkat kaphatunk a különböző file-formátumok és színmódok jellemzőivel és alkalmazásával kapcsolatban.

Mindezeket az ismereteket Inotai László ültette át anyanyelvünkre. A könyvhöz CD-melléklet is tartozik, melyen Adobe programok – közöttük a könyv tárgyát képező Photoshop 5 – bemutató változatait találjuk.

Siposs Zoltán

A bemutatott könyveket megvásárolhatják a CHIP könyvesboltban, az alábbi címen: 1132 Budapest, Visegrádi utca 11.

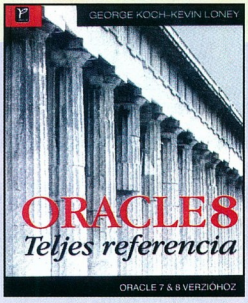

George Koch – Kevin Loney

Oracle 8. Teljes referencia

Panem, 1999, 825 oldal, 4900 Ft

Az eredeti Oracle-dokumentáció jelenleg több mint ötven kötetből áll. Ez a könyv, melyet most ajánlunk, az első olyan kiadvány, amely bár méretes, de egyetlen kötetben összegyűjtve tartalmazza a főbb Oracle-definíciókat, -parancsokat, -függvényeket és -eszközöket. A magyar olvasók az eredeti kiadáshoz képest egy továbbrövidített, sűrített változatot kapnak, amely teljes egészében tartalmazza az *Alfabetikus referencia* fejezetet. Ezen túlmenően a fordítók azokat a fejezeteket válogatták ki, amelyek a korábbi verziókhoz képest változásokat, új eszközöket tartalmaznak.

A könyv hat nagy fejezete közül az első és legnagyobb a már említett Alfabetikus referencia, melynek használatát kereszthivatkozások könnyítik. A második rész a PL/SQL elsajátítását támogatja, mely ismeretek nélkül a könyv többi fejezetében tárgyalt programozási tudnivalók megértése nehézségekbe ütközne. A magyar kiadást készítői a gyakorló szakembereknek, a felsőfokú képzés oktatóinak és hallgatóinak ajánlják.

Siposs Zoltán

Megtévesztően valósághű.

Ugye szinte félti a leégéstől ezt a hófehér hátat, annyira valósághű? Megnyugodhat, ez csak egy másolat, amely a létező legfejlettebb tintasugaras nyomtatási eljárással készült. Ezt nyújtja Önnek a Hewlett-Packard forradalmi, PhotoREt precíziós technológiája.

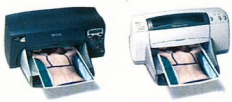

Képes akár 29 tintacseppet elhelyezni minden egyes mikroszkópikus ponton, ráadásul mindezt rendkívül gyorsan. Bármennyire sietős is az Ön dolga, mindig egyedülálló fotóminőségű képeket fog kapni. Ezt senki nem csinálja jobban. Legfőljebb maga a valóság.

HP PhotoSmart és DeskJet nyomtatók

hp invent

Kétezret írunk

Hercegh Tamással, a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatójával a február 17-én kereskedelmi forgalomba kerülő Windows 2000-ről beszélgettünk.

A Microsoft Corporation 1999. december 15-én hivatalosan lezárultnak nyilvánította Windows 2000 Professional, Windows 2000 Standard Server és Windows 2000 Advanced Server operációs rendszereinek fejlesztését. A termékek a sorozatgyártást, a kézikönyvek elkészültét és a disztribúciót követően 2000. február 17-én – e sorok közzététele után három héttel – kerülnek az üzletekbe. A Windows 2000 régóta várt premierje előtt Hercegh Tamással, a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatójával készítettünk interjút.

CHIP: *Hercegh úr, Ön 1999 szeptembere óta áll a Microsoft Magyarország élén. Ezt megelőzően a Siemens Rt.-nél vezető fejlesztőként, az Olivetti Hungarynél marketingigazgatóként dolgozott, a Xerox Magyarországnál pedig az üzleti folyamatok és információs rendszerek menedzseléséért felelt, a terület közép- és kelet-európai divízióját vezette. A komplex üzleti megoldások terén szerzett tapasztalatokkal rendelkező szakemberként hogyan pozicionálná a Windows 2000-et?*

Hercegh Tamás: A vállalati informatikai infrastruktúrában mindinkább az alkalmazások kerülnek a középpontba, hiszen az üzleti felhasználók számára a puszta file-megosztásnál lényegesen nagyobb jelentőségű a hálózati alkalmazások futtatása. Ezekben a számítógép-hálózatokban mind nehezebb megmondani, hogy hol kezdődik és hol ér véget egy alkalmazás vagy egy kezelőfelület. Egyre bonyolultabb, a vállalat egészét behálózó és ebben az értelemben egységes rendszerek alakulnak ki – a vállalat alkalmazottainak csoportmunkáját, az üzleti folyamatokat és a külvilággal folytatott kommunikációt egyaránt támogatva –, melyeket a Microsoft vállalati digitális idegrendszernek nevez. A klasszikus értelemben vett – file- és nyomtatómegosztást megvalósító – hálózati operációs rendszerek kora lejárt. Ezért a Windows 2000-et olyan platformmá fejlesztettük, amelyen az alkalmazás-szolgáltatások, a digitális idegrendszer, a vállalat teljes informatikai infrastruktúrája felépíthető és menedzselhető.

A knowledge management, a vállalati ismeretkezelés megvalósítására szolgál a Microsoft Exchange Server – a Windows 2000-en önálló kiszolgálótermékként –, melynek Exchange Server 2000 verzióját az év folyamán jelentjük be. Az ügyféloldalon a tudáscsoportok tagjai számára egységes, átfogó felületet nyújt az Outlook 2000, mely az Office 2000 alkalmazásai és a kiszolgálófunkciók között valósít meg egy „ismeretkezelő portált".

A business operations, vagyis az üzleti folyamatok vonatkozásában a Windows 2000 nemcsak a meglévő vállalatirányítási rendszerekhez (SAP, Baan Company, PeopleSoft, JD Edwards stb.) nyújt platformot, hanem a Windows DNA 2000 (Distributed Network Architecture) elosztott háromrétegű alkalmazásfejlesztési architektúrával és a Visual Studio fejlesztői környezettel az egyedi fejlesztéseket is támogatja. Ezen a területen megfigyelhető a Microsoft SQL Server 7.0 adatbázis-kezelő erőteljes piaci elterjedése.

A vállalat külvilággal folytatott kommunikációját – beleértve az elektronikus kereskedelem vállalat-vállalat és vállalat-ügyfél közötti válfaját is – az Internet Information Server Web-kiszolgálónkra épülő Site Server Commerce Edition integrált e-commerce keretrendszer szolgálja ki. Stratégiai jelentőségű az XML sémákon alapuló BizTalk üzleti kommunikációs modell, amely az EDI (Electronic Data Interchange) koncepcióját követve szabványosítja az Interneten zajló üzleti adatcserét – szintén a Windows DNA 2000 architektúrára épülve. A Windows 2000-rel tehát a vállalat működésének egészét egységes alapra helyezzük, mert azonos technológiát használva hatékonyabbá tehető a vállalat munkatársainak és részlegeinek együttműködése.

CHIP: *A Windows 2000 egyszerre három – Professional, Standard Server és Advanced Server – változatban kerül az üzletekbe.*

Hercegh: A Windows 2000 termékcsalád, ahogyan elődje, a Windows NT is az volt. Tagjait két csoportba soroljuk. Az egyiket a vállalati desktop operációs rendszer, a Windows 2000 Professional, a Windows NT Workstation 4.0 utódja alkotja. A másikba a szerver változatok tartoznak: a Windows 2000 Standard Server, a Windows NT 4.0 Enterprise Edition utódjának számító, kétpontos fürtözést és terhelésmegosztást támogató Windows 2000 Advanced Server, valamint a teljesen új Windows 2000 Datacenter Server, amely 32 processzoros rendszereket támogat, és négypontos fürtözés valósítható meg vele. Ilyen mértékben méretezhető, kimondottan nagyvállalatoknak szánt, speciális „back-end", nagy teljesítményű tranzakciós adatbázis-kiszolgáló feladatokat ellátó termékkel, mint a Datacenter Server, a Microsoft eddig nem rendelkezett. Ez a változat várhatóan 90 nappal a többi kiszolgálót követve, márciusban kerül bejelentésre.

A Windows 2000 Standard Server ötven–kétszáz PC-vel rendelkező vállalatoknak készült, az Advanced Server nagyobb megbízhatósága pedig már a kétszáznál több PC-t összekötő hálózatoknál is kihasználható.

CHIP: *Sok magyar vállalat száznál kevesebb PC-vel dolgozik. Ezek szerint az 1-5 és az 5-50 gépes vállalatokat a Microsoft nem sorolja a Windows 2000 célcsoportjai közé?*

Hercegh: A Windows 2000 Standard Server kétszáz PC-ig ajánlható, de száznál kevesebb, öt vagy ötven gépből álló hálózatban is használható. Itt azt kell szem előtt tartani, hogy a Standard Server alaptermék, amelyre a Microsoft BackOffice kiszolgáló alkalmazásai épülnek. Egy kisebb vállalatnál nem biztos, hogy megtérülő beruházás lenne ezek külön-külön történő megvásárlása. Ezért ennek a felhasználói körnek, ötven PC-ig Irodai Kiszolgáló Csomagunkat, a Small Business Servert (SBS) állítottuk össze. Ez egy dobozban tartalmazza a Microsoft minden kiszolgálótermékét, melyeket integráltunk, tehát az összes alkalmazás egyetlen konzolról, rendszergazda nélkül is vezérelhető. Ennek az irodai kiszolgálócsomagnak a legfrissebb verziója a – Windows NT 4.0 alapjaira épülő – 4.5-ös. Várhatóan szeptemberben jelentjük be a 2000-es változatát, amely nemcsak a Windows 2000-et tartalmazza majd újdonságként, hanem az Exchange Server 2000-et is. Addig a teljes képességű, ugyanakkor legfeljebb 50 licencig bővíthető és ennek köszönhetően kedvező árú SBS 4.5-öt ajánljuk a költségérzékeny kisvállalatoknak, amelyek kedvező frissítési lehetőséghez is jutnak általa.

CHIP: *A Windows 2000 milyen frissítési konstrukciók kíséretében kerül forgalomba?*

Hercegh: Aki 2000. január 1. és február 28. között vásárol Windows NT 4.0 szervertermékét, az ingyenes frissítési lehetőséget kap Windows 2000-re. A Microsoft ezzel a folytonossággal azt

hangsúlyozza, hogy a Windows 2000 a Windows NT 4.0 technológiájának továbbfejlesztése. Ugyanakkor arra is felhívjuk a figyelmet, hogy üzleti hátrányba kerül az, aki csak azért halogatja a rendszer bevezetését, mert Windows 2000-et kíván használni, de vállalatában már jelentkezett egy ilyen hálózati operációs rendszer iránti igény. Az NT 4.0 telepítésével előbb kezdődhet az a mintegy féléves időszak, amennyi időbe beletelik egy rendszer teljes felfutása a vállalaton belül. A ráforditások, a beruházás és a megszerzett ismeretek pedig nem vesznek kárba.

Szervertermékeinknél a hagyományoknak megfelelően a kompetitív frissítési licenc lehetőségét kínáljuk azoknak, akik más gyártók rendszereiről váltanak Microsoft szoftverekre – az egyszerű frissítésnél kedvezőbb feltételekkel. Ami természetesen nem jelenti azt, hogy kizárólag Microsoft termékeket használó vállalatok jövőképét dédelgetnénk. Hiú ábrándok helyett stratégiánk arra irányul, hogy termékeinket minél jobb együttműködésre tegyük képessé más gyártók termékeivel. A Windows 2000-nél is nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy együttműködjön más operációs rendszerekkel, és január végén bejelentjük *(e sorok közzétételét követően – a szerk.)* a Services for Unix és a Services for NetWare alkalmazáscsomagot. Hasonlóképpen a Windows 2000 egyik legnagyobb újdonsága, hogy az Active Directory központi címtárszolgáltatás is együttműködik más címtárszolgáltatásokkal, illetve tartalmazza azokat az eszközöket, amelyek segítik az együttműködést más címtárszolgáltatásokkal, vagy az esetleges áttérést az Active Directory használatára. Ez a migráció azonban rendkívül gondos tervezést és a szükséges ismeretek elsajátítását feltételezi. Magyarországon eddig – tehát már a termék megjelenése előtt – több mint 100 rendszermérnök végezte el kéthetes intenzív Windows 2000-tanfolyamunkat.

CHIP: *Eddig a Windows 2000 szerver változatairól beszéltünk, de az asztali változat, a Windows 2000 Professional – Windows 98-hoz és Millenniumhoz viszonyított – pozicionálásáról se feledkezzünk meg.*

Hercegh: A Microsoft desktop operációs rendszerei között vállalati (business) és fogyasztói (consumer) piacra szánt termékeket különböztetünk meg. A Windows 2000 Professional az előbbi, a Windows 98 és leendő utódja, a jelenleg 2-es béta verziójánál tartó Millennium pedig az utóbbi kategóriát képviseli. Otthoni felhasználóknak továbbra is a Windows 98 Second Editiont, majd pedig a Millenniumot ajánljuk. A Windows 2000 ugyan tartalmazza a Windows 98 minden funkcióját, azonban számos olyan képességgel – például menedzselhetőséggel, nagyobb megbízhatósággal, a mobil működés jobb támogatásával – is rendelkezik, amelyek az üzleti felhasználó igényeit szolgálják. Fontos tehát, hogy egyéni felhasználóinknak mérlegeljék, mire kívánják használni számítógépüket, és ennek megfelelően válasszanak asztali operációs rendszereink közül.

Hercegh Tamás, a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatója

CHIP: *Mikorra várhatók a Windows 2000 magyar változatai, és az eddigi gyakorlattal szakítva csakugyan honosítják a szerver változatokat is?*

Hercegh: Májusban, tehát a hagyományoknak megfelelően a termék világpremierjét követő harmadik hónapban jelenik meg a Windows 2000 Professional és – a szervertermékek történetében elsőként – a Windows 2000 Standard Server magyar változata. A Standard Server kategóriájában az első teljes egészében honosított termék lesz a hazai piacon. Bízunk abban, hogy ez a lépésünk kedvező fogadtatásra talál a rendszergazdát többnyire nem alkalmazó kisvállalatok körében.

CHIP: *Hogyan alakul majd a Windows 2000 egyes változatainak ára, és hogyan a honosítottaké?*

Hercegh: A Windows 2000 angol és magyar nyelvű változatainak ára között – páronként – csupán elenyésző, 1-2%-os lesz az eltérés, utóbbiak ennyivel kerülnek majd többe. Aki azonban magyar licencet vásárol, az jogot szerez egy angol licenc használatára is, ami fordítva természetesen nem érvényes. A Windows 2000 Professional ára megegyezik a Windows NT 4.0 Workstationével. Arra számítunk, hogy Magyarországon a májusban megjelenő honosított változat lesz népszerűbb, ezért mindazoknak, akik május 31-ig magyar nyelvű Workstationt vásárolnak, ingyenes frissítést biztosítunk magyar nyelvű Professionalra. A Standard Server 15%-kal lesz drágább a Windows NT 4.0 Servernél, az Advanced Server ára megegyezik a már említett Enterprise Editionével, a márciusra várható Datacenter változaté pedig még nem ismeretes.

CHIP: *Melyek a Microsoft Magyarország célkitűzései a Windows 2000 forgalmazásával kezdődő időszakban, és nem utolsósorban milyen célokat tűzött maga elé Ön a vállalat igazgatójaként?*

Hercegh: A Microsoft Magyarország célkitűzései szükségszerűen tágabbak a Windows 2000-nél, amely persze fontos szerepet tölt be stratégiánkban. A 2000. évben azonban olyan termékeket is bejelentünk, mint a Platinum, az említett Exchange Server 2000, az SQL Server 2000 és a Visual Studio 7.0, melyek mind a digitális társadalom építőkövei lesznek. A mi célkitűzésünk itt Magyarországon természetesen mindezen Microsoft termékeknek a jó piaci bevezetése és a magyar informatikai piac növelése: a Microsoft Magyarország jelentős szerepet játszik a magyar gazdaságban, hiszen mintegy 2200 üzleti partneren keresztül forgalmazunk abban az iparágban, amely kihat a többi ágazat fejlődésére is. Személyesen ugyanezeket a célokat kívánom megvalósítani: azért kapom a fizetésemet, hogy a Microsoft Magyarország legyen a legjobb eredményeket felmutató és leghatékonyabban működő vállalat – még a Microsoft-birodalmon belül is.

Kis Endre

OK!

A világ fejlett országai feszülten figyelték, mi történik akkor, amikor a számítógépek órája először jeleníti meg „élesben" a 2-vel kezdődő, 4 jegyű évszámot.

Néhány nappal később, e sorok írásakor már bátran kijelenthetjük: a felkészülés nem volt hiábavaló, az évszámváltás sikerült! Jóllehet nem múlt még el a Y2K problémával kapcsolatos összes veszély (például az, hogy 2000 szökőév stb.), mégis túl vagyunk a nehezén. Szilveszterkor és január 3-án, az első munkanapon a világon sehol sem volt komolyabb fennakadás az évszámváltásból adódóan. A siker nem utolsósorban a fejlett országok példamutató összefogásának is köszönhető.

A legkritikusabb időpont a Földön időzónáról időzónára vándorolva haladt végig. Legkedvezőtlenebb helyzetben Oroszország és Új-Zéland volt ebből a szempontból, hiszen az évszámváltás vonala őket érte el először. Másrészt éppen az általuk szerzett tapasztalatok segítettek a több időt „kapott" országoknak az esetleges túzoltómunkák elvégzésében. Amikor Oroszország-szerte már 2000-et írtak, az Egyesült Államoknak még mindig volt hátra 8 órája, mire a keleti parton elérkezett január 1-je. Egyébként az egykori és a mostani szuperhatalom végig közvetlen kapcsolatban állt egymással a kölcsönös segítség azonnali biztosítása érdekében.

Ami megtörtént

A siker árnyékában – mint azzal számolni lehetett – kisebb fennakadások azért bekövetkeztek néhány jól behatárolható területen.

Az egyesült államokbeli Pentagonban washingtoni idő szerint 19 órakor leálltak a műholdak adatait feldolgozó rendszer számítógépei. Ekkor léptek ugyanis a műholdak greenwichi idő szerint a 2000. évbe. Minthogy a leállást nem a műholdak hibája okozta, a többnapos üzemzavar idején a feladatot ellátta a kisebb kapacitású tartalékrendszer. Hasonló üzemzavar keletkezett néhány japán atomerőműben, ezeket rövid idő alatt kijavították, és zavartalanul folytatódott a működésük. A közlekedés területén fokozott biztonsági intézkedéseket foganatosítottak. Franciaországban a vonatokat, Ukrajna egyes részein a metrókat állították le néhány percre éjfél előtt és után.

Hazánkban ez ideig egyetlen hibáról tudunk: egy Bács-Kiskun megyei kórházban 1 órás kényszerszünet volt a számítógép-hálózat üzemelésében – ez azonban nem befolyásolta a betegellátást. Egyéb információkkal ellentétben a Baja és Kalocsa környékén bekövetkezett áramszünetnek nem volt köze az Y2K-problémához: a hibát kábelszakadás okozta. (Ami aligha vigasztalta az érintett 3600 lakásban élő embereket, akik sötétben voltak kénytelenek köszönteni az új évet.) Magyarország légterén szilveszter éjszakáján több repülő is áthaladt, probléma azonban sehol sem fordult elő. Az évszámváltás pillanatában hazánk fölött (földi eredetű :)) légi jármű nem tartózkodott.

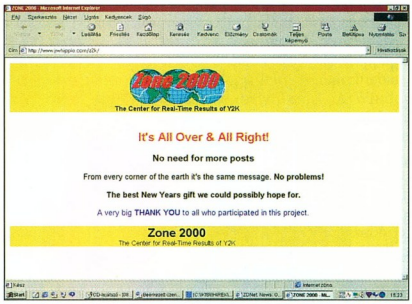

Vége van, nincs gond – adja hírül egy amerikai vállalat Y2K-üzenetközpontja

...és ami nem

Az előzetesen felröppent híresztelésekkel ellentétben nem jött el a világvége – még digitális értelemben sem, hiszen Földünk létfontosságú számítógépes rendszerei sikerrel átvészelték az évszámváltást.

A nagy informatikai cégek zöme (Magyarországon is) ügyeletet tartott, hogy felmerülő problémák esetén azonnal közbeléphessen. A veszély elmúltával aztán sorra jelentek meg a sikeres átállásról szóló sajtóközlemények.

A magyar kormány Y2K-val foglalkozó Web-helyén (www.y2k.gov.hu) olvashatók további részletes információk az 1999. decemberi, valamint a szilveszter utáni állapotokról. A mutatók egyelőre kivétel nélkül zöldek, bár a táblázatból nem derül ki, hogy az évszámváltás hatással volt-e az adott szektorra vagy sem. Az *Újdonságok* között megtaláljuk Magyarország nagyobb vállalatainak múlt évi nyilatkozatát a felkészültségről.

●

Magunk részéről köszönetet mondunk azoknak az embereknek, akik a Y2K-probléma elhárításán dolgoztak, és dolgoznak jelenleg is, hiszen a játszmának nincs vége: előttünk még február 29-e. A következő menetre 2038-ban kerül sor – nem nagy valószínűséggel –, amikor a unixos rendszerek nullára futó órája okozhat gondokat.

Giczy Gergő

A mutatók zöldek – az évszámváltás sikerült

- www.y2k.gov.hu
- www.y2k.ini.hu
- www.y2knews.com
- www.y2ktool.com
- www.dfait-maeci.gc.ca/y2k/country_list-e.asp
- Még két év. CHIP, 98/3/72
- A Dátumrém. CHIP, 98/9/51
- Az első reggel. CHIP, 99/12/83

Az új gazdaság

új utak

keresésére késztet.

Ön mégis megtarthatja üzlete

hagyományos értékeit.

Az új gazdaság új kihívásokat hordoz, melyekhez cégének folyamatosan alkalmazkodnia kell. Az ehhez szükséges rugalmasságot és gyorsaságot csak a megfelelő információtechnológia biztosíthatja. A Microsoft éppen ezt a hatékonyságot kínálja Önnek Windows NT technológiára épülő vállalati alkalmazásaival.

▶ Ingyenes frissítés*

Windows 2000 Server kiszolgálóra

Már most felkészítheti üzletét az új generációs Windows 2000 alapú kiszolgáló megoldásokra: Ha február 28-ig Windows NT Server 4.0 hálózati operációs rendszert vásárol, ingyenes frissítési lehetőséget* kap Windows 2000 Server-re. A hálózati kiszolgáló így most duplán jó befektetés: szakértelme, tapasztalata és infrastruktúrája megmarad, amikor a Windows NT technológiára épülő Windows 2000 alapokra tér át rendszere.

http://www.microsoft.com/hun/windows2000

*Az ingyenes frissítés a 2000. január 1. és 2000. február 28. között vásárolt Windows NT Server 4.0 termékek minden licenckonstrukciójára érvényes (hardverrel együtt vásárolt OEM és dobozos termékek illetve OPEN licencek). A belföldi postaköltség a vásárlót terheli.

Bővebb információért hívja a Microsoft Ügyfélszolgálatot a (06-1) 2-MSINFO (267 4636) telefonszámon.

Microsoft Windows 2000

Microsoft®

Rendszertan

A Novell termékeihez fűződő tapasztalatairól kérdeztük Vas József rendszergazdát a Magyar Szabadalmi Hivatalban.

A Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) szerverein a hálózati technológiák megjelenésétől fogva, azaz 1987-től a Novell hálózati operációs rendszere fut – akkor ez a NetWare 2.x volt, ma a NetWare 5. Utóbbira tavaly tavasszal állt át az intézmény. A helyi hálózat folyamatos fejlesztésének eredményeként az MSZH mára a Novell számos főbb termékét használja, beleértve a hálózati teljesítmény elemzésére és beállítására szolgáló LANanalyzert, az ezt magában foglaló ManageWise átfogó hálózatfelügyeleti megoldást, a BorderManager FastCache internetes gyorsító szervert és a hálózati PC-k felügyeletére szolgáló Z.E.N.worksöt, nem utolsósorban az egész számítógép-hálózat gerincét képező címtárszolgáltatásokat, a Novell Directory Servicest (NDS-t).

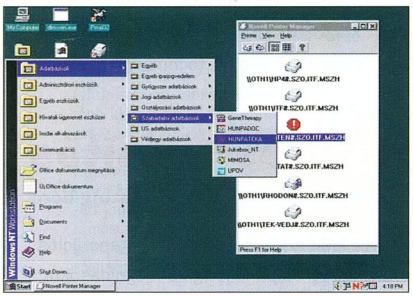

A ZENworksszel központilag beállított felhasználói felület

Az MSZH hat NetWare-es és több unixos szervert, valamint 300 klienst felölelő hálózatának heterogén környezetében az Oracle adatbázis-kezelője Digital Unix-alapú Alpha szerveren fut. A munkaállomások platformja Windows NT 4.0. Az eredetileg kiépített vékony Ethernet hálózatot 1998-ban cserélték le, az infrastruktúrát immár 3Com switchek és Cisco routerek alkotják.

Vas József: Kezdetben volt egy DOS/Windows 3.1-es alapú rendszerünk. Elérhető volt egy DOS alatt, karakteres környezetben futó Oracle alkalmazás, speciális memóriakezeléssel, Saber menürendszer speciális TCP/IP stackkel, egy Windows 3.1 a kommersz alkalmazásoknak, és hálózat nélküli munkára is lehetőség nyílt. Ez négy config menüpontot, három hálózati konfigurációt jelentett, és átlépéskor újra kellett indítani a gépet. Szükségünk volt egy multitasking operációs rendszerre, amelyen minden általunk használt alkalmazást elérhet a felhasználó. A Hivatal által használt iparjogvédelmi adatbázisok szoftverei és más alkalmazások egyre nagyobb arányban 32 bites környezetet igényeltek. A Windows NT-n kívül más választásunk nem igazán lehetett. Ezt kellett volna háromszáz PC-nkre telepíteni, ezt követően pedig felügyelni és karbantartani a számítástechnikai osztály tízfős csapatával, akiknek a munkaállomások gondozásán kívül rengeteg más feladatuk is van.

CHIP: *Mára azonban a szervezettség jellemzi az MSZH hálózatát.*

Vas: Amikor 1995-ben a 4.10-es NetWare-re frissítettünk, kialakítottuk címtárunkat. Sajnos a túlzott sietség és a tapasztalatok hiánya miatt nem követtük az MSZH szervezeti felépítése szerinti struktúrát, hanem mindent egy konténerbe helyeztünk el, és csak az alapvető címtárszolgáltatásokat használtuk. Ez így is maradt egészen 1999 tavaszáig. A NetWare 5-re történt átállás óta az objektumok átcsoportosításával azonban megszüntettük ezt a hiányosságot, és immár rendelkezésre áll a strukturált NDS-fa. A NetWare 5 új szolgáltatásai közül nagyon jól tudjuk használni a tisztán IP-s kommunikációt és az NDPS (Novell Distributed Print Services) nyomtatási rendszert is. Ez utóbbi esetében voltak gondjaink az NT-s munkaállomások helyi nyomtatóival, de ezt végül sikerült megoldani. Ma már a rendszer megbízhatóan működik, és a nyomtatókat nem kell munkaállomásonként telepítenünk, ami nagy könnyebbség.

CHIP: *Amikor NetWare 5-ről beszélünk, akkor (felhasználói) erőfeszítés nélküli hálózatról (Zero Efforting Networks) is szó van.*

Vas: Valóban, a NetWare 5-tel szállítják a Z.E.N.works ingyenes, némileg szűkített, úgynevezett Starter Pack változatát. A Szabadalmi Hivatalnál mi a teljes 2-es verzióját használjuk, mert nem csak az alkalmazások szétosztásánál van szükségünk rá, hanem más feladatok ellátásánál is. Megfelelő használat mellett a Z.E.N.works nélkülözhetetlen segítség a rendszerfelügyelő számára. Koncepciója a hálózati számítástechnika elvén alapul, és ez a gondolkodás a teljes funkciós PC-n nevelkedett felhasználók számára még elég idegen. Nehezen értik meg, hogy az üzemeltetés biztonsága érdekében korlátoznunk kell bizonyos jogokat. Gépük a rendszer integráns része, és nem az ő vadászterületük, amire programokat telepíthetnek és átkonfigurálhatnak. Szerencsére az NT-s munkaállomásokat már Z.E.N.workssszel együtt terjesztettük el a házban, így kisebb az ellenállás. Azt hiszem, mi elmondhatjuk, hogy a Z.E.N. hálózati koncepcióját kemény küzdelemben, de sikerült átültetnünk a gyakorlatba. Ellenkező esetben csakhamar elveszítenénk a Z.E.N.works nyújtotta előnyök javát, és aligha lennénk képesek ennyien a rendszer felügyeletére.

Az MSZH hálózatának felhasználói bármelyik PC-hez ülnek is le, ugyanaz a felhasználói profil fogadja őket. Így nem okoz gondot, ha egy gépet ki kell cserélni, mert helyileg semmit sem kell kézzel újratelepíteni az új hardverre, hiszen a szükséges telepítéseket a Z.E.N. automatikusan elvégzi. Ehhez szigorúan be kell tartani néhány alapszabályt. Nálunk nincsenek a munkaállomásokon kézzel telepített alkalmazások. Ha egyetlen példányban kell valami, akkor is alkalmazásobjektumot készítünk belőle. Ez első látásra értelmetlenségnek tűnik, de később gépcsere esetén, vagy ha mégis kellene több helyen, bőven megtérül a munka. A felhasználók nem férhetnek hozzá bármihez a hálózaton, és semmit sem telepíthetnek a gépükre. Velük együttműködve mi készítjük el az alkalmazásobjektumot, amely ettől kezdve látható lesz a gépükön.

Az alkalmazások szétosztása az alapcsomag szolgáltatása. Viszont csak a teljes verzióban van benne, és szintén nagyon fontosnak tartjuk a segítségre szoruló felhasználó képernyőjének átvételét, a távolról történő beavatkozás lehetőségét. Több száz munkaállomást összekötő hálózat esetén azt hiszem felesleges ecsetelni ennek előnyét. A Hardware és Software Inventoryról nem sokat mondhatok. Nélküle is tudjuk – tekintettel viszonylag homogén gépparkunkra –, milyen gépek találhatók a hálózatban, a prog-

ramokat pedig – éppen a Z.E.N. útján – mi telepítettük, így ezt a funkciót egyelőre nem használjuk ki.

A rendszer bevezetése előtt minden felhasználó egynapos tanfolyamon vett részt saját 10 férőhelyes oktatóra szigorúnak tűnő szabályokat. Ki lelkesedik, ha korlátozzák a jogait? E szabályok betartása azonban egyszerűbbé, ésszerűbbé és biztonságosabbá teszi a napi munkát. Egy rendszert fenyegető legnagyobb veszélynek azt tartom, ha fellazulnak a működtetését garantáló szabályok. Ebben az esetben magától darabjaira hullik.

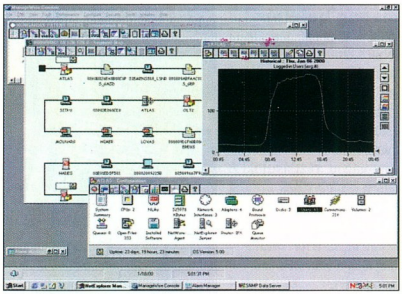

ManageWise konzol a hálózati szerverek menedzseléséhez

CHIP: *Hogyan kommunikál ez a rendszer a külvilággal?*

Vas: Az MSZH Webhelye egy bérelt szerveren fut a Hungary Networksnél, és a tartalmat is ők helyezik el oldalainkon. Mindez a számítógépes rendszerünktől függetlenül történik. Vannak elképzeléseink publikus információk szolgáltatásáról, a szolgáltatás megalkotásán túl azonban egy Web-szerver üzembe helyezéséhez számottevően bővítenünk kell a jelenleg 64 kbit/s-os Internet-elérésünket. Úgy tűnik, erre jó esélyünk van. A domainnév-szerverünk itt működik, másodlagos szervere pedig a SZTAKI-nál, az intranet-szerverünk Linuxon fut. A felhasználók jelenleg bármit kereshetnek az Interneten, a cache-en keresztül, mert ezzel sávszélesség takarítható meg. Kiemelt felhasználóink egy másik kapcsolaton keresztül ISDN-alapon csatlakoznak az Internetre – ez a kapcsolat egyben a bérelt vonal tartaléka is –, és van egy X.25-ös kapcsolatunk, melyet kizárólag külföldi szabadalmi adatbázisok eléréséhez használunk.

A tűzfal-autentikáció nem NDS-ből történik, hanem egy külön adatbázisból, mivel Cisco PIX Firewall tűzfalunk van. Ha most vásárolnánk tűzfalat, elképzelhető, hogy a BorderManagert választanánk, mert az NDS-en keresztül sokkal finomabban szabályozható vele az egyes felhasználók Internet-használata.

Bár az NDS és a NetWare rendszerébe a Novell állítása szerint eddig még nem sikerült senkinek betörnie, az NDS-hez az MSZH-ban sokkal többen hozzáférnek, mint a tűzfal-autentikációs adatbázisunkhoz. Ezek a jogosultságok, rendszermenedzselési funkciók nem véletlenül, hanem szükségszerűségből lettek így kiosztva. A külön adatbázisnak tehát előnye is lehet.

Megvettük és használjuk a ManageWise-ot is, amely a Novell komponensek felügyeletére kiváló, de nem tudtuk felügyelni vele a hálózati eszközöket. A 3Com és Cisco eszközök menedzselő szoftvereit (Transcend, Cisco Works) a ManageWise-ra nem készítették el, ezért a HP OpenView-t is használjuk.

CHIP: *A napi munka során milyen támogatást vesz igénybe a Novell termékeivel kapcsolatban?*

Vas: A Novell Magyarország nem support cég, támogatást viszonteladóitól vagy független tanácsadó cégtől kérhetünk. Ennek ellenére ha tudtak, mindig segítettek. A legkomolyabb segítséget a cég Interneten elérhető támogató oldalairól kaptuk (http://support.novell.com). Itt hasznos technikai dokumentumok találhatók a legkülönbözőbb felmerült problémákról. Sajnos a keresőrendszere néha nem elég hatékony.

A második legfontosabb a Novell levelezési lista (http://leila.mti.bme.hu), melynek pusztán az olvasásából is sokat lehet tanulni. Volt rá példa, hogy egy driverprobléma kapcsán magunknak kellett az Interneten megoldás után kutatnunk, amelyhez a listán sok hasznos tanácsot kaptunk. Olyan tulajdonságokról, tapasztalatokról is írtak nekünk, amelyek semmiféle dokumentációban nem szerepeltek. Nagyon jó, hogy ez az önsegélyező fórum rendelkezésre áll, és a termünkben. Itt felhívtuk a figyelmüket, hogy a munkafile-jaikat a hálózati könyvtárukba tegyék le, mert ott mindig megtalálják azokat, ha átülnek egy másik géphez, vagy ha meghibásodik a munkaállomásuk. A felhasználóknak saját gépükre sincs lokális bejelentkezési lehetőségük, erre csak a hálózaton keresztül van módjuk. A Z.E.N.works úgynevezett dinamikus lokális felhasználóját alkalmazzuk, akit hálózaton tárolt profilja elkísér bármelyik munkaállomásra, amelyiken bejelentkezik. Ez a dinamikus felhasználó kijelentkezés után törlődik a munkaállomásról.

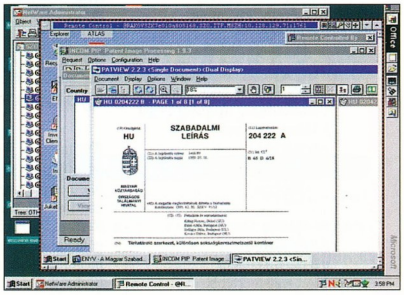

Képernyőátvétel ZENworksszel

CHIP: *Amit vázolt, az egy szigorúan hálózatközpontú modell.*

Vas: Igen, de éppen a hálózati számítástechnika a kijelölt cél. Többen megkérdezték tőlem, hogy mi van akkor, ha nincs hálózat? Erre én meg szoktam kérdezni, hogy mi van akkor, ha nincs áram? A hálózat ugyanolyan alapszolgáltatás, mint az elektromos energia – ennek megfelelően ugyanolyan megbízhatónak is kell lennie –, ha valamelyik kimarad, akkor nem lehet számítógéppel dolgozni. A Hivatal néhány év óta jelentős anyagi és szellemi erőket fordít a stabil, hibatűrő hálózat kialakítására. A közeljövőben tervezzük például a Novell Cluster Services alkalmazását a korábban kiválóan bevált – de a NetWare 5-ben már nem létező – SFT III pótlására. Az utóbbi idő legnagyobb eredményének mégsem az új technikai megoldások bevezetését tartom, hanem azt, hogy az MSZH hálózatának felhasználóival sikerült elfogadtatni az első pillantásra szigorúnak tűnő szabályokat. Ki lelkesedik, ha korlátozzák a jogait? E szabályok betartása azonban egyszerűbbé, ésszerűbbé és biztonságosabbá teszi a napi munkát. Egy rendszert fenyegető legnagyobb veszélynek azt tartom, ha fellazulnak a működtetését garantáló szabályok. Ebben az esetben magától darabjaira hullik.

CHIP: *Hogyan kommunikál ez a rendszer a külvilággal?*

Vas: Az MSZH Webhelye egy bérelt szerveren fut a Hungary Networksnél, és a tartalmat is ők helyezik el oldalainkon. Mindez a számítógépes rendszerünktől függetlenül történik. Vannak elképzeléseink publikus információk szolgáltatásáról, a szolgáltatás megalkotásán túl azonban egy Web-szerver üzembe helyezéséhez számottevően bővítenünk kell a jelenleg 64 kbit/s-os Internet-elérésünket. Úgy tűnik, erre jó esélyünk van. A domainnév-szerverünk itt működik, másodlagos szervere pedig a SZTAKI-nál, az intranet-szerverünk Linuxon fut. A felhasználók jelenleg bármit kereshetnek az Interneten, a cache-en keresztül, mert ezzel sávszélesség takarítható meg. Kiemelt felhasználóink egy másik kapcsolaton keresztül ISDN-alapon csatlakoznak az Internetre – ez a kapcsolat egyben a bérelt vonal tartaléka is –, és van egy X.25-ös kapcsolatunk, melyet kizárólag külföldi szabadalmi adatbázisok eléréséhez használunk.

A tűzfal-autentikáció nem NDS-ből történik, hanem egy külön adatbázisból, mivel Cisco PIX Firewall tűzfalunk van. Ha most vásárolnánk tűzfalat, elképzelhető, hogy a BorderManagert választanánk, mert az NDS-en keresztül sokkal finomabban szabályozható vele az egyes felhasználók Internet-használata.

Bár az NDS és a NetWare rendszerébe a Novell állítása szerint eddig még nem sikerült senkinek betörnie, az NDS-hez az MSZH-ban sokkal többen hozzáférnek, mint a tűzfal-autentikációs adatbázisunkhoz. Ezek a jogosultságok, rendszermenedzselési funkciók nem véletlenül, hanem szükségszerűségből lettek így kiosztva. A külön adatbázisnak tehát előnye is lehet.

Megvettük és használjuk a ManageWise-ot is, amely a Novell komponensek felügyeletére kiváló, de nem tudtuk felügyelni vele a hálózati eszközöket. A 3Com és Cisco eszközök menedzselő szoftvereit (Transcend, Cisco Works) a ManageWise-ra nem készítették el, ezért a HP OpenView-t is használjuk.

CHIP: *A napi munka során milyen támogatást vesz igénybe a Novell termékeivel kapcsolatban?*

Vas: A Novell Magyarország nem support cég, támogatást viszonteladóitól vagy független tanácsadó cégtől kérhetünk. Ennek ellenére ha tudtak, mindig segítettek. A legkomolyabb segítséget a cég Interneten elérhető támogató oldalairól kaptuk (http://support.novell.com). Itt hasznos technikai dokumentumok találhatók a legkülönbözőbb felmerült problémákról. Sajnos a keresőrendszere néha nem elég hatékony.

A második legfontosabb a Novell levelezési lista (http://leila.mti.bme.hu), melynek pusztán az olvasásából is sokat lehet tanulni. Volt rá példa, hogy egy driverprobléma kapcsán magunknak kellett az Interneten megoldás után kutatnunk, amelyhez a listán sok hasznos tanácsot kaptunk. Olyan tulajdonságokról, tapasztalatokról is írtak nekünk, amelyek semmiféle dokumentációban nem szerepeltek. Nagyon jó, hogy ez az önsegélyező fórum rendelkezésre áll, és a kollégák önzetlenül megosztják egymással tapasztalataikat, tudásukat.

De kedvező tapasztalatokat tanácsadó céggel is szereztünk. Előfordul hogy időzavarba kerülünk, több a megoldandó probléma, van hogy elér minket az üzemi vakság, és gyári belső információkhoz is nehezen jutunk hozzá. Ilyenkor jól jön a külső segítség.

Kis Endre

Diamond
Felhasználó kontra Diamond
A nemrégiben felvásárolt Diamond mindig figyelemre méltó termékekkel debütált a piacon, általában versenytársai előtt. Ám azzal, ami ezt követte – a driverek hiánya, a BIOS-frissítések elhagyása, az elégtelen támogatás –, sok-sok ellenséget szerzett.
Egyik legdurvább húzása a Diamond MX 300 teljes elfelejtése, ami szinte mindenkit mellbe vágott. Egy évvel ezelőtt még mesés ígéretekkel és meghajtókkal kábította el a vásárlókat – ma már inkább elmenekül a számonkérő riportok elől, de semmit nem fejleszt hozzá. Erősen elhanyagolt Web-helyén mindössze egy elavult béta verziójú meghajtóprogram árválkodik. (Hasonló eset volt, amikor a Gravis kezdte hanyagolni nagy sikerű UltraSound hangkártyáinak támogatását, fejlesztését, majd teljesen leállt a termékcsaláddal és csak játékvezérlőkkel foglalkozott. Talán máig nem tudják, mit vesztettek...)
Néhány felhasználó most megpróbálja összegyűjteni hasonló cipőben járó sorstársait, és olyan szervezetbe kívánnak tömörülni, melynek az a kitűzött célja, hogy felhívja a cég figyelmét az áldatlan állapotokra, és hogy elérje a márkahűség megbecsülését. A támogatói listára bárki feliratkozhat.
- http://www.bmts.com/~phoenix/

Aureal, Creative
Alaptalan vádaskodás
A két legismertebb, és a hangkártyák területén legtöbbet újító cég egy ideje perben áll egymással. A felperes a Creative. Úgy véli, hogy az Aureal a Vortex2 DSP részének megalkotása során a Creative fejlesztési eredményeiből is felhasznált egyet-mást, anélkül hogy erről megegyeztek volna.
A történet még 1998 februárjára nyúlik vissza, amikor a SoundBlaster család gyártója kijelentette, hogy szerinte az Aureal elcsente az 5 342 990-es számon bejegyzett szabadalmát, és azt felhasználta saját termékében. Azt, hogy ez mennyire hihető vagy bizonyítható, sokáig lehetne boncolgatni. A lényeg az, hogy a bíróság ítélete szerint az Aureal nem bűnös.
Ez kényesen érinti a Creative-ot, mivel az Aureal is pereli őt, ugyanis két 3D-s megoldását vélte felfedezni a SoundBlaster Live! kártyákban.

Samsung
MP3 mindenáron
Bár nagyon vegyes érzelmekkel fogadta a szaksajtó a Samsung hordozható MP3-lejátszóját, a Yeppet, az erőteljes marketingmunkának köszönhetően mégiscsak sikert aratott. A cég nem esett kétségbe a technikai panaszoktól, inkább továbblép, méghozzá előre.
Legújabb fejlesztésük egy egychipes megoldás, amely egy tokban egyesíti a hang dekódolásáért felelős DSP-t

Egy chipre épül a Yepp

(Digital Signal Processor) és az egyéb feladatokról (file-kezelés, vezérlés stb.) gondoskodó MCU-t (Multi Control Unit). Ezzel helyet, energiát és sok-sok pénzt lehet megtakarítani. Az új C-PAD (CalmRISC for Portable Audio Devices) chippel készített hordozható MP3-lejátszók jóval kisebbek lehetnek a jelenleg használatosaknál.
A lejátszási időtartam ugyanolyan telep használata mellett mintegy 27%-kal lesz hosszabb – állítja a Samsung. Első ilyen termékei áprilisra várhatók. Napjainkig 700 ezer példányt értékesített az MP3-as walkmanekből. Becsléseik szerint 2003-ra e szám 30 millióra fog növekedni – ami első látásra enyhe túlzásnak tűnik, hiszen nem egyedüli szereplői a piacnak...
- samsungelectronics.com/products/yepp/yepp.html
- www.yepp.hu

A Samsung belehúz
A Samsung – az egyik legnagyobb memóriagyártó – elhatározta, hogy több erőforrást mozgósít a Rambus technológiájú memóriamodulok előállítására. Noha komoly gondok vannak a Rambus-piacon, ráadásul egyre-másra késlekednek az ezzel kompatibilis rendszerek, a Samsung mindent egy lapra feltéve már most igyekszik a Rambus felé tolni a hangsúlyt.
A koreai óriás jelenleg havi egymillió 128/144 Mbites Rambus chipet készít.
Az átmeneti leállás után – ugyanis gondok voltak az Intel 820-as chipkészlettel – az i820-as alaplapok piacra dobásával egy időben havi kétmilliósra tervezik növelni a termelést. „Ez nagyjából februárban kristályosodik ki" – nyilatkozta Yoon-Woo Lee, a Samsung elnöke. Elmondta, hogy az elkövetkező évben termelésük 20%-át már Rambus típusú memóriák teszik majd ki. A cégnél a chipek fizikai méretének csökkentésén is dolgoznak.
A Samsung kockázatos döntésének helyességét igazolhatja az is, hogy a Sony erősen érdeklődik a Rambus chipek iránt, hiszen már a Playstation 2 konzolba ilyet szeretne beépíteni.

Overclock
Fölpörgetéshez varázsfolyadék
Hogy mi mindent lehet eladni a fanatikusoknak! Egy japán illetőségű cég előrukkolt egy Setten No. 1. nevű termékkel. Szerintük ez segít a processzor órajelének nagyobbra állításában. Ez a folyadék a fém-fém kapcsolatok közti láthatatlan réseket tömíti, így jobb vezetés és kisebb ellenállás érhető el.
Legcélszerűbb a CPU és a memóriák, illetve a video- és hangkártya csatlakozásait javítani vele. Használatával közelebb kerülhetünk az alkatrészek által elérhető legnagyobb teljesítményhez. Igaz, kissé borsos áron, ugyanis a 0,5 dl-es

A CPU és a RAM „kenceficéje"

változat 41 dollárba, az 1 dl-es pedig 78 dollárba kerül.
Aki ennek megvásárlására adja a fejét, az már igencsak elvakult „overclocker", hiszen a többletköltséget jobb vagy több alkatrészre fordítva esetleg enélkül is nagyobb sebességre kapcsolhatunk.

3dfx
Nyit a 3dfx is
A 3dfx bejelentette, hogy nyitottá teszi a Glide hardveres programozási felület (API) forráskódját és jelenleg forgalmazott 3D-s gyorsítói harver-specifikációját.
Az elsősorban professzionális célra kifejlesztett OpenGL mellett a Glide 3D-s modellező utasításkészlet volt az első, amely a nagyközönség számára is elérhetővé tette a hardveresen gyorsított 3D-s megjelenítést, jóval a Direct3D megjelenése előtt.
A Glide csak a 3dfx Voodoo chipekkel használható.
Bár megpróbálták TNT-alapú kártyákon emulálni, de ezt nagyon hamar leállíttatta a 3dfx. A kód nyitottá tételének célja, hogy újabb, Windowson kívüli felhasználási lehetőségeket teremtsenek a Voodoo kártyáknak. Erre egyébként az is megoldás lett volna, ha végre tisztességesen

támogatják az OpenGL API-t, hiszen a több operációs rendszerre is elkészített játékok többsége erre támaszkodik, és valószínűleg a jövőben is így lesz.
Egy interjúban a 3dfx egy munkatársa azt nyilatkozta, a Glide kifejezetten a Voodoo chipekhez illeszkedik, azok előnyeit domborítja ki, ezért érdekes lehet majd látni egy tiszta Glide-kódot más kártyán futni. A Glide esélyeit növeli, hogy a hírek szerint a Microsoft a jövőbeli operációs rendszereiben nem kívánja támogatni az OpenGL-t.

GamePC
Játékgépek Linuxszal?
Az internetes forgalmazásra szakosodott GamePC elsősorban nagy teljesítményű (köztük fölpörgetett) játékgépeket és munkaállomásokat kínál.
A gépek mellé szállított operációs rendszerek sorába most felvette a Linuxot, nevezetesen a Red Hat 6.1-es disztribúciót. Phil Chiang, a cég alelnöke szerint az ügyfeleik már hosszú ideje igényelték ezt a lehetőséget.
Kívánság szerint csak Linuxszal, vagy dual-boot rendszerben Linuxszal és Windows 98/NT-vel szállítják a konfigurációkat.
Tárgyalások folynak más disztribúciók, például a Caldera és a Debian szállításáról is.
A Linux ugyan nem kifejezetten játékra szánt operációs rendszer, de egyre inkább terjed az a szokás – főleg az otthon dolgozók körében –, hogy a Windows 98-at csak játékra használják.
A munkához – főleg az interneteshez – pedig olyan operációs rendszert választanak, amely alatt biztonságban tudják adataikat.

Sony
Tenyeres Sony
A Sony 2000-ben újabb termékcsaláddal jelenik meg a piacon, tenyérgépet bocsát útra. Miután november 15-én bejelentették, hogy licencelték a PalmOS-t, gőzerővel folyik a Sony márkájú, Palm VII-es stílusú eszköz fejlesztése.
Mint ahogy a Sonytól el is várható, nem egyszerű elektronikus jegyzettömbre kell számítani, hanem egy színes kijelzős, digitális zenét, videót letölteni és lejátszani képes szerkezetre. E tulajdonságokra leginkább Japánban lesz kereslet, ahol a celluláris telefonhálózatot jelenleg gyors tempóban cserélik a következő generációs technikára.
Mire ez elkészül, és lehetővé válik például a zeneletöltés a mobiltelefon-hálózaton, a Sony már kész készüléket szeretne ehhez biztosítani. Ahhoz, hogy minderre képes legyen a tenyérgép, ki kell bővíteni a PalmOS lehetőségeit, de a vásárlók szerencséjére ezek a bővítések nemcsak a Sony Palmokba, hanem más, licenc alapján gyártó cégek típusaiba is bekerülnek majd.

Quantum
Csendes éj, csendes drive
Az egyre csendesebb hűtőventilátoroknak köszönhetően a számítógép egyik leghangosabb alkotóeleme az állandóan, nagy fordulatszámmal forgó merevlemez. A Quantum most piacra dobta a világ legcsendesebb, asztali gépekbe szánt háttértárát.
A hangzatos Quiet Drive Technology (QDT) néven emlegetett megoldást a csendfelelős San Francisco-i CSA laboratóriumban tesztelték. Ennek során a más típusokkal elért zajérték

ViewSonic

E790 monitor

a jó soha nem volt még ilyen olcsó!

Legjobb ár/teljesítmény és a kompromisszum nélküli minőség jellemzi a 19"-es E790 monitort amelyet a ViewSonic elsősorban elkötelezett játékosoknak és a nagyigényű Internet felhasználóknak szán. A lapos SuperContrast képcső abszolút torzításmentes és maximálisan éles képet biztosít.
Végül néhány adat, hogy teljes legyen a kép:
- 1600x1200-as felbontásban 76Hz-es képfrissítés
- 0.26 mm-es rács, ARAG bevonat, 95KHz, TCO 99

PIXEL Multimédia

PIXEL Multimédia tel: 2666-059 MURÁNYI /Lurdy Ház/ tel: 456-1111 DVM tel: 352-3077 FEBA tel: 466-9814
A-Z FIP EC tel: 309-589-139 LS COMPUTER tel: 311-5456 KVANTUM tel: 74-419-541 TAKINFO tel: 201-2450
JUVENTUS TEAM tel:221-5456 SERVER tel:220-5606 PARTNERS HUNGARY tel:221-5123 005 FEFO tel:352-8870

36–48 decibel között volt, míg a Quantum Fireball lct 30–35 decibelt produkált. Összehasonlításképpen: egy átlagosan csendes szobában 30 decibeles az alapzaj.

Quantum QDT: minden kerrenés számít

A csendes meghajtót elsősorban azért fejlesztették ki, hogy a felhasználók a zajra érzékenyebb helyekre – például lakóhelyiségekbe, stúdiókba – is el tudják helyezni gépüket. Az elkövetkező 7200 és 10 000-es fordulatú Atlas meghajtókat már QDT technológiával készítik.

C3D

DVD? Már a múlté...

A C3D minden képzeletet és merész álmot felülmúlva és túlszárnyalva bemutatta 12 cm-es, már a XXII. századi technológiát megidéző termékét. Ez egy CD méretű lemez, ám nem holmi 17–18 Gbyte-nyi adat tárolására használható (ennyi a DVD legnagyobb kapacitása), hanem akár 140 Gbyte-ot is képes megőrizni.
Míg a normál CD-n a lézerfény visszaverődéséből generálják a hasznos jelet, addig az FMD (Fluorescent Multi-layer Disc) korong lejátszásakor a lézer átvilágítja a hordozót.
A többrétegű lemez minden egyes rétegében fluoreszkáló anyag hordozza az információt, amely a lézerrel történő megvilágításra reagál, és ezt a reakciót érzékeli az olvasófej. Mivel a lézer a teljes lemezt átvilágítja, így egy időben az összes rétegről lehet olvasni, ez pedig növeli az átviteli sebességet.
A technológia hátránya, hogy nem kompatibilis a jelenlegi CD-DVD technológiával, így használata külön meghajtó beépítését igényli. A cég állítása szerint a 2000 végére piacra kerülő eszközök CD formátumú változata tíz réteget fog kezelni, összesen 140 Gbyte kapacitással. A következő, 2002-re ígért generáció már Tbyte-os nagyságrendű adattárolást ígér (1 terabyte = 1024 gigabyte).
(Hadd fűzzem hozzá, kicsit hitetlenkedem. Amíg saját szememmel nem látom a beharangozott eszközt, inkább agyam sci-fi fiókjába sorolom be a hasonló híreket. Az elmúlt évek során tudományos körökben többször is volt szó szerves molekulák fluoreszkáló tulajdonságaira alapuló tárolóeszközökről, tehát jó az esély, hogy a fenti újdonság nem kacsa – legfeljebb vaporware, vagyis túl korán beharangozott termék.

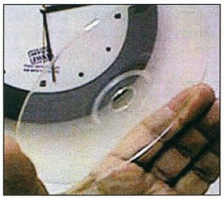

Nem sima plexilap!

Ugyanakkor forradalmian új technológia, ezért nem ismeretes, mennyire megbízhatók és strapabírók lesznek a lemezek.
A technológia legfontosabb paramétere sem ismert még: a lemezek és a meghajtók ára. Talán az is szerepet játszik bizalmatlanságomban, hogy féltem épp csak szárnyait bontogató DVD-filmgyűjteményem sorsát – a szerk.).

Intel

Bogaras Intel

Szegény Intelt még az ág is húzza. Új processzoruk, a 0,18 mikronos Coppermine példányai között sorozatban fordulnak elő olyanok, melyeknek gondjai vannak a bekapcsolással.
Az Intel szerint csak minimális százalékuk lehet hibás.
Mégis akadtak cégek, melyek azonnal leállították a szállítást – például a Dell a biztonság kedvéért leállította az ezzel a processzorral szerelt GX110 típusú gépei forgalmazását.
Az Intel a következő revízionál (típusváltozatnál) ki fogja javítani a hibát, amely egyébként – jellegénél fogva – nem okozhat adatvesztést.
Így járhat az, aki bármi áron igyekszik lépést tartani a versenytársaival, még termékei tesztelési szakaszának lerövidítésétől és egyszerűsítésétől sem riadva vissza...

- ftp: //download.intel.com/design/pentiumiii/specupdt/24445309.pdf

Újabb bogár a szerkezetben

Újabb hibát is észleltek az Intel új processzorában, a Coppermine-ban. Ha netalán Via Apollo Pro 133 chipkészletű alaplapban próbálnánk életre lehelni, ne csodálkozzunk, ha nem megy. Hiába 133 MHz-esek a memóriák, hiába van úgy összerakva, ahogy a nagykönyvben meg van írva, mégsem megy.
Szerencsére szemfüles mérnökök már találtak megoldást a problémára. Ez pedig a G37 lábnál keresendő. Mindössze ezt a kivezetést kell a B20 lábra vagy a VTT SC242-re csatlakoztatni, és máris minden működik. Hogy mi a G37, a B20 vagy a VTT SC satöbbi? Aki tudja, annak nem kell magyarázni, aki meg nem tudja, annak nem is baj, ha nem maga próbálja megreparálni az alaplapot és a processzort. Természetesen az Intel is dolgozik a javításon. Az viszont szomorú, hogy a Coppermine hibalajstroma eggyel hosszabb – bár azt is figyelembe kell venni, hogy egy ilyen bonyolult, összetett chipnél szinte törvényszerű, hogy akadnak hibák.

A cél: 1 GHz

Úgy tűnik, nem hoz szerencsét a 2000. év az Intelnek, mivel a jelek szerint nem tudja behozni az AMD-vel szembeni lemaradását. A januárban megjelenő 1 GHz-es Athlonhoz képest legkorábban csak februárban tudja piacra dobni saját 1 GHz-es IA-32-es proceszorát. Félő, hogy még a Compaq is előbb fogja kihozni az 1 GHz-es Alphát, pedig a szakértők szerint ez leghamarabb a nyár közepére várható.
Az Intel, hogy valamelyest javítson a kialakult helyzeten, processzorai árát kezdi csökkenteni, első lépcsőben december 12-én, majd január 23-án. Ekkorra a Socket 370-es Pentium III-600 310, míg a 0,25 mikronos Pentium III-500 190 dollár körüli áron vásárolható meg (1000 darabos tételben).
Az újonnan megjelenő Pentium III-750 ára várhatóan 740 dollár körül lesz.
A következő árcsökkentés február 27-ére várható, és egyaránt érinteni fogja a Pentium III és a Celeron processzorokat.
A megkésett karácsonyi ajándék pedig a januárban megjelenő 533 MHz-es Celeron lesz (még 0,25 mikronos).

(T)Itania, (T)Itania!

Az Intel egykor Merced fedőnéven, jelenleg Itaniumként emlegetett, IA-64-es technológiára épülő processzora bizony lassúcska. A prototípus mindössze 400 MHz-en hajlandó üzemelni, s ezt is csak hatalmas energiafelvétel mellett képes produkálni.
Ez igazolni látszik a HP jóslatát, miszerint az Intel képtelen lesz 2000 októbere előtt piacra dobni ilyen processzort, annál is inkább, mivel az induló változatnak 800 MHz-en kéne ketyegnie. Ez a probléma csak tovább növeli azt a feszültséget, amit a Pentium III Athlonnal szembeni lemaradása keltett. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy az 1 GHz-es, léghűtéses Alpha processzor várhatóan még az előtt elérhetővé válik, mielőtt bármilyen Merced sorozatgyártásba kerülhetne.

- www.forbes.com/tool/html/99/dec/1216/feat.htm

i815 133 MHz-cel

Az Intelnek nincs olyan chipkészlete, amely támogatja a 133 MHz-es SDRAM-ot.
A Via az Apollo Pro Plus-szal már megoldotta

netnet:

It's e-business
or out of business.

A világ 100 legsikeresebb vállalatából 65 az Oracle e-business megoldásait használja.

ORACLE®
SOFTWARE POWERS THE INTERNET℠

©1999 Oracle Corporation. Minden jog fenntartva. Az Oracle az Oracle Corporation bejegyzett védjegye.
Fenti adatok az Internet Research Group 1999-es felmérése alapján.

www.oracle.com
www.oracle.hu

ezt a problémát, így az Intelnek is lépnie kellett.
Az első ilyen chipkészlet a 815-ös lesz, amelynek megjelenése a második negyedévben várható.

Ránézésre nem sok különbség van köztük

A 815 a 810 utódjaként az olcsó PC-k piacára készül, így olyan lesz, mint a nagyok, csak nem olyan drága. Leginkább talán a kétprocesszoros működés támogatása hiányolható belőle, főleg a Windows 2000 felhasználói számára.

Karácsonyi próbajáték

Karácsony hetében kerültek az OEM gyártókhoz az első mintadarabok az Intel 800 MHz-es Pentium III-as processzorából. Ez még messze nem jelenti azt, hogy a vele készült gépek is megjelennek a polcokon. Sorozatgyártása legkorábban február–március környékére, a 750 MHz-eseké valamivel hamarabb várható. Utóbbi nem lesz képes a 133 MHz-es FSB-re.
E számunk processzortesztjében egyébként már szerepel a 133 MHz-es FSB-t használó Pentium III 600B.

Az Intel készülődik

Az Intel első IA-64-es processzorának, az Itaniumnak első prototípusait már megkapták a nagyobb rendszerépítők és szoftverfejlesztők.
A kész processzor leghamarabb a nyáron kerül a polcokra.
Az IA-64 architektúrájú processzorok kompatibilisek az IA-32-es architektúrával, de fő erényük a tisztán 64 bites kódok futtatásakor mutatkozik meg. A hírhez kapcsolódik, hogy a fejlesztéshez kiadott adatok alapján egy egyetemi hallgató elkészített egy szoftveres Merced-emulátort, melynek forráskódját közzé is tette. Persze nem ez az egyetlen létező emulátor, viszont ez az első freeware, vagyis szabadon hozzáférhető verzió. Szerzője reméli, hogy mások is bekapcsolódnak a fejlesztésbe.

- www.glue.umd.edu/~jasonp/ia64sim.zip

Libanon: Intel Outside!

A múlt év végén Libanon határában megállítottak és visszatartottak 15 konténernyi Intel processzort. A chipek egyetlen bűne az volt, hogy Izraelben, az Intel ottani gyárában készültek.
Libanon és Izrael viszonya feszült, ezért Libanon nem enged be Izraelben készült termékeket. Olyannyira, hogy aki üzleti megállapodást köt egy izraelivel, az halál fia. Már ezelőtt is akadt hasonló problémája az Intelnek, annak ellenére, hogy Libanonban a számítógépek többsége Intel processzort tartalmaz. Érdekes fejlemények várhatók, mindenesetre nem lenne meglepő, ha az AMD jó érzékkel kihasználná az itt keletkezett űrt.

Az Intel újra a ringben?

Az Intel licenczszerződést kötött a 3DLabs összes szabadalmára, potom 7,5 millió dollárért. Talán újra be szeretne szállni a 3D-s versenybe? Igen is, meg nem is. Új Intel chipkészletú kártyára ne számítsunk, mindössze egy új, az eddigieknél jobb, alaplapra integrált videochipre.
Az i740-es vonal egyértelműen zsákutcának bizonyult, ezért nem érdemes ebbe az irányba tapogatózni. A 810-es chipkészlet grafikus részével kapcsolatban sem érdemes vérmes reményeket táplálni: a főmemória képpufferként való használatakor a rendszer a processzortól lopja a szükséges hozzáférést, ami jelentős teljesítményveszteséget okoz. A DC100 esetében a dedikált 4 Mbyte memória csak Z-pufferként szolgál – ha egyáltalán megtalálható az alaplapon.
Egyelőre sem az Intel, sem a 3D Labs nem nyilatkozik a szabadalmak felhasználásának jövőjéről.

- www.3dlabs.com

12 col Hudsonban

Az Intel hudsoni gyárának fejlesztése nem csak a StrongARM gyártása miatt esedékes, egy füst alatt más korszerűsítéseket is végrehajtanak. Átállítják a gyárat a Coppermine gyártásához a 12 col átmérőjű (300 mm-es) waferek (az a szilíciumlap, amelyből a processzorok készülnek) használatára.
Az új technológia bevezetéséhez az eddigieknél pontosabb fotolitográfiai módszerre és tisztább szíliciumtömbökre (ezekből készülnek a waferők) van szükség. Egy hasonló fejlettségi szintű gyár már üzemel Oregon államban, és az ott használt, bejáratott technológiát telepítik át Hudsonbe.

Abit

Csökkenteni a feszültséget!

Mint kiderült, nem mindegyik Abit alaplap támogatja a Coppermine processzorokat. Konkrétan a BH6 és a BX6 1.00, 1.01, 1.02, 1.03 stb. vagyis 1.1 verziószám alatti változataival van gond.
A probléma a feszültségbeállítás körül van: a Coppermine megelégedne 1,65 V-tal, ám ezt ezek az alaplapok nem támogatják. A BH6 1.1-gyel már működik a rendszer, de csak 100 MHz-es FSB sebességgel. Várhatóan a foglalatos Coppermine-nál is probléma lesz az Abit ZM6, WX6 1.0, BP6 és BM6 esetében, ugyanis a VTT feszültségcsatlakozó és a resetérintkező más kiosztásban található a processzoron, mint ezeken az alaplapokon.
A BE6, BE6-2, BF6 és BX6-2 típusú alaplapok BIOS-frissítés után jól működnek az új processzorral.

- www.abit.com.tw/english/index.htm

Via

A Via rákapcsol

A Via – ahogy ígérte – megkezdte Joshua és Samuel processzorainak gyártását.
A mennyiség tetemes ebben az árkategóriában, hiszen tízmilliót készítenek, melyekkel kizárólag az olcsó gépek piacát célozzák meg. A negyedik negyedévre olyan termékek piacra dobását tervezik, amelyeknél a processzort az alaplapi chipkészletbe integrálják, ezzel csökkentve minimálisra a költségeket. Mindenesetre némi fenntartással várakozunk az első tesztpéldányok megérkezéséig, mivel a Cyrix hasonló alapelvű MediaGX processzorainak gyenge volt a teljesítménye.

- www.amd.com
- www.viatech.com

AMD

Az AMD kerülőútja

Az AMD processzoraival működő rendszerek egyik kritikus pontja a memóriakezelés. Az Athlonok másodszintű (L2) gyorsítótára (cache) nem a processzormag frekvenciáján üzemel, hanem annál lassabban, így a memória-hozzáférések csökkentik a processzor elméletileg elérhető sebességét. Az AMD új technológiája ki tudja iktatni ezeket a várakozási ciklusokat. A Super Bypass névre keresztelt eljárást a North Bridge vezérlőben rejtették el, és képes a speciális, erre a célra kialakított regisztereket visszaolvasni, így kihagyható a várakozási ciklus, az adat rögtön rendelkezésre áll.
Mivel 300 MHz felett működő cache-be való memóriát csak nagyon drágán lehet előállítani, az AMD mindegyik processzorában egy osztót helyezett el – mint az Intel a régebbi processzoraiban, ahol a L2 cache félsebességen üzemelt. Mint ismeretes, az Intel másképpen oldotta meg a problémát: Coppermine processzoraiba már csak feleakkora, de teljes sebességű cache-t integrált. Az AMD valószínűleg azért próbálkozik kerülő úttal, mert a cache mérete és sebessége komoly

tényező a processzorok árában. Egy biztos: nem igazán lehet irigyelni azokat az Athlon-felhasználókat, akik nemrég szerezték be a még régi típusú alaplapjukat, hiszen már gondolkodhatnak is a cseréjén.
Talán örök rejtély marad, hogy miért nem lehetett egyből, a processzorral együtt kihozni ezt a megoldást. Az első ilyen chipkészlet a Via KX133 lesz, melyben az AMD 750 North Bridge a felelős a 4x AGP, a 133 MHz-es memória-órajel és a Super Bypass működéséért.

Hyundai
200-on az SDRAM

Még újdonság a 133 MHz, de máris itt a 200 MHz-es SDRAM! A memóriák terén egyre nő a káosz: az SDRAM-ot sokan már temetnék, mások viszont még látnak benne lehetőséget. A Hyundai az utóbbiakhoz tartozik, így megalkotta és bemutatta a világ leggyorsabb SDR (Single Data Rate) SDRAM-ját. Ez még sok videokártya-gyártónak is jól jöhet, hiszen a DDR (Double Data Rate) SDRAM még igencsak drága, és ezen a területen az olcsóság és a gyorsaság a legfontosabb. Mellette szól az is, hogy 100%-ig kompatibilis a régebbi SDRAM architektúrával, így nincs szükség komoly technikai módosításokra. Technikai adatai is csábítóak, bár nem annyira, mint a DDR SDRAM 333 MHz-es órajele: 0,22 mikronos technológia, 3,3 V-os feszültség és teljes kompatibilitás az LVTTL interface-szel, amely az SDRAM szabványa.
A Hyundai 200 MHz-es, 2 Mbitx32-es osztatú, HY57V653220BTC-5 típusszámú memóriája máris kapható, 18 dolláros áron.

Kingston
Rambus versus DDR RAM

A Kingston többek között minőségi memóriáiról ismert. Most nyíltan elkötelezte magát a Rambus mellett. Ennek oka az a hatékonyság, mely a technológiában rejlik. Rámutattak, hogy a PC-s világban a jövő egyértelműen a Rambusé, a DDR RAM pedig csak egy vakvágány. Érthető a Kingston ragaszkodása, hiszen már ráállt az új típusú memóriák gyártására, és egy ekkora cég nem engedheti meg magának, hogy tévedjen.

Lopják a chipet! ;)

„A rendőrség körözést adott ki ismeretlen tettesek ellen..." Ezt a mondatot nap mint nap hallhatjuk. Az azonban kissé szokatlan, hogy ez egy PC-s hír legyen. Pedig sajnos igaz, ugyanis megtámadták és kirabolták a Kingston cég Chessington-beli gyárát.
Az incidens során a fegyveresek 250 ezer font értékű memóriachipet zsákmányoltak, majd kocsival elmenekültek egészen Chertsey-ig, ahol nyomukat veszették.
Graham Self, a Kingston egyik vezetője elmondta, hogy az elrabolt chipek különleges példányok voltak, köznapi felhasználásra nem alkalmasak, így utcára kerülésük képtelenség. A 17 doboznyi chip elorzása ettől függetlenül nagy érvágás a gyártó számára. Ráadásul még személyleírást sem sikerült készíteni a rablókról, de kérik, hogy ha valakinek nagy mennyiségben olcsó memóriachipet ajánlanak fel megvételre, jelezze a rendőrségnek.
Lehet, hogy a DDR RAM hívei próbáltak elégtételt venni? (Lásd előbbi hírünket.)

Erdős Márton – Nagy Zoltán

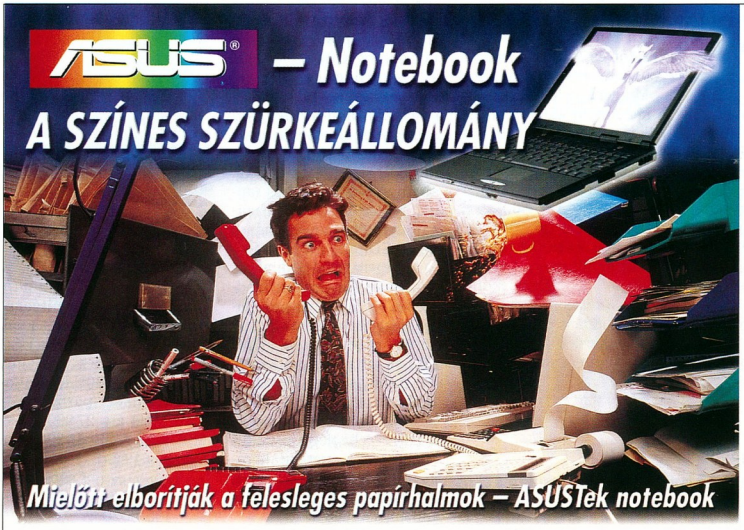

„Minőség, elegancia, erő és dinamizmus. Nemzetközileg elismert márka."

Ezek nagy szavak.
Az ASUS notebookok már Magyarországon is bizonyítottak.

- 2000. év technológiája
- Világgarancia utazóknak
- Országos partnerhálózat
- 1 napos szerviz
- Segítőkész ügyfélszolgálat Önöknek

Honlap: www.sowah.hu

Magyarországi disztribútor: SOWAH 1134 Budapest, Lőportár u. 9-11., Tel.: 350-45-39, Fax: 350-45-32

Aureal hangkártyák

Hangos szupercsapat

Az Aureal is felismerte a piacban rejlő nagy lehetőségeket, ezért chipjeit nem – vagy csupán korlátozott mennyiségben – adja ki más gyártónak, inkább maga gyártja a kártyát is azokhoz. Várhatóan a termék is jobb lesz így, hiszen az Aureal fejlesztői igazán tudhatják, milyen kiegészítőkkel lesz a legjobb a végeredmény. Két új terméke a SuperQuad 1500 és a SuperQuad 2500. Jól jegyezzük meg a SuperQuad nevet, hiszen márciusra már a SuperQuad 3500 is várható, amely nagy fejlődést hozhat a PC-s hangtechnikában.

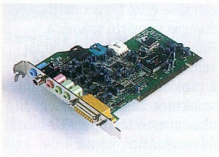

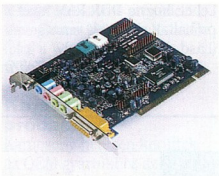

Variációk egy témára és négy hangszóróra

A SuperQuad 1500-ban Aureal Vortex2 8810 chip ketyeg, a 2500-asban pedig Vortex2 8830. Mindkét kártyán találunk RCA S/PDIF kimenetet, amin akár a dekódolásra váró AC3 5.1 csatornát is kicsalhatjuk. (A készülő 3500-as változaton is Vortex2 chip lesz – igaz, egy 100 MHz-es Motorola DSP társaságában – bizonyítva ezzel annak fejlettségét és nagy tudását.) A kisebb, 8810-re épülő kártyát választva sem szenvedünk hiányt szinte semmiben. Kapunk 4 hangszórós kimenetet, S/PDIF csatlakozót és mindenféle támogatást.

A kártyák natívan támogatják az A3D 1.0-t és 2.0-t, a DirectSoundot, a DirectSound3D-t és a DLS-t (mely feltölthető MIDI hangmintákat kezel). Tökéletes Sound Blaster Pro és hullámtáblás MIDI emulációt is kapunk DOS alá. A kártyák dobozában találjuk a Drakan (A3D 2.0), a Slave Zero (A3D 2.0) és a Heretic II teljes verzióját, a Future Beat zeneszerkesztőt és további finomságokat.

Mindenkinek jó vétel lehet a két Aureal kártya valamelyike: a kisebb költségvetésűeknek a SuperQuad 1500, a tehetősebbeknek a 18 bites DAC-vel felszerelt SuperQuad 2500. Az 1500-as típus nettó ára 17 500 Ft, a 2500-asé 24 900 Ft, a garancia mindkettőre 1 év.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Herta Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu
- www.aureal.com

CanoScan FB630P

Karcsú lapolvasó

A Canon FB630P síkágyas lapolvasóról elsőre nem könnyű elhinni, hogy tényleg lapolvasó, mivel meglehetősen vékony és könnyű. A készülék az FB620P továbbfejlesztése, az új scanner immár színcsatornánként 12 bitet használ a színinformációk belső ábrázolására.

Az FB630P optikai felbontása 600×1200 dpi, ami az otthoni és irodai ránézeti eredetik beolvasásához tökéletesen elegendő.

A Canon új lapolvasója az elődjénél is alkalmazott LIDE képérzékelő technológiát használja. Erről annyit érdemes megemlíteni, hogy a síkágyas lapolvasókban általánosan alkalmazott optika+CCD megoldás helyett CIS-t (Contact Image Sensor) használ a képinformációk érzékelésére. A CIS egymás mellett elhelyezett CMOS érzékelőkből épül fel, és a dokumentum teljes szélességét átfogja. Ennek eredményeként az optika teljesen elhagyható, ami a súly és a méret jelentős csökkenését eredményezi. A CanoScan FB630P mindössze 1,5 kg, alig nagyobb egy A4-es lapnál és körülbelül olyan magas, mint három egymásra rakott CD-tok.

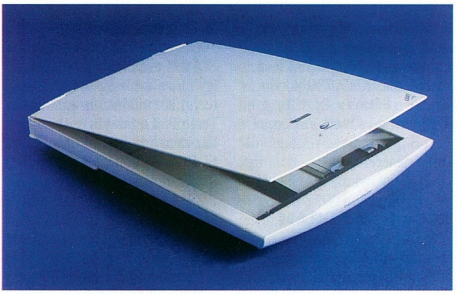

CanoScan FB630P: CMOS érzékelők lapulnak a belsejében

A megvilágítást sem az általánosan alkalmazott módszerrel végzi a lapolvasó, mivel hideg fényű lámpa helyett vörös, zöld és kék színű LED-ek juttatják a szükséges fénymennyiséget a digitalizálandó dokumentum felületére. A LED-es megvilágítás és a LIDE technológia együttes alkalmazása energiatakarékos működést tesz lehetővé, a scanner legnagyobb teljesítményfelvétele 9 W.

A scannerhez a CanoCraft CS-P 3.7 jelű TWAIN meghajtót mellékelik, ebben állíthatók be a beolvasás paraméterei (felbontás, fényerő, kontraszt, gamma stb.). Emellett egyszerűbb szűrőket és effektusokat is alkalmazhati egységeként használhatjuk. Az említettek mellett az FB630P-hez megkapjuk még a Ulead Photo Express 2.0 SE képfeldolgozó és a Caere Omnipage karakterfelismerő szoftvert is.

A CanoScan FB630P párhuzamos porton keresztül kapcsolható a számítógéphez, de – a kor elvárásainak megfelelően – létezik USB portos változat is, melynek típusjele FB630U. A CanoScan FB630P (párhuzamos port) nettó ára 27 990 Ft, az FB630U-é (USB) 35 990 Ft, a garancia 1 év.

Nem nevezhető égimeszelőnek...

Csábi József

- Canon Hungária Kft. ☎ 465-8020
- www.canon-europa.com
- www.canon.hu/termek/scan/FB630P.html
- www.canon.hu/termek/scan/630U.html
- Lapolvasó újdonságok – CHIP, 99/1/36

Kodak DC290

Élesedő szemekkel

A Kodak DC290-et alaposan megelőzte a híre, ugyanis a Kodak Web-helyén – állítólag tévedésből – már tavasszal megjelentek a technikai paraméterei, ám a fényképezőgép első példánya csak a Compfair utolsó napjaiban érkezett meg Magyarországra. De mit is tud ez a gép, miért várták sokan érdeklődve? Külleme megszólalásig hasonlít a múlt hónapban bemutatott DC265-éhez (ráadásul ehhez is hozzákapcsolható a Garmin

A DC család legfiatalabb tagja

GPS III-as helymeghatározó), míg képességeiben közelebb áll a két hónappal ezelőtt ismertetett DC280-hoz. A DC290 CCD-je is 1901×1212 képpont megkülönböztetésére képes, ám a DC280-tól eltérően CCD-jének érzékenysége nem ISO 70, hanem ISO 100. Érdekes módon az azonos CCD-felbontás ellenére a DC290 valamivel nagyobb képeket tud készíteni: 1792×1200 képpontosakat. Természetesen választhatunk ennél kisebb képméretet is (1440×960 vagy 720×480), sőt nagyobbat is (2240×1500), ám utóbbi esetben a köztes képpontokat interpolálással számolja ki a fényképezőgép. A kamerában háromszoros zoom objektív található (38–115 mm), amelyre kétszeres digitális zoom tud még rásegíteni. A külön megvásárolható adapter segítségével 37 mm-es előtétlencséket is használhatunk. Az objektív f/3,0 – f/4,7-es fényereje nem mondható túl jónak, de többnyire elegendő. Sajnos ennél a gépnél sem lehet kézzel állítani a zársebességet vagy a rekeszt, ám a megvilágítást – mondhatni a Kodak DC sorozatánál megszokott módon – +/-2 Fé tartományban 0,5 Fé lépésekben módosíthatjuk.

A DC290 két paraméterében is jelentősen kiemelkedik a DC sorozat jelenleg kapható darabjainak sorából. Az egyik, hogy külső vakut is csatlakoztathatunk hozzá. A másik, hogy a kamera tömörítetlen TIFF formátumban is képes tárolni a képeket, bár ilyenkor érthetően lényegesen csökken a memóriában tárolható képek száma. A gép memóriájában 2-3 darab 1792×1200 képpontos TIFF, mintegy húsz 1792×1200-es enyhén vagy – másik végletként – 160-180 darab erősen tömörített 720×480-as JPEG kép fér el. A DC 290 nettó ára 319 900 Ft, a garancia 1 év.

Weisz Tamás

- Mikropo ☎ 353-0111
- www.mikropo.hu
- www.kodak.com/US/en/digital/cameras/dc290/
- Kompakt Kodak – CHIP, 99/11/96
- Hol vagyok, mit látok? CHIP, 99/12/94

A Hardverkirakatban szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertától kapott celeronos géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük.

- Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu
- Gépmaraton – CHIP, 99/8/62

AVerMedia TVPhone98 w/VCR

Felvétel indul!

Az AVermedia TVPhone98 w/VCR típusú kártyája első ránézésre semmiben sem különbözik a tévétuner-tesztünkben is szerepelt VCR nélküli változattól. Ha azonban használni kezdjük, rögtön kiderül, hogy saját

Digitális videó

szoftvere – akár időzítetten is – rögzíteni tudja a műsort. A kártyához adott távirányítóval – amely csak a saját vezérlőprogramjával működik együtt – a felvételi funkciók is vezérelhetők, ezekre külön gombok szolgálnak. A rögzítési minőséget (képméret, hangminőség stb.) beállíthatjuk, a felvett képméret PAL/SECAM normát használva legfeljebb 768×576 képpontos lehet. A kezelőszoftver tömörített (!) Video for Windows .AVI formátumban rögzíti a merevlemezre a felvenni kívánt adást. Ez a file-formátum – jó minőségben – lehetővé tesz akár 1,6 Mbyte/s merevlemezhely-foglalást is, ami azért nem MPEG-szintű, ám elfogadható tömörítettség. Az AVerMedia TVPhone98 w/VCR tehát csak ezekkel a megkötésekkel használható digitális videomagnóként. Nettó ára 24 500 Ft, a garancia 1 év.

Giczy Gergő

- Kelly-Tech ☎ 350-1246
- www.kellytech.hu
- www.avermedia.com
- Képhangolás – CHIP, 99/12/103

Műszaki adatok

Chipkészlet	BrookTree Bt878
Tévétuner	PAL-BG és SECAM-DK, sztereó
Teletext	●
Maximális képméret	1024×768 képpont
Tévéadók keresése	automatikus, pontos
Rádiótuner	FM 88–108 MHz, sztereó
Rádióadók keresése	kézi
Audiokimenet	külső
Távirányító	●
Időzített indítás	●
Kábelek	külső audió, rádióantenna
Szoftverek	VideoLive Mail

BTC Multimedia Keyboard 57xxxKER

Beszédes billentyűk

Gyakran kényelmesebb egy gomb megnyomásával programot indítani, hangerőt állítani, kinyitni a CD-meghajtó tálcáját vagy bekapcsolni a képernyővédőt, mint ugyanezeket egérrel a menük mélyéről előkeresni. A BTC Multimedia Keyboard 57xxxKER azonban ennél többet kínál: 17 gyárilag programozott és 2 házilag programozható gombot, valamint egy beépített mik-

rofont, amellyel jó minőségben lehet beszédhangot rögzíteni.

Ma már (a falon kívül) a billentyűzetnek is „füle" van...

Ennek leginkább a számítógépes Internet-telefonálás elterjedésével lesz jelentősége, de aki beszéddel vezérli számítógépét (ilyen segédprogramok léteznek), annak egyszerűbb megoldás, mint az asztalon álló mikrofonba beszélni.

A billentyűzetbe épített mikrofon érzékenységére jellemző, hogy az általános, nagyjából 40 cm-es távolság még nem okoz számára gondot, hangunkat ugyanis jó minőségben „hallja". A hangjelet külön kábel vezeti a hangkártya mikrofon-bemenetéhez, amelynek használatát külön engedélyeznünk kell. A billentyűzet magyar változatban is kapható, nettó ára 2500 Ft, a garancia 1 év.

Giczy Gergő

- Ypsylon ☎ 216-0361
- www.ypsylon.hu
- www.btc.co.kr
- A jó közérzet titka – CHIP, 99/3/84

A mellékelt fejhallgató futurisztikus kinézetű, viselete kényelmes, fejpántja a tarkónk mögött helyezkedik el. Hangminősége már hagy maga után némi kívánnivalót, de igazán jó fejhallgatót még egyik hordozható MP3-lejátszóhoz sem adtak – ebben a mezőnyben ez is simán megállja a helyét. A zenefile-okat vissza is tölthetjük a gépünkre – ez ugyancsak ritkaság az SDMI másolásvédelmi szabvány hajnalán. Egyetlen ceruzaelemmel akár 10 órát képes üzemelni, vagyis fogyasztása rendkívül szolid. Kapunk hozzá övcsipeszt is. Hátránya, hogy a file-okból nem képes kiolvasni az előadó nevét és a zeneszám címét, csak a számból hátralévő időt jelzi ki. 32 Mbyte-os memóriamodullal bővíthető. Az összképe jó. Aki feltétlenül hordozható MP3-lejátszót szeretne, gondolkozzon el rajta, már csak kedvező ára miatt is: áfa nélkül 42 990 Ft, a garancia 1 év.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Serco Kft. ☎ 374-4040
- www.serco.hu
- www.mp3.com
- www.mpress3.com

MPress3
Zseb-zene

Egy újabb hordozható MP3-lejátszóról lesz most szó, amely néhol letér – rossz és jó irányba egyaránt – a vetélytársai által járt útról. Átlátszó borításán átsejlik egy NYÁK felülete, ami valójában csak papírlap. Ennek ellenére ez a készülék is integrált áramkörökből épült fel, csak valószínűleg a kép dekoratívabb a valóságnál. A készülék kinézete szolid, semmi felesleges dísz, bár a copyright szöveget és a gyártó nevét ráfirkanthatták volna.

A kicsiny dobozba 32 Mbyte-nyi Smartmedia kártya fér, amit a párhuzamos porton keresztül, ECP üzemmódban lehet feltölteni. A mellékelt szoftverrel minden könnyedén elvégezhető, listáinkat el is menthetjük, hogy később elég legyen egyetlen kattintás a feltöltött anyagok cseréjéhez.

A készüléket bekapcsolva kiválaszthatjuk a funkciót, hogy zenét hallgatunk vagy – diktafonként használva – felvételt készítünk. Felvétel esetén a jelet akár egy sztereó jack csatlakozón keresztül is eljuttathatjuk a készülékbe.

Kicsit iMac-es a külseje...

Három előre beprogramozott equalizer-beállítás közül választhatunk, de saját magunk is beállíthatjuk a magas és mély hangok arányát. Többféle lejátszási módot választhatunk, például véletlenszerűt vagy folyamatosan ismétlődőt is.

Sagem Phonef@x Internet 440-i
Fordított felállás

Egy modern iroda kommunikációs igénye nagy, amihez a legkülönfélébb készülékekkel kell felvérteznie magát. A telefon, fax, üzenetrögzítő és az internetes kapcsolatok ápolásához szükséges számítógép, a hozzájuk tartozó kiegészítések és kábelrengeteg valóságos hadműveleti központtá tud változtatni egy munkahelyet. A gyakorlatiasabb gondolkodásúak e feladatok jó részét faxmodemmel felvértezett számítógépnek adják át, amely alaposan leegyszerűsíti a munkavégzést.

A francia Sagem cég ennek a megoldásnak pontosan az ellenkezőjét készítette el: üzenetrögzítős, faxos telefonkészülékeit kiegészítette e-mailezési képességgel. A berendezésnek telefonként és faxként is sok kellemes és kényelmes tulajdonsága van. A beépített címtár, az időzíthető feladatvégrehajtás mind alapfunkciónak tekinthető, de például a címtárból kezdeményezett hívások többféle, kényelmes lehetősége, egy faxüzenet több címzetthez történő egyszerű eljuttatása vagy a kapcsolatok időtartamának mérése már túlmutat ezen.

A Sagem termékének internetes képességei pedig már egyenesen az ínyencekhez szólnak. Több különböző szolgáltatót és postafiókot rögzíthetünk a memóriájában.

Netes fax a Sagemtől

A feladatok felépítésekor meghatározhatjuk, mikor melyik szolgáltatón keresztül kapcsolódjunk az Internethez, melyik postafiókon keresztül induljanak küldeményeink, és honnan töltődjenek le bejövő e-mailjeink. Leveleink két módon készülhetnek. A beépített billentyű-, vagyis inkább nyomógombsort használva gyors, rövid, maximum

200 karakter hosszúságú üzeneteket küldhetünk. A másik lehetőség olyan, mintha faxolnánk: egy dokumentumot a leolvasó részbe illesztve, a memóriában való eltárolás után TIF formátumú képmellékletként juttathatjuk a címzett postafiókjába.

E-mail küldésekor bejövő leveleink is letöltődnek, melyeket azután a faxokhoz és a naplóbejegyzésekhez hasonlóan kinyomtathatunk. Mivel a nyomtatás normál A4-es papírra történik, a berendezést fénymásolónak is használhatjuk. Mindezeken felül még számos hasznos funkciót kínál a Phonef@x: például távoli adminisztrációt vagy a telefonbeszélgetések rögzítését, de még hosszasan sorolhatnánk. Ára lapzártánkkor még nem ismert. A garancia 1 év.

Siposs Zoltán

- Trendex Holding Rt.
  ☎ 463-7000
- www.trendex.hu
- www.sagem.com

Kiss Satdem műholdas modem

Kapcsolat az éterből

Budapesten és az országban több helységben is nagy a felfordulás a sok útfelbontás miatt. Ezek többsége a netezők érdekében történik, hiszen az elavult kábeleket cserélik üvegszálasra, hogy akár már az idén Internethez juthassunk a kábeltévé-hálózaton keresztül. Akiknél ilyen fejlesztés nem várható, szomorúan és irigykedve nézik „kábelbarátaikat".

De nem kell tovább szomorkodniuk, sőt! Ők ugyanis netezhetnek parabola-antennán keresztül! Mindez többé (talán) az átlagos felhasználók számára sem elérhetetlen.

A Nagisz-Inwest Kft. CD-R Center kínálja – mint eladó, és mint szolgáltatás-terjesztő – a Satdem modemet, melyhez már csak egy egyszerű, univerzális fejjel felszerelt parabolavevő és egy telefonos modem kell.

Mivel a parabolán csak venni tudunk, a modem – és vele egy betárcsázásos előfizetés – sajnos szükséges a kapcsolathoz. A telepítés és a hozzá adott programok kezelése nagyon egyszerű. Egyelőre Windows 9x/NT alatt érhetők el, de mivel komoly gyártóról van szó (Kiss Technology), hamarosan várhatók Linuxra és más platformra is.

A kártya maximális sebessége 45 Mbit/s. Használat közben érdekes jelenséget tapasztalhatunk: a Dániában lévő proxy miatt a magyarországi kapcsolatok nem túl gyorsak, ellenben külföldről jó esetben 50–150 Kbyte/s sebességgel tölthetünk le, és párhuzamosítás esetén sem csökken jelentősen a sebesség. Ha csak a szolgáltató által biztosított tévécsatornákat szeretnénk nézni, mindössze a csatlakozáshoz kell a modem, utána már elegendő a parabolás korlátlan elérés. Amíg a telefoniában monopolhelyzet uralkodik, ez a technológia lehet a kábeltévés Internet fő riválisa. Igaz, a kifelé irányuló sáv szűk, de az adatokat nagy sebességgel lehet letölteni.

Mint a villám...

Az általunk kipróbált példány még nem a végleges kereskedelmi termék. A forgalmazás kezdete és a termék pontos ára lapzártakor nem ismert.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Nagisz-Inwest CD-R Center
  ☎ 237-1360
- www.in-west.hu
- www.kissnordic.dk
- www.satdem.com

3Dfx Voodoo 3500TV

Tévés varázsló

A 3Dfx Voodoo3-as chipje nem újdonság, már a múlt év nyarán lehetett ilyen kártyához jutni a boltokban. A 3500-as számot viselő, legnagyobb típus azonban csak most érkezett meg. De egyáltalán hogyan tudott piacon maradni? Mivel a 3Dfx is belátta, hogy ilyen 3D-s képességekkel bíró termékkel piacra lépni nem szerencsés, kicsit kibővítette a kártya tudását. A gyártó számára ez egyértelműen egy új kategória, e terméke például a Matrox Marvel és az Ati all-in-wonder Pro kártyával versenyez. A 183 MHz-en ketyegő Voodoo3-as chip és a 16 Mbyte SDRAM mellett találhatunk egy teljes videoeditáló és egy PAL rendszerű tévévevő berendezést. Mindemellett még mindig nagyon gyors – bár kicsit csúnyácska – a 3D-s képalkotása, és tartalmaz kompozit, S-Video, sztereó be- és kimenetet, valamint képes MPEG 2-kódolásra és -dekódolásra.

A DVD-lejátszás a hozzá mellékelt WinDVD programmal lehetséges, sajnos csak szoftveresen, de képkockaelhagyás nélkül. Az MPEG 2-kódoláshoz a kártya leírása 500 MHz-es Pentium III-at ajánl, mivel ezt a műveletet is javarészt szoftverből végzi. A mellékelt 3Dfx Tools mindent tartalmaz, ami kellhet a kártyához, egy helyen tudunk tévézni és adást felvenni, a rögzítést időzíteni, videót felvenni és még sok egyebet.

A telepítés gyerekjáték volt, minden elsőre sikerült, minden működött, semmi probléma nem fordult elő. A szoftverek egyszerűek, de jól használhatók, rádásul tetszetősek. A mérések során elért 3D-s teljesítményét ne nézzük le, hiszen igencsak fürge kártyáról van szó! Egy ilyen „minden egyben" kártyától nem is várnánk ekkora teljesítményt. Tény, hogy nem képes 256×256-nál nagyobb textúrákat kezelni, pláne nem 32 bites kimeneti színmélységgel, az összkép mégis meggyőző, hiszen nagyon jó kártya, kiváló szoftvertámogatással.

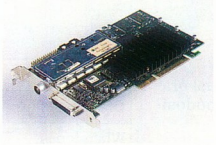

Voodoo 3500TV: „képvarázsló" kártya..., és hű segédje

Áttekinthető kezelőfelület

A dobozban található teljes (!) verziójú Unreal, az Unreal Tournament kupon, az Ulead Studio 3.0 és a dekoratív lábpumpára hasonlító videodoboz mind hozzájárul a jó vétel címhez. Az összképet csupán a 3D-s hiányosságok rontják némiképp. A kártya nettó ára 65 900 Ft, a garancia 10 év.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Herta Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu
- www.3dfx.com

Mérési eredmények

3Dmark2000	
640×480×16	1757
1024×768×16	1733
3Dmark99 Max	
640×480×16	4243
1024×768×16	4240
Quake3Arena	
Fastest	66,9
1024×768×32	38,4

A tesztkonfiguráció: Asus ZX alaplap, 300 MHz-es Celeron A 504 MHz-en hajtva, 128 Mbyte 7 ns-os LG SDRAM, 27 Gbyte-os Quantum merevlemez, Diamond MX300 hangkártya, Windows 98, DirectX 7.0a.

Bővítés vagy integrálás?

Az alaplapok piacán az integrált és a bővíthető, felpörgethető alaplapok más és más felhasználói réteget céloznak meg. Jól példázza ezt a szerkesztőségünkbe érkezett három alaplap.

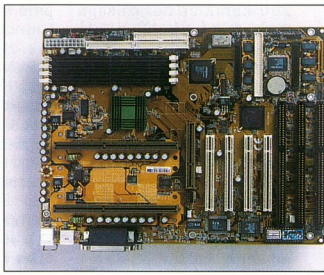

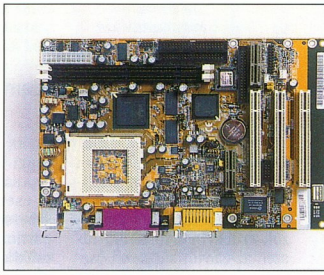

Shuttle alaplapok: etűdök egy és két processzorra

Mindhárom alaplap neves gyártó terméke. Az Abit a világ egyik legismertebb és legnépszerűbb alaplapgyártója. Termékei nem feltétlenül a legfelső kategóriát képviselik, de ár/szolgáltatás arányuk figyelemre méltó.

A Shuttle név sem kevésbé ismert, két alaplapja pedig a gyártó széles termékskálájának két véglete.

Alapos alaplap

Az Abit egyik új alaplapja, a BF6 az Intel BX chipkészletére épül. Különlegessége, hogy 83 és 200 MHz között az FSB (Front Side Bus) órajelét MHz-enként tudjuk módosítani.

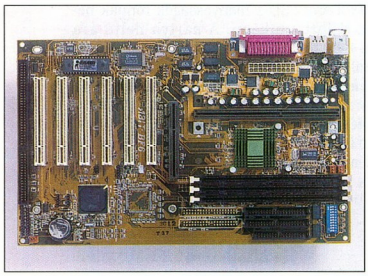

BF6: Softmenu III-ból turbózható

A processzor értékeinek beállítását segítő Softmenu ennek örömére elérte a hármas verziószámot és még rugalmasabb lett. Ez szinte a legjobb megoldás arra, hogy pár óra ráfordítással a legtöbbet hozzuk ki processzorunkból. Így könnyedén kitalálhatjuk, melyik az a frekvencia, ahol még éppen nem fagynak le a programjaink, operációs rendszerünk, nem vesznek el az adataink.

Az ATA/66-os vezérlőnek csupán hűlt helyét találjuk, cserébe azonban az alaplap ára is szerényebb.

A tervezés és a kivitelezés jó – vagyis a megszokott – minőségű.

Az alaplap a tesztek során stabil volt, a tuningolást is gond nélkül bírta – mint a mérési adatokat tartalmazó táblázatunkból is látszik, a 450 MHz-es processzorral mért eredményeknél.

Az alaplapot a gyártótól kaptuk kipróbálásra.

Alapozás Shuttle-módra

A Shuttle Spacewalker széles termékskálájából két figyelemre méltó alaplapot is kiszemeltünk. Az egyik

Mérési eredmények

Alaplap	Abit BF6 (300 MHz)	Abit BF6 (450 MHz)	Shuttle ME18 (300 MHz)
Chipmark			
Overall	144,5	205,5	136,3
Productivity	135,8	188,2	125,2
Creativity	171,2	246,3	171,8
Entertainment	126,7	186,9	114,2
Chipbench			
Dhrystones	363452 kdhry/s	548032 kdhry/s	359576 kdhry/s
Whetstones	1887 kwhet/s	2830 kwhet/s	1966 kwhet/s
Memory	86434 Kbyte/s	120900 Kbyte/s	94018 Kbyte/s
Disk	23233 Kbyte/s	26790 Kbyte/s	25506 Kbyte/s
Video	6316 művelet/s	10570 művelet/s	5205 művelet/s

A tesztkonfiguráció: 300 MHz-es Celeron A 504 MHz-en járatva, 128 Mbyte 7 ns-os LG SDRAM, Asus TNT2 Ultra videokártya, 27 Gbyte-os Quantum merevlemez, Diamond MX300 hangkártya, Windows 98, DirectX 7.0a.

- Juventus Team ☎ 469-58-47
- www.juventus-team.hu
- www.shuttle.com
- www.abit.com.tw

„full extrás", mindent tud, a másik pedig olcsóbb, szerényebb, de hasonlóan igényes kivitelezésű.

A BX chipkészletű, csúcskategóriás, kétprocesszoros Hot 649A-n a szokásos vezérlők mellett találunk egy PCI sínes Adaptec AIC-7890 Ultra2 SCSI csatlakozót, amely képes akár 80 Mbyte/s-os adatátvitelre is, és egyaránt támogatja az Ultra2, az Ultra és a normál SCSI eszközöket.

A két processzor maximális alapfrekvenciája 150 MHz lehet, a szorzót pedig automatikusan felismeri az alaplap.

Jó minőségű, megbízható, szerverekbe vagy komolyabb munkaállomásokba is megfelel.

Ha csak egy processzorral rendelkeznénk, kapunk egy „vaklapot" (lezárót) is a második processzor helyére.

A kisebbik, ME18 típusjelű alaplap az Intel 810 DC100 chipkészletre épül.

A Socket 370-es processzort fogadó alaplapon minden a referenciának megfelelő, semmi felesleges opció, csak ami szükséges, de azt jól kivitelezték.

Az integrált videochip külön 4 Mbyte képpuffert kapott rajta. Irodai gépekbe ideális, Micro ATX formátumú, megbízható alaplap, integrált video- és hangkártyával.

Táblázatunkban csak az egyprocesszoros alaplap mérési eredményeit közöljük, mivel a kétprocesszors alaplap valójában csak speciális körülmények között mutatja meg minden erényét.

A Hot 649A nettó ára 107 000 Ft, az ME18-é pedig 30 700 Ft. A garancia mindkettőre 2 év.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

Tuningolás

Divatos a PC-s világban, de mindig veszélyekkel jár. Mivel ilyenkor a processzort magasabb órajelen működtetjük, jobban melegszik, gyorsabban öregszik, tönkremegy. A tranzisztorok élettartalma csökken, de például egy 450 MHz-en működtetett Intel Celeron 300A esetében még így is kb. 50 év – ez tehát nem okoz gondot. Persze kisebb pluszkiadásokat kell eszközölnünk: például érdemes drágább, csapágyas ventillátort, nagy hűtőfelületet és a többirányú hűtést választani.

Lehetne gyorsabban?

A 3D-s videokártyák fantasztikus fejlődési üteme azt eredményezi, hogy szinte havonta jelennek meg a még gyorsabb, még szebb képet generáló termékek.

Tesztlaborunk három kártyát próbált ki. A két Geforce chipes kártya megszólalásig hasonlított egymásra – úgy látszik, a gyártók hasonlóan gondolkodnak a videochipek teljesítményének kihasználásáról.

Profi gyorshajtók

Két Nvidia GeForce256-alapú kártya egyike, a Leadtek WinFast szériájának legújabb és legjobb példánya a sokatmondó GeForce256DDR nevet kapta. Jól használható szoftverek sorát kapjuk a kártya mellé, de ezt már megszokhattuk a Leadtektől. A kártyán 6 ns-os memória van, amit messziről akár mezei SGRAM-nak is nézhetnénk, ám a sebességértékekből hamar kiderül: igencsak szigorú ütemet diktál a bitfolyamnak a kegyetlen órajel, amihez bizony valami más kell. Az SDR (Single Data Rate) memóriákkal szerelt videokártyák egyik nagy hátránya a meglehetősen szűkre méretezett lokális memória sávszélessége volt. A DDR (Doubble Data Rate) – mint neve is mutatja – ezen igyekszik segíteni, láthatólag sikeresen.

A másik kártya az Elsa terméke: az Erazor család X verziójának egy mutációja, az X2. Ezen is az Infineon cég DDR SGRAM-ja található, és a Leadtek kártyájához hasonlóan AGP 2.0 szerinti 4x/2x szabvánnyal kapcsolódik a rendszerbe – azaz a két kártya kivitelezésében sok különbséget nem találunk. Itt csupán 150 Mhz-en üzemelteti a memóriát, a referencia szerinti 166 MHz helyett. Ez egyértelműen jót tesz a kártya stabilitásának. Mivel DDR SGRAM-ról van szó, ez a gyakorlatban kétszer ekkora órajelet jelent.

Az Elsa gyárt 3D-s szemüveget, amely kiválóan csatlakoztatható az X2-höz.

Egyik kártyát sem lehet igazán fölpörgetni, a grafikai chip 130 MHz fölött nem működik biztonságosan, és a memória sem stabil 170 MHz fölött. Persze ez is kellően gyors, hiszen itt egy órajel alatt dupla mennyiségű adat képes közlekedni.

A kártyák gyorsak, de ez igazán a 32 bites használatnál, és a memóriaigényes számolásoknál látszik meg – egyébként elenyésző a különbség az SDR és a DDR kivitelű változatok között. *(Persze a T&L egység használatának hatása igencsak látszik az eredményeken – a szerk.)* Ennek oka a mérésekhez használt – és egyáltalán a piacon lévő – szoftverekben keresendő. Idővel, amikor az egyszerű GeForce már lassúnak számít majd (ez hamarosan bekövetkezhet), a DDR-es változat még tartani tudja majd a megkövetelt szintet. Mindkét kártya tökéletes választás: kristálytiszta 2D/3D-s kép, hardveres DVD-lejátszás, a legnagyobb 3D-s teljesítmény, tökéletes támogatás. Összességében nagyon jók – kicsit drágán.

A Kelly-Techtől kapott Leadtek GeForce256DDR nettó ára 1 év garanciával 72 500 Ft. A HRP-től kapott Elsa Erazor X2 ajánlott végfelhasználói nettó ára 80 500 Ft, a garancia 6 év.

Teljes tér a Sys-től

A nálunk járt Leadtek VR300 kártyán egy Sys 300-as videochip ketyegett 110 MHz-en 16 Mbyte SGRAM társaságában. A Sys 300 egy olcsóbb, de jól

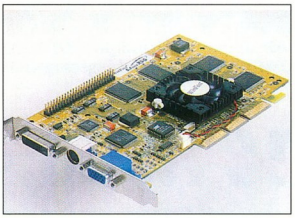

DDR-es GeForce mutációk a Leadtektől...

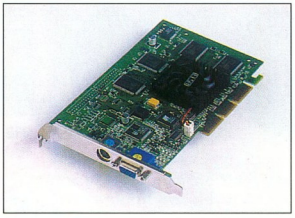

...és az Elsától

- HRP ☎ 452-4600
- www.hrp.hu
- Kelly-Tech Kft. ☎ 350-12-46
- www.kellytech.hu
- www.elsa.com
- www.nvidia.com
- www.leadtek.com

Mérési eredmények

	Elsa Erazor X2	Elsa Erazor X2 (T&L)	Leadtek WinFast DDR	Leadtek WinFast DDR (T&L)	Leadtek WinFast VR300
3Dmark2000					
640×480×16	1840	4169	1840	4171	1613
640×480×32	1835	4079	1835	4077	1411
1024×768×16	1760	3655	1760	3658	1051
1024×768×32	1740	3197	1740	3195	535
3Dmark99 Max					
640×480×16	4396	4396	4397	4397	4211
640×480×32	4390	4390	4389	4389	4135
1024×768×16	4396	4396	4397	4397	3104
1024×768×32	4389	4389	4386	4386	1738
Quake3Arena					
Fastest	70,0	70,0	70,2	70,2	49,7
1024×768×32	49,9	49,9	49,8	49,8	3,7

A tesztkonfiguráció: Asus ZX alaplap, 300 MHz-es Celeron A 504 MHz-en hajtva, 128 Mbyte 7 ns-os LG SDRAM, 27 Gbyte-os Quantum merevlemez, Diamond MX300 hangkártya, Windows 98, DirectX 7.0a.

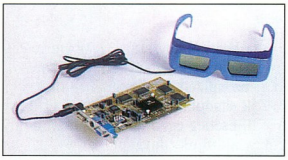

Belépés a virtuális 3D-s térbe

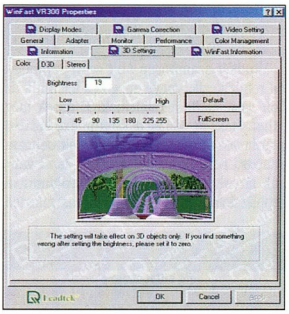

A meghajtószoftver beállítóablaka

használható videochip, melynek bár sebessége elmarad az élmezőnyétől, kedvező ára miatt érdemes odafigyelni rá. Mit is kapunk a pénzünkért? Elsőre szemet szúr a 3D-s szemüveg, melynek segítségével tényleges térérzetet kapunk. Hasonló megoldású, mint az Asus 3D-s szemüvege. Ennek az okulárénak van párnázott orrvédője, de az Elsáénál nehezebb és valamivel kényelmetlenebb is.

3D-s tulajdonságait nézve meglepő tudásra bukkanunk. Képes emboss bump mappingre (nem valódi, emulált), ismeri a 32 bites színmélységet és a 32 bites Z-puffert is. Teljes OpenGL-támogatással bír, valamint kihasználja a DirectX adta lehetőségeket is. Hardveresen támogatja a DVD-lejátszást (motion compensation) a hozzá adott WinFast WinDVD segítségével. Tévékimenetét képes a monitorral egyidejűleg használni, de találunk rajta lapos monitorokhoz való csatlakozót is.

Sebessége persze elmarad a GeForce-étól, de 640×480-nál elfogadható. Sajnos 1024×768-nál már igencsak lemaradt. 2D-s képe enyhén elmosódott, nagyobb felbontásokban észrevehetően homályos.

Telepítésével és használatával semmi gond nem volt, mindennel kompatibilis, nem fagy le, nem melegszik számottevően – de ne várjuk egy csúcskategóriás termék tudását és sebességét, hiszen árfekvése is sokkal kedvezőbb. A kártya nettó ára 23 900 Ft, a garancia 1 év.

Erdős Márton (martinm@umszki.hu)

Légzsák a számítógépnek

THE MERLIN GERIN KNOW-HOW

Pulsar *ellipse* UPS

Ismét újítunk a biztonság érdekében

A számítástechnika mindannyiunknak létfontosságú, ezért megépítettük a Pulsar *ellipse*-t, egyfajta légzsákot az Ön számítógépéhez.

Elektromos hálózati zavar esetén a Pulsar *ellipse* nyújt védelmet, hogy Ön az adatokat biztonságosan elmenthesse.

A legfejlettebb technológia
A Pulsar *ellipse* a nagyfrekvenciás off-line technológiát egy új, kisméretű, mégis nagy kapacitású akkumulátorral párosítja.

Helytakarékos és tetszetős
A Pulsar *ellipse* a teljes tartományban, 300 VA-tól 1200 VA-ig az új slim-line külsővel rendelkezik. A Pulsar *ellipse* állhat az asztalon vagy feküdhet a monitor alatt.

Könnyű csatlakoztatás
Nincs többé hosszú üzembehelyezési kézikönyv. Csak csatlakozzon közvetlenül a Pulsar *ellipse* szabványos kimeneteire. Ami pedig a kommunikációt illeti, egyszerűen kösse össze a számítógépet a Pulsar *ellipse* USB portjával.

www.mgeups.com

MGE UPS SYSTEMS
T.: 204-3033, 382-2657

Disztribútorok:

HRP Hungary Kft.
T.: 452-4600

CHS Hungary Kft.
T.: 451-3500

RCE Kft.
T.: 246-4050

MGE
UPS SYSTEMS

Nothing will stop you now

Gép otthonra – II.

A most bemutatásra kerülő két számítógépet decemberi tesztünkben szereplő társaikkal érdemes összehasonlítani. Az alkalmazott mérési módszer ezt lehetővé teszi.

A hozzánk érkezett két Abit gép közül nem választjuk ki a jobbat – a tesztnek nem ez volt a célja. Mellesleg a mérési eredményeket szemügyre véve amúgy is látszik a különbség. Ez a táblázat önmagában keveset mond, ezért mindenképpen javasoljuk, hogy a konfigurációk decemberi tesztjének mérési eredményeivel vessük össze a két gép által elért eredményeket. Az eredmények megtalálhatók CD-mellékletünkön is.

Hogyan mértünk?

Méréseinket az összehasonlíthatóság kedvéért pontosan úgy végeztük, mint az említett tesztben, így most nem kerítünk sort részletes ismertetésükre. Annyit megjegyzünk, hogy az eredmények kompatibilitása miatt a 3DMarknak itt is a 99 Max verzióját használtuk, holott létezik újabb verziója is. Jól látható, hogy egy mai számítógép milyen korlátokba ütközik, amennyiben nincs benne legalább 64 Mbyte memória. A 3D-s megjelenítést és a multimédiás sebességet mérő programjaink ugyan működtek volna 32 Mbyte memóriával is, de az Intel 82810 chipkészletű alaplap 1 Mbyte rendszermemóriát a videovezérlővel megosztva használ, így csak 31 Mbyte „teljes értékű" rendszermemória áll rendelkezésre. Ezzel az említett mérőprogramok nem hajlandók elindulni. Ezt a számítógépet tehát irodai, esetleg egyszerűbb grafikai munkákra ajánljuk. Javasoljuk továbbá az alapkiépítésen túl még 32 Mbyte memória beszerelését. A másik gépet használhatjuk akár játékra is, viszont figyeljünk arra, hogy néhány játék már 128 Mbyte memóriát „vár", különben jelentős teljesítménycsökkenésnek lehetünk tanúi.

Mindkét számítógép Abit gyári garanciával rendelkezik, vagyis meg kell felelniük az Abit garanciális feltételeinek. E gépek még itthon készültek, de a forgalmazó tervezi gyárilag összeszerelt konfigurációk behozatalát is. Természetesen e gépek is el vannak látva az Abit emblémával, valamint a gépházak hátulján sorozatszámos matrica

- www.acorp.hu
- Térben az erő. CHIP, 99/8/75
- Előtérben a háttér. CHIP, 99/11/102
- Gép otthonra. CHIP, 99/12/110
- Százlábú a sínek között. CHIP, 2000/2
- \CIKKEK\GEPTEST. CHIP-CD, 2000/2

A gépek alkatrészeihez kapcsolódó mutatók:

- Abit WX6 alaplap: www.abit.com.tw/english/product/wx6.htm
- Abit ZM6 alaplap: www.abit.com.tw/english/product/zm6.htm
- Acorp modem: 207.226.164.58/products/ther/a56pml.htm
- Creative Sound Blaster Ensoniq PCI hangkártya: www.americas.creative.com/sound/ensoniq
- Genius Easy Mouse: www.geniuskye.com/genius/eng/prod/mouse/easymouseplus.htm
- Intel Celeron: www.intel.com/celeron
- Octek NVidia Riva TNT2 Vanta videokártya: www.nvidia.com/Products.nsf/htmlmedia/nvidia_vanta.html
- Western Digital merevlemez: www.western-digital.com/products/drives/WD64AA.htm

Műszaki és mérési adatok

Típus	Abit alapgép
Forgalmazó	MyCom
Forgalmazó telefonszáma	209-0719
Ár (áfa és monitor nélkül)	119 000 Ft
Garanciaidő	1 év
A gép háza kinyitható a garancia elvesztése nélkül?	○
Műszaki adatok	
Tápegység	ATX
Alaplap	Abit WX6
Processzor, órajele	Intel Celeron, 433 MHz
Memória	32 Mbyte
Grafikus kártya, videomemória	Intel 82810 (alaplapi), 4 Mbyte
Hangkártya	Intel 82810 (alaplapi)
Modem, sebesség	Acorp Audio Modem Riser, 56 kbit/s
Merevlemez, kapacitása	Western Digital Caviar WD64AA 80.10A80, 6,4 Gbyte
CD-olvasó, legnagyobb névleges sebessége	ATAPI CDROM V130P, 48x
Ház	mini torony
Billentyűzet	Samsung
Egér	Genius Easy Mouse
Hangdoboz	○
Operációs rendszer	Microsoft Windows 98SE
Használati útmutató	csak alaplaphoz, angol
Meghajtóprogramok	minden alkatrészhez
Kábelek	táp
Mérési eredmények	
Magasszintű sebességi adatok	
Productivity	176,0 pont
Creativity	213,7 pont
Entertainment	165,8 pont
3DMark Result	○
Synthetic CPU Score	○
MPEG-1 Video Encoding	○
MPEG-1 Video Playback	○
Image Processing	○
Audio Effects	○
Hardverközeli mérések	
Dhrystone-teszt	532 138 kDhry/s
Whetstone-teszt	2719 kWhet/s
Memory	109 277 Kbyte/s
Disk I/O	21 132 Kbyte/s
VGA	7464 művelet/s
Összevont sebességi pontszámok	
Irodai alkalmazások	123,3 pont
Grafikai alkalmazások	106,0 pont
Szórakoztató alkalmazások	136,1 pont
3D-s megjelenítés	○
Multimédia	○
Perifériakezelés	118,6 pont
Összesített teljesítmény	80,7 pont
Ár-teljesítmény arány	45,2 pont

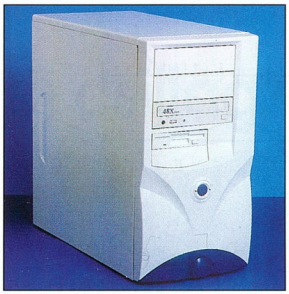

Tetszetős külső

található. Ezért megvásárlásukat elsősorban azoknak ajánljuk, akik nem tervezik a túl gyakori bővítést, hiszen minden ilyesmivel a forgalmazóhoz kell fordulniuk.

Giczy Gergő

Abit középkategóriás gép
MyCom
209-0719
154 000 Ft
1 év
O
ATX
Abit ZM6
Intel Celeron, 466 MHz
64 Mbyte
Octek NVidia Riva TNT2 Vanta, 16 Mbyte
Creative Sound Blaster Ensoniq PCI
Acorp PCI, 56 kbit/s
Western Digital Caviar WD64AA 80.10A80, 6,4 Gbyte
ATAPI CDROM V130P, 48x
mini torony
Samsung
Genius Easy Mouse
O
Microsoft Windows 98SE
csak alaplaphoz, angol
minden alkatrészhez
táp
195,7 pont
237,3 pont
160,7 pont
3452 pont
4187 pont
1104 pont
899 pont
1186 pont
1073 pont
575 056 kDhry/s
3096 kWhet/s
92 850 Kbyte/s
19 220 Kbyte/s
10 677 művelet/s
137,1 pont
117,7 pont
131,9 pont
571,5 pont
116,0 pont
124,6 pont
199,8 pont
111,9 pont

A RENDSZER, AMELY MEGHALADJA KORÁT...

Az Internet-gazdaság fejlődése megállíthatatlan. Ebben világvezető szerepe van az Intelnek. Termékeivel és szolgáltatásaival szabványosította a számítástechnika-ipart.

Az Intel Authorized Solution Provider (ASP) program teljesítésével az Albacomp Rt. szakemberei különleges minőségi kapcsolatba kerültek az Intel központjával. Rajtunk keresztül az Intel teljes támogatása elérhető partnereink számára.

Az Albacomp számítógépei Intel elemekkel, Intel architektúrára épülnek, ezáltal a legösszehangoltabb megoldásokat nyújtjuk ügyfeleinknek, melyek TCO-ja a felhasználó számára a legkedvezőbb.
Partnereinkkel együttműködve egyedi vállalati PC szabványokat alakítunk ki, melyek tesztelésére lehetőséget biztosítunk.

Szakembereink az ország egész területén rendelkezésére állnak. Keresse fel honlapunkat és legyen partnerünk a minőségi számítástechnikában: www.albacomp.hu

ALBACOMP
RENDSZERBEN GONDOLKODUNK

intel
Authorized Solution Provider
For 2000

Albacomp Számítástechnikai Rt.

8000 Székesfehérvár Mártírok útja 9.
Tel.: *(22) 315-414, fax: (22) 327-532
www.albacomp.hu, e-mail: info@albacomp.hu

1139 Budapest Frangepán u. 8-10.
Tel.: (1) 350-8122
Fax: (1) 350-8325

+10
Glória
VTCD
82
84
88
92
2000
Őrizzük meg szellemüket!
Dohnányi Ernő
(1877 - 1960)
CD-AUDIO
CD-TEXT
CD-EXTRA
CD-ROM
CD-ROM/XA
CD-I
PHOTO-CD
VIDEO-CD
Mastered and manufactured by VTCD
2000>
+10
1988
Kompakt technológia
Kompaktlemez
Kompakt szolgáltatás
E-mail: vtcd@mail.datanet.hu Internet: www.vtcd.hu
Tel.:(06-22) 329-132
Fax: (06-22) 329-133
VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.
a Videoton csoport tagja
8001 Székesfehérvár,
Pf.:175.
V
T
C
D

Új csillagzat alatt

A nyomtató szó a legtöbb ember számára a nagy lézeres vagy tintasugaras berendezéseket jelenti. Pedig nap mint nap találkozunk tűs és hőpapíros nyomtatókkal is az áruházakban és bevásárlóközpontokban.

A Star egyik új típusa a mátrix kategóriába tartozó 9 tűs SP2000 blokknyomtató. Egyik legfontosabb tulajdonsága a rugalmas kialakítás, miáltal egyszerűen a felhasználó megváltozott igényeihez lehet alakítani. A másik, hogy könnyen megfeleltethető a legtöbb ország pénzügyi előírásainak.

A mátrix nyomtatóműnek köszönhetően két- vagy hárompéldányos papírra is tud nyomtatni, és a hőnyomtatókkal ellentétben a nyomatai hosszú ideig tárolhatók. A másolatot egy külön telepíthető feltekerőmodul tudja tárolni. A hasonló nyomtatóktól eltérően ez a modul nem igényel plusz helyet, mivel a nyomtató belsejébe kerül, ráadásul a beszerelését a felhasználó (persze mondjuk a rendszergazda és nem a pénztáros) is elvégezheti a garancia elvesztése nélkül. A papír utántöltése is egyszerűen és gyorsan elvégezhető, mivel nem kell a nyomtatófej elé fűzögetni, csak a tekercset behelyezni és a papír végét az erre szolgáló résbe illeszteni. A többi automatikusan történik, pont úgy, mint az automata fényképezőgépeknél. Még csak nem is kell egyenesre tépni a papír végét.

A bemeneti interface lehet soros vagy párhuzamos, és nemsokára megjelenik az USB-s változat is. A különböző interface nem jelent különböző típusú készüléket, a moduláris kialakítás lehetővé teszi a gyors váltást egyikről a másikra.

A blokknyomtatóknál szinte mindig gondot okoz a helyigény, amely nemcsak a készülék alapterületét jelenti, hanem azt a helyet is, ami a karbantartáshoz (például papírcseréhez) szükséges. Hogy ez minél kisebb legyen, a készülék teteje nem felnyitható, hanem leemelhető, valamint külső tápegység is elhelyezhető. Nemcsak vízszintesen, hanem falra szerelve is telepíthető, így jól

Az új mátrixnyomtató-család

alkalmazható például gyorséttermek konyhájában a rendelések nyomtatására. A konyhai klíma nem okoz gondot a működésében.

A kisméretű nyomtató kétirányú (bi-directional) nyomtatóműve 3,1 sort tud nyomtatni másodpercenként. A multinacionális cégek előszeretettel alkalmazzák ugyanazokat a berendezéseket különböző országokban, ami komoly gondokat okozhat a különböző nemzeti karakterkészletek használata miatt. Az SP2000 sorozat 8 Mbyte-os flash ROM-jában 38 kódlapot tárol, köztük a Magyarországon használatosat is.

A TSP2000-es nyomtatócsalád külsőleg hasonlít a fent ismertetett típushoz, de hőátvitelű nyomtatóműve van, amely jóval nagyobb sebességre képes (75 mm/s, ami 23,6 sor/s-ot jelent 6 sor/colos sortávolságnál), ezért nem képes több példányos nyomtatásra.

A nagy sebesség miatt olyan helyeken érdemes telepíteni, ahol azonnal, az ügyfél várakoztatása nélkül kell sokat nyomtatni. Erre jellemző példa a nálunk még nem alkalmazott termékcsoportosítás vagy sorba rendezés, amikor a vásárolt termékek nem a pénztárgépbe kerülés sorrendjében, hanem csoportosítva, ábécé sorrendben kerülnek kinyomtatásra.

Ennek kivitelezéséhez a blokkot az összes tétel leszámlázása után, egyszerre kell kinyomtatni, rövid idő alatt. A 24 pontos mátrix finom rajzolatú grafikák (logók, kuponok) vagy vonalkódok nyomtatására is alkalmas.

HRP Hungary Kft. ☎ 452-4600
www.hrp.hu

Kártyaparti

A Star következő termékcsaládja azon kereskedői fogáshoz kapcsolódik, amely a vásárlói hűség növelésére irányul. Sok külföldi és néhány hazai cég is alkalmaz hűség-, tagsági vagy klubkártyákat, amelyekkel pontokat lehet gyűjteni, kedvezményeket lehet igénybe venni, vagy felhasználót lehet azonosítani. A probléma ezekkel – legyen szó mágneses vagy chipkártyáról – az, hogy a kártya tulajdonosa nem tudja, vagy hamar elfelejti, hogy mennyi pontja van éppen, milyen kedvezményt vehet igénybe. A megoldás egy olyan kártyatípus, amelyről leolvashatók a legfontosabb információk.

Nem kell saját kijelzőjű megoldásokra gondolni, a trükk a kártyához tartozó nyomtatóban rejlik. A kártya használatakor, az adatok leolvasásakor, frissítésekor a nyomtató a kártya erre kiképzett területére nyomtatja a szükséges információkat. A jelenleg használt Visual Card technológia nem újdonság, számos alkalmazás által kiadott több tízezer kártya bizonyítja ezt. Nem elhanyagolhatók azonban a korlátjai: elsősorban a kártya ára, to-

Kártyaolvasók és -nyomtatók

vábbá a megjelenítő csík érzékeny a mágneses térre, mobiltelefonra, ráadásul csak karaktereket lehet ráírni, mindemellett rövid az élettartama.

E problémákat kiküszöböli a Star által kifejlesztett új típusú kártya és a hozzá tartozó kártyaolvasó/nyomtató berendezések. A nagy méretű fémes felületre hővel lehet nyomtatni, nem érzékeny a mágnesességre. A 200×210 dpi-s felületre grafikát, például arcképet is lehet nyomtatni. És ami talán a legfontosabb: hosszú élettartamának köszönhetően alacsonyabbak a költségei.

Nagy Zoltán

Száz lábon a sínek között

Előző processzortesztünk óta mindössze fél év telt el. Mégis jelentős újdonságok kerültek a kezünk közé, hála az Intel és az AMD technológiai és sebességversenyének.

A processzorteszt mindig nagy esemény a tesztlaborban, mivel akkor szoktunk ilyet készíteni, ha valami újdonság jelenik meg. Nos, ezekből nincs hiány, hiszen három nagy újdonságot kaptunk a forgalmazóktól. Ezek a 700 MHz-es Intel Pentium III és AMD K7 Athlon, valamint a „csupán" 600 MHz-es, ám 133 MHz-es külső órajelű Intel Pentium III 600B. Ezek tesztünk fénypontjai. Bár magas áruk miatt még nem számíthatnak nagy érdeklődésre, teljesítményük nagyon tetszett.

Mivel a processzorok múltjáról, jelenéről és leglényegesebb tulajdonságairól következő számunk *Az agy* című cikkében részletesen írunk, ezekre itt most külön nem térünk ki, hanem rögtön tesztünk ismertetésével folytatjuk.

Hogyan mértünk?

A tesztkonfigurációt úgy állítottuk össze, hogy minden alapalkatrészt csatlakoztattunk az alaplaphoz – még akkor is, ha a mérőprogramok ezeket közvetlenül nem használják. Erre azért volt szükség, hogy a tesztprogramok életszerű környezetben fussanak, és hogy az esetleges kompatibilitási hibák így észrevehetők legyenek. A Socket 370-es és a Slot 1-es processzorokhoz novemberi alaplaptesztünk egyik CHIP-TIPP-es alaplapját, az Asus P3B-F-et, a Socket 7-es processzorokhoz az Epox EP-MVP3G2-t, a Slot A-s processzorhoz pedig az Asus K7M típusú alaplapot használtuk.

A videomegjelenítéshez AGP-s Asus V6600-as, NVidia GeForce256 chipes videokártyát 32 Mbyte memóriával, hangkártyaként pedig PCI-os Aureal Vortex2-t helyeztünk be – mindkét termék CHIP-TIPP-et kapott korábbi tesztjeinkben. Emellett 6,4 Gbyte kapacitású Quantum Fireball EX6.4A merevlemez, Sony CDU-701 típusú CD-olvasó és 3,5 colos Mitsumi floppymeghajtó egészítette ki az összeállítást.

Az összehasonlítás alapjául a Slot 1-es 300 MHz-es Intel Celeron 300A processzor szolgált – előző processzortesztünkben is ez volt a viszonyítási pont. A mostani eredmények tehát közvetlenül összevethetők az előző teszt eredményeivel.

Az alapmérésekhez 2×128 Mbyte PC133-as SD-RAM-ot használtunk. Ahol ettől eltértünk, azt jelezzük. A videokártyát az AGP, a hangkártyát a közvetlenül mellette levő PCI csatlakozóba helyeztük. A merevlemezt az elsődleges, a CD-meghajtót pedig a másodlagos IDE portra csatlakoztattuk master egységként.

A merevlemezre telepítettük a Windows 98 angol nyelvű változatát, amely az alapelemeken túl csak a hangkezelést tartalmazta. Rögtön utána a nemrég kiadott DirectX 7.0 is felkerült kiegészítő-javító csomagként. A videokártyához a gyártótól letöltöttük a legfrissebb meghajtóprogramot, az NVidia Detonator 3.53-as verzióját. A Desktopról (Asztal) eltüntettünk minden ikont a My Computer (Sajátgép) és a Recycle Bin (Lomtár) kivételével, valamint megszüntettük a Taskbar (Tálca) eszköztárait. A képernyőt 1024×768-as felbontás mellett 16 bites színmélységre állítottuk. A Control Panel (Vezérlőpult) segítségével minden rendszerhangot kikapcsoltunk, és letiltottuk az energiatakarékos funkciókat. Minden mást a telepítés utáni állapotban hagytunk. Mérőprogramjaink telepítése után a merevlemezen töredezettség-mentesítést végeztünk, amely így készen állt a processzorok mérésére.

Vegyük sorra a használt mérőprogramok tulajdonságait!

CHIPMark: ez egy összetett teszt, három csoportba – Productivity (irodai alkalmazások), Creativity (grafikus és képfeldolgozó alkalmazások) és Entertainment (szórakoztató alkalmazások) – sorolt programokkal. A kapott eredmények viszonyszámok.

3DMark 2000: a FutureMark Corporation 3DMark 99 Max nevű programjának legújabb változata, immár a MadOnion kiadásában. Feladata a 3D-s grafikai műveletek sebességének mérése. A kapott értékek itt is viszonyszámok. 3DMark pontszám: a mérés során futtatott két játék képismétlési sebessége alapján kiszámított viszonyszám, amely együttesen jelzi a processzor és a grafikus kártya teljesítményét. Átlagos képfrissítés: a játékok átlagos képfrissítési frekvenciája. A méréseket 640×480 képpontos felbontásban, 16 bites színmélységgel mértük, hogy jobban érződjenek a processzorok közötti különbségek. A 3DMark 2000-ről keretes szövegrészünkben olvashatók bővebb információk.

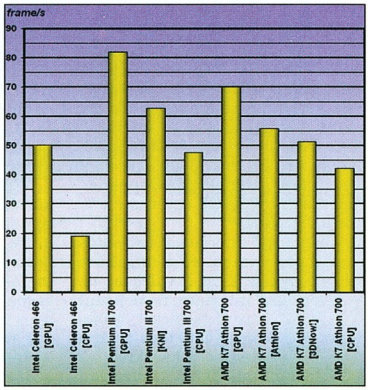

Az utasításkészletek 3D-s sebességre gyakorolt hatása

MultimediaMark 99: ugyancsak a FutureMark Corporation terméke. Tipikus multimédiás felhasználási területek teljesítményét méri és jelzi viszonyszámokkal. Az általa végezett műveletek: MPEG film kódolása (MPEG Video Encoding), MPEG file lejátszása (MPEG Video Playback), képekkel végzett grafikai műveletek (Image Processing), hangminták leját-

- A sebesség ára. CHIP, 99/12/147
- \CIKKEK\ALAPLAP. CHIP-CD, 99/december
- Erőnyerő. CHIP, 99/11/130
- Alaplapi lapkák. CHIP, 99/11/128
- A bűvös BIOS. CHIP, 99/11/123
- Visszafogott erő. CHIP, 99/11/120
- Szállodasor és víztorony. CHIP, 99/11/118
- Előtérben a háttér. CHIP, 99/11/102
- Központi hatalom. CHIP, 99/6/80z
- www.x86.org
- www.pcguide.com
- www.cpu-central.com
- cpusite.examedia.nl
- cpu.simplenet.com

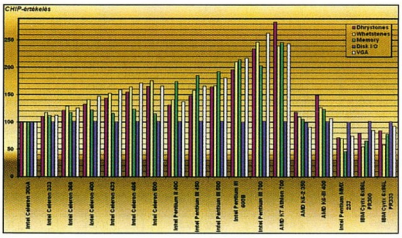

A hardverszintű mérési eredmények

szása közben fellépő processzorterhelés (Audio Effects).

CHIP BenchMark 32: az alaplap áramkörein zajló adatátviteli sebességet méri és jelzi ki saját mértékegységeivel. Dhrystones: műveleti sebesség egész számokkal (1 dhry = 1 művelet/s). Whetstones: műveleti sebesség lebegőpontos számokkal (1 whet = 1 művelet/s). Memory: a memória adatátviteli sebessége Kbyte/s-ban. Disk I/O: a merevlemez adatátviteli sebessége Kbyte/s-ban. VGA: hagyományos 2D-s videoműveletek sebessége művelet/s-ban.

Az összes mért paramétert egyesítettük, és egymáshoz képest pontoztuk (CHIP-értékelés). A táblázatunkban szereplő pontszámok a mérőprogramok részeredményei alapján kiszámított részpontszámok átlagértékei (CHIP-érték). A 100 pont az Intel Celeron 300A processzor eredményét jelöli.

- Irodai alkalmazások: a CHIPMark Productivity alapján kiszámított pontérték.
- Grafikai alkalmazások: a CHIPMark Creativity alapján kiszámított pontérték.
- Szórakoztató alkalmazások: a CHIPMark Entertainment alapján kiszámított pontérték.

Utasításkészletek

A 3D-s műveletek sebessége különböző „szakirányú" utasításkészletek használatával növelhető. Ezeket mutatjuk most be, mérési eredményeik grafikonjainkon láthatók.

CPU: az alapvető x86-os utasításkészlet használata a Direct3D-vel. A grafikus megjelenítés itt kizárólag a Direct3D-re hárul, hardveres gyorsítás nélkül.

KNI: az Intel Pentium III processzorok utasításkészlet-bővítése.

3DNow: az AMD K6-2, K6-III, valamint az Athlon processzorok utasításkészlet-bővítése.

Athlon: az AMD Athlon processzorok másik utasításkészlet-bővítése.

GPU: az NVidia GeForce256 grafikus processzor utasításkészlete.

- 3D-s megjelenítés: a 3DMark 2000 eredményei alapján kiszámított pontérték.
- Multimédia: a MultimediaMark 99 eredményei alapján kiszámított pontérték.
- Perifériakezelés: a CHIP BenchMark 32 eredményei alapján kiszámított pontérték.

A mérőprogramokat a fenti konfigurációban minden processzorral lefuttattuk. Ezek eredménye található a mérési táblázatunkban, valamint grafikonjainkon. A 3DMark ebben az esetben az NVidia GeForce256 (GPU) eredményeit mutatja.

Végeztünk más méréseket is, melyek eredményeit csak grafikonon ábrázoltuk. Az alábbiakban ezeket ismertetjük.

A processzortechnológiák közötti különbség: itt három processzor (Intel Celeron 333, Intel Pentium III 500, AMD K6-III 400) órajelét 333 MHz-re (66×5) állítottuk be annak érdekében, hogy a sebességkülönbségről ne az órajel, hanem a belső felépítés döntsön. A 3DMark itt is az NVidia GeForce256 (GPU) sebességét mérte.

A memóriaméret hatása a teljesítményre: két típust (Intel Celeron 466, Intel Pentium III 700) vizsgáltunk 32–256 Mbyte memóriával.

Végül következett az utasításkészletek közötti különbség vizsgálata (lásd az *Utasításkészletek* című keretes szövegrészt). Háromféle típust (Intel Celeron 466, Intel Pentium III 700, AMD K7 Athlon 700) mértünk különböző utasításkészletekkel. Megjegyzendő, hogy az ellenőrző mérések nem mutattak ki gyakorlati különbséget az NVidia Riva TNT2 és GeForce256 teljesítménye között GPU-gyorsítás nélkül, ezért a CPU, KNI, 3DNow! és Athlon mérések akár az NVidia Riva TNT2 eredményeiként is kezelhetők.

A mérés értékelése

Az értékelés során nem számoltunk összesített értéket, hiszen célunk az, hogy mindenki megtalálja a számítógépe fő tevékenységéhez igazodó teljesítményű és árú processzort. A processzorok rendszerszintű mérési eredményeit bemutató grafikonon több érdekességet is megfigyelhetünk.

Érdemes egy kis időt szentelni a tanulmányozásának, hiszen minden más feladat futási sebessége ezekből tevődik össze.

Fontos azonban kiemelnünk azt, hogy a hardverszintű mérést végző CHIP Benchmark 32 nem használja a processzorok utasításkészlet-bővítéseit, így az itt látható eredmények az x86-os (CPU) utasításkészlet szüleményei. Figyeljük meg, milyen jól példázzák azt, hogy az új processzorcsaládok belsejében mekkora technológiafejlesztés történt az új utasítások bevezetésén kívül, melyeket e program nem használ.

3DMark 2000

A nagy sikerű 3DMark 99 Max már szabványnak számított a játékosok körében mint az egyik legjobb 3D-s sebességmérő. A DirectX 7.0 és a hamarosan megjelenő Windows 2000 azonban új mérőprogramot kívánt, amely támogatja az új funkciókat. Erre született a 3DMark 2000, de már nem a FutureMark, hanem a MadOnion kiadásában. *(A cég ugyanaz, csak a név változott – a szerk.)*

Az új teszt jobban megdolgoztatja a gépeket, a jó eredmény erőművet kíván. Éppen ezért remélhetőleg nem fog nagyon hamar elavulni, és elődjéhez hasonlóan nagy sikere lesz. Nálunk biztosan, hiszen processzorteszt ünkben nagyon jól vizsgázott. Lehetőség van parancssori, automatikus vezérlésére is, így kész tesztsorozat-beállítások menthetők el. A mérési adatokból adatbázist hoz létre, melyet közzétehetünk az Internet világméretű 3DMark adatbázisában is. A program regisztrálásának díja 29,99 dollár, melyet hitelkártyával lehet kiegyenliteni.

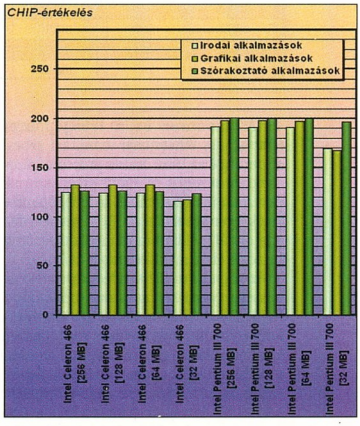

A memóriaméret hatása az alkalmazások futására

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Intel Celeron 300A	Intel Celeron 333	Intel Celeron 366	Intel Celeron 400	Intel Celeron 433	Intel Celeron 466	Intel Celeron 500	Intel Pentium II 400
Műszaki adatok								
Foglalat	Socket 370	Socket 370	Socket 370	Socket 370	Socket 370	Socket 370	Socket 370	Slot 1
Külső órajel	66 MHz	66 MHz	66 MHz	66 MHz	66 MHz	66 MHz	66 MHz	100 MHz
Szorzószám	4,5	5	5,5	6	6,5	7	7,5	4
Belső órajel	300 MHz	333 MHz	366 MHz	400 MHz	433 MHz	466 MHz	500 MHz	400 MHz
Feszültség	2,0 V	2,0 V	2,0 V	2,0 V	2,0 V	2,0 V	2,0 V	2,0 V
Level 1 cache	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte
Level 2 cache	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	512 Kbyte
Kapuméret	0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron
Ár	(már nem kapható)	11 300 Ft	11 600 Ft	16 500 Ft	17 400 Ft	22 900 Ft	33 400 Ft	33 900 Ft
Mérési eredmények								
CHIPMark								
Productivity	144,5	146,6	155,6	164,2	173	180,5	186,9	178,2
Creativity	173,1	184,7	195,2	208,8	221,1	229,4	241,9	224,8
Entertainment	126,9	135,8	142,4	148,9	151,8	159,9	164,1	182,6
3DMark 2000								
Pontszám	2596	2830	3064	3158	3370	3617	3595	3803
Átlagos képfrissítés	36,1 frame/s	39,3 frame/s	42,6 frame/s	43,9 frame/s	46,8 frame/s	50,2 frame/s	49,9 frame/s	52,8 frame/s
MultimediaMark 99								
MPEG-1 Video Encoding	734	820	885	957	1024	1095	1151	1026
MPEG-1 Video Playback	548	576	595	604	616	622	627	620
Image Processing	794	883	955	1035	1113	1166	1237	1064
Audio Effects	721	809	860	917	1006	1069	1138	987
CHIP BenchMark 32								
Dhrystones	368728 kdhry/s	407024 kdhry/s	446887 kdhry/s	488706 kdhry/s	529266 kdhry/s	570288 kdhry/s	610022 kdhry/s	483591 kdhry/s
Whetstones	1874 kwhet/s	2195 kwhet/s	2417 kwhet/s	2635 kwhet/s	2858 kwhet/s	3077 kwhet/s	3297 kwhet/s	2634 kwhet/s
Memory	83550 Kbyte/s	92911 Kbyte/s	97650 Kbyte/s	101697 Kbyte/s	96404 Kbyte/s	103102 Kbyte/s	95950 Kbyte/s	145536 Kbyte/s
Disk I/O	16591 Kbyte/s	16616 Kbyte/s	16790 Kbyte/s	16739 Kbyte/s	16703 Kbyte/s	16740 Kbyte/s	16713 Kbyte/s	16773 Kbyte/s
VGA	6270 művelet/s	7029 művelet/s	7873 művelet/s	9230 művelet/s	9985 művelet/s	10755 művelet/s	10409 művelet/s	8623 művelet/s
CHIP-értékelés								
Irodai alkalmazások	100,0	101,5	107,7	113,6	119,7	124,9	129,3	123,3
Grafikai alkalmazások	100,0	106,7	112,8	120,6	127,7	132,5	139,7	129,9
Szórakoztató alkalmazások	100,0	107,0	112,2	117,3	119,6	126,0	129,3	143,9
3D-s megjelenítés	100,0	109,0	118,0	121,6	129,8	139,3	138,5	146,5
Multimédia	100,0	110,1	117,2	124,5	132,9	139,5	146,2	131,0
Perifériakezelés	100,0	110,2	118,8	128,6	134,3	142,9	144,6	136,9

A fixpontos és a lebegőpontos (Dhrystone, Whetstone) számítási sebesség aránya az Intel összes processzoránál csaknem azonos. A többi processzornál ez az arány más, mivel a lebegőpontos érték gyengébb. Ez a CPU-t terhelő feladatoknál (például multimédia) lesz érezhető, de erről majd később.

Az alapszintű 2D-s videoműveletek sebessége gyakorlatilag csak a belső órajel függvénye. A memóriaátvitel viszont a külső órajeltől függ, de ez is csak részben igaz: a legújabb generációs Intel és AMD processzoroknál a memóriaátviteli sebesség aránytalanul magas a külső órajelhez képest. Ez is sejteti, hogy ezeknél a processzoroknál az új utasításokon kívül a belső architektúrában is történt fejlesztés. Érdekes, hogy az AMD Athlon lebegőpontos és VGA értéke gyengébb, fixpontos értéke azonban jóval magasabb, mint az ugyanolyan órajelű Intel Pentium III-é. Ezen a ponton egy új határt lépett át a sebesség: a CHIP életében először emelkedett a Dhrystone-tesztérték 1 millió kdhry/s fölé!

Fontos kiemelnünk, hogy a rendszerszintű mérési eredmények csak aránybeli tájékoztatást adnak, semmiképpen sem pontos számok. Windows alatt pontos alacsony szintű mérést végezni lehetetlen. Ezután lássuk a már gyakorlatban is előforduló, összetettebb feladatok végrehajtásának eredményét.

Mint már fentebb céloztunk rá, az alkalmazások és a multimédia feladatok terhelik legjobban a főprocesszort. Itt érdekes ellentétet figyelhetünk meg az Intel és az AMD processzorai között. Ha az órajel-növekedést követjük nyomon, az Intel esetében az alkalmazásfutási sebesség egyenletesen, míg a multimédia sebesség ugrásszerűen növekszik a generációváltáskor. Ez a rendszerszintű lebegőpontos műveletvégzési sebesség egyenletes és a memóriaátviteli sebesség ugrásszerű növekedésével magyarázható. Ezzel ellentétben az AMD K6-2 és K6-III esetében a multimédia sebesség nő egyenletesen, az alkalmazássebesség pedig ugrásszerűen.

A multimédia lemaradása itt a gyengébb lebegőpontos számítási sebességre vezethető vissza.

Intel Pentium III 450	Intel Pentium III 500	Intel Pentium III 600B	Intel Pentium III 700	AMD K7 Athlon 700	AMD K6-2 350	AMD K6-III 400	Intel Pentium MMX 233	IBM/Cyrix 6x86L PR300	IBM/Cyrix 6x86L PR333
Slot 1	Slot 1	Slot 1	Slot 1	Slot A	Super Socket 7	Super Socket 7	Socket 7	Socket 7	Socket7
100 MHz	100 MHz	133 MHz	100 MHz	100 MHz	100 MHz	100 MHz	66 MHz	66 MHz	83 MHz
4,5	5	4,5	7	7	3,5	4	3,5	3,5	3
450 MHz	500 MHz	600 MHz	700 MHz	700 MHz	350 MHz	400 MHz	233 MHz	233 MHz	250 MHz
2,0 V	2,0 V	2,0 V	1,65 V	1,65 V	2,2 V	2,2 V	2,8 V	2,9 V	2,9 V
16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	16+16 Kbyte	64+64 Kbyte	32+32 Kbyte	32+32 Kbyte	32+32 Kbyte	32+32 Kbyte	32+32 Kbyte
512 Kbyte	256 Kbyte	512 Kbyte	256 Kbyte	512 Kbyte	alaplapi	256 Kbyte + alaplapi	alaplapi	alaplapi	alaplapi
0,25 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,18 mikron	0,18 mikron	0,25 mikron	0,25 mikron	0,28 mikron	0,28 mikron	0,28 mikron
49 900 Ft	57 500 Ft	113000 Ft	234 000 Ft	n.a.	9700 Ft	21 900 Ft	9900 Ft	6600 Ft	7700 Ft
191,7	207	233,2	276,7	250,4	146,4	190,9	87,9	130,8	140,8
243,5	265,3	303,8	343,1	356,7	148,5	186,6	96,7	101	109,3
196,9	209	244,6	254,4	289	115,7	131,3	77,4	80,9	86,4
4114	4477	4666	5896	5040	2208	3002	1331	1456	1636
57,1 frame/s	62,2 frame/s	64,8 frame/s	81,9 frame/s	70,0 frame/s	30,7 frame/s	41,7 frame/s	18,5 frame/s	20,2 frame/s	22,7 frame/s
1297	1428	1699	1885	1895	798	918	461	433	466
628	629	629	630	628	564	602	319	340	345
1630	1804	2150	2452	2035	746	882	461	444	478
1604	1702	2099	2347	1714	575	683	415	279	299
543664 kdhry/s	607469 kdhry/s	722024 kdhry/s	864192 kdhry/s	1046009 kdhry/s	433808 kdhry/s	550672 kdhry/s	265463 kdhry/s	292264 kdhry/s	311624 kdhry/s
2969 kwhet/s	3117 kwhet/s	3939 kwhet/s	4631 kwhet/s	4498 kwhet/s	2055 kwhet/s	2361 kwhet/s	1325 kwhet/s	1032 kwhet/s	1103 kwhet/s
154845 Kbyte/s	160709 Kbyte/s	179261 Kbyte/s	170265 Kbyte/s	205800 Kbyte/s	88000 Kbyte/s	102849 Kbyte/s	38400 Kbyte/s	54650 Kbyte/s	64988 Kbyte/s
16873 Kbyte/s	16898 Kbyte/s	16695 Kbyte/s	16876 Kbyte/s	16778 Kbyte/s	16434 Kbyte/s	16828 Kbyte/s	16712 Kbyte/s	16838 Kbyte/s	16805 Kbyte/s
10404 művelet/s	11384 művelet/s	13650 művelet/s	16530 művelet/s	15312 művelet/s	5679 művelet/s	6675 művelet/s	4697 művelet/s	5314 művelet/s	5806 művelet/s
132,7	143,3	161,4	191,5	173,3	101,3	132,1	60,8	90,5	97,4
140,7	153,3	175,5	198,2	206,1	85,8	107,8	55,9	58,3	63,1
155,2	164,7	192,8	200,5	227,7	91,2	103,5	61,0	63,8	68,1
158,5	172,5	179,7	227,1	194,1	85,1	115,6	51,3	56,1	63,0
179,8	193,1	227,0	251,5	216,7	96,3	110,2	59,2	53,9	57,0
151,8	161,4	187,8	210,1	223,1	104,5	121,3	72,9	77,2	83,0

Külön említést érdemel a 3D-s grafikai sebesség. Ha megvizsgáljuk a grafikont, egyértelműen látható: tévhit az, hogy a 3D-s célprocesszorral ellátott videokártyák a főprocesszortól függetlenül egyenletesen jó teljesítményt mutatnak. Erről tehát szó sincs, a videoprocesszort ugyanis el kell látni azokkal az adatokkal, amelyekből ő majd kiszámolja a képet. Mint méréseink igazolják, ez még az „igazi" grafikus célprocesszorral (GPU) ellátott NVidia GeForce256 kártyára is igaz! Erős processzor nélkül ennek tudása sem használható ki teljesen, vagyis – bár azonos órajelen gyorsabb, mint versenytársai –, így is szüksége van gyors processzorra.

Gyártási technológiák: jól látható az Intel Pentium III multimédiabeli kiemelkedése. Így már valóban hihető a processzor ereje, hiszen itt nem 100 MHz-en működött. A többi érték azonban nagyon hasonló az Intel Celeron eredményeihez – növekedés alig tapasztalható. A 3D-s megjelenítéshez itt a GPU-t használtuk, így nem csoda, hogy alig van különbség a két Intel processzor között. Kicsit gyengébbek az AMD pontszámai, de nem

A mérésekhez használt alkatrészeink

Alkatrész	Ár	Forgalmazó	Web-cím
128 Mbyte PC133-as SD memória	39 900 Ft	Ramiris, 349-5363	www.ramiris.hu
Asus P3B-F alaplap	34 400 Ft	Macroda, 214-2392	www.macroda.hu
Asus K7M alaplap	49 400 Ft	Macroda, 214-2392	www.macroda.hu
Asus V6600 videokártya	68 200 Ft	Macroda, 214-2392	www.macroda.hu
Aureal Vortex2 hangkártya	14 600 Ft	Herta, 322-2232	www.herta.hu
Epox EP-MVP3G2 alaplap	21 900 Ft	Herta, 322-2232	www.herta.hu
Quantum Fireball EX6.4A merevlemez	○	Senorg, 452-1000	www.senorg.hu
Sony CDU-701 CD-meghajtó	14 600 Ft	Senorg, 452-1000	www.senorg.hu

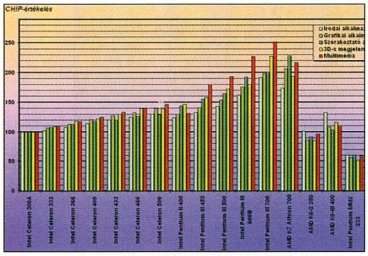

A processzorok összehasonlítása

Processzorgyártók

Intel Pentium MMX	www.intel.com/mmx
Intel Pentium Pro	www.intel.com/design/pro
Intel Pentium II	www.intel.com/PentiumII/home.htm
Intel Celeron A	www.intel.com/celeron
Intel Pentium III	www.intel.com/PentiumIII
AMD K6-2 3DNow!	www.amd.com/products/cpg/k623d
AMD K6-III 3DNow!	www.amd.com/products/cpg/k6iii
AMD Athlon	www.amd.com/products/cpg/athlon
IBM/Cyrix 6x86	www.chips.ibm.com/products/x86/x86prod/pb6x86.html
IBM/Cyrix 6x86MX	www.chips.ibm.com/products/x86/x86prod/pb6x86mx.html
Régebbi alaplapokban használható processzorok	
Intel Pentium MMX OverDrive	www.intel.com/overdrive/podpmt
Intel Pentium II OverDrive	www.intel.com/overdrive/piiodp
Hordozható gépek processzorai	
Intel Pentium II Mobile	www.intel.com/mobile/PentiumII
Intel Celeron Mobile	www.intel.com/mobile/celeron
Intel Pentium MMX Mobile	developer.intel.com/design/mobile/mobile_mmx.htm
AMD K6-2 3DNow! Mobile	www.amd.com/products/cpg/mobile.html
AMD K6-III 3DNow! Mobile	www.amd.com/products/cpg/mobile.html
Kiszolgálógépek és munkaállomások processzorai	
Intel Pentium II Xeon	www.intel.com/PentiumII/xeon/home.htm
Intel Pentium III Xeon	www.intel.com/PentiumIII/xeon/home.htm

olyan vészesen alacsonyak, hogy az komoly problémát okozna!

Memóriaméret: komoly memóriaproblémával jelenleg nem találkoznak az alkalmazásokat futtató felhasználók – a teljesítmény visszaesése csak 32 Mbyte használata esetén érzehető.

Tapasztalataink szerint az alsó határ 64 Mbyte, de ennél érdemes többet, legalább 128 Mbyte-ot beépíteni, mert bizony sok olyan programmal találkozunk már, amely kevésnek érzi a 64 Mbyte-ot.

Az utasításkészletek közötti különbségek: egyértelmű, hogy minden processzornál a GPU értéke a legmagasabb – vagyis akinek NVidia GeForce256 kártyája van, annak fölösleges további anyagi áldozatot hozni az Intel Pentium III kibővített utasításai kedvéért, ezeket úgysem használja ki a GPU drivere.

A sebességkülönbség a 100 MHz-es alapórajelre vezethető vissza, ezt azonban a kihalófélben levő Intel Pentium II is tudja már!

Érdekes módon – várakozásunkkal ellentétben – az AMD Athlon több mint 10 frame/s-mal marad le az azonos órajelű Intel Pentium III-tól.

Jól látható továbbá az Athlon és a 3DNow! utasításkészlet közötti sebességkülönbség is.

És még egy megjegyzés: az Intel Celeron 466 GPU és az Intel Pentium III 700 KNI között alig 13 frame/s a különbség. Az árkülönbségből azonban 3-4 NVidia GeForce256 kártyát is lehet kapni!

CHIP-TIPP

Két kategóriában – alkalmazás és multimédia, illetve 3D-s megjelenítés – hirdetünk CHIP-TIPP-et. Szemünk előtt az éppen elégséges teljesítmény és az ár-teljesítmény mutató lebegett, ezek figyelembevételével választottunk.

Alkalmazás és multimédia: ebben a kategóriában az Intel Celeron 366-ra esett a választásunk. Teljesítménye e feladatokhoz bőven elég, és tudni kell, hogy bizonyos sorozatai rendkívül jól birják a 100 MHz-es külső órajelet. Ha ilyet sikerül találnunk, teljesítménye játékhoz is kiváló. Mellesleg a mezőny legjobb ár-teljesítmény mutatójú processzora, így megérdemli a CHIP-TIPP-et.

3D-s megjelenítés: ehhez kissé erősebb, 450 MHz-es Intel Pentium III processzort ajánlunk. A kategória CHIP-TIPP-je az övé, az NVidia GeForce256-tulajdonosoknak azonban javasoljuk még a 400 MHz-es Intel Pentium II-t is, amely ezzel a kártyával párosítva közel azonos teljesítményt nyújt – alacsonyabb áron.

Giczy Gergő

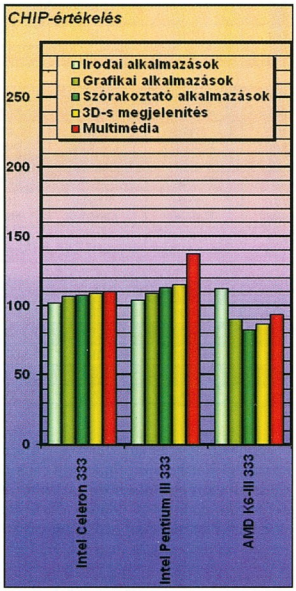

Gyártási technológiák

A tesztre processzort küldő cégek

Forgalmazó, telefon	Processzorok	Web-cím
Acca, 453-0153	Intel Celeron 366/400	www.acca.hu
Fefo, 352-8870	Intel Pentium III 700	www.fefo.hu
Herta, 322-2232	Intel Celeron 366/433, Intel Pentium III 450	www.herta.hu
Juventus, 469-5847	Intel Celeron 366-500, Intel Pentium III 450-600B, AMD K6-2 350, AMD K6-III 400	www.juventus-team.hu
Macroda, 214-2392	Intel Celeron 366-433, Intel Pentium III 450	www.macroda.hu
Ramiris, 349-5363	Intel Celeron 333-433, Intel Pentium MMX 233, IBM/Cyrix 6x86L PR300/PR333	www.ramiris.hu
TZTeam, 406-4444	Intel Celeron 366/400/466, Intel Pentium II 400	www.tzteam.hu

Csak óvatosan!

A számítógép-alkatrészek vásárlása sokunk számára komoly beruházásnak minősül. Éppen ezért az átlagosnál sokkal körültekintőbbnek kell lennünk.

A kérdést most nem jogi, illetve fogyasztóvédelmi szempontból kívánjuk megközelíteni, ezért nem a vásárlás *utáni* teendőkről szól írásunk. Célunk az, hogy már az üzletből való kilépés – sőt a belépés – előtt a lehető legjobban biztosítsuk magunkat az esetleges kellemetlenségekkel szemben. A vásárlás utáni fogyasztói kifogások kezelésének módjáról és a tartós fogyasztási cikkek utáni jótállási kötelezettségről a 117/1991-es kormányrendelet intézkedik, erről pedig magazinunk 1999. márciusi számában olvashatnak bővebben.

Az általunk most közreadott – egyébként valós tapasztalatokon alapuló – tanácsokkal nem elriasztani, inkább körültekintésre akarjuk biztatni a leendő vásárlókat. Kis odafigyeléssel ugyanis sok későbbi problémától megkímélhetjük saját magunkat és a forgalmazó céget is.

Vásárlás előtt

Azt általában tudjuk, hogy mit szeretnénk vásárolni. Abban pedig, hogy pontosan milyen típusú eszközt, esetleg segíthetnek magazinunk hardvertesztjeinek CHIP-TIPPjei. Nyilvánvaló, hogy egy régebbi tesztünk győztesénél már vannak újabb – várhatóan jobb – termékek is. Azonban a felsoroltakat szerkesztőségünk kipróbálta, tehát Olvasóink aligha fognak bennük csalódni. (Az egyes termékcsoportokban végzett legutolsó tesztjeink pontos megjelenési adatait a keretes szövegrészben olvashatják.)

Ha már pontosan tudjuk, mit akarunk vásárolni, következik annak kiválasztása, hogy melyik céghez fordulunk. Nem feltétlenül az adott termék fogyasztói ára alapján kell választanunk, hiszen a feltűnően alacsony ár sok esetben hiányos terméktámogatást (technikai tanácsadás stb.), esetleg rövidebb garanciaidőt jelent. Nem árt az Interneten tájékozódni a kiszemelt hardverelem gyártója által biztosított garanciaidőről, és olyan helyen megvásárolni a terméket, ahol a forgalmazó pontosan ugyanennyi garanciát vállal. Ne essünk át a ló túloldalára! A gyártóénál hosszabb garanciaidő is lehet gyanús – hiszen az a forgalmazó közvetlen anyagi érdekeivel ellentétes.

Tudjuk meg a garancia típusát és hatályát! Sok helyen komplett számítógépre csak úgy érvényesíthető a garancia, ha sértetlen a forgalmazó által a gépházra ragasztott matrica. Ez nem szolgálja a vásárló érdekeit akkor, ha a cég ezért semmivel sem nyújt többet, mint a beszerelt alkatrészekre biztosított garancia. Ha azonban a cserealkatrész beszerelése, illetve a meghibásodásból adódóan szükséges szoftver(újra)telepítés ingyenes, és nekünk ez a kényelmesebb megoldás, akkor válasszuk ezt. Ilyenkor számolnunk kell azzal, hogy bármilyen probléma esetén be kell vinnünk a szervizbe a számítógépet.

Nézzük meg a forgalmazó aktuális árlistáját! Ilyet általában kaphatunk is a kiszemelt boltban. Az árlistában szereplő áraknak érvényesnek kell lenniük akkor is, ha van köztük olyan alkatrész, amelynek ára naponta változik.

A forgalmazók többségénél – tisztelet a kivételnek – olyan eladókat foglalkoztatnak, akik nem minden technikai jellegű kérdésre tudnak válaszolni. Ez nem probléma akkor, ha az üzletben van és mozgósítható olyan szakember, aki felkészültebb az eladónál. Ha viszont ez a szakember bármilyen módon rá akarja erőltetni a vásárlóra a cég által forgalmazott termékeket, tájékoztatásának hitelességét kétségbe kell vonnunk.

Mit tehetek önért?

- \CIKKEK\HWVASAR. CHIP-CD, 2000/február
- (Újra)élesztés. CHIP 2000/február
- \CIKKEK\TELEPIT. CHIP-CD, 2000/február
- Hány év a három? CHIP, 99/2/54
- \CIKKEK\GARANCIA. CHIP-CD, 99/február
- www.chipmagazin.hu/fo_archiv.htm

CHIP-tesztek 1999-ben

Alaplap	Előtérben a háttér. CHIP, 99/11/102
Billentyúzet	A jó közérzet titka. CHIP, 99/3/84
CD- és DVD-olvasó, -író	Korongvál(oga)tó. CHIP, 99/8/66
Digitális fényképezőgép	Most repül a... CHIP, 99/1/68
Egér	Egérfogó. CHIP, 99/3/89
Hangkártya	Hanghatár. CHIP, 2000/1
Hangszóró	Zene és zaj. CHIP, 2000/1
Joystick, kormány	Álombéli irányítók. CHIP, 99/4/88
Komplett gép	Gép otthonra! CHIP, 99/12/110
Merevlemez	Kerregő dobozkák. CHIP, 99/5/99
Monitor	Szemünk fénye. CHIP, 99/6/86 és 99/7/85
Noteszgép	Kézi erőművek. CHIP, 99/10/103
Nyomtató	Szőkö(tinta)ár. CHIP, 99/4/97
Processzor	Központi hatalom. CHIP, 99/6/80
Scanner	Látásvizsgálat. CHIP, 99/9/78 és 99/10/95
Szünetmentes tápegység	Táp-lálkozás szünet nélkül. CHIP, 99/10/109
Tévévevő kártyák	Képhangolás. CHIP, 99/12/103
Videokártya	Térben az erő. CHIP, 99/8/75
Web-kamera	Figyelnek minket. CHIP, 99/7/78

Vásárlás közben

A vásárolt alkatrész átvételekor figyelmesen vegyük szemügyre esetleges fizikai sérüléseit. Ha találunk ilyet, ne vegyük át: az esetleges későbbi garanciális problémánál nem tudjuk bizonyítani, hogy nem mi okoztuk, fizikai sérülésből adódó meghibásodásra pedig nem vonatkozik a garancia.

Ugyanígy ellenőrizzük azt a matricát, amely igazolja, hogy az alkatrészt az adott cégnél vásároltuk. Ezen általában sorszámot találunk, amelynek meg kell egyeznie a garancialevélen (lásd később) feltüntetett sorszámmal.

Komplett számítógép vásárlásakor előfordulhat, hogy benne marad egy-egy kósza csavar a számítógépházban. Ha időben észrevesszük, ez nem probléma, de ha működés közben hozzáér az alkatrészekhez, akkor zárlatot – és meghibásodást – okoz. A csavar zörgése semmivel nem téveszthető össze, a számítógépház fejreállításával könnyen észrevehető.

Bár reméljük, erre egyetlen forgalmazónál sem akad ellenpélda, fontos, hogy a számítógépbe pontosan azok az alkatrészek legyenek beszerelve, amelyeket kifizetünk. Vannak ugyanis más gyártótól származó, „ugyanolyan" alkatrészek, ezek ára és minősége azonban egészen más lehet.

Ügyeljünk, hogy a vásárolt termékek teljes (a törvény előírása szerint elvileg magyar nyelvű) dokumentációját és telepítőlemezeit megkapjuk.

Komplett gép vásárlásakor ez minden egyes alkatrészre és a telepített szoftverekre külön értendő! Ha a szoftverekhez nem kapunk ilyet, akkor azok valószínűleg kétes eredetűek – ilyen szoftvert pedig ne vegyünk át!

Minden esetben kérjünk áfás számlát, még akkor is, ha nem tudjuk elszámolni. Ez a számítógép származási helyének későbbi igazolására még jó lehet. Garancialevélként néha a számla szolgál, de legtöbbször ez külön dokumentum, amelyen föl van tüntetve az eladás dátuma (az alkatrész átvételének napja), a garancia hatálya alá tartozó alkatrészek pontos megnevezése és sorozatszáma, valamint alkatrészenként vagy összevonva a garancia pontos időtartama. A garancialevelet a cég aláírással és pecséttel látja el, ez teszi a dokumentumot hivatalossá.

Vásárlás után

Igyekezzünk a vásárolt alkatrészeket „rendeltetésszerűen" használni, a meghibásodás lehetőségét soha ne kockáztassuk fölöslegesen. Hardvertesztjeink mellett az adott eszközök beszereléséhez, telepítéséhez, üzembe helyezéséhez adott tanácsaink segíthetnek a kockázat minimálisra csökkentésében.

Végezetül minden kedves Olvasónknak kívánjuk, hogy soha ne legyen garanciális problémája, és rendszere a teljes üzemidő alatt kifogástalanul működjék.

Giczy Gergő

iGrafx Business
Üzleti grafikák és diagramok egyszerűen
iGrafx Professional
Folyamatábrák, diagramok, flowcharting
iGrafx Process
Folyamatszimuláció, „mi lenne ha..." elemzés
iGrafx Designer
Műszaki illusztrációk, web grafika
iGrafx Development
Grafikus fejlesztőeszköz
iGrafx Enterprise Charter
SAP R/3 folyamatok megjelenítése és modellezése
MICROGRAFX®
Keresse viszonteladóinknál!
Intelligens üzleti grafikai termékcsalád a Micrografx-tól!
iGrafx SYSTEM
the intelligent graphics framework
Mi partnerek vagyunk
Óriási kedvezmények!
Számalk Rt. Disztribúció Tel.: 203-0306 Fax: 203-0367
1115 Budapest, Etele út 68. http://distrib.szamalk.hu

(Újra)élesztés

A számítógép összeszerelése és bővítése látszólag egészen egyszerű: mindent csak egyféleképpen csatlakoztathatunk. Sajnos ez az egyszerűség időnként csúnyán megtréfál bennünket.

Amikor az IBM mérnökei elkészítették az első PC-t, elsősorban a jó bővíthetőség lebegett a szemük előtt. Ezért moduláris felépítésűek a ma már csak PC-ként emlegetett, 80x86-kompatibilis processzorral működő számítógépek. A különféle összeállítású (konfigurációjú) gépek elkészítése és továbbfejlesztése így egyszerűvé vált – legalábbis a Commodore 64-szerű egykártyás számítógépekéhez képest.

A PC fejlődésének 20 éve alatt az alaplapra kerültek az olyan alkatrészek, amelyekre minden számítógépben szükség van. Ilyenek például a lemezmeghajtó-vezérlők vagy a kommunikációs portok. A gyakran cserélődő vagy nem általánosan használt alkatrészek továbbra is bővítőkártyaként kerülnek a gépekbe.

IRQ-hiány

Ez az elgondolás mindaddig jól működött, amíg a behelyezett bővítőkártyákat az alaplap megfelelően ki tudta szolgálni. Az ehhez szükséges erőforrások közül azonban már a 286-os PC/AT elterjedésekor kevésnek bizonyult a megszakítások száma, hiszen a lehetséges 16 (8+8) IRQ (interrupt request – megszakítás-kérelem) hamar az integrált (alaplapi), valamint a bővítőkártyákon helyet kapott perifériák szolgálatába állt.

A bővítőkártyák maximális számát tehát már ekkor behatárolta az IRQ-k száma. Ha pedig olyan kártyát helyeztünk be (például Gravis UltraSound), amelynek akár három IRQ-ra is szüksége volt, akkor kihasználatlanul pihent az alaplap jó néhány kártyahelye, hiszen az ide behelyezett kártya neki kiosztott IRQ híján nem juthatott szóhoz az alaplap kommunikációs csatornáin. További problémát okozott, hogy egyes kártyák csak meghatározott IRQ-val voltak hajlandók együttműködni (például csak ezeket lehetett beállítani a jumpereikkel).

Némi megkönnyebbülést hozott a Plug 'n' Play ipari szabvány megjelenése. Az erre felkészített gépek maguk „osztogatták" az IRQ-címeket a bővítőkártyáknak – akár a BIOS-on, akár a Windows 9x-en keresztül.

Az igazi áttörést a PCI csatolás jelentette, amely egyesítette a nagy adatátviteli sebességet a Plug 'n' Play előnyeivel és azzal a képességgel, hogy az IRQ-k immár megoszthatók több periféria között is. Tulajdonképpen ezzel el is jutottunk az „egyszerű" PC-szerelés egyik legfőbb előnyéhez, és egyben legnagyobb hátráltatójához is, az IRQ-megosztáshoz.

IRQ-osztódás

A PCI-os, Plug 'n' Play alaplap a bootolás (rendszerindítás) előtt szétosztja minden ISA, PCI és AGP kártyahelyen (slotban)

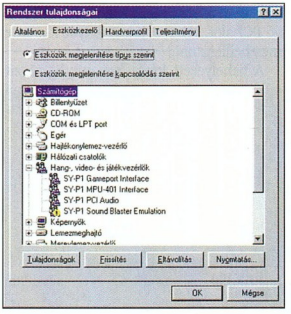

A sárga felkiáltójel ütközést jelez

ülő bővítőkártyának a nekik szánt IRQ-címeket, melyek ezentúl felelősek az adott kártya csatolásán keresztül zajló bárminemű adatátvitel megkezdésének lehetőségéért. (Ezt később a Windows 9x felülbírálhatja, de ennek esetünkben semmi jelentősége nincs.) Ez azt jelenti, hogy amikor a periféria „szóhoz akar jutni" – vagyis igénybe kívánja venni az alaplapi adat- és címsínt – azt megszakítás-kérelemmel (IRQ) jeleznie kell. Amikor a prioritások (fontossági sorrend) alapján a kártya megkezdheti a kommunikációt, haladéktalanul létrejön az adatátvitel.

Amennyiben ezt egyetlen periféria teszi, minden rendben zajlik. Probléma akkor léphet fel, amikor például két különböző slotban ülő kártya ugyanazt az IRQ-t használja, és az egyik jelez, hogy „szólni kíván". Ekkor azonban még nem biztos, hogy ezt megteheti, hiszen lehetnek magasabb prioritású, kiszolgálás alatt álló vagy szintén várakozó perifériák is. Kártyánk várakozása közben esetleg jelez a megosztott IRQ-t használó másik kártya is. A válasz (valószínűleg) továbbra is várakozásra való felszólítás a folyamatban levő kiszolgálások végrehajtódásáig. Egyszercsak végre szabad az út, és a két kártya egyszerre megkezdi az adatátvitelt. Ugyanebben a pillanatban számítógépünk visszafordithatatlan rendszerleállás áldozatává válik, legtöbbször még az egérmutató sem mozdul. Ilyenkor sajnos csak a resetgomb segít, amely egyben a memóriában levő adatok elvesztését is jelenti.

Az ilyen veszélyes helyzeteket azonban legtöbbször megússzuk azzal, hogy a Windows kis sárga felkiáltójellel mutatja az ütközést. Ennek megoldására javasoljuk a hardvertelepítéssel foglalkozó cikkeinkben „kártyapartikként" emlegetett „eljárást", amely próbálgatásra bízza a működőképes elhelyezés sorrendjének megállapítását. Nos, ez nem egészen „tudományos" művelet, de megfelelő dokumentáció hiányában az egyetlen módszer, amit javasolni tudunk.

Előfordulnak olyan esetek is, amikor látszólag minden rendben van, mégis időnként lefagy a gépünk, általában akkor, amikor a „bűnös" kártyát próbáljuk használni. Ilyenkor – erre utaló jelzés hiányában – a hibakeresés nagyon nehéz. Is-

- \CIKKEK\TELEPIT. CHIP-CD, 2000/február
- Soha nem késő! CHIP, 2000/2
- \CIKKEK\GEPKARB. CHIP-CD, 2000/február
- Csak óvatosan! CHIP, 2000/2
- \CIKKEK\HWVASAR. CHIP-CD, 2000/február
- Száz lábon a sínek között. CHIP, 2000/2
- Telepítsünk! CHIP, 2000/2
- Egybe vagy külön? CHIP, 2000/1/108
- Előtérben a háttér. CHIP, 99/11/102
- A sebesség ára. CHIP, 99/12/147
- \CIKKEK\ALAPLAP. CHIP-CD, 99/december
- \CIKKEK\GREEN-PC. CHIP-CD, 99/március
- www.motherboards.org/build.html
- computer-repair.hypermart.net/info/motherboard_info.html
- weldlab003.me.nctu.edu.tw/menu22e.htm

PCI slotok IRQ-megosztásai

Slotok száma	Független	Megosztott (megosztás*)
4 db	2 db	2 db (PCI1+AGP, PCI2+USB)
5 db	1 db	3 db (PCI1+AGP, PCI2+USB, PCI3+PCI)
6 db	○	4 db (PCI1+AGP, PCI2+USB, PCI3+PCI6, PCI4+PCI5)

** A megosztási rend itt példa, típusonként változhat!*

mét az előbb említett cserélgetés adja a megoldás kulcsát.

A kártyák csereberélgetése egyetlen úton váltható ki: az alaplap dokumentációjából kiolvasható IRQ-megosztási rend ismeretében. Tapasztalatunk szerint ezt egyre több gyártó teszi közzé dokumentációiban – vagy azok Interneten megtalálható frissített változataiban. Ezért közreadjuk a legismertebb alaplapgyártók dokumentáció-letöltési Web-helyét, abban bízva, hogy előbb-utóbb minden alaplaphoz találunk ez irányú információkat. A gyűjteményben nem található gyártókhoz a ▶ www.motherboards.org/manufact.html címen juthatunk el. A Web-címek az *Alaplap-dokumentációk* című keretes szövegrészben találhatók.

További esélyt ad, ha alaplapunk BIOS setupjába belépve a PCI IRQ-kiosztások mellett kiíródik a megosztások rendje is, vagyis a megosztott slotok sorszáma. Sajnos ez csak fél siker, hiszen továbbra sem ismerjük biztosan az AGP slot, valamint az USB párját – ezekről csak a dokumentáció adhat teljes bizonyosságot.

Mindebből talán már látható, hogy alaplapunk PCI slotjai közül általában csak egyet vagy kettőt használhatunk függetlenül a megszakítások szempontjából, minden további slot kénytelen közösen használni a lehetséges IRQ-kat. Ennek rendje a *PCI slotok IRQ-megosztásai* című keretes szövegrészben olvasható. Meg kell jegyeznünk, hogy az új, integrált alaplapi vezérlők sem kivételek a megosztások alól – gondoljunk csak arra, hogy az ilyen monitorvezérlő ugyanúgy AGP, a hangvezérlő ugyanúgy PCI csatolású, mint kártyás társaik.

Beszerelés

Már a számítógép összeszerelésénél tekintettel kell lennünk az IRQ-megosztások rendjére, vagyis nem szabad egymással megosztott slotokba behelyezni olyan kártyákat, amelyek képtelenek az együttműködésre. Tipikusan ilyenek a merevlemez-vezérlők (IDE, SCSI), PCI modemek, tévévevők és videodigitalizálók stb. Az ok: e kártyák általában két vagy több eszközként jelennek meg a hardvereszközök listájában, vagyis a megszakítást már önmaguk eszközei között is meg kell osztaniuk, ezért „nem szívesen" vonnak be harmadikat maguk közé.

Az előző felsorolás alól az egyik kivétel a klasszikus hangkártya, amely több eszközként is csak ezek egyikéhez foglal megszakítást, és az AGP-s videokártyával általában rendkívül jól együttműködik. (Mellesleg az AGP-vel megosztott csatoló általában a közvetlenül az AGP mellett levő PCI slot, tehát a hangkártyát ide érdemes beilleszteni.)

A behelyezett kártyákat mindig rögzítsük csavarral – ennek függőleges számítógépház esetében fokozott jelentősége van az egymásra borulásból adódó zárlatok elkerülése miatt. Ugyanezt tudjuk javasolni a processzoroknál is, különös tekintettel a hűtőbordára: a számítógépházon végigbukfencező hűtő annyi kártyát tehet tönkre, amennyihez hozzáér.

A Slot 1-es, illetve Socket 370-es foglalatú processzorokat befogadó alaplapoknál általában automatikus a feszültségbeállítás, a (Super) Socket 7 esetében ez nem így van. Mivel a beállítható feszültségek széles skálán mozognak, nagyon kell vigyáznunk, hogy a behelyezett processzor nehogy túl nagy feszültséget kapjon, mert úgy hamar tönkremegy. Általános szabályként elmondható, hogy a Socket 7-es foglalatba kerülő processzorokra rá van írva az üzemi feszültség, ettől nem nagyon érdemes eltérni. A memóriához csak annyit jegyzünk meg, hogy a mai alaplapok többségénél a legkisebb sorszámú slottól kezdve kell elkezdeni a memóriamodulok behelyezését.

Meghajtóprogram telepítése

Amennyiben elvileg jó sorrendű kártyabehelyezéssel üzemkész állapotba került számítógépünk, úgy meg kell próbálnunk elindítani rajta a Windowst. A töltődést jelző logó még nem a siker jele, igazából csak akkor kezdhetünk reménykedni, ha megjelenik a grafikus kezelőfelület, és a Windows elkezdi felismerni az új vagy új helyen található kártyákat. Nem árt, ha ekkor a Windows és a gépben levő hardvereszközök telepítőkészlete kéznél van, ezekre szükség lehet.

A hardvertelepítésnél a Windows mindig .INF file-t keres, ez a meghajtóprogramok elérési útjának, valamint az új eszköz leendő rendszerbeli nevének leírófile-ja. Ilyen file általában az adathordozó gyökerében vagy valamelyik SETUP, WIN9X stb. nevű alkönyvtárában található. A telepítés csak akkor fejeződik be sikeresen, ha az .INF file-ok alapján minden meghajtóprogram a helyére került.

Elképzelhető, hogy a telepítőlemezen nem találunk .INF névkiterjesztésű file-t. Aggodalomra semmi ok: ebben az esetben önmagát telepítő driverrel van dolgunk. A feladat ekkor az, hogy először hagyjuk, hogy valamilyen szabványos windowsos illesztőprogram kerüljön föl a kártya drivereként, ezt tudja majd frissíteni a CD

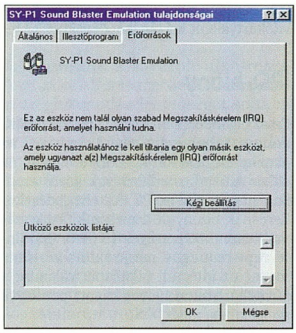

Nincs elég IRQ-cím minden eszköznek

behelyezése után automatikusan vagy a SETUP.EXE file-lal elinduló telepítő. Figyelem! Új eszköz meghajtóprogramjának hiányzó .INF file-ja esetén soha ne hagyjuk ki a Windows saját illesztőprogramjának telepítését, ellenkező esetben az önmagát telepítő drivernek esetleg nem lesz mit frissítenie! Megjegyezzük: az eltávolítás (lásd később) szempontjából az ilyen driver előnyösebb, egyszerűbb program.

A meghajtóprogram telepítését általában újraindítás zárja, amely után ellenőriznünk kell az új eszköz működőképességét. Ezt a *Vezérlőpult → Rendszer → Eszközkezelő* útvonalon tehetjük meg, ahol minden új hardverelemnek sárga felkiáltójel nélkül a helyén kell lennie. Ha esetleg nem így lenne, kártyánk rossz slotban van, vagy meghajtóprogramjának

telepítésébe hiba csúszott. Ennek megoldására nincs általános recept, egyetlen esélyünk a kísérletezés – minden esetben a gyári lemezeken található és nem az Internetről letöltött meghajtóprogramra támaszkodva.

Meghajtóprogram frissítése

A hardvereszközök annyira gyorsan avulnak el, hogy tervezésükkor gyakran nincs idő hibátlan, kiforrott drivert készíteni hozzájuk. A fejlesztőknek lépést kell tartaniuk az új operációs rendszerekkel és más szoftverösszetevőkkel is. Ezért a hardvergyártók időről időre újabb meghajtóprogramokat készítenek a meglévő alkatrészekhez, melyek általában gyorsabbak, stabilabbak az előző verzióknál. A letöltési Web-cím minden márkás termék dokumentációjában megtalálható. Ezeket érdemes legalább havonta egyszer meglátogatni, hogy meggyőződhessünk az újabb változatok megjelenéséről. Amennyiben ilyet találunk, haladéktalanul töltsük le, és frissítsük vele a jelenleg használt verziót – megéri.

A frissítés előtt mindig érdemes eltávolítani a meglévő verzió file-jait, erre azonban csak akkor van reális esélyünk, ha van

Meghajtóprogram információs (.INF) file-jának keresése

benne uninstall (eltávolítási) lehetőség. Erről meggyőződhetünk a *Vezérlőpult → Programok hozzáadása* menüben, ahol az esetleg megtalált vezérlőprogram nevét kiválasztva indulhat az eltávolítás. Amennyiben ez sikeres volt, Windowsunk úgy fog viselkedni, mintha most helyeztük volna be a hardvereszközt. A gépet újra kell indítanunk, és a telepítést az előzőekben leírt módon végrehajtani, de nem a telepítőlemezekről, hanem az Internetről letöltött új driver elérési helyéről.

Amennyiben nincs eltávolítási lehetőség az adott eszköz meghajtóprogramjában, ne nagyon kísérletezzünk a file-ok „kézi" letörlésével: ezeket kiválogatni csaknem lehetetlen, esetleg olyanok is áldozatul esnek a törlésnek, amelyekre szükség van például rendszerindításkor. A megoldás ilyenkor a *Vezérlőpult → Rendszer → Eszközkezelő* megnyitása után az adott hardverelem tulajdonságainak megtekintése. Itt megtaláljuk a *Meghajtóprogram frissítésére* szolgáló gombot, amely lényegében ugyanazt a lehetőséget kínálja föl, mint amit az alkatrész behelyezése utáni első felismeréskor láthatunk. Ha szerencsénk van, a frissítés után az új meghajtóprogrammal sikeresen újraindul a számítógép, és várhatóan rendszerünk gyorsabb, stabilabb lesz ezáltal.

Alaplap-dokumentációk

Abit	www.abit.com.tw/english/download/manual.htm
Acorp	www.acorp.com.tw/manual/manual.htm
Amptron	www.amptron.com/html/manuals.html
AOpen	www.aopen.com.tw/tech/download/default.htm
Asus	www.asus.com/Products/Motherboard/manual.html
A-Trend	www.a-trend.com/manuals.html
Azza	www.azzaboard.com/download.html, www.azzaboard.com/product.html
BioStar	www.biostar.com.tw/English02/06_manual/!contents.htm
Chaintech	www.chaintech.com.tw/QUESTION/Manuals.HTM
DTK	www.dtk.com.tw/download.html
ENPC	www.enpc.com.tw/enpcmbrd.htm
Epox	www.epox.com/support/database.html
GigaByte	www.giga-byte.com/gigabyte-web/manual.htm
Intel	support.intel.com/support/motherboards
Lucky Star	www.lucky-star.com.tw/technical/manual/index.htm
Soltek	www.soltek.com.tw/English/download/manuals.htm
Soyo	www.soyousa.com/manuals.html
Spacewalker Shuttle	www.spacewalker.com/english/download.htm
SuperMicro	www.supermicro.com/PRODUCT/UsersManual.htm
Tekram	www.tekram.com/techsupport.asp
TomatoBoard (Zida)	www.zida.com/support/manual.htm
Tyan	www.tyan.com/support/html/product_manuals.htm

Meghajtóprogram eltávolítása

A rendszerből kikerülő alkatrészek driverei fölöslegesen foglalják a helyet a merevlemezen, a hozzá tartozó egyéb kiszolgálóprogramok fölöslegesen töltődnek be rendszerindításkor. Bár a kártya kivétele után úgy néz ki, mintha minden a régi lenne, mégis a különböző rendszerterületekre befészkelődött driver élösködik az operációs rendszeren – tehát meg kell szabadulni tőle. Ennek azonban vannak bizonyos korlátai.

Mint említettük, a kézzel telepített driver általában nem törölhető, a hozzá tartozó hardverelem eltávolítása után ott marad, ahol volt, nem éri meg a kockázatot, hogy foglalkozzunk vele. Mindazonáltal az ilyen „szemét" csökkenti a rendszer szabad erőforrásait, mind közelebb hozva a Windows bizonyos idő után amúgy is elkerülhetetlen újratelepítését.

Szerencsésebb a helyzet, ha van eltávolítási lehetőség. Ezt a frissítésnél leírt módon kell végrehajtani, azonban itt nem fog semmi a letörölt file-ok helyébe lépni, tehát nem mindegy, hogy mi törlődik le. A probléma az, hogy sok meghajtóprogram lecserél egyes .DLL vagy más rendszerfile-okat, amelyeknek eredeti verzióját nem menti el sehova. Még rosszabb a helyzet akkor, ha ez többszörösen is megtörténik, mert ilyenkor jönnek létre az úgynevezett megosztott (shared) file-ok, amelyek törlésére az eltávolítás során megerősítést vár a rendszer. Az ilyen file-oknál az eltávolításra vonatkozó kérdésre a válaszunk minden esetben tiltó kell, hogy legyen, hiszen törlésükkel más – még a rendszerben levő – eszközöket fosztanánk meg a működést biztosító meghajtóprogramtól.

Az eltávolításkor a lecserélt file helyére „természetesen" nem kerül vissza az eredeti verzió, vagyis „csak úgy" töröltünk egy rendszerfile-t. Ha szerencsénk van, ez a file nem volt „annyira fontos", ha mégis, akkor lapozzunk a Windows 98 telepítéséről szóló cikkhez...

Még egy jó tanács: a meghajtóprogramot mindig a kártya rendszerből való kikerülése előtt távolítsuk el!

Ha nem indul a gép

A Windows konfigurálásakor sajnos nem egyszer előfordul, hogy a legközelebbi újraindítás után nem éled föl, különböző fázisokban abbahagyja a betöltést. A hiba ilyenkor a nem megfelelő slotba került kártyáknak, illetve a hibás(an telepített) meghajtóprogramnak köszönhető. Elsőként a gépet *Csökkentett mód*ban kell indítanunk az [F8] billentyű indításkor való nyomva tartására megjelenő menüt használva, majd eltávolítani a meghajtóprogramot, vagy a *Vezérlőpult → Rendszer → Eszközkezelő*, illetve a *Vezérlőpult → Programok hozzáadása* menüpontot használva. Ha ez sikerült, akkor a gép talán újra el fog indulni, és újrakezdhetjük a kártya telepítését.

Ha semmi sem segít, a parancssoros DOS módban ([F8]-as menü) az EDIT.COM parancs használatával keressük meg WINDOWS könyvtárunkat, ezen belül pedig a SYSTEM.INI file-t. Ennek megnyitása után írjuk át a *SHELL=EXPLORER.EXE* sort a következőre: *SHELL=WINFILE.EXE*. Ezzel megkerüljük az egyébként rendkívül instabil Explorer kezelőfelületet, és a Windows a jól ismert File Manager programmal indul. Ezzel – bár nem kezel hosszú fileneveket – hozzáférhetünk file-jainkhoz, sőt használni tudjuk minden feltelepített programunkat, ha a WINDOWS könyvtárban megkeressük a STARTM~1 alkönyvtárat, ami a *Start* menüt rejti. Itt működnek a hivatkozások, bármit elindíthatunk, tehát gépünk legalább átmenetileg használható, míg rá nem jövünk

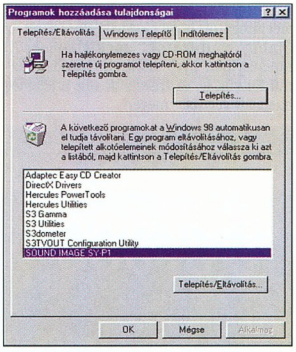

A (meghajtó)programok eltávolítása

a hiba forrására, vagy rá nem szánjuk magunkat a Windows teljes újratelepítésére. Természetesen ez a végső megoldás lehet, az esetek többségében sikerül feléleszteníink elromlottnak hitt számítógépünket.

Az elterjedt tévhittel ellentétben az újratelepítés nem merevlemez-formázást jelent, hiszen a Windows összetevőinek helye jól behatárolható: a WINDOWS könyvtár, a Program Files (PROGRA~1) könyvtár, és néhány más helyre telepített szoftver könyvtára. Minden egyéb maradhat a helyén, hiszen ezeknek a Windows szempontjából nincs jelentősége. (Hozzátesszük, hogy merevlemezt – normális esetben – egyébként is életében egyszer szokás formázni: a vásárlás után.) Az előbb említett könyvtárak törlése és a gyökérben maradt (!) rendszerfile-ok segítségével való rendszerindítás után megkezdhető a Windows újratelepítése – ez azonban már egy másik cikk témája.

Giczy Gergő

Ezt Te sem hagyhatod ki!

Megjelent a februári PC GURU

132 oldalon
3 CD-vel
Conflict: Freespace the Great War - teljes játékkal
új külsővel

változatlan áron!

Kedvezményes PC GURU előfizetés

1 év 17592 Ft helyett 14112 Ft - 1/2 év 8976 Ft helyett 7056 Ft

Előfizethető a szerkesztőségben, vagy postai úton a megrendelőlap segítségével.

Info: Fehér Ildikó - 349-4768 - terjesztes@vogel.hu

Soha nem késő

A (majdnem) teljes adatbiztonság csak a nagyobb vállalatoknál megoldott. A kisebb cégek és az otthoni felhasználók többsége nem foglalkozik a kérdéssel. Írásunk elsősorban nekik szól.

A számítógép értékének általában sokszorosa a rajta tárolt adatok eszmei vagy gyakorlati értéke. Egy ma már átlagos – sőt inkább szerény –, 2,1 Gbyte kapacitású, 20 000 Ft értékű merevlemezen annyi karakter fér el, ahány byte, vagyis nagyjából 2,1 milliárd. Egy teleírt A4-es oldalon normál betűkkel általában 7000 karakter van, vagyis 300 ezer oldalnyi szöveg kényelmesen elfér egy ilyen merevlemezen. Ez olyan mennyiség, amelyet egy jó képességű gépíró körülbelül 7000 munkanap, tehát 29 év (!) alatt tud elkészíteni – ha megvan hozzá a forrás. Egy cég könyvelési adatbázisát azonban nem ilyen „egyszerű" újra létrehozni.

A problémát egyrészt az adatok nagyfokú sűrítettsége (kis hiba is nagy veszteséget idézhet elő), másrészt az elektronikus tárolási mód okozza, amely maga is két oldalról sérülékeny. Az egyik a logikai oldal, amely a digitális jelek szervezését (adatok megléte), összefüggéseit (adattérkép – például FAT – megléte) jelenti. A másik a fizikai oldal, amely a digitális jelek létezését (kapacitív, mágneses, illetve fényvisszaverő hordozó sértetlensége), valamint annak olvashatóságát (olvasómechanika, elektronika sértetlensége) jelenti.

Könnyen belátható, hogy nem is szükséges magának az adatnak megsérülnie ahhoz, hogy végleg elvesszen. Ha nem tudjuk sorrendbe állítani a részeket, nem ismerjük a helyüket, nem tudjuk a kódolásuk kulcsát, vagy „csak" nem tudjuk mivel leolvasni őket, adataink akár a Holdon is lehetnének. Tehát ha az előbb felsorolt négyféle összetevő bármelyike is hiányzik, adatainkat elveszettnek tekinthetjük.

Lemezkarbantartó – gyors takarításhoz

Írásunkban bemutatjuk a számítógép alapvető karbantartási feladatait, különös tekintettel a legelterjedtebb adattároló egységre, a merevlemezre.

Kötelező szerviz

A számítógép használata közben időszakos karbantartást igényel. Ezt a tapasztaltabb felhasználók maguk is el tudják végezni. Aki nem vállalkozik erre a feladatra, annak bármelyik szerviz elvégzi. A számítógép hardverelemeinek ellenőrzése lényegében belső szemrevételezés, a számítógépház lecsavarozása utáni portalanítás, illetve ventilátor-ellenőrzés. Ezekre a számítógép megfelelő hűtése miatt van szükség. Ilyenkor érdemes rögtön sort keríteni a kilazult csavarok, csatlakozások, vagy a ventilátorokhoz esetleg túl közel került kábelek felkutatására is.

A portalanítás szempontjából ki kell emelni a tápegységet, mert annak ventilátora a legtöbb számítógépben az egyetlen levegőkeringető, tehát körülötte halmozódik fel a legtöbb por. A hálózati csatlakozó kihúzása után nyugodtan csavarozzuk szét a fémházat. A portalanítást porszívóval – ne törlőkendővel – végezzük. Ha rendszeresen portalanítunk, nem kell tartanunk attól, hogy „rákövesedik" a por az alkatrészekre. Figyeljünk arra, hogy a tápegységen a matrica elszakadása a garancia elvesztését jelentheti – ilyenkor a rácson keresztül szívjuk ki a port.

A nagy porlerakódás miatt a ventilátorok forgása lassul, sőt le is állhat. Az ennek következtében fellépő magas hőmérséklet pedig meghibásodáshoz vezethet. Ezért a ventilátorok megfelelő működését rendszeresen ellenőrizni kell, meghibásodásukkor pedig azonnal ki kell őket cserélni. Meghibásodásra utaló jel lehet a furcsa, addig nem hallott zaj a gépházból, illetve a megmagyarázhatatlan teljesítménycsökkenés.

Mellesleg a hőmérsékletet és a ventilátorok fordulatszámát a korszerű alaplapok többsége figyeli. Megfelelő programmal automatikus figyelmeztetést is beállíthatunk magunknak. Erről 1999. decemberi számunkban írtunk bővebben.

Amennyiben mindent rendben találunk, a gépház visszacsavarozható, és folytathatjuk a karbantartási munkát.

A merevlemez karbantartása

Előfordulhat, hogy az elhanyagolt merevlemezen eltűnnek, összekeverednek, átneveződnek file-ok, irreális a szabad hely mérete, a számítógép ijesztő hibaüzeneteket ír ki lemezolvasáskor. Ezek a jelenségek komoly problémákra utalnak, de azért érdemes kísérletezni néhány módszerrel, hátha... Helyes karbantartással – és persze némi elővigyázatossággal – azonban megelőzhetjük a hibák fellépését. A következőkben néhány olyan karbantartási módszert mutatunk be, melyek Windows 95 és 98 alatt alkalmazhatók.

A segédprogramok ismertetésénél többször fogunk találkozni a Windows és a System könyvtárral (mappa, directory, folder). A Windows könyvtár az a hely, ahova a Windows 9x-et telepítettük, a System pedig az ezen belül elhelyezkedő alkönyvtár. A segédprogramok mindegyike része a Windows 98-nak (bár vannak más jól használható freeware vagy kereskedelmi termékek is e célra). A programok egy része a Windows 95-ben is megtalálható.

- \CIKKEK\GEPKARB. CHIP-CD, 2000/február
- Csak óvatosan! CHIP, 2000/2
- \CIKKEK\HWVASAR. CHIP-CD, 2000/február
- (Újra)élesztés CHIP, 2000/2
- \CIKKEK\TELEPIT. CHIP-CD, 2000/február
- Váljék egészségére! CHIP, 2000/2
- A sebesség ára. CHIP, 99/12/147
- \CIKKEK\ALAPLAP. CHIP-CD, 99/december
- Fogyasztás: 350 W alatt! CHIP, 99/3/136
- \CIKKEK\GREEN-PC. CHIP-CD, 99/március

Soha nem szabad abban bízni, hogy ha majd bekövetkezik a baj, akkor kijavítjuk. A megelőzés mindig biztonságosabb. Fontos, hogy ne engedjük eluralkodni a káoszt merevlemezünkön, mert a végén mi nem fogjuk megtalálni a ki tudja hova és milyen névre elmentett dokumentumainkat. Áttekinthető könyvtárszerkezetben, logikus rendszerben kell tartanunk az elkészült dokumentumokat. Ezt mindenkinek saját magának kell kialakítania. Ehhez a Windows is ad segítséget: telepítés után a gyökérben létrehoz egy Dokumentumok nevű könyvtárat, és az alkalmazások többsége alaphelyzetben ezt kínálja fel a dokumentumok mentéséhez. A rendszer kialakításához innen érdemes kiindulni, ezt a könyvtárat lehet tekinteni az adatokhoz szánt struktúra alapjának.

A második lépés a merevlemez használata közben keletkező logikai hibák ellenőrzése és kijavítása. Ezt a hibatípust az okozza, hogy a különböző alkalmazások lemezkezelési kérelmeit a Windows – önhibájából vagy az adott alkalmazás hibájából – nem mindig kezeli rendesen. E hibák azonban időben felfedezve kijavíthatók. A karbantartásnak ez a lépése több részre osztható: általános lemezellenőrzés és -javítás, rendszerfile-ok ellenőrzése és javítása, nem használt file-ok eltávolítása, a rendszer kihasználtságának vizsgálata.

Általános ökölszabályként elmondható, hogy a lemezellenőrzést és hibajavítást minden 40 munkaóra után kell megismételni. Ez 8 órás munkaidővel számolva pontosan 1 hét. A részletek az *Általános hibamegelőző karbantartás* című keretes szövegrészben olvashatók. A segédprogramokat a javasolt használatnak megfelelő sorrendben mutatjuk be.

ScanDisk (*Start → Programok → Kellékek → Rendszereszközök → ScanDisk*): A ScanDisk felkutatja a merevlemezen szabálytalanul tárolt file-okat, az elveszett file-töredékeket (lost file fragments), a keresztláncolt file-okat (crosslinked files), a szabálytalan FAT- és mappabejegyzéseket. Szükség szerint a merevlemez felületét is megvizsgálja. Ez az egyetlen olyan segédprogram, amelyet feltétlenül érdemes rendszeresen használni, ellenkező esetben szinte biztosan fellépnek váratlan hibák.

Először az ellenőrizni kívánt meghajtót kell kijelölnünk, majd kiválasztani, hogy a program végezzen-e felülettesztet. Kis jelölőnégyzetben megadhatjuk, hogy automatikusan javítsa ki a hibákat, vagy minden javítás előtt inkább kérdezzen (utóbbit ajánljuk). További beállítási lehetőségek jelennek meg az *Egyebek...* gombra kattintva. Itt állíthatjuk be, hogy miket vegyen hibának, és hogyan javítsa ki őket (másolat készítése új helyre, törlés stb.). A program futása nagyjából – a hibák mennyiségétől és a merevlemez tartalmától függően – 1-5 percet vesz igénybe. Ha felületteszt is végzünk, ez az idő a merevlemez méretétől függően jóval hosszabb lesz. De semmiképpen sem hagyhatjuk el szállítás vagy az egységet ért komolyabb ütés után, mert a merevlemez író-olvasó feje a lemez felületéhez ütődve megsértheti a mágneses réteget, amely utána már nem képes adatokat tárolni.

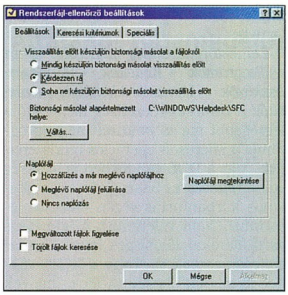

Rendszerfile-ellenőrző – minden a helyén van?

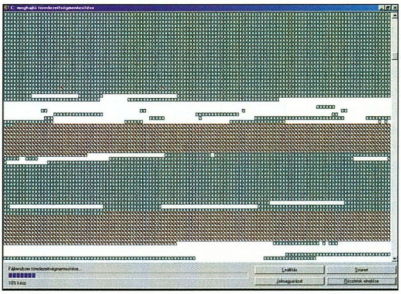

Lemeztöredezettség-mentesítő – egységben az erő!

Sajnos a ScanDisk olyan hibákat is talál olykor, melyek nem biztos, hogy hibák. Ilyenek például egyes ékezetes file-nevek, melyeket tudunk ugyan használni, mégis ki akarja őket javítani a ScanDisk. Hasonló gondjai lehetnek az ilyen file-nevekkel egyes angol nyelvű programoknak is. Érdemes kerülni minden ékezet használatát a file- és mappanevekben – elégedjünk meg az angol ábécé betűivel, a számokkal és néhány biztonságosan használható karakterrel (_, -, !, #, &).

A ScanDisk parancssorból is elindítható. Ez olyan parancsikon (shortcut) létrehozását teszi lehetővé, amelyet elindítva a program nem kérdez semmit, csak lefut, majd kilép. Segítségül létrehoztunk egy a C: meghajtót, valamint egy az összes merevlemezt ellenőrző parancsikont, melyeket CD-nkre is föltettünk. Ha ezt a *StartUp* (Indítópult) menübe másoljuk, rendszerindításkor automatikusan lefuttatja a ScanDisket.

Windows rendszerleíróadatbázis-ellenőrző (*Windows\SCANREGW.EXE*): A regisztrációs adatbázis (system registry) a Windows „lelke". Ebben tárolódnak a hardver és a feltelepített programok adatai, a programokhoz hozzárendelt file-kiterjesztések stb., vagyis minden változtatható Windows-beállítás. Hiba esetén egyes funkciók működésképtelenné válnak, sőt akár az egész rendszer összeomolhat. A regisztrációs adatbázis valójában két file a Windows mappájában: a SYSTEM.DAT és a USER.DAT (több felhasználó egyedi beállításai esetén felhasználónként külön USER.DAT is van a Windows könyvtár Profiles alkönyvtárában). Lehetséges, hogy mint file-ok, hibátlanul helyezkednek el a file-rendszerben, de vannak bennük helytelen bejegyzések. Ilyeneket okozhat váratlan rendszerleállás, hibás, félbeszakított programtelepítés vagy olyan programeltávolítás, ami után nem létező dolgokra utaló bejegyzések maradnak bennük.

Az ilyen hibák kiszűrésére szolgál a Windows rendszerleíróadatbázis ellenőrző (továbbiakban Scanreg, illetve ennek windowsos változata, a Scanregw) segédprogram. Ha bejegyzéseket kell eltávolítani, azt általában helyesen el tudja végezni. Ha eltüntek olyan bejegyzések, amelyek szükségesek lennének, akkor a javítás módja a legutolsó használható mentés visszaállítása. A regisztrációs adatbázis utolsó használható változatát a Windows minden rendszerindításnál automatikusan elmenti. Ugyanezt felkínálja nekünk ellenőrzés után a Windows rendszerleíróadatbázis-ellenőrző is. Működése hibamentes registry esetén nem tart tovább fél percnél.

Rendszerfile-ellenőrző (*Windows\System\SFC.EXE*): Az alkalmazások telepítőprogramjai előszeretettel írják felül a Windows rendszerfile-jait a saját

verzióikkal. Korábban ha egy ilyen átköltött rendszerfile utána hibás volt, vagy csak egyszerűen régebbi verziójú a szükségesnél, akkor a hibát csak a Windows újratelepítésével lehetett javítani. (Kinek lenne türelme a lehetséges több száz file-t egyenként átvizsgálgatni?) Az eltávolítóprogramok az átírt rendszerfile-okat általában nem állítják vissza az eredeti verzióra!

A Rendszerfile-ellenőrző végignézi a Windows file-jait. Ha egy nem eredeti verziójú, sérült vagy hiányzó file-t talál, felkínálja a visszaállítást, az adatbázisának frissítését vagy a figyelmen kívül hagyást. A *Keresési kritériumok* fülre kattintva be lehet állítani, hogy mire figyeljen (átírt, hiányzó file-ok), megadhatók a vizsgálandó könyvtárak és filetípusok, az ellenőrzési adatbázis elérési útja és neve, a javítás során elmentett file-ok helye. Futási ideje hibamentes környezetben a Windows telepített összetevőinek mennyiségétől függően 1-5 perc.

Lemezkarbantartó (*Start → Programok → Kellékek → Rendszereszközök → Lemezkarbantartó*): Aki folyamatosan figyeli a számítógép működési paramétereit, észreveheti, hogy a merevlemezen található szabad hely mérete nem egészen úgy fogy, ahogyan mi töltjük föl (eltekintve a file-rendszer adattárolási módjával járó helyveszteségtől). Ennek az az oka, hogy a Windows folyamatosan ment adatokat a merevlemezre, amelyeket aztán nem töröl le (magától). Ilyenek például a programtelepítésekhez használt TEMP könyvtárban lévő átmeneti (temporary) file-ok, a megtekintett Web-oldalak (Temporary Internet Files), a letöltött programfrissítések (Downloaded Program Files) és a Lomtárba dobott file-ok (\RECYCLED).

A Lemezkarbantartó program elindítása után körülnéz a merevlemezen, fölösleges file-okat keresve. Utána fölajánlja nekünk, hogy válasszunk, mely könyvtárakat akarjuk kiüríteni. A *További beállítások* fülre kattintva nem használt alkalmazásokat és Windows-összetevőket tudunk eltávolítani még több hely felszabadítása érdekében. A *Beállítások* fül pedig az automatikus működés beállításának lehetőségét kínálja föl. Indítás után a Lemezkarbantartó kitakarítja a kiválasztott könyvtárakat, amelyekben – ha régóta nem töröltük őket – tekintélyes mennyiségű adat szokott fölhalmozódni. Bár a nagy kapacitású merevlemezzel rendelkező számítógépeken sokáig nem kerülünk helyszűkébe, nem érdemes megengednünk, hogy fölösleges file-ok lézengjenek a lemezen, növelve a file-rendszer hibáinak esélyét. A program működése mindössze fél perc körüli időt vesz igénybe.

Lemeztöredezettség-mentesítő (*Start → Programok → Kellékek → Rendszereszközök → Lemeztöredezettség-mentesítő*): A Lemeztöredezettség-mentesítő a legrégebbi ma is használt segédprogramja a Microsoft operációs rendszereinek. Már a DOS-os időkben is szükség volt a rendszeres használatára. Az általános karbantartás végén érdemes lefuttatni. Nem véletlenül: a letörlésre váró file-okat fölösleges lenne töredezettségmentesíteni, hogy a letörlésükkel „lyukakat" hozzunk létre, melyek újabb széttöredezett file-ok létrejöttét segítik elő. A file-ok a merevlemezen minden talpalatnyi helyet kihasználnak, tehát igyekeznek minden űrt betölteni akkor is, ha nem férnek bele teljes egészében. Ilyenkor egy részük

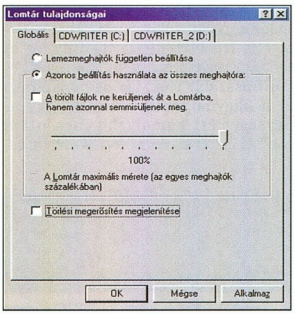

Lomtár – itt még nem késő...

máshol tárolódik el, vagyis a file töredékekben kerül a merevlemezre. Ez önmagában nem hiba, csakhogy ilyenkor az olvasófej többet mozog, és ezért lassul az adatelérés. Idővel az adatátvitel annyira lelassulhat, hogy az már-már az elviselhetetlenség határát súrolja. (Arról nem is beszélve, hogy a szükségesnél sokkal jobban igénybe veszi a merevlemez mechanikáját.)

Ez a segédprogram tehát a file-okat darabjaikból „összerakja", és emellett még mindent a merevlemez logikai területének elejére helyez. Indítás után itt is az első a töredezettségmentesíteni kívánt meghajtó(k) kijelölése. További lehetőségeket kapunk a *Beállítások...* gombra kattintva. Megadható, hogy ellenőrizze-e a file-rendszert a töredezettségmentesítés előtt. Ez akkor hasznos, ha nem rögtön a ScanDisk után futtatjuk, mert egy logikai hibás merevlemezt töredezettségmentesíteni beláthatatlan következményekkel járhat (elveszett file-töredékek megsokszorozódása, keresztláncolt file-ok végleges megsemmisülése stb.). További lehetőség, hogy a file-rendezgetés folyamán a leggyakrabban használt file-okat egymás mögé rendezi, ami nagymértékben csökkenti azok elérési idejét. Rendszeres használatával a számítógép teljesítménye egyenletesebb lesz. A töredezettségmentesítéshez szükséges idő FAT16 file-rendszert használva 1-15 perc (ha nagyon régen nem végeztünk ilyen karbantartást, akkor sem tart tovább 30 percnél). FAT32-t használva sokkal tovább, 1-9 óráig tart a művelet.

Karbantartó Varázsló (*Start → Programok → Kellékek → Rendszereszközök → Karbantartó varázsló*): A karbantartó varázsló segít beállítani időzített futásra a Lemeztöredezettség-mentesítőt, a ScanDisket és Lemezkarbantartót, vagyis a file-rendszer hibaellenőrző és -javító segédprogramjait. Ezenkívül felkínálja a fölöslegesen elindított programok *StartUp* menüből való eltávolításának lehetőségét. Az időzített futtatást a Windows 98 Task Scheduler nevű programja végzi, ahol többek között beállíthatjuk, hogy ha eljött az idő, fölébresse-e a gépet a stand by állapotból, illetve noteszgép esetében leállítsa-e a futást, ha akkuról kezd működni a gép. A karbantartó varázsló indításakor kiírja, hogy érdemes éjjel végeztetni az időzített feladatokat úgy, hogy bekapcsolva hagyjuk a gépet éjszaka. Az időzítést a számítógép használati idejének mennyiségétől függően állítsuk be, figyelembe véve a 40 órás aktív ciklust. Az időzített futtatást kombinálhatjuk az energiatakarékos funkciók használatával. Erről 1999. márciusi számunkban írtunk bővebben.

Erőforrás-kijelző (*Start → Programok → Kellékek → Rendszereszközök → Erőforrás-kijelző*): Ha a számítógép erőforrásai veszélyes mértékben elfogynak, a Windows nem fog stabilan működni, hiszen a működéséhez szükséges adatokat nem lesz hol tárolnia, feladatait nem lesz ideje elvégeznie. A két legkritikusabb erőforrás a memória és a processzoridő.

Az ellenőrzéshez először újra kell indítani a számítógépet. Ügyeljünk arra, hogy ne töltődjön be az AUTOEXEC.BAT és a CONFIG.SYS. Ehhez átmenetileg el kell mozdítanunk ezeket a gyökérből egy olyan helyre, ahonnan aztán vissza tudjuk őket másolni. Ezt követi az automatikusan elinduló programok leállítása (ne hagyjuk figyelmen kívül a TaskBar órája melletti ikonokkal jelzett futó programokat sem). Ekkor a gép „szúz", vagyis a memóriát és a processzort nem terheli semmi. Elvileg. Gyakorlatilag sajnos az a helyzet, hogy a szabálytalanul eltávolított prog-

ramokra való utalások bent maradnak a regisztrációs adatbázisban, és ezeknek a merevlemezen maradt file-jai fölöslegesen foglalják a memóriában a helyet, futtatható file-jai fölöslegesen kötik le a processzor idejét. Ha túl sok ilyen szabálytalan bejegyzés maradt a registryben, akkor már azelőtt „elloppják" a gép erőforrásainak nagy részét, mielőtt hasznos munkát végezhetnénk vele.

Telepítés után 95-99%-ot mutatnak a kijelzők. Ez az elérhető legmagasabb érték gépünkön. Annak arányában csökken, ahogy telítődik a registry. A számítógép 40% alatt nagyon lelassul, 10%-nál a Windows (utolsó erejével) figyelmeztető üzenetet ír ki. Ekkor bármelyik pillanatban várható a rendszerleállás, mert a felhasználó ilyenkor természetes próbálkozása néhány program bezárására már önmagában 0%-ra veti vissza a szabad erőforrások mennyiségét.

Aki sok programot futtat egyszerre, maximálisan 30%-ot vesz el a géptől. Ehhez a 30%-hoz nekem például 8 Wordöt kellett egy időben futtatni, és mivel a Word erőforrás-igényes alkalmazás, jól tudja modellezni más grafikus vagy kiadványszerkesztő programok igényeit. Ez így összességében azt jelenti, hogy nagy sebességgel tudunk dolgozni mindaddig, amíg a gép bekapcsolás után több mint 70% szabad erőforrásmennyiséget ír ki. Még akkor is tudunk dolgozni, ha az érték 40% fölött van, míg ez alatt – ha minden programunkat használjuk – a számítógép munka közben meg fog állni.

Ez a karbantartás szempontjából azt jelenti, hogy 70%-os érték alatt felkészülhetünk arra, hogy hamarosan újra kell telepítenünk a Windowst, 40% alatt pedig már el se kezdjünk dolgozni, hanem rögtön fogjunk bele adataink elmentésébe és a rendszer újratelepítésébe.

Célunkat csak akkor érjük el, ha először letöröljük a hibás Windowst, és az újat csak ezután kezdjük telepíteni, DOS-ból.

Az Erőforrás-kijelző nem vesz el annyi erőforrást, hogy ne használhatnánk állandóan. Kis kijelzője a Taskbaron mindig hasznos információt nyújthat a rendelkezésünkre álló erőforrásokról.

Veszélyes programok

A Windows 3.1x alá fejlesztett hibás programok könnyen magukkal rántják a rendszert leállások. Ennek oka, hogy míg az új típusú, Win32-es alkalmazások processzoridejét az operációs rendszer határozza meg, a Win16-osok maguk adják vissza a vezérlést. Ha pedig nem adják vissza, mert megállnak, akkor a processzor nem tudja többé az operációs rendszer parancsait fogadni, mert a 16 bites alkalmazás ekkorra végtelenné vált ciklusát hajtja végre. A DOS-os (és Windows 3.1x-es) programoknak van még egy hátránya: nem ismerik a hosszú file-neveket. Ha ezekkel másolgatunk file-okat, a másolatban a file-név csonkul, csak a DOS-os forma marad meg.

Előrelátás

Fontos, hogy mindig biztosítsunk magunknak visszautat egy-egy művelet után. Ehhez a Windows maga is kínál lehetőségeket.

Rendszerlemez készítése: Ha a gép nem indul el, még nem kell a telepítőkészletek után kapkodnunk. Lehet, hogy csak a boot-szektor tartalmaz hibás adatokat, ezeket pedig könnyedén ki lehet javítani. Természetesen ilyenkor szükség van egy lemezre, amelyről az operációs rendszer be tud töltődni, hiszen a merevlemez nem tartalmazza a szükséges adatokat. A *Start → Control Panel → Add/Remove Programs* hatására megjelenő ablak *Startup disk* fülére kattintva már készülhet is a rendszerlemez. A Windows 98 rendszerlemezének érdekessége, hogy 1,2 Mbyte-os mérete ellenére sokkal több program található rajta – tömörített formában. Ezeket a rendszerbetöltés során létrehozott memórialemezre (RAM-drive) bontja ki, ahol ezután elérhetők a helyreállításhoz legfontosabb segédprogramok. A boot szektort a *SYS A: C:*, a Master Boot Recordot (MBR) az *FDISK /MBR* paranccsal állíthatjuk helyre. Ezután – amennyiben nincs hardveres hiba – a gép elindul a merevlemezről.

A Lomtár használata: Előfordulhat, hogy olyan file-t törlünk, amelyre szükségünk van. A Windows 9x szerencsére nagyon jó megoldást kínál az ilyen esetekre. Amikor a felhasználó kiadja a törlési parancsot, a file-t csak áthelyezi egy független területre, melynek Lomtár a neve. Ez voltaképpen az adott meghajtó gyökerében található RECYCLED mappa. Amíg a file-ok a Lomtárban vannak, addig mindenféle kockázat nélkül vissza lehet őket állítani. Itt ki kell emelnünk egy újdonságot az előző verziókhoz képest: a Windows 98 akár egész könyvtárszerkeze-

Általános hibamegelőző karbantartás

Tennivaló	„Kötelező"	Ajánlott
Belső portalanítás	2000 munkaóra vagy 1 év után	környezet függvényében
Ventilátorok ellenőrzése	500 munkaóra után vagy gyanús hang, illetve teljesítmény-csökkenés esetén	160 munkaóra után
Ventilátorok cseréje	8000 munkaóra után vagy meghibásodáskor	○
ScanDisk futtatása felülettesztttel	szállítás vagy nagyobb rázkódás után	40 munkaóra után
ScanDisk futtatása	40 munkaóra vagy programtelepítés, illetve -eltávolítás után	minden munkanap végén
Windows rendszerleíróadatbázis-ellenőrző futtatása	40 munkaóra vagy programtelepítés, illetve -eltávolítás után	minden munkanap végén
Rendszerfile-ellenőrző futtatása	40 munkaóra vagy programtelepítés, illetve -eltávolítás után	minden munkanap végén
Vírusok jelenlétének ellenőrzése	letöltés, lemezbehelyezés után, programindítás előtt	○
Lemezkarbantartó futtatása	40 munkaóra után vagy nagy mennyiségű törlés, illetve sok internetezés után	minden munkanap végén
Lemeztöredezettség-mentesítő futtatása	programtelepítés, illetve -eltávolítás vagy nagy mennyiségű törlés után	minden munkanap végén
Erőforrás-kijelző futtatása	programtelepítés, illetve -eltávolítás után	folyamatosan
Biztonsági másolat készítése	amikor a még nem mentett adatokat már nagyon nehéz lenne újra előállítani	amikor csak lehet...

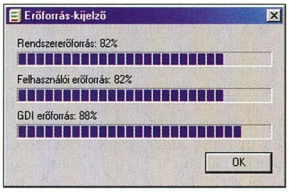

Erőforrás-kijelző – nem sok időnk maradt...

teket is vissza tud állítani – már ha megvannak hozzá a szükséges adatok.

Megadhatjuk, hogy a Lomtár az adott meghajtó hány százalékát foglalhassa el. Ha ez a hely megtelik, a legrégebben törölt file-ok véglegesen elvesznek. Ha a méretet 100%-ra állítjuk, a merevlemezen lévő szabad hely erejéig mi dönthetjük el, hogy mikor és mit kívánunk végleg törölni. A Windows minden törlés előtt felteszi a kérdést: valóban törölni akarjuk az adott file-okat? Ez a kérdés sokakat zavar, mert egyébként is bármikor visszaállítható a tévedésből törölt file. Akik sokat dolgoznak file-okkal, nyugodtan kapcsolják ki. Letilthatjuk a Lomtár használatát, de ilyenkor minden törlés végérvényesen végrehajtódik. Ha valami miatt nem akarjuk, hogy az átmeneti tárolóba kerüljön a törlendő file, a [Shift] billentyű és a törlési parancs egyidejű használatával véglegesen eltávolíthatjuk a törlendő file-okat – ekkor a Windows mindenképpen felteszi a biztonsági kérdést. A kiürítést egyébként a Lemezkarbantartó program automatikusan elvégzi, de megtehetjük magunk is az Explorerből.

Vírusvédelem: A számítógép-vírusok olyan önmagukat másolva terjedő, általában egy rájuk jellemző lappangási idő után aktivizálódó programok, melyek többsége pusztító funkciót tartalmaz. Vírusfertőzést az Internet korában rendkívül egyszerűen kaphat a gépünk: akár program-, akár adatfilelal érkezhet nem kívánt látogató. Ezzel a kérdéssel részletesen is foglalkozunk majd lapunk hasábjain.

Biztonsági mentés: A leggondosabb karbantartás ellenére is előfordulhat olyan előre nem látható hiba vagy figyelmetlenség, amikor a merevlemez tartalma részben vagy egészen megsemmisül. Az ilyen helyzetek megoldására rendszeresen mentsük el fontos file-jainkat. Ilyen mentést legkésőbb akkor érdemes végezni, amikor már érzékenyen érintene bennünket az adatvesztés – még jobb, ha rendszeresen, legalább hetente sort kerítünk rá. Megjegyezzük, bármilyen helyzet álljon is elő, a mentés adja a legnagyobb biztonságot file-jainknak. Ezért – bár legutoljára említettük – talán ez a legfontosabb karbantartási lépés. Lapunk következő számában részletesen olvashatnak az archiválás módjairól.

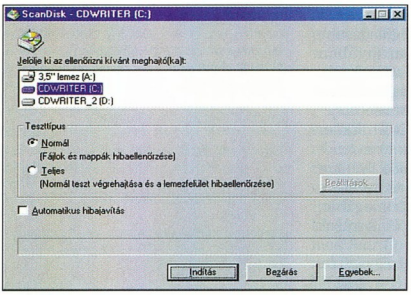

ScanDisk – semmi hiba!

Amikor már késő

Nézzünk át néhány olyan hibaforrást, aminek következtében az adatok elvesznek, és részlegesen sem állíthatók helyre!

● Az éppen szerkesztett dokumentumot nem mentettük el. Ha a számítógép vagy a program leáll, esetleg mentés nélkül lépünk ki a programból (ehhez elég komoly figyelmetlenség kell, mert kilépéskor minden program figyelmeztet a mentésre), az utolsó mentés óta történt változások a dokumentumba nem mentődnek el, így az egyetlen megoldás, hogy újra elkészítjük őket. (Ez csak olyan programoknál fordulhat elő, amelyekkel dokumentumot módosítunk és nincs bennük automatikus mentés, vagy nem állítottuk be azt.)

● A lemez helyfoglalási táblázatát, a FAT-et olyan segédprogrammal javítjuk, amely nem ismeri a lemez file-rendszerét. Nagyon veszélyes lépés, ha a FAT32 file-rendszerben észlelt hibát olyan segédprogrammal akarjuk javítani, amely csak a FAT16-ot ismeri, például a Norton Utilities korábbi verzióival. Ha például – jobb híján – elindítunk egy régi Norton Disk Doctort a FAT32-n, az „megjavítja" a hibás file-rendszert, vagyis átalakítja FAT16-ra, amivel azt kusza zagyvalékká roncsolja.

● Ha véletlenül elindítottuk a merevlemez formázását, nagyon nehéz dolog lesz a file-ok visszaállítása. A formázás ugyanis a FAT felülírásával kezdődik. Ez mindenképpen megtörténik, ám az adatok csak akkor törlődnek véglegesen, ha a formázást például /U paraméterrel indítottuk. Minden más esetben az adatok ott vannak, „csak" a rendszer a FAT hiányában nem ismeri a helyüket. Ha volt FAT-mentésünk, van esély a helyreállításra. Ha nincs, akkor esetleg az UNFORMAT parancs, vagy valamelyik adatmentő cég segíthet.

● Ha egy mágneses adathordozó fizikailag megsérül, a sérülés helyén található mágneses réteg pusztulása az ott tárolt adatokat is magával rántja. A mai korszerű merevlemezek elég nagy tűréseket is kibírnak, de csak kikapcsolt állapotban, amikor az író-olvasó fej az úgynevezett parkolópálya fölött van. Ha azonban elég nagy erejű az ütés, elmozdulhat innen, és akkor a bekapcsolt állapothoz hasonlóan érzékennyé válik – vagyis a lemez felületére csapódik a fej, ami a lemez és a fej sérülését egyaránt előidézheti.

A lemez sérülését lehet tudatni az operációs rendszerrel, ekkor nem ír adatokat oda. Ezért fontos, hogy szállítás és egy esetleges ütődés után azonnal lefuttassuk a felületesztet. Ha a fej sérül meg, a merevlemez csak szétszerelés után, speciális körülmények között javítható. Amikor floppyt szállítunk, mindig tartsuk szem előtt, hogy az adatok mágneses felületen tárolódnak – vagyis mágneses térrel törölhetők.

Egykor kedvelt szokás volt a floppykat fémdobozban szállítani, de elég volt egy ilyen dobozt mágnessel „megsimogatni", és az összes floppyt lehetett ismét formázni.

● Hiába a Lomtár nyújtotta kettős biztosítás, mégis le lehet törölni véglegesen a file-okat. Ilyenkor már késő meggondolni magunkat, nehezen találhatunk trükköt a visszahozatalukra. A Windows 98 telepítő-CD-jén nem található olyan program, mint volt egykor DOS alatt az Undelete az efféle balesetek következményeinek elhárítására.

Giczy Gergő

Az adat meglétének feltételei

1. A hordozó felület sértetlensége: a mágneses jelek léteznek és olvashatók.
2. Az adat fizikai megléte: a mágneses jelek megfelelő sorrendben, meghatározott kódolás szerint találhatók a merevlemezen.
3. Az adattérkép (FAT) megléte: a rendszer ismeri a mágneses jelek helyét és sorrendjét.
4. Olvashatóság: a merevlemez mechanikája és elektronikája működőképes.

A (szín)hűség jutalma

A professzionális színvonalú képfeldolgozáshoz és kiadványszerkesztéshez elengedhetetlen, hogy megfelelően kalibrált eszközöket használjunk.

A képfeldolgozó rendszerben a scanner, a monitor és a nyomtató színkezelését össze kell hangolni, mert a színek konzisztens kezelésének hiányában a rendszerből kikerülő végtermék színei jelentősen eltérhetnek az elvárttól. Ez annyit jelent, hogy egy beszkennelt anyag digitalizált képének ugyanolyan színekkel kell megjelennie a monitor képernyőjén, mint ahogy az eredetit a valóságban ugyanolyannak kell látnunk az eredeti és a kinyomtatott anyagot, valamint a monitoron megjelenő képet.

A különböző eszközök színkezelése, színhűsége nagyon sok paramétertől függ, ezért nagyon nehéz összehangolni egy rendszer különböző részegységeit. A készülékek színábrázolása a használat során is változik, ezért a már „belőtt" rendszereket időnként újra kell hangolni.

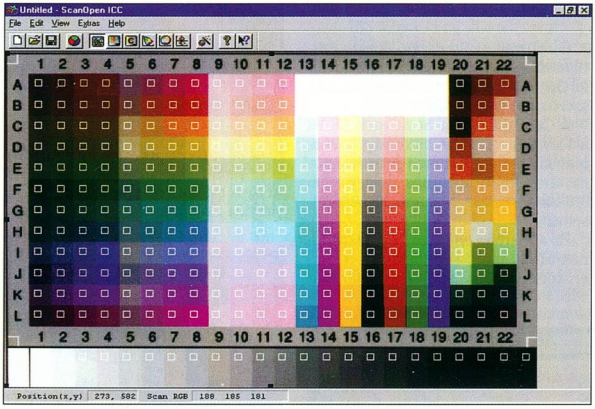

Az IT8-as referenciaábra beszkennelt képe a ScanOpen programban

látjuk. Továbbá a feldolgozás után a kinyomtatott anyag színeinek is meg kell egyezniük a monitoron látottakkal. Ebből következik, hogy ha egy jól kalibrált rendszerben beszkennelünk valamit, majd kinyomtatjuk, akkor – elvileg – A kalibrálást sokan külső segédeszközök nélkül, úgymond szemre végzik. Csakhogy ilyenkor nagy a hibalehetőség, hiszen még a leggyakorlottabb profik is tévedhetnek. Ráadásul az ember színlátását rendkívül sok tényező befolyásolja, a külső fényviszonyok mellett a pillanatnyi fizikai és lelkiállapot is közrejátszhat a színek megítélésében. És akkor még nem is beszéltünk arról, hogy egy adott színű felületet is másmilyennek lát az emberi szem a környező felületek színétől függően (szimultán kontraszt). Egy képfeldolgozó rendszer színhűségét ezért a szubjektív ítélet helyett érdemes műszeres eszközökre bízni.

- Scander Kft. ☎ 251-2960
- w3.datanet.hu/~scander
- www.linotype.de
- www.heidelberg.de
- Codra ☎ 466-6263
- www.codra.hu
- www.corel.com

Heidelberg ColorOpen

A Heidelberg ColorOpen rendszer három alapelemből épül fel. A ScanOpen a scanner, a ViewOpen a monitor, a PrintOpen pedig a kimeneti eszköz (nyomtató) színkezelésének behangolására szolgál.

Mindhárom program működési alapelve egyszerű: a kalibrálandó eszközzel végeztessünk el olyan feladatokat, amelyekről tudjuk, hogy milyen végeredményt kell adniuk. A kapott eredmények objektív mérése után birtokába jutunk azoknak az információknak, amelyek megmutatják, hogy a vizsgált berendezés működési paraméterei milyen eltéréseket mutatnak az optimálishoz képest.

Mindegyik program az érzékelt eltérések alapján egy ICC (International Color Consortium) profilt készít. E filek szabványos módon tartalmazzák, hogy az adott készülék által szolgáltatott színek miképp térnek el az elméletileg ideális értéktől különböző színösszetevők, illetve színintenzitások esetében.

Az elkészült profilokat ezután az erre felkészített alkalmazások fel tudják használni, így a teljes munkafolyamat alatt biztosítható, hogy a színek állandóak maradjanak.

A ColorOpen rendszerben a monitorok ICC profiljának elkészítése a ViewOpen programmal végezhető el, amit egy korábbi számunkban már bemutattunk ➧ Színtérrendezés. CHIP, 99/10/83).

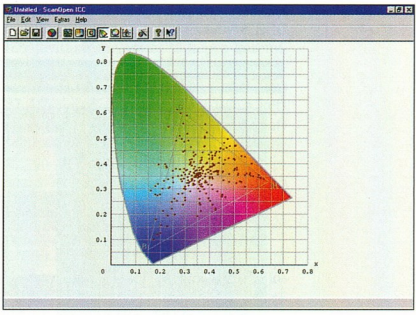

A referenciapontok elhelyezkedése a CIE színtérben

Most röviden csak annyit említünk meg, hogy a program a képernyőn különböző színű és intenzitású téglalapokat jelenít meg, ezek jellemzőit egy mérőfejjel érzékeli, és az eredmények alapján létrehozza az ICC file-t.

ScanOpen

A scannerek kalibrálására a ScanOpen szolgál. Ennek dobozában – a színkalibráláshoz általánosan használt – IT8-as referenciaábrából több készlet is található.

A három legjelentősebb filmgyártó cég, a Kodak, a Fuji és az Agfa által készített tesztábrát tartalmazó diák és fényképek egyaránt helyet kaptak a csomagban, így mindegyik diafilm, illetve fotópapírtípus sajátosságainak figyelembevételével elkészíthetjük az ICC profilokat.

A program elindítása előtt be kell szkennelni valamelyik tesztábrát (a scanner meghajtójában minden korrekciós funkciót ki kell kapcsolni), és TIFF formátumú file-ként kell elmenteni. A ScanOpen ezt a file-t összeveti azzal, amit a tesztábrához adott referenciafile tartalmaz, és a két file eltérései alapján legenerálja a korrekciós file-t.

A profilok létrehozásánál beállítható, hogy a program hogyan optimalizáljon. Például a gyengébb scannereknél kompenzálni tudja a sötétebb tartományok digitalizálásánál fellépő hiányosságokat. A ScanOpen speciális Dcam változatával a digitális fényképezőgépek jellemzőit figyelembe véve is elkészíthető a profil.

PrintOpen

A PrintOpen működési elve megegyezik a korábban említett programokéval. Az első lépés a CD-n található számos tesztábra közül a legmegfelelőbb kiválasztása, az éppen kalibrálandó megjelenítőeszköz jellemzőinek figyelembevételével.

A tesztábra kinyomtatása után következhet a különböző mezők mérése. A számítógéphez csatlakoztatni kell egy olyan denzitométert (nem mellékelik a programhoz), amit a PrintOpen kezelni tud. Az eljárás a szokásos: a program a mért értékeket összeveti a referenciaadatokkal és elkészíti az ICC profilt.

A PrintOpen a profil elkészítése előtt lehetőséget ad különböző speciális paraméterek finomhangolására (például dot gain, grey balance stb.), de ezek részletes ismertetése meghaladja cikkünk kereteit.

A Corel speciális színkalibráló eszköze

Corel

A CorelDraw 9 Premium Colour Edition változatához is mellékelik a ColorOpen két komponensének LE (egyszerűsített) változatát.

A Corel CD-jén a ScanOpen LE és a ViewOpen LE található meg, a csomagban helyet kapott egy mérőfej a monitor kalibrálásához és egy Agfa IT8-as tesztábra a scanner „beméréséhez".

Ez a mérőfej egy kicsit egyszerűbbnek tűnik, mivel nem tapad fel a képernyőre (ez nem gond, arra a pár másodpercre meg lehet fogni), és nincs külön érzékelője a vörös, a zöld és a kék színösszetevőhöz, ellentétben a ViewOpen teljes változatában található eszközzel.

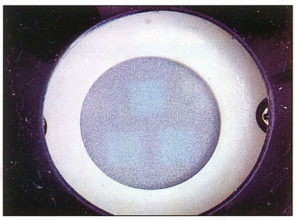
Az egyik mérőfej külön érzékelőkkel vizsgálja a színösszetevőket...

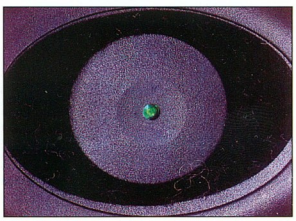
...míg a másik ezt eggyel oldja meg

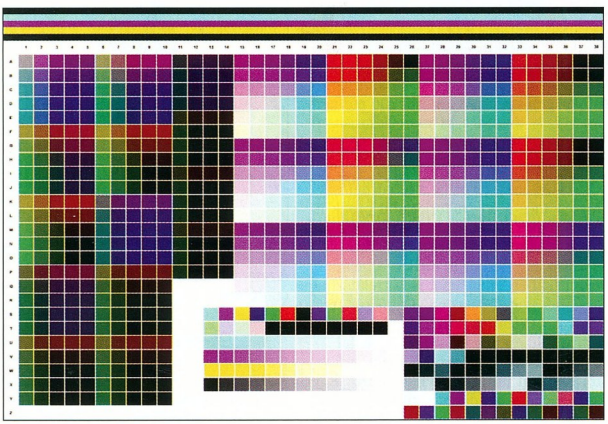
A PrintOpen egyik mérőábrája

A programok LE változatával is teljes pontossággal elvégezhetők a kalibrációs feladatok, de manuális korrekciókra nincs lehetőség.

A ViewOpen és a ScanOpen nettó ára egyenként 156 000 Ft, a PrintOpené 312 000 Ft.

A három program együttes (ColorOpen) ára 599 000 Ft. A CorelDraw 9 Premium Colour Edition nettó ára 265 200 Ft, az upgrade-é pedig 189 500 Ft.

Csábi József

Órajeles csata

Minden sötétbe borul, csak két reflektor fénye cikázik a porondon. Az egyik kévéjében ott csillog az Intel új nagyágyúja, de vajon képes-e elhalványítani a kihívó fél, az AMD Athlon vakító felvillanásait?

A 820-as Intel chipkészletre – egykori fedőnevén Caminóra – már több mint fél éve vártunk. Végül tavaly decemberben megjelentek az első vele készített alaplapok.

A 820 legnagyobb újdonsága a hubos felépítés, vagyis az alaplapvezérlő teljes belső felépítését átdolgozták az Intelnél: mint az már a 810 továbbfejlesztett változatánál, a 810E-nél is látszott, úgynevezett hubok fogják össze a részegységek működését.

Az új „népalaplap"

A megoldás fő eleme: a korábbi North-, illetve Southbridge helyett három központ jött létre. A memóriavezérlő csomópont (Memory Controller Hub, MCH) köti össze a processzort a rendszermemóriával és a 4× AGP-vel, miközben ez szintén elérheti a memóriát. A ki- és bemenő adatforgalmat az adatforgalom-vezérlő csomópont (I/O Controller Hub, ICH) irányítja, a PCI busz, a merevlemez és az összes többi egység is rajta keresztül kapcsolódik a processzorhoz. Az Intel szintén a 810E típusjelű chipkészletben jelentette meg először a Firmware Hubnak (FWH) nevezett egységet, amely a rendszer BIOS-on kívül az Intel véletlenszám-generátorát is tartalmazza (Intel Random Number Generator, iRNG).

- MCH, Rambus, 133 MHz-es FSB: mivel a nagy átviteli sebességet igénylő elemek (memória, processzor, grafikus kártya) közös vezérlőt kaptak, így a rendszer teljesítménye jelentősen növelhető. A 133 MHz-es rendszerbusznak köszönhetően már 1 Gbyte/s feletti tempóval áramolhatnak az adatok, szemben a korábbi 800 Mbyte/s-mal. Mivel 1 Gbyte/s-ra már csak csúcsüzemben képes a PC133-as SDRAM memória, így logikus választásnak tűnik az RDRAM, amelynek 600 MHz-es változata 1100 Mbyte/s-os effektív értéket produkál, PC800-as változata pedig elérheti az 1500 Mbyte/s-ot is. A korábbi, 100 MHz-es memóriákat azonban továbbra is használhatjuk.
- 4× AGP: a játékosok számára talán a 4× AGP csatolófelület megjelenése a legfontosabb. Ez – mint neve is mutatja – 2-szer gyorsabb a 2× AGP-nél, így már 1 Gbyte/s feletti adatátvitelt (pontosan 1056 Mbyte/s-ot) tesz lehetővé a korábbi 528 Mbyte/s-hoz képest. Reméljük, idén egyre több ilyen csatolófelületű grafikus kártya lát majd napvilágot.
- ICH: a ki- és bemenetek vezérlésénél is megduplázták a fejlesztők az eddigi, 133 Mbyte/s-os sávszélességet, így már 266 Mbyte/s-mal kapcsolódik az ICH az MCH-hoz, illetve a memóriához. Az ICH további előnye, hogy többek között az eddiginél nagyobb sávszélessége miatt lehetővé vált több egyidejű (konkurens) jelfolyam kezelése, így rövidebb válaszidővel működhetnek a hálózati kapcsolatok, az USB eszközök és a merevlemezek. Az ICH-ban megtalálható egy AC97-es hangvezérlő is, amely a hangkártya feladatain kívül kis kiegészítéssel a modem funkcióját is ellátja.
- FWH: a chipkészletbe épített BIOS már régóta váratott magára – íme elkészült! A beépített véletlenszám-generátor az Intel szerint az eddigi megoldásoktól eltérően valódi véletlen számokat állít elő, ugyanis nem egy algoritmikus rendszerről van szó. A technikai megvalósítás lényege, hogy egy ellenálláson keletkező termikus zajt alakítanak át egyesek és nullák sorozatává. Ezt a generátort nagyra értékeli az Intel, ugyanis erre támaszkodva lényegesen könnyebbé válhat a kódolóprogramok és internetes biztonsági megoldások fejlesztése.

A tervek szerint a Rambus technológia a memóriaátviteli sebesség jelentős gyorsulását hozza majd a most használatos SDRAM-hoz képest. Mérési eredményeink azonban csak legfeljebb 10%-os növekedést jeleznek. Tekintve, hogy az SDRAM 100 MHz-en, míg a Rambus 800 MHz-en futott, ez bizony kiábrándító.

Kell-e új alaplap?

Az Intel válasza szerint hosszú távon mindenképpen érdemes áttérni a 820-as termékekre, ugyanis a jelenlegi high-end alkalmazások sebességét már nem csak a processzor–memória–grafikus kártya hármas korlátozza, hanem a chipkészlet is. (Ebben lehet valami, hiszen a 440BX már évek óta piacon van.)

Az Intel fejlesztői szerint egy 600 MHz-es Pentium III-nál már jelentős gyorsulást érhetünk el pusztán az alaplap lecserélésével is. További indokként elhangzott az is, hogy az újabb alkalmazások egyre jobban terhelik az FSB-t, pusztán azzal, hogy párhuzamosan használnak több perifériát. Ennek egyik megnyilvánulása az, hogy egyes programok csupán a másodperc töredékére ugyan, de túlterhelik a jelenlegi buszrendszert, így átmenetileg lezuhan a teljesítményük.

840 – a szerverekbe

A 840-es típusjelű alaplapi chipkészlet csupán néhány újdonsággal szolgál a még szintén új 820-hoz képest, ezek azonban fontosak. Akár 8 Gbyte ECC hibajavítású memóriát is képes kezelni, és 3 darab 64 bites, 66 MHz-es PCI interface-t találhatunk rajta a szokásos 33 MHz-esek mellett. Támogatja a kétprocesszoros működést. Ezekből is látszik: az Intel ezt a szériát a szerverekbe szánja, ahol a stabilitás és az értékállóság a fontos. Az értékállósághoz azzal járul hozzá a 840, hogy a Xeonokkal is használható, amelyek a szerverekbe jó választást jelenthetnek még egy ideig.

840-es alaplapra épülő konfigurációt (Albacomp Activa 2000) az Albacomp jóvoltából tekinthettünk meg.

Marat(hl)oni befutó?

Az AMD nem bízza a véletlenre a jövőjét, és az Athlonnal (egykori nevén K7) megpróbálja földbe döngölni egyetlen vetélytársa, az Intel Pentium III szériáját. Vajon sikerül neki? Népmesékből ismert fordulattal a legegyszerűbb erre válaszolni:

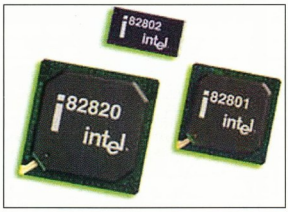

Bealkonyult a BX-nek – barátkozzunk meg az utóddal

- www.intel.com
- www.amd.com
- Albacomp ☎ 329-1493
- www.albacomp.hu
- www.asus.com

egyik szemünk sír, a másik nevet. Ennek technikai kifejtése picit bonyolultabb, de árnyaltabb képet ad a helyzetről.

Az AMD már drezdai gyárának megnyitásával is bebizonyította: gyártástechnológiája és processzormagjainak felépítése sokkal fejlettebb és jobb, mint ellenfeléé. Az Athlon 0,18 mikron szélességű vezetősávval készült magját – az Intel sok magjával ellentétben – teljesen átterveztek és optimalizálták. Immáron a 7. processzorgenerációt képviseli ez az x86-os CPU. Ebben a tekintetben a Pentium III jócskán lemaradt – de nem minden szempontból.

Az AMD processzoraihoz már maga a cég is készít alaplapi vezérlőket, ellentétben a korábbi helyzettel, amikor vagy ő alkalmazkodott egy meglévő chipkészlethez (Intel TX), vagy más cégre (Via MVP3 és MVP4) bízta ezek megtervezését és legyártását. Az AMD 750-es (AMD-751 Northbridge és AMD-756 Southbridge) vezérlőkészlete még nem követi az Intel váltását, vagyis nem összpontosított, hub rendszerű a vezérlés, hanem továbbra is az égtájakról elnevezett hidak látják el ezt a feladatot.

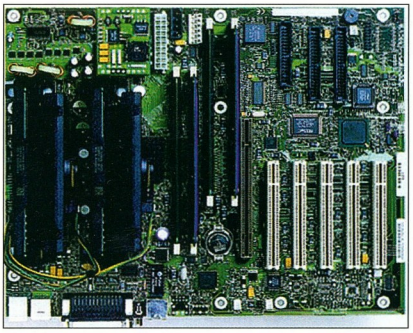

Az Intel 840-es alaplapja

A másodszintű (L2) gyorsítótár (cache) ugyan a Slot A foglalatba illeszkedő processzor lapján található, de mivel a 300 MHz feletti órajelű cache memóriák rendkívül drágák, itt csupán egy 2/5-ös osztóval működnek alapbeállításban. Ez meglehetősen szűk keresztmetszetet jelent, közvetlenül a processzor mellett. Igaz, hogy a mostanában megjelenő alaplapokon már némileg orvosolták ezt és a memóriakezelési gondot egy kerülő megoldással, de ez nem az igazi. Az Intel már átállt a teljes sebességű memóriák alkalmazására, noha csak feleakkora mennyiséget, 256 Kbyte-ot használ. Cikkünk készítésének időpontjában a 800-850 MHz-es változatok számítanak csúcsnak, de egyes cégek (Kryotech) már 1 GHz-es megoldásokat is kínálnak. Ha a nyers számolási teljesítményt vesszük górcső alá, látható a fejlettség és az átgondoltság. Egy meglehetősen gyors – a leggyorsabb! –, pontos,

Mérési eredmények

Processzor, órajele	Pentium III, 600 MHz	Pentium III, 600 MHz	Pentium III, 600 MHz	Pentium III, 800 MHz	Athlon, 700 MHz
A rendszer alapórajele (FSB)	133 MHz	133 MHz	133 MHz	100 MHz	100 MHz
Chipkészlet	Intel 820	Intel 820	Intel 82440BX	Intel 82440BX	AMD-750
Memória, órajele	RDRAM, 133 MHz	SDRAM, 100 MHz	SDRAM, 133 MHz	SDRAM, 100 MHz	SDRAM, 100 MHz
CHIPmark					
Productivity	240,9	230,8	240,9	388,7	252,9
Creativity	311,9	292,9	309,1	385,1	359,7
Entertainment	247,4	195,5	246,8	271,4	288,4
Overall	264,1	240,9	263,2	322,9	292,8
CHIPbench					
Dhrystones	725288 kdhry/s	724404 kdhry/s	721208 kdhry/s	982896 kdhry/s	1044167 kdhry/s
Whetstones	3960 kwhet/s	3980 kwhet/s	3955 kwhet/s	4978 kwhet/s	4513 kwhet/s
Memory	193750 Kbyte/s	145663 Kbyte/s	178500 Kbyte/s	159150 Kbyte/s	208977 Kbyte/s
Disk I/O	31469 Kbyte/s	26532 Kbyte/s	28321 Kbyte/s	28575 Kbyte/s	31300 Kbyte/s
VGA	12275 művelet/s	13395 művelet/s	13512 művelet/s	18825 művelet/s	14120 művelet/s
MultimediaMark 99					
MPEG-1 Video Encoding	1726	1653	1725	2140	1957
MPEG-1 Video Decoding	634	742	633	634	745
Image Quality	2191	2101	2158	2823	2078
Audio Effects	2128	1731	2112	2585	1731
Overall	1670	1625	1657	2046	1627
3DMark2000, 1024×768/32					
D3D hw	2541	2614	2541	2586	2569
D3D PIII(SSE)/Athlon	2659	2686	2675	2872	2819
D3D 3DNow!	❍	❍	❍	❍	2749
D3D Software	2127	2037	2119	2277	2147
3DMark2000, 640×480/16					
D3D hw	5051	4442	5159	6208	5008
D3D PIII/Athlon	3545	3470	3680	5066	4033
D3D 3DNow!	❍	❍	❍	❍	3718
D3D Software	2783	2654	3094	3787	2831
Quake3Arena Demo1					
1024×768/32	32,2 frame/s	32,9 frame/s	33,2 frame/s	34,3 frame/s	33,1 frame/s
Fastest	77,3 frame/s	72,8 frame/s	77,5 frame/s	98,5 frame/s	86,7 frame/s

Megjegyzés: a mértékegység nélküli adatok pontszámok. Mindenütt a magasabb értékek a jobbak.

megbízható és jól megtámogatott magot láthatunk, mellyel azért akad néhány probléma. Nem is igazán a maggal van a gond, inkább annak kiszolgálásával. Ide tartozik az alaplapok milyensége, és a legfontosabb: a szoftverek, operációs rendszerek támogatása, kompatibilitása.

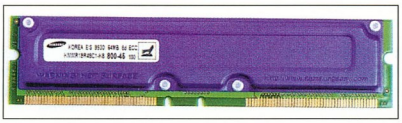

RDRAM – a jövő memóriája?

Az alaplapokkal látszólag semmi gond nem lehetne, hiszen a chipkészletet is a gyártó szállítja, és a neves cégek mind megjelentek jobbnál jobb Athlont támogató termékeikkel. Van, aki az AMD chipkészletét használja, de van olyan is, aki a Via megoldása mellett tette le a voksát. Mivel még eléggé új termékről van szó, nem csoda, ha szinte kéthetente jönnek ki újabb BIOS-frissítések és meghajtóprogramok.

A tajvani cégek még nem igazán léptek be erre a területre, az ő megjelenésükkor fog jelentősen megugrani az alaplapok száma. Miért nem ugranak hát be? Egyelőre nem éri meg nekik, mivel az AMD szeretné kicsit összeszedni magát pénzügyileg is, ezért az árakat magasan tartja – már amennyire a piac engedi –, és csak nehezen hajlandó engedni belőlük. Emellett nem is lenne képes annyi chipet előállítani, amennyire kereslet mutatkozna, még így is sokszor nehézségekkel küszködik. Az Intel technológiája ugyan valamivel fejletlenebb (ne feledjük, a fejletlen itt nem elmaradott, hanem akár a NASA által is megcsodált technológiát jelez), viszont gyártókapacitásának köszönhetően képes elárasztani a piacot termékeivel. Ezért sok szegmensben az Athlon nem jelent igazi konkurenciát a Pentium III-nak.

Aki Intel termékről szeretne ugrani magasabb kategóriába – például Celeronról lépne tovább –, annak nem feltétlenül kell új alaplapot vásárolnia, a Pentium III eldöcög a meglévő alaplapok jó részében is. Az Athlon teljes rendszercserét igényel, alaplap és processzor együttes vétele pedig költséges mulatság. Mégsem bánja meg, aki így dönt: a világ jelenlegi leggyorsabb x86 kompatibilis PC-s megoldását kapja, szédítő sebességű számolási teljesítménnyel, viszont kicsit mostoha szoftvertámogatással. Nem feltétlenül játékra kell itt gondolni, ezek és sok alkalmazás támogatja már a 3DNow!-t – de csak nagyon kevés képes kihasználni az Athlon speciális képességeit is.

Az erőtlen marketing mögött tehát kiváló processzor és rendszer bújik meg, amit sajnos néha nem minden alkalmazás tűr meg 100%-osan. Látszólag a gyártó is lassan reagál a hibákra javításokkal. Ha egyszer szépen összeállítottuk a rendszert, stabil. Áramfelvétele meghaladja a vetélytársakét, ezért erősebb hűtést igényel. Akár szerverként is kitűnően alkalmazhatók az athlonos gépek.

Ha megjelennek végre az Athlon képességeit kiaknázó alkalmazások és kiforrottá válnak a meghajtóprogramok, összeáll és kitisztul a kép, az Intel egy nagyon erős konkurenciával találja szemben magát. Ekkor már a kisebb cégek sem fognak visszariadni tőle, és ha az AMD is képes lesz a megfelelő gyártási tempóra, ömlesztve jelennek majd meg az Athlonra épülő rendszerek. Addig a királyi kincstárral rendelkező, kitartó felhasználók játékszere és kiváltsága marad.

Borús jövő?

Nem feltétlenül. Immár mindenki tisztában van azzal, melyik oldalon milyen előnyökkel, buktatókkal kell számolnia technológiai oldalról – de mit látunk ezekből, ha elindítunk egy alkalmazást?

Ha sokat játszunk, nagy videoteljesítményt és speciális utasításkészletet igénylő alkalmazásokat futtatunk, akkor egyelőre csak a Windowsok jöhetnek szóba. Ekkor kifizetődő egy erős Pentium III-mal számoltatni – szépen megtámogatott, kifogástalan és egyszerű a telepítése, minden a legnagyobb rendben. A 820-hoz már létezik végleges, mindent tökéletesen kezelő meghajtóprogram, beleértve a 4× AGP-t és az UDMA/66-ot (a régebbi, beépített driver nem üzemelt megfelelően még UDMA/33-mal sem!). Az Athlon is könnyedén „belőhető" Windows platformra, sok alkalmazás és játék kiválóan támogatja a 3DNow!-t, és lassan az Athlon speciális 3DNow!-ját is megkedvelik a programozók. Nagyon erős játékgépet építhetünk vele, de a tapasztalatok alapján valamivel problémamentesebb a Pentium III. Ha alkalmazásokat futtatunk, ahol kiemelt szerepet kap a memória- és a háttértárkezelés, valamint fontos a nyers számolási teljesítmény, az Athlon képes földbe döngölni a Pentium III-at, de a játékok összetett igényeitől néha bedobja a törölközőt. Az athlonos alaplapok összkomfortosak, de még nem kiforrottak, főleg szoftveres támogatottság terén. Az Intel 820 megjelent, és hamarosan átveszi a vezető szerepet az eltűnőben lévő BX-től. Ennek ellenére nem kell leírni a BX-es alaplapokat: ha valaki minőségi termékkel rendelkezik, mellyel elégedett is, nem kell lecserélnie, feltéve, hogy az támogatja az alacsony feszültségű Pentium III processzort. A 820

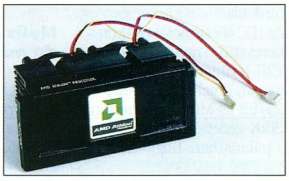

A burkolat fejlett magot takar

jó választás lesz, de egyelőre nem égető az alaplapcsere – ezt a mérési eredmények is alátámasztani látszanak. Az RDRAM még nem az igazi, bár már sejthető, hogy ez lesz az SDRAM utódja. Csakúgy, mint az alaplapnál, bőven ráérünk még cserélni, majd BX-es alaplapunkkal együtt (azonban fontos, hogy minőségi, magas órajelen üzemelő SDRAM memóriamodulokkal rendelkezzünk a Pentium III-hoz).

* * *

A 820-as vizsgálatához az Asus P3C-E alaplapját használtuk 800 MHz-es RDRAM-mal, illetve átalakító segítségével SDRAM-mal. A BX-es mérésekhez Asus P3B-F alaplapot használtunk. A Pentium III 800-as méréseket egy felhúzott 700 MHz-es példánnyal végeztük, melynek nem volt letiltva a szorzóáramköre. A teszthez ezeken kívül 128 Mbyte 7 ns-os, 150 MHz-en is üzembiztos LG SDRAM-ot, SuperQuad 2500 Vortex2 hangkártyát, Asus GeForce Deluxe videokártyát, Hitachi GD-2500 DVD-olvasót és 27,3 Gbyte-os Quantum KA merevlemezt használtunk. Az alaplapi meghajtóprogramok a legfrissebbek voltak, a videodriver 3.53-as verziójú, a hangkártya szoftververziója 2040 volt.

Erdős Márton (martinm@umszki.hu) – Fazakas László

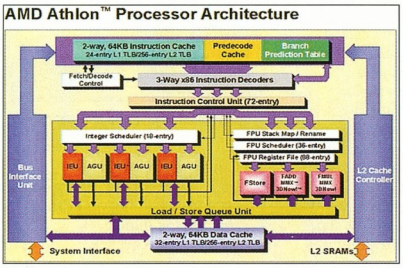

Bonyolult, mégis ésszerű

Vírusvilág

Hamis Y2K-javítás!

Lassacskán hétről hétre jelennek meg egyre ötletesebb vírusok: most már abban sem lehetünk biztosak, hogy a frissíben beszerzett Y2K-javítás tényleg a feladatát végzi. Egy nemrég felbukkant, Babylonia névre keresztelt vírus az első frissíthető kódú „termék" – vagyis miután beköltözött a gépünkbe, egy japán Web-szerverre kapcsolódik, ahonnan letöltheti kódjának egyre újabb változatait. A Babylonia eredetileg a serialz.hlp windowsos súgófile-ban tanyázott, amely még mindig fellelhető néhány hírcsoporton, ahol programregisztrációs számokat tartalmazó file-ként hirdetik.

Az IRC-s csevegőszobákon keresztül terjedő Babylonia Y2K-javításnak álcázza magát, amellyel Windows 95/98-as MIRC programunk „Y2K-védetté" tehető. Abban a pillanatban, hogy akárcsak egyetlen megfertőzött IRC-használó belép a szobába, a vírus automatikusan továbbítja magát a többieknek, és megfertőzi a 32 bites EXE file-okat. A számítógép újraindítása után egy portugál nyelvű üzenet fogad minket, miközben ő módosítja file-jainkat. A vírus további érdekessége, hogy a babylonia_counter@hot-mail.com címre küld egy levelet a fertőzés után, így készítői pontos adatokkal rendelkezhetnek a fertőzések helyéről és számáról egyaránt. Így a későbbiekben akár statisztikát is készíthetnek, sőt egy fertőzési versenyen ezzel igazolhatják is az általuk teljesített x*1000 gépes szintet.

Aki vírust vet, zsíros állást arathat!

A hamar hírhedtté vált Chernobyl vírus szerzője örülhet, ugyanis máris munkát kapott egy tajvani cégnél. Feladata: a cég hardverberendezéseinek tesztelése. A 24 éves Chen Ing-hau nemrégiben töltötte le katonai szolgálatát, és a sok versengő cég közül a Wahoo International Enterprise nyerte meg magának a fiatalembert. Chen még 1998-ban készítette el a Chernobyl vírust, amely tavaly áprilisban sok cégnek okozott fejfájást. Bár ekkor rögtön le is tartóztatták, de hamar elengedték, ugyanis Tajvanon senki sem élt panasszal ellene. (Az április 26-án aktivizálódó vírus az 1986-os nukleáris katasztrófának állított romboló emléket.) A cég jelentése szerint Chent kimagasló számítástechnikai szakértelmének köszönhetően alkalmazzák a hardvertesztelő ágazatukban.

Melissa után, de már nem szabadon

Kedves, immár világszerte ismert Melissánk alkotóját nem érte ilyen szerencse, mint tajvani „kollégáját". Az első, nagy hírverést kapott e-mailben terjedő vírus alkotóját, a New Jersey-beli David Smithet bűnösnek találta a bíróság. Tízéves börtönre és 150 ezer dolláros pénzbírságra számíthat – ezek szabhatók ki legmagasabb büntetésnek hasonló bűnökért. Hoppá! Szóval adott egy rátermett programozó, aki otthon barkácsol valami kódot, nevezetesen egy vírust, és ezért a rövid – szerintünk legfeljebb egyhetes – munkáért cserébe tíz évig pihenhet babérjain, csupán 150 ezer dollárért. Ezzel szemben, ha Kínában történik mindez, akkor már biztosan végrehajtották volna rajta a halálos ítéletet. Ebből csak az következik, hogy sokkal jobb amerikainak lenni. Hogy mégis miért e példátlan szigor: a felmérések szerint több mint 80 millió dollár kárt okozott a Melissa. Ennyibe került a rendszergazdák munkája és a leállásokból eredő veszteség. Szerintünk a vírusirtókat gyártó cégek akár ki is fizethetnék David helyett a büntetést, hiszen számukra sokkal többet hozott a Melissa-botrány...

BMT Micro

Service Pack Manager 4.0 az NT-hez

A rendszergazdák rémálma, amikor egy-egy javítás megjelenése után néhány nappal bejelenti a csomagot megjelentető cég, hogy 1, 2, akárhány hiba található a javításban. Ilyenkor jön a javítást javító patch, amely sokszor már későn érkezik, mert közben esetleg néhány tíz Mbyte-nyi adat elveszett... Az NT-hez készült Service Pack Manager átfogó segítséget nyújt a szervizcsomagok és a friss, aktuális, apró javítások kezeléséhez.

- www.bmtmicro.com/catalog/service-packmanager.html

ct@g

Java Pilot Desktop

A digitális asszisztensek közül kiemelkedő népszerűségnek örvendő 3Com Palm tenyérgéphez a ct@g – eredendően OS/2-es – csapat jóvoltából elkészült egy hordozható, Java-alapú Pilot Desktop. Ezzel a szoftverrel javítgathatjuk PC-nken a címlistánkat és a feljegyzéseinket, és arról is gondoskodik, hogy a PC-n tárolt adatok mindig összhangban legyenek a tenyerünkben hordozottakkal. Akkor sem nélkülözhetjük, ha új programokat szeretnénk Palmunkba tölteni.

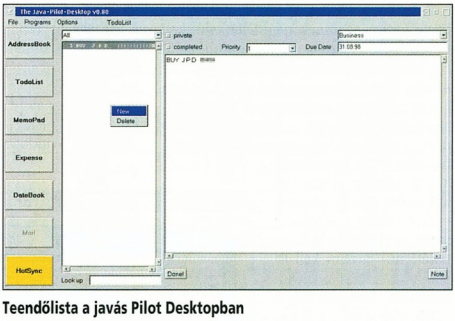

Teendőlista a javás Pilot Desktopban

Linux

L-Itanium...

...avagy 64 bites Linux Intel processzoron! A feltörekvő Linux-világ négy legnagyobb képviselője és az Intel új üdvöskéje, a 64 bites Itanium egymásra talált a Trillian projekt keretén belül. Az Intel számára rendkívül fontos, hogy az új IA-64-es chip megjelenésekor a lehető legtöbb operációs rendszer fusson rajta, ezért létrehozta a Trillian projektet. Eddig az SGI, a HP, az IBM és a VA Linux System csatlakozott hozzá. Nem megerősített információk szerint a VA Linux mellett a Red Hat, a SuSE és a TurboLinux fejlesztői is hamarosan képviseltetik magukat e csoportban. Ez a lépés a későbbiekben nagyot lendíthet a Linux ügyén, hiszen létezik ugyan 64 bites változata ennek az operációs rendszernek (UltraSparcra, Alphára és PA-RISC-re), azonban eddig a 32 bites platformok jelentették a fő erősségét. Azzal, hogy az Intel új processzorára a többi neves Unix-változattal egy időben (vagy majdnem egy időben) készülhet el a Linux, jelentősen nőhet a részesedése e területen is. Továbbá már a kezdetek kezdetén kialakulhat az egészséges verseny

az operációs rendszerek gyártói között, ez pedig mindig a vásárlóknak kedvez.

Intel mint op'rendszer-gyártó?

Az Intel immár a harmadik Linux-disztribúciót támogatja: a német SuSE-be 12 millió dollárt fektetett az Apax Partnersszel együtt. Az első ilyen lépés tavaly a Red Hat, majd októberben a TurboLinux felkarolása volt a részéről.
Számunkra egyre inkább úgy tűnik, hogy az Intel is okosan mozog a szoftverek terén: kihasználja a Microsoft-gyűlöletet, és a háttérben meghódítja a Linux-piacot. Persze ennek több oka is lehet, ide sorolható az is, miszerint így sokkal könnyebb lesz eladnia a processzorait, különösen a 64 bites sorozatot. Bár ennek már több partnert is megnyert (HP, SCO, Sun, IBM), de egy teljesen új generáció piaci bevezetésénél minden esélyt ki kell használni...
Ezek után már korántsem hangzik annyira utópisztikusan, ami a Microsoft-per folyamán is kiderült: volt, aki attól félt, hogy az Intel beszáll az operációs rendszerek piacán folyó versenybe.

Java for Linux

Gőzerővel folyik a Java 2 linuxos változatának fejlesztése. A napokban a Sun Java fejlesztőközpontjának több nyilatkozata is napvilágot látott, miszerint hamarosan elkészül a végleges Java 2 (a Java 1.2 új elnevezése) Linuxra. Egyelőre egy korai próbaverzió érhető el a Sun Web-helyén.

- developer.java.sun.com/developer/earlyAccess/j2sdk122/
- java.sun.com/features/1999/12/linux.html

Nap ragyog a Linuxra!

A Sun is beállt a sorba, immár ők is kínálnak Linux operációs rendszert gépeikhez. A Sun eddig is jó véleménnyel volt a Linuxról, mint a Microsoft operációs rendszereinek versenytársáról, azonban eddig nem szánta el magát érdemi lépésre. Kicsit későn léptek be a pingvines rendszer támogatóinak sorába, mostanra a HP, az IBM, a Compaq, a Dell és sokan mások is kínálnak linuxos gépeket, így a Sun már csak követője az új trendnek.
A felhasználók közvetlenül rendelhetnek Red Hat 6.1-es Linuxot a Sun Store-ból külföldön, azonban a gépeket még nem lehet ezzel vásárolni, ilyen célra a Solarist ajánlja a Sun. Sőt, a linuxos technikai támogatást is a Red Hat adja. Ez a lépés sokak szerint korántsem jelenti azt, hogy a Sun megijedt volna a Linuxtól, sőt inkább testvérnek tekintik, mint ellenségnek. Mint ismeretes, a Linux közössége és a Sun úgy egy évvel ezelőtt belefogott az UltraPenguin projektbe, amelynek célja a Linux UltraSparcra való átültetése volt. Ebbe a Sun kölcsönadott számítógépekkel és némi fejlesztői segítséggel szállt be, de mindeddig nem szánt erre főállású munkaerőt, sőt, inkább a második operációs rendszer szerepét szánta a Linuxnak. A Sun célja, hogy jóval nagyobb részt szerezzen magának a PC-s

Takarékos, Termelékeny, Tetszetős...
...Egyszerű OptraT!

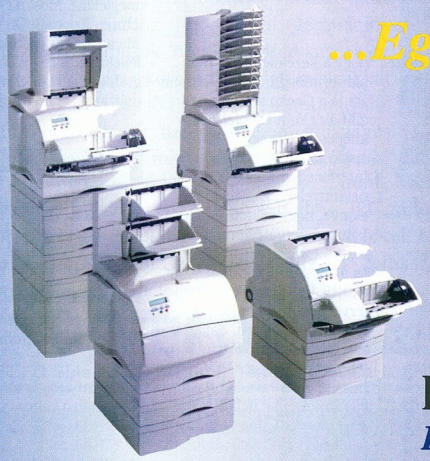

A Lexmark új nyomtatócsaládja rugalmasan bővíthető készülékekből áll a 15lap/perces kategóriától a 35lap/ perces kategóriáig. Ahol megbízható, alacsony fenntartási költségű nyomtatási megoldásokra van szükség, ott a Lexmark Optra T családja a legjobb megoldás. Nyomtatók, melyek OptraImage kiegészítő csomaggal multifunkcionális eszközzé változtathatók.

Lexmark... a nyomtatás művészete!

LEXMARK Optra T™
Lézernyomtatók új generációja

Hivatalos disztribútor:
ERTI TRADE
Kanadai–Magyar Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1142 Budapest, Ungvár u. 49.
Tel./fax: 220-5569
ertitrade@mail.matav.hu
www.applegates.hu/Ertitrade

Kiemelt partnereink: Albacomp Rt., Székesfehérvár, 06(22)315-414 ● Citiprint: 331-2356 ● Coomp-Ker: 215-2923 ● DUNACOMPUTER Százhalombatta, 06(23)358-785 ● D-2000: 269-3215 ● Dynamic 2001: 350-7698 ● Duna Elektronika Kft.: 270-5600 ● Etalon Informatika Kft.: 317-5150 ● Formula 400 Kft.: 266-1266 ● Inter-Computer: 268-1890 ● Kesch Kft.:260-4904 ● LIBRA COMPUTER: 385-3957 ● MarkerInformix Kft.: 303-0136 ● PENCART Kft., Budapest, 252-6885 ● PENCART Kft., Szombathely, 06(94)336-932 ● Pixel Multimédia: 266-6059 ● SCHMIDT COMPUTER, Kecskemét, 06(76)411-585 ● Sprint Computer Kft.: 210-4836 ● SYS Rendszerház Kft., Szeged, 06(62)442-288 ● Systrend Kft.: 342-4997
Áruházak: METRO budapesti és vidéki kirendeltségei

munkaállomások piacán, ugyanis itt egyelőre a futottak még kategóriában szerepel, szemben a unixos munkaállomások területén elért vezető szerepével.

Quake III for Linux

Az id Software és a Loki Entertainment fejlesztői azért sürgetik a mielőbbi megjelentetést, mert a felhasználók óriási nyomást fejtenek ki rájuk. Ez érthető, hiszen a Linux alapvetően hálózati operációs rendszer, a Quake III Arena pedig kimondottan hálózatban lévő gépekre készített FPS (First Person Shooter) játék.

Előre telepített Linux

Egyre több számítógép-gyártó és -forgalmazó jelenti be, hogy az általa készített, illetve eladott konfigurációkon előre telepített Linux lesz. Ezeket a gépeket már nem csak irodai vagy vállalati kiszolgálóknak szánják, hanem egyre többször irodai munkára is.
Mivel irodai programcsomag is többféle létezik Linux alá, így érthető az ingyenes operációs rendszer irodai előretörése. A Dell PowerEdge sorozatú gépein az első bekapcsoláskor megjelenik egy kérdés, miszerint a felhasználó a Windows NT-t vagy a Red Hat Linuxot szeretné a továbbiakban a gépén használni. Amit a nagy számítógépgyártó cégek elkezdtek (mivel ha nem is jön be teljesen, könnyen túlélik), miszerint gépcsaládjaik egy-egy típusát előre telepített Linuxszal árulják, abba kisebb cégek is bátran belefognak, mivel az első visszajelzések kedvezőek. A QLITech kimondottan multimédiás célokra szánt gépén (Asus alaplap, AMD K6-II processzor, 128 Mbyte RAM, Diamond Viper 770 AGP grafikus kártya 32 Mbyte RAM-mal, 48-szoros CD-olvasó, Creative Labs Ensoniq hangkártya, 8,4 Gbyte-os merevlemez, 56 kbit/s-os modem, 3Com FastEthernet hálózati kártya) is Linux az operációs rendszer. Méghozzá a Caldera OpenLinux 2.3.
A gép érdekes nevet kapott: QLI400MMa-ADV (Advanced Multimedia Linux System).

Mozilla.org – Netscape

Pillantás a sárkánybarlangba

A Mozilla.org által készített szabad forrású Web-böngésző fejlesztése a célegyenesbe érkezett. A Mozilla, melyet még a Netscape Communications hívott életre a Communicator szabad forrású fejlesztésére, kiadta az egyszerűen csak 12-es mérföldkőnek (avagy M12 buildnek) nevezett verziót.
A 12. változat érdekessége, hogy alfa verziónak is tekinthető, azaz minden szolgáltatást tartalmaz és aránylag stabil. Február közepére várható a már csaknem tökéletes béta változat.
Bár a következő Netscape névvel fémjelzett böngésző is a Mozilla kódjára építkezik, nem pontosan egyszerre és nem azonos szolgáltatásokkal jelennek meg a két böngészővonal verziói.
Úgy tűnik, a Communicator még legalább két hónapot késlekedni fog, amivel további előnyt ad a Microsoft Internet Explorerének, mely ekkorra várhatóan már az 5.5-ös verziónál fog tartani.

A Mozilla M12 alapján már sejthető, milyen lesz a Netscape Communicator 5.0

A késlekedés fő oka, hogy a korábbi gyakorlattól eltérően nem a böngésző előző verzióját fejlesztették tovább, hanem az alapoktól újrakezdték a fejlesztést – szigorúan moduláris szemlélettel. Így a megjelenő 5.0 teljesen más lesz, mint a most használt 4.x-es változatok bármelyike.
A Communicator 5.0 a Gecko nevű – a képek és a szöveg megjelenítéséért felelős – böngészőmotort használja. Az új változat érdekessége – és késleltető tényezője –, hogy a kezelőfelületét nem platformfüggőre írták, hanem azt is a Gecko segítségével állítják elő. A GUI leírására kifejlesztettek egy XML-re épülő Extensible User Interface Language (XUL) nevű nyelvet. E megoldás előnye, hogy sokkal könnyebben átültethetővé teszi a Communicatort, és az összes programot, amit az XUL-re építenek (az AOL tervei között több ilyen is szerepel). Csaknem Java-szerű hordozhatóságra tehetnek szert az XUL használói, a Java lomhasága és tárolóigénye nélkül.
A Netscape Communicator fejlődése akkor lassult le jelentősen, amikor az America Online megvásárolta a Netscape-et, majd pedig a vezető fejlesztők egy része kivált a vállalatból. Bár azóta több interjúban is megkérdezték az AOL vezetőit, hogy mennyire fontos számukra a böngészőjük, mindig megnyugtató választ adtak, miszerint nagyon fontosnak tartják termékük piaci pozíciójának megerősítését – de ez egyre kevésbé hangzik hihetően, ismerve a Communicator egyre nagyobb piacvesztését.
A fejlesztők ezzel szemben bíznak az 5-ös változat sikerében.

- www.mozilla.org/newlayout/faq.html
- www.mozilla.org/xpfe/

Opera Software

A többplatformos Opera

A két „nagy" böngészőfejlesztő – Microsoft és Netscape – kívül több cég is foglalkozik azzal a gondolattal, hogy jó lenne egy pici szeletet megkaparintani a böngészőpiacból.
Az ígéretes fejlesztések közül az Opera Software azzal szerzett előnyt, hogy egyszerre több platformra is készíti böngészőjét.
A Win16-os és Win32-es változat már jó ideje megjelent, most az OS/2, Linux, Epoc, BeOS és MacOS alá szánt változatokat fejlesztik. A cég Web-helyén grafikon jelzi, mennyire van már kész az adott platformra az Opera böngésző.
A legutolsó változás, hogy eddig az OS/2-es Opera-fejlesztés nagyon lassan haladt, de amióta beszálltak a Netlabs programozói is, felgyorsultak az Opera/2 fejlődési állomásainak bejelentései.

Az Opera böngészőjének egyik előnye a többplatformúság

- www.operasoftware.com
- www.netlabs.org

Microsoft

Vezetőváltási manőverek

Úgy tűnik, a Microsoft minden eshetőségre felkészül. Most éppen az a veszély fenyegeti az óriáscéget, hogy a balfordulatot vett per végén esetleg feldarabolják. Talán erre készülve néhány vezetőváltást is végrehajtottak. Jim Allchin a Windows operációs rendszerekkel foglalkozó részleg vezetője lett, míg Bob Muglia ezentúl az Office termékekért felelős. Allchin eddig a Platform Group elnökhelyettese volt, míg Muglia a Business Productivity Group elnökhelyetteseként dolgozott.
A Microsoft elnöke, Steve Ballmer néhány szóvirág kíséretében elmondta, hogy a vezetők átcsoportosítása mindössze egy lépés a Microsoft 1999 elején meghirdetett megújulási folyamatában.

Közeleg a Millennium

A Microsoft korábban sokszor hangoztatta, hogy a Windows 98 lesz az utolsó Windows 9x kernelre alapozott operációs rendszer. Nem így lett, jött a Windows 98 második kiadása, a 98 SE. Most úgy tűnik, hogy még a Millennium sem az utolsó ebben a sorban, ugyanis az újabb tervek szerint még ennek is lesz folytatása.
A cég stratégiájának homályosságára jellemző, hogy a február 17-én megjelenő Windows 2000 immár csupán vállalati operációs rendszernek készül (a Windows NT 4.0 felváltására), korábban azonban még az szerepelt a tervekben, hogy egyik változata a Windows 95/98-at váltja fel.
Mindezzel szemben a Millennium nem az utolsó lesz a maga nemében.
A korábbi híreinkben felsoroltak mellett további valódi újdonságokat is lelhetünk majd benne: ilyen a Universal Plug and Play (UPNP), amely az otthoni hálózatok kiépítését és használatát teszi majd könnyebbé.
A digitális zenei formátumok és a digitális fényképezés terjedésének köszönhetően a Millennium mindkettőhöz tartalmaz majd alkalmazásokat.
A Microsoft már '97 óta foglalkozik a Windows 9x és az NT termékvonalának összeolvasztásával, de úgy tűnik, eddig még nem találta meg a megfelelő hőmérsékletet az ötvözet létrehozásához.

Windows 2000, alkalmazások nélkül?

Bár már csak pár hét van hátra a Windows 2000 megjelenéséig, egyelőre csak mintegy tucatnyi alkalmazás kapta meg a *Windows 2000 Ready* címkét.
Ebből is a többség a Windows 2000 Professionalra és mindössze egyetlen a Server változatra.
A Microsoft szerint ez a szám akár 40-re is nőhet február 17-ig, ami nagyon kis szám, tekintve, hogy a Unixra fejlesztők több száz bevizsgált alkalmazással büszkélkedhetnek.
Noha a Windows 2000 esetében egy igazolás hiánya még korántsem jelenti azt, hogy az adott alkalmazás működésképtelen az új operációs rendszer alatt, az óvatosabb felhasználók egészen addig nem cserélik le korábbi rendszereiket,

FEFO Computer

A Scienic desktop PC-vel minden vállalat igazi fejlett technológiához jut. Az új generációs Scienic SE/SN típusok rugalmasságukkal, nagy megbízhatóságukkal, korszerű szolgáltatásaikkal az irodai felhasználás fő PC típusai. Tartalmaznak minden korszerű, az üzleti életben szükséges technikai megoldást, mint titkosítás támogatás, vírus ellenőrzés. Intel® LANDesk® Client Manager szoftverével távolról is ellenőrízhető a PC állapota. Továbbfejlesztett Intel3D/133 videó rendszerével és SB AudioPCI 128V rendszerével az üzleti felhasználás multimédiás igényet is teljes mértékben kielégíti.

Új FEFO PC

intel inside pentium III

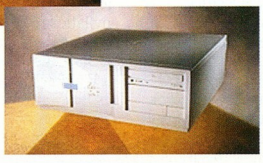

Az INTEL, INTEL INSIDE, CELERON, PENTIUM az INTEL CORPORATION bejegyzett védjegyei.

Új FEFO PC az irodákba

FEFO Scienic SN PC Intel® Pentium® 500MHz processzorral nettó 199.900,- tól*

*Intel® Pentium® III processzor 500MHz, Intel3D/133 DVMT videó, Creative SB128 audió, IntelLAN 10/100, 64MB SDRAM, 4.3GB HDD, 48xCDROM, PS2 billentyűzet, PS2 scroll egér + pad.
Scienic SE: Intel® Celeron™ 366MHz processzorral, 64/4.3/CD, LAN nélkül 139.900,- +ÁFA

FEFO Scienic SN számítógép irodákba

Miért ne választhatná Ön is a FEFO PC-t? Néhány érv talán segít, hogy mellettünk döntsön. A 11 éves FEFO vállalat több mint 2500 db/év FEFO PC gyártásával az egyik legjelentősebb hazai számítógép összeszerelő cég. Évente többezer ügyfelet szolgálunk ki az otthoni felhasználóktól a nagyvállalatokig. A FEFO PC-k tervezésénél mindig a legkorszerűbb technológiákat alkalmazzuk, megtartva az optimális ár/teljesítmény/minőség arányt. Számítógépeink könnyen bővíthetők és átépíthetők, követve a technológiai fejlődést, ezért FEFO PC-k vásárlásával az Ön beruházása éveken át értékálló marad. A FEFO PC-ket az alapkonfigurációktól eltérően a megrendelő ízlése szerint is összeállítjuk. Szakembereink ingyenes tanácsadással állnak ügyfeleink rendelkezésére. A FEFO PC-ket csak kiváló minőségű alkatrészekből építjük, minden számítógépünket 3 év teljeskörű garanciával forgalmazzuk. A FEFO PC-k 2000 év kompatibilisek, megfelelnek az aktuális PC szabványoknak, bármilyen rendszerbe itegrálhatók. A PC eladások mellett, igény szerint nyújtunk ügyfeleinknek informatikai szolgáltatásokat, mint pl. helyszíni garanciát és üzembehelyezést, átalánydíjas és egyéb karbantartási szolgáltatásokat, vagy komplett informatikai rendszerépítést és üzemeltetést. A FEFO vállalat és üzletei ISO 9002-es minősítéssel rendelkeznek. Keresse bizalommal üzletköttőinket!

további információk és árak
www.fefo.hu

1073 Budapest, Barcsay u. 6.
T.:352-8870, F.:352-1620
barcsay@fefo.hu

1122 Budapest, Krisztina krt. 11.
T.:202-6002, T+F.:212-3927
krisztina@fefo.hu

7621 Pécs, Munkácsy u. 9.
T.:(72)326-318, T+F.:(72)326-186
pecs@fefo.hu

6722 Szeged, Gogol u. 2.
T.:(62)424-719, T+F.:(62)422-386
szeged@fefo.hu

9022 Győr, Stelczer u. 3.
T.:(96)311-725, T+F.:(96)335-116
gyor@fefo.hu

ameddig kritikus alkalmazásaik nem rendelkeznek microsoftos minősítéssel.
A gyártók oldaláról is megjelentek az első kritikus megjegyzések: a Lotus jelezte, hogy azért nem hitelesíttette SmartSuite irodai rendszerét, mert túl sokba kerülne az eljárás.

IE 5.5

A Microsoft bejelentette az Internet Explorer 5.5-ös béta verzióját.
Az 5.5-ös verzió talán legnagyobb újítása a nyomtatás előtti előnézeti kép, valamint a nyomtatás sebességének és minőségének javítása.
A Millennium már az új böngészőt fogja tartalmazni.

Windows 2000 után SQL Server 2000

A Microsoft bejelentette SQL Serverének új verzióját, a 2000-et, amelyet korábban Shiloh néven ismerhettünk. Az év első felében piacra kerülő termék legfőbb tulajdonsága, hogy kihasználja a Windows 2000 nyújtotta előnyöket.
A Windows 2000 DNA, vagyis elosztott internetes alkalmazások fejlesztői környezetének szerves része lett az SQL Server 2000.
Az Enterprise Edition a Windows 2000 Data Centerrel együttműködve képes 64 Gbyte memóriaterület és a 32 bites processzorok kihasználásával akár négy csomópontos hibatűrő fürtözés támogatására is.
Az új verzió már kihasználja a Windows 2000-be épített Active Directory címtár szolgáltatásait, így az adatbázis-kezelő alkalmazások működése függetlenné válhat az adatok fizikai elhelyezkedésétől.
E megoldással már akár az egész Földet átszövő, nagy mennyiségű adatot tároló hálózatok felhasználói is gyorsan hozzájuthatnak a szükséges információkhoz.

Qualcomm

Ingyenes Eudora

A levelezőprogramok között előkelő helyen álló Eudora Pro következő verziója freeware lesz. Eddig is volt egy szabadon használható változata, a Eudora Light, melyet az új verzió megjelenése után már nem ad ki a Qualcomm.
Pontosabban az egyetlen Eudorában kiválasztható lesz, hogy light, szponzorált vagy fizetős módban használjuk-e.
Light módban korlátozott képességű, de ingyenesen használható lesz a program, szponzorált módban egy ablakban hirdetést kell nézegetnie a felhasználónak, aki pedig megveszi a Eudorát, ettől a „kötelezettségtől" is megszabadul.
Az új levelezőkliens Windows 95/98/NT és MacOS alatt futó béta verziói letölthetők a Qualcomm Web-helyéről.

- www.eudora.com

Sun

Az OS/2-es StarOffice jövője

A Sun, miután felvásárolta a StarOffice fejlesztőjét, a Star Division céget, egy ideig nagy hallgatásba burkolózott az irodai programcsomag OS/2-es változatának jövőjét illetően. Nemrég megtört a hallgatás jege, és a következőt nyilatkozta a cég szóvivője: „Természetesen folytatjuk a StarOffice fejlesztését a Windows, OS/2, Linux és Solaris operációs rendszerek alá.
Újdonságként említhetem, hogy elkészítjük a MacOS-es változatot is." Az irodai csomag 6-os verziójának megjelenését a tavaszra tervezik.

- www.sun.com/staroffice/

TMT

Megjelent a TMT Pascal 3.2.1

A sokféle programnyelv között még mindig népszerű a Pascal. A mai napig jelennek meg újabb és újabb változatai a különböző operációs rendszerek alá.

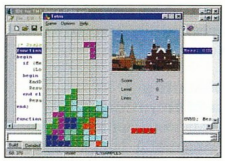

Tetris TMT Pascalban

Egyik a sok közül a TMT Pascal. Új verziójának egy időben jelent meg a windowsos (95/98/NT), az OS/2-es és a DOS-os változata. A windowsos és az OS/2-es változat grafikus felületen is futtatható. A DOS-os csak 32 bites védett módban képes futni, vagyis a 386-osoktól fölfelé használható. A TMT Pascalról további információk olvashatók az alábbi címen. Demó verziójának letöltési helyét is megadtuk.

- www.tmt.com/products.htm
- ftp://ftp.tmt.com/tmtpdemo.exe

TrueBasic

Új verzió

A Basic 1964-es megjelenése óta rengeteg platformra, sokféle verziója jelent meg. Az egyik a TrueBasic, amelynek DOS, Windows

Sokféle változatban kapható a többplatformos TrueBasic

9x/NT, OS/2 és MacOS alatt futó verziója kapható. Többféle csomagban lehet megvásárolni: Student, Standard, Professional, Bronze, Silver, Gold.
A fejlesztő Web-helyéről letölthető a próbaverziója, és megtekinthető egy táblázat, hogy az eddigi verziók közül melyik Y2K-kompatibilis.

- www.truebasic.com

Wired News

A győztes ígérware-ek '99-ben

A felfokozott verseny egyik következménye, hogy egyre többször jelentenek be olyan termékeket a gyártók, amelyek végül csak hónapokkal, sőt akár évekkel később kerülnek a boltokba. És ez még a jobbik eset – előfordul az is, hogy sohasem váltják valóra az ígéreteiket.
A Wired News elkészítette saját listáját a legfeltűnőbb ígérgetésekről.
Íme az ismertebb vaporware-ek, köztük több szoftver is:

- Először 1997-re ígérték, de elhalasztották 1998 közepére. Biztosra vettük, hogy 1999-ben már itt lesz, és végül 2000. február 17-én talán majd kapható is a Microsoft Windows 2000.
- Új Amiga: hiába vette meg a Gateway az Amiga nevet, nem hozta ki az ígért szebb-jobb masinát.
Az Amiga rajongói már csak a Transmetában bíznak, bár az is lehet, hogy szégyenszemre set-top boxszá változik kedvencük.
- Netscape Communicator 5.0: a Communicator Mozilla névre keresztelt utódjának késése miatt jókora teret nyert a Microsoft Internet Explorere. Egyesek már attól tartanak, hogy a Web végleg a Microsoft felségterületévé vált.
- Diablo II: a Blizzard már sokszor elhalasztotta a forgalmazás időpontját, így csak reménykedhetünk, hogy az idén talán...
- SDMI: a hanglemez-gyártók válasza az MP3-ra egyelőre késik, bár már egy éve rémisztgetik a zenehallgatókat és az MP3-lejátszók gyártóit. Ezzel megnehezítették az új termékek piacra dobását, de úgy tűnik, a gyártók már nem várnak tovább.
- Nagy sebességű Internet-elérés – no comment.
- Újraírható DVD (DVD-RW) – bár sokan várnak a megjelenésére, úgy tűnik, a hollywoodi filmgyártók sikerrel késleltetik a piacra dobását.

Fazakas László – Sponga Tamás

Színhelyes tintasugár

Az Adobe PressReady nem a nagyközönség számára készült. A megcélzott felhasználói réteg a nyomdai előkészítéssel foglalkozók és a DTP-stúdiók köre.

Sokan szeretnék már menet közben is látni, hogy vajon milyen lesz a színbontásuk vagy a készülő kiadvány grafikai megjelenése. Az már szinte mindenki előtt ismeretes, hogy a színes tintasugaras nyomtatókon kinyomott anyag csak (esetleg) nagyon jó közelítéssel hasonlít a majdani nyomdai végeredményhez. Ezen igyekszik segíteni az Adobe PressReady.

A program valójában nem más, mint egy PostScript Level3 képességű szoftveres RIP (Raster Image Processor). Nem kisebb dolgot vállal magára, mint hogy megkímélje a zsebünket a költséges nyomdai proofok (a levilágított filmről kontaktfotó eljárással készülő színhelyes próbanyomatok) előállításától.

A PressReady használatakor a PostScript adatok nem a nyomtatóra kerülnek, hanem a program előbb feldolgozza azokat. Miből áll ez a feldolgozás? A PressReady működését tekintve egy színkezelő rendszer, amely szorosan együttműködik a Windows ICC színkezelőjével, de annál speciálisabb, pontosabban követi az alkalmazott nyomtató igényeit. Ez sajnos az alkalmazható nyomtatók számát is meghatározza. Pillanatnyilag csak az alábbi nyomtatókkal működik együtt: Canon BJC-8500; Epson Stylus Color 800, 850, 1520 és 3000; Hewlett-Packard DeskJet 895C, 1120C és 2000C.

A gyakorlatban a PressReady úgy jelenik meg a rendszerben, mint egy nyomtató, paramétereit is a nyomtató setupjában állítjuk be. A megfelelő működéshez ki kell választanunk az alkalmazandó színkalibrációs file-t az ICC-profilok közül, egyebekben lényegileg ugyanúgy kezeljük, mint egy nyomtatót.

A PressReady telepítésekor a gépünkre kerül az Adobe Distiller is, így megfelelő minőségben – erről a PressReady gondoskodik – vihetjük át file-jainkat egy másik rendszerbe.

Érdemes egy-két szót ejteni az Adobe Circuitmakerről, amely szintén része a csomagnak – igaz, regisztrálatlan változatban. A Circuitmaker hasonló az ACDSee-hez, azzal a különbséggel, hogy az általa felismert file-okat azonnal PDF formátumba alakíthatjuk, és a PressReady segítségével színhelyesen kinyomtathatjuk.

A program mindazok számára megtérülő befektetés, akiknek valóban sok munkájuknál fontos, hogy pontosan ellenőrizhessék a nyomtatásban megjelenő színeket, de ezt nem levilágított filmekkel kívánják elvégezni. A PressReadyt kipróbálásra a Trans-Europe Kft., az Adobe hivatalos disztribútora bocsátotta rendelkezésünkre.

Siklósi Attila

Meglátni és megrendelni csak egy pillanat műve

Miért várna holnapig? Miért várna fél hatig? Rendelje meg most, ami a konfigurációhoz kell! A vásárláshoz nem kell nyakába vennie a várost és nem kell drága pénzért olcsó megoldások után telefonálnia. Elég, ha leül a számítógépe elé, és az interneten keresztül végigböngészi a Juventus Team mindig aktuális árlistáját. Az on-line rendszer segítségével pedig egy gombnyomással meg is rendelhet mindent, amire a konfigurációjához szüksége van*. És ha megrendelte, akár házhozszállítást is kérhet. Ez a szakmánkban eddig egyedülálló vásárlási lehetőség egyszerű, kényelmes és gyors. Ráadásul a teljesen automatizált rendszer az adminisztrációban sem téved. Az Ön által megrendelt árut azon nyomban félreteszi, amiről Ön egy visszaigazolást is kap. Ezentúl csak egy gombnyomás az árubeszerzés!

* Szolgáltatásunk csak regisztrált partnereink számára elérhető!

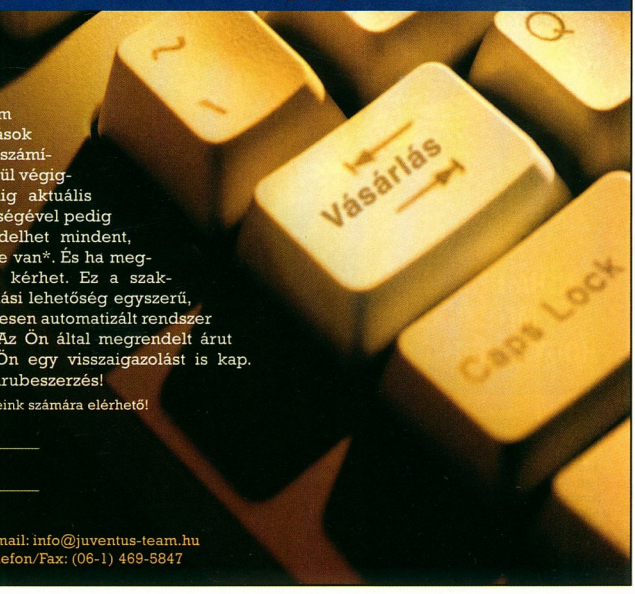

Juventus Team
Számítógép alkatrész nagykereskedelem

A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT

1145 Budapest, Laky Adolf utca 36. • E-mail: info@juventus-team.hu
Honlapunk: www.juventus-team.hu • Telefon/Fax: (06-1) 469-5847

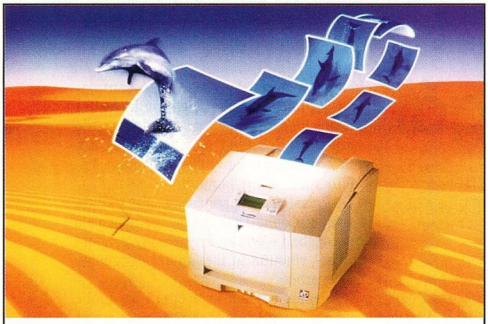

Tektronix®

color printers by XEROX

A legújabb:

Phaser850 színes szilárdtintás nyomtató

Ragyogó színek, 1200 dpi felbontás,
14 színes oldal/perc, 200 MHz processzor,
100 BaseT Ethernet hálózati kártya, 32-256 MB memória,
Adobe PostScript 3, USB, ingyenes fekete tinta!

FOLDER TRADE Kft.

1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.
T/F: 349 0140, 349 7189
e-mail: folder@foldertrade.hu

Borland INPRISE

Windows 98/95/NT

High-productivity development for the Internet

Borland **Delphi 5** Enterprise

Delphi 5

A Delphi és az Interbase párosításával a nagy hatékonyság és teljesítmény a fejlesztés területén egy gyors, alacsony karbantartási költségekkel rendelkező relációs adatbázis-kezelő előnyeivel egészül ki. Az új Interbase Express komponensekkel nagy teljesítményű rendszerek fejleszthetők és terjeszthetők.

A TeamSource forradalmasítja a forráskód karbantartását. A TeamSource a már meglevő forráskód-kezelő programokra épít, valamint kiegészíti azokat, leegyszerűsítve a nagy, elosztott csoportok munkáját.

A Delphi 5 segítségével ultravékony kliens alkalmazások készíthetők DHTML és XML alapokon. Ez teljes értékű, hatékony alkalmazások gyors terjesztését teszi lehetővé az Interneten. Az új InternetExpress tartalmazza a Web Client Page Wizardot, a MIDAS PageProducert és a WebBrokert. Ezek lehetővé teszik elosztott DHTML és XML alkalmazások fejlesztését, amelyek nagyszámú kliens párhuzamos kiszolgálását teszik lehetővé, nagy mennyiségű adat esetén is.

Ez a megoldás lehetővé teszi, hogy gyorsan készítsen olyan rugalmas, skálázható alkalmazásokat, amelyek támogatják az Internet e-commerce következő hullámát.

- *Készítsen tökéletes kulcsrakész rendszert az új Interbase Express segítségével*
- *Az új TeamSource segítségével a fejlesztők jobban és gyorsabban együtt tudnak működni, ezért az egész fejlesztőcsapat termelékenysége növekedik*
- *Az új InternetExpress segítségével nagy sebességű Internet alkalmazások készíthetők*
- *Újdonság az XML támogatása, amivel gyorsan és könnyen szolgáltathat adatokat a WEB felé*

Licence akció!

Most:

Delphi 5 Enterprise, CBuilder 4 Enterprise, JBuilder 3 Enterprise

változatokra január 1-től rendkívül kedvező licence árak.

Információkért kérjük keresse irodánkat az alábbi telefon, fax, e-mail és web címen:

Borland Magyarország an Inprise Company
Borland Magyarország, 1143 Budapest, Hungária krt. 79-81., tel.: 252-8145
Fax: 363-0098, internet: http://www.borland.hu, e-mail: info@borland.hu

---

The Intel Inside Logo and Pentium are registered trademarks of Intel Corporation.

A világpiac vezetőjétől: hordozhatóság nagy teljesítménnyel

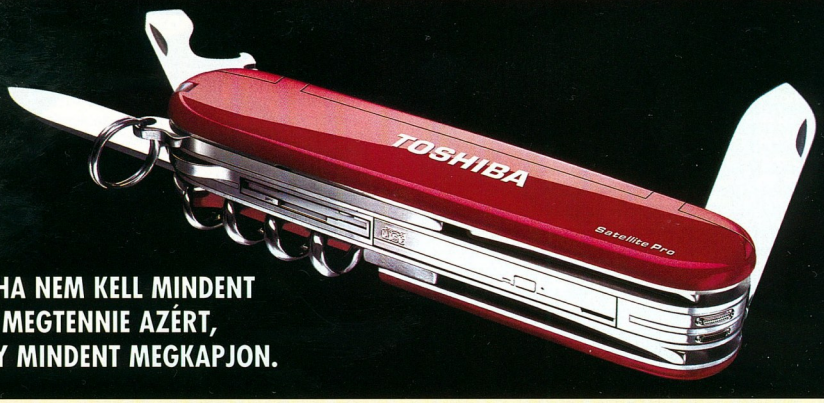

NÉHA NEM KELL MINDENT MEGTENNIE AZÉRT, HOGY MINDENT MEGKAPJON.

A Toshibánál notebook-jainkat mindennel felszereljük, amire Önnek szüksége lehet. A Satellite Pro 4200-as sorozat is ugyanolyan sokoldalú, mint egy kis- és középvállalkozás. Az új notebook-ok igazolják, hogy nem kell magas árat fizetni a csúcstechnológiáért, ez az, ami igazán értékessé teszi ezt a sorozatot. A noteszgépekbe a legújabb Mobile Intel® Pentium® III-as processzort, 6.0 GB merevlemezt, 24-szeres CD-ROM meghajtót építettünk be. Mindegyik modell teljes dokkoló lehetőséggel, integrált V.90-es modemmel rendelkezik.

Az akkumulátor működési ideje 3,5 óra. Mindezeken túl áraink sem fogják mellbe vágni. Így mindent megkaphat, amit egy notebook-tól várhat.

intel inside pentium III

További információt az alábbi címen kérhet:

In Touch with Tomorrow

TOSHIBA

Disztribútor és márkaszervíz:
TECHNOTRADE INFORMATIKAI RT.
1154 Budapest, Szeremi u. 202.
Telefon: 410-5250 • Fax: 410-6691
http://www.technotrade.hu • e-mail: toshiba@mail.matav.hu

Mit csiripelnek a madarak?

Ez a kolibri nem tud csiripelni, mégis az egyik legmenőbb madár a térinformatikában. E teljesen magyar fejlesztésű térinformatikai szoftvert eddig is sokan használták Magyarországon és Európában, legújabb változatával pedig újabb felhasználókat nyerhet meg. Demója a CD-nken!

A Kolibri legújabb, 2.2-es verzióját az Intermap Kft. fejlesztette ki. Akinek még nem ismerős a név, annak elmondhatom, hogy ez a cégnév nem mást takar, mint a térinformatikai körökben jól ismert Geoview cég fejlesztői gárdájának egy részét. Idén nyáron váltak ki, és energiájukat szinte teljesen a „kismadárnak" szentelték.

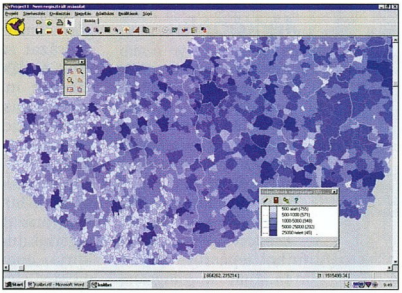

Tematikus térkép Magyarország településeinek népességéről

Kezelés, főbb funkciók

Miért népszerű ez a szoftver? Először is magyar nyelven szól a felhasználókhoz. A Windows 95, 98, illetve NT által biztosított grafikus kezelőfelületet használja, így azok számára, akik otthonosan mozognak ezekben az operációs rendszerekben, nem okozhat gondot a használata. A program hardverigénye alapvetően az operációs rendszer követelményeihez igazodik, különösebben sok erőforrásra nincs szüksége: amilyen hardver szükséges a Windows 9x és az NT futtatásához, az a Kolibrinek is megfelel.

Sok térinformatikai szoftvertől eltérően nagyon egyszerű a program kezelése. Jó példa erre a menürendszere: csak a legszükségesebb parancsok találhatók meg itt. A menü alatt kaptak helyet a gombok. A rögzített gombsoron a legfontosabb parancsok sorakoznak: a projekt megnyitása, mentése, a rétegimport és -törlés, a kijelölés, a képernyő mozgatása, vágólapra mentése, valamint a nyomtatás.

Ez utóbbi két funkció a megszokottól kicsit eltérően működik. A *Vágólap* gombra kattintás után egy gumikerettel kijelölhetjük, hogy mi kerüljön a térképből a vágólapra, és azt a továbbiakban raszteres képként bármilyen programba beilleszthetjük.

A nyomtatási ablakot teljesen újratervezték, így a papírra esztétikusan nyomtathatjuk ki a térképet címmel, jelmagyarázattal, emblémával, méretaránnyal, a készítés idejével együtt.

A rögzített gombsor mellett található két mozgatható is. Az egyiken a nagyítási funkciókat találjuk, a másik a leggyakrabban használt eszközöket fogja egybe. Ezek között kaptak helyet a rétegműveletek, a kiválasztás és leválogatás (akár egyedileg meghatározott feltételek alapján is), a távolságmérés, a tematikus térkép és a rajta használható jelkulcskészlet-készítés, az objektumok és a hozzájuk kapcsolható adatok beállításai. Ezenkívül három gomb szerepel még itt. Az egyik a háttérszín beállítására szolgál (a háttérszín csak a képernyőn jelentkezik, nyomtatásban és exportáláskor nem). A másik segítségével pedig – ha van Microsoft Word telepítve a gépünkön – létrehozhatunk egy jelentés alapjául szolgáló dokumentumot, amelyben szerepel a létrehozás dátuma, a készítő neve, a projekt címe, és legfontosabb elemként az éppen a képernyőn látható térkép raszteres objektumként. A harmadik gomb a különböző betűkód-kiosztások közötti eltéréseket próbálja orvosolni.

A nagyítási funkciók is érdekesek. Nem csupán egyszerűen nagyítani vagy kicsinyíteni tudunk, hanem megadhatjuk a pontos méretarányt is, vagy akár adott kivágatra is ránagyíthatunk koordináták alapján. Az aktuális méretarány és a koordináták az állapotsorban olvasható le.

Rétegek, alaptérképek, adatbázisok

A Kolibri eredetileg a GLADS alkalmazások adatnézegetőjeként jött létre évekkel ezelőtt, de ma már egy összetett, elemzésorientált irodai térinformatikai rendszer. A GLADS formátumán kívül más adatformátumo-

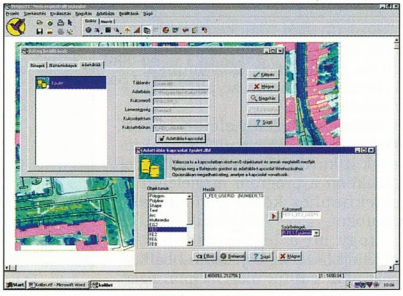

Adatbázis kapcsolása objektumokhoz Kolibri 2.2-ben

www.intermap.hu
Intermap Kft.
☎ 214-0352, 214-0164

kat is képes fogadni: jelenleg Arc/Info, AutoCAD DXF és Microstation DGN file-okat lehet importálni.

A DBF formátumú adatokat (ODBC-n keresztül akár más formátumúakat is) egy kulcsmezőn keresztül tudjuk az egyes elemekhez kötni. Mindezeket az adatokat (térkép és adatbázis) a program együtt kezeli. A kapcsolódási pontokat a rétegbeállításoknál lehet megadni.

A rétegkezelés kétszintű. A részletesebb beállításnál lehet az egyes rétegek tulajdonságait megszabni,

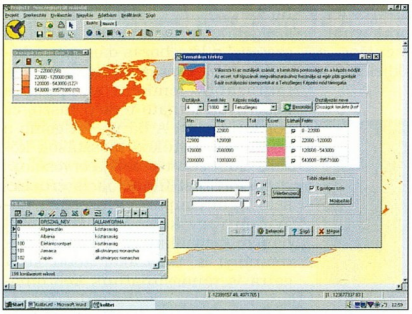

Néhány beállítási lehetőség tematikus térkép készítéséhez

raszteres háttérképe(ke)t kiválasztani és beilleszteni, valamint az adattáblák és a térképelemek közötti megfeleltetéseket létrehozni. E beállításokat általában a projekt elején elvégzi a felhasználó, későbbiekben csak akkor van szükség erre a funkcióra, ha a meglévő vagy újabb térképrétegekhez kell adatokat rendelni, vagy azokat módosítani.

Amennyiben minden réteg a helyén van, és az adatkapcsolatok is élnek, indulhat az igazi munka: az információ kinyerése az adathalmazból.

A legalapvetőbb eleme ennek, hogy ha egy objektum felett időzünk a kurzorral, egy buborék-infóablakban a program megjeleníti az objektumhoz kötött legfontosabb adatokat.

Hogy mi a legfontosabb számunkra, azt az objektum-beállításoknál adhatjuk meg. A jobb egérgomb lenyomására megjelenő, helyzetérzékeny menü is sok mindenre ad lehetőséget.

Egy kijelölt elemre kattintva a *Jellemzők* között megtalálhatjuk a grafikai elemre vonatkozó információkat, másrészt a hozzákapcsolt adatokról szóló részletes táblázatot. A jobb egérgomb segítségével lehet multimédiás információkat csatolni a kijelölt elemhez.

A BMP és GIF formátumú képek megnézéséhez a Kolibri saját megjelenítőjét, a többi multimédiás anyaghoz pedig az operációs rendszer alá telepített lejátszókat, programokat használja. Az elemekhez az ajánlott képformátumok, AVI videó, Word és egyszerű szöveges dokumentum, Excel tábla mellett bármit hozzá lehet kapcsolni, de csak akkor érdemes ezt kihasználni, ha az ezek megjelenítésére szolgáló program is telepítve van.

Tematikus térképek

A Kolibri egyik nagy erőssége a tematikus térképek készítése. Amennyiben már megvan az adatbázis-kapcsolat, tematikus térkép egyszerűen és gyorsan készíthető. Könnyű a dolgunk, hiszen egy varázsló vezet bennünket lépésről lépésre. A gombsoron található kördiagramra kattintva indul a varázsló.

Amennyiben már készítettünk korábban az adott projektben tematikus térképet, és el is mentettük a

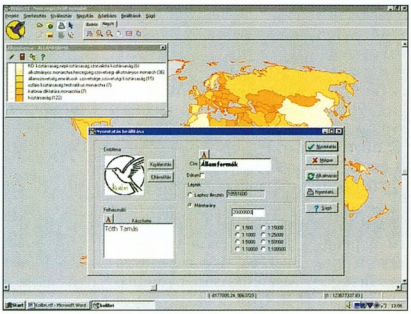

Az egyedi nyomtatópanel

beállításokat, akkor első lépésben választhatunk egyet közülük.

Az *Alkalmazás* gombra kattintva újra megnézhetjük a régi tematikus térképet. A beállításokat módosíthatjuk is: ekkor a varázsló az adatok kiválasztásával kezdi.

Új tematikus térkép készítésekor is ezt az ablakot látjuk, miután kiválasztottuk a térkép osztályozástípusát. A típus sokféle lehet: intervallum-térkép színezéssel, jellel, diagrammal, egyedi osztályozás színezéssel vagy jellel, valamint összetett osztályozás (képletek segítségével) színezéssel vagy jellel. Az adatokat az adattáblák mezőiből válogathatjuk ki a kulcsmezőbe másolással.

Az éppen aktuális adattábla elemeit a beállítóablak alján meg is tekinthetjük.

A következő lépés a jelkulcs kialakítása. Itt is széles a beállítási lehetőségek köre.

Csak a legfontosabbakat kiemelve: a kategóriák száma és a képzés módja, a kerekítés mértéke, a kategóriaelem színe, mintája, a jelmagyarázat szövege, jelek és diagramok esetén azok kinézete, színe, mérete mind-mind megadható egyedileg is.

Ha minden beállítással készen vagyunk, a *Befejezés* gombra kattintva megjelenik a tematikus térkép, és külön ablakban a jelmagyarázat. (Hasznos érdekesség: a jelmagyarázat ablakában az egyes kategóriák után zárójelben a program kiírja, hogy az aktuális kivágatba mennyi elem esik az adott kategóriából.

Ha nagyítok, az elemszám ennek megfelelően változik.) A jelmagyarázat bezárásával egyben a tematikus térkép is letűnik, és ismét a kiindulási helyzetben találjuk magunkat.

●

A program összességében megnyerte a tetszésemet. A kézikönyv tanulmányozása és némi gyakorlás után tetszetős tematikus térképeket tudtam összeállítani vele. Az a néhány apró hiba és kényelmetlenség (például az ablakok méretezhetők, de a tartalom nem mindig méreteződik velük együtt; a gombok és menük egy részét máshova tenném), amibe belefutottam, nem túlságosan zavaró.

Tóth Tamás

Főpróba – magyar nyelven

Novemberi számunkban részletesen foglalkoztunk az akkor még béta állapotú (RC1) Windows 2000-rel, annak is a Professional változatával. Most a magyarítottat vesszük sorra.

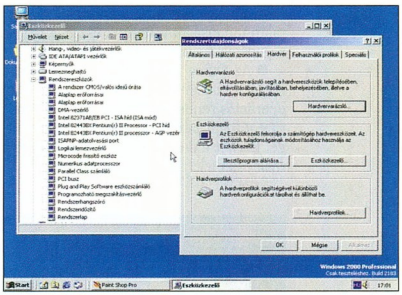

A Windows 2000 alatt bizonyos hardverekkel problémáink lehetnek

A zóta befejeződött az angol nyelvű termék tesztelése, és e cikk megjelenését követő hetekben az üzletek polcaira is kerül. Nem titok, hogy a programcsomag magyarítása gőzerővel folyik. Ez az első olyan Microsoft operációs rendszer, melynek a szerver változatát is lefordítják.

De mit is jelent magyarítani egy eredetileg amerikai piacra tervezett terméket?

Magyarítási gondok

A legelső probléma, amivel a szoftver fordítói szembesülnek, maga a szoftver. Ezt a fordítók ugyanis nem látják. Az üzeneteket, a beállítóablakokat és a menüket, vagyis mindent, amit egy programban le kell fordítani, a szoftvertől elkülönítve kezelik, azt csak majd valaki más, valahol máshol és máskor fogja beépíteni a bináris file-okba. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy amikor a fordító lefordít egy üzenetet, rendszerint csak halvány sejtései vannak arról, hogy az üzenet milyen célt szolgál, és hol fog majd megjelenni a programban.

Találunk erre elég sok szép példát majdnem az összes lefordított programban. Például ha a Windows 95 magyar változatában másolás közben megtelik a merevlemez, de a Lomtárban vannak kidobott file-ok, akkor az operációs rendszer felajánlja, hogy a Lomtár kiürítésével helyet szabadít fel a lemezen. A kérdés így hangzik: „Kívánja üríteni a lomtárat?" Válaszként két gombot lehet megnyomni. Az egyikre az van írva, hogy „Nem", a másikra pedig az, hogy „Üres". Hoppá!

Az angol „Empty" szó ugyanis lehet ige és főnév is, de hogy éppen mi, azt a szövegkörnyezet ismerete nélkül nem lehet eldönteni. Ugyancsak a szövegkörnyezet ismeretének hiányában lett a Lomtárból való visszaállítás (angolul Restore) parancs neve magyarul „Előző méret". (Történetesen „Restore" a neve az ablakok méretét visszaállító parancsnak is.)

A programfejlesztők által kedvelt gyakorlat, hogy a képernyőn megjelenő üzeneteket több darabból rakják össze. Az üzenet törzsét alkotó szövegben százalékjelekkel jelzik, hogy hová kerülnek majd be a program futása során a megfelelő darabok. Például:

The %1 caused %2 on %3 at %4.\r\n

Fordító legyen a talpán, aki ebből ki tud hámozni valamit. Ráadásul a magyar nem prepozíciókat, hanem toldalékokat és ragokat használ, ezért az üzenet szavainak külön-külön történő lefordítása nyelvhelyességi szempontból tragikus eredményre vezet (lásd Windows 95: „Megosztás megsértése olvasás meghajtó C:").

Ezért nem csoda, hogy nap-nap után találkozunk a lefordított szoftverekben értelmetlen vagy egyenesen nevetséges hibaüzenetekkel, kiírásokkal. Nézzük ezt el a fordítóknak, hiszen a teljesen magyar fejlesztésű termékekben is található hiba. Mindezek ellenére a Windows 2000 Professional magyarsága határozottan jónak nevezhető, lásd képeinket.

Hova tegyük?

A Windows 2000 magyar béta változata telepíthető magyar Windows 98-ra, ekkor annak minden beállítását átveszi. Más kérdés, hogy az exkluzív hardverek meghajtóival valamint a DirectX-es játékokkal meg fog gyűlni a bajunk. Nekem például a tévékártyám meg sem szólal Windows 2000 alatt, a Microsoft Midtown Madness című játéka pedig csak Software Renderinggel hajlandó menni.

Persze érdemes megemlíteni, hogy e cikk még a Windows 2000 legelső magyar bétája alapján készült, azaz a következő verziókban az említett hibákat valószínűleg kijavítják.

Ha a számítógépünk merevlemezén már található egy operációs rendszer (például Windows 98) és egy „tiszta" telepítést szeretnénk indítani, érdemes egy másik partíciót kijelölnünk, mert így az új rendszer nem piszkál bele a C: meghajtón lévő *Program Files* mappába.

A Windows NT 4-nél már megismert, korrekt Boot Manager kerül majd a merevlemezünk Master Boot Recordjába, a hozzá tartozó 4-5 file pedig a C: gyökérkönyvtárába. Így az „előző" operációs rendszerünk továbbra is elérhető és fő-

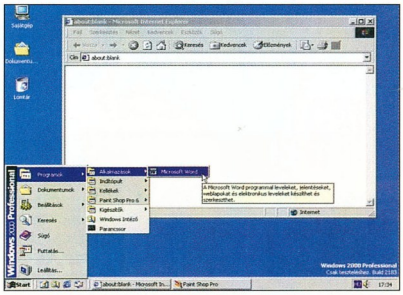

A Windows 2000-be az Explorer 5.0 került – az 5.5-ösre még várni kell

leg érintetlen marad (a Windows 2000-et FAT, FAT32 és NTFS file-rendszerű lemezekre lehet telepíteni).

Érdekességek

A Windows 2000 magába foglalja az Internet Explorer 5.0-t, teljes kiszerelésben (az 5.5-ös verziót majd csak a Millennium néven ismert rendszerbe építik be). Szubjektív benyomás alapján sokkal gyorsabbnak tűnik az Internet böngészése, mint a Windows 98-ra telepített ötös Explorerrel.

Az operációs rendszert nézegetve számtalan újdonságot vehetünk észre. A teljesség igénye nélkül emelünk ki néhányat:

● Az Office 2000-ben látott, szelektív menürendszer itt is jelen van, azaz az operációs rendszer a ritkán használt menüpontokat elrejti egy kis nyilacska mögé. Ezeket akkor fedi fel, ha elidőzünk a nyilacska felett az egér mutatójával.

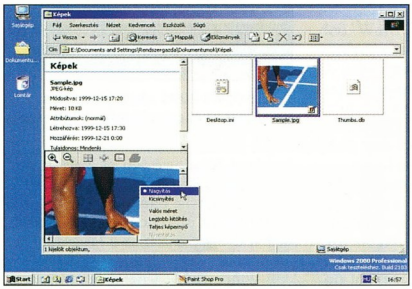

Az új Intézőben a gyorsnézeti kép kinagyítható és nyomtatható

● A Windows Intéző eddig is tudott bizonyos képekről gyorsnézeti képecskét mutatni, de most már a kép ezen a helyen nagyítható és nyomtatható is.

● A parancsikonoknak nem csak a nevét és a küllemét adhatjuk meg, hanem a tulajdonságainak van egy kiegészítő mezője is, ahová rövid üzenetet gépelhetünk. Ez akkor jelenik meg, ha pár pillanatra megállunk az ikon felett az egérrel.

Kompatibilitás

Fentebb már említettem a szoftverek problémáit. Ha a telepíteni, használni kívánt program nem babrálja alacsony szinten a gép hardverét, akkor azzal nem lesz baj. A Microsoft Office 2000 természetesen hibátlanul működik, de számos, nem magyarított és nem Microsoft gyártmányú programot is kipróbáltam. A működést pár, speciálisan a Windows 95-höz igazított alkalmazás tagadta meg, például a Norton AntiVirus Windows 9x-es változata.

A játékoknál rosszabb a helyzet, ugyanis két esetben is meg tudnak bukni: az operációs rendszer és a DirectX ellenőrzésen, bár ez utóbbira a következő béta változatban már minden bizonnyal lesz gyógyír. De mit tegyünk az első csoportba eső játékokkal? Ugyanazt, amit anno a Windows 95 megjelenésekor a DOS-os játékokkal tettünk: egyszerűen mellőzzük a használatukat és/vagy keressünk mást, ami megy az új operációs rendszer alatt.

Ez talán meghökkentő tanács, de fel kell ismernünk, hogy az NT-t nem játékok futtatására találták ki. Ez egy komoly munkaeszköz, amely igazából hálózatos környezetben mutatja meg, mire képes. Aki otthonra, játék céljából szeretne friss, modern operációs rendszert beszerezni, az még türelemmel várjon egy-két hónapot, amíg elkészül a Millennium.

Eke Zoltán *(ekezol@westel900.net)*

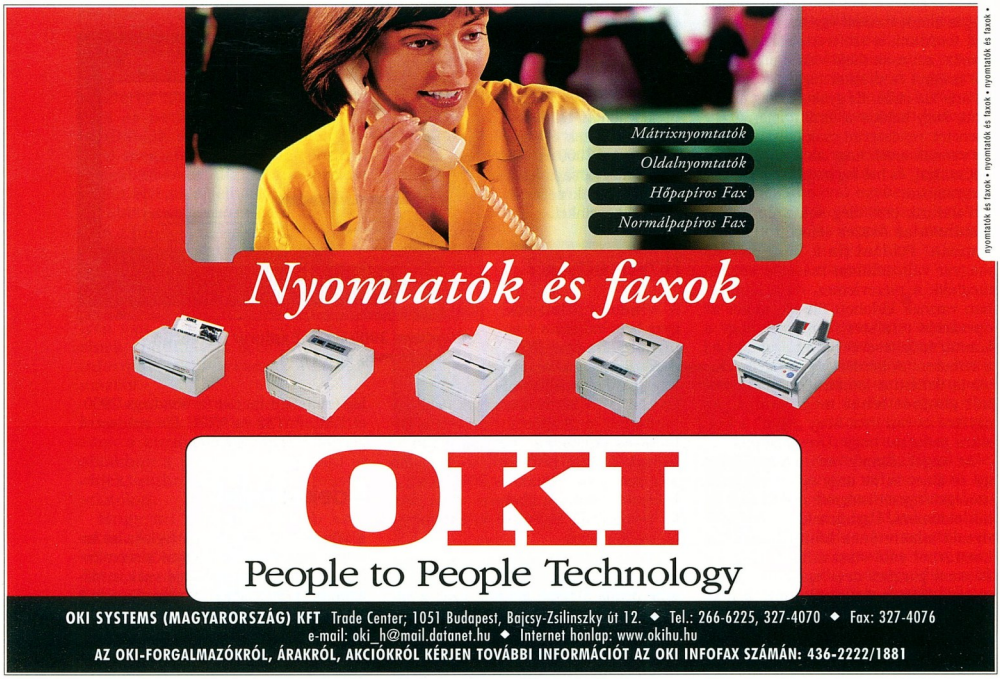

Telepítsünk!

Decemberi számunkban foglalkoztunk azzal, miképpen kell egy gépet szállítani, beszerelni, beüzemelni. Összekötjük a kábeleket, bekapcsoljuk és bámuljuk a „Non system disk" hibaüzenetet.

A számítógép munkára bírása nem csupán abból áll, hogy bekábelezzük a masinát, és kapcs. A neheze még csak ezután jön! A BIOS beállításaival már foglalkoztunk lapunk hasábjain, így most ezt átugorhatjuk. Meg aztán nem igazán jó, ha egy kezdő pécés a CMOS memória tartalmát állítgatja, mert könnyen megeshet, hogy bűvészkedésével működésképtelenné teszi gépét, és viheti vissza a boltba vagy a szervizbe.

Tehát ott tartunk, hogy elindítása után a gép komolynak tűnő hibaüzenettel megtagadta a működést. Mi a teendő?

Először egy operációs rendszert kellene a masinára erőltetni, és mivel az egyik legelterjedtebb és egyben a legkönnyebb felhasználást biztosító rendszer a Windows 98 (egyelőre), ezért most csak azzal foglalkozunk. A szoftver gyári dobozában található egy bootfloppy, amellyel beindíthatjuk számítógépünket, az látni fogja a CD-olvasóba helyezett lemezt, amelyről elindítható a telepítés.

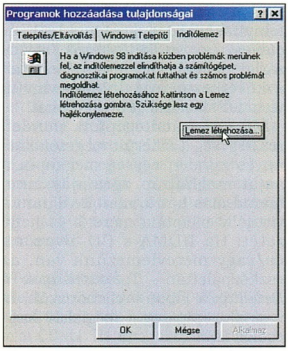

Bootfloppy készítése a *Programok hozzáadása tulajdonságai* ablakban

De mi van, ha nincs bootlemezünk? Akkor sétáljunk el a barátunkhoz egy floppyval, és a Vezérlőpult *Programok hozzáadása → Indítólemez* lapján hozzuk létre az indítófloppyt.

Ezzel már probléma nélkül elindítható a számítógép.

A kereskedők értékesítés előtt rendszerint letesztelik a számítógépet.

Ez leggyakrabban csak abból áll, hogy megformázzák a merevlemezt, és feltelepítik a Windowst, amit a becsületes eladók később le is törölnek. A kevésbé ártatlanok „rajta felejtik".

Az előre megformázott merevlemez egy kedveskedő gesztusnak is tekinthető, ám komoly problémák forrása lehet.

Rend a lelke mindennek!

A mai nagyméretű lemezek „egybeformázása" visszafoghatja operációs rendszerünk sebességét. Aki nem hiszi, számoljon utána!

A FAT32-es file-rendszernél minden egyes Gbyte partíciómérethez 1 Mbyte adat társul a file-allokációs táblában, amit a rendszer a memóriában tárol. Így ha egy 8 Gbyte-os merevlemezt egyetlen elsődleges partícióra formázunk, számítsunk arra, hogy az állandóan kevés központi memóriából (RAM) az operációs rendszer 8 Mbyte-ot lefoglal majd a FAT számára.

A másik probléma inkább kozmetikai jellegű, bár a rendszerető felhasználóknak igencsak meggyűlik vele a bajuk: ha minden programot, játékot, adatot a C: jelű partícióra telepítünk, mentünk, hamarosan totális káosz uralkodik el gépünkön.

Ezért még a telepítés megkezdése előtt érdemes kidolgozni azt a rendszerkoncepciót, ami alapján fel fogjuk osztani (particionálni fogjuk) a merevlemezünket, például a C: az operációs rendszernek és a programoknak, a D: a játékoknak, az E: pedig az adatainknak lesz fenntartva.

Hiányzik az operációs rendszer...

A telepítés folyamán semmiképp ne a szokásos, a fejlesztők által előre összeállított csomagot válasszuk, hanem az egyénit.

Mi magunk válogassuk ki azokat a modulokat, amelyekre szükségünk lesz.

Ugyanígy a későbbiekben, ha alkalmazásokat telepítünk, dolgozzunk ki egy rendszert, hogy mi hová kerül. Ne engedjük a programoknak az általuk alapbeállításként felkínált Program Files mappa teleszemetelését, hanem szervezzük őket csoportba (például nagyobb alkalmazások, shareware-ek stb.).

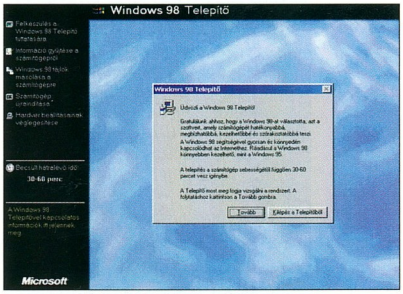

Ekkor már sok mindent el kell döntenünk a rendszer felépítését illetően

Itt érdemes megemlíteni egy fontos dolgot, amit feltétlenül be kell tartanunk! Mappáknak, file-oknak soha ne adjunk olyan nevet, amelyben szerepel „ő" vagy „ű" karakter, mert ezek később kellemetlenségeket tudnak okozni.

Már egy tucat feltelepített program is átláthatatlan dzsungellé tudja változtatni a *Start* menüt. Ezt is illene rendbe szedni. Például kialakíthatunk csoportokat: Grafikai programok, Játékok, Segédeszközök stb.

Minden program több – rendszerint felesleges – ikont hoz létre (például readme ikonja), melyekre gyakorlatilag semmi szükség, ezért azokat le lehet törölni. Azokat az ikonokat, melyekre még szükségünk lehet, helyezzük át például egy Kiegészítők nevű gyűjtőmappába. Így máris rend és tisztaság uralkodik a *Start* menüben.

Mind tökéletes.

SyncMaster 550b

A Samsung a világ legnagyobb monitorgyártója. Az íróasztalokon található képernyők közül minden hetediket a Samsung szállítja. Vezérelvünk a vevő igényeinek maximális kielégítése. A végfelhasználókat négy nagyobb csoportba soroljuk: otthoni, irodai, professzionális és exkluzív felhasználók. A csoportok fő szempontjait figyelembe véve a vásárlók különböző szegmenseinek kínálunk személyre szabott megoldást.

A SyncMaster 550b az irodák legkedveltebb Samsung monitora. Modern technológiát, megbízhatóságot és ergonómiát szavatol. A 15" képátlós, az 1280x1024 maximális képfelbontás és a TCO' 95 tanúsítvány biztosítja a mindennapi munka elvégzéséhez szükséges feltételeket.

www.samsung.hu

NUTEK TCO TCO 99

SyncMaster 550s SyncMaster 550b SyncMaster 750s

SAMSUNG monitorok

Telepítési fogások Windows 98-hoz

IRQ-gondok

Az operációs rendszer feltelepítése után az első dolgunk a *Vezérlőpult → Rendszer → Eszközkezelő* lap ellenőrzése legyen. Ha valamelyik egység előtt sárga felkiáltójel szerepel, az az eszköz nem működik megfelelően. Leggyakrabban a meghajtóprogram hiánya, ritkábban megszakítás-ütközés tesz keresztbe a rendszerünknek. A számítógép mellé kapott lemezekről telepítsük fel a problémás részegységek meghajtóit. Ha ez nem segít, akkor következhet a játék a megszakításokkal.

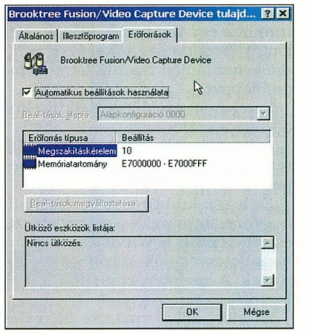

Ha valamelyik hardverelem nem működik, ki kell kapcsolni az *Automatikus beállítások* bejegyzést, és jön a kézi munka

Ha gépünkben régebbi, ISA csatolós kártya található (például scannerhez), akkor forduljunk a szervizhez, hiszen a számítógép házának felnyitása és a belsejében való matatás nemcsak a garancia elvesztését jelenti, de egy hibás mozdulattal az újonnan vásárolt számítógépünket közönséges ócskavassá változtathatjuk.

Ha kizárólag PCI kártyáink vannak, akkor nagy valószínűséggel egy BIOS beállítással megoldható a probléma. Számítógépünket újraindítva lépjünk be a BIOS beállítóprogramjába (BIOS setup, általában a [Del] gomb lenyomásával hívható be), majd navigáljunk el a *PNP/PCI Configuration* csoportig.

Ebben többnyire a következő három menüpont található: *PNP OS Installed*, *Force Update ESCD* és *Resource Controlled By*. Ezek alaphelyzetben *NO*, *DISABLED*, illetve *AUTO* értékre vannak beállítva – ez addig jó, amíg a számítógépünkben minden részegység tökéletesen működik.

Ha gond van, akkor állítsuk át az első kettőt *YES*-re, illetve *ENABLED*-re. Nyomjuk meg az [Esc] és az [F10], majd [Y] gombot, és várjunk, hogy beinduljon a Windows.

Az eszközpaletta ellenőrizzük a megszakításokat. Ha minden a helyére került, akkor lépjünk ki az operációs rendszerből, indítsuk újra a gépet, és ismét lépjünk be a BIOS setupba. A *Force Update ESCD* menüpontot állítsuk vissza *DISABLED*-re.

Ez nagyon fontos, mert ha bekapcsolva hagyjuk, akkor minden gépinduláskor újra ki lesznek osztva a megszakítások, amibe a Windows előbb vagy utóbb beleőrül.

Ha továbbra is probléma van egy kártyával, akkor érdemes az erőforrásait kézzel átállítani. Ezt úgy tehetjük meg, hogy az eszközkezelők listájáról kiválasztjuk a kérdéses, nem működő egységet, lekérjük a tulajdonságait, majd az *Erőforrások* lapon kikapcsoljuk az *Automatikus beállítások* használatát.

Ekkor elérhető a *Beállítások megváltoztatása* gomb, ahol új értéket lehet adni az egység megszakításának. Elképzelhető, hogy az operációs rendszer megtagadja az erőforrás kézi módosítását, ilyenkor a BIOS-ban a fentebb említett három beállítást próbáljuk *NO*, *DISABLED* és *MANUAL* értékre állítani.

Előfordulhat, hogy még ezután sem oldódik meg a problémánk, ekkor marad a kártyajáték, de az megint csak a számítógép házának felnyitásával jár – aminek garanciavesztés, reszkető kezek, rövidzárlat, komoly meghibásodás lehet a következménye. Inkább vigyük vissza a szervizbe a masinánkat!

Miután számítógépünk minden rész-egységét sikerült megszólaltatni, és minden egység megkapta a saját meghajtóprogramját, nem marad más hátra, mint beállítani a virtuális memória méretét és helyzetét. Ha UDMA-s CD-olvasónk és/vagy merevlemezünk van, az eszközpalettán – *Tulajdonságok → Beállítások* lapon – ellenőrizzük, ki vannak-e pipálva a megfelelő kapcsolók (DMA).

Gépünk ezután készen áll az alkalmazások, játékok telepítésére. Ahogy egyre több program kerül gépünkre, operációs rendszerünk mind ingatagabb lesz, és előbb-utóbb annyira fagyos lesz a hangulata, hogy újra kell telepítenünk.

De hát így kerek a világ! :-)

Ekes Zoltán *(ekezol@westel900.net)*

NT-bütyköl

Előző összeállításunk a Windows 95 és 98 operációs rendszer finomhangolásáról szólt, mostani gyűjteményünk pedig a Windows NT 4-es verziójával működik hibátlanul.

Mindkét összeállítás természetesen csak egy picike darabkáját fedi le a Windows operációs rendszeren elvégezhető számtalan beállításnak. Ezek jó részét csak a legdörzsöltebb felhasználók (rendszergazdák) ismerik, ám azt hisszük, a fontosabb, sürün használt beállításokat sikerült egy csokorba gyújteni, hogy állandóan szem előtt lehessenek.

NT file-ok a bootlemezen

A C: meghajtó gyökérkönyvtárában a Windows NT a következő file-okat tárolja: ntldr (az operációs rendszer betöltését végzi), boot.ini (az indítómenü beállításait tartalmazza), ntdetect.com (hardverellenőrző program), bootsect.dos (a gépen lévő és indítható DOS rendszerfile-ok), pagefile.sys (a windows swap álománya). Ha SCSI merevlemezünk van, akkor az ntbootdd.sys file is ott található. A többi file „valaki" másé.

Az NT eltávolítása

Ha a számítógépünkön már van egy DOS, és arra telepítjük az NT-t – természetesen megtartva a FAT16 file-rendszert (az NT 4 FAT32-re nem települ) –, akkor továbbra is indítható marad az őskövület. Ha valami okból véglegesen el szeretnénk távolítani az NT-t a gépünkről, és a lemezen lévő DOS-t szeretnénk használni, nem elég törölni a Windows, a Program Files és a Recycled mappát. Az imént felsorolt, a gyökérkönyvtárban található, részben rejtett file-októl is meg kell szabadulnunk. És ekkor még nem ért véget a móka. Szükségünk lesz egy DOS-os indítólemezre, amelyen megtalálható a sys.com program. Erről a lemezről elindítjuk a rendszerünket, kiadjuk a *sys c:* utasítást, majd újraindítjuk a gépet. Az NT-nek nyoma sem maradt.

NT-telepítőlemezek

Mielőtt hozzáfognánk az NT telepítéséhez, ellenőriznünk kell, hogy gépünk tud-e bootolni CD-ről. Ha igen, akkor könnyű dolgunk van. Ha nem, akkor létre kell hoznunk a telepítőlemezeket. Ehhez három, előre formázott 1,44 Mbyte-os floppyra lesz szükségünk. A CD \i386\ könyvtárában adjuk ki a *winnt.exe /ox* utasítást.

Hová tegyük a cserefile-t?

Ha számítógépünkben két merevlemez található, a rendszer teljesítményének látványos fokozása érdekében feltétlenül külön lemezen legyen az operációs rendszer és a cserefile (pagefile.sys). Ha nincs mód erre,

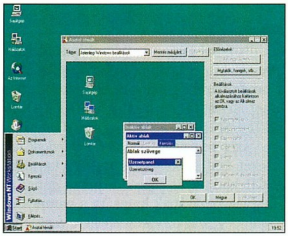

A Win 9x-es asztaltémák az NT 4-re is átültethetők

próbáljuk ki az állandó cserefile-méretet, ugyanis a dinamikusan változó virtuális memória könnyen a fizikai file töredezéséhez vezet, amitől a rendszer szemmel láthatóan lelassul.

Egységes cserefile

Akinek mind a Windows 9x, mind az NT megtalálható merevlemeze két partícióján, érdemes elgondolkodnia azon, hogy egyetlen cserefile-t használjon a két rendszerhez. Az NT cserefile-ja rendszerint a rendszert tartalmazó partíció gyökérkönyvtárában található pagefile.sys néven. A feladatunk csupán az, hogy a Windows 9x-et rávegyük az NT cserefilejának használatára. A System.ini [386Enh] szekciójához fűzzük hozzá a következő két sort:

PagingDrive=C:
PagingFile=c:\pagefile.sys

A képernyő automatikus frissítése

Előfordul néha, hogy ha az Intézőben file-t vagy mappát törlünk, illetve hozunk létre, a Windows nem frissíti azonnal az ablak tartalmát, hanem nekünk kell azt elintézni az [F5] billentyű megnyomásával. De a műveletet automatizálhatjuk. Ehhez el kell indítani a regisztrációs adatbázisszerkesztőt (regedit.exe) és megkeresni a *HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Update* bejegyzést, majd az ott található *Update Mode* bináris értéket állítsuk át 0-ról 1-re.

Windows 95-ös asztaltémák

Irigykedve nézzük a Windows 9x-es gépek asztaltémáit (Destop Themes), és azon gondolkodunk, miképp lehetne ezeket NT-re átvinni? Egy Windows 9x-es gépről másoljuk át a themes.exe és a themes.cpl file-t az őket megillető helyükre az NT 4 C:\Windows\System32 könyvtárába, és már élvezhetjük is a Neten milliószámra fellelhető asztaltémákat.

A bejelentkező nevének törlése

Az NT indulásakor kötelező a bejelentkezés. Enélkül gyakorlatilag használhatatlan a gép. Ezzel nincs is semmi probléma. Ám az NT következő indulásakor automatikusan kiírja az utolsó bejelentkező nevét. Ezt a tulajdonságot az NT Server változatánál a System Policy Editor programmal könnyen ki lehet kapcsolni, ám mi a teendő a Workstation változattal, amelyben nem található ez a program? A megoldást, mint oly sokszor, most is a regisztry biztosítja: a *HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon* helyen hozzunk létre egy új karakterláncot *DontDisplayLastUserName* néven és az értékét állítsuk 1-re.

Az NT induló képernyője

Amikor elindul az operációs rendszer, feltűnik egy kép, amit sokan szeretnének lecserélni. Mi sem egyszerűbb! A megjeleníteni

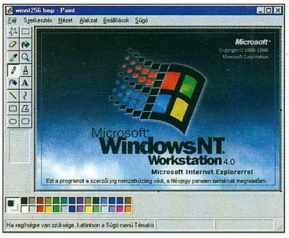

Az NT nyitó képernyője átalakítható és lecserélhető

kívánt képet mentsük el winnt256.bmp néven a Windows saját mappájába (rendszerint c:\winnt), felülírva az eredetit.

Az NTFS partíció gyorsítása

Ha az operációs rendszer hozzányúl egy file-hoz (elindít, olvas, ír stb.) annak pontos idejét feljegyzi a file jellemzőiben. Ez a tevékenység nagyon le tudja lassítani gépünk működését, főleg ha egy komplex adatbázist használunk, ami sok file-lal végez különféle műveleteket. Lényeges gyorsulást érhetünk el a regisztrációs adatbázis módosításával: a *HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\FileSystem* helyen hozzunk létre egy 32 bites érté-

ket *NtfsDisableLastAccessUpdate* néven és adjunk neki 1-es értéket. Gépünk újraindítása után már nem fogja regisztrálni a file-olvasás idejét.

A gép kapcsoljon ki leállítás után!

Ha gépünk tápegysége ATX szabványú, a Windows 9x leállításakor kikapcsolja a teljes rendszerünket. Windows NT esetén kissé problémás az eset. Vagy mégsem? Nézzünk szét ismét a registryben: a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon* alatt hozzunk létre egy karakterláncot *PowerdownAfterShutdown* néven és adjunk neki „1" értéket.

CD-k automatikus lejátszása

Engem nagyon fel tud bosszantani a CD-k automatikus elindítása. Windows 9x rendszernél ezt könnyű kikapcsolni, ám az NT-nél vagy segédprogramra (például Tweak UI), vagy a regisztrációs adatbázis módosítására lesz szükségünk: a *HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\Cdrom* bejegyzés alatt található *Autorun* értékét írjuk át 0x1-ről 0x0-ra, és újraindítás után nem

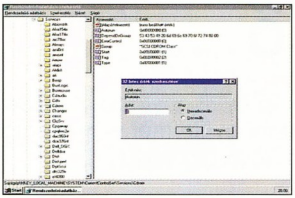

A CD-k automatikus indítása és lejátszása meggátolható

fognak automatikusan elindulni a meghajtóba betöltött CD-ink.

File-nevek kiegészítése

A Unixokból ismert automatikus file-név befejezést az NT parancssora is tudja, igaz, a programozók gondosan elrejtették ezt a lehetőséget. Ha a registry *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Command Processor* bejegyzésében a *CompletionChar* értékét átállítjuk 9-re (ez a TAB karakter ASCII kódja), és újraindítjuk a gépet, a [Tab] lenyomásának hatására a parancssor (cmd) kiegészíti az elkezdett file-nevet (a lehetséges befejezések között is a [Tab]-bal lépkedhetünk).

A bejelentkező kép képernyőóvója

Ahhoz, hogy átállítsuk a bejelentkező képernyő idején aktív képernyőóvót, a registry *HKEY_USERS\DEFAULT\Control Panel\Desktop* bejegyzésében a *ScreenSaveActive* paramétert állítsuk 1-re, a *ScreenSaveTimeOut*ba pedig írjuk be másodpercben azt az időt, amennyi után szeretnénk, hogy a képernyőóvó elinduljon. Ezután már csak a *SCRNSAVE.EXE* paraméterbe kell beírni a kiválasztott képernyőóvó teljes elérési útját (például *Flying Windows.scr*), és újra kell indítani a rendszert.

A Start menü késleltetése

Ha azt szeretnénk, hogy miután föléjük megyünk az egérkurzorral, hamarabb nyiljanak ki az almenük a *Start* menüben, állítsuk a registry *HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop* bejegyzésének *MenuShowDelay* paraméterét például 100-ra. Egy újraindítás, és máris gyorsabban keresgélhetünk.

Eke Zoltán *(ekezol@westel900.net),*
Kerecsen Tamás

PORTOCOM® A MEGFIZETHETŐ MÁRKA

PORTOCOM 290i
32-160 MB RAM, Celeron 300 CPU, 6,4 GB HDD, 12,1"-os TFT, 2 MB video RAM, 24-szeres külső CD ROM, belső 56K fax, súly: 1,8 kg, ára 1 év garanciával **nettó 392 000,- Ft-tól.**

PORTOCOM 5100C HPA és TFT kijelző
32-256 MB RAM, Intel Celeron 400-466 MHz CPU, 4,8-10,0 GB HDD, 12,1" TFT vagy HPA kijelző, 4 MB videó RAM, 1xAGP, súly: 2,6 kg, ára 1 év garanciával, 12,1" HPA kijelzővel **nettó 310 000 Ft-tól,** 12,1"-os TFT kijelzővel **nettó 390 000 Ft-tól.**

Az árváltozás jogát fenn tartjuk. Az árak a 2000. január 12-i árlistánk alapján készültek, 1 éves garanciát tartalmaznak és az opciók nélkül értendők. Áraink nettó árak.

PORTOCOM RT. 1115 Budapest XI. ker., Ballagi Mór utca 14. Fax: 203-9275 Drótposta: info@portocom.hu
Tel.: 203-9269, 203-9276, 203-9277, 206-5578 Faxtár: (23) 504-804 (1) 20237-es kód http://www.portocom.hu

Legfontosabb viszonteladóink: QWERTY KFT - 1117 Budapest, Orlay u. 4., 466-9377 • LAP STUDIÓ KFT - 1134 Budapest, Kassák Lajos u. 76., 236-3000 • CONET - 1142 Budapest, Kassai u. 67., 467-2060 • KRONOS TRADE KFT - 1054 Budapest, Alkotmány u. 20., 302-8889 • ELENDER INFORMATIKAI RT - 1134 Budapest, Váci út 37., 210-3044 • RUFUSZ KFT - 1117 Budapest, Bogdánfy u. 3., 209-4743 • PROCOMP KFT - 8907 Zalaegerszeg, Bozsoki u. 3., 06-92-550-373 • FEFO KFT - 1073 Budapest, Barcsay u. 6., 352-8869 • NOVOCOMP BT - 1047 Budapest, Rózsa u. 50., 419-9269 • PENCART KFT - 9700 Szombathely, Operint u. 4-6., 06-94-336-932 • JUVENTUS TEAM KFT - 1145 Budapest, Laky Adolf u. 36., 469-5847 • SZÜV - 1145 Budapest, Szugló u. 9-15., 363-1682. **További viszonteladóink a www.portocom.hu honlapon.**

Ismét kockáz(z)unk

Nem sokkal azután, hogy megjelent a decemberi számunk, többen is feltettek két kérdést: hogyan lehetne a CorelDraw-val pixelgrafikus képeket a kocka oldalára illeszteni, illetve hogyan lehetne eltérni a hatszög által megszabott alaktól?

Némi keresgélés, kísérletezés és számolgatás után megszületett a megoldás. Messze nem annyira egyszerű és kényelmes, mint a decemberi számunkban bemutatott, viszont sokkal általánosabb és rugalmasabb. A matematikai háttér részletes ismertetésétől terjedelmi okokból eltekintenék. A bemutató – reményeim szerint – anélkül is érthető lesz.

Vegyünk három lapot!

Először is szükségünk lesz három képre, amelyek a kocka (vagy téglatest) három látható oldalát fogják alkotni. Ez a három kép lehet akár vektor-, akár pixelgrafikus. Amennyiben vektoros képek alkotják az oldalakat, akkor az egyes rajzrészek köré húzzunk egy-egy (akár láthatatlan) négyszöget, és foglaljuk az egészet csoportokba. Ha összetettebb rajzokról van szó, akkor kényelmesebb, ha az oldalakat egyesével átalakítjuk bitmappé a *Bitmaps → Convert to Bitmap* funkcióval. Ez esetben érdemes a végső kép felbontásánál kétszer nagyobb felbontást használni – függetlenül attól, hogy így jóval több helyet foglal el mind a lemezen, mind a memóriában –, mert így a legvégén lehetőségünk lesz némi finomításra.

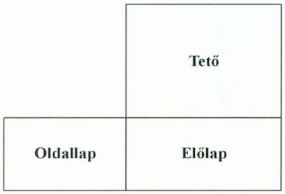

Így kell elrendezni az egyes képeket

Ha megvan a három kép, akkor azokat át kell méreteznünk, és megfelelően igazítva el kell helyeznünk a lapon. Akkor megfelelő a mérete a három képnek, ha az előlap és az oldallap magassága megegyezik, a tető pedig olyan magas, mint amilyen széles az oldallap. Az igazításkor az előlap tetejéhez kell illesztenünk a tetőt, a bal széléhez pedig az oldallapot. Az illesztéshez használjuk a *Arrange → Align and Distribute* és a *View → Snap To Objects* funkciót.

Kell még két szög

Mielőtt nekikezdenénk a tényleges munkának, szükségünk lesz két szögre és egy „nem alap" számológépre. Ez utóbbinak megfelel a Windows 9x-ben található kalkulátor is, illetve a kényelmet előnyben részesítőknek a CHIP-CD-n megtalálható HTML táblázat és/vagy Excel tábla. Szóval kell két szög, melyeknek a 0 és 90 fok közötti nyílt intervallumba kell esniük. (A 0 és a 90 fokos értéket egyrészt a későbbiekben használandó számolások kizárják, másrészt nem sok értelme lenne úgy megrajzolni egy kockát, hogy a teteje egyáltalán nem látszana, vagy pont ellenkezőleg, csak az látszana.) Az egyik szög, amelyet nevezzünk ránézeti szögnek, és jelöljünk „R"-rel, azt fogja meghatározni, hogy milyen szögben fogjuk látni a kockánk tetejét. A másik szög, amelyet nevezzünk elforgatási szögnek, és jelöljünk „E"-vel, a kocka függőleges tengely körüli elforgatását fogja befolyásolni. A példában 30 fokos ránézeti és 35 fokos elforgatási szöget használunk, vagyis R=30°; E=35°.

A „rajzolás" előtti végső lépésként nyissuk meg a Transformation dockert (*Window → Dockers → Transformation* vagy [Alt F9] – ugyanis első lépésként a *Scale and Mirror* részre lesz szükségünk), vagy régebbi verziónál a *Transformation Roll-up* ablakot.

Kell egy kis matek

Jelöljük ki az elő- és az oldallapot, majd az így már aktívvá váló dockerben kapcsoljuk be a nem arányos méretváltoztatást (*Non-proportional* kapcsoló kipipálva). Adjuk meg, hogy a változtatáskor ne a kijelölés középpontja, hanem valamelyik felső pont maradjon a helyén, és a két képet nyomjuk össze függőlegesen (V) cos(R)-ed részére, vagyis 86,60%-kal. (Amennyiben korábbi tényekedésünk okán a vízszintes méretváltozás (H) nem 100% lenne, akkor ezt az értéket állítsuk vissza 100-ra.)

Most jelöljük ki csak az oldallapot, válasszuk valamelyik jobb oldali pontot fixnek, majd nyomjuk össze vízszintesen cos(E)-ed részére, esetünkben 81,92%-kal. (A függőleges (V) méretváltoztatást még az *Apply* gomb vagy az [Enter] billentyű megnyomása előtt állítsuk vissza 100%-ra.) Ezután hasonló módon, ám természetesen a bal oldalt fixen megfogva nyomjuk össze az előlapot vízszintesen sin(E)-ed részére, ami esetünkben 57,36%-ot jelent. Most jönnek az érdekesebb képletek...

A dockert váltsuk át döntés (Skew) üzemmódra, és biztos, ami biztos, mind a vízszintes, mind a függőleges döntést állítsuk vissza 0-ra. Jelöljük ki ismét az oldallapot, és fogassuk meg újra valamelyik jobb oldali pontját (ehhez előbb be kell kapcsolnunk a *Use Anchor Point* kapcsolót). Ha ezekkel a beállításokkal megvagyunk, akkor a képet döntsük meg függőlegesen (V) -19,30 fokkal. Ez az érték úgy jön ki, hogy a ránézeti szög szinuszát összeszorozzuk az elforgatási szög tangensével, majd az így kapott értéknek vesszük az arkusz tangensét. Mivel a kép bal oldalát felfelé kell nyomni, ezért negatív értéket kell megadnunk a V mezőben – vagyis $V = -arctan(sin(R) \times tan(E))$.

Ehhez hasonló módon járunk el az előlappal is. Ennek a jobb oldalát kell felfelé mozditanunk 35,53 fokkal úgy, hogy valamelyik bal oldali pontját előtte megfogatjuk. A 35,53 fokos érték úgy jön ki, hogy ez esetben a ránézeti szög szinuszát az elforgatási szög kotangensével szorozzuk össze, majd vesszük az egésznek az arkusz tangensét. A számoláson annyit érdemes egyszerűsíteni, hogy nem a kotangenssel szorzunk, hanem a tangenssel osztunk, mivel a számológépeken ritka a kotangens funkció. Képletben kifejezve: $V = arctan(sin(R)/tan(E))$, és mivel a kép jobb oldalát döntjük felfelé, ezért pozitív értékre van szükségünk.

Szüntessünk meg minden kijelölést, és a Property Baron nyomjuk be a *Snap To Objects* gombot, vagy ha valakinek kényelmesebb, akkor ezt a funkciót bekapcsolhatja a *View → Snap To Objects* utasítással is. Jelöljük ki az oldal- és az előlapot, majd kattintsunk még egyszer valamelyikre ahhoz, hogy fekete négyzetek helyett a kis nyilak jelenjenek meg. Ugyanekkor megjelenik a döntések és az elforgatások középpontját meghatározó kis kör is (közepén egy ponttal), amit most vigyünk abba a pontba, ahol a három kép találkozik. A dockert kapcsoljuk át forgatásra (Rotate), és a két képet az imént megadott

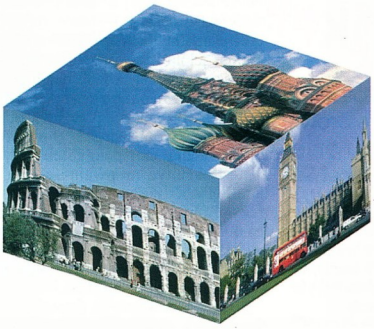

Már készen is van Európa szelencéje

pont körül forgassuk el jobbra, vagyis negatív irányba pont annyival, mint ahány fokkal feltoltuk az előbb az előlap jobb oldalát (ez esetben -35,53 fokkal). Így elérjük azt, hogy az előlap tetője pont vízszintes lesz, és nekünk most erre van szükségünk.

Jelöljük ki a tetőt, fogjuk meg a jobb oldali középső „nyelét", majd a kurzort vigyük az oldallap jobb felső pontjába. Ugyanezzel a módszerrel a felső-középső pontot megfogva és az oldallap bal felső pontjáig mozgatva a kurzort nyomjuk össze függőlegesen is a tetőképet. Aki lépésről lépésre – és legfőképpen rajzolva – követi az eddig leírtakat, az már látja, hogy most a tetőlapot vízszintesen (H) jobbra kell döntenünk. Ennek a harmadik döntésnek a mértékét pedig az előző kettő pontosan megadja, ugyanis azok abszolút értékeit kell összeadnunk és kivonnunk 90-ből, vagyis *H= 90-(19,30+35,53) = 35,17*. (Természetesen a függőleges döntés mértékét előtte vissza kell állítanunk 0 fokra, és a kép valamelyik alsó pontját rögzítenünk.)

Legvégül nincs más dolgunk, mint megfogni mindhárom lapot, és visszaforgatni, azaz 35,53 fokkal elfordítani az egészet balra. (Most már nem érdekes a középpont helyzete, hiszen a három oldal úgyis együtt fordul.)

Ezután még érdemes „ceruzát" ragadni, és körberajzolni mindhárom oldalt (ilyenkor is nagy segítség, hogy a sarokpontok „ragadósak"). Ennek több előnye is van. Egyrészt ezekkel a vonalakkal elrejthetjük a kerekítésekből adódó kisebb hézagokat, másrészt ezeket a sokszögeket kifestve feketére (vagy más sötét színre), majd lineáris átlátszóságot alkalmazva „fényelhetjük" a képeket.

Logarléc helyett

Akinek éppen nincs a keze ügyében egy számológép, amelyik tudná a trigonometrikus függvényeket, használja a Windows 9x-ét. A *Nézet → Tudományos* (vagy angol verzió esetén a *View → Scientific*) utasítással átkapcsolhatjuk profi kalkulátorra, amelyik – többek között – már tud szinuszt, koszinuszt, tangenst és arkusz tangenst is számolni (ehhez az *Inv* kapcsolót kell használni).

Aki megelégszik az öttel osztható szögértékekkel, az használhatja a CHIP-CD-n található speciális (HTML formátumú) függvénytáblát, amelyben megtalálható minden 5 és 85 közötti ránézeti- és elforgatási szög, valamint az egyes párokhoz tartozó összenyomási, döntési és forgatási értékek szépen sorban. Így nem kell mást tenni, mint egy böngészővel megnyitni a táblázatot, kiválasztani a két szöget, majd szépen oszlopról oszlopra haladva a vágólapra (clipboard) másolni az egyes értékeket, amelyeket azután bemásolhatunk az éppen használandó paraméter helyére.

Ha pedig valaki szeretne ezektől eltérő szögekkel dolgozni, annak ajánlom figyelmébe a CHIP-CD-n szintén megtalálható Excel táblázatot, amelynek első két oszlopába be kell írni a kiválasztott két szöget, és a táblázat megadja a használandó számokat.

Weisz Tamás

Vektoros és pixelgrafikus képeket is használhatunk ennél az effektusnál

Nemzetközi szállítmányozó vállalkozás törökbálinti és változó munkahelyre felvesz **számítógépes rendszergazdát.**
Olyan gyakorlott, kreatív szakemberek jelentkezését várjuk, akik német vagy angol nyelven felsőfokon kommunikálnak, és az alábbi programok kezelésében szakismerettel rendelkeznek:

- Oracle
- MS Office
- Visual Basic
- Windows NT
- Novell
- Acces

Kérjük, gépkocsival rendelkezők jelentkezzenek!
Jelentkezni lehet a 06-30-221-4124-es telefonszámon Canjevac Andreánál.

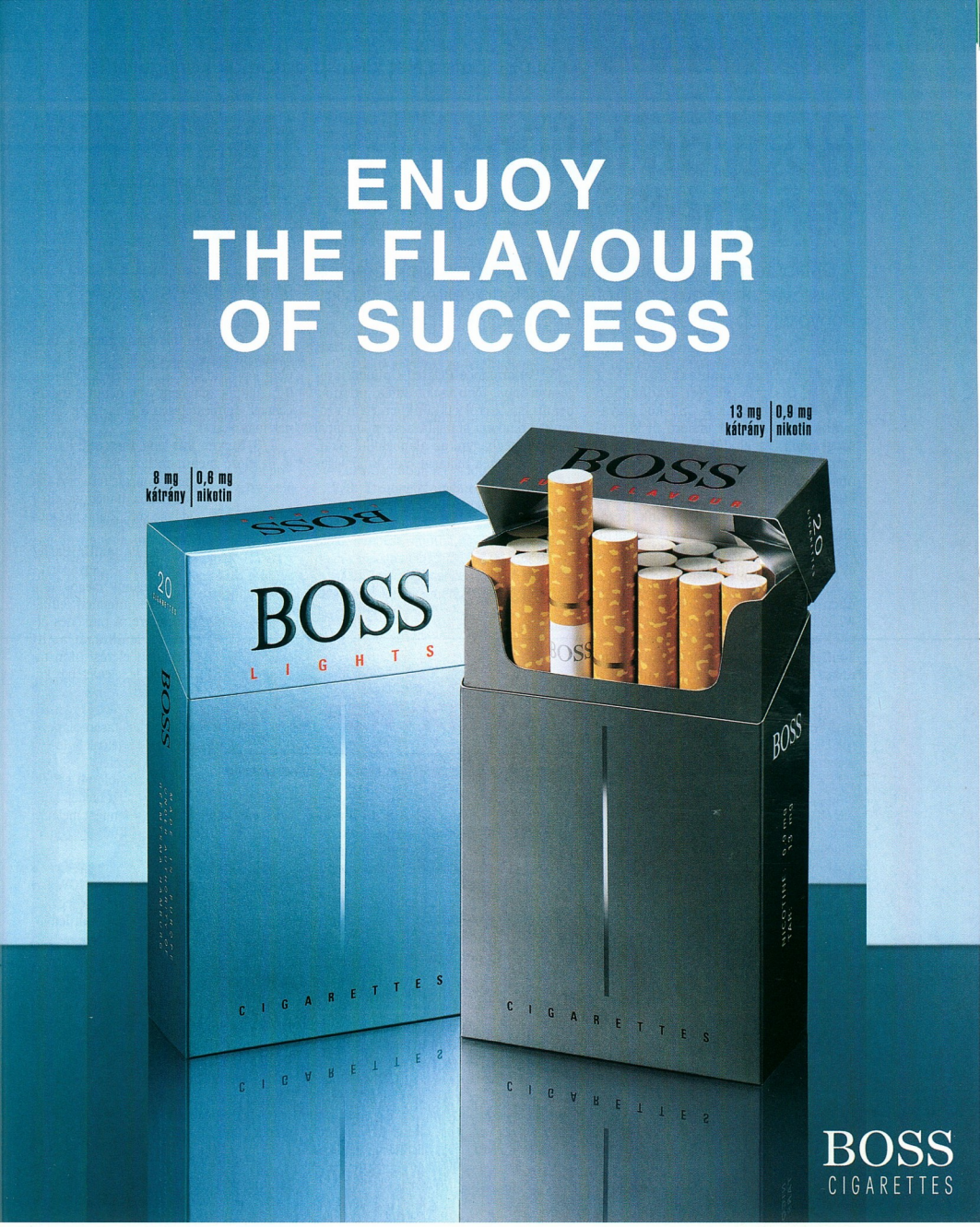

Az 1997. évi LVIII. törvény 13. §-a:

A dohányzás súlyosan károsítja az Ön és környezete egészségét!

Hogyan fejjünk tehenet?

A Distributed.Net új, CSC-t is ismerő kliensprogramjait fejlesztőik szöveges-menüs beállítófelülettel látták el. A beállítás így bonyolultabb, ehhez próbálunk most segítséget nyújtani.

Mint előző számunkban írtuk, a Distributed.Net kiadásában megjelentek a CSC-kód folyamatban levő fejtését ismerő új kliensprogramok. Az elődöktől eltérően ezek már nem grafikus, hanem szöveges-menüs kezelőfelületűek. Ez némileg bonyolítja a beállításokat, de cserébe sok-sok új, kényelmes lehetőséget kapunk. Kezdjük a beállítások ismertetésével, *A mai állás* című keretes szövegrészünkben pedig áttekintjük, mi történt eddig.

A program telepítője, a januári CD-nken is megtalálható \DNET\CLIENT\WIN32.ZIP\dnetc-win32-x86.exe a telepítés során elhelyezi az indításhoz, illetve konfiguráláshoz szükséges parancsikonokat a *Start* menüben. A beállítást a *Start → distributed.net → Quick Commands → Client Configuration* parancsikon indításával kezdhetjük. Azt javasoljuk, hogy a beállításokon a kevésbé tapasztalt, ám érdeklődő Olvasóink lépésről lépésre haladjanak végig, igyekszünk magyarázattal szolgálni minden fontos menüponthoz.

1. General Client Options: általános beállítások, például a felhasználó adatai vagy a fejteni kívánt kódtípus. Az itt található almenükről cikkünk Általános beállítások című fejezetében olvashatnak részletesen.

2. Buffer and Buffer Update Options: az Internethez való kapcsolódás módja, és a blokkok letöltésének rendje. Ez a pont a Kódforgalom a gépünkön és a Kapcsolódás a kulcsszerverhez című fejezeteink témája.

3. Performance Related Options: processzortípus, több szálon futás, prioritás beállítása. Erről cikkünkben nem szólunk, a rendszer stabilitása szempontjából legjobb meghagyni az alapbeállításokat. Másrészről ezek állítását csak különleges esetekben – például csak erre a célra kinevezett számítógépnél – javasoljuk, tapasztalt felhasználóknak, akik amúgy is eligazodnak a Windowsok rendszerszintű beállításaiban.

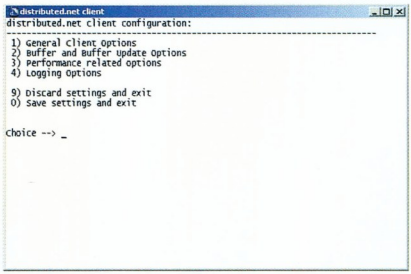

A szöveges-menüs kezelőfelület nem a kényelmet szolgálja

4. Logging Options: naplózási beállítások. További információkat a Naplózás című fejezetben adunk ezekről.

9. Discard settings and exit: kilépés mentés nélkül.

0. Save settings and exit: kilépés mentéssel.

A menüpontok és beállítások a zárójel előtti sorszám, illetve érték beírásával, majd az [Enter] lenyomásával aktiválhatók, a menürendszerben mindig a 0-val léphetünk visszafelé. A konfigurálás során a program mindig fölajánlja az alapbeállítást, végzetesen elrontott beállításnál ide érdemes visszatérni. Az új beállítások a kliens következő (újra)indításakor lépnek életbe.

Általános beállítások

Ezek a beállítások tulajdonképpen a kliens alapvető vezérlési funkcióihoz szükségesek. Segítségükkel a nekünk legkényelmesebb módon testre szabhatjuk a program működési paramétereit és külső vezérelhetőségét.

1/1. Your e-mail address (distributed.net ID): a felhasználók azonosítása e-mail címük alapján történik. Megfejtett blokkok (lásd később) nem vihetők át egyik felhasználótól egy másikhoz, ezért érdemes ugyanazt az e-mail címet használni végig egy kihívás teljesítése alatt. Mellesleg erre a címre érkezik minden, az adott kihívással kapcsolatos információ.

1/2. Complete this many packets, then exit: a megadott számú blokk megfejtése után lépjen ki. Ezt a paramétert általában 0-ra állítjuk, ami nem szab határt a működésnek. Természetesen a kilépésnek lehetnek más okai is...

1/3. Run for this long, then exit: hasonló az előző menüponthoz, ám a kilépést nem a megfejtett blokkok számához, hanem az eltelt időhöz köti. Újabb hasznos funkció...

1/4. Pausefile Path/Name: kissé „egyszerű", ám hatékony megoldás a működés átmeneti felfüggesztésére. A működés átmeneti leállítását az itt megadott elérési úton található file jelenlétéhez köti. A vezérlés így egyszerűen egy file létrehozásán vagy eltávolításán alapul – a Pausefile jelenléte idején a törés szünetel.

1/5. Disable all screen output? (quiet mode): a futás során mindenféle megjelenítést mellőz a kliens. Az efféle „titkos" futtatásnak több előnye is van...

1/6. Disable exit file checking?: figyelmen kívül hagyja az EXITRC5.NOW file jelenlétét, amelynek megjelenése egyébként a kliens feltétlen és azonnali leállását idézi elő.

1/7. Disable the packet completion indicator?: kikapcsolja az előtérben futó kliens által megjelenített százalékos kijelzést, amely az éppen fejtett blokk feltört kulcsainak százalékos arányát mutatja.

1/8. Project order: a négyféle ismert kód (DES, CSC, OGR, RC5) fejtési prioritását (sorrendjét) adja meg. A kulcsszerverek által kibocsátott blokkok közül mindig azt fejti, amelyik előrébb található a sorban. Az alapbeállítás általában jó.

Kódforgalom a gépünkön

A kulcsok érkezésének és távozásának rendje nagyban függ számítógép-kezelési szokásainktól, például mikor kapcsoljuk ki vagy be gépünket, vagy mikor csatlakozunk az Internethez. Azt is figyelembe kell ven-

- A CPU legyen veled! CHIP, 2000/1/28
- \CIKKEK\DNET. CHIP-CD, 2000/január
- A negyedik RC-törés. CHIP, 97/12/84
- Nyílt titkok. CHIP, 98/1/90
- Ne a fejedet törd... CHIP, 99/3/58
- stats.distributed.net/csc
- stats.distributed.net/rc5
- www.distributed.net/csc
- www.distributed.net/rc5
- www.elte.hu/~rc5

nünk, hogy hajlandók vagyunk-e a számítógépet a szent cél érdekében éjjel-nappal üzemeltetni, illetve ezt milyen megkötésekkel tesszük (például merevlemez kikapcsolása stb.). A következő beállítások ebben segítenek.

2/1. Buffer in RAM only? (no disk I/O): lehetővé teszi mindenféle – a klienssel kapcsolatos – lemezművelet mellőzését. Ez akkor nagyon hasznos, ha az éjjel-nappal bekapcsolt számítógépben nem akarjuk fölöslegesen járatni a merevlemezt. A megfejtett blokkok ilyenkor a memóriában várják a kulcsszerverhez való kapcsolódást.

2/2. In-Buffer Filename Prefix: az éppen letöltött blokkok gyűjtésére szolgáló file neve. Az alapbeállítást abban az esetben változtassuk meg, ha más könyvtárban kívánjuk elhelyezni ezt a file-t.

2/3. Out-Buffer Filename Prefix: ugyanaz, mint az előző, ám itt a végigpróbált blokkok várják a kulcsszerverre való feltöltődést.

2/4. Checkpoint Filename: instabil gép esetén nagyon hasznos, ha lefagyáskor nem vész el az éppen fejtett blokk. Ha ezt a file-t beállítjuk, mindig mentődik a fejtés állapota, így lefagyás után ugyanott tudja folytatni a program, ahol előzőleg kénytelen volt abbahagyni.

2/5. Disable buffer updates from/to a keyserver: a blokkok internetes forgalmának teljes tiltása.

2/6. Keyserver<->client connectivity options: lásd a *Kapcsolódás a kulcsszerverhez* című fejezetet.

2/7. Disable buffer updates from/to remote buffers: letiltja a tartalék blokkokhoz (lásd a következő pontot) való hozzáférést.

2/8. Remote buffer directory: akinek kevés a maximálisan letölthető 500 blokk, mert például gépe sokáig nem fog az Internethez kapcsolódni, az letölthet még 500 blokkot az úgynevezett remote buffer-ekbe. Ezzel megduplázódik a blokkok elfogyása előtti aktív idő. Ebben a menüpontban csak könyvtárat kell megadni, a file-név ugyanaz lesz, mint az eredeti, 1-es, illetve 2-es menüpontban megadott file-név.

2/9. Frequently update empty buffers?: amennyiben állandó Internet-kapcsolatunk van, úgy lehetővé teszi az időről időre való blokk-letöltést, mintha egy autónak állandóan csöpögtetnénk a benzint a tankjába.

2/10. Preferred packet size (2^x keys/packet): a blokkonként érkező, végigpróbálgatásra váró kulcsok alapbeállítás szerinti mennyisége. Minél nagyobbra állítjuk, annál tovább kitart. Ez a beállítás azonban csak a fölső határt húzza meg, vagyis ennél kevesebb kulccsal is érkezhetnek blokkok a gépünkre! Egyébként a blokkméret 2^{28} és 2^{33} közötti érték lehet.

2/11. Fetch:flush threshold: az 1-es és 2-es menüpontban megadott blokktároló file-ok kapacitása (bejövő:kimenő). Mindig annyira érdemes beállítani, hogy – kis tartalékkal – kitartson a következő Internet-kapcsolat létrejöttéig. Ezt a mennyiséget az első napokban ki fogjuk tapasztalni. A blokkokat nem érdemes raktározni, mert ha szükség lesz rájuk, a kulcsszerver kiosztja másnak, és aki előbb küldi vissza megfejtve, azé lesz a pont.

Kapcsolódás a kulcsszerverhez

A kulcsszerverhez való kapcsolódás lehetősége voltaképpen létfontosságú, hiszen az Internetről kapja számítógépünk a megfejtendő kulcsokat. Ezek blokkonként

A mai állás (1999. december 28.)

Pillanatnyilag a CSC-törés 75%-ban elkészült, ez az előző hónaphoz képest több mint 50%-os ugrást jelent. Valószínű, hogy lapszámunk megjelenése idején a CSC-kihívás már megoldott feladat lesz, s folytatódik az 1997. október 19-e óta folyamatosan zajló, ám az utóbbi hónapban a CSC miatt kissé hanyagolt RC5-64-törés. Ennek mutatója 17%-on áll, idő tehát bőven van a befejezésig. Utána pedig következnek a hosszabb kulcsú kódok, amelyek megfejtése ennél sokkal több időt fog igénybe venni.

Gondoljunk csak bele: a világ már több mint 2 éve küzd a 64 bites RC5-64 kód feltöréséért. Ez idő alatt mindössze 17%-ot sikerült végigpróbálgatni a lehetséges kulcsok közül. A 128 bites kód azonban nem 2-szer, hanem 18.446.744.073.709.551.615-ször több lehetséges kulcsot kínál. A mai számítási teljesítménnyel ennek feltörése 237.872.105.119.649.708.626.455 földi évbe telik – tehát Napunk pusztulása előtt nem valószínű, hogy megtalálnánk a megoldást. Ez pedig így „elég jó" biztonságot nyújt.

Valószínű, hogy a Distributed.Net azért meg fogja próbálni a lehetetlent – a következő generációs számítógépek felépítése egyelőre a jövő titka. A 128 bites RC5 kód megfejtése pedig – hacsak valami „csoda" nem történik – (vélhetően) az is marad.

(csomag) érkeznek, s végigpróbálgatás után ugyanúgy távoznak. Ezeket a paramétereket modemes kapcsolat esetén nem nagyon kell megváltoztatni, jellemzően jó az alapbeállítás. Amennyiben helyi hálózatról érjük el az Internetet, az alábbi paraméterek beállításában kérjük a rendszergazda segítségét.

2/6/1. Network timeout (seconds): a sikertelen próbálkozások leállításáig engedélyezett idő másodpercben. Érdemes az alapbeállítást, 60 másodpercet választani.

2/6/2. Automatically select distributed.net keyserver?: a kulcsszerver automatikus kiválasztása. Ha minden működik, hagyjuk az alapbeállításon, ha nem, tiltsuk ezt az opciót, és lépjünk a következő menüpontra.

2/6/3. Keyserver hostname: a kulcsszerver neve. Akkor kell beállítanunk, ha az előző pontban letiltottuk az automatikus kiválasztást. Ekkor állítsuk be a distributed.net-et, ez a tapasztalatok szerint mindig működik.

2/6/4. Keyserver port: amennyiben az esetleges „tűzfal" (firewall) gép nem engedi a 2064-es porton való kommunikációt, akkor állítsunk be olyan portot, amin ki tud jutni az Internetre a kliens.

2/6/5. Keyserver is a personal proxy on a protected LAN?: ha saját, helyi kulcsszerverünk van, ezt engedélyezni kell.

2/6/6. Firewall/proxy protocol: a tűzfalon keresztüli kijutáshoz szükséges hálózati protokoll.

2/6/7. Firewall hostname: a tűzfal hálózat felől látható neve.

2/6/8. Firewall port: a tűzfal kifelé irányuló kommunikációs portja.

2/6/9. Firewall username: a tűzfal használatához szükséges felhasználói név.

2/6/10. Firewall password: a tűzfal használatához szükséges jelszó.

2/6/11. Modem detection options: három lehetőség közül választhatunk modemes felhasználóként. 0.: kapcsolódás és blokkátvitel, ha a bemeneti blokkok elfogynak. 1.: blokkátvitel, ha kapcsolódást észlel a kliens, kapcsolódás és blokkátvitel, ha a bemeneti blokkok elfogynak. 2.: blokkátvitel, ha kapcsolódást észlel a kliens, soha nem kapcsolódik automatikusan.

Naplózás

A naplózás akkor lehet fontos, ha kliensünk rejtetten működik. Ilyenkor a naplófile ad nekünk információt a működési paraméterekről, sebességről stb. További jó szolgálatot tehet a naplófile egy tőlünk távol levő számítógép esetén, hiszen képes e-mailben időről időre elküldeni nekünk a naplófile-t vagy annak egy részét. Így akkor is értesülhetünk a kliens (nem) működéséről, ha a futtató számítógéphez közvetlenül nem tudunk hozzáférni. Lássuk a naplózás beállítási lehetőségeit!

4/1. Log file type: a naplófile elkészítésénél négyféle beállítás közül választhatunk. 0.: ne készüljön naplófile. 1.: naplófile készítése felső határ (lásd később) nélkül. 2.: a naplófile törlődik, majd újrakészül a felső határ elérésekor. 3.: a naplófile legrégebbi sorai felülíródnak a felső határ elérésekor. 4.: új naplófile készül a felső határ elérésekor.

4/2. File to log to: a naplófile elérési útvonala.

4/3. Log by mail spool size (bytes): a naplófile legújabb, ilyen méretű részletét küldi a megadott (lásd később) e-mail címre. Minél kisebb méretet állítunk be, annál sűrűbben érkeznek a levelek.

4/4. SMTP server to use: a kimenő levelezőszerver neve. Ez ugyanaz, mint amit a levelezőprogramunkban be kell állítani.

4/5. SMTP port: a levelezőszerver kimeneti portja. Általában megfelel az alapbeállítás.

4/6. E-mail address that logs will be mailed from: az elküldött levelek „küldőjének" e-mail címe. Ez jellemzően a sajátunk.

4/7. E-mail address that send logs to: a címzett e-mail címe. Ez például lehet mobiltelefon SMS-címe is!

Üzembe helyezés

Amennyiben minden beállítást végrehajtottunk (és elmentve a 0-val kiléptünk a konfigurációs programból), ideje, hogy a kliens megkezdje működését a számítógépünkön. Ennek két lehetséges módja van: manuális vagy automatikus indítással normál programként, illetve úgynevezett service jellegű rendszerprogramként. Míg az első esetben a kliens – hacsak le nem tiltottuk – ikonként ül a Tálcán (taskbar), service-ként indítva teljes a csönd, csak a naplófile árulkodik a munkájáról. Ha nem akarunk túl sok problémát, válasszuk ezt az üzemmódot.

A normál programként való indításhoz másoljuk be ikonját a Start menü automatikus indítást (Indítópult, StartUp) végző könyvtárába, vagy a gép bekapcsolása után indítsuk el magunk a *Start → distributed.net → Distributed Computing Client* menüpontban. Utóbbi megoldás kissé kényelmetlen lehet.

Jóval egyszerűbb a service-ként való beállítás, amit parancssori paraméter megadásával tudunk végrehajtani. A szükséges egyetlen kézi indítást a Start menü *Futtatás* (Run) pontjában kell elvégezni, mégpedig a kliens telepítési útvonalának, majd a *-install* paraméter megadásával, például így:

C:\Program Files\distributed.net\dnetc.exe -install

Ezután [Enter]-t nyomva a kliens beül a service-ként telepített programok közé és minden rendszerindításkor még a hálózati bejelentkezés előtt automatikusan elindul. Leállítani a *Start → distributed.net → Quick Commands → Shutdown Client* paranccsal lehet, ekkor a következő rendszerindításig nem lesz a memóriában, sőt így utána kézzel is elindíthatjuk, hogy láthassuk, mit művel.

Amennyiben ki akarjuk venni a service-ként automatikusan elinduló programok közül, a telepítéshez hasonlóan kell eljárnunk, ám *-uninstall* paraméter megadásával:

C:\Program Files\distributed.net\dnetc.exe -uninstall

Ezután a kliens úgy működik, mintha sohasem lett volna service-ként telepítve.

Giczy Gergő

Szellemes partíciók

Ha a karácsonyfa alatt egy szép, nagy kapacitású merevlemezt találtunk, valószínűleg mihamarabb szeretnénk csatasorba is állítani.

Manapság egy átlagos merevlemezért (megfelelő ár/kapacitás viszonyt értve ez alatt) legalább 25 ezer forintot kell leszurkolnunk, de ezért a pénzért már 6-10 Gbyte-os darabokat is kaphatunk. Ekkora területen már a mai, nagy helyigényű szoftverek is kényelmesen elférnek.

Azonban felmerül egy roppant komoly probléma: a régi merevlemezről át kell költöztetni a programokat, adatokat. Ha csak egy Windows 9x-es partíciónk van, ez viszonylag könnyen megoldható. Kisebb-nagyobb gondok persze lesznek, de ezen még át lehet evickélni. De az embernek már egy kisebb, mondjuk 3 Gbyte-os lemezen is lehet pár FAT partíciója, egy Linux, amihez természetesen „jár" egy swap partíció is... Ezt már manuális úton, ilyen célra készített segédprogram nélkül nem igazán kellemes átpakolni.

Az egyik legjobb ilyen segédprogram a Ghost, amit felvásárolt a Symantec, és Norton Ghost néven árul. Persze lehet, hogy meg se kell vennünk, mert megkaptuk az alaplapunkhoz. A program neve szójáték: a Ghost angolul szellemet jelent, de itt egyben a General Hardware Oriented System Transfer (általános hardverirányultságú rendszerátvivő) név rövidítése is.

A program szokás szerint sokkal többet tud, mint amire használni akartuk, de ez itt nem baj. Mérete mindössze 600 Kbyte – ja, és mellesleg DOS-os, tehát még Windows se kell hozzá, ellenben működik a Windows DOS-ablakában, ami szép teljesítmény egy olyan eszköztől, amely ennyire rendszerközeli módon dolgozik. A fent említett alapproblémát mindenesetre gond nélkül megoldja: kijelöljük a másolni való lemezt, majd kijelöljük a legalább akkora céllemezt, és máris repülnek a szektorok az egyik merevlemezről a másikra.

Itt rögtön lehetőségünk nyílik arra, hogy megnyújtsuk FAT és NTFS partícióinkat. Így megmaradhat a régi, jól bevált struktúránk, csak éppen az eddigi szűkös 1 Gbyte-os C: hirtelen pár Gbyte-os lesz... A Ghost persze nem Partition Magic, tehát FAT16-ból nem lesz FAT32, nem tudunk ext2fs (Linux) partíciókat átméretezni stb. De hát nem is ez a dolga.

A Ghost kiválóan alkalmas arra is, hogy backupoljunk vele. Egy egész lemezt vagy annak néhány partícióját lementhetjük egy image file-ba, amit darabolhatunk is. Ez a file kerülhet például Zip vagy LS-120 lemezekre, ilyenkor egy-egy darab elkészültekor cserélhetjük a médiát. De kerülhet fix lemezre is, ilyenkor másik filenevet kell megadnunk – amit automatizálhatunk. A fix lemezre mentés célszerű felhasználása – ahogy azt a kézikönyv is említi – a CD-re mentés előkészítése. S végül: kerülhet a backup valamilyen SCSI szalagos egységre is!

Mint minden jó szellemről, erről sem látszik elsőre, mennyit tud

Mindenfajta backup eszköztől elvárjuk, hogy tömörítsen. A Ghost tömöríteni is tud. Grafikus kezelőfelületét használva kettőt érhetünk el a kilenc tömörségi szint közül (nagyobb tömörséghez lassabb végrehajtás társul), a többit csak parancssorból. Két merevlemez között mérve a két tömörítési szint közötti sebességkülönbség közel háromszoros, a méretkülönbség pedig elérheti az ötven százalékot is. Azonban még leglassabb esetben (kikapcsolt DMA-val mérve) sem esett 90 Mbyte/perc alá a sebesség, ami jónak mondható. Az image file-okat jelszóval is elláthatjuk.

A Ghost alapképességeit – diszkek, partíciók és image file-ok közötti megfelelő műveletek – még ennél is többféleképp tudjuk hasznosítani, ha netán több géppel akad dolgunk. Akár párhuzamos kábelen, akár hálózaton is összeköthetünk gépeket. Céges szinten rendkívül hatékonyan használhatjuk: egy egész gépparkot feltölthetünk úgy, hogy egyetlen gépre feltesszük az operációs rendszert, az alkalmazásokat, majd multicast (!) módban tetszőlegesen sok gépre „szétosztjuk". A multicast móddal rengeteg hálózati időt spórolhatunk, hiszen egyetlen adatfolyamot kell csak kitenni a hálózatra, amit minden gép leolvashat.

Négyesi Károly

NTFS Windows 98 alatt

Nagy merevlemezeknél a FAT32 nem feltétlenül a legjobb megoldás. Azt, hogy egy file darabjai merre találhatók, egy lineáris táblázatban tartja nyilván. Ebből a táblázatból a biztonság kedvéért két példány van. Azonban ez vajmi kevés a valódi biztonsághoz. Ráadásul a lineáris táblázatban való keresgélés lassú is. Az NT-hez kitalált file-rendszer, az NTFS jóval biztonságosabb, és nem táblázatot, hanem fastruktúrát használ. Igaz, hogy fenntartása némileg bonyolultabb, de a mai processzoroknál ez elhanyagolható.

Már amikor a Microsoft kihozta a FAT32-t a Windows 95 OSR2-ben, akkor se igazán értette senki, miért nem az NTFS egy változatát használták. (A teljes NTFS-re nincs szükség, hiszen abban felhasználói információk vannak stb.) Nos, a Winternals cég NTFS for Win98 nevű termékével, amely a múlt év októberében jelent meg (decemberben pedig az 1.03-as verziója) már élvezhetjük az NTFS áldásait.

A Winternals programozói egy ügyes trükköt vetettek be a minél teljesebb kompatibilitás érdekében: nincs saját NTFS meghajtója, hanem csak hidat vertek a Win9x file-rendszert érintő hívásai és az NT megfelelő rendszerfile-jai közé. Így a tényleges file-rendszerhez nem nyúl más, csak a Microsoft programja. A programhoz ezért szükség van az NT-ből is néhány file-ra. A csak olvasni képes verzió letölthető a www.winternals.com címről.

Például hozzunk létre Linuxszal egy NTFS partíciót, másoljunk rá néhány file-t (kísérleti jelleggel már a Linux is tud írni), és ezután windowsos alkalmazásainkkal már ellenőrizhetjük is az NTFS for Win98 működését.

www.winternals.com

A KIMSOFT februári ajánlata

Akció (amíg a készlet tart)

Adobe InDesign 1.0 for Win.	129 900,-
CA-Clipper 5.3+Tools 3.0+VO 2.0	**61 900,-**
CorelDRAW 7 Select	27 900,-
CorelDRAW 9 Amnesztia upgrade	**55 000,-**
Norton SystemWorks 2000	21 900,-
Recognita Plus 5.0 Special	**44 900,-**
SuperPrint 5.0 for Win95	16 900,-
Windows NT Server + 5 Clients	**104 900,-**

Szoftver újdonságainkból

Adobe GoLive 4.0 /Upgr.	**112 900,-/77 900,-**
Easy CD Creator 4.0 Deluxe	31 900,-
MathCAD 2000 Prof. for Win.	**129 900,-**
Macromedia Web Essentials 3.0	144 900,-
MS PhotoDraw 2000 (magyar)	28 400,-
Norton Antivirus 2000 /Upgr.	**12 900,-/6 500,-**
Norton Antivirus 2000 magyar	19 500,-
Partition Magic 5.0	**25 900,-**
SuSE Linux v6.3	9 996,-
VideoWave 3.0 for Win32	**32 900,-**
Visio 2000 Standard /Upgr.	59 900,-/30 600,-

Multimédiás CD-ROM-ok

Angol-magyar nagyszótár CD-n	**15 170,-**
Ablak - Zsiráf /Játszóház 2.	4 455,-/4 455,-
Lopva Angolul 1. /2. /3. (egyenként)	**4 634,-**
Manó Élővilág /Manó Matek	4 634,-/4 634,-
Matematika /Fizika felkészítő	**4 800,-/4 800,-**
Olvasás oktató 1. osztályosoknak	3 795,-

Adobe Acrobat 4.0 /Up.	**89 900,-/36 900,-**
Adobe PhotoShop 5.5/Up.	224 900,-/77 900,-
AutoCAD LT 2000 /Upgr.	**133 900,-/37 900,-**
Borland Delphi 5.0 Standard	99 900,-
Borland Delphi 5.0 Prof. Up.	**102 900,-**
Check 2000 PC Deluxe v3.0 (Akció!)	17 900,-
ARJ 2.6 /PkZip 2.04 DOS	14 400,-/14 500,-
Borland C++ Builder 4.0 Prof. Up.	**92 900,-**
Close Up 6.5 Dual Pack	43 900,-
Corel Gallery 380 000	**16 400,-**
Corel Print Office magyar	22 900,-
F-Prot 4.05 Prof. (antivirus pr.)	**Hívjon!**
Lotus Organizer 5.0 Win32	21 900,-
McAfee VirusScan 4.0 Deluxe	**14 900,-**
MS FrontPage 2000 /Up.	36 400,-/14 400,-
MS Office 2000 St. /Upgr.	**119 900,-/75 200,-**
MS Office 2000 Prof. /Upgr.	143 900,-/86 400,-
Norton Commander 2.0 Win32	**9 996,-**
Norton pcANYWHERE 9.0	49 996,-
QuarkXPress 4.0 for Win95	**254 900,-**
rEVOLUTION Számla varázsló	29 920,-
„Sikító titkárnő" Win32 (alap + k. h.)	**6 800,-**
System Commander 4.0 Deluxe	24 400,-
Tőzsde (oktató és elemző pr.)	**4 800,-**
Visual C++ 6.0 Prof Upgrade	66 800,-
Visual Studio 6.0 Prof. Upgrade	**131 400,-**
Windows 98 /Upgrade	48 800,-/25 900,-
Windows Commander 4.0	**11 600,-**
WinFax Pro 9.0 Win95	31 400,-/15 400,-

A közölt árak nem tartalmazzák a 25%-os áfát, és a helyszíni üzembehelyezés költségeit.

Széleskörű játékszoftver-választékkal és ismeretterjesztő CD-kel várjuk Önöket a Multimédia CD-Shopban
1067 Bp., Teréz krt. 23. Tel.: 302-8996, 332-4399/120

KimSoft '99 Szoftverkereskedelmi Kft.
1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
Telefon: 319-0219, 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
Részletesebb ismertetőkért, teljes árjegyzékért tekintse meg Internet honlapunkat: www.kimsoft.hu

Ha megálmodta, meg is csinálhatja

Powered By WEBAPP SERVER

Készíthet e-kereskedelmi, automata-üzleti, dinamikus online alkalmazásokat olyan hatékonyan mint még soha.

A **WebAppStudio** a web-es felhasználói alkalmazások fejlesztéséhez szükséges fejlesztői eszközöket tartalmazza.
A **WebAppServer** a Microsoft IIS/ASP fejlesztőknek ad számtalan segítséget a fejlesztéshez
Bevezető ár: dec.31-ig!

NEXT Software Kft
Bp.1119 Andor u.60. Tel:208-46-43
e-mail:nextsw@hungary.net
www.dataobject.hu/dfklub/

Canon

Másológépek
Telefaxok
Nyomtatók

értékesítése
bérlete
márkaszervize

Bemutató másológépek 3 év garanciával, akár 50% árengedménnyel.

Másológépek már nettó 25.000,-Ft-tól!
Teljes körű kellékellátás, kazetta töltés.

Oktatási intézményeknek, szerződött partnereinknek kedvezményt biztosítunk!

Lawox Copy

Irodatechnikai és Szerviz kft.

1105 Budapest, Martinovics tér 8.

Tel/fax: 261-0477

E-mail: lawoxcopy@matavnet.hu

DIT DIGITALTECHNIKA

DIGITÁLIS SÖTÉTKAMRA

Nagy- és kiskereskedelem.
Budapest, 1149 Egressy út 5. T./f.: 221-6779, 221-6772
Győr, 9024 Nagy I. u. 35. T./f.: 96/414-411, Fax: 517-501

AKCIÓ FEBRUÁR 20-IG

Kodak ds digital science

DC-290
289. 000 Ft

319.900 helyett.
ÁFA nélküli árak.

2,3 millió pixeles CCD felbontás, JPEG / TIFF képtárolás, 3x optikai és 2x digitális zoom, makró és tele előtétlencsék, mikroszkóp illesztés, GPS műholdas navigációs kapcsolat, hangfelvétel, programozhatóság, sorozat, 20 - 128 MB memóriakártya

Digitális fényképezőgépek, PC kamera, film/dia scanner, lapscanner, nyomtató, memóriakártya, kártyaolvasó, PCMCIA adapter, akkumulátortöltő, akkumulátor, fotópapírok tintasugaras nyomtatókhoz.

CÍMKENYOMTATÓK

P-touch®

6/9/12/18/24/36 mm széles,

laminált, vízálló, öntapadó szalagok.

brother

önállóan és számítógéppel használható típusok

Tartalomszűrés és autentikáció

A sorozat előző részében megismerkedtünk a tűzfalak alaptípusaival, így itt az ideje, hogy szemügyre vegyünk néhány magasabb szintű védelmi mechanizmust. E havi írásunk a tűzfalakon használatos autentikációs és tartalomszűrési eljárásokat mutatja be.

Elsőként az autentikációt érdemes megvizsgálni. A tűzfalakon használt autentikáció célja az, hogy bizonyos szolgáltatások, szerverek, erőforrások használata csak azután legyen lehetséges, hogy személyazonosságunkat igazoltuk. Erre főleg belső, vállalati egységeket elválasztó tűzfalak esetén van szükség – ne feledjük, a biztonsági események több mint 80%-a belső eredetű!

Autentikáció a tűzfalakon

A tűzfalak természetüknél fogva nagyon kevés interakcióra képesek a felhasználókkal – a legtöbb esetben teljesen elszigetelten, a gépterem biztonságos elzártságában duruzsolnak, és szabályaik szerint átengedik vagy szűrik az adatforgalmat. Nem könnyű tehát megoldani, hogy a felhasználók autentikálhassák magukat, azaz igazolhassák személyazonosságukat.

A legegyszerűbb dolga a tűzfalnak (és a felhasználónak) abban az esetben van, amikor olyan szolgáltatás védelméről van szó, amely amúgy is lehetővé teszi, esetleg egyenesen igényli az autentikációt (általában ezt a változatot nevezik felhasználó-azonosításnak). Ilyen például a HTTP (Web) protokoll, ahol lehetőség van felhasználói név és jelszó bekérésére, ha a felhasználó egy adott Web-oldalra tévedne. Általában az autentikáció a Web-szerver és a felhasználó között történik, de nincs akadálya annak, hogy ne a Web-szerver, hanem a tűzfal kérjen autentikációt, sőt mindkettő is autentikálhat, külön-külön. Ilyen bonyolultabb esetben azonban már „trükközni" kell, mivel a rendszer csak egy név/jelszó párt kér be, ebbe a két mezőbe kell besúrítenünk minden szükséges autentikációs információt. Hogy ez hogyan történik, az tűzfalról tűzfalra változik.

Bonyolultabb a helyzet akkor, ha olyan protokollt kell autentikálni, amely nem ad közvetlen autentikációs támogatást. Jó példa erre az ICMP protokoll, amelyet például a távoli gépek működésének ellenőrzését szolgáló Ping program használ: gépünk elküld egy hálózati üzenetet, amelyet a célgép visszaküld, így bizonyosodhatunk meg arról, hogy az működik.

De ha autentikálni kell (például mert nem akarjuk mindenkinek megengedni, hogy Pinget használhasson), akkor azt hogyan tegyük, hiszen a Ping-csomagok nem hordoznak felhasználói nevet és jelszót? Kerülőúton. Az egyik elterjedt megoldás szerint a kliens, mielőtt elkezdené a Ping-csomagok küldését, előbb egy speciális Web-oldalra irányítja a Web-böngészőjét. Ez a Web-oldal a

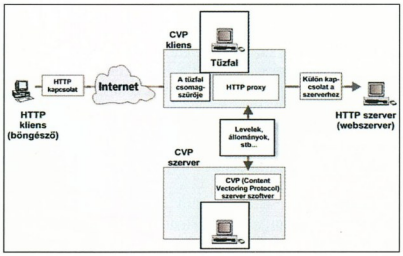

A tartalomszűrés működése: a tűzfal és a CVP szerver együtt vizsgálja át az adatokat

tűzfalon található, és három dolgot kér be a felhasználótól: a felhasználói nevét, a jelszavát, illetve annak a szolgáltatásnak a nevét, amelyre az autentikációt kéri. Ezen az oldalon tehát megadjuk adatainkat, illetve a szolgáltatást (Ping), aminek következtében a tűzfal „megnyílik" előttünk: az általunk küldött csomag átjut a tűzfalon, sőt optimális esetben a válasz is visszajut hozzánk a tűzfalon keresztül. Ez az autentikációs módszer kissé kényelmetlen a felhasználó számára, mivel a kívánt szolgáltatás használata előtt böngészőjével az autentikációs Web-oldalra kell ugrania. Nagy előnye ugyanakkor, hogy bármilyen szolgáltatást autentikálhatunk vele. Elterjedt elnevezése a kliensautentikáció, mivel a sikeres autentikáció után az IP-cím alapján azonosítják a sikeresen autentikált ügyfeleket.

Az autentikáció harmadik válfaja az, amikor a két módszert ötvözik. A nem autentikálható protokollokat akkor autentikálja, amikor a felhasználók igénybe szeretnék venni azokat, mégpedig automatikusan, azaz a felhasználó külön kérése nélkül. Ekkor a felhasználók speciális klienseket futtatnak, melyekbe eleve be van építve az autentikációs lehetőség. Ez persze kis „csalás", hiszen itt sem a használt protokollt autentikálják, mint a HTTP esetében, hanem egy külön autentikációs csatorna jön létre a kliens és a tűzfal között, ám mindez automatikus, nem kell böngészővel magunknak elvégeznünk. (Ezt általában session-autentikációnak nevezik, mivel minden kapcsolatfelvételhez egyedileg zajlik az autentikáció.)

Az autentikáció során külön problémát jelenthet a jelszavak kezelése. A TCP/IP protokollok zöme titkosítatlan, így az átküldött jelszók olvashatók. Titkosított kapcsolat esetén ez nem probléma, ám titkosítatlan kapcsolatoknál, például FTP-nél ez komoly gondot jelent. Erre a célra jó néhány módszert kidolgoztak már, melyeknek kivétel nélkül az az alapjuk, hogy egy jelszót sohasem használnak egynél többször.

Autentikációs tokenek

A legelegánsabb az úgynevezett autentikációs tokenek használata. Ezek olyan eszközök, amelyek egy előre beállított algoritmus alapján ál-véletlen jelszavakat generálnak. A legelterjedtebb típus egy hitelkártya méretű eszköz, folyadékkristályos kijelzővel. A tulajdonos beüti saját, titkos PIN-kódját ebbe a kis készülékbe, amely cserébe egy sokjegyű számmal válaszol. A token tartalmaz egy, a tűzfaléval szinkronban járó órát, amelynek segítségével olyan jelszámot generál, amely csak az adott pillanatban használható fel, később már nem. Ez a szám a felhasználó adott pillanatban érvényes jelszava, melyet a felhasználói nevével együtt kell megadnia.

Egy másik eljárás némileg kényelmetlenebb, de sokkal olcsóbb: az

S/KEY-nek nevezett eljáráshoz szükség van egy jelszólistára. Ezt az adminisztrátor generálja külön-külön a felhasználóknak, egyszerre mondjuk százat. Ezeket a jelszavakat minden felhasználó számára kinyomtatja. A felhasználók, ha be akarnak jelentkezni, felhasználói nevük mellé beírják a lista első elemét, majd kihúzzák a listáról – következő alkalommal már a következő jelszót kell begépelniük és így tovább. Ha fogytán a jelszókészlet, újabb listáért jelentkeznek az adminisztrátornál. A módszer hátránya, hogy a listát könnyű elveszíteni vagy ellopni, előnye viszont, hogy nagyon egyszerűen „delegálhatók" a jogosultságok: ha valaki a nevünkben be szeretne lépni a rendszerbe, csak megadjuk a soron következő jelszavunkat, amelyet mindössze egyetlen alkalommal használhat.

Tartalomszűrés

A tűzfalak a felhasználók mellett az áthaladó adatokat is ellenőrizhetik, ez a tartalomszűrés. Két jellegzetes példája az URL-szűrés és a vírusfigyelés. Mindkét feladathoz többnyire kiegészítő programokra (URL-szűrőre, víruskeresőre) van szükség, a tűzfalak általában nem tartalmazzák ezeket a lehetőségeket. Nézzük meg, hogyan működnek!

A tartalomszűrés legegyszerűbb módja, ha kulcsszó szerint végezzük az ellenőrzést – ám ezzel vigyázzunk, gyakran nem kívánt eredményhez vezethet. Ha például az erotikus tartalmú oldalakat szeretnénk letiltani, és a „szex" szót vesszük fel a tiltólistára, felhasználóink azokat a csillagászati oldalakat sem tudják majd meglátogatni, amelyeken szerepel a „szextáns" szó... Így ez a módszer ma már gyakorlatilag kihalt, sokkal modernebb technológiák váltották fel.

Tételezzük fel, hogy vállalatigazgatók vagyunk. Az adminisztrátorok jelentéseiből kitűnik számunkra, hogy rengeteg olyan Web-oldalt látogatnak dolgozóink, amelyek nem kötődnek a munkájukhoz (játék-oldalak, erotikus Web-helyek stb.), így elhatározzuk, hogy korlátozzuk a munkaidőben látogatható Web-oldalak körét. Erre valók az URL-filterek.

Olyan programokról van szó, amelyek egy folyamatosan frissített adatbázist tartalmaznak a Web-helyekről, melyben minden Web-helyhez egy kategóriát rendeltek, annak tartalma szerint. Ezt az adatbázist többnyire a termék gyártója készíti, illetve tartja naprakészen. Ha tehát korlátozni szeretnénk az oldalak látogatását, akkor mindössze be kell állítanunk, hogy mely kategóriákat szabad, illetve nem szabad látogatni, majd a tűzfalat az URL-szűrő program használatára utasítani.

Ettől kezdve minden alkalommal, ha egy felhasználó meg kíván nézni egy Web-oldalt, azt a tűzfal megállítja, és megkérdezi az URL-szűrőt, hogy az adott Web-cím beleesik-e a megengedett/tiltott kategóriák valamelyikébe. Ha az oldal nem tiltott, akkor megengedi az adatok küldését és fogadását, ha azonban a tiltott kategóriák valamelyikébe tartozik, akkor egy figyelmeztető üzenetet küld a felhasználónak, melyben tudatja, hogy munkaidőben tiltott Web-oldalt kívánt meglátogatni, így azt a vállalati biztonsági házirend értelmében a tűzfal blokkolta.

Az autentikációs tokenek leggyakrabban kulcstartóra, számológépre vagy hitelkártyára emlékeztetnek

A víruskeresés is ehhez hasonlóan működik. A tűzfalat egy speciális víruskeresővel egészítik ki, amely képes a tűzfal által átadott adatok vírusellenőrzésére. Ha a file tiszta, akkor azt szabadon lehet küldeni/fogadni.

Ha azonban fertőzött, akkor a víruskereső megpróbálhatja először fertőtleníteni, illetve ha az nem sikerül, akkor karanténba helyezi, további vizsgálat céljából.

Érdemes tudni, hogy többfajta adatforgalom is ellenőrizhető: e-mailek, FTP és HTTP forgalom is szűrhető víruskeresővel. Természetesen ilyenkor a tűzfalra először teljes egészében meg kell érkeznie a file-nak, majd a víruskereső ellenőrzi, és csak azután kerülhet a felhasználóhoz. Ez például file-letöltés esetén úgy jelentkezik, hogy jó ideig a felhasználóhoz nem érkezik semmi (mivel a tűzfal tölti le, majd ellenőrzi az adatokat), majd hirtelen az egész – akár több Mbyte-os – file egy csapásra érkezik meg. Mindkét tartalomszűrő eljárás kulcsa a naprakész adatbázis – legyen szó URL-ekről vagy vírusokról.

Ez a rendszer kritikus pontja, hiszen legyen bár a legmodernebb tűzfalunk, ha a hozzá tartozó víruskereső nem ismeri fel az e-mailben érkező makróvírusokat, pillanatokon belül kitörhet felhasználóink között a fertőzés – és a botrány. Sorozatunk következő részében a tűzfalakból kialakítható hibatűrő eszközökről és alaptechnológiáikról szólunk.

Fórján Tamás (tamas@2f.hu)

A CVP

A forgalomszűrést a tűzfalakon külső gyártók termékei valósítják meg. De hogyan egyeztethető ez össze a „ne futtassunk semmit a tűzfalon" elvvel? Úgy, hogy nem is ott futnak. A szűréshez külön protokollokat fejlesztettek ki, melyeken keresztül a tűzfal a víruskeresővel kommunikál. Segítségükkel szét lehet választani a tűzfalat és a szűrőt, de igény szerint ugyanazon a gépen is működtethetők.

Példaként nézzük meg a legelterjedtebb ilyen, víruskereséshez használt protokoll, a CVP (Content Vectoring Protocol) működését!

1. A kliens megkezdi a letöltést.

2. Az érkező adatokat a tűzfal fogadja, de nem engedi tovább a kliens felé.

3. Amikor az egész file megérkezett a tűzfalra, a tűzfal CVP-kapcsolatot indít a vírusszűrőhöz, és áttölti a teljes file-t ellenőrzésre.

4. A víruskereső képességei szerint ellenőrzi a kapott adatokat, és azok tartalma szerint cselekszik:

- „Tiszta" – a file nem fertőzött. A kereső jelzi a tűzfalnak, hogy továbbküldheti a file-t, mert az nem tartalmaz fertőzést.
- „Fertőzött, nem tudom vírusmentesíteni" – ebben az esetben a tűzfal nem küldheti tovább a file-t a felhasználónak, mivel az fertőzés forrása lehet. Ehelyett karanténba helyezi, további ellenőrzés céljából.
- „Fertőzött volt, de vírusmentesítettem" – ekkor a víruskereső visszaküldi a módosított file-t a tűzfalra, amelyet az továbbíthat a kliensnek. Az eredeti, fertőzött file karanténba küldése is lehetséges.

5. A tűzfal továbbküldi az ellenőrzött adatokat a kliensnek: vagy a tiszta, illetve megtisztított file-t, vagy egy hibaüzenetet, amely tudatja, hogy a kért file fertőzött volt, amelyet a víruskereső blokkolt. Mivel a tűzfal és a kliens többnyire nagyon gyors hálózati kapcsolattal van összekötve, feltűnő, hogy az első négy lépés során semmi sem érkezik a klienshez, míg az ötödikben hirtelen nagyon gyorsan érkezik meg a kívánt adat.

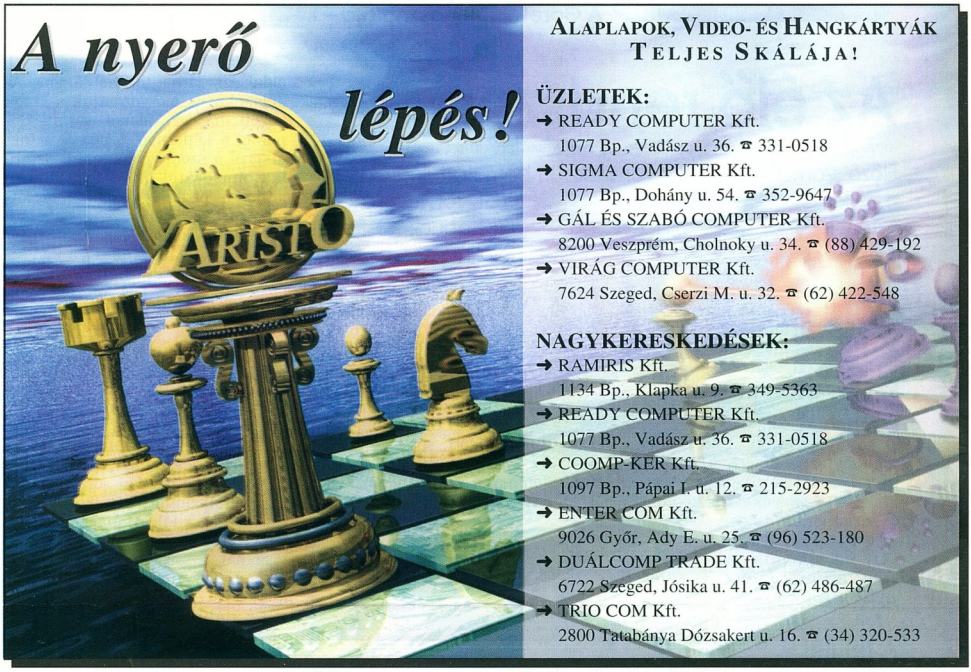
A nyerő lépés!
ARISTO
ALAPLAPOK, VIDEO- ÉS HANGKÁRTYÁK TELJES SKÁLÁJA!
ÜZLETEK:
➜ READY COMPUTER Kft.
1077 Bp., Vadász u. 36. ☎ 331-0518
➜ SIGMA COMPUTER Kft.
1077 Bp., Dohány u. 54. ☎ 352-9647
➜ GÁL ÉS SZABÓ COMPUTER Kft.
8200 Veszprém, Cholnoky u. 34. ☎ (88) 429-192
➜ VIRÁG COMPUTER Kft.
7624 Szeged, Cserzi M. u. 32. ☎ (62) 422-548
NAGYKERESKEDÉSEK:
➜ RAMIRIS Kft.
1134 Bp., Klapka u. 9. ☎ 349-5363
➜ READY COMPUTER Kft.
1077 Bp., Vadász u. 36. ☎ 331-0518
➜ COOMP-KER Kft.
1097 Bp., Pápai I. u. 12. ☎ 215-2923
➜ ENTER COM Kft.
9026 Győr, Ady E. u. 25. ☎ (96) 523-180
➜ DUÁLCOMP TRADE Kft.
6722 Szeged, Jósika u. 41. ☎ (62) 486-487
➜ TRIO COM Kft.
2800 Tatabánya Dózsakert u. 16. ☎ (34) 320-533

JS JAZZ SPEAKERS
5.1 csatornás hangfal
6 csatornás hangkártya
(Yamaha GX chipset)
Dolby ProLogic dekóder
Leadtek
GeForce256 DDR
(Double Data Rate)
Dolby Pro Logic Decoder
with 4.1 Channels
WinFast GeForce 256
Rockfire™ játékvezérlők
Kormánykerék és pedál
kormánygombával és
külön gameporttal
Rockfire Certified STANDARD
DAREDEVIL
Actima
50x CD-ROM és
4x4x24 CD-író
és újraíró
"Vezető ár/minőség mutatójú termékeket forgalmazunk."
Kelly-Tech Kft., 1139 Budapest, Üteg utca 6. Telefon: 350-1246, Fax: 349-6477 E-mail: sales@kellytech.hu Web: www.kellytech.hu
Kelly-Tech
Minden márkanév és logó a megfelelő cég hivatalosan bejegyzett tulajdona. Minden jog fenntartva!

Az élő rendszer

Előző számunkban nagy vonalakban bemutattuk a Corel Linuxot és a telepítését a mellékelt CHIP-CD-ről. Most induló sorozatunkban a Corel Linux használatához adunk tanácsot, elsősorban a Linuxhoz nem értő felhasználóknak.

Azokhoz szól a sorozat, akik csak felhasználói szinten kívánnak megismerkedni a Corel Linuxszal, mélyebb rendszerismeretet nem igényelnek.

A gép bekapcsolása után egy grafikus menü jelenik meg. Innen válasszuk a legfelső opciót, majd várjunk 30-60 másodpercet, amíg a bejelentkező ablak megjelenik. Töltsük ki a *User Name* és *Password* mezőt, és kattintsunk a *Login* gombra. Hamarosan megjelenik a KDE, a Corel Linux grafikus felülete.

A felület

Hacsak nem változtatunk a beállításokon, a képernyőn a Windowsban megszokott elemeket fedezhetjük fel: az asztal, a tálca és a *Start* menü (földgömbnek öltözve) valószínűleg ismerősként köszön vissza. Az asztalon ikonok sorakoznak: *Trash* (lomtár), melyből szokás szerint csak azokat a file-okat állíthatjuk vissza, melyeket kézzel húztunk bele (tehát amit egy program törölt le, azt nem). *My Home:* a saját könyvtárunk. Általában csak ebben a könyvtárban van írási jogunk, és itt tárolódnak a leveleink is. *Netscape:* alapból a Corel saját site-ja jön be, a *Personal Toolbar*-ról pedig rengeteg linuxos, debianos és KDE-s helyre ugorhatunk. *Printer:* ha a File Managerből ráhúzunk egy file-t, kiküldi az alapbeállítás szerinti nyomtatóra.

A Corel File Managert a *Start* menüből hozhatjuk elő. Az Exploreréhez hasonló felületet kapunk, melyben a home könyvtárunkon kívül az összes helyi és hálózati (Windows=Samba és NFS) könyvtárat, a CD-t és a floppyt is könnyedén elérhetjük. Az egyes „mappák" a szokott módon, az előttük álló + és - jelek segítségével nyithatók-csukhatók, tartalmuk a jobb oldali, nagyméretű ablakrészben jelenik meg. A file-ok típusát ikon jelöli, és a nevükre duplán kattintva bejön az őket megjeleníteni képes alkalmazás.

A file-okat a szokásos húzd és ejtsd technikával mozgathatjuk a könyvtárak között, sőt még a lomtárba is bedobhatjuk őket. Az egér jobb gombjára előjövő menü kellemes meglepetést tartogat: egy

A gép bekapcsolásakor és a telepítéskor ez a kép fogad

könyvtáron a *Properties*re kattintva egy pillanat alatt elintézhetjük például a hálózati megosztást. A Samba szerver azonnal újraindul, pár másodperc múlva a szomszéd gépről már használhatjuk is.

A File Manager egy FTP klienst (szintén húzd és ejtsd technikával) és egy korrekt Web-böngészőt tartalmaz. E böngésző ugyan nem támogatja a Javát, a Javascriptet és a stíluslapokat, ráadásul lassúcska, de az oldalakat nagy biztonsággal, hibamentesen jeleníti meg.

Az asztal lapjai

Az asztal négy teljes lapból áll, melyek között úgy mozoghatunk, hogy az egeret a képernyő valamelyik szélére visszük. A tájékozódásban segít, hogy az egyes lapoknak más a háttérszíne, továbbá a tálca jobb oldalán is láthatjuk, hol járunk. Az ablakokat is mozgathatjuk a lapok között: ha egy ablakot egy másodpercig a képernyő szélén tartunk, átkerül a szomszédos lapra; az ablak címsorától balra levő ikonra kattintva pedig az összes lapon láthatóvá válik.

Az ablakokat a címsorukat megragadva mozgathatjuk, és a keretüket húzva méretezhetjük. A jobb felső sarkukban levő három gomb is ismerős: bezárás, teljes képernyőre nagyítás, eltüntetés a tálcára – és miután eltüntettük őket, a tálcán a címsorukra kattintva hozhatók ismét elő. Utóbbira általában nem lesz szükség, mivel a négy lap elég felületet biztosít arra, hogy a munkáinkat párhuzamosan, teljes képernyőn végezzük.

A tálca bal oldalán sorakoznak a leggyakrabban használt ikonok. Balról jobbra: a File Manager a home könyvtárunkkal, a Console (szöveges terminál, a „piszkos munka" elvégzésére), jegyzettömb-tudású szövegszerkesztő és az angol nyelvű súgó.

Az alábbiakban a *Start* menü programjait részletezzük.

Mit kapunk?

A Corel a Debian/GNU Linuxra alapozta disztribúcióját, de az eredetileg 3 CD-s Debianból kevesebb mint fél CD-nyit hagyott meg. A kis méret ellenére a Corel Linuxban megtalálhatók a mindennapi munkához szükséges legfontosabb alkalmazások. A hozzáértők pedig szükség esetén felrakhatják a – más forrásból beszerzett – kedvenc .deb csomagjaikat.

A *Start* menüben megtalálható a szokásos *Find* (keresés: file-okat és számítógépeket), *Help* (súgó), *Autostart* (automatikus indítás), *Control Center* (beállítások/vezérlőpult), *File Manager*, *Run* (futtatás) és *Logout* (kijelentkezés) pont. A felső sorokban a nemrég futtatott programok jelennek meg.

- *Applications → Netscape Navigator:* a Navigator 4.7-es verziója került bele, és a súgót is ezzel olvashatjuk. Utóbbi kissé szerencsétlenül sikerült, mivel a bal oldali navigációs panel inkább elrejti, mint megmutatja a tartalomjegyzéket, a jobb oldali linkek nagy része nem működik, más részük pedig Javascript hibát produkál. Szerencsésebb lett volna, ha a súgót a KDE szintén .html-alapú súgórendszerébe építik be.
- *Applications → Acrobat Reader:* csak a megtévesztő ikon került be a

Start menübe, a program hiányzik. Ha mindenáron .pdf-et akarunk olvasni, futtassuk a Console-ról a kissé csúnyácska kimenetet adó gv-t.

● *Applications → Graphics → Gimp:* kiváló, teljes értékű képfeldolgozó program. Sajnos a TIFF és a GIF formátumot (a Debian licencei miatt) kihagyták belőle, így adatcserére kevéssé alkalmas. Ezt úgy orvosolhatjuk, ha letöltjük és felrakjuk a gimp-nonfree Debian csomagot.

● *Applications → Multimedia → XMMS:* .wav, .mp3, CD és .cid lejátszó. Sokoldalú, könnyen kezelhető. Használata előtt be kell állítanunk a hangkártyát a Console-on az „sndconfig" parancs kiadásával.

● *Applications → Multimedia → MIDI → Karaoke Player:* MIDI és MT-32 lejátszó. Sajnos nem kapunk hozzá mintafile-t.

● *Applications → Network → Chat:* a KVirc színes, programozható IRC kliens.

● *Applications → Network → Dial-Up:* itt indíthatjuk és szakíthatjuk meg a telefonos Internet-kapcsolatot. A *Setup*ra kattintva beállíthatjuk a modemünk és a szolgáltatónk paramétereit (lásd később). A kapcsolat a *Connect* gomb hatására jön létre.

● *Applications → Utilities → Archive Administrator:* .tar és .tar.gz file-okat hozhatunk vele létre. A dokumentáció szerint más formátumokkal is elboldogul, de sajnos már egy .zip megnyitására is rögtön elszáll. A .zip file-okról egyébként Corel Linux alatt ne is álmodjunk, mivel a zip és unzip csomagok teljes egészében kimaradtak.

● *Applications → Utilities → Calculator:* zsebszámológép egérvezérelt emulációja. Tíz számjegy, négy számrendszer, húsz függvény. Ha jobban szeretjük szöveges módban, áttekinthetően begépelni a kifejezéseket, használjuk a Console-on belül a „bc" parancsot.

● *Applications → Utilities → Format Floppy:* a szokásos beállításokon kívül azt is megadhatjuk, hogy DOS-os (vfat) vagy linuxos (ext2) file-rendszert szeretnénk rárakni – bár az utóbbinak nincs sok értelme,

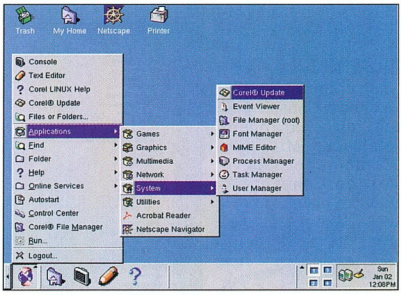

A programokat a Start menüből indíthatjuk

2F 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.

1016 Budapest, Hegyalja út 5.
Telefon: 488 7700 Fax: 488 7709
web: http://www.2f.hu/
e-mail: info@2f.hu

Biztonság?

Mi ezt kínáljuk Önnek.

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

Ha az Ön vállalatának van hálózata, vagy Internet hozzáférése,
mi elkészítjük a komplex biztonsági rendszerét
a legmodernebb technológiák felhasználásával.

• tervezés, tanácsadás, támogatás, oktatás

akciós ajánlatunk:

A 2F 2000 Kft által ajánlott integrált tűzfal/router megoldás a Nokiától:

Mi értünk hozzá!

A TERVEZÉSTŐL A MEGVALÓSÍTÁSIG

Amennyiben most Nokia terméket vásárol nálunk, a vételárból 10% kedvezményt adunk.

mivel csak a Linux támogatja, és a fejlécek elemésztenek 120 Kbyte-ot. A program lassan, de biztosan felismeri és bejelöli a hibás szektorokat.

● *Applications → Utilities → Hex Editor:* kissé bárgyú, ügyetlen és lassú bináris file-szerkesztő. Ha mindenképpen ilyen feladatot kell megoldanunk, használjuk a Console-ban az „mc" parancsra előjövő, Midnight Commander nevű Norton Commander klónt. Ebben [F3]-mal belenézhetünk egy file-ba, azon belül [F4]-gyel átlépve hex módba és [F2]-vel engedélyezve a szerkesztést egy sokkal hatékonyabb eszközt kapunk.

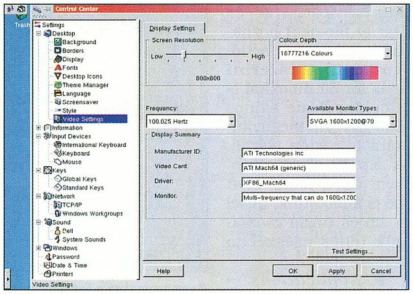

Meguntuk a haszontalan szöszmötölést a /etc-ben? Használjuk a Control Centert!

● *Applications → Utilities → Note:* barátságos, apró sárga ablak, amely becsukás után is megjegyzi, mit gépelünk bele. Mivel file-nevet nem kérdez, krónikus feledékenységben szenvedőknek ideális.

● *Applications → Utilities → Text Editor:* sima szövegfile-okat (.txt) szerkeszthetünk vele. Rengeteg opciója közül csak a legfontosabb maradt ki: DOS-os soremeléssel elmenteni a file-t. Így az a file, amit a Text Editorral készítünk, Windows alatt – például a Notepadben és a Wordpadben – olvashatatlan lesz. E probléma persze segédprogrammal áthidalható.

● *Applications → System → Corel Update:* a Corel Linux csomagkezelője. A telepítő-CD vagy Internet-kapcsolat birtokában felrakhatunk vele új csomagokat, azaz új programokat. Nem túl informatív, és – hacsak nem tudjuk a csomag pontos nevét és helyét – nehéz benne megtalálni, amit keresünk. Futtatásához (csakúgy, mint a *System*en belüli többi programnál) root jelszó szükséges. Csak szakavatottaknak ajánlott.

● *Applications → System → Event Viewer:* a rendszernaplót (syslogot) nézegethetjük benne. A sok felkiáltójeltől nem kell megijedni.

● *Applications → System → Font Manager:* az X-es betűtípusokból választhatunk vele, de újakat nem telepíthetünk.

● *Applications → System → MIME Editor:* az egyes file-névkiterjesztéseket rendelhetjük hozzá az adott típusú file-okat megnyitni képes programokhoz.

● *Applications → System → Process Manager:* rengeteg hasznos információhoz juthatunk az éppen futó programokról, a processzor és a memória foglaltságáról.

● *Applications → System → User Manager:* a felhasználók és a csoportok adatait módosíthatjuk barátságos, átlátható környezetben. A módosítások akkor lépnek életbe, amikor a *File → Save* menüpontra kattintunk. Vigyázzunk, hogy a programból ne fusson egyszerre több példány, mert összeakadhatnak, és legközelebb már lehet, hogy nem tudunk belépni.

● *Applications → Games:* néhány szakállas, főleg logikai játék – Mahjongg, Minesweeper, Reversi és Sokoban. Bár nem újak, de kellemes kikapcsolódást nyújthatnak.

Kitekintés

Sokat kellett várni az első olyan Linux-disztribúció megjelenésére, amelyet az „egyszerű" felhasználók is könnyen kezelnek, és megfelel a kor grafikus kezelőfelülettel kapcsolatos elvárásainak.

A Corel terméke úttörő ezen a téren, és fontos lépés a Linux népszerűsítésében és széles körben való elterjedésében. Olyan alaprendszer, amelyre bátran lehet ingyenes és kereskedelmi alkalmazásokat fejleszteni nemcsak a hackerek, hanem mindenki számára. A Corel Linux ára, stabilitása és kiforrottsága alapján más PC-s operációs rendszerek jó alternatívája. Sajnos a szoftvertámogatottsága egyelőre szűkös.

Bár a termék megléte fontosabb és jelentősebb a hibáinál, szót kell ejteni az utóbbiakról is. Ha nem a „piacvezető" operációs rendszerről van szó, az egyik legfontosabb tényező a kapcsolattartás, az adatcsere más rendszerekkel.

Ezen a téren sok a bosszantó hiba: a hiányzó Acrobat Reader, a kifelejtett ssh, a .zip és .gif file-ok kezelésének hiánya, használhatatlan Word dokumentum-nézegetők, egy igazán jó levelezőkliens és az idegen nyelvi támogatás hiánya (se betűtípusok, se jól működő billentyűzetkiosztás), a windowsos hálózattal való körülményes együttműködés, a file:///, file:/ és más URL-ek következetlen kezelése. Szerencsére a felsorolt hibák könnyen kijavíthatók, nem érintik az alapkoncepciót.

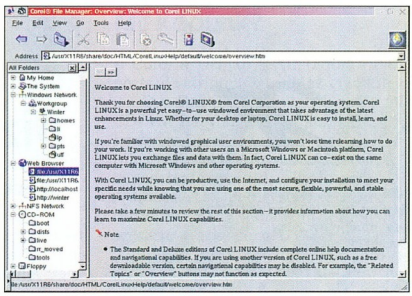

A File Managerben nemcsak a helyi és hálózati meghajtókat érhetjük el, hanem webezhetünk és FTP-zhetünk is

A Corel Linux stabil, átgondolt és bővíthető, alapkiépítésben tartalmazza a legszükségesebb kliens és szerver (!) programokat. Bár még ügyetlen és nehézkes egy-két területen, gyermekbetegségeinek kiheverése után jó eséllyel hódíthatja meg a felhasználókat.

●

A következő részben megismerkedünk a Control Centerrel és a Corel Linux Console-on elvégezhető finombeállításaival.

Szabó Péter *(pts@fazekas.hu)*

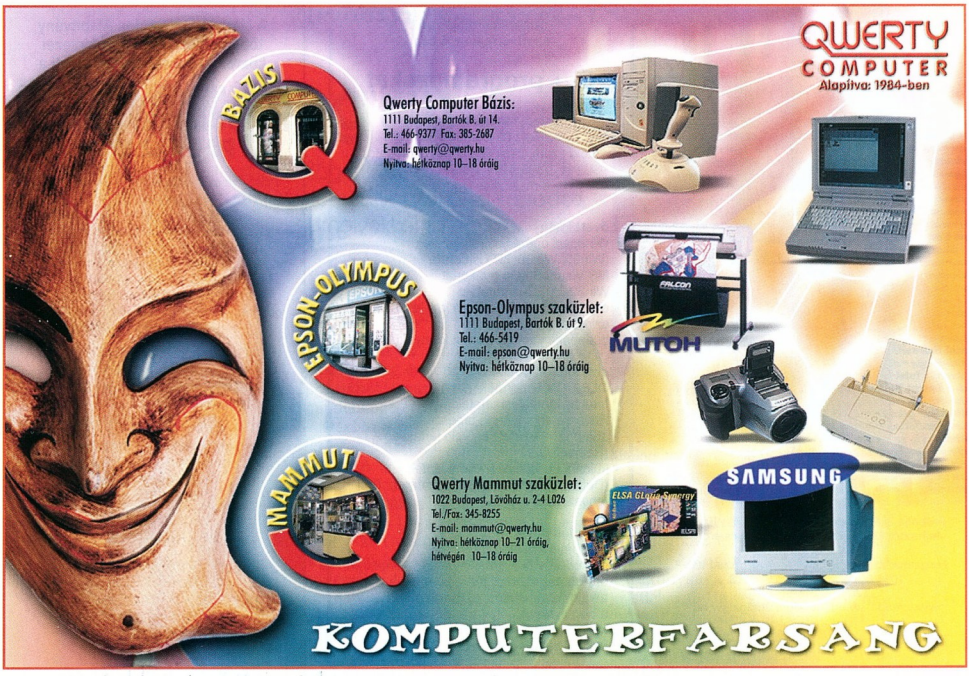

SPRINT Computer Kft.

Szolgáltatás kínálatainkból:
- Szoftver vásárlási tanácsok
- Szoftverlegalizáció
- Win NT hálózat installálás
- Levelező-fax rendszerek telepítése
- Win NT hálózatkarbantartás
- Hálózatok bevizsgálása

Operációs rendszerek		Corel WP Suite 2000 VP	79 700	Innoculate IT WE. NT	80 600	***Fejlesztő rendszerek***	
IntraNW SB 4.2 / 5 user	64 600	Corel WP Suite 2000 SE	72 600	Notes Domino Server R5	533 800	Borland C++ Builder 4	35 200
IntraNW SB 4.2 / 25 user	322 900	FrontPage 2000 CD	36 000	SQL Server 7.0 / 5 user	337 700	Clipper 5.3 CD	44 100
Netware 5.0/ 5 user	256 000	LANtastic 8 Win95, DOS	26 200	***Segéd programok***		Delphi 5.0 Standard	35 200
Netware 5.0/ 10 user	469 100	LANtastic 8 Win 10 user	109 700	F-Secure Antivirus	46 700	Delphi 5.0 Professional	123 000
Netware 5.0 upg. 5 user	123 200	**Office 2000 Std. magyar**	**115 800**	F-Secure Personal	22 300	Visual C++ 6 Prof. upg.	62 900
Netware 5.0 upg. 10 user	226 100	Office 2000 Std. upgrade	70 400	Helyesek 97 (3 program)	8 800	Visual FoxPro 6 Prof.	126 100
OS/2 4 Merlin CD magyar	80 900	**Office 2000 Prof. magyar**	**139 000**	Mcaffe Office (10 program)	24 100	Visual Studio 6 Prof.	224 900
PC DOS 2000	19 400	Office 2000 Prof. upgrade	81 000	Multikey 3.5	3 600	***Multimedia***	
MS DOS 6.22	12 600	Organizer 5.0 CD	19 400	Norton Commander 2.0	9 900	Prody Parrot 1.0	7 700
Windows 98 magyar	46 700	Project 98 CD	119 500	Norton pcAnywhere 9	46 400	Angol kiejtés iskola	3 500
Windows 98 licence	41 200	SmartSuite R9.5	125 500	Norton Antivirus 2000	11 100	Helyesebb (mondatell.)	21 600
Windows 98 upgrade	24 100	TalkWorks Pro	41 700	Norton Cleansweep 2000	10 400	MoBi MOUSE 2.1	4 800
Windows NT 4 Srv. / 5 us lic.	89 500	WinFax Pro 9.0	28 600	Norton SystemWorks 2000	19 200	Nyelvstúdió angol, német	4 910
Windows NT 4 Srv. /10 us	177 800	Word 2000 CD	80 000	Norton System Works Pro	27 400	Országh angol nagyszótár	14 700
Windows NT upg. / 5 us	78 500	WordPro 97 for Win 95	16 100	Norton System Works Pro.	13 700	Word Translator	9 000
Windows NT upg. / 10 us	104 300	Works 4.5 magyar	11 400	Norton Utilities 2000 CD	13 100	***Ügyvitel***	
Windows NT 4 WS.	76 400	***Hálózatos szoftverek***		Norton Utilities 2000 CD	10 500	Szuffcit Light (számlázó)	9 900
Windows NT 4 WS. upg.	36 000	ArcServeIT 6.61WE. NT	113 300	Partition Magic 4	17 600	Mini Kalmár	12 000
Irodai alkalmazások		Backoffice SBS 4.5	223 900	PowerQuest Bundle (5 prog)	29 400	Win AutoExtra	24 000
Access 2000 upgrade	24 900	Exchange Server 5.5/5 us	242 500	Nuts&Bolts Deluxe (3 prog)	16 800	IQtató titkársági szoftver	20 000
Excel 2000 CD	80 000	Exchange Server 5.5/10 us	322 500	VirusScan (5 op rendszerre)	8 500	***Grafikus alkalmazások***	
cc:Mail Desktop R8.3	34 900	FaxServe for NW 5 user	97 000	Windows Comander 1 user	10 300	AutoCAD 2000	583 600
cc:Mail Adv. Pack R8.3	124 400	FaxServe for NT 5 user	64 300	WinZip 7.0 1 user	10 700	AutoCAD LT 98	111 600

	iGrafx Business Live 57 700
	iGrafx Image Live 100 700
	Adobe Acrobat 4.0 81 600
	Adobe GoLive 95 500
	Adobe ImageStyler 1.0 49 100
	Adobe InDesign 1.0 106 400
	Adobe PageMaker 6.5 plus 163 700
	Adobe PhotoShop 5 magyar 188 300
	Adobe PhotoShop 5 upg. 73 600
	ATM Deluxe 4 for NT 22 000
	Corel Draw 9 55 000
	Corel Print Office magyar 20 900
	Corel Gallery 1.000.000 33 800
	Corel Ventura 8 144 700
	Macromedia Director 6.5 327 500
	Macromedia Freehand 8.0 106 700
	QuarkXpress 4.0 Akció! 243 500
	PhotoDraw 2000 36 000
	Recognita Plus 4.0 65 300
	Visio 2000 Standard 58 900
	Visio 2000 Technical 118 300
	Visio 5.0 Professional 92 300

Fenti - ÁFA nélküli - áraink tájékoztató jellegűek.
Aktuális árnfo: www.sprint.hu

- Ajándék Tokaji Aszúval ünnepeljük a 2000. évet!
(50.000 forint feletti vásárláskor)
- Corel Draw 9: 55.000.- AKCIÓ!

Microsoft Sales Specialist
Microsoft Certified Solution Provider
Office 2000
AKCIÓ!

Boltjaink: Bp. 1087 Berzsenyi u. 3. tel.:210-4835, 210-4836, Bp.1068 Felsőerdősor u. 7. tel.: 342-4707, 342-6724
Székesfehérvár 8000 Alba-Plaza tel.: (22) 502-880, Szeged 6722 Bartók tér 13. tel.: (62) 55-22-33

25000
szoftvergyártó hisz benne

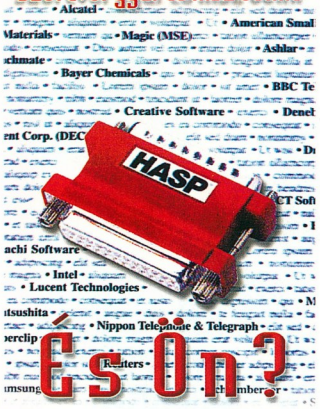

És Ön?

Próbálja ki és rendelje meg az Aladdin HASP fejlesztői környezetét kedvezményes áron, 6000 forintért.
Forgalmazza: Magic Onyx Magyarország Kft.
1094 Budapest, Balázs B. u. 18.
Telefon: 216-99-10
www.magic-sw.hu, aladdin@magic-sw.hu

ALADDIN KNOWLEDGE SYSTEMS INC

Amerikai tulajdonú szoftverfejlesztő cég

C++ programozókat

keres, **mágas fizetéssel.**
Tel.: **06-80/200-796**
(zöld szám, csak Budapestről hívható)
305-0217, 339-7625
e-mail: allas@qdev.hu

Követelmények:
- Windows operációs rendszerek (Win95, Win98, NT) ismerete
- MS Visual Studio-gyakorlat
- Win32-, MFC-ismeretek
- dokumentációolvasási és levelezési szintű angolnyelv-tudás
- budapesti vagy Budapest környéki lakhely.

Nem feltétel, de előny:
- OLE/COM ismeretek
- Intel assembly-ismeretek
- Reverse engineering-tapasztalatok
- adatbázis-kezelésben való jártasság (Raima,SQL)
- különböző fejlesztői környezetekben (Delphi, PowerBuilder stb.) szerzett tapasztalatok

Munkafeltételek:
- kompetitív fizetés
- második évtől évi maximum 20% prémium
- otthon végezhető, főállású munka alkalmazotti státussal, hardvert a cég biztosít
- kreativitást, önálló feladatmegoldó készséget igénylő, érdekes feladatok.

A Magyar Innovációs Alapítvány több minisztérium és szervezet közreműködésével meghirdeti a

VIII. MAGYAR INNOVÁCIÓS NAGYDÍJ PÁLYÁZATOT

Pályázhat az a magyar magánvállalkozó vagy Magyarországon bejegyzett társaság, aki (amely) az 1999. évben nagy jelentőségű, kiemelkedő hasznot hozó innovációt (magas színvonalú új termék, új eljárás, új szolgáltatás stb. létrehozása és piaci bevezetése) valósított meg. Az innováció alapja lehet kutatási-fejlesztési eredmény, szabadalom, know-how, technológiatranszfer stb. (Korábban már díjazott innovációkkal nem lehet pályázni.)

A Bírálóbizottság
a Magyar Innovációs Alapítvány Kuratóriuma által felkért tudósokból, gazdasági és üzleti szakemberekből áll, elnöke a gazdasági miniszter.

Az értékelés szempontjai:
1999-ben elért műszaki, gazdasági haszon, eredetiség, újszerűség, társadalmi haszon

Beküldési határidő:
2000. február 21. 12 óra

Magyar Innovációs Alapítvány
1117 Budapest, Október huszonharmadika u. 16.
További információk: dr. Antos László titkár, tel.: 386-9615, fax: 385-2181
e-mail: innovacio@matavnet.hu
www.innovacio.hu

TV Tuner Kártyák és Videó Editálók

- TV tuner kártyák szenzációs áron, már 14.800 Ft+ÁFA-tól
- Video CD-t készítünk 24 órán belül legkedvesebb VHS felvételeiből!
- Igényes 2000 kompatíbilis PC konfigurációk, 2 év garanciával!
- A digitális beltéri egység segítségével az otthoni, analóg TV-jén élvezhet több mint 100 digitális adást (MPEG-2/ stereo).

Spieler computer WWW.alap.net/aruhaz/spieler
1083. Budapest, Illés utca 40.
Tel.:210-9106 Szombaton is nyitva

Computer alkatrész, részegység nagykereskedés

CPU, RAM, HDD, CD-ROM, Alaplap, kártyák...

Szeretettel várjuk !

CORDINES *Computer*

1137 Budapest, Szent István park 2.
Tel.: 349-77-30, 340-14-43, (06) 30 948-11-00
Fax: 339-69-31
Nyitvatartási idő:
Hétfő - Csütörtök: 9.00 - 18.00
Péntek: 9.00 - 17.00

MINDEN AMI PC Ready COMPUTERS

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI SZAKÜZLET, BEMUTATÓTEREM, SZERVÍZ

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ALKATRÉSZEK, ELEMEK, KELLÉKEK SZÉLES VÁLASZTÉKA.
IGÉNYE SZERINTI KONFIGURÁCIÓT ÖSSZEÁLLÍTUNK 1+2 ÉV GARANCIÁVAL, JOGTISZTA AJÁNDÉK SZOFTVEREKKEL.

OTP áruvásárlási hitelre már 20% kezdőrészlet befizetésével hazavihető számítógépét vagy 25.000 Ft érték feletti részegységét. Helyszíni ügyintézés, hitelösszeg 300.000 Ft-ig.

READY COMPKER Kft. Bp. V. Vadász u. 36.
H-P: 9.30-18.00 Szo.: 9.00-13.00
Tel.: 331-0518 Fax: 311-8671

Árlista faxra: 2-333-666/1310#
Napi áraink az Interneten:
www.ready.hu ready@alarmix.net
Viszonteladói árainkról és feltételeinkről a 06-30-9413-453-as számon érdeklődhet.

Játékos pingvin

Mai multimédiás, 3D-gyorsítós világunk VR-sisakos gurujai talán még egy mosolyra sem érdemesítik azokat a fapados, alig 200 Kbyte-os „játékszereket", melyekkel az egyszeri Linux-felhasználó tölti az idejét.

Linux alatt kétféle lehetőség van grafikára: az SVGALib (a képernyő-memória majdnem közvetlen elérése) és az X (az ablak tartalmának frissítése több, egymásra épülő protokollon keresztül). Az SVGALib előnye a gyorsaság, hátránya a video- és gyorsítókártyák gyér támogatottsága. Az X ezzel szemben naprakész igyekszik lenni (az XF86_SVGA szerver több száz kártyát támogat), de – főleg gyors frissítést igénylő esetben – érezhetően lassabb, és gyakran vibrál a kép. Kártyás és logikai játékokra viszont kifejezetten alkalmas. Az X nagy előnye, hogy sok platformon fut, és az alá írt programok jól hordozhatók. A grafikaközpontú játékoknak általában van X-es és SVGALib-es változata is.

Más a helyzet a hanggal. A Linux alá írt zenélő programok többnyire a /dev/dsp-t használják, de ez erősen rendszerfüggő, és egyszerre csak egyvalaki veheti igénybe. Ahhoz, hogy működjön, a hangkártyánk támogatását fordítsuk bele a kernelbe, és mielőtt játszani kezdenénk, próbáljuk ki valamelyik zeneprogrammal, például az mpg123-mal). Ne felejtsük el a /usr/src/linux/Documentation/devices.txt alapján mknod-dal létrehozni a /dev/dsp-t, a /dev/mixer-t, a /dev/audio-t stb. Sok játék hibrid megoldást alkalmaz: a program X alatt fut, de a /dev/dsp-t használja. Ezáltal a távolról indított X-es program hanghatásai a távoli gép hangszóróján szólalnak meg, ami valószínűleg nemkívánatos hatás.

Tény és való, hogy a linuxos tábor a játékok terén messze van az élvonaltól. A szórakoztatóipar még nem figyelt fel a pingvinre, és a szabadidőben fejlesztett szabad szoftverektől nem várhatjuk el ugyanazt a kidolgozottságot, mint a több millió dolláros költségvetésű játékoktól. Linux alatt az egyszerű alapötletre épülő, apró programok dominálnak, melyek között sok igényes és jól játszható is akad. Ezekből adunk most ízelítőt a Debian Slink X-es csomagjaiból válogatva.

Az élmezőny

Szerintem az alábbiak hangulat, játszhatóság és kidolgozottság szempontjából egyaránt az élen járnak, mindenképp érdemes őket kipróbálni.

● *xblast* (6437 Kbyte, hanggal): fergeteges akció, a Dyna Blaster mintájára. A négyzetrácsos pályán bombákat kell lerakni, melyek rövidesen felrobbantják a játékosokat (akár a lerakót is). 1-6 fő játszhatja (gépenként 1-2). Gyors reakciót és – miután a gyengék már elhullottak – jó taktikai érzéket kíván. Nemrég jelent meg az új, 2.6 béta verziója. Mind a 110 pálya pergő ritmust diktál, több órán át is élvezetes.

● *xgalaga* (444 Kbyte, hanggal): űrhajós lövöldözés, alulról fölfelé. Az ellenségek folyamatosan érkeznek a pályára, és ők is lövik a játékost. Már ZX Spectrumra is volt ilyen játék, így az X-es változat (ebből több is van, az xgalaga a legkiforrottabb közülük) csak a látványban hozhatott újat. Szerencsére a készítők nem cicomáz-

Abuse: akciós lövöldözős

ták túl a játékot, pont annyiféle támadó és effektus van, amennyi biztosítja a jó szórakozást. Indítás után [k] megnyomásával a billentyűzetes irányítást válasszuk, mert az egér könnyen kiszaladhat az ablakból.

● *xscavenger* (453 Kbyte, hanggal): a C64-es Lode Runner hagyományának folytatója. Egy téglalap alakú pályán kell létrákat és köteleket megmászva elsüllyesztenünk az üldözőket, felvennünk a gyémántokat és kimásznunk a tetőre. Az akció- és a logikai játékok jegyeit is magán hordja:

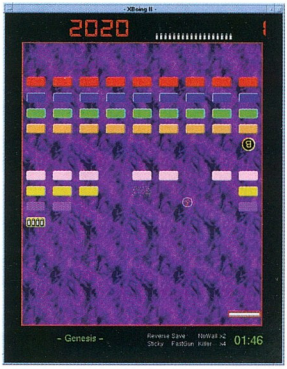

XBoing: azok a régi szép ütők...

néhány szinten előre meg kell tervezünk az útvonalat, különben hamar közrefognak, és kezdhetjük újra az egészet. A kurzorbillentyűs irányítás hatékonysága vetekedik a C64-es joystickével. Ha végigküzdöttünk magunkat a mintegy félszáz szinten, megtervezhetjük a sajátjainkat, sőt a program teljes megjelenését is átrajzolhatjuk. Ellentétben sok közkézen forgó Lode Runner-klónnal, a Scavenger (ha nem használunk kiegészítő elemeket) pontról pontra követi a C64-es eredeti játékszabályait.

● *thrust* (519 Kbyte, hanggal): klasszikus, a C64-ről ismerős játék. Egy űrhajót irányítunk, mellyel le kell ereszkednünk a barlangba, és a ránk lövő ágyúkat elkerülve a felszínre hoznunk egy golyót. Ez nem egyszerű feladat, mert a golyó nagyon nehéz, és könnyen „bepöröghetünk". A program csak 8 bites színmélységben fut, de megéri átkapcsolni. Az űrhajót jobbrabalra tudjuk forgatni, továbbá gázt adhatunk. Nem érdemes nagyon begyorsulni, inkább a lassú ereszkedés és a gyors forgás a célravezető.

● *xjig* (178 Kbyte, néma): egy tetszőleges .gif-ből puzzle-t készít (a boltban kapható több száz darabos készletekhez hasonlóan, a „jigsaw" darabolással), melyet kirakhatunk. Ha bírja a processzor és van elég memória, a -shapes kapcsolóval a darabokat szétszórja a teljes képernyőn. Az elemeket az egérgombokkal mozgathatjuk, tetszőleges szögben forgathatjuk és tükrözhetjük (!). Ha két elemet jó irányban közel viszünk egymáshoz, maguktól összeilleszkednek. A kapcsolókkal sok mindent beállíthatunk, de nem érdemes túl magasra helyezni a lécet, mert nehezebb átlátni, mint a valóságban. (16 percig tar-

tott, amíg kiraktam saját fényképemet.)

● *abuse* (3500 Kbyte, hanggal): igényesen kivitelezett, élvezetes, oldalnézeti rohangálós-lövöldözős játék. Látszik rajta, hogy annak idején kereskedelmi céllal készült. A pisztoly célkeresztjét az egérrel irányíthatjuk, miközben a nyílbillentyűkkel mozgatjuk a főhőst. X-es és konzolos változata is van. Hálózaton, „deathmatch" módban is játszható. Elkészíthetjük és Lispben programozhatjuk a saját szintjeinket (bár az ehhez szükséges programok nem részei a csomagnak).

● *xsok* (135 Kbyte, néma): a klasszikus ládatologatós Sokóban szép, jól játszható változata. A négy eredeti terepelemet (út, fal, láda, ládahely) jócskán kibővítették. Három pályakészlet is kapunk, melyek egyike ismerős lehet egy ősrégi, DOS-os programból. Ha keveselljük a mintegy száz pályát, sajátjainkat is létrehozhatjuk egyszerű szövegszerkesztővel.

● *rocks 'n diamonds* (1761 Kbyte, hanggal): a C64-es Boulderdash és az amigás Emerald Mine X-es változata (meg kell szerezni a gyémántokat – ha „megesszük" a kövek alatt a talajt, lepotyognak). A hangulatot a szép kivitel és a jól megválasztott zene biztosítja. Az irányításába bele kell szokni, kicsit késlekedve reagál a lenyomott billentyúkre. Sok más X-es „játékkal" ellentétben meglátszik rajta, hogy volt grafikus a fejlesztők között.

● *mirror magic* (950 Kbyte, hanggal): az amigás Mindbender (1989) és az Atari ST-s Deflektor klónja. Ugyanaz a csapat készítette, mint a rocks 'n diamondsot, így az igényes zene és grafika garantált. A játék varázslója egy fénysugarat lövell ki, melyet tükrök forgatásával kell jó irányba terelnünk. Vigyázat! Ha a fényt visszatükrözzük a varázslóra, az felmelegedés következtében fokozatosan elhalálozik.

A második vonal

Én az alábbiakat is élvezetesnek találtam, de egyszerűségük, kiforratlanságuk vagy gyenge kivitelezésük miatt nem állják a versenyt az élmezőnnyel.

● *xtron* (14 Kbyte, néma): az ismert vonalas bekerítősdi, melyet a gép ellen is játszhatunk. Irányítás: [A], [S], [D], [W], nyílgombok. A program hátránya, hogy nem lehet turbózni.

● *cxhextris* (62 Kbyte, néma): hatszögletű elemekből álló Tetris-szerű játék.

● *xtris* (65 Kbyte, néma): hálózaton is játszható Tetris-klón. Az ellenfelek külön ablakban játszanak, és ha valaki eltüntet néhány sort, a többieknek alul megjelenik egy. Csak az alap Tetrist ismeri, és egyedül a sebesség állítható.

● *xjewel* (71 Kbyte, néma): a Tetrishez hasonlóan alakzatok potyognak az égből, melyeknek ezúttal csak a színük számít – ha három ugyanolyan színű gyémántot egymás mellé helyezünk, eltűnnek. A cél a minél hosszabb túlélés.

● *xbl* (239 Kbyte, hanggal): a régi DOS-os Blockout hagyományait újítja fel. Lényegében egy Tetris térbeli elemekkel. A gyors forgatások helyett a logikának jut a főszerep.

● *xvier* (26 Kbyte, néma): az amőba „bedobálós" változata. Négyet kell egymás mellé helyeznünk a saját színű elemekből, de csak a pálya alsó sorába és a már letett korongok tetejére építkezhetünk.

● *xonix* (59 Kbyte, néma): az XT-ről ismert pókos területbekerítő játék. A még elkerítetlen területen labdák pattognak, melyeknek nem szabad eltalálniuk se minket, se a félkész elkerítést létesítő fonalat.

● *xlife* (682 Kbyte, néma): egy eléggé barátságtalan Conway-féle életjáték szimulátor. Lassú, a kezelőfelülete kissé kiforratlan. Elvileg változtathatunk a szabályokon (hány állapota van egy cellának, mi az „átváltozási" szabály), de ekkor néha elszámolja magát.

● *xkobo* (167 Kbyte, néma): apró, végletekig leegyszerűsített űrhajós játék. Négy irányba mozoghatunk, és előre-hátra löhetünk. A cél a bázis és az ellenséges hajók megsemmisítése. Némileg érdekesebb a galagánál. Egy kis zene sokat dobhatna rajta.

● *xboing* (1169 Kbyte, hanggal): Arkanoid típusú játék. Alul egy vízszintes ütőt mozgathatunk jobbrabalra, és fent kell tartanunk vele a labdát, miközben az letarolja a játékteret. Van hozzá pályaszerkesztő, a régi 8 bites gépek hangulatát idézi. 4-es sebességfokozatban érdemes játszani. Sajnos a billentyűs irányítás során néha beragad az ütő.

● *xbill* (224 Kbyte, hanggal): ablakellenes kultuszjáték. Egy emberke próbálja sok példányban „Wingdows" vírussal megfertőzni a különböző operációs rendszereket futtató, jól működő számítógépeket. A játékos feladata, hogy az emberkékre kattintva likvidálja őket, még mielőtt komoly kár keletkezne. Vigyázat! A magasabb szinteken több mint 20 helyre kell egyidejűleg figyelni, és a már megfertőzött gépekről a „vírus" a hálózaton továbbterjed.

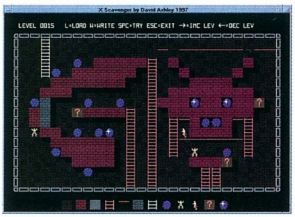

XScavenger: egy régi játék új külsőben

● *freeciv* (1857 Kbyte, néma): a 286-os idők Civilizationjének szabad változata. Kr.e. 4000-től indulva más civilizációkat legyőzve be kell népesíteni a Földet. A tudományos felfedezések, az államforma, a katonai szövetségek, a városaink és „világ csodái" határozzák meg helyünket a többi nép között. Nem a gép, hanem egymás ellen játszanak a résztvevők, kicsit más kinézetben, az eredeti szabályok szerint. Egy-egy játék órákig is eltarthat, de a veteránok egyáltalán nem bánják ezt.

● *gnurobots* (94 Kbyte, néma): egy robotot irányítunk, amely a síkon bolyong pénz és élelem után kutatva. Azt, hogy a robot pontosan mit csináljon, a Lisphez hasonló Scheme nyelven mi írjuk meg, még mielőtt a „játék" elindulna. Csak túltengő programozóknak ajánlott.

● *xqf* (141 Kbyte, néma): megmutatja a hálón futó Quake-szervereket. A Quake és Quake 2 kliensnek van X-es (lassabb) és SVGALib-es (gyorsabb) változata is, ezeket a Debian non-free csomagjai közt találjuk meg. Mivel a termék nem ingyenes, szükség lesz egy eredeti telepítő-CD-re is.

● *snes9x* (200 Kbyte, hanggal): Super Nintendo emulátor. X és SVGALib alatt is fut. A hozzá való játék image-eket kézzel kell levadászni a Netről. (E program használata csak akkor jogszerű, ha rendelkezünk eredeti SNES-sel és a játékok cartridge-eivel.)

● *ines* (141 Kbyte, hanggal): NES (a Super Nintendo elődje) emulátor. Az image-ekről itt is nekünk kell gondoskodnunk.

●

A következő részben néhány asztalcsinosító, logikai és klasszikus terminál-játékról ejtünk szót.

Szabó Péter *(pts@fazekas.hu)*

Az X magyarítása

Mivel a unixos programok jó része Amerikában készül, ezek többnyire nem, vagy csak külön beállítások után támogatják az ékezetes karaktereket. Sajnos minden programot másképp kell beállítanunk.

Ebben a cikkben főleg a XFree86 legelterjedtebb, 3-as verziójával foglalkozunk, néhány ponton kitérve a hamarosan megjelenő 4-esben várható változásokra.

A cikk előző részében (CHIP, 2000/1/134) megismerkedtünk az egyes kódkészletekkel, és megtudhattuk, hogyan kell Latin-2-es ékezeteket produkáló billentyűzetet beállítani. Megismertük az ékezetes betűk kódját is. Most azt nézzük meg, hogyan lehet az egyes programokat rávenni, hogy felismerjék az ékezeteket.

Font telepítése

Mindenekelőtt rakjuk fel a Latin-2-es betűtípusokat (Debian esetén az x11/xfntil2 csomag – ha a mi disztribúciónkból hiányzik, letölthetjük például a www.biz.net.pl címről). A telepítés sikerességéről meggyőződhetünk az *xfontsel -sample "óóőűŐŰ" -pattern „*-iso8859-2"* beírásával. A második oszlopban a fixed, times, helvetica, courier és utopia fontokat adhatjuk meg. Ezek megléte nem alapkövetelmény, de ha hiányoznak, joggal gyanakodhatunk, hogy nem sikerült a telepítés.

Válasszunk ki egy viszonylag elfogadható minőségű betűtípust az xterm-hez (ajánlott: fixed), a fix szélességű szövegek nézegetéséhez Netscape-ben (ajánlott: courier, fixed), és a sima szöveg böngészéséhez (ajánlott: helvetica, times). Adjunk meg mindent pontosan, hogy az ablakból eltűnjön a sok *. A keletkező hosszú, mínuszokkal tarkított nevet jegyezzük fel, mert a legtöbb helyen így kell majd a fontra hivatkoznunk.

Alkalmazások

Netscape Navigator: töltsünk be egy olyan oldalt, melyen bőven vannak fejlécek (a nagyobb betűméret miatt) és kódrészletek (fix betűvel szedett szövegek). A HTML-nek a <HEAD>-ben tartalmaznia kell a *<META HTTP-EQUIV="Content-Type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">* sort ahhoz, hogy a Netscape a magyar (kelet-európai, ISO-8859-2) kiosztás szerinti betűtípust használja, vagyis az ő és ű betűkön is helyes ékezet jelenjen meg. Ha magyar nyelvű Web-oldalt készítünk, ne feledkezzünk meg erről a sorról. Figyelem: az ő-t és az ű-t egyetlen karakterként és ne &...; alakban helyezzük el a HTML-ben!

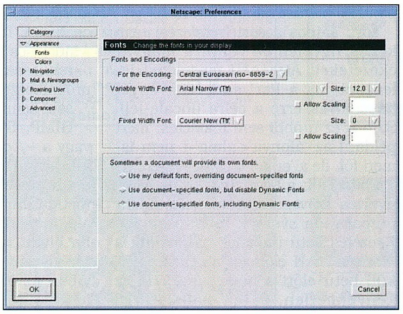

Betűtípus-választás Netscape-ben

Az *Edit → Preferences → Appearance → Fonts → For The Encoding* menüpontban válasszuk a *Central Europeant*, alatta pedig adjuk meg azt a két betűtípust és méretet, amely az xfontsel-ben megtetszett. (Esetleg kísérletezhetünk az *Allow Scaling* mellett tetszőleges betűméret megadásával is, de ez általában csak ront a minőségen.) A *For The Encoding*ot állítsuk vissza *Western Europeanre*, és itt is válasszunk kedvünkre valót – ez a választás nem fog azonnal tükröződni a minta HTML-ben, éppen a META-sor miatt.

lynx: az [O] billentyű lenyomásával az opciók között állítsuk be az *Assumed document character setet iso-8859-1*-re, a *Display character setet Eastern European...*-re, a *Preferred document character setet* pedig *iso-*

8859-2-re. Ne felejtsük el a beállításokat elmenteni.

Siker esetén az összes magyar betűnek (ő és ű is) helyesen, egyetlen ékezetes karakterként kell megjelennie.

xterm, rxvt, Eterm: semmit sem kell beállítani. Ha valami rosszul sül el, az valószínűleg a betűtípus vagy a shell hibája.

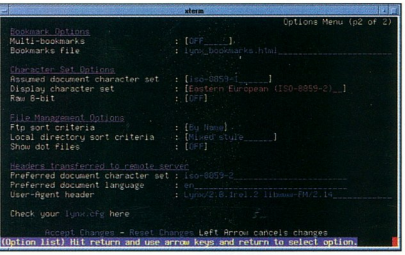

Nyelvi sorok a lynx beállításai között

bash: ha a parancssorba ékezetes betűk helyett csak csipogást tudunk gépelni, helyezzük el a ~/.inputrc-ben az alábbi sorokat:
set convert-meta off
set output-meta on
set meta-flag on

tcsh: rakjuk fel a locale csomagot, majd alkalmazzuk a *setenv LANG hu_HU* parancsot. Ha nem elérhető a locale csomag, a bindkey beépített paranccsal kössük a szükséges karaktereket a self-insert-commandhoz.

zsh: semmit sem kell beállítani.

a2ps: szöveges file-ok nyomtatására ez a legkiválóbb segédprogram. A *-X* kapcsolóval megadható neki, hogy több tucat kódolás közül melyikkel dolgozzon (többek között ASCII, ISO-8859-1, és a minket érdeklő ISO-8859-2). A régebbi verzióknál a *-8* kapcsolóra is szükség van, de ez az újabb változatban már 8 oldalt nyomtat egy lapra. Ha nem automatikus a gépen a PostScript nyomtatás, akkor *-o* kapcsolóval írjuk az eredményt file-ba, majd *gv*-vel nézegessük, és alkalmasan paraméterezett *gs*-sel alakítsuk nyomtatható formába.

less: *export LESSCHARSET=latin1*; a tcsh-ban: *setenv LESSCHARSET latin1*).

joe: a joe egyszerűen és jól használható szövegszerkesztő. A *-asis* kapcsolóval indítsuk, vagy helyezzünk el egy *-asis* sort a ~/.joercnkbe. Vigyázat: ekkor a rendszer joerc-je nem töltődik be, így azt be kell másolnunk a sajátunkba.

vim: ez egy vi-klón szövegszerkesztő, melynél semmit sem kell beállítani.

pine: a levelezőprogram indítása után [S], [C], [W] gombot nyomva keressünk rá a *character-set*re, és állítsuk be *ISO-8859-2*-re.

mutt: ennél a levelezőprogramnál az *export LANG=hu_HU*-t kell beírni (tcsh-ban: *setenv LANG hu_HU*). A ~/.muttrc-ben pedig *set charset "iso-8859-2"*.

Midnight Commander: az *Options → Display bits* menüpontban *ISO 8859-1* és *Full 8 bits input*ot kell beállítani.

irc: a ~/.ircrc-be a *set translation latin_1* és a *set eight_bit_characters on* sort kell beírni.

xedit: semmit sem kell beállítani.

Perl: a Perl kihasználja a rendszerbe épített többnyelvű támogatást, a locale-t (mely karakterek számítanak betűnek, nagybetűsítés, dátum, pénznem stb.). Bővebb információt a *man 7 locale* és a *perldoc perllocale* parancs beírásával kaphatunk.

sort: sajnos a sort (rendezés) nem képes figyelembe venni a magyar ékezeteket. Átmeneti megoldást jelenthet, ha a Perl sort függvényét használjuk erre a célra (locale-lel). Sajnos ez utóbbi sem tökéletes, mert például az 'áfonya'<'alma'-t nem ismeri föl, de a 'cukor'<'csoki'-t igen.

Plain TeX: a Plain TeX kiváló leírónyelves szövegszerkesztő (document preparation system; tetex csomag). Ékezetes betű írásához használjuk a \' \" és a \H előtagot az ékezet nélküli betű előtt a bemeneten. Ha ez kényelmetlen, a \catcode245=13 \def\{\H O}-hoz hasonlóan állítsuk be a karaktereket a file elején. A 245 itt az ő betű decimális kódja.

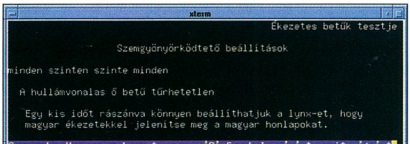

Ha jó munkát végeztünk, így jelennek meg az ékezetek

LaTeX: ez lényegében a TeX, hasznos kiegészítések százaival. A *\documentclass* sor után szúrjuk be az alábbiakat:
\usepackage[t1enc]
\usepackage[latin2]{inputenc}
\usepackage[english,magyar]{babel}

Az újabb verziók már a magyar elválasztást, fejezet- és ábrasorszámozást is támogatják (ellenkező esetben a magyar kiegészítést letölthetjük a http://lemma.math.bme.hu/ címről).

makeindex: ez a TeX-hez használható tárgymutató-készítő rosszul rendezi az ékezetes címszavakat, és hibás .ind file-t készít. Az utóbbit a következőképpen korrigálhatjuk:
makeindex PROJECT.idx
perl -pi -e 's/\^\^(..)/chr hex $$1/ge' PROJECT.ind

Ghostscript: ha pontosan ugyanazt a betűtípus file-t adjuk meg a Fontmapben, mint amellyel a dokumentum készült, a nyomtatásnál minden rendben lesz (nem úgy, mint más operációs rendszerek kusza nyomtatódrivereinél). A TeX-ben készült, majd dvips-sel PostScriptté alakított dokumentumok külön fontfile-ok nélkül is kiválóan működnek.

telnet: a telnet protokoll lehetőséget nyújt a feleknek, hogy megegyezzenek a 8 bites adatátvitelben. A mai modern Unixok ezzel élnek is, tehát ha lemarad a felső bit, akkor azért a másik oldal a felelős (például a DOS-os NCSA Telnet vagy az összetákolt windowsos kliensek).

rsh: csak 7 bitet enged át, így ne is próbálkozzunk ékezetekkel.

ssh: semmit sem kell beállítani.

GIMP, GTK: a *~/.gimp/gtkrc*-ben vagy a *~/.gtkrc*-ben sok mindent beállíthatunk, például a kezelőfelület betűtípusait is. Ez persze csak kozmetika, hiszen GIMP-ben talán csak akkor találkozunk ékezetes betűvel, ha olyan nevű file-t töltünk be. Jó hír viszont, hogy a GIMP Text Tooljában az összes X-es font közül választhatunk, és az xfontsel-hez hasonlóan minden lehetséges paramétert megadhatunk. Hasznos lehet az *Antialias* kapcsoló, amely a betűk széleit szürkén lekerekíti, amivel alacsony felbontás esetén óriási minőségnövekedést ér el (az eddig pocséknak tűnő alap X-es fontok is megszépülnek tőle). Sajnos a Script fu-ban található nyomógomb- és logókészítő rutinok nagyon felületes betűbeállításokat kínálnak, így néha a font átnevezésére van szükség ahhoz, hogy ne csak dőlt betűs feliratot tudjunk belőle készíteni.

●

A következő részben a meglévő betűtípusok magyarításával és a különböző formátumú fontok konvertálásával, telepítésével ismerkedünk meg.

Szabó Péter (pts@fazekas.hu)

GEMOFIS KFT.

Budapest, 1146 Hungária krt. 131.
Tel/Fax: 321-1539, 343-0088
GSM:30-9428-132

AutoCAD		**Norton**	
AutoCAD LT 2000	133.170	WinfaxPro 9,0 95/NT	28.090 /14.050
AutoCAD 2000 Hun/Eng	568.340	Utilities 2.0 NT	26.280 /13.140
Adobe		Utilities 2000 Win95/98	12.790
Acrobat 4.0 Új	**84.670**	System Works 2000 Prof	26.940
PhotoShop 5.0 Hun.	194.840	pcANYWHERE 9.0	45.620 / 22.540
PhotoShop 5.5 Eng.	**228.740**	**Viruskeresők**	
Golive 4.0 új	101.620	VirusBuster 1 user	14.500
Borland		McAfee VirusScan 4.0	8.300
Delphi 5.0 Std. Új	33.840	F-Secure/F-Prot/	44.460
Delphi 5.0 Prof.	151.480 / 94.730	Norton Antivirus 2000	10.910
Delphi 5.0 Eterprise	667.030	Norton Antivir. 5.0 Hun	16.880
C++Builder 4 Std.	33.840	AVP Pro 1 user	13.440
C++Builder 4 Prof.	162.180	**Ügyviteli rendszerek**	
Corel akcióóók!		Unit Szuficit számlázó	27.000
CorelDraw 9.0 up.könyvről	**55.000**	Számla 95	24.900
CorelDraw 9.0 diákoknak	**19.900**	**Egyéb**	
Wordperfect 2000 oktatási	7.900	Arj 2.7 for DOS	15.780
Macromedia		ACDSee 2.4	13.850
Flash 4.0	**67.720**	WinZip 7.0 Win95/98/NT	9.580
Microsoft		QarkXpress 4.0	254.700
FrontPage 2000	35.980	QEMM 9.0 Win95	20.610
Visual Foxpro 6.0 Prof.	130.710	**Paint Shop Pro 6.0**	**32.000**
Visual Studio 6.0 Prof.	261.410	Dreamweaver 2.0	91.130
Win 98 Hun	46.040 / 25.740	Diskeeper akcó	8.000
Win NT Serv. **Akció!**	hívjon	System Commander 4.0	19.890
Win NT Workst. Hun.	75.200	Volkov Commander	6.820
Office 97/2000 Std. Hun	120.760	Check It 98 Std.	14.490
Office 97/2000 Prof. Hun	**145.040**	Cute Ftp 3.0	12.560
Office 2000 Premium Eng.	193.570	Dream House 3D v4.0	8.830
BackOffice SBS 5 user	205.800	Easy Cd creator	24.150
Novell		Suse Linux 6.2	8.620
Novell SBS 5.0+5 user	198.770	Red Hat Linux 6.1St.	11.760
Novell 1 user add on	15.030	Red Hat 6.1 DeLux	25.770
NetWare 5 + 5 user	249.140	Partition Magic 4.0 95/98/NT	19.000
		Close Up 6.5 Host & Remote	38.960

Az árak nem tartalmazzák az ÁFÁ-t. Teljes árlistánkat a **www.gemofis.hu** címen nézhetik meg és tölthetik le.
Ha Internet-en rendel a feltüntetett árakból 2% kedvezményt adunk.
E-mail: **gemofis@gemofis.hu**

A NOTEBOOK LEGYEN VELED!

ELEGÁNS AKTATÁSKÁK,
DIPLOMATA-TÁSKÁK,
GÖRGŐS PILÓTA-TÁSKÁK,
NOTEBOOK-TÁSKÁK,
KÉZI ÚTITÁSKÁK,
IRATTÁSKÁK
SZÉLES VÁLASZTÉKA
NAPPABŐRBŐL,
BŐRHATÁSÚ ÉS
ERŐS MŰSZÖVET ANYAGBÓL.

VISZONTELADÓKAT KERESÜNK!

ARECO SOLO UNITED STATES LUGGAGE

www.areconet.hu és www.irodaszer.com
ARECONET VEVŐSZOLGÁLAT
1065 Budapest, Podmaniczky u. 9. Tel.: 302-0158, fax: 331-0340

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c Tel.: 372-7180 fax: 372-7181
info@gamaxnet.hu www.gamaxnet.hu

KeSzo Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: 332-8717 Fax: 302-5136
WEB: www.keszo.com e-mail: sales@keszo.com

MS Office 2000 angol és magyar Std./ upgr.	**120.000/73.000**
MS Office 2000 angol Prof./ upgr.	**144.000/84.000**
MS Office 2000 angol Premium/ upgr.	**192.000/110.000**
Sygate 3.x 3/6/10/25/Unlim. user	**24.000/48.000/60.000/92.000/120.000**
Pkzip 2.5 Command line Win9x / NT	**12.000**
Pkzip 2.50 for DOS (hosszúfájlnév, 2000. év komp.)	**17.000**
MS Frontpage 2000/ upgr.	**36.000/14.000**
Far 1.63 / RAR 2.60 WinRAR-ral együtt/ ARJ 2.6x	10.000 / 10.000 / 16.000
Winzip 7.0 / WinARJ 32 vagy WinARJ 98	15.000/20.000
LINUX: S.uS.e 6.1 / **RedHat 6.1** / Caldera / Debian	16.000/**21.000**/17.000/18.000
Adobe Acrobat 4.0 / upgr.	99.000/45.000
Adobe Photoshop 5.5 / upgr.	269.000/89.000
PageMaker 6.5.2 Plus / Upg.	180.000 / 54.000
Windows Commander 4.0 16/32bit regisztráció (magyarul is)	**11.000**
Winfax Pro 9.0 (hálózatos üzemben is!!!) / upgr.	33.000 / 16.000
QuarkXPress 3.32 Passport / 4.0 PC / Helyes-e for Quark	**199.000 / 266.000** / 60.000
Illustrator 8.0 / upgrade / **Painter 5.5 Web Edition**	170.000 / 59.000 / **128.000**
Adobe Graphic Studio (PhotoShop 5, Illustrator 8, Pagemaker 6.5)	386.000
Norton Antivirus 2000 angol / upgr. / 5.0 magyar	**13.000 / 7.000 / 20.000**
Visio 2000 Standard / 5.0 Professional / 5.0 Technical	78.000 / 136.000 / 136.000
Partition Magic 4.0	28.000
Procomm Plus32 v4.7 W95/NT / Reachout Enterprise Ed. DOS…NT	51.000 / 58.000
System Commander 4.0 W95/NT Deluxe / Spec. Ed98	28.000/17.000
Multikey 3.5 DOS,Win, W95, W98 (szabadon definiálható billentyűzet) / upg.	4.000 / 2.000
Diskeeper NT4 Server / Upg. / Workstation / Upg.	89.800 / 39.800 / 21.000 / 12.000
MultiEdit 8.0 W9x/NT / Multi Edit 7.0 DOS	48.000/44.000
MathCAD 8.0 Plus / upgr.	182.000/72.000
Autocad 2000 / Autocad LT 98	598.000/120.000
Microsoft Resource Kit könyvek:	
MS Win98 / Office 2000 / NT Serv. / NT WS	16.000/16.400/36.500/17.000
Scriptum szótárak széles választéka raktárról!	
Országh féle Angol Magyar szótár / Halász féle Német Magyar szótár	16.000/16.000
Francia-Magyar nagyszótár / Orosz-Magyar Nagyszótár	14.000/20.000

Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák, a január 10.-i állapotot tükrözik.
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk.

PPP-alapok

A Linux Internetre kapcsolása sohasem volt egyszerű, néha még a haladó linuxosoknak is álmatlan éjszakákat okoz. Az alábbiakban ezzel foglalkozunk.

Bemutatjuk, hogyan lehet beállítani a PPP démont, amelynek segítségével modemen keresztül az Internetre tudunk csatlakozni Linuxunkkal.

Az egyre újabb Linux-disztribúciók egyre jobb PPP beállítóprogramokkal lepik meg a felhasználót. Cikkünk azonban nem ezekről szól – hiszen általában jól dokumentáltak –, hanem inkább az alapokról, azaz mikor és mit kell beállítanunk, ha a szép grafikus beállítócsoda mégsem működne.

Mielőtt belépnénk a különböző beállítási lehetőségek véget nem érő labirintusába, tisztázni kell egy-két alapfogalmat. Otthonról általában modemmel kapcsolódunk az Internet-szolgáltatónkhoz vagy szép magyaros nevén ISP-nkhez (Internet Service Provider). A modemen vagy soros vonalon keresztüli kommunikáció két protokoll szerint folyhat: a PPP (Point to Point Protocol) vagy a már kihalófélben lévő SLIP (Serial Line Internet Protocol) alapján. A PPP-t minden Internet-szolgáltató támogatja.

Amikor felhívjuk szolgáltatónkat, kéri, hogy azonosítsuk magunkat. Ezt az eljárást hívjuk autentikációnak. Általában egy névvel (azonosító) és egy jelszóval (hitelesítő) azonosítjuk magunkat, így a szolgáltató biztos lehet benne, hogy valóban velünk áll kapcsolatban. Alapvetően kétféleképpen tudjuk azonosítani magunkat. Az első megoldás az, hogy interaktívan beírjuk a nevünket és jelszavunkat, utána pedig elindítjuk a PPP vagy a SLIP protokollt. Erre írhatunk egy scriptet is, amellyel leutánozzuk az interaktív bejelentkezést, és így a későbbiekben a kapcsolat létrehozásakor megkíméljük magunkat a fárasztó gépelléstől.

Léteznek ennél sokkal praktikusabb és biztonságosabb megoldások is: a PAP (Password Authentication Protocol) és a CHAP (Cryptographic Handshake Authentication Protocol). E két protokoll azt a célt szolgálja, hogy megkönnyítse az autentikációt az ISP-nél: csak nevünket és jelszavunkat kell megadnunk, és a két protokoll elvégzi az azonosítást. A PAP és a CHAP nagyon eltérő, de mindkettő hatékonyan alkalmazható. A PAP az elterjedtebb, ezt minden szolgáltató támogatja, és a Windows 95 is ezt használja az autentikáció elvégzésére. A nagyobb forgalmú Internet-szolgáltatók bevált szokása, hogy különböző IP-címeket osztanak ki ügyfeleiknek. Mivel a szolgáltató birtokában lévő, kiosztható valódi IP-címek száma véges, nem rendelnek minden felhasználónak saját, egyedi IP-címet, hanem minden kapcsolódása alkalmával egy éppen szabad, senki által nem használtat adnak. Ezt dinamikus IP-címkiosztásnak hívjuk. Ha minden kapcsolódás alkalmával ugyanazt a címet kapjuk, akkor statikus IP-címkiosztásról beszélünk.

Ma már létezik Linuxra egyszerűen kezelhető PPP tárcsázó, amellyel akár 5-10 perc állítgatás után hozzákapcsolódhatunk az Internethez. Ilyen például a KDE-hez mellékelt kppp, vagy a S.u.S.E. Linux tartozéka, a suseppp. Mi azonban nem e programok beállításával foglalkozunk cikkünkben, hanem a standard, „fapados" módszert mutatjuk be, amellyel bármelyik Linuxot az Internetre tudjuk kötni.

Sajnos az alábbiakat WinModemmel nem lehet elvégezni, mert a Linux még nem támogatja ezeket a „jószágokat". A 2.4-es kernelhez már igérik a WinModem-támogatást.

Memória

Alapfogalmak, melyek részbeni vagy teljes magyarázatát megtalálja ebben a cikkben:

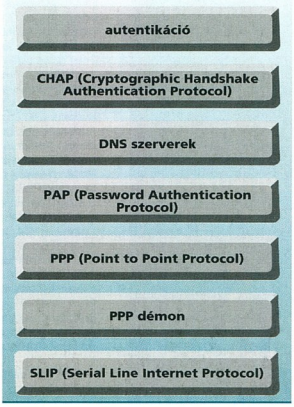

Ugorjunk neki...

Ahhoz, hogy használhassuk a Linux PPP rendszerét, a kernelnek támogatnia kell a PPP protokollt. Ha valami oknál fogva hiányzik a kernelszintű támogatás, akkor elkerülhetetlen a kernel újrafordítása (a PPP-támogatás modulba is tehető).

A Linux PPP rendszere két fő részből áll: egy kernelben lévő részből és egy démonból, esetünkben a pppd-ből. A kernelben lévő rész szabályozza a PPP-vel történő kommunikációt, és egy külön interface-t biztosít a PPP számára. A pppd a kapcsolat folyamán a PPP interface beállítását és a műveletek végrehajtását vezérli. Ennek a démonnak mindig SUID bittel, azaz root jogosultságokkal kell futnia, mert az útválasztó táblázatot is átírja.

A PPP démon beállítása

A PPP démon konfigurációs file-jait a legtöbb esetben a /etc/options/ppp vagy a /etc/ppp alatt találjuk meg. Alapesetben a következő file-okat találjuk: options, pap-secrets, chap-secrets, ip-up, ip-down és ppp-on-dialer. Az options file a PPP démon beállításait tartalmazza. A felhasználók elhelyezhetnek még egy .ppprc nevű file-t is a home könyvtárukban, amelybe beletehetik saját, egyéni beállításaikat.

Fontos tudni, hogy a PPP démon először a /etc/ppp/options file-t, majd a .ppprc file-t értelmezi, és csak utána veszi figyelembe a parancssorban megadott paramétereket. Az options-ben és a .ppprc-ben a PPP démon beállításait, a pap-secrets és a chap-secrets file-ban pedig az autentikációhoz szükséges adatokat adhatjuk meg. Az ip-up és az ip-down file a kapcsolat felépítésében, illetve bontásában játszik szerepet. Fontos file még a /usr/sbin/ppp-on és a /usr/sbin/ppp-off is. A ppp-on script állítja fel a kapcsolatot, a ppp-off pedig lebontja.

Most vegyük sorra az options-ben és a .ppprc-ben megadható opciókat! Ezek közül csak a fontosabbakra térünk ki. (A részletes leírás megtalálható a dokumentációban.)

- *crtscts:* hardveres adatfolyam-vezérlő használata. Ennek az opciónak a használata mindenképpen javasolt, kivéve ha soros portunk nem a National Semiconductor 16550 UART áramkört használja. A *-crtscts* opcióval letilthatjuk a hardveres adatfolyam-vezérlést.
- *local:* ezt az opciót kizárólag akkor alkalmazzuk, ha null-modem kábelt használunk és nem modemet. Ilyenkor a program nem nézi meg, hogy van-e aktív kapcsolat a másik géppel (Carrier Detect).
- *modem:* ezt akkor használjuk, ha modemmel kapcsolódunk az Internetre.

Ilyenkor figyel arra is, hogy létrejött-e a kapcsolat a szolgáltató modeme és a mi modemünk között.

● *xonxoff:* a szoftveres adatfolyam-vezérlést engedélyezhetjük általa. Használata Linux alatt nem javasolt.

● *defaultroute* és *-defaultroute:* az elsővel engedélyezhetjük, a másodikkal pedig letilthatjuk, hogy a PPP interface legyen az útvonalválasztó táblában az alapbeállítás szerinti interface.

● *-ip:* ha statikusan rendel hozzánk a szolgáltató IP-címet, akkor itt megadhatjuk ezt a címet. Szintaxisa: *-ip <statikus IP-nk>:<ISP IP-je>*. Az első helyre statikus IP-címünket, a második helyre Internet-szolgáltatónk IP-címét kell írnunk.

● *-ip-protocol:* a kapcsolat kiépítésénél a pppd nem egyezteti a paramétereket, pedig arra szükség lenne az IP-protokoll használatához. Ezt az opciót csak akkor szabad alkalmazni, ha valamilyen nem TCP/IP-alapú, például korábbi Novell NetWare hálózathoz csatlakozunk (a NetWare 5.0 már IPX helyett szintén TCP/IP-t használ).

● *ipx-protocol:* ha már szót ejtettünk a NetWare hálózatokról, fontos megemlíteni ezt az opciót is. Ennek hatására a pppd egyezteti az ipx kapcsolathoz szükséges paramétereket a szerverrel.

● *noipdefault:* ha dinamikusan kapjuk az IP-címünket, akkor feltétlenül szükség van erre az opcióra.

● *mtu:* a Maximum Transmit Unit értékét állíthatjuk be vele.

● *mru:* a Maximum Receive Unit értékét lehet itt beállítani.

● *debug:* ennek az opciónak a hatására a PPP démon a kapcsolatfelépítés összes lépését naplózza. Hibakeresésnél nélkülözhetetlen!

● *kdebug:* a PPP kernel modul tevékenységének naplózását lehet beállítani egy 1-4-es skálán. Hibakereséshez nagyon praktikus.

Az 1. listában láthatunk egy, a PPP démonhoz alkalmazandó példabeállítást. Az első sorban feltüntetett sebesség nem a szolgáltató és a mi modemünk közti, hanem a modemünk és a gépünk közti elérhető maximális sebességet jelenti.

A PAP és a CHAP autentikáció beállítása

Bár a PAP és a CHAP protokoll alapvetően eltér egymástól, Linux alatt mindkettőt ugyanúgy kell beállítani és használni. A PAP-ot a /etc/ppp/pap-secrets, a CHAP-ot pedig a /etc/ppp/chap-secrets file segítségével tudjuk konfigurálni. E file-ok felépítése teljesen azonos. Mivel e file-okban kell szerepelnie jelszavunknak, érdemes úgy beállítani, hogy azt csak a root felhasználó tudja olvasni.

A file három adatot tartalmaz, szóközökkel elválasztva. Ha több szolgáltatóhoz van hozzáférésünk, akkor azokat is itt, de új sorban kell feltüntetni. Az első adat az azonosítónk a szolgáltatónál. A második a szerverazonosító. Ez az Internet-szolgáltatónk szerverének a neve, de nem érdemes bajlódni vele, egyszerűen írjunk ide egy *-ot. Harmadik adatként a jelszavunkat kell beírnunk.

A /etc/ppp/options-ben írjuk be a *name* opcióhoz a szolgáltatónál érvényes azonosítónkat. Ennek alapján keresi ki a PPP démon a pap-secrets vagy a chap-secrets file-ból a megfelelő jelszót, és e névvel is jelentkezik be a szolgáltatónkhoz. Ha nem adunk meg nevet, akkor a PPP démon azzal a user nevével fog bejelentkezni, amivel éppen fut. Érdemes használni még a *hide-password* opciót, melynek hatására a PAP autentikáció naplózásakor a naplófile-okban nem fog szerepelni jelszavunk.

PPP scriptek

Mint már említettük, a /usr/sbin/pppon script állítja fel gépünk és szolgáltatónk között a PPP kapcsolatot. Ez a file tulajdonképpen egy shellscript. A 2. lista egy példa erre a scriptre. Az „ISPPHONE" helyére szolgáltatónk telefonszámát kell írnunk. A „w" karakter hatására vár egy-két másodpercet, mielőtt folytatná a hívást. A „/dev/ttyS1" helyére annak a soros portnak az eszközfile-nevét kell írnunk, amelyen a modem „csücsül": a COM1-nél ez /dev/ttyS0, a COM2-nél /dev/ttyS1 és így tovább.

A ppp-on-dialer szintén egy shellscript – erre példa a 3. lista. Ez a script felelős a szolgáltatónk és a modemünk összekapcsolódásáért. A modemmel a chat program révén tudunk kommunikálni. Példánkban a script már automatikusan meg is hívja.

Előfordulhat, hogy nincs lehetőségünk CHAP vagy PAP protokollt használni az azonosításra, vagy mielőtt még az autentikációra sor kerülne, egy menüből ki kell választanunk a megfelelő menü-

Programlisták

1. lista: Az /etc/ppp/options file

```
115200
modem
asyncmap 0
mtu 552
mru 552
crtscts
defaultroute
noipdefault
hide-password
ipcp-accept-local
ipcp-accept-remote
name ubul
```

2. lista: a /usr/sbin/ppp-on file

```
#!/bin/sh
ISPPHONE=06w40123456
# szolgáltatónk telefonszáma
export ISPPHONE
# mások számára is láthatóvá tesszük az ISPPHONE változót.
exec /usr/sbin/pppd /dev/ttyS1 connect /etc/ppp/ppp-on-dialer
# A pppd elindítása.
```

3. lista: a /etc/ppp/ppp-on-dialer file

```
exec /usr/sbin/chat -v \
TIMEOUT 10 \
ABORT '\nBUSY\r' \
ABORT '\nERROR\r' \
ABORT '\nNO ANSWER\r' \
ABORT '\nNO DIALTONE\r' \
ABORT '\nNO CARRIER\r' \
ABORT '\nRINGING\r\n\r\nRINGING\r' \
'' '\n ATZ\r'
OK ATDT$ISPPHONE \
CONNECT
EOF
```

4. lista: a ppp-off

```
#!/bin/sh
if [ -r /var/run/ppp0.pid ]; then
kill -INT `cat /var/run/ppp0.pid`
if [ ! "$?" = "0" ]; then
rm -f /var/run/ppp0.pid
echo "ERROR: Removed stale pid file"
exit 1
fi
echo "PPP link removed..."
exit 0
fi
echo "ERROR: PPP link is not active..."
exit 1
```

5. lista: a resolv.conf

```
search
nameserver 10.0.0.1
nameserver 10.0.0.2
# ide saját szolgáltatónk DNS szerverét írjuk
```

pontot. Ilyen esetekben is a chatet kell használnunk.

A chat programnak adni kell egy scriptet, mint ahogy ez a 3. listában látható. A script felépítése nagyon egyszerű: a sor első részében meg kell adni, hogy milyen karaktersorozatot várunk a szervertől, és szóközzel elválasztva azt, amit erre „válaszolunk". Például tudjuk, hogy amikor felhívjuk a szervert, az először a nevünket, majd a jelszavunkat kérdezi, és csak utána indítja el a PPP szolgáltatást. Ekkor írjunk egy scriptet, amely először a „username:" karaktersorozatra vár.

Ha ezt megkapta, akkor elküldi nevünket, majd vár a „password:" karaktersorozatra, végül jelszavunk elküldése következik.

Esetünkben ez így néz ki:

"Username:" "\qubul"

"Password:" "\qstartrek"

A chatscriptben az ABORT direktívával megadhatjuk, hogy mely karaktersorozat hatására fejezze be futását a program.

Ezután már hozzá is kapcsolódhatunk szolgáltatónkhoz a */usr/sbin/ppp-on* parancs kiadásával. A kapcsolat felépítése után a PPP démon elindítja a /usr/ppp/ip-up scriptet is, amelyben elhelyezhetjük azokat a feladatokat, melyeket minden kapcsolódáskor végre akarunk hajtani.

A kapcsolat befejezéséhez a *ppp-off* parancsot kell kiadni. Ez is egy script (4. lista), amely még a kapcsolat tényleges bontása előtt meghívja az ip-down scriptet.

DNS szerverek beállítása

Ha mindent jól csináltunk, akkor már el kell tudnunk érni az Internet gépeit is. De amíg nem állítjuk be a névfeloldáshoz szükséges DNS szerverek címeit, addig nem hivatkozhatunk rájuk névvel (például www.jajdejo.hu), hanem csakis IP-számmal.

Minden Internet-szolgáltatónak van DNS szervere, általában kettő is. Ez a szolgáltatás publikus, de érdemes mindig a saját ISP-nk szervereit igénybe venni.

A névfeloldást a /etc/resolv.conf fileban tudjuk beállítani (5. lista). A nameserver direktívákkal tudjuk megadni azokat a DNS szervereket, amelyeket majd a rendszer használni fog.

Ha valami mégsem működne...

A Linux PPP démonjának egyik legjobb tulajdonsága, hogy rendkívül részletesen naplózza a kapcsolatfelvétel lépéseit a szolgáltatóval.

Ha netán valami mégsem működne rendesen, utánanézhetünk a naplófile-okban, amelyeket a /var/log könyvtárban találunk. Előbb azonban nem árt bekapcsolni a pppd naplózását a *debug* és a *kdebug* opcióval.

Garzó András *(garzoand@mail.petrik.hu)*

SONY

SONY VAIO PCG-505RX | SONY VAIO F390 | SONY VAIO XG9

XG9 Szerver vagy noteszgép?

"Az utoljára bemutatott gép annyira megfogott, hogy nem is adtam volna vissza a VAIO-t." IDG Számítástechnika
"A különös nevű Vaio család tagjainak legszembetűnőbb tulajdonsága, hogy szépek." Chip Magazin
"Szerelem első látásra." Computer Panoráma

- Intel Pentium III 500 MHz
- 13.3" TFT (1024x768)
- 128 MB RAM (max 256 MB)
- 18,1 Gbyte HDD (max 28.1 GB)*
- Sony Jog Dial **
- 4xDVD Hot-swappable***
- i.LINK (IEEE-1394)

intel inside pentium III

* A DVD helyére berakható 10 Gbyte-os bővítés
**A Sony által kifejlesztett "tekerő gomb" megkönnyíti az alkalmazások megnyitását
*** Foglalat, működés közben is cserélhető eszközök (floppy, DVD, CD író, HDD bővítés, pótakkumulátor) számára.

VAIO

Magyarországon forgalmazza: ANT Kft. | Tel.: 331-5353 | http://vaio.ant.hu

Könyvesboltunkban a számítástechnikai szakirodalom széles palettájával várjuk Önöket

CHIP Szakkönyvesbolt

1132 Budapest, Visegrádi u. 11.
Telefon: 350-7144
Telefon/fax: 339-8617
E-mail: chip.bolt@dnb.hu

A CHIP Számítógép Magazin, a CHIPtár sorozat és a PC Guru új és régi számai mellett kapható a Vogel Publishing Kft. másik lapja, az MM Műszaki Magazin is.

E hónapban ezeket a könyveket vásárolták a legtöbben:

CorelDraw 9.	2 912 Ft
Photoshop 5 biblia I-II. (CD-ROM-mal) – kötetenként	4 200 Ft
Office 2000 – Dummies könyvek	2 800 Ft
LINUX – Lépésről lépésre	2 240 Ft
JAVA felsőfokon (CD-ROM-mal)	3 250 Ft
Egyszerűen Excel 2000 for Windows	890 Ft
Egyszerűen Word 2000 for Windows	890 Ft
PC-tuningolás '99	3 298 Ft
Alkalmazásfejlesztés	1 950 Ft

Microsoft
Csőd vagy csak figyelmetlenség?
Michael Chaney, egy nashville-i Linux-konzultáns fizette be saját bankkártyájával a Network Solutionsnál a Passport.com domain éves díját, miután a karácsonyi ünnepek alatt elérhetetlenné vált Hotmailes postafiókja. December 23-ig lett volna esedékes a domain éves díjának kifizetése, és minthogy a Microsoft elfelejtette kiegyenlíteni a számlát, a Network Solutions letiltotta a címet. Mivel a Microsoft által üzemeltetett Hotmail ingyenes levelező szolgáltatás is a Passportot használja a felhasználók azonosítására, ezzel a Hotmail is használhatatlanná vált. Chaney december 25-én befizette a foglalási díjat, erről hivatalos elismervényt is kapott; ez megtekinthető a www.doublewide.net címen. A Microsoft azóta

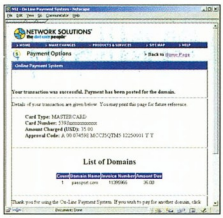

A Linux-guru karácsonyi ajándéka a Microsoftnak

megkereste Chaney-t, és megköszönte a 35 dolláros díj befizetését, illetve ennek visszatérítését is felajánlotta. Chaney a Web-lapján kifejti, hogy nem különösebben hiányzik neki a pénz, ha viszont fizetni akar a Microsoft, fontolóra vehetnék, hogy mekkora kárt okozott volna nekik, ha a Hotmail, és a másik 25 Passport által azonosított Web site még napokig elérhetetlen lett volna (ezek közül igazából csak a Microsoft saját site-jai érintettek, a többiek ugyanis – biztos, ami biztos – más azonosítási módszert is alkalmaznak).

- www.doublewide.net
- www.passport.com/directory/

Domainháború
Hét és fél millió dollár egy Web-címért!
A domainnevek kereskedelmében igencsak eseménydúsnak bizonyult 1999 vége. November utolsó napjaiban az eCompanies 7,5 milliót fizetett a Business.com névért, amivel megdöntötte a Compaq altavista.com-mal kapcsolatos 3,35 milliós rekordját. A sokaknak ismeretlen, business-to-business szolgáltatásokat nyújtó eCompanies fő ismertetőjele, hogy társalapítója a Disney Internet korábbi vezetője, Jake Winebaum. Az eladó kiléte ismeretlen, ámde azt tudni lehet, hogy '97-ben – akkor rekordnak számító – 150 000 dollárért vette a domaint. Alig egy hónappal később újabb rekord született. A year2000.com-ért az újév első napján az eBay aukcióján tízmilliót ajánlottak. Sajnos napokon belül kiderült, hogy a tízmilliós ajánlatért egy csaló felelős. Csakúgy, mint valamennyi alacsonyabb összegűért is. A Peter de Jager által birtokolt cím alatt jelenleg egy Y2k-problémákkal foglalkozó információs központ működik, ami a váltás megtörténtével nagyrészt aktualitását vesztette. A tulajdonos szerint azok lehettek a hamis licitek elkövetői, akik gyűlölködő leveleket is küldtek neki, mert áruba merészelte bocsátani a „kegyhelynek" számító Web-lapot. A fentiekből az Internet szabadságával járó problémák mellett arra is fény derül, hogy a domainnevek egyre jobb befektetésnek számítanak. Különösen a nagyon könnyen megjegyezhetők vagy az ötletesen hangzók, mivel ezek könnyen megragadnak a későbbi látogatók fejében, így jóval kevesebbet kell költeni a bevezetésükre és köztudatban tartásukra.

Fókusz Online, MatávNet
Immár kártyával is biztonságos
A hazai gyakorlatban is egyre népszerűbbé váló hitelkártyás fizetés lehetőségét valósította meg a Fókusz Online, a MatávNet és a Fókusz Könyváruház közös vállalkozása. A Visa kártyával vagy MasterCarddal rendelkezők november 25-étől az InterEurópa Bank segítségével biztonságosan vásárolhatnak bank- vagy hitelkártyájukkal a cég által alkalmazott 128 bites SSL szabvány használatával. Ez a biztonsági megoldás nemcsak hazánkban egyedülálló, hanem európai mércével is újdonságnak számít, hiszen alig 40 pénzintézet kínál ilyen jellegű szolgáltatást az internetes vásárlóknak. A tranzakció közben emberi beavatkozás nélkül ellenőrzik a kártyát, és vonják le a vásárolt áru ellenértékét, így biztonságosabbnak mondható, mint a már megszokott bankkártyás fizetések (például egy étteremben). Természetesen, akik szívesebben vásárolnak a megszokott, postai utánvéttel, azoknak erre is lehetőségük nyílik.

- www.fokuszonline.hu

Netcenter
Munkára fogva
Bár az AOL számára főleg a Netcenter portál tette felvásárlásra érdemessé a Netscape-et, csak most kezdik kihasználni a bevezetett név előnyeit. Az újjáalakított Netscape Netcenterrel azokat célozták meg, akik számára mindennapos munkaeszközzé vált az Internet, vagyis „netizennek" (a Net polgárai) számítanak. Mellettük a valódi piacot azok a vállalatok jelentik, akik továbbra is hűségesen használják a Netscape böngészőit, ugyanis ezeken a helyeken az internetes böngészést a Netscape oldalán kezdik az alkalmazottak, jelentősen növelve a Netcenter látogatottságát. A Netcenter oldal igencsak

Az új Netcenteren érződik az AOL munkája

tetszetős, ugyanis teljesen elkülönítve szerepelnek rajta az üzleti és a kikapcsolódást szolgáló információk, illetve a Web-helyek gyűjteményei. A látogatók a Yahoohoz hasonlóan rendezett, jól áttekinthető könyvtárszerkezetben navigálhatnak a Web-helyek nézegetése során.

- www.netcenter.com

Compaq
Ami elhangzott, annak nyoma van
A Compaq jóvoltából immár a Weben található, beszédet tartalmazó hangfile-okban is keresgélhetünk. A SpeechBot Web-oldalról alighanem sokat fogunk még hallani, ugyanis ez az internetes világ első olyan keresője, amely néhány amerikai rádióadó műsorát folyamatosan

A rádióműsorokban keresgélhetünk a Speechbottal

szöveggé alakítja, majd indexeli az átiratok tartalmát. A felhasználó keresésének végeredményét szöveges és hang (RealAudio) formában is megvizsgálhatja. A több mint 2500 órányi hanganyag kezelése, illetve automatizált átírása izgalmas műszaki feladat. A Compaq ezt az AltaVista technológiájának használatával valósította meg. Bár a szolgáltatás egyelőre csak az angol beszédet ismeri fel, megjelenése jelzés értékű.

➧ www.speechbot.com

NameTheDecade.com
A jövő nevei

Önök hogyan neveznék egyszerűbben a 2000-es évek első évtizedét? A kérdés nem beugratós. Véget ért a bevált megnevezéssel illetett „kilencvenes" évek, és beköszöntött az új évtized, melynek persze van saját problémája, de köznapi beszélgetésekben használható neve még nincs sem magyarul, sem pedig angolul. A NameTheDecade.com három alapítója szeretné elősegíteni, hogy a netizenek szűrkeállományuk összeadásával frappáns megnevezést találjanak az elkövetkezendő tíz évnek. Szerintük sokkal szerencsésebb, ha mi alkotjuk meg a jeles évtized köznapi nevét, és nem a média vagy egyéb hatalom erőszakol ránk egy nyögvenyelős elnevezést. A Web-hely több „kész" választ tár elénk, de amennyiben új ötletünk támad, ezt is hozzáadhatjuk a listához. Néhány minta a kínálatból: zeros, singles,

Évtizedem, vajh miképp nevezzelek?!

2k's, és egyik kedvencünk: naughties (javasljuk az olvasóknak, hogy a többi javaslatot is böngésszék végig, érdemes!). A szavazat leadása mellett egy kipipálható doboz formájában ünnepélyes ígéretet is tehetünk, hogy csak a megjelölt szót használjuk, és mostantól mindenki mást is erre buzdítunk.

Zero Knowledge Systems
Légy felismerhetetlen!

A Zero Knowledge Systems új terméke, a Freedom lehetővé teszi a netizenek számára, hogy teljesen elrejtsék kilétüket a vizslán figyelők elől. A program segítségével a felhasználók álszemélyiségeket hozhatnak létre, és ezzel jelentkezhetnek be Web-helyekre, küldhetnek e-mailt, vagy részt vehetnek az IRC-s és usenetes csevegésben. A rendszer hátránya(?), hogy az online vásárlásokhoz csak korlátozottan használható, ugyanis ezek a Web-helyek a bankkártyák és a valós IP címek, illetve a lakhely vagy telephely címe alapján szállítják a vásárolt árut vagy szolgáltatást. Az álszemélyiség előnye, hogy megszabadulhatunk igen sok kéretlen reklámtól, hírlevéltől, valamint meggátolhatjuk, hogy egyes cégek – webes utunkat nyomon követve – felhasználói profilt készítsenek rólunk. A Freedom használata során adataink kódolva mozognak, és több átirányító szerveren – divatos nevén „Freedom network"-ön – keresztül jutnak el a célállomáshoz, így az álszemélyiségek még véletlenül sem kapcsolhatók össze a valóssal. Álszemélyiséghez 10 dollár ellenében juthatunk. A rendszer használatához Windows 95/98 szükséges, ugyanis egyelőre csak erre az operációs rendszerre készült el a Freedom kliensprogramja. A bejelentést követően rögtön felmerült a kérdés, hogy létezik-e valamilyen kiskapu a kódolásban, ugyanis az FBI és egyéb nyomozó szervezetek megkívánnák ennek használatát. Ezzel kapcsolatban csak a ZKS nyilatkozatára hagyatkozhatunk, miszerint nem hagytak semmilyen kiskaput, sőt még a kódolási rendszerek – kanadai – kiviteli szabályozását sem sértették meg.

➧ www.freedom.net

Európai Közösség
Elektronikus Európát!

Az Európai Közösség elnöke, Romano Prodi bejelentette, hogy egy olyan hosszú távú terven dolgoznak, amely ha megvalósul, minden Európaihoz eljuttatja az Internetet. Az eEuropa nevű kezdeményezés tíz fő terület továbbfejlesztésétől reméli az információs társadalom kialakulását, az oktatástól egészen az egészségügyig. Mivel az Európai Közösségben kezd megvalósulni a közös piac, valamint az egységes fizetőeszköz, Prodi véleménye szerint a következő kézenfekvő lépés a behálózás. A kezdeményezés tartalmazza az Internet-elérés általánossá tételén kívül a hozzáférés árának csökkentését, az elektronikus kereskedelem szabályozását, valamint a smartcardok elterjesztését biztonsági és pénzügyi célokra. Az eEuropa terveit jövő márciusban Lisszabonban tárgyalják meg a Közösség vezetői.

AOL
Túl a 20 millión

Az America Online december közepén elérte a húszmillió előfizetőt. A világ legnagyobb Internet-szolgáltatója két évvel ezelőtt még „csak" tízmilliónál járt, októberben már 19 milliónál, míg végül decemberre túlszárnyalta a bűvös húszmilliót. Az AOL már a további növekedést tervezi: a hagyományos, offline kereskedelmi csatorna kiemelkedő tagjaival köt szövetséggel. Legutóbb például a legnagyobbak közé tartozó Wal-Mart áruházláncal hoztak tető alá megállapodást. A PC-gyártók körében a Gatewayt szemelték ki: 800 milliót fektettek a cégbe, amely cserében eladott gépeihez az AOL Internet-szolgáltatását ajánlja. Az óriás már a vezeték nélküli világban is megvetette lábát: többek között felvásárolta a Tegic Communicationt, és a Motorolával is szövetséget kötött, melynek keretében az AOL üzenő szolgáltatást nyújt majd vezeték nélküli eszközökhöz.

Plagiarism.org
Eddig könnyű volt az élet!

Az egyesült államokbeli egyetemeken már jó pár éve okoz problémát, hogy az élelmesebb diákok némi juttatásért közkinccsé

teszik (szak)dolgozataikat, amelyeket iskolatársak megvehetnek és – jó esetben kicsit átformálva – sajátként beadhatnak.
Az elmúlt három évben már több, üzleti tehetséggel megáldott tanuló is profitált a statisztikák szerint 10-15%-ot kitevő lustább vagy kevésbé eszes társaik által támasztott igények kielégítéséből.
Ennek élő példája a SchoolSucks.com, amelynek tulajdonosa Kenny Sahr. Állítása

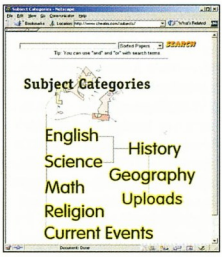

A cheater.com a félkész dolgozatok egyik fő forrása a Neten

szerint a Web-lap már az első naptól profitot termelt, és jelenleg hat számjegyű bevételt ér el. Az ehhez hasonló Cheater.com is jó fogás, hiszen napi 60 ezer látogató keresi fel a jobbnál jobb dolgozatokért.
Ámde mostanában a másik oldal is elkezdte képviseltetni magát, például John Barrie személyében, aki megelégelvén a plágiumot, létrehozta a Plagiarism.org-ot, aminek fő feladata egy-egy gyanús dolgozatról eldönteni, hogy vajon tényleg szerzőjének agyszüleménye-e. Bár ennek vizsgálatával már eddig is foglalkoztak az oktatók, a Plagiarism.org metakeresési technikája most egy sokkal erősebb fegyvert adott kezükbe. A kereső jelentősen gyorsítja az ellenőrzést, akár másodpercek alatt ítélkezik a nebuló felett.
Az oktatónak mindössze annyi a dolga, hogy elküldje a delikvens dolgozatát a web-helyre, ahol egy program elemzi azt, majd a hasonló irományok fő jellemzőit tartalmazó (a netes dolgozatforrásokra is építkező) adatbázissal összehasonlítva kiszűri, hogy mely mondatok, bekezdések, esetleg fejezetek fordultak már elő máshol, kicsit más köntösbe bújtatva.
Félreértés ne essék, a fenti hír nem ötletadóként született...

- www.schoolsucks.com
- www.cheater.com
- plagiarism.org

CECS
Vásárolj, és fogyassz kevesebbet!

A fenti mondat csak látszólag ellentmondás: egy amerikai kutató felmérése alapján az elektronikus kereskedelem jelentős energiamegtakarítást jelenthet a következő évtizedekben.
Dr. Joseph Romm és a Center for Energy and Climate Solutions tanulmánya alapján (ennek címe The Internet Economy and Global Warming: A Scenario of the Impact of E-Commerce in Energy and the Environment) kiderül, hogy 1997–98-ban az elmúlt ötven év legnagyobb energiafelhasználás-csökkenését élte meg Amerika anélkül, hogy az energia ára emelkedett volna.
Ennek a tendenciának köszönhetően a következő három évre a 13%-os gazdasági növekedés mellé csupán 2%-os energiafogyasztás-növekedést jósolnak, amit az elektronikus kereskedelem terjedésének tulajdonítanak.
Hogy miért? A gazdaság eme új ágazata az építkezés, gyártás és a szállítás területén is jelentős megtakarítást eredményez, márpedig ezek igencsak nagy fogyasztók.
Emellett a tanulmány szerint az e-kereskedelem épületigénye is csekélyebb a hagyományos kerskedeleménél, azaz kevesebb raktár, iroda és gyár kell.
Megoldottuk volna az energiaválság problémáját?

CNET
Túl az Interneten

Úgy tűnik, hogy a CNET Inc. a hagyományos média területén is szeretné megvetni a lábát.
A nagy internetes tartalomszolgáltató – övé többek között a közismert www.download.com és a www.news.com – szövetséget kötött az AMFM rádiókonszernnel. (Csupán érdekességképpen jegyezzük meg, hogy a Media Metrix felmérései szerint a CNET oldalaira összesen 9,4 millióan látogatnak el havonta, így az abszolút lista 15. helyén szerepelnek.)
A két cég hamarosan közös rádióadást indít San Franciscóban, a KNEW 910 AM-et. Amennyiben e vállalkozás sikeresnek bizonyul, további nagyvárosokba is eljut majd a technológia hangja.
A rádió tervezett programjának gerincét az informatikai hírek alkotják, de emellett az ismertebb piaci szereplőkkel készült interjúk, valamint az új technológiák, illetve termékek bemutatója is gazdagítja a műsort.
A fenti kezdeményezés is mutatja, hogy az Internet világát egyre kevésbé lehet elszakítani az úgynevezett hagyományos csatornáktól. Eddig az volt a jellemzőbb, hogy a hagyományos médiamogulok (NBC, ZD) törtek be az Internet világába, de a fenti hír azt jelzi, hogy ez a trend akár meg is fordulhat.

Ericsson, Lycos
Internet mobilis

Itthon egyelőre még nem hiszünk azoknak a meséknek, miszerint jövőre már több (tíz)millió mobilos egyetlen célja csak az lesz, hogy az Internetre kapcsolódjon telefonján keresztül.
Ennek legfőbb oka talán az, hogy a mobiltelefonos Internet-elérés egyelőre az újgazdagok, a megszállottak vagy a Mátrix-hívők mániája, köszönhetően a magas mobil-Internet percdíjaknak, valamint annak, hogy a jelenlegi mobiltelefonok kijelzője bizony édeskevés az Interneten való böngészéshez, pontosabban a manapság már nem túl ritka 800×600-as felbontást követelő oldalak megjelenítéséhez.
Persze, e véleménnyel szemben fel lehet hozni azt, hogy a WAP technológiát éppen arra fejlesztették ki, hogy a mobilok aprócska kijelzőjén is élvezhető tartalmat kapjunk.
Igen ám, csakhogy ismereteink szerint Magyarországon még egyetlen WAP-szerver sem működik a nagyközönség számára nyitottan, és ha működne is, vajon a több mint egymillió mobiltelefonból hány alkalmas a WAP-szolgáltatások igénybevételére?
De fel a fejjel, hiszen itt, a jövő évezred küszöbén mindenre találunk megoldást! Sőt úgy tűnik, a Lycos–Ericsson páros már meg is lelte: mobiltartalom-szolgáltatás készítésére szövetkeztek egymással. Bár ennek a ténynek egyelőre „csupán" hírértéke van (vagyis egy ilyen jellegű szövetség profitot csak a későbbiekben termelhet), de feltehetőleg őket is fellelkesítette a sokféle piaci elemzés. Közülük több 2002-re már százmillió mobil-Internet

felhasználót jósol, és számuk 2003-ban akár az egymilliárdot is elérheti. Tekintve, hogy ez a lélekszám Földünk lakosságának hetedét jelenti, meglehetősen optimistának tűnik ez a jóslat, főleg ha figyelembe vesszük, hogy a vezetékes Internet-kapcsolattal rendelkező számítógépek száma még most sem éri el az egymilliárdot.

Frost&Sullivan
Hangoskodjunk az Interneten

A Frost&Sullivan piackutató cég elemzése szerint 2005-re az Internet-alapú hangtovábbító berendezések piaca nagyobb mértékben bővülhet, mint a hagyományos hálózati eszközöké.
Az elemzés szerint a vezeték nélküli átvitel bevezetése óta a legjelentősebb fejlesztés az internetes hangátvitel, a VoIP protokolltechnológia. Ebben lehet valami, elég ha csak arra gondolunk, hogy a nagyvilággal egy időben már Magyarországon is telefonálhatunk az Internet segítségével a mobil és vezetékes szolgáltatóknak köszönhetően.
E technológia előnye az, hogy jóval olcsóbban beszélgethetünk. De miért éri meg ez a szolgáltatónak? Két okból is: egyrészt azért, mert a már kiépített, eredetileg adatátvitelre telepített hálózatát adja el nekünk, és így sokkal kisebb költségei vannak, másrészt hatékonyabban lehet az infrastruktúra lehetőségeit kihasználni.
A későbbiekben még nagyobb megtakarítást tehet lehetővé a VoIP, ugyanis a további hálózatfejlesztések során nem kell már külön adat-, illetve hangátvitelre alkalmas rendszert kiépíteni: innentől már csak adat lesz, ugyanis a jövő telefonközpontjában közvetlenül az Internetre teszik át a beszélgetéseinket tartalmazó csomagokat. Ezt a fejlődést jelzi, hogy a tavaly még csupán kis nyereséggel kecsegtető, mindössze 279 millió dolláros piac akár tízmilliárdosra is duzzadhat az elkövetkező öt év folyamán.
A folyamat következő lépésétől máris rettegnek a telekom cégek, ugyanis így egy-egy talpraesett Internetes-szolgáltató hamarosan telefonösszeköttetést is létrehozhat, sőt a jóval olcsóbb üzemeltetési díjaknak köszönhetően igencsak megszorongathatja vetélytársait. (Fetéve, hogy a mindenkor változó állami szabályozók valóban a versenyhelyzetet támogatják.) Az Internet-szolgáltatók esetében a hatékonyságot növeli majd, hogy nem kell közvetlen kapcsolatot létrehozniuk a hívó és a hívott között, ugyanis az Internet sajátosságai miatt a csomagok ennek hiányában is célba érnek. Nekünk, fogyasztóknak ez azt jelenti, hogy a közeljövőben minden telefonos kapcsolatunkra igaz lesz a „mobil" jelző, hiszen a beszélgetés adattá alakított csomagjai a világ bármely pontján elérnek minket – gondoljunk csak az elektronikus levelezésre.

Kína
A kínai nagy fal még mindig áll

Kínában tavaly halálra ítéltek egy hackert, mert testvérével betört egy bank rendszerébe, ahonnan 87 000 dollárnak megfelelő yuant helyezett át az általa létrehozott számlákra. Azóta a bíróság a fellebbezést is elutasította, bár az ítéletet felfüggesztett halálbüntetésre módosította. A testvérpár másik tagja csupán életfogytig tartó börtönbüntetést kapott, mivel együttműködött

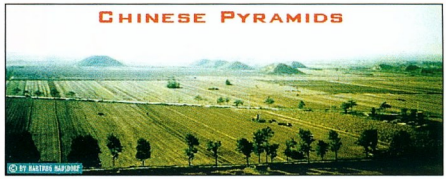

Kínai piramisok

a hatóságokkal. A hír megdöbbentő, hiszen mint a későbbi információkból kiderült, a tettesek a pénz jelentős részét visszafizették. Igaz ugyan, hogy Kínáról van szó, ahol még mindig áll egy fal. A kínai társadalomban a halálbüntetés szinte mindennapos, és főleg azokat sújtják vele, akik a közjót megkárosítják.

Érdekes site-ok és szolgáltatások
BugNet: hibát hibára...

Az új szoftverek a fejlesztés után annyira gyorsan jelennek meg a kereskedelemben, hogy igazából nincs idő a programkódban maradt hibák tisztességes kijavítására. Szerencsés esetben a szoftver gyártója maga is rájön a hibára, és még annak felhasználók általi felfedezése előtt megjelenteti a hibajavító frissítést (patch, bug-fix), esetleg egy új, hibamentes verziót. Sokszor előfordul azonban, hogy csak a felhasználók veszik észre a – nem ritkán biztonsági – hibákat. Az ilyen bugokra figyelmeztet a BugNet. A felfedezés után rögtön fölkerül a site-ra a hiba és részletes leírása, így a felhasználók már a javítás megjelenése előtt is tehetnek lépéseket a lehetséges károk megelőzésére. A fontos frissítések letöltési oldalai is megtalálhatók itt, és föl lehet iratkozni a hírlevélre is, mert így e-mailben kapunk értesítést a legfrissebb szoftverhibákról.
➧ www.bugnet.com

Kínai piramisok

Kevesen tudják, hogy Kínában is épültek piramisok, bár formájuk és rendeltetésük nem annyira jellegzetes, mint az egyiptomi, temetkezési célokat szolgáló hatalmas építményeké.
A kínai piramisok formája változatos képet mutat: találunk lépcsős, lapos és elnyújtott formájút. Érdekes viszont, hogy az egyiptomiakkal ellentétben sokuknak nem csúcsos, hanem inkább levágott a teteje.
Ezen a Web-helyen több ilyen piramisról találunk tényszerű vagy feltételezésen alapuló bemutatót.
A kapott információ talán feledteti velünk a Web-lap egyszerű küllemét.
➧ hawk.hama-med.ac.jp/dbk/chnpyramid.html

Soha nem látott driverek

Véletlenül akadtunk a következő site-ra egy olyan eszközmeghajtó-program keresése közben, amely gyártójának címét nem tudtuk megtalálni. Itt jó eséllyel le tudjuk tölteni a ritkaságnak számító hardvereszközök aktuális meghajtóprogramjait, sőt néha több változatot is, legyen az operációs rendszerbeli vagy verziószámbeli különbség. Driverkeresés közben érdemes itt is körülnézni.
➧ weldlab003.me.nctu.edu.tw/stuff/index-e.htm

Fazakas László – Giczy Gergő

Orca Toplan

Hálózat öt perc alatt!

A hagyományos soros port újabb változatának, az USB csatolófelületnek már hosszú ideje emlegetik a jobbnál jobb felhasználási lehetőségeit, azonban eddig csupán a számítógép és valamilyen periféria közötti összeköttetést oldották meg vele. A hozzánk eljutott Orca Toplan egészen mást nyújt: segítségével két számítógép között építhetünk ki hálózat jellegű, 10-12 Mbit/s-os sebességű kapcsolatot!

Mivel az USB csatoló az elmúlt időszakban már általánossá vált a gépekben, így a Orca Toplannal bármikor, tényleg percek alatt összekapcsolható két számítógép, azok házának megbontása nélkül. Ennek módja: a mellékelt USB kábeleket egy rózsaszín-zöld (éljen az iMac) dobozkába csatlakoztatjuk, majd a gépek USB portjára kötjük. Ezek után mindkét Windows 98 automatikusan felismeri, hogy új egységet kapcsoltunk rendszerünkhöz, majd a telepítőlemezről felmásolja a szükséges meghajtóprogramokat. Egyetlen dolgunk marad: a hálózati beállításoknál meg kell adnunk a Toplant, mint hálózati csatolót, és hozzá kell rendelnünk egy igényeinknek megfelelő protokollt (IPX/SPX volt a legpraktikusabb). A Windows 98 újraindítása után máris működött a hálózat.

A készülék fő előnye tehát ott mutatkozik meg, ahol csak két gépet kell összekötni (habár lehetőség van több gép láncba fűzésére is), amihez egyébként legalább két hálózati kártyára, kábelre és lezárókra, vagy éppen hubra lenne szükség.

Bár ez hub nélkül 5-6, hubbal 13-16 ezer forintba kerül, azonban a telepítés, beállítás jóval hosszadalmasabb, tehát csak állandó kapcsolat létesítése esetén éri meg a fáradságot. Ezért szervizcélokra, noteszgép és asztali gép összekötése esetén roppant praktikus a Toplan, hiszen mindössze pár dekát kell hurcolnunk magunkkal, és mégis bárkivel kapcsolatot teremthetünk. Jól használhatják továbbá alkalmanként összejövő játékosok is, többrésztvevős küzdelmekhez. Nettó ára 12 900 Ft, a garancia 1 év.

Fazakas László

Herta Kft. ☎ 322-2232

Hálózat kicsiben

Diva USB

Mobil ISDN kapcsolat

Amikor az Eicon Technology Diva USB készülékét először megláttam, nem tudtam elképzelni, hogy mi is lehet, ugyanis lendületes formájával, kecsességével teljesen eltér a megszokott doboz alakú eszközöktől. Alaposabban szemügyre véve nyilvánvalóvá vált, hogy egy ISDN terminál adapterrel állok szemben – ekkor kezdtem tisztelni a fejlesztőket az ötletes, mármár meghökkentő külalakért.

Csodálatom csak tovább fokozódott a későbbiekben, ugyanis a „kicsi a bors, de erős" szólás kiválóan ráillik e készülékre. Az USB portra kapcsolás után a plug and playnek köszönhetően a meghajtók gyorsan feltelepültek, így néhány perc alatt működő ISDN kapcsolattal rendelkeztem, sőt a mellékelt RVS-COM lite szoftverrel faxolásra (G3, G4) és file-átvitelre is alkalmassá vált gépem, az üzenetrögzítési lehetőségről már nem is beszélve.

A fentiekből már kiviláglik a Diva USB legfőbb előnye: kicsi, könnyű, külön tápellátást nem igénylő eszköz, így akár noteszgépekhez is használható, PC Card hely nélkül, USB porton. Az asztali gépeknél is hasznos szerkezet lehet: komolyabb szerelés nélkül, percek alatt juthatunk általa Windows 98 alatt ISDN BRI eléréshez.

Egyesekben felvetődhet a kérdés, hogy a külső egység miatt éri-e őket valamilyen hátrány a belső ISDN adapterekhez képest?

Tapasztalatom szerint nem, ugyanis az USB 10-12 Mbit/s-os átviteli sebessége nem jelent szűk keresztmetszetet a 128 kbit/s-hoz képest, amit a két ISDN csatorna együttesen képes elérni.

A használat során tetszett a könnyű kezelhetőség.

A Windows 98 tálcáján megjelent egy ikon, amely jelezte, hogy a két csatorna melyikét használom éppen.

A kompatibilitással kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy a Diva USB mind az elfogadott TAPI, mind a CAPI 2.0 felület használatára képes, így kompatibilis a szintén e felületeken kommunikáló alkalmazásokkal. A Diva USB az Sci-Modemnél kapható, ára áfa nélkül 32 480 Ft, a garancia 5 év.

Fazakas László

SCI-Modem ☎ 465-8040

Lendületes forma, gyors átvitel

Műszaki adatok

Támogatott szabványok: V.120, X.75, Euro File Transfer.
Hálózati protokollok: Microsoft RAS, PPP, MLPPP, TCP/IP, IPX és NetBEUI.

DTK Konfigurációk

2+2 év

Ízelítő árainkból...

32 MB RAM PC-100	11 000
64 MB RAM PC-100, 7ns	19 200
128 MB RAM PC-100	39 500
Celeron 366 MHz	11 800
Celeron 400 MHz	15 500
Celeron 433 MHz	16 500
Pentium II - 400 MHz	32 100
Pentium III - 450 MHz	46 900
Pentium III - 500 MHz	55 600
4,3 GB Seagate	21 000
8.4 GB Maxtor	23 800
10.2 GB Quantum CR	26 000

MINŐSÉG elérhető áron

Sound Blaster Live Value hangkártya 12 500.-

Voodoo 3, 16MB video kártya 22 000.-

Diamond Viper V770, 16MB video kártya 23 500.-

Az áraink ÁFA nélkül értendőek!

www.komel.com

dtk Computer Márkabolt

KOMEL KFT.
XI. Bp, Csiki-Hegyek u. 14
Tel.: 246-8411, 246-2734

Kodak digital science

PRODUCTS

KODAK DC290
1901x1212 CCD felbontás
2240x1500 interpolált
20MB CF memória kártya
3x zoom, TFT képernyő
Soros, USB, Infrared
képformátumok: JPEG, TIFF

KODAK DC280
1901x1212 CCD felbontás
1760x1168 képfebontás
20MB CF memória kártya
2x zoom, TFT képernyő
Soros, USB
képformátumok: JPEG

KODAK DC215
1174x884 CCD felbontás
4MB CF memória kártya
fix optika
45mm TFT képernyő
képformátumok: JPEG

MIKROPO RENDSZERHÁZ

1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 51.
TEL.: 353-0111 FAX: 269-0151

VÁLTSON velünk SEBESSÉGET!

Lassú a számítógép-hálózata? Akadozik az adatátvitel? Váltson velünk sebességet!

Az X-BYTE strukturált informatikai hálózata akár 200 Mbps adatátviteli sebességet is lehetővé tesz és élettartam-garanciával készül.

GIGANET ⇒ GIGÁSZI FELADATOK MEGOLDÁSA

X-BYTE SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.
A HÁLÓZATMESTER

TÜV CERT DIN EN ISO 9001

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 436-9950, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.hu, internet: www.xbyte.hu

"KOMPROMISSZUMOK NÉLKÜL"

microcom

" a modem amiben biztosan nem csalódik "

Internet, távmunka, bank, játék ...

full funkciós

külső Voice modem

3 év garancia, support.

TravelCard

PC card modemek

hif

Új !
AMR

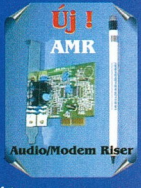

Audio/Modem Riser

HIF engedély

USB termékek, RAS kártyák és RAS szerverek

Keresse a számítástechnikai szaküzletekben!
Viszonteladói információk:

AEAQ ISO9001 Minőségi kapcsolat.

Delta Elektronik
1033 Bp., Szentendrei út 39-53.
Tel.: 437-5200 Fax: 437-5299
HTTP://www.delta.hu

A VOGEL PUBLISHING KFT. LAPJAI ÁTFOGJÁK A VILÁGOT

Media made by Vogel

Vogel Publishing Kft., 1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., tel./fax: 350-8731

CHIP

A CHIP Magazin és a PC GURU minden száma két CD-ROM-mal jelenik meg.

Ha előfizet, olcsóbb.

Megrendelés esetén kérjük, hogy a mellékelt megrendelőlapot töltse ki nyomtatott nagybetűkkel, és küldje vissza postán vagy faxon (350-8731)

PC GURU

Előfizetem a CHIP Számítógép magazint:

❑ példányban egész évre 10 416 forint ❑ példányban fél évre 5208 forint

Előfizetem a PC GURU-t:

❑ példányban egész évre 12 000 forint ❑ példányban fél évre 6000 forint

Az előfizetés kezdete: .....

Név: .....

Cég neve: .....

Cím: ☐☐☐☐ .....

Fizetés módja: ❑ csekken (a kiadó biztosítja) ❑ átutalással

Kelt: .....

.....

Aláírás

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, fax: 350-8731, tel.: 349-4768, Fehér Ildikó

2000/2

CHIP PC GURU

CHIP tár

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség.

Megrendelem az alábbi kiadványokat:

❑ példányban CHIPTÁR 11 Shareware III., CD-melléklettel, 1795 forintért

❑ példányban CHIPTÁR 13 Windows 98, CD-melléklettel, **most 1904 forintért!**

❑ példányban CHIPTÁR 15 Mozivarázs otthon, CD-melléklettel, 2464 forintért

Név: .....

Cég neve: .....

Cím: ☐☐☐☐ .....

Fizetés módja: ❑ csekken (a kiadó biztosítja) ❑ átutalással

Kelt: .....

.....

Aláírás

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, fax: 350-8731, tel.: 349-4768, Fehér Ildikó

CHIP tár

CHIP

CD-mellékletünket folyamatosan fejlesztjük. Mind tartalmát, mind kezelőfelületét szeretnénk még jobban az Önök igényeihez igazítani. Kérjük, segítsenek ebben – töltsék ki és küldjék vissza az alábbi kérdőívet.

1. **Milyen kategóriájú PC-t használ?**
   - ☐ 486-ost
   - ☐ Pentium kategóriájút
   - ☐ Pentium II-III kategóriájút
   - ☐ Mást, éspedig.....

2. **Milyen operációs rendszert futtat a gépén?**
   - ☐ DOS, Windows 3.x
   - ☐ Windows 95/98/NT/2000
   - ☐ Linux
   - ☐ OS/2
   - ☐ Mást, éspedig.....

3. **Ha van CD-olvasója, milyen sebességű?**
   - ☐ 1–8-szoros
   - ☐ 9-szeres vagy gyorsabb

4. **Ha van DVD-olvasója, az milyen sebességű?**
   - ☐ 1–3-szoros sebességű
   - ☐ 4-szeres vagy gyorsabb

5. **Ha nincs DVD-meghajtója, kíván-e vásárolni 6 hónapon belül?**
   - ☐ igen
   - ☐ nem

6. **Rendszere olvassa-e a hosszú file-neveket?**
   - ☐ igen
   - ☐ nem

7. **Milyen programmal böngészi a CD-k HTML-jét?**
   - ☐ I-view (a \CHIP.EXE indítja)
   - ☐ Microsoft Internet Explorer/Netscape Navigator
   - ☐ Mással, éspedig .....

CHIP

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP

A CHIP Magazin és a PC GURU minden száma két CD-ROM-mal jelenik meg.

Ha előfizet, olcsóbb.

Megrendelés esetén kérjük, hogy a mellékelt megrendelőlapo töltse ki nyomtatott nagybetűkkel és küldje vissza postán vagy faxo (350-8731)

PC GURU

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP tár

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség.

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP

CD-mellékletünket folyamatosan fejlesztjük. Mind tartalmát, mind a kezelőfelületét szeretnénk még jobban az Önök igényeihez igazítani. Kérjük, segítsenek ebben - töltsék ki és küldjék vissza az alábbi kérdőívet.

Önvédő hálózat

Ahogy az információtechnológiai eszközök szerepe erősödik a mindennapi üzleti életben, úgy nő fontosságuk és értékük a vállalkozások számára. Sajnos a vállalatok jelentős része nem fordít kellő figyelmet ezek védelmére és rendszerének biztonságára.

A Computer Associates (CA) Unicenter TNG Guard IT és InoculateIT nevű terméke megfelelő telepítés után akár önműködően is megvédi a rábízott rendszert. Fontos megemlíteni, hogy bár a vállalatok a külső támadások ellen mára már többé-kevésbé felkészültek, azonban mint azt az International Computer Security Association (ICSA) felmérései is mutatják, a támadások 60%-a belülről indul. Ezért a modern biztonsági rendszerek az emberi szervezethez hasonlóan képesek a külső és belső támadásokra egyaránt megfelelően reagálni.

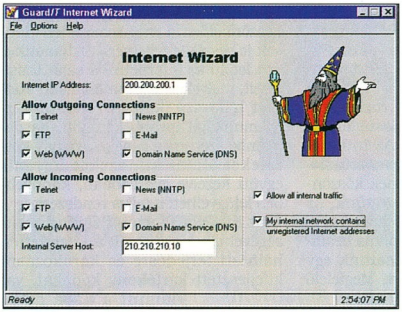

A GuardIT Internet-varázslója

Kihívások

A technológia fejlődése, az információk növekvő fontossága és ára, valamint az informatikai rendszerektől való függésük miatt a cégek, szervezetek mind nehezebben viselik el az egyre gyakoribbá váló támadásokat és azok következményeit, amelyek az adatvesztésektől egészen a jogosulatlan hozzáférésekig, lopásokig terjedhetnek.

További veszélyeket hordoz magában, ha egy hacker dolgozik vállalatunknál, ugyanis könnyen elképzelhető, hogy saját eszközparkunk segítségével okoz károkat másoknál – ekkor persze minket is felelőssé tehetnek a károsultak.

A megoldást az jelentheti, ha a jól felépített vállalati biztonsági politikát megfelelő módon ültetjük át a mindennapi gyakorlatba, vagyis a rendszer alkotóelemeinek elérését és kezelését is ezen keresztül valósítjuk meg. Magyarán olyan szoftver- és hardvermegoldásokra van szükségünk, amelyek megkerülhetetlenek.

A szervezetek nehéz helyzetben vannak, ugyanis a belső és a távoli felhasználóik, továbbá ügyfeleik számára egyre több üzleti információt és alkalmazást kell elérhetővé tenniük. Ugyanakkor meg kell akadályozniuk, hogy e felhasználók hozzáférhessenek a jogosultsági körükön kívül eső adatokhoz, eszközökhöz.

A fentieket kiegészíti, hogy a vállalati hozzáférés-szabályozásnak üzleti szempontok alapján kell felépülnie, és tartalmaznia kell, hogy az egyes felhasználói csoportok miképp érhetik el az erőforrásokat. Erre jó példa lehet, hogy a könyvelési alkalmazottak számára lehetővé kell tenni egyes bizalmas vállalati pénzügyi információk elérését a munkaidő alatt. Viszont ugyanezen felhasználók este vagy hétvégén már nem lehetnek jogosultak a mérlegadatok lekérésére.

A vállalat rendszergazdájára is komoly feladatok hárulnak. Folyamatos önképzésre van szüksége tudása naprakészen tartásához, míg a biztonsági rendszertől elvárható, hogy folyamatosan tájékoztassa őt a felmerülő biztonsági problémákról.

Végül a biztonsági rendszernek átlátszónak kell lennie a végfelhasználók számára, vagyis nem nehezítheti munkájukat. Ez azért fontos, mert ha a biztonsági intézkedések miatt körülményessé válik a feladatok elvégzése, akkor a felhasználók megtalálják a rendszer megkerülésének módját.

A Unicenter TNG és kiegészítő moduljai üzleti szemlélettel közelítik meg a biztonsági kérdéseket: az informatikai menedzserek az elkészített biztonsági előírást rögtön üzleti folyamatok szerint alkalmazhatják a szervezet életében úgy, hogy a felhasználóknak csupán egyszer kell bejelentkezniük a számukra biztosított erőforrások eléréséhez.

GuardIT

A GuardIT egy olyan, úgynevezett tűzfal (firewall) megoldás, amely szabályozza a hálózatunk elérését, így megvédi rendszerünket. Használatával lehetőségünk van egyes alkalmazások, hálózati szolgáltatások, forrás- és célcímek figyelésére, elérésük korlátozására. Főleg olyan szervezeteknek ajánlott, ahol az Internethez kapcsolódás miatt van szükség belső

Védelem a teljes hálózat részére

- www.cai.com
- www.cai.hu
- www.walton.hu
- CA Magyarország ☎ 374-9600
- Walton ☎ 237-7000

hálózatuk védelmére, sőt amennyiben saját szervereiket és fontos adataikat szeretnék védeni az intranetből érkező támadások ellen, akkor belső tűzfalként is használható.

A GuardIT működésének lényege, hogy a TCP/IP-alapú adatforgalmat csomagszinten figyeli, miközben a teljes csomagot átvizsgálja, nem csak a fejlécét. Rögtön felvetődhet bennünk a kérdés, hogy a hálózat teljesítményére milyen hatással van a folyamatos és alapos ellenőrzés? A CA szerint csak minimális átviteli sebességcsökkenés figyelhető meg, ugyanis a tűzfal szabályainak való megfeleltetést kernel szinten végzi a program, ahol az adatcsomagokat érzékeli, így elkerülhető az adatok replikációja. Másrészt csak a kapcsolatot felépítő csomagot ellenőrzi a tűzfal szabályainak megfelelően, és amennyiben semmi gyanúsat nem érzékel, a további csomagokat késlekedés nélkül továbbítja.

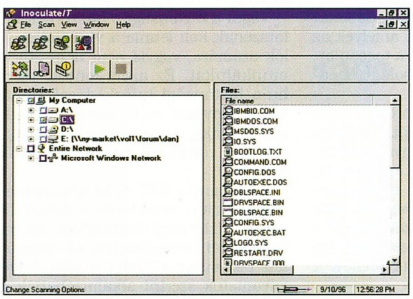

Egyszerűen kezelhető vírusvédelem

Pontosan milyen veszélyek leselkednek ránk az Internetre kapcsolódáskor?

A tűzfal megfelelő konfigurálása nélkül bárki bejuthat hálózatunkra, hiszen mi is egy hálószem vagyunk az Interneten. Ebben az esetben hiába van saját gépünknek kielégítő védelme, rajtunk keresztül a többi géphez jutva értékes adatokat kaparinthatnak meg a behatolók. További veszélyeket rejt magában, hogy a mi rendszerünket is felhasználhatják más hálózatok megtámadásához.

A GuardIT védelmi lehetőségei széles körűek. A tűzfal szabályait beállítva akár teljesen megakadályozhatjuk a tűzfalon belüli számítógépek kívülről történő elérését, illetve engedélyekhez köthetjük azt. Amennyiben a támadó megpróbálja átverni a tűzfalat – például a kívülről küldött csomagokat egy belső címmel rendelkezőként tünteti fel, így akár megbízható gépről is származhatnának azok –, a GuardIT nem engedi át a csomagokat. Az alacsony, hálózati szintű csomagfigyelés előnye, hogy a TCP/IP verem ellen irányuló támadásokat (például Ping of Death) szintén kizárja. Ezen túlmenően lehetőség van akár a hálózati címek átfordítására is, így gépünk valódi címét elrejthetjük a külvilág elől. A GuardIT támogatja a PPP és a SLIP kapcsolatokat csakúgy, miként az Ethernetet és a Token Ringet.

A telepítés során nem sok gondunk akadt, ugyanis a Windows NT-s gépre gyorsan felkerültek a szükséges file-ok, és a hálózati csatolókat automatikusan érzékelte a program. A feladat nagyobbik részét – mint mindig – a tűzfal szabályainak összeállítása jelentette. Az Internet Wizard nevű „varázslónak" és a grafikus felületnek köszönhetően ezzel is hamar végeztünk. Az Internet Wizard lényege, hogy a CA fejlesztői által megadott tipikus beállításokkal gyorsan felállíthatunk egy megfelelő szabályrendszert. Megfelelő tudás birtokában ezeket alapul véve kialakíthatjuk ettől eltérő szabályozásunkat is.

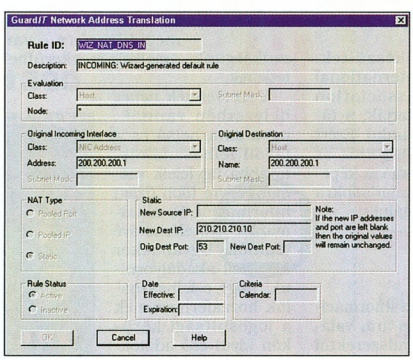

A hálózati címfordítás beállítása

Mi a GuardIT Workgroup változatával ismerkedtünk meg közelebbről, de létezik egy Enterprise nevű, nagyvállalati változata is. A kettő között csupán annyi a különbség, hogy a Workgroup adminisztrációs teendőit csak helyben végezhetjük el, míg az Enterprise bármelyik munkaállomásról lehetővé teszi ezt.

InoculateIT

Az InoculateIT is fontos feladatot lát el: a vírusok és más kártékony programok elleni védekezésben segít. Mivel az ICSA folyamatosan minősíti, így biztosak lehetünk abban, hogy az úgynevezett vad, vagyis a leggyorsabban terjedő és legkártékonyabb példányok ellen 100%-os védelmet nyújt mind a szerver, mind a munkaállomások számára.

A vírusminták figyelésén kívül képes az alakváltoztató (polimorf) vírusok észlelésére és kiirtására, sőt heurisztikus felismerő algoritmusának köszönhetően a még ismeretlen típusok jó részét is felismeri. Automatikusan letölti az Internetről a saját frissítéseit, melyeket teljesen önállóan szétoszt hálózatunkon. A rendszergazda munkáját tovább könnyíti, ha domainbe szervezi a gépeket (vagyis körzeteket alakít ki), ezeket ugyanis együtt kezelve gyorsabban, könnyebben felügyelheti a teljes rendszert.

Az Internet Protector Option segítségével ellenőrizhetjük a kifejezetten hálózati terjedésre és károkozásra kifejlesztett kártékony kódokat, valamint a Java és az ActiveX kisalkalmazásokat, sőt egyfajta URL-szűrést is végezhetünk.

Integrált védelem

Az InoculateIT és a később bemutatásra kerülő ARCserveIT backup modul együttes használata további távlatokat nyit: az archiválás során a file-ok vírus-ellenőrzésen is átesnek, így biztosan nem fertőzzük újra magunkat, és jóval kevesebb idő alatt végezhetünk a kétféle feladattal. Ez az integrálási lehetőség is a korábban bemutatott TNG Framework architektúrából fakad, amelynek további moduljairól és felhasználási lehetőségeiről következő számunkban olvashatnak.

Fazakas László

ADRIA
COMPUTER KFT.
Bp. XIV., Adria sétány 6/A
Tel./fax: 222-6164, 222-1806
RÉSZLETES ÁRLISTA:
2-333-666/1210#

Konfigurációk széles választéka:
Cyrix300+-tól
PII: 550!!! MHz-ig.

ADI monitorok értékesítése viszonteladók részére is!

GARANTÁLTAN A LEGJOBB ÁR-TELJESÍTMÉNY VISZONYOK!

Konfigurációinkra 3 év garanciát vállalunk.
Üzletünkben minden termék megtekinthető és kipróbálható.

Teljes körű kommunikációs rendszer kiépítése kis- és nagyvállalati formában

Internetezzen gyorsabban kevesebbért, ISDN forgalmi díj nélkül!

Garanciális és garanciaidőn túli **javítás,** átalánydíjas **karbantartás,** hálózatépítés.

ÁRUVÁSÁRLÁSI KÖLCSÖN 1 **ÓRA*** ALATT!

Nyitva tartás:
H.–P.: 10–18-ig
SZ.: 10–13-ig

E-mail: adriacomp@mail.matav.hu
WEB: www.adriacomp.hu

COMPSERV
Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
XIV.k. Budapest, Nagy Lajos kir. útja 168.
Telefon/fax: (36-1) 36-36-36-1, 25-15-777
FAXBANK 2-333-666, 2130## ,
www.iridium.hu/compserv95

Számítógépek

KEZDJE NÁLUNK 2000-el **olcsóbban!**
2000. 01.01.-től 01.31-ig akciós CTC számítógépeink árából **2000 Ft** engedményt adunk, valamint NORTON szoftvert és **+ 4** év garanciát kap ajándékba!

NOTEBOOK-ok

DTK Számítógépek 2+2 év garancia!

Alkatrészek

A legyorsabb video kártya?! Winfast GeeForce 32MB/TV out **61.800,-Ft+Áfa**

Kábel nélküli infra egér! **3.600,-Ft+Áfa**

4xAGP SOLTEK 67KV ALAPLAP 5PCI/1ISA/1AMR/1AGP **30.700,-Ft+Áfa**

termékek Hivatalos forgalmazótól, 2 év garanciával!

Számítógép alkatrészek nagykereskedelme

Csak egy telefon...
...és árubeszerzési gondjai megoldódnak!

Unitel City
computer

Csak a legmegbízhatóbb forrásból!

HEWLETT PACKARD · Canon · 3Com · ADAPTEC · Belinea · intel · AMD · Cyrix

Budapest, XIII. Teve u. 4. [Teve Center]
Tel./Fax: 239-4800 • www.unitel.hu/unitelcity

Aki nem szereti az utánjárást, de szeret jól járni, nálunk vásárol!

e-bolt
www.ebolt.hu

Internetes áruház!
- Számítástechnika
- Szórakoztató-elektronika
- Fotó-optika
- Irodatechnika

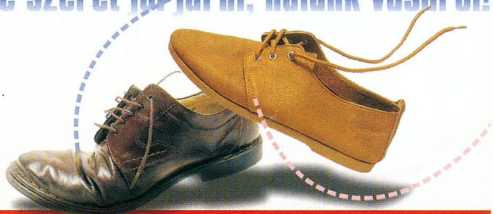

www.ebolt.hu › Kedvező árak otthonról!

Internet és intranet linux alapokon!

A Linux megbízható, olcsó és 100%-ban kompatibilis más rendszerekkel

A Linux főbb felhasználási területei a szerverek között:
- internet-szerver: web, ftp, proxy, e-mail (http, https, ftp, icp, smtp, pop-3, imap)
- intranet-szerver: fájl- és nyomtató megosztás, fax, ldap, adatbázis (smb/cifs, sql)
- Internet-intranet kapcsolat: router, tűzfal, proxy (modem, ISDN és bérelt vonal)

Mi mindezt kulcsrakészen szállítjuk Önnek egyedülálló, több hónapos garanciával.
A működő rendszer leállások nélkül egyszerűen adminisztrálható webes felületen.

E-mail: info@linux.co.hu

Pilátus–Comp Kft. The Linux-Expert **www.linux-expert.com**

Tel: 2149730 Fax: 2144070

Billentyűzettől a boltig

Az Interneten keresztül lebonyolított, közkeletű kifejezéssel élve on-line vásárlás a kilencvenes évek végének szülötte.

Napról napra népszerűbb mind a kereskedők, mind a fogyasztók körében az Interneten keresztüli kereskedelem. A vásárlók közül azok részesítik inkább előnyben, akik ismerik a megvételre kiszemelt terméket, vagy egyébként is szeretnek katalógusból rendelni, hiszen a Web-oldalakon bemutatott árukat sem lehet előzetesen kipróbálni, kézbe venni, tüzetesen megszemlélni. Magyarországon, talán a hitelkártyákkal kapcsolatos visszaélések gyakorisága miatt is, ez a módszer lassabban hódít teret, mint Európa nyugati felén. Néhány szolgáltatás azonban már hazánkban is elindult, például pizzát, üdítőitalokat a Világhálón keresztül is rendelhetünk.

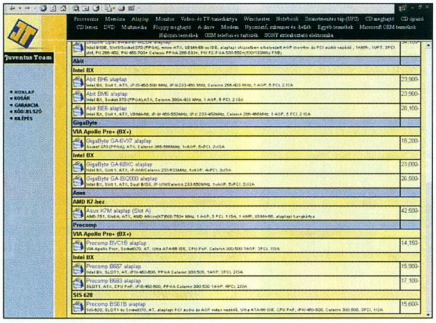

Nézzünk szét az üzletben

Ám ezek a szolgáltatók közvetlenül a fogyasztókat célozzák meg. Mindemellett a bolti kiskereskedelem továbbra is jelentős szerepet játszik fogyasztói kultúránkban, és ezek az üzletek az árubeszerzést még a hagyományos módon intézik, jól-rosszul. Idővel a nagykereskedők is felismerik majd az Internetben rejlő, az eredményes szervezőmunkát elősegítő logisztikai lehetőségeket, és sorban fognak megjelenni az on-line rendelést támogató vállalkozások.

Ebben a még lassú ütemű fejlődésben úttörőnek tekinthetjük a számítógép-forgalmazókat és -építőket kiszolgáló Juventus Team munkáját. Gondos tervezési és fejlesztési folyamat után elindították internetes nagykereskedésüket. Egy ilyen szolgáltatás igénybevételével a viszonteladók nem kényszerülnek nagy raktárkészlet fenntartására, ami a számítástechnikai eszközöknél tapasztalható gyakori árváltozásokat is figyelembe véve nem kis előny. Ehhez a kiskereskedőnek csupán egy Internet-hozzáférésre van szüksége. Az érdeklődők a cég Web-helyén egy úrlap kitöltésével regisztráltathatják magukat. Miután megkapták belépési nevüket, jelszavukat, a sikeres bejelentkezés után azonnal össze is állíthatják első megrendelésüket. A kiválasztott termékeket a rendszer az adatbázisban azonnal lefoglalja, így nem kell attól tartani, hogy az árut elviszi valaki más – ami a hagyományos módon lebonyolított rendeléseknél bizony gyakorta megesik. A megrendelést a cég munkatársai rövid időn belül telefonon visszaigazolják, illetve egyeztetik az esetleges félreértések, tévedések elkerülése érdekében.

Ha az ügyfél meggondolja magát, és módosítja vagy törli a megrendelését, úgy az adatbázisban a visszamondott termékek azonnal felszabadulnak, így más megrendelők számára azon nyomban hozzáférhetővé válnak. A rendelés összeállítása egyszerű folyamat. A jól szerkesztett, részletes termékleírást is nyújtó katalógus segítségével könnyedén összeválogathatók a kívánt árucikkek. A megrendelés véglegesítése előtt pontosíthatók az ügyfél adatai, megadható a fizetés és a kiszállítás módja.

A rendszer minden „mozgást", a törölt rendeléseket is naplózza, így az esetleges reklamációk kezelése is korrekt, visszakereshető módon zajlik. És mint hogy a felhasználókat nem csupán cég szerint, hanem névre szólóan is nyilvántartják, ezáltal elkerülhetők a visszaélések.

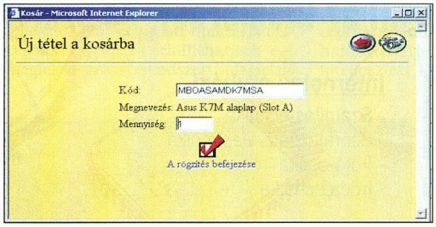

Az áru a kosárba kerül

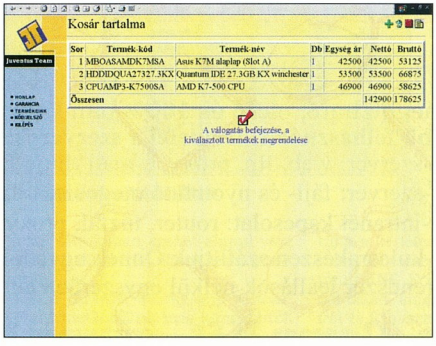

Mit vettünk eddig?

www.juventus-team.hu

Siposs Zoltán

CORG COMPUTER
Digitális Videó és Audió Centrum
DIGITÁLIS VIDEÓ ESZKÖZÖK
SONY
DIGITÁLIS KAMERÁK – DV, miniDV, D8
Panasonic
DIGITÁLIS KAMERÁK – DV, miniDV
canopus
DV EDITÁLÓ RENDSZEREK – RAPTOR ÉS REX
A HÓNAP AJÁNLATA:
NIKON digitális fényképezőgépek
Az új CoolPix800: csúcsminőség kedvező áron

WWW.
CORG COMPUTER KFT.
1111 BARTÓK BÉLA ÚT 46.
TEL.: 466-6675, 386-9810
FAX: 319-4899
CORGCOMPUTER.COM

POWERHOUSE X-10
Az élet kényelmesebb oldala

Otthonunk elektromos berendezéseinek táv-, számítógépes, vagy akár telefonon keresztüli vezérlése
Univerzális távirányítók
Video-, hang- és IR ávitel
Mindez minden hozzáértés és kábelezés nélkül
Biztonság, kényelem, időmegtakarítás
Viszonteladókat keresünk !!!
P5 Kft.
Önműködő otthon
T./F.: 466-2576
www.p5.hu
1111. Bp.
Budafoki út 16-18.

HEIDELBERG
Color Publishing Solutions
Csúcsminőségű scannerek, levilágítók
CSAK NÁLUNK!
View-, Scan-, PrintOpen: monitor-, scanner-, printerkalibráló
ICC profile-készítő
INFORMÁCIÓ: 251-2960
több, mint 200 féle scanner:
dia-, sík-, dobscannerek
35 mm/A4/A3/A0...
több mint 100 féle monitor
nyomtatók, vonalkódolvasók
ProFonts Library 2000
ScanDer Kft.
1146 Bp., Thököly út 59/a.
GSM: 309-242-397, 309-620-207
http://w3.datanet.hu/~scander
scander@mail.datanet.hu
Viszonteladókat kedvező konstrukciókkal szívesen kiszolgálunk!
További információk, árlista a Chip CD-n!

NOTEBOOK SHOP
"mobil iroda egy táskában"
KIVÁLÓ TELJESÍTMÉNY, KEDVEZŐ ÁRAK
COMPAQ "Internetre kész"
Beépített 56K F/M + Win 98
12,1" HPA LCD / AMD K6-2 266 MHz
32 MB RAM / 4 GB HDD / 24x CD
279 900 + áfa
12,1" TFT LCD / Intel P - 266 MHz
64 MB RAM / 4 GB HDD / 24x CD
309 900 + áfa
Intel Celeron
466 MHz / 14,1" TFT LCD
32 MB / 6,4 GB / 24x CD
429 900 + áfa
Intel Pentium - II / 14,1 TFT LCD / DVD opció
Beépített 56K Fax /Modem
•366 MHz / 6,4 GB HDD / 64 MB RAM
549 900 + áfa
•400 MHz / 10 GB HDD / 64 MB RAM
599 900 + áfa
NEC "extra vékony" Csak 1,7 kgl
12,1" TFT LCD - Mobil Intel P - 266 MHz
32 MB RAM - 6,4 GB HDD - 1,44x6 FDD
WIN 98 + Word 97
295 000 + áfa
TOSHIBA "Internetre kész"
12,1" HPA LCD / AMD K6-2 400 MHz
32 MB RAM / 4,3 GB HDD / 24x CD
Beépített 56K Fax/ Modem
309 900 + áfa
SZERVIZ: JAVÍTÁS, BŐVÍTÉS
Használt notebookok Internethez
65 000 + áfa-tól
PCMCIA * USB
FAX/MODEM, ETHERNET, GSM,
VIDEO KONFERENCIA KIT, KAMERA
VIDEO Kártya + TV TUNER
ENVICOM Kft. 1085 Bp., József krt. 25.
T: 317-7072, 06-30-9516-460
T/F: 317-2050

Y2K Ready
HP CD-Writer Plus M820e CD-író

PCMCIA SCSI-2 CD újraíró
Ára netto: 77 000,-Ft
ACER EPSON HEWLETT PACKARD COMPAQ IBM Canon Toshiba
A megbízható számítástechnikai partner
TZ COMPUTERS
TZteam
1161 Budapest, Rákóczi út 48.
Tel/Fax: 406-4444
www.tzteam.hu tz@tzteam.hu
Nyitva: H-P 9°-18°

ACCA COMPUTER
ACCA Computer
1035 Budapest, Kerék u. 6.
Tel.: 453 0153 Fax: 453 0154
http://www.acca.hu
E-mail: info@acca.hu
Szolgáltatásaink:
- szerviz, akár helyszini kiszállással
- arhiválás
- hálózatépítés
- házhozszállítás
AKCIÓ!
Intel Celeron 366 konfiguráció
Celeron 366 CPU, 32MB SDRAM, 4.3GB HDD, 48x CD-ROM, 4MB AGP VGA, 1.44FDD, Mini ház, SB komp. hangkártya, bill., egér, hangszóró, 14" színes monitor
115 000.- + ÁFA
A hirdetés felmutatójának konfiguráció vásárlása esetén:
HP Apollo színes nyomtató
16 000.- + ÁFA
Kérje részletes árlistánkat!
VÁSÁRLÁS HITELRE IS!

Magyar vírusvédelem
VírusBuster
sokoldalú megoldás
VirusBuster Kft. H-1031 Budapest, Kalászi u. 11. Tel./Fax:(+36) 1-430-8350, 242-2130 Hot Line: 06-30-940-1459 E-mail: support@vbuster.hu http://www.vbuster.hu

Ericsson

Két vas, egy tűz

A Microsoft és az Ericsson stratégiai társulást hozott létre, melynek célja, hogy komplett mobil Internet-hozzáférési megoldásokat fejlesszenek ki és forgalmazzanak. Az Ericsson a WAP protokollját, míg a Microsoft a Mobil Explorert teszi be a közösbe, és ebből szeretnének egy olyan rendszert kihozni, amely mind a fejlesztőknek és a tartalomszolgáltatóknak, mind a felhasználóknak szélesebb választékot nyújt. A fenti komponensekből összegyúrt Microbrowser mindkét protokollt – a WAP-ot és a HTTP-t is – támogatni fogja.
A két cég nem titkolt célja a szövetséggel, hogy

Az Ericsson okos telefonja

ezekben a megoldásokban komoly szerepet kapjon a Windows NT és az Exchange szerver, valamint az Ericsson mobil távközlési berendezései. Az biztos, hogy a párosnak össze kell szednie magát ahhoz, hogy behozza az EPOC rendszerekkel szembeni lemaradását, hiszen éppen az Ericsson mutatta be már tavasszal, a Cebiten az R380 jelű, EPOC operációs rendszerre épülő Smartphone-t, ami sokkal több egy egyszerű telefonnál.
Az EPOC-hoz létezik teljes értékű böngészőprogram és WAP kliens is, ezért nem okoz gondot sem a tartalomszolgáltatóknak, sem a felhasználóknak.
Az Ericsson külön közleményben megerősítette, hogy a Microsofttal kötött megállapodása ellenére folytatja az EPOC irányú fejlesztéseket is.

- www.ericsson.com/pressroom/19991208-0000.html

Intel

Nem lesz mobil Rambus

Egy az Intelhez közel álló forrás szerint az Intel leállította a noteszgépekhez szánt Rambus DRAM fejlesztését.
A Greendale nevű projektet azért kellett egy időre felfüggeszteni, mert az OEM gyártók nem szándékoznak drága Rambus memóriát használni, helyette inkább szinkron DRAM-ot építenek a gépeikbe.
Az Intel persze nem adja fel teljesen a fejlesztést, de 2001 előtt nem fogja újra elővenni, és utána is csak akkor, ha a piaci igények ezt alátámasztják.
Az Intel a 820-as chipkészlet körüli problémák óta sokkal óvatosabb a Rambus technológia bevezetésében. A cég hivatalosan nem kommentálta a híreket, mondván, nem beszélnek be nem jelentett termékekről.

ARM

Aszinkron ARM7

A manchesteri egyetem Amulet3 csoportja által tervezett aszinkron ARM7-es processzor készen áll a sorozatgyártásra.
Az aszinkron chip lényege, hogy a benne lévő tranzisztorok csak akkor kapcsolnak, ha a bemenetükre feldolgozandó hasznos jel érkezik.
A jelenleg is alkalmazott szinkron chipekben ez nem így van, mert tranzisztoraikat az órajel kapcsolja. Bár a CMOS technológiának köszönhetően az órajel akár 0 Hz-re is csökkenthető, ez a processzor teljes egészét érinti. Ezzel szemben az aszinkron processzorban csak az a rész dolgozik, amelyiknek valóban van feladata. Ez komoly teljesítmény-megtakarítást jelent. Egyelőre homály fedi még, hogy melyek lesznek az új technológia felhasználási területei, elsősorban azért, mert a meglévő alkalmazások szinkron ARM-ra készültek, és kockázatos vállalkozásnak tűnik azokat az aszinkron rendszerre átírni.
Az aszinkron chipnek ad lehetőséget, hogy az Európai Unió létrehozott egy projektet, melynek célkitűzése egy alacsony fogyasztású, érintkezők nélkül használható smartcard kifejlesztése. Ebben kritikus tényező az alacsony fogyasztás, mivel nincs mód külső táplálásra. Az egyetemi csoport dolgozik egy titkosított smartcardon is. Vezetőjük szerint „az aszinkron logikát nehezebb feltörni, mivel sokkal kaotikusabb a megszokottnál".

- www.arm.com
- www.cs.man.ac.uk/amulet/publications/papers/async99_A3.html

3Com

Színes Palm III

Februártól kapható a népszerű Palm III tenyérgép színes változata, amelyen a szintén megújult és kibővített PalmOS 3.5 operációs rendszer fog futni. Igazából csak ez utóbbira kellett várni, hiszen a Motorola Dragonball VZ CPU-ja – a Palm gépek lelke – már

Februártól már színesben

két hónapja tartalmazza a színes képernyő meghajtásához szükséges áramköröket.
A színesítés annak ellenére történt, hogy a Palm Computing hivatalos álláspontja szerint az operációs rendszer csak a licencpartnerek kérésére fogja támogatni a színeket, ők maguk nem is tartják szükségesnek ezt.
Valószínű, hogy nemcsak a Windows CE-vel zajló verseny, hanem a Sony akarata is segített a hozzáállásuk megváltoztatásában.
A Sony tervei között egy multimédiás kéziszámítógép szerepel, amelynél elsődleges – még a méretnél is fontosabb – szempont a színes kijelző megléte. A Sony november óta dolgozik együtt a Palm Computinggal egy új generációs eszközön, amely jóval több lesz, mint a jelenleg ismert kézigépek.
A dolog érdekessége, hogy nem a Palm V csúcsmodell „színesül" meg. Ennek oka, hogy nem tudták volna megőrizni jelenlegi elegáns formáját és méreteit, ezért inkább a III- as sorozathoz nyúltak, mondván, az jobban elviseli a változtatásokat.

Nagy Zoltán

Mielőtt teljesen elkopik...

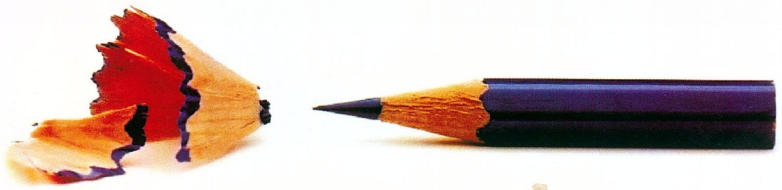

TOPINFO®

GARANCIA

INTEGRÁLT VÁLLALATIRÁNYÍTÁSI RENDSZER

Vezetői információ
pénzügy-számvitel
kontrolling
bér, tb, munkaügy
készletkönyvelés
tárgyieszköz, beruházás
rendelés és szerződés nyilvántartás

WINDOWS NT, WINDOWS 9x, NOVELL, UNIX, AS/400 környezetben,
ORACLE, MS-SQL, DB2, SYBASE, adatbáziskezelővel.

TOPSOFT Rendszerház Rt.
1027 Budapest, Kapás u. 11-15
tel.:457-9205 fax:457-9201
homepage: www.topsoft.hu
e-mail: sales@topsoft.hu

HAGYOMÁNY
A MINŐSÉG

Sony PCG-F390 Vaio és PCG-XG9 Vaio

Maximalisták

Számos Sony notesszel találkoztunk már, de választékának bősége nem tartja vissza a gyártót attól, hogy mindig újabb típusokat dobjon piacra. A Vaio család egyik legújabb tagja, a PCG-F390 teljesítményét tekintve hordozható szervernek is beillene. Alapkiépítésben 500 MHz-es Pentium III processzor hajtja meg, amely 128 Mbyte (maximális kiépítésben 256 Mbyte) SDRAM-mal gazdálkodik, DVD-olvasója vagy 12 Gbyte-os merevlemeze pedig még asztali gépeknek is becsületére válna.

A gép teljes kiépítésű, vagyis egyszerre megtalálható benne a floppymeghajtó és a DVD-olvasó. A Sony a 3MAX+ jelzővel illeti a notesszgépet, amely a tekintélyes, 15 colos TFT képernyőre, a megkétszerezhető akkumulátorkapacitásra, valamint az ehhez képest szerény tömegre (3,3 kilogramm) és vékony (53×325×267 mm) felépítésre utal. Az akkumulátor teljesítményét oly módon lehet növelni, hogy a floppymeghajtó helyére egy második akkumulátort illesztünk. Így a több mint 2 órás üzemidő kétszeresére nyúlik. A felhasználó kényelmét szolgálja még 3 programozható nyomógomb, amelyekkel a leggyakrabban használt alkalmazások indíthatók.

●

Kívülről kisebb, viszont semmivel sem tud kevesebbet a PCG-XG9-es típus. Szintén 500 MHz-es Pentium III hajtja, 128 Mbyte (vagy legfeljebb 256 Mbyte) memóriával és még nagyobb, 18,1 Gbyte-os merevlemezzel kiegészítve. Képernyője „csak" 13,3 colos, de szintén 1024×768-as felbontásra képes. Az előbbi gépnél kisebb méret (44×302×238 mm) kisebb tömeget (2,7 kg) eredményez, de azzal is jár, hogy közös, „forrón cserélhető" foglalatot kapott a floppymeghajtó és a DVD-olvasó.

A gép különlegessége az Intercooler technológia, amely egy ötletes megoldást takar: a gép fedelének felnyitásakor az alján is kinyílik egy szellőzőnyílás, amely szabad utat enged a légáramlatoknak, és mellesleg megemeli az egész gépet, így némileg kényelmesebb szögben áll a billentyűzet.

A PCG-XG9 másik különlegessége a „Jog Dial" tekerő. A Sony kedvence ez a megoldás, gondoljunk csak a Sony mobiltelefonokra és videomagnókra. A jobb oldalon, a képernyőhöz közel lévő tekerőgomb egy saját programhoz illeszkedik, amelyet a felhasználó tud paraméterezni. Kezelése roppant egyszerű: csak tekerni és megnyomni kell, segítségével pedig alkalmazásokat lehet indítani, vagy a gép beállításait (például hangerő, fényerő stb.) lehet módosítani. Mindkét noteszen megtalálható minden szükséges csatlakozó, amire csak szükség lehet, így két Type II-es PC Card foglalat, soros, párhuzamos, monitor-, egér/billentyűzet-, FireWire, USB, mikrofon-, hangszóró- és videocsatlakozó. A beépített modem szükségtelenné teszi modemkártya használatát. A Sony gépeinek nagy erőssége még a szoftvertámogatottság. Az operációs rendszer (Windows 98) mellett irodai, grafikai, ismeretterjesztő és segédprogramok (több mint húsz) teszik azonnal hasznosíthatóvá a gépeket.

A PCG-F390 tetszetősen karcsú formája izmos belsőt takar

Szélcsatorna a meleg elvezetéséhez a PCG-XG9-en

Az F390 ára áfa nélkül 1 255 992 Ft, a XG9-é pedig 1 199 992 Ft, a garancia mindkét noteszgépre 1 év.

Nagy Zoltán

- Ant Kft. ☎ 331 5353
- www.ita.sel.sony.com/products/pc/notebook/pcgxg9.html
- www.ita.sel.sony.com/products/pc/notebook/pcgf390.html
- www.ant.hu/vaio/index.html

Casio Cassiopeia E100

Megmondják a csillagok

A Casio inkább menedzserkalkulátorairól ismert nálunk, pedig a Windows CE operációs rendszer elterjedése óta kéziszámítógépet is készít. E100-as tenyérgépe is a CE-n alapul, annak is a legújabb verzióján.

A kis gép fölöttébb hasonlít a többi Windows CE-s palmtophoz, ugyanazok a szolgáltatásai, sőt még a kezelőszervei is. Eltérés az átlaghoz képest viszont a hi-color (65536 szín megjelenítésére képes) kijelző és a sztereó fejhallgató-kimenet. Előbbi a videolejátszásnak kedvez, míg az utóbbi zenehallgatásra teszi alkalmassá a Cassiopeiát. MP3-lejátszó programot nem mellékelnek az alapgéphez, de kiegészítésként megvásárolható, illetve az Internetről számos változat letölthető. Ezeket kipróbálva kellemes hangminőséget nyújtott, mind fejhallgatón, mind kierősítve, hangszórókon hallgatva. A hardver és a lejátszóprogramok is gond nélkül kezelték a nagy, 192 kbit/s-os és efölötti bitrátájú file-okat, és nem okozott problémát a változó bitrátájú tömörítés sem. A 16 Mbyte alapmemória ugyan nem sok szám tárolását teszi lehetővé, de a tárolókapacitás FlashCarddal bővíthető.

A kis gép ára 149 900 Ft + áfa, a garancia 1 év.

Nagy Zoltán

- Crito Kft. ☎ 349-2624
- www.crito.com/root_hun/index.htm
- www.casio.com/mobileinformation/

Divatos külsejű a színes Cassiopeia

Műszaki adatok

Kijelző: 240×320 képpont, 16 bites színmélység, tollas vezérlés
Processzor: 131 MHz-es RISC
Memória: 16 Mbyte RAM, 16 Mbyte ROM (op'rendszer és programok)
Bővíthetőség: FlashCard
Csatlakozók: soros port, IrDa

A legtöbb információt tőlünk kapja...

MM
Műszaki Magazin

- Iparvállalatok a magyar tőzsdén
- Biztonságtechnikai mérések

Előfizetési díj egy évre 2520 Ft

Fókuszban
Járműtec

A márkanév sú
az autópiacon

Szakvásárok:
Hannoveri Vásár 2
Schall-rendezvény
SEMA: Szóból ért

Autót mentő SMS

Magyarország legnagyobb autós szervezete, a Magyar Autóklub egyik legnépszerűbb szolgáltatása, hogy a bajba jutott klubtagoknak gyors, szakszerű segítséget nyújt.

Mindenki ismeri a sárga kisautókat, rajtuk a jellegzetes emblémával. Hátul mindenféle hasznos szerkezet, szerszám és alkatrész található, ami izgalmas látványt nyújt az érdeklődő autósoknak, főleg akkor, ha ezek segítségével a szakember életet tud lehelni az éppen sztrájkoló járgányba. Érdemes azonban a „sárga angyal" vezetőfülkéjében is körülnézni egy kicsit!

Az első, ami szembetűnik, a Psion Workabout. Ez a kéziszámítógép némileg különbözik azoktól, amelyekkel a hétköznapi irodai felhasználó általában találkozni szokott. Ennek oka pedig az, hogy a Workabout, mint neve is mutatja, rendszeres, intenzív terepi igénybevételre készült. Bár kinézete teljesen eltér a megszokottól, processzora és operációs rendszere az irodaihoz hasonló, és ugyanúgy lehet programozni.

Kifejezetten kézi számítógép

A Workabouthoz egy Ericsson mobiltelefon kapcsolódik, ezen keresztül tartja a kapcsolatot a szervizkocsi az Autóklub segélyszolgálatának központjával – mégpedig a legegyszerűbb és leggazdaságosabb módon, SMS üzenetek küldésével és fogadásával. A szervizkocsi szinte minden adatkommunikációja SMS üzenetekben zajlik.

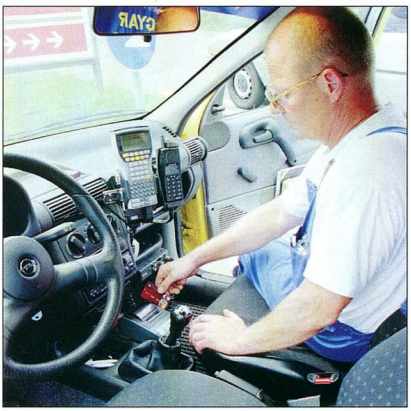

Teljesen felszerelt sárga angyal

A központban és az autókban kiépített rendszer roppant egyszerűvé és emellett minden fázisában nyomon követhetővé teszi a sárga angyalok működését. Amikor segélyhívás érkezik a központba, ott az adatok felvétele után kiválasztják a helyszínnek és a meghibásodás jellegének megfelelő kocsit, amelynek a diszpécser elküldi a szükséges adatokat (helyszín, segélykérő adatai, gépkocsi típusa, a hiba leírása). Ez azonnal megjelenik a szervizkocsi Psionjának képernyőjén. A szerelőnek minden esetben reagálnia kell az üzenetre, akár nyugtázza, akár valamilyen okból visszautasítja (például az ő kocsija is éppen meghibásodott). A helyszínre érve közli a diszpécserrel a szerelés megkezdésének tényét: ez csupán egy gombnyomás, a többit elintézi a Workabout. A munka befejezése után a munkalapot és a számlát a szerelő a Workabout segítségével állítja ki, a számlán részletesen és olvashatóan megtalálható az elvégzett munka és a beépített alkatrészek díja. A szerelő a nem klubtag autóst be is léptetheti az Autóklubba – így olcsóbb a javítás. Áfás számlát is ugyanilyen könnyen tud kiállítani.

A vezénylésen kívül a sárga angyalok teljes adminisztrációját is leegyszerűsíti ez a rendszer. A műszak kezdéséről és befejezéséről egy gombnyomással értesíti a szerelő a diszpécsert, aki így mindig tudja, hogy hány szervizkocsi áll rendelkezésére. A szervizkocsikban lévő alkatrészek nyilvántartását szintén a Workabout kezeli, így nem fordulhat elő, hogy a helyszínen derül ki egy kritikus alkatrész hiánya. A munkahét végén a heti adatokat szintén egy gombnyomásra, automatikusan elküldi a rendszer a központnak, hogy a könyvelés fel tudja dolgozni. Ez az egyetlen alkalom, amikor nem SMS, hanem adatkapcsolat segítségével továbbítják az összecsomagolt adatokat.

Ha egy autós váratlanul bajba jut, előfordul, hogy nincs nála készpénz a javítás vagy az alkatrészek kifizetéséhez, ezért hitelkártyával is kiegyenlíthető a számla. Ezt szintén a Workabout menedzseli. A kártya lehúzása után a Workabout beküldi a kártya adatait a központba, az ottani számítógép elvégzi a kártya érvényességének vizsgálatát, ha rendben, akkor a tranzakciót is, majd ennek sikerességét visszajelzi a szerelőnek.

A teljes rendszer hatékonysága az SMS üzenetek használatának köszönhető. A szóbeli vezényléssel ellentétben ez sokkal gyorsabb, olcsóbb, és nem utolsósorban olyan vételi viszonyok között is továbbítható SMS, melyeknél a beszéd már nehezen érthető, szakadozott. Ráadásul a könyvelés és a szerelő is rengeteg papírmunkától megszabadul. Tény, hogy az URH rádiós kapcsolattal szemben az SMS pénzbe kerül, a megtakarított munkát és a hatékonyság növekedését figyelembe véve azonban jócskán megtérül a befektetés, nem beszélve arról, hogy így gyakorlatilag az országban bárhol tud mozogni a sárga angyal a kapcsolat elveszítése nélkül.

Az Autóklubnál kiépített, teljesen hazai fejlesztésű Psion rendszer világszínvonalú szolgáltatás nyújtását teszi lehetővé, emellett jó bizonyíték arra, hogy némi fantáziával milyen hasznosan lehet együtt alkalmazni a mobil számítástechnikai és kommunikációs eszközöket.

Nagy Zoltán

- Psion Rendszerház Kft. ☎ 385-1722
- www.psion.hu/index_rh.html
- www.autoklub.hu

Irodai szoftverek: WordPerfect Office 2000, StarWriter 5.1, WordPerfect 8 Linuxra
2 CD-ROM:
CHIP
SZÁMÍTÓGÉP MAGAZIN
Alaplapok
A-tól Z-ig
Teszt: 5 irodai scanner, 11 UPS, 8 integrált MP3-készítő és -kezelő program
2 CD-ROM:
Kicsiny
óriások
CHIP Online - CHIP Online Hírek - Netscape
File Edit View Go Communicator Help
Home Search Netscape Security Stop
Location: http://www.chipmagazin.hu/
What's Related
CHIP ONLINE
LINUX OS/2 WINDOWS INTERNET JÁTÉKPIAC
HÍREK
ONLINE EXTRA
CHIP-CHAT
MAGAZIN
CHIP CD
ARCHÍVUM
CHIPtár
KIADÓ
Testvérlapunk:
PC-GURU Online
MÁR KAPHATÓ!
Hungarian TOP1000
Legfrissebb híreink
Üzenetek Olvasóinknak
Ha nehézségei voltak a linuxos StarOffice telepítésével az 58. CHIP-CD-ről, kattintson ide!
USB 2.0, második felvonás
Az Intel és társai bejelentették az USB 2.0-át, ami 480 Mbit/s-os átviteli sebességével még a FireWire-t is lehagyja.
(1999. október 19. Hardver rovat)
Minden ingyen?
Egyre több Internet szolgáltató kínál ingyenes PC-t. De vajon mennyibe is kerülnek ezek az ingyenes masinák?!
(1999. október 19. Internet rovat)
Új iMac és MacOS 9
Az Apple bemutatta a Mac OS 9-et, iMac-ek új modelljeit. Az új gépek az új külső mellett DVD-t, FireWire-t és egyéb multimédia ínyencségeket kínálnak.
(1999. október 19. Mac, Amiga rovat)
Paraziták az NT 4-ben!
Megszületett. A készítőin kívül senki nem örült neki tiszta szívből. Egy vírus, amely képes tökéletesen beépülni a Microsoft NT biztonsági rendszerébe, és onnan aláaknázni a teljes operáció rendszert.
(1999. október 20. Szoftver rovat)
Linuxbarát Intel
Az Intel a Red Hat Linux disztribúció után most a TurboLinuxba is pénzt pumpál, nem titkolt szándékkal.
(1999. október 20. Szoftver rovat)
Ötösbe kapcsolt a Microsoft
A fejlesztők mindent elkövetnek, hogy a Microsoft még az idén elkészüljön a Windows 2000 operációs rendszerrel. Hamarosan új Release Candidate-ek várhatók.
(1999. október 20. Szoftver rovat)
A K7-es megpróbáltatásai
Pletykák szerint, az Intel elérte néhány tajvani alaplapgyártónál, hogy leállítsák a K7-es alaplapok készítését.
(1999. október 19. Hardver rovat)
Nicole Gottfied is elhagyta az Amigát...
"Szeretném mindenkinek megköszönni a sok kedvességet és a jó munkát, amit együtt végeztünk."
(1999. október 20. Amiga rovat)
Svédország: már linkekkel is lehet kalózkodni
Az Nemzetközi Hanglemezgyártók Egyesülete (IFPI) pert nyert egy svéd diák ellen, aki honlapján hivatkozásokat helyezett el kalóz MP3 file-okra.
(1999. október 12. Internet rovat)
Sokasodó DVD-k
Feltörték a DVD-k CSS nevű védelmi rendszerét. Ha van elég merevlemezhelyünk, immár semmi sem állhat kedvenc filmjeink lemásolásának útjába.
Document: Done
NEM HELYETTE,
MELLETTE!
www.chipmagazin.hu

Indy, a győző

1947. Bár mindössze két éve ért véget a második nagy világégés, a Föld nemzetei nem tanultak belőle. Újabb háború van kialakulóban, amely jóval veszedelmesebb az eddigieknél.

A II. világháború végén az amerikaiak újfajta fegyverrel törték meg a japánok ellenállását, és tudni lehet, hogy a Szovjetunió is rendelkezik atombombával. Vannak dolgok azonban, melyek nem változnak. Dr. Henry „Indiana" Jones is közéjük tartozik. A Grál megtalálása után visszatért a régészethez, és esze ágában sincs újabb kalandokba bonyolódni. Ám ember tervez...

Civilizációk találkozása a piramisok alatt

Kedvenc régészprofesszorunk visszatért a PC-k képernyőjére. A LucasArts jóvoltából már a második (az első a Fate of Atlantis volt) olyan játékkal játszhatunk, melyet nem mutattak be a mozikban. A LucasArts már nagyon régen készített új kalandjátékot, ezért mindenki nagyon várta Indiana Jones újabb kalandjait. Leginkább az kavarta fel az indulatokat, hogy a játékot 3D-ben készítették el.

Ránézésre valóban egyszerű Tomb Raider-klónnak tűnik, de ez a véleményünk játék közben fokozatosan meg fog változni. Az Infernal Machine inkább a feladványokra és a rejtvényekre helyezi a hangsúlyt, és csak nagyon kevés akcióra van lehetőségünk. Ez nem jelenti azt, hogy unalmas lenne a játék, sőt. Indyt felszerelték a legkülönbözőbb fegyverekkel, de ott lóg az oldalán elmaradhatatlan ostora is. Ez nemcsak fegyver, hanem hihetetlenül sokoldalú eszköz. Kikaphatjuk vele az ellenfelek kezéből a géppisztolyt, segítségével felmászhatunk az elérhetetlennek tűnő sziklapárkányra, sőt Tarzanként a szakadékok felett is átlendülhetünk. Lenyűgöző a professzor mozgáskultúrája. Tud futni, ugrani, kúszni, mászni, úszni, sőt még levitálni is – ez az egyik legjobb mozgás, amit játékban valaha láttam. Nagyon odafigyeltek rá a fejlesztők, ezért minden dicséretet megérdemelnek.

Rossz tapasztalataim vannak a függőhidakkal!

A LucasArts eddigi játékaitól eltérően ezt nem pakolták tele átvezető animációkkal. Úgy látszik, a készítők rájöttek, hogy sokkal egyszerűbb és olcsóbb a játék motorját felhasználni a mozi-részekhez. Én ezt nem bánom, hiszen a LucasArts alkotásai mindig is ezekről az animációkról (és persze a kiváló játékmenetről) voltak híresek.

Aki látta a filmtrilógiát, ismerős jelenetekkel találkozhat a játékban. Átélhetjük a csillés üldözést a végzet templomából, vezethetünk dzsipet, de nem maradhat ki a raftingolás sem a gyors hegyi folyón.

Régi ismerősök is felbukkannak ebben az epizódban. Sophiát jól ismerhetjük az Atlantisból, ő volt az a vörös hajú professzornő, aki segített megoldani Indynek az elsüllyedt kontinens titkát. Az Infernal Machine-ban orosz katonák és a KGB ügynökei lesznek az ellenfeleink. Vezetőjük dr. Gennadi Volonikov régész. Már évek óta kutat a babiloni romok között, és meg van róla győződve, hogy közel jár céljához: a legendás Infernal Machine-t keresi, amely nem más, mint egy dimenziókapu. Nem tudja, hogy a kapu másik oldalán ősi, gonosz isten várja türelmetlenül, mikor szabadulhat gyanútlan világunkra. A kapu azonban az idők során megsemmisült, és a darabjai a világ különböző pontjaira kerültek. Indiana Jonesra vár a feladat, hogy megszerezze ezeket, lehetőleg még a szovjet ügynökök előtt. Amikor megláttam az első képeket a játékból, nagyon elkeseredtem. Sokkal csúnyábbnak találtam a Tomb Raidernél, és egyáltalán: nem így képzeltem el a LucasArts új kalandjátékát. Aztán elkezdtem vele játszani, és fokozatosan megkedveltem. Leginkább a Jedi Knighthoz tudnám hasonlítani: grafikailag az is elmarad ugyan az élmezőnytől, mégis az egyik legjobb játék, amivel valaha is játszottam. Azt hiszem, ez a helyzet az Indy negyedik részével is. Azok, akik a Tomb Raider-félе akciójátékokat kedvelik, csalódni fognak benne, de a kalandjátékok megszállottjai biztosan élvezni fogják. Érdemes kipróbálni, csak arra kell vigyázni, hogy ne legyen más fontos dolgunk abban a hónapban – ha egyszer elkezdtük, lehetetlen abbahagyni.

Mocsy *(mocsy@vogel.hu)*

- www.lucasarts.com
- indy.lucasarts.com

Fel a kerekekkel!

A recept egyszerű: végy két teljesen eltérő játékstílust, gyúrd egybe, fűszerezd elfogadható sztorival, majd próbáld megetetni mindkét tábor híveivel!

Hasonlóképpen gondolkodhattak az Interstate '76 megalkotói, még 1997-ben. Ma már az is látszik, hogy az ötlet bevált. Egy évvel később elkészült a folytatás, a Nitro Raiders. A sikert mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy menetrendszerűen megérkezett a harmadik rész, az Interstate '82.

Lövöldözzünk autóban ülve! Az elgondolás nem rossz, a kivitelezés pedig egyenesen professzionális. Már a kézikönyvvel való ismerkedés megalapozta ezt a véleményemet: mindenre kiterjedő, olvasmányos (!) füzetet mellékeltek a játékhoz. A bevezető képsorok láttán (amit a fejlesztők újabban hajlamosak elspórolni) csak erősödött bennem a jóleső érzés: az Activision csapata nem csak egy újabb rókabőrt akart lehúzni a sorozatról, hanem tisztességes munkát végzett. Kellemes meglepetésként ért az is, miszerint minden küldetés pihentetőképpen hasonló animációval kezdődik.

A játékot érdemes a gyakorló móddal kezdeni, nem árt, ha kellőképpen kiismerjük a kocsi irányítását és a fegyverek használatát. Ha kellő önbizalmat szereztünk, belevethetjük magunkat a program meghökkentő, mégis magával ragadó világába. Kétféle játékmód közül választhatunk. Az *Instant Action* az FPS-ekből jól ismert deathmatch, vagyis lőj mindenkire, aki csak él és mozog! Ez játszható helyi hálózaton és az Interneten, saját „skint", vagyis festést készíthetünk a járművünkre, és számos szempont – például az ellenfelek száma, típusa, a mesterséges intelligencia erőssége – alapján szabhatjuk testre a játékot.

Először válasszunk a több mint harminc autó közül. Található itt pöttöm golfkocsi, sportkupé, hatalmas limuzin, tartálykocsi, esetleg alagútfúró. Külön csemege az NDK autóiparának büszkesége, a Trabant! Ha már az autóknál tartunk, meg kell említenem, hogy meghökkentően jól sikerült a gépek viselkedésének modellezése, néhány autóverseny is megirigyelhetné! A járművek kiválasztásánál vegyük figyelembe a terhelhetőségét és a mozgékonyságát, ugyanis az első fogja meghatározni a felszerelhető fegyverek, pajzsok számát, míg a második a harc sikeres kimenetele szempontjából lehet sorsdöntő. A fegyverek széles palettája áll rendelkezésre, többek között géppuska, egyszerű vagy irányított rakéták, elektromos vagy mágneses elven működő eszközök, lézerfegyver, lángvagy festékszóró, szóval mindenki megtalálhatja a számára rokonszenveset. (Mindenesetre kíváncsi lennék, mit szólna mondjuk a Citroën 2CV, ha száguldozás közben elsütnének a tetején egy 82 mm-es löveget!)

A második játékmód a *Trip* (kirándulás) nevet kapta. Szerintem ez az Interstate '82 igazi erőssége. A keretörténet roppant egyszerű, a rosszfiúk világában mondhatni mindennapos: Groove Champion kissé belepiszkál az SSS (Super Secret Service) dolgába, ezért a szervezet elrabolja őt. Húga, Skye, hosszas és sikertelen keresés után úgy dönt, hogy Taurushoz fordul segítségért. (Taurust az előző részből ismerhetjük, egyébként a ó bőrébe fogunk belebújni.) Feladatunk módfelett egyszerűnek tűnik: küldetésről küldetésre haladva megtalálni és kiszabadítani Champion urat. Ügyködésünket az SSS sem nézi tétlenül. Mindenféle jómadarat küld a nyakunkba, akik tűzzel-vassal, no meg rengeteg ólommal igyekeznek lebeszélni minket tervünk megvalósításáról. Időnként kapcsolókat, a zárt helyről való kijutáshoz rejtett ugratókat és átjárókat kell megtalálnunk, generátorokat megsemmisítenünk, vagy pusztán az idővel versenyt futva menekülnünk. A 25 küldetés bizonyára hosszú időre leköti a játékost. Néhány szót a tálalásról. A játék nem a grafikai bravúrok miatt fogja meg az embert. Bár sokféle felbontás használható, akár 32 bites színmélység mellett is, sok helyütt kissé szögletesek a képek. A magasabb felbontásnak sajnos ára van: komoly vas kell alá. Grafikus gyorsítókártya nélkül el sem indul, minimális helyigénye 400 Mbyte, a processzor pedig legalább 233 MHz-en ketyegjen. Mindent összevetve azonban az Interstate '82 rendkívül hangulatos, remekül játszható program.

Tony

www.activision.com/games/i82/

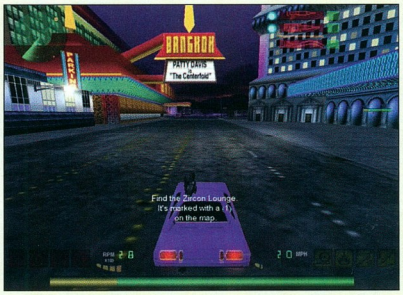

Kaland a városban: egy feladat végrehajtása közben

Lőj mindenre, ami mozog!

Szerkesztőség

Főszerkesztő:
Ivanov Péter
Főszerkesztő-helyettes:
Bérces László
Szerkesztőségvezető:
Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László
(Kincstár, Szoftver, Gyakorlat)
Csábi József (Hardver)
Fazakas László (Kommunikáció)
Giczy Gergő (Fórum)
Kis Endre (Aktuális, Magazin)
CHIP Online: **Kerecsen Tamás**
Tesztlabor-vezető:
Nagy Zoltán
Tervezőszerkesztő:
Pécsi Gábor
Tördelőszerkesztő:
Nagy Gyula
Szerkesztőségi asszisztens:
Ondrej Andrea

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u.
42–44., II. emelet. Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276
Fax: 350-8731

E-mail-címünk:
chip@vogel.hu
Honlapunk:
www.chipmagazin.hu

Terjesztési adatok

1999 I. félévi terjesztett példányszám
MATESZ* által auditálva: 30 490

A MATESZ 1999 III. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám: 30 699
1999. decemberi szám eladott példányszáma: 28 105
Magazinunk e havi száma 35 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a Vogel Publishing Kft. a Magyar Terjesztésellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.
A kiadásért felel:
Ivanov Péter
ügyvezető igazgató
Tel./fax: 350-8731
Lapigazgató:
Ali Mehdi
Tel./fax: 350-8731
Titkárságvezető:
Szalay Zsóka
Tel./fax: 350-8731

Hirdetésfelvétel

Magyarország:
Vogel Publishing Reklámiroda
Üzletkötők:
Czétényi Zsolt, Czidor Rózsa, Kálnoki Kis Emese, Szabóné Véghelyi Anna
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
Tel./fax: 350-8004
Németország: VPI Vogel Publishing International, Otto Walitschek, München, Poccistraße 11., D-80336, tel.: +49-897/464-2318
fax: +49-897/464-2217
CIS: 100070,474
Nagy-Britannia:
Media Partners Ltd.
5/15 Cromer Street
Gray's Inn Rd
GB-London WC1H 8LS
Tel.: +44-171/837-3330
Fax: +44-171/833-0764
USA/Kanada:
Vogel Europublishing, Inc.,
Mark Hauser, 632 Sunflower Court
San Ramon, CA 94583, USA
Tel.: +1-925/648-1170
Fax: +1-925/648-1171
Tajvan: Taiwan Bright Int. Co., Ltd.,
Vincent Lee 4 FL 1,
Sec. 3, 200 Hsin Yi Road,
Taipei 106, Taiwan R.O.C.
Tel.: +886-2/2755-7901-5,
Fax: +886-2/2755-7900

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt. és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, Kerbolt Pál
telefon: (36-1) 349-4768
e-mail: terjesztes@vogel.hu
Megjelenik havonta, ára 1092 Ft.
Előfizethető
megrendelőlevélben
a kiadónál: Vogel Publishing Kft., Budapest. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768

Előfizetési díj: 5208 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 10 416 Ft (28% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. HELP kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj negyed évre: 2604 Ft (3 szám), fél évre: 5208 Ft (6 szám), egész évre 10 416 Ft (12 szám).

A tördelés a CHIP Magazin szerkesztőségében, QuarkXpress 3.1, Adobe Illustrator 5.0, Adobe Photoshop 2.5, Adobe Super ATM és az Adobe Dimensions programok segítségével történik.
Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A Német Szövetségi Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel International Beteiligungs GmbH, Würzburg, Deutschland.
A Magyar Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Publishing Kft., Budapest, Magyarország.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 0864-9421

VOGEL

HIRDETŐINK

2F 2000	127	Gamaxnet	135	Pilátus Comp	149
Acca	151	Gemofis	135	Pixel Multimédia	61
Acorp	19	GigaByte	27	Poner	130
Acorp	B/3	Herta	45	Portomark	114
Acorp	B/4	Hewlett-Packard	53	Qwerty	129
Adria Computer	149	Infoport	125	Ramiris	22–23
Albacomp	75	Juventus Team	105	Ready	130
Alpha Sonic	35	Kelly-Tech	125	Reemtsma	117
ANT	139	Keszo	135	Röhrer	116
APC	13	Kim Soft	122	Samsung	11
Areco Informatika	135	Komel	145	Samsung	112
Asus	29	Kye	17	ScanDer	151
Axico	87	Lavox Copy	122	Sowah	65
Borland	106	LG	49	Spieler	130
Codra	71	Libra	137	Sprint	129
CompServ	149	Likom	133	Számalk	84
Cordines	130	Macomp	51	Technotrade	106
Corg Computer	151	MGEUPS	73	Tomato	B/2
Crito	25	Microsoft	41	Topsoft	153
Datanet	39	Microsoft	57	TZ Team	151
Delta Elektronik	145	Mikropo	145	Unitel	149
DIT Digitáltechnika	122	Mitsumi	31	Verbatim	9
E-Bolt	149	Next	122	Video Part	26
EMJ	37	Oki	110	Virus Buster	151
Envicom	151	Olympus	119	VTCD	76
Erti Trade	101	Onyx	130	X-Byte	145
Fefo	103	Oracle	63		
Folder Trade	106	PiFive Computer	151		

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntettük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

2F 2000 Kft. 39
32 bit FTP 21
3Com 58,152
3Com FastEthernet 102
3Com Palm 100
3D Labs 64
3dfx 60,69
3Dfx Tools 69
3dfx Voodoo 60
3Dfx Voodoo 3500TV 69
3DMark 74–75
3DMark 99 Max 79
3DMark2000 78
3DNow! 80
A-Trend 88
a2ps 134
A3D 1.0 66
A3D 2.0 66
Abit 64,70–71,74–75,88
Abit BF6 70–71
Abit WX6 74–75
Abit ZM6 74–75
abuse 132
Access 32
ACDSee 105
Acer 43
AcerPower SE 43
Acorp 74–75,88
Acorp Audio Modem Riser 74–75
Acrobat Reader 126
Active Directory 55,104
ActiveX 148
Activision 159
Adaptec 38
Adaptec AIC-7890 Ultra2 70–71
Adaptive Server Enterprise 12.0 40
ADing Font Manager 1.36 24
ADing ParkFont 1.2 24
Adobe Circuitmaker 105
Adobe Distiller 105
Adobe PressReady 105
Advanced Grapher v1.5, Euler95 v1.4 14
Advanced Password Generator v2.3 21
Agfa 96
AGP 2.0 72–73
AHIPPC 26
AI Picture Utility 4.0 20
Albacomp 97
Albacomp Aptiva 2000 97
Alive Mediasoft Blade 26
Allianz 34
Alpha 58,100
AltaVista 140–141
AMD 62,64,80,97–100,102
AMD K6-2 350 78–82
AMD K6-III 400 78–82
AMD K7 Athlon 700 78–82
America Online 7,102,141
Amiga 26,104
AmigaOS 26
Amptron 88
Animagic GIF v1.21 15
Ant Kft. 34
AOL 102,140
AOpen 88
Apache Config/2 1.1 28
Apache Web Server 28
Apax Partners 101
Apollo Pro Plus 62
Apple Computer 7
Apple Hungary IMC 7
Aqua 7
Arc/Info 108
Arcanum Adatbázis Kft. 46
Arcanum Digitéka 46
ArchiFM 34
Archive Administrator 127
ARCserveIT 148
ARM7 152
Asbis Enterprises 6
Asbis Magyarország Kft. 6
AsimCDFS 26
Askey Computer Corporation 7
Asus 72–73,88,102
Asus GeForce Deluxe 100
Asus K7M 78,81
Asus P3B-F 78,81
Asus P3C-E 100
Asus V6600 78,81
Athlon 80,97–100
Ati all-in-wonder Pro 69
Aureal 60,66
Aureal Vortex2 78,81
AutoCAD 108
AVermedia TVPhone98 w/VCR 67
AVIedit 24–25
AVP 39
Axis Számítástechnikai Kft. 40,42
Azza 88
Baan Company 54
Babylonia vírus 100
bash 134
Basic 104
BeOS 102
BioStar 88
BizTalk 54
Blizzard 104
Blue Gene 44
BMT Micro 100
BMW 6
BorderManager FastCache 58
BrookTree Bt878 67
BTC Multimedia Keyboard 57xxxKER 67–68
Budapesti Műszaki Egyetem 32,43
Business Software Alliance 35
C&C2: Tiberian Sun 12
C3D 62
CA Magyarország 148
CA Unicenter TNG Guard IT 147–148
Cacheman v3.8 16
Caere Omnipage 66
Caldera 61
Caldera OpenLinux 2.3 102
CalmRISC for Portable Audio Devices 60
CanoCraft CS-P 3.7 66
Canon 33,66
Canon BJC-8500 105
Canon CLBP 460 33
Canon FB620P 66
Canon FB630P 66
Canon Hungária Kft. 66
CAPI 2.0 144
Casio 154
Casio Cassiopeia E100 154
CD/Spectrum Pro v3.6 16
CDCOPY 4.744 20–21
CeBIT 2000 6
Center for Energy and Climate Solutions 142
Center for Imaging Science 44
CETEC Vision AG 34
Chaintech 88
Chameleon Clock 2.11 20
Chernobyl vírus 100
Cisco 58
Clickboom 26
Clipboard Picture Saver 1.3 24
CNET Inc. 142
Codra 95
Cognos 42
Color Plus Kft. 46
ColorOpen 96
Commodore 64 85
CommPlete 4000 7
Compaq 32,62,101,140–141
Compaq Magyarország 33
Compaq Presario EZ2000 32
Compaq Prosignia 33
Coppermine 62,64
Corel 96
Corel File Manager 126
Corel Linux 1.0 30,126–128
CorelDraw 115–116
CorelDraw 9 Premium Colour Edition 96
Corg Computer Kft. 34
Creative 60
Creative Labs Ensoniq 102
Creative Sound Blaster Ensoniq PCI 74–75
Crito Kft. 154
Crown of Might 28
ct@g 100
Custom StartUp 1.02 17
cxhextris 132
Cymap 34
Cymap CADLink 34
Cyrix 64
DadaWare 28
Danka Magyarország Kft. 40
DataNet Kft. 33
DC100 64
Dcam 96
Debian 61,132–133
Debian Linux 2.1 30
Debian/GNU Linux 126
Deep Blue 44
Defender of the Crown 28
Dell 101
Dell GX110 62
Dell PowerEdge 102
Delta Elektronik 33
Delta Music 47
Diablo II 104
DialControl 30
Diamond 60
Diamond MX 300 60
Diamond Viper 770 AGP 102
Digital Unix 58
Direct CD 38
Direct3D 60
Directory Snoop 3.12 21
DirectSound 66
DirectSound3D 66
DirectX 72–73,109
DirectX 7a 7
Disney Internet 140
Distributed.Net 118–120
Diva USB 144
Drakan 66
Dream Station 10
DTK 88
Easy CD Audio and Jewel Case Designer 38
Easy CD Creator 38
eBay 140
eCompanies 140
eEuropa 141
Eicon Technology 144
Elender Informatikai Rt. 6,42
Elsa Erazor X2 72–73
Embellish 2.02b 28
ENPC 88
Enterprise Application Server 3.5 40
Epoc 102,152
Epox 88
Epox EP-MVP3G2 78,81
Epson Stylus Color 105
Ericsson 142,152,156
Erti Trade Kft. 36
Eterm 134
Eudora Light 104
Eudora Pro 104
Exchange Server 2000 54,55
Extensible User Interface Language 102
Far Manager 20
FastQuake 26
Final Fantasy 8 12
Firewall Config/2 1.3 28
Font-BDF 30
freeciv 132
Freedom 141
FreeVSD 30
FrontPage 32
Frost&Sullivan 143
Fuji 96
Future Beat 66
FutureMark Corporation 79
Főfotó Kft. 33
Fókusz Könyváruház 140
Fókusz Online 140
GamaxNet Kft. 7
GamePC 61
Garmin GPS III 67
Gateway 104,141
Gecko 102
GeForce256 79
Genius Easy Mouse 74–75
Geoview 107
GetColor 15
Ghostscript 133
GigaByte 88
Gigaset 2060isdn 38
Gimp 127,134
Glide 60
gnurobots 132
Graphisoft 34
Gravis UltraSound 60,85
Great Nations 26
Greendale projekt 152
GTK 134
GTS DataNet 33
Heidelberg ColorOpen 95
Heretic II 26,66
Herta Kft. 66,69,81,144
Hewlett-Packard Company 33,101
Hewlett-Packard DeskJet 105
Hewlett-Packard M820e 38
Hewlett-Packard Magyarország Kft. 33
Hex Workshop v3.0 17
Hicom 372 38
Hitachi GD-2500 100
HP DeskJet 970Cse/Cxi 33
HP PhotoSmart P1100/P1100xi 33
HRP 72–73
Hungexpo Rt. 34
HWInfo32 21
HyperSnap-DX 3.51 24
Hyundai 65
I-Worm.MyPics vírus 39
i740 64
IBM 38,44,85,100–101
IBM Online Global Solutions Directory 44
IBM OS/2 Warp 28
IBM PartnerWorld for Developers 44
IBM Research 44
IBM TCP/IP 28
IBM WebSphere
Application Server 3.0 Standard Edition 38
IBM WebSphere Studio 3.0 Entry Edition 38
IBM/Cyrix 6x86L PR300 78–82
IBM/Cyrix 6x86L PR333 78–82
iCards 7
id Software 26,102
iDisk 7
iMac 144
Indiana Jones and the Infernal Machine 158
ines 132
InetPowerServer 28
Infineon 72–73
Info 2000 34
Infogrames 12
Infotec MF4180 40
InoculateIT 147–148
Intel 36,62,64,80,88,97–101,152
Intel 810 97
Intel 810 DC100 70–71
Intel 820 60,97–100,152
Intel 82810 74–75
Intel 840 97
Intel BX 70–71
Intel Celeron 300A 78–82
Intel Celeron 333 78–82
Intel Celeron 366 78–82
Intel Celeron 400 78–82
Intel Celeron 433 78–82
Intel Celeron 466 78–82
Intel Celeron 500 78–82
Intel Itanium 62,64
Intel Pentium II 400 78–82
Intel Pentium III 450 78–82
Intel Pentium III 500 78–82
Intel Pentium III 600B 78–82
Intel Pentium III 700 78–82
Intel Pentium MMX 233 78–82
InterEurópa Bank 140
Intergraph Magyarország Kft. 43
Intermap Kft. 107
International
Computer Security Association 147–148
Internet Explorer 5.0 109
Internet Explorer 5.5 104
Internet Information Server 54
Interstate '82 159
IPS Config/2 1.2 28
irc 134
iReview 7
ISDN IP Sharing Router 7
Itanium 100
iTools 7
Java 30,100,102,126,148
Java 2 101
Java for Linux 101
Java2 Platform Enterprise Edition 40
JDEdwards 54
JFwadmin 30
joe 134
Johns Hopkins University 44
JPEG Imager v1.0 RC 15
Juventus Team 70–71,150
Karaoke Player 127
Kaspersky Lab 39
KDE 126,136
Kelly-Tech Kft. 67,72–73
KGateway 30
KidSafe 7
Kingston 65
Kiss Satdem 69
Klipsch V.2 400 ProMedia 69
KNI 80
Kodak 96
Kodak DC290 67
Kolibri MAP 2.2 107–108
Kossuth Kiadó 50
KryoTech 61
KVirc 127
Laser-Galeries Lafayette 36
LaTeX 134
Leadtek VR300 72–73
Leadtek WinFast GeForce256DDR 72–73
less 134
Lexmark 36
Linux 26,33,52,100–102,
104,131,136–138,140
Loki Entertainment 102
Lotus SmartSuite 103
LSI Oktatóközpont 52
LucasArts 158
Lucky Star 88
Lycos 142
lynx 133
Mac OS 9 7
Mac OS X 7
Macintosh 7
Macroda 81
Macworld Expo 7
MadOnion 79
Magyar Autóklub 156
Magyar Szabadalmi Hivatal 58–59
makeindex 134
ManageWise 58
MasterCard 140
Matrox Marvel 69
MatávCom 43
MatávNet 43,140
Media Metrix 142
MediaGX 64
Melissa 39
Melissa vírus 100
Microbrowser 152
Microsoft 6,8,54–55,60,101–104,140,152
Microsoft BackOffice 54
Microsoft Exchange Server 54
Microsoft Internet Explorer 54
Microsoft Internet Explorer 5.5 17
Microsoft Magyarország 32
Microsoft Midtown Madness 109
Microsoft Millennium 103
Microsoft Office 2000 32,110
Microsoft Office 97 Service Release 2b 8
Microsoft Outlook 6
Microsoft SQL Server 2000 104
Microsoft SQL Server 7.0 54
Microsoft Windows 2000 6
Microsoft Windows 2000 104
Microstation 108
Midnight Commander 134
Mikropo 67
Millennium 55,104,110
Minor Rendszerház Rt. 35
MIRC 100
mirror magic 132
Mitsumi 78
Mobil Explorer 152
Modem Doctor 1.5 24
Montana Rt. 7,42
Motorola 141
Motorola Dragonball VZ 152
Motorola DSP 66
Mouse Lock 1.2 21
Mozilla.org 102
MP3 CD Maker 1.19 20
MP3 File Editor 20
MP3 Player Screen Saver 20
MP32WAV Professional 1.0 20
MPress3 68
Multi-Tech Systems 7
MultimediaMark 99 79
Musician's CD Player 1.75 20
mutt 134
MyCom 74–75
Nagisz-Inwest Kft. CD-R Center 69
NameTheDecade.com 141
Napster 26
NDS eDirectory 38
NEC Biglobe 36
Netlabs 102
NetNak v4.2.1 14
NetPhone 42
NetPhone Service Hungary 42
Netscape 30,102
Netscape Communicator 102,104
Netscape Navigator 126,133
Netscape Netcenter 140
NetWare 5 58
Network Solutions 140
Nico's Commander 5.31 26
Nightlong 26
Nikon Coolpix 800 34
Nitro Raiders 159
Nokia 36
Norton AntiVirus 110
Norton Commander 20
Norton Ghost 121
Novell 38,58–59
Novell Directory Services 58
Novell GroupWise 38
Novell Internet Messaging System 2.1 38
Novell NetWare 38
Novell NetWare 5.1 38
NT Service Pack Manager 4.0 100
Nvidia 72–73
Nvidia GeForce256 12,72–73,78–79,81
NVidia Riva TNT2 79–80
Octek NVidia Riva TNT2 Vanta 74–75
Office 2000 54
Offline Browser
for the Shareware Author Index 20
Olivetti Hungary 54
Oops 30
OpenDoor 40
OpenGL 60,72–73
Opera Software 102
Optra S 36
Oracle 58
Oracle 8 52
Oracle WebDB 38
Oracle8i 38
Orca Toplan 144
Origin 43
OS/2 28,102,104
Outlook 32
Outlook 2000 54
Outlook 97 8
PA-RISC 100
Palm Computing 152
Palm III 152
Palm VII 61
PalmOS 61
PalmOS 3.5 152
Panem 52
Pascal 104
Passport.com 140
PeopleSoft 54
Perl 134
Phase5 26
Photo Porst 33
PhotoDraw 32
Photoshop 5.0 52
Pilot Desktop 100
pine 134
PIX Firewall 58
Plain TeX 134
Platinum Entertainment 47
Playstation 2 60
PM Szótár 0.8 28
Porst AG 33
PowerPoint 32
Presario 5900Z 32
PriceWaterhouseCoopers 35
Prim-Net Economy Workshop 43
PrintOpen 95–96
Prisma 34
PSINet 42
Psion Rendszerház Kft. 156
Psion Workabout 156
Publisher 32
PushPin v1.0 17
QLI400MMa-ADV 102
QLITech 102
Quake 26,132
Quake III Arena 102
Quake III for Linux 102
Qualcomm 104
Quantum 61
Quantum Atlas 62
Quantum Fireball EX6.4A 78,81
Quantum Fireball lct 61
Quantum KA 100
Quick Menu 4 Windows v4.3 16
Quiet Drive Technology 61
Ramiris 81
RASExpress 7
Red Alert 12
Red Flag Linux 6
Red Hat 100–101
Red Hat Linux 102
Red Hat Linux 6.1 30,61,101
rocks 'n diamonds 132
RS/6000 SP 44
rxvt 134
S.u.S.E. Linux 136
S.u.S.E. Linux 6.3 30
Sagem 68
Sagem Phonef@x Internet 440-i 68
Samsung 60,74–75
San Diego Supercomputer Center 44
SAP 34,54
Satdem 69
Scander Kft. 95
Scangear Toolbox CS 2.1 66
ScanOpen 95–96
SCI-Modem 144
SCO 101
ScreenTaker 2.20 24
SDMI 104
Second Spin 26
Senorg 81
Serco Kft. 47–48,68
Server Config 1.8 28
ServerConfig/2 28
ServerConfig/2 Daemon 1.3 28
Services for NetWare 55
Services for Unix 55
Setten No. 1. 60
SGI 100
Shockwave Flash 30
Shuttle Spacewalker 70–71
Siemens Rt. 38,54
Singularity v4.03 16–17
Site Server Commerce Edition i 54
Slave Zero 66
Small Business Customer Manager 32
snes9x 132
Solaris 101,104
Solid Edge 43
Soltek 88
Sony 60–61,152,154
Sony CDU-701 78
Sony PCG-F390 Vaio 154
Sony PCG-XG9 Vaio 154
Sound Blaster Live! Value 32
Sound Blaster Pro 66
SoundBlaster Live! 60
Soyo 88
Spacewalker Shuttle 88
spacyCD & runEXEC 21,24
Speaking Clock v1.3 17
Spector Photo Group 33
SpeechBot 140
Sputnik Image Viewer 25
SQL Anywhere Studio 40
SQL Server 2000 55
Squid 30
ssh 134
Star Division 104
Star SP2000 77
StarOffice 104
Stella 2000 v4.7 14
StrongARM 64
Sun 6,40,101,104
Sun Cluster 2.2 40
Sun Solaris 6,40
Sun Store 101
Super Bypass 64
SuperMicro 88
SuperQuad 1500 66
SuperQuad 2500 66,100
SuperQuad 3500 66
S.u.S.E. 100–101
SVGALib 131–132
Sybase 40
Sybase Internet Applications Division 40
Sys 72–73
Sys 300 72–73
TAPI 144
tcsh 134
Tegic Communication 141
Tekram 88
Test Drive 6 12
Tetra 36
Tetris 20
The Bat 1.38 20
The FastConvert v1.0 15
thrust 131
ThumbNailer 6.0 25
Time Warner 7
TMT Pascal 3.2.1 104
TNG Framework 148
TomatoBoard 88
Trans-Europe Kft. 105
Transmeta 104
Trendex Holding Rt. 68
Trillian projekt 100
TrueBasic 104
TurboLinux 100–101
Tyan 88
TZteam Kft. 38
Ulead Photo Express 2.0 SE 66
Ulead Studio 3.0 69
Ultimate Paint v2.4 15
UltraEdit-32 7.00 25
UltraPenguin 101
UltraSparc 100–101
Unigraphics Solutions 43
Universal Plug and Play 103
Unix 28,100,103
Unreal Tournament 69
VA Linux System 100
Venture Capital Association 43
Via 62,64
Via Apollo Pro 133 62
Video Stabilizer v2.1 16
VideoLive Mail 67
ViewOpen 95
vim 134
Visa 140
Visa International 42
Visual Basic 39
Visual Studio 54–55
VoIP 143
Voodoo3 69
Vortex2 8810 66
Vortex2 8830 66
Vortex2 DSP 60
VTT SC242 62
Wahoo International Enterprise 100
Walton 148
Wareline 67–68
WarpOS 26
WebFolder v1.0.004 14
WeirdX 30
Western Digital
Caviar WD64AA 80.10A80 74–75
Whiting School of Engineering 44
Wiechers & Partner Bauplan Divízió 34
Win16 102
Win32 102
Windows 2000 6,54–55,103–104
Windows 2000 Advanced Server 54
Windows 2000 Data Center 104
Windows 2000 Datacenter Server 54
Windows 2000 DNA 104
Windows 2000 Professional 109–110
Windows 2000 Standard Server 55
Windows CE 152,154
Windows DNA 2000 54
Windows NT 6,33,102,152
Windows NT 4.0 55,58,103,113–114
Windows NT 4.0 Enterprise Edition 54
Windows NT 4.0 Workstation 55
Windows NT Workstation 4.0 54
WinDVD 69
Windwos NT 4 SP6a 8
WinFast WinDVD 72–73
Winter Consumer Electronics Show 32
Winternals NTFS for Win98 121
Wipeout 2097 26
Wireless Application Protocol Forum 40
Wireless Markup Language 40
X11 30
xbill 132
xbl 132
xblast 131
xboing 132
xedit 134
Xerox Magyarország 54
XF86_SVGA 131
XFree86 133
xgalaga 132
xjewel 132
xjig 132
xkobo 131
xlife 131
XMMS 127
xonix 132
xqf 132
xscavenger 131
xsok 132
xterm 134
xtris 132
xtron 132
xvier 132
Yahoohoz 140
Yepp 60
Z.E.N.works 58
Zero Knowledge Systems 141
zsh 134

Következő számunk február 23-tól kapható az újságárusokn

ELŐZETES

MÁRCIUS

Hardver

Párhuzamosított feldolgozás

Az egyre komolyabb teljesítményre képes PC-k fejlesztése során a tervezők állandóan olyan feladatokba ütköznek, amelyeket a számítástechnikai piac más szereplői már régóta ismernek, vagy sikeresen meg is oldottak.

Szoftver

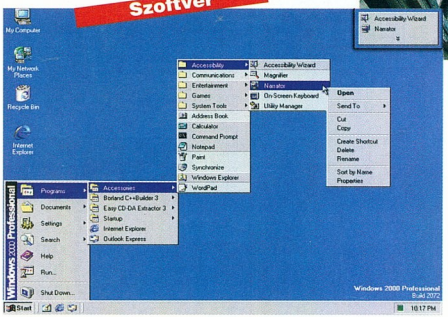

Windows három nullával

Sokan várják a Windows 2000-et – már a magyar változat is eljutott a béta verzióig. A több előzetes után következő számunkban részletesen is bemutatjuk a rendszert.

Kommunikáció

Térinformatika a hálózaton

Napjainkban szinte mindenhonnan nagy mennyiségű információ zúdul ránk. Az Internet révén pedig szinte határtalan lehetőségek nyíltak előttünk információigényeink kielégítésére.

További témáink

Képvarázslók idegen bőrben
Sok-sok évvel ezelőtt egy zseniális ötlet eredményeképpen az Adobe beépített egy kiskaput az „ipari szabvánnyá" vált Photoshopba. Ez a kapu lehetővé tette, hogy a grafikai alkalmazás lehetőségeit kibővíthesse bárki.

Az agy
Bármilyen korszerű kiegészítőkkel – grafikus kártya, hangkártya stb. – is látjuk el PC-nket, a processzor még mindig a legfontosabb: ez a központi végrehajtó egység. Röviden áttekintjük a PC-kben használt processzorok történetét.

Szalagra adatot
A szalagos meghajtók hihetetlen mennyiségű adatot képesek tárolni. Éppen kapacitásuk révén elsősorban archiválásra használhatók. Tesztünkben arra kerestük a választ, milyen lehetőséget biztosítanak a rendszeres backupra, illetve mely típusoknak mi a legmegfelelőbb felhasználási területe.

Adatmentés
A hálózatok elterjedésével megnőtt az adatok biztonsági mentésének jelentősége. Ez az archiválás azonban nagy terhet ró a rendszergazdára. Milyen szoftvereket és hardvereket alkalmazhat munkája könnyítésére?

Útikalauz a természet kedvelőinek
A kicsik környezetismeret, a nagyok földrajz és biológia címszó alatt ismerkedhetnek meg a különféle élőhelyekkel, növényekkel, állatokkal, földtani jelenségekkel ebben a kiadványban. Az ő tanulásukat és tanításukat egészítheti ki és teheti színesebbé hazánk öt nemzeti parkjának bemutatásával.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

ACORP® INTERNATIONAL

MÁR 2 év GARANCIÁVAL

TOVÁBBRA IS MEGBÍZHATÓ MINŐSÉG.

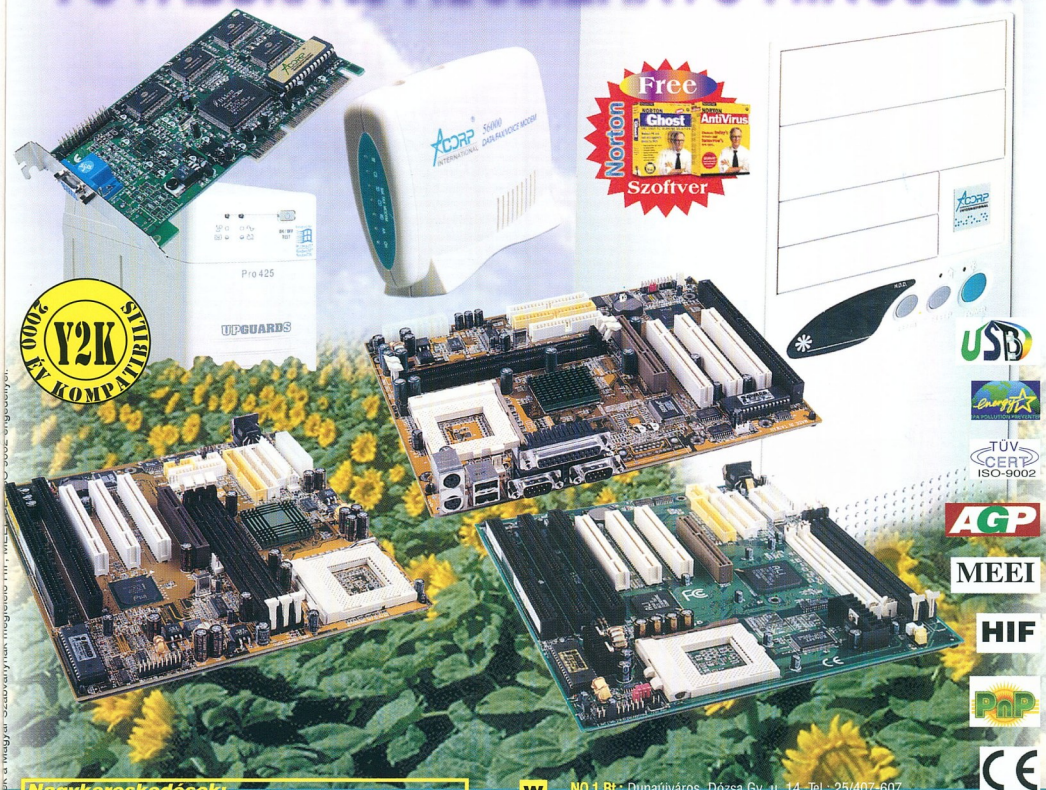

Nagykereskedések:
Mycom Kft. Tel.: 209-0719, fax: 372-0164
Coom-Ker Kft.; Pápai I.u.12. Tel.: 215-2923

Budapest:
Compuoffice Kft.; Duna Plaza I. emelet 105. Tel.: 465-1063
Fefo Kft.; Barocsay u. 6., Krisztina u. 11. Tel.: 352-8870, 202-6002
Komel Kft.; Csiki Hegyek u. 12. Tel.: 246-2734
Ready Compker Kft.; Vadász u.36. Tel.: 331-0518
Carrera Kft.; Karinthy F u. 26. Tel.: 361-0010
LORD Computer Kft.; Nagy Lajos Király útja 121-123. Tel.: 222-1270

Vidék:
Computer Art Kft.; Miskolc, Levente vezér u. 24. Tel.: 46/413-293
Computer Art Kft.; Pécs, Király u. 60. Tel.: 72/314-665
Gál&Szabó Kft.; Veszprém, Cholnoky u. 34. Tel.: 88/402-201

Viszonteladók jelentkezését várjuk nagykereskedésünkben!

www.acorp.hu

NO.1 Bt.; Dunaújváros, Dózsa Gy. u. 14. Tel.: 25/407-607
2B Kft. Nyíregyháza Josa András u.17. tel.: 42/315-296
Z Computer Kft.; Győr, Árpád u. 60. Tel.: 95/317-446
City Computer; Szolnok, József A. u. 81. Tel.: 56/340-763
Nádor Kft.; Debrecen, Arany J. u. Tel.: 72/314-665
Dynamic 2001 Számítástechnikai üzlethálózat:
Budapest, Kassák L. u. 74. Tel./fax: 350-7698
6724 Szeged, Makkoserdő sor 24. Tel/fax.: 62/479-211
6000 Kecskemét, Budai út 1. Tel/fax.: 76/417-920
3200 Gyöngyös, Jókai út 22. Tel/fax.: 37/313-489
3300 Eger, Kossuth út 22. Tel/fax.: 36/410-009
3100 Salgótarján, Pécskő út 12. Tel.: 32/422-447
5100 Jászberény, Bérkocsis út 1. Tel.: 57/405-077
3600 Ózd, Jászi Oszkár u. 3. Tel.: 48/570-116
2700 Cegléd, Teleki u. 9. Tel.: 53/321-390

ACORP DESIGNS ISO 9002 INTERNATIONAL

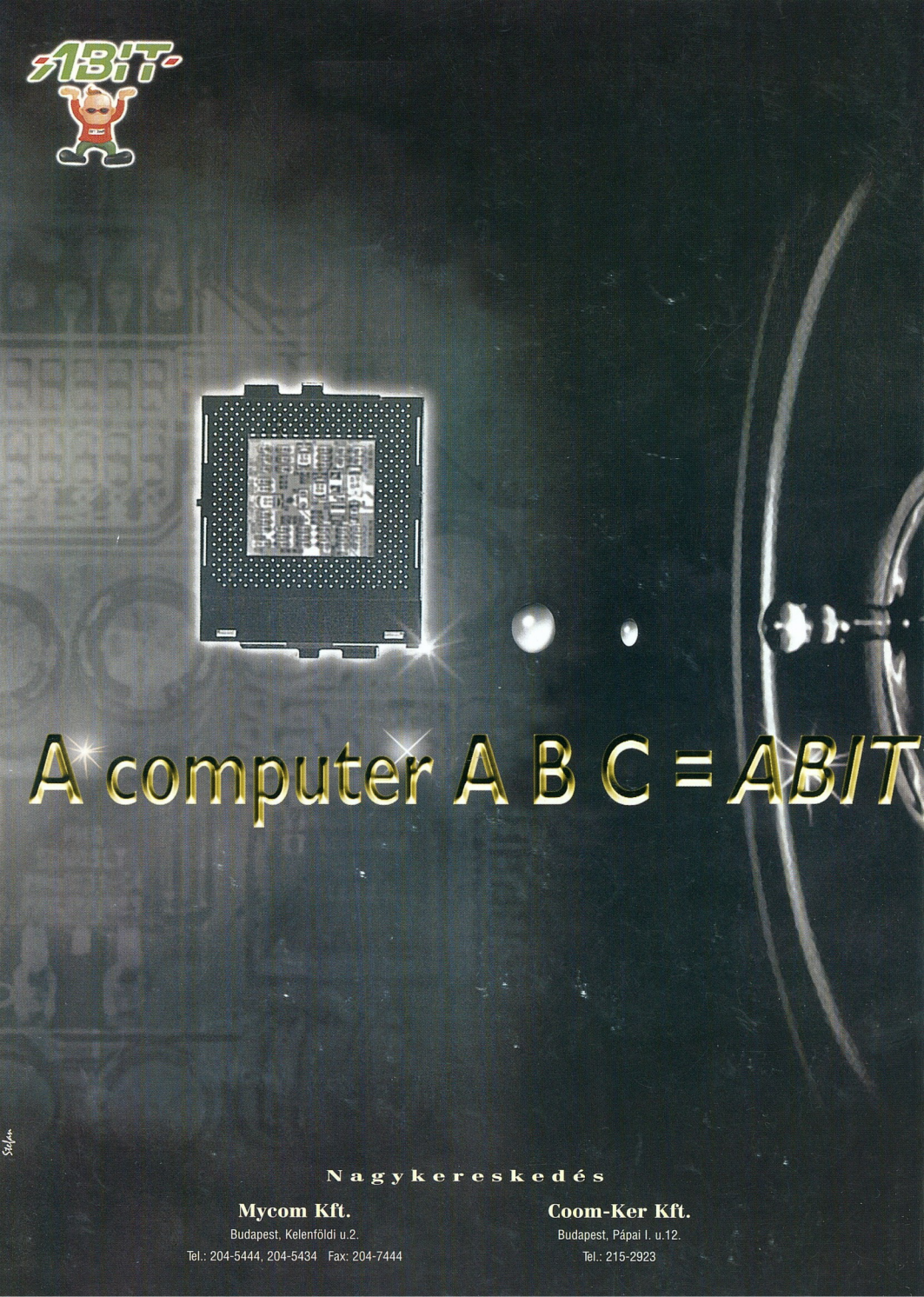

Nagykereskedés

Mycom Kft.
Budapest, Kelenföldi u.2.
Tel.: 204-5444, 204-5434 Fax: 204-7444

Coom-Ker Kft.
Budapest, Pápai I. u.12.
Tel.: 215-2923